Aan de leden van
de gemeenteraad
van Hengelo

O P R O E P I N G
voor de op woensdag 10 november vanaf 17.00 uur
te houden vergadering
van de Raad der gemeente Hengelo

AGENDA:

		behandel-tijd	zaak-nummer	port. houder
A	**Algemeen**			
A01	Opening			
A02	Vaststellen agenda			
A03	Vragenkwartier (zie art. 46 Reglement van Orde voor de gemeenteraad)			
A04	Bestuurlijke actualiteiten (van het college)			
B	**Hamerstukken**			
B01	Tweede Beleidsrapportage 2021		3316121	Ten Heuw
B02	Uitvoeringskrediet Marktplein en omgeving		3309856	V. Wakeren
C	**Voorstellen met tussenkomst van de Politieke Markt**			
C01	Beleidsbegroting 2022-2025		3301539	Ten Heuw
C02	Belastingverordeningen en tarieven 2022		3299986	Ten Heuw
D	**Voorstellen zonder tussenkomst van de Politieke Markt**			

Hengelo, 25 oktober 2021

De voorzitter van de raad,

De heer S.W.J.G. Schelberg

Volgende pagina voor behandelvoorstel van deze agenda

De eerstvolgende raadsvergadering is gepland op woensdag 24 november 2021, aanvang 19.30 uur

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

Behandelvoorstel:

17.00 uur:	Begin raadsvergadering met opening A01 en vaststellen agenda A02
17.00 uur – 18.30 uur	**Gezamenlijke** behandeling van de agendapunten C01 en C02. D.w.z. eerste termijn van de raad met algemene beschouwingen over de Begroting **(inclusief**: opmerkingen over Belastingtarieven), indienen van moties en amendementen: - **max. 6 min** per fractie; - twee woordvoerders per fractie; - 'korte' interrupties en verhelderende vragen zijn toegestaan. Volgorde fracties in de eerste termijn: VVD, lid Capelle, ProHengelo, lid Huis in 't Veld, SP, lid Janssen, CDA, ChristenUnie, D66, PVV, BurgerBelangen, PvdA, Lokaal Hengelo, Groenlinks.
18.30 - 19.30 uur:	Schorsing raadsvergadering/eenvoudige maaltijd
19.30 uur:	Hervatting raadsvergadering, vervolg behandeling agendapunten C01 en C02
19.30 – 20.00 uur:	Eerste termijn college, **max. 30 minuten**: - 'korte' interrupties en verhelderende vragen zijn toegestaan.
V.a 20.00 uur:	Tweede termijn raad én college m.b.t. agendapunten C01 en C02 volgens de normale spelregels: - debat; - twee woordvoerders per fractie; - reactie college; - stemming over moties, amendementen en over de agendapunten. *Uiteraard vindt er wel afzonderlijke stemming over de agendapunten C01 en C02 plaats.*
	Daarna de behandeling van en stemming over de overige agendapunten. Het presidium adviseert om de agenda af te maken, ook als de vergadering langer duurt dan dan 22.30 uur.

De eerstvolgende raadsvergadering is gepland op woensdag 24 november 2021, aanvang 19.30 uur

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3316121	Bert Lankheet	FAC-FIN	Mariska ten Heuw

ONDERWERP

3316121 - Tweede Beleidsrapportage 2021

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:

1. In te stemmen met de Tweede Beleidsrapportage 2021;
2. De begroting 2021 te wijzigen op basis van het overzicht financiële afwijkingen met een totaal voordelig saldo van € 2.766.732;
3. In te stemmen met de volgende mutaties in de reserves, per saldo een dotatie van € 2.778.330:
    a. Een onttrekking uit de Reserve duurzaam Veilig van € 60.000;
    b. Een storting in de Reserve Tozo van € 210.946;
    c. Een storting aan de Reserve decentralisatie-uitkeringen van € 285.342;
    d. Een onttrekking uit de Reserve decentralisatie-uitkeringen van € 250.000;
    e. Een onttrekking uit de Reserve decentralisatie-uitkeringen van € 84.000;
    f. Een onttrekking uit de Reserve decentralisatie-uitkeringen van € 29.000;
    g. Een onttrekking uit de Reserve decentralisatie-uitkeringen van € 46.000;
    h. Een onttrekking uit de Reserve decentralisatie-uitkeringen van € 40.356;
    i. Een onttrekking uit de Reserve decentralisatie-uitkeringen van € 84.225;
    j. Een storting in de Reserve grondexploitaties algemeen van € 197.380
    k. Een onttrekking uit de Reserve grondexploitaties algemeen van € 1.721.740;
    l. Een storting in de Reserve dekking kapitaallasten van € 1.721.740;
    m. Een onttrekking uit de Reserve Dekking Kapitaallasten van € 88.489;
    n. Een storting in de Algemene Reserve van het resultaat van deze beleidsrapportage van € 2.766.732.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het college rapporteert 2 keer tussentijds aan de gemeenteraad over de afwijkingen ten opzichte van de begroting. Dit is de tweede beleidsrapportage met peildatum 31-8-2021. We rapporteren over afwijkingen in de voorgenomen realisatie van doelstellingen en de verwachte financiële afwijkingen.

Deze rapportage heeft een positief saldo van € 2.767.000. Het saldo wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve, waardoor onder de streep het saldo nihil is. Dit saldo heeft zeer diverse oorzaken, waaronder alsnog ontvangen compensatie voor derving van inkomsten als gevolg van Corona en lagere afschrijvingslasten.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier De voorzitter

Behandelvoorstel

Onderwerp	**Tweede beleidsrapportage 2021**		
Zaaknummer	3316121	**Portefeuillehouder**	Mariska ten Heuw
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt *onder meer* voorgesteld om: 1. In te stemmen met de Tweede Beleidsrapportage 2021; 2. De begroting 2021 te wijzigen op basis van het overzicht financiële afwijkingen met een totaal voordelig saldo van € 2.766.732; 3. In te stemmen met de diverse mutaties in de reserves, per saldo een dotatie van € 2.778.330.		
Historie	Conform de financiële verordening rapporteert het college 2 keer tussentijds aan de gemeenteraad over de afwijkingen ten opzichte van de begroting. Dit is de tweede beleidsrapportage met peildatum 31-8-2021. Het college rapporteert over afwijkingen in de voorgenomen realisatie van doelstellingen en over de verwachte financiële afwijkingen. Daarbij is de werkelijke administratie tot en met peildatum 31-8-2021 de basis en prognosticeert het college nog te verwachten effecten tot het einde van het jaar. Na deze rapportage verwerkt te hebben is de begroting 2021 bijgesteld naar de verwachting per jaareinde.		

Politieke Markt	**26 oktober 2021**			
Voorzitter	**Griffiemedewerker**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
Vincent Mulder	Gerrit-Jan Eeftink	Raadzaal	Bestuur	90 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	Vergelijkbaar met voorgaande jaren behandelt het college de beleidsrapportage in de vorm van een presentatie. Gedurende de presentatie is er de gelegenheid tot het stellen van vragen. Twee woordvoerders per fractie toegestaan. Na afloop van de politieke markt ontvangt de raad de toelichtende teksten behorende bij de presentatie.			
Spreekrecht publiek	ja ☒ nee ☐		duur: maximaal 5 minuten	

Raad	**10 november 2021**	
Doel van de sessie		
Behandeladvies		
Spreekrecht publiek	nee	

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3316121	Bert Lankheet	FAC-FIN	Mariska ten Heuw

ONDERWERP

3316121 - Tweede Beleidsrapportage 2021

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Conform onze financiële verordening rapportage het college 2 keer tussentijds aan de gemeenteraad over de afwijkingen ten opzichte van de begroting. Dit is de tweede beleidsrapportage met peildatum 31-8-2021. We rapporteren over afwijkingen in de voorgenomen realisatie van doelstellingen. We rapporteren ook over de verwachte financiële afwijkingen. Daarbij is de werkelijke administratie tot en met peildatum 31-8-2021 de basis en prognosticeren we nog te verwachten effecten tot het einde van het jaar. Na deze rapportage verwerkt te hebben is de begroting 2021 bijgesteld naar de verwachting per jaareinde.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Nog steeds heeft Corona gevolgen voor de uitvoering van onze plannen, zowel beleidsmatig als financieel. Net als voorgaande rapportages, is Corona wederom een prominent thema in deze tweede beleidsrapportage. Wel zien we op onderdelen de mate van invloed uiteenlopen. We zitten in de overgang van corona-beperkt naar corona-gebonden. Corona lijkt door de toegenomen vaccinatiegraad niet meer op grote schaal weer de kop op te steken. We hebben echter nog veel bemoeienis met de nasleep van Corona. Inwoners en ondernemers vragen nog consideratie met het opleggen van lasten en het innen van opgelegde lasten. Daarnaast merken we dat de extreme effecten die verwacht konden worden, mede door de maatregelen van overheden, uitblijven. In de inkomenssfeer (zelfstandige ondernemers) moeten we, ondersteund door rijksbijdragen, nog veel ondersteuning verlenen. Dit geeft naast veel druk op mensen ook veel financiële effecten.

Daarnaast blijft de opgave om de kosten in het sociaal domein (met name Wmo en Jeugd) te beheren cruciaal in het sluitend krijgen van de huidige en volgende jaarbegrotingen. Ten opzichte van het bijgesteld beeld in de eerste beleidsrapportage zien we in deze rapportage geen bijzonder grote afwijkingen.

Ook melden we een verlaging van de verwachte afschrijvingslasten, met name vanwege het uitstellen van investeringen. Het uitstel heeft geen maatschappelijke gevolgen. Het is grotendeels administratief, omdat de start van afschrijven afhankelijk is van het finaal (financieel) gereed kunnen melden van een investering.

Per saldo is sluit deze rapportage met een voordeel van bijna € 2,8 miljoen, ten opzichte van de begroting na wijzigingen en de vorige rapportage, de 3^{e} wijziging van de beleidsbegroting 2021. In de Eerste Beleidsrapportage 2021 meldden wij een tekort tot dat moment van totaal € 6,0 miljoen, deels gedekt binnen de exploitatie uit beschikbare stelposten (€ 1,3 miljoen) en deels door een uitname uit het beklemde deel van de Algemene Reserve (€ 4,7 miljoen). Het positief saldo in deze rapportage brengt het tekort over heel 2021 terug met € 2,8 miljoen; in vergelijking met de primitieve begroting 2021 hebben we desalniettemin nog steeds een tekort van € 3,2 miljoen (€ 6,0 mln. – € 2,8 mln.). Omdat € 1,3 miljoen in de Eerste Beleidsrapportage binnen de exploitatie is gedekt hebben we over beide beleidsrapportages samen per saldo € 1,9 miljoen uit de reserves gedekt.

Voor de inhoud van de rapportage verwijzen we naar de Power Point presentatie.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De gemeenteraad besluit:

1. In te stemmen met de Tweede Beleidsrapportage 2021;
2. De begroting 2021 te wijzigen op basis van het overzicht financiële afwijkingen met een totaal voordelig saldo van € 2.766.732;
3. In te stemmen met de volgende mutaties in de reserves, per saldo een dotatie van € 2.778.330:
    a. Een onttrekking uit de Reserve duurzaam Veilig van € 60.000;
    b. Een storting in de Reserve Tozo van € 210.946;
    c. Een storting aan de Reserve decentralisatie-uitkeringen van € 285.342;

d. Een onttrekking uit de Reserve decentralisatie-uitkeringen van € 250.000;
e. Een onttrekking uit de Reserve decentralisatie-uitkeringen van € 84.000;
f. Een onttrekking uit de Reserve decentralisatie-uitkeringen van € 29.000;
g. Een onttrekking uit de Reserve decentralisatie-uitkeringen van € 46.000;
h. Een onttrekking uit de Reserve decentralisatie-uitkeringen van € 40.356;
i. Een onttrekking uit de Reserve decentralisatie-uitkeringen van € 84.225;
j. Een storting in de Reserve grondexploitaties algemeen van € 197.380
k. Een onttrekking uit de Reserve grondexploitaties algemeen van € 1.721.740;
l. Een storting in de Reserve dekking kapitaallasten van € 1.721.740;
m. Een onttrekking uit de Reserve Dekking Kapitaallasten van € 88.489;
n. Een storting in de Algemene Reserve van het resultaat van deze beleidsrapportage van € 2.766.732.

FINANCIËLE ASPECTEN

De gemeenteraad neemt het besluit om de Beleidsbegroting 2021 aan te passen met de resultaten uit deze beleidsrapportage. In de rapportage zelf zijn alle financiële effecten benoemd. Het voordelige effect is € 2.766.732. Dit voordeel is gestort in het niet beklemde deel van de Algemene Reserve.

BIJLAGE(N)

- Tweede Beleidsrapportage 2021 (diapresentatie)
- Begrotingswijziging Tweede Beleidsrapportage 2021

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Behandelvoorstel

Onderwerp	Uitvoeringskrediet Marktplein e.o.		
Zaaknummer	3309856	**Portefeuillehouder**	Bas van Wakeren
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt *onder meer* voorgesteld om: 1. Kennis nemen van het definitief ontwerp van het project marktplein/herinrichting winkelstraten. 2. Kennis nemen van de totale kosten van € 9.070.000 van het project marktplein/herinrichting winkelstraten. 3. Een krediet van € 5.025.000 ter beschikking te stellen voor dat deel van de kosten waarvan de bevoegdheid bij de raad ligt 4. In te stemmen met de dekking van dit krediet.		
Historie	In 2017 is het integraal actieplan voor een vitale binnenstad vastgesteld. Eén van de belangrijke acties die daarin is opgenomen is een integrale herinrichting van het Marktplein. Na het niet doorgaan van de plannen voor de Hijschkamer op het marktplein moest er een nieuw plan voor het marktplein worden gerealiseerd. Dit heeft ertoe geleid dat de gemeenteraad het college heeft opgedragen om met een nieuw plan te komen dat in co-creatie met de stad tot stand moest komen. Op 2 juli 2020 (zaaknummer 3081492) heeft de gemeenteraad de inhoudelijke kaders en de proceskaders hiervoor vastgesteld. Door middel van co-creatie zijn de wensen van de inwoners van Hengelo door Okra landschapsarchitecten vertaald in een nieuw ontwerp voor het Marktplein. Dit betrof een concept ontwerp dat op hoofdlijnen aangeeft hoe het Marktplein eruit gaat zien en dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 31 maart 2021 (zaaknummer 3182510). Het ontwerp is in de maanden daarna verder gedetailleerd en technisch uitgewerkt om vervolgens te worden vertaald in een definitief ontwerp dat de basis is voor de uitvoering. Naast de plannen voor het marktplein zijn de plannen voor de herinrichting van de omliggende winkelstraten verder uitgewerkt en aangepast aan het ontwerp van het marktplein. Hiermee wordt dit deel van de stad zowel ondergronds als bovengronds op hetzelfde niveau als de Enschedesestraat, Burgemeester Jansenplein en de openbare ruimte rondom het stadhuis gebracht. De detaillering en uitwerking is tot stand gekomen binnen de door de gemeenteraad vastgestelde kaders die in het door de raad vastgestelde conceptplan reeds als uitgangspunt genomen zijn. Volgens het voorstel vanuit het college voldoet het voorliggend ontwerp volledig aan de vastgestelde inhoudelijke kaders. Op 31 maart 2021 is een motie aangenomen om te komen tot een vergunningsvrije zone voor kleine evenementen op het Marktplein. Het college komt middels dit raadsadvies met een toelichting op de uitvoering van die motie.		

Politieke Markt	2 november 2021			
Voorzitter	**Griffiemedewerker**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
Jos Rikkerink	Coen Hartendorp	Raadzaal	Fysiek	75 min
Doel van de sessie	Oordeelsvormend			
Behandeladvies	De politieke markt start met een inleidende presentatie (max. 20 minuten) over het voorliggende raadsvoorstel en de inhoud van het definitieve ontwerp. Het stellen van *korte* verduidelijkende vragen is toegestaan. Na de presentatie volgt er een ronde langs de fracties en leden om hun oordeel			

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

	te geven over het voorliggende raadsvoorstel. De fracties en leden wordt gevraagd om in hun termijn aan te geven of men akkoord kan gaan met het ter beschikking stellen van het krediet en de voorgestelde wijze van dekking, evenals de andere beslispunten in het dictum van het voorliggende raadsbesluit. Daarbij kunnen fracties ook inbrengen wanneer dit ontwerp in hun ogen af zou wijken van de vastgestelde inhoudelijke kaders.	
Spreekrecht publiek	ja ☒ nee ☐	duur: maximaal 5 minuten

Raad	**10 november 2021**	
Doel van de sessie		
Behandeladvies		
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3309856	Heijenrath, Ivo	SBO-PVG	Van Wakeren, Bas

ONDERWERP

3309856 uitvoeringskrediet Marktplein en omgeving

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

In 2017 is het integraal actieplan voor een vitale binnenstad vastgesteld. Eén van de belangrijke acties die daarin is opgenomen is een integrale herinrichting van het Marktplein. Na het niet doorgaan van de plannen voor de Hijschkamer op het marktplein moest er een nieuw plan voor het marktplein worden gerealiseerd. Dit heeft ertoe geleid dat de gemeenteraad het college heeft opgedragen om met een nieuw plan te komen dat in co-creatie met de stad tot stand moest komen.
Op 2 juli 2020 heeft de gemeenteraad de inhoudelijke kaders en de proceskaders hiervoor vastgesteld. Op 4 juli is het co-creatie proces gestart.
Het proces om te komen tot het ontwerp is samen met bureau de Rode Wouw opgepakt.

Door middel van co-creatie zijn de wensen van de inwoners van Hengelo door Okra landschapsarchitecten vertaald in een nieuw ontwerp voor het Marktplein. Dit betrof een concept ontwerp dat op hoofdlijnen aangeeft hoe het Marktplein eruit gaat zien. Na vaststelling door de gemeenteraad op 31 maart 2021 is het ontwerp in de maanden daarna verder gedetailleerd en technisch uitgewerkt om vervolgens te worden vertaald in een definitief ontwerp dat de basis is voor de uitvoering. In dit ontwerp is niet alleen rekening gehouden met de bovengrondse transformatie ook ondergronds wordt het gebied aangepakt door het deels vernieuwen en verleggen van kabels, leidingen en riolering en het nemen van klimaat adaptieve maatregelen om dit gebied toekomstbestendig te maken met het oog op klimaatveranderingen. Daarnaast is in het plan aan de noordkant van het plein één ontwerp gemaakt voor een bouwwerk met daarin geïntegreerd, een ondergrondse bewaakte fietsenstalling voor circa 250 fietsen, een podium, een openbaar toilet en een horecapand met terras en rooftopbar. Hierin is de bestaande kiosk geïntegreerd.
Naast de plannen voor het marktplein zijn de plannen voor de herinrichting van de omliggende winkelstraten verder uitgewerkt en aangepast aan het ontwerp van het marktplein.
Hiermee brengen wij dit deel van de stad zowel ondergronds als bovengronds op hetzelfde niveau als de Enschedesestraat, Burgemeester Jansenplein en de openbare ruimte rondom het stadhuis.
Naast de uitwerking van de plannen is overleg gevoerd met Hengelo promotie over de uitvoering van de motie die op 31 maart 2021 is aangenomen om te komen tot een vergunningsvrije zone voor kleine evenementen op het Marktplein.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

De detaillering en uitwerking is tot stand gekomen binnen de door de gemeenteraad vastgestelde kaders die in het door uw raad vastgestelde conceptplan reeds als uitgangspunt genomen zijn.
Deze kaders hebben betrekking op het aspect beleven, duurzaamheid, functies (bebouwing), relatie met erfgoed, warenmarkt, civiel techniek, toegankelijkheid en bereikbaarheid en uiteraard het budget.
Het voorliggend ontwerp voldoet volledig aan de vastgestelde inhoudelijke kaders.

Het ontwerp maakt het marktplein tot een echt “doe plein”, waar altijd iets te beleven is. Het marktplein is onderscheidend van het Burgemeester Jansenplein. Dat plein blijft een evenementenplein voor grotere evenementen. Door de verschillende elementen in het ontwerp van het marktplein komen meerdere functies bij elkaar. Zo is er ruimte voor spelen en interactie voor (kleine) kinderen, de jeugd, maar ook volwassenen. De kiosk krijgt door de toevoeging van een rooftopbar een nieuw element dat bijdraagt aan leisure activiteiten op het marktplein waarbij maximaal aandacht is geschonken aan het behoud van het karakter van het bestaande pand uit de wederopbouwperiode. Onder het podium wordt een bewaakte fietsenstalling gerealiseerd voor circa 250 fietsen en in de kiosk wordt naast de toiletvoorzieningen voor de kiosk een openbaar toilet gerealiseerd dat vanaf straat op maaiveldniveau toegankelijk is, ook voor minder validen.
Het plein kent verschillende duurzaamheidselementen. Zo worden de huidige betonplaten van het Marktplein hergebruikt in het nieuwe ontwerp. Er worden verschillende klimaat adaptieve maatregelen getroffen zoals het afkoppelen en bergen van hemelwater van het gemengde rioolstelsel, de aanleg van blauwe aders, de aanleg van een regentuin waarin het hemelwater kan worden opgevangen om vervolgens gefilterd te worden afgevoerd naar de vijver en het maken van waterberging onder het marktplein. De verschillende groene elementen geven het plein een hoog duurzaamheidsgehalte en helpen hittestress voorkomen. Ook wordt met de gevarieerde beplanting meer ruimte gegeven voor biodiversiteit in de

binnenstad.

Het plein is aangewezen als aandachtsgebied voor de wederopbouw. Voor zover mogelijk wordt het zicht op de wederopbouwgevels verbeterd in dit plan waardoor het erfgoed wordt versterkt. De aanpak van de gevels is echter een verantwoordelijkheid van de eigenaren die hiervoor mede een beroep kunnen doen op het gevelfonds. De aanpak hiervan valt buiten de reikwijdte van dit plan. Daarnaast is een heel belangrijk uitgangspunt van de wederopbouw de menselijke maat. Die gaat verloren op het huidige plein en is leidraad geweest voor Okra bij het voorliggende ontwerp. Door de menselijke maat terug te brengen in het plein wordt ook de wederopbouwarchitectuur versterkt.
Voor wat betreft de kiosk blijft het bestaande gebouw het uitgangspunt. De kiosk wordt wel vergroot maar het grootste gedeelte wordt hergebruikt met oog voor de wederopbouwarchitectuur.

Ook is rekening gehouden met de locatie van de warenmarkt. Er is ruimte voor de warenmarkt rondom het plein in de Brinkstraat en de Telgen. Hierover is uitgebreid overleg geweest met de marktbond en op 9 september zijn alle marktondernemers (vergunninghouders) uitgenodigd in het stadhuis. Hierbij is hun standplaats in het nieuwe plan kenbaar gemaakt. Met de marktbond is overeengekomen dat zij tot begin 2022 nog op het marktplein kunnen blijven staan en dat zij vanaf 2022 tijdelijk verplaatsen naar het Stationsplein. In het nieuwe ontwerp is rekening gehouden met de wensen van de marktondernemers en vervolgens zijn deze wensen in de technische uitwerking overgenomen. Hierbij moet er onderscheid worden gemaakt tussen de aanpassingen in het plan ten behoeve van de warenmarkt en de aanleg van een nieuw elektra systeem. Dit wordt meegenomen in de uitvoering maar wordt na gemeentelijke voorfinanciering uiteindelijk door de marktondernemers zelf gefinancierd.

Daarnaast is rekening gehouden met de toegankelijkheid en bereikbaarheid voor alle gebruikers. Bepaalde elementen zoals de stepping stones in de vijver blijven lastig voor iedereen te bereiken, maar het is dusdanig ontworpen dat alle gebruikers hiervan kunnen genieten. Het openbaar toilet is in het nieuwe plan toegankelijk vanaf de straat voor iedereen toegankelijk is op maaiveldniveau.

Ten aanzien van de civieltechnische uitgangspunten is het ontwerp zo gemaakt dat de impact op de kabels en leidingen beperkt is en de toegestane belasting op het dak van de parkeergarage niet wordt overschreden.

Vervolg
Als uw raad instemt met het beschikbaar stellen van het uitvoeringskrediet voor het Marktplein en de omliggende winkelstraten dan kan de opdracht definitief worden gegund aan de aannemer en kan er zo snel mogelijk gestart worden met de werkzaamheden.
Tijdens de werkzaamheden zal in de periode december tot en met de eerste week januari rekening worden gehouden met de drukte voor de feestdagen. Dit afspraken hierover zijn tot stand gekomen in overleg met de binnenstad partners en ondernemers in bijvoorbeeld de Nieuwstraat.
De werkzaamheden zullen dan op een laag pitje staan en geen hinder veroorzaken voor winkelend publiek. Bij de herplaatsing van de beren is de kunstenares die de beren heeft ontworpen nauw betrokken.
Met de SCH, de winkeliers en de eigenaren wordt gesproken over de realisatie van het plan voor hun deur.
De totale uitvoeringsperiode zal naar verwachting heel 2022 bedragen met een mogelijke uitloop naar 2023.

Uitvoering Motie
In de huidige APV is juist het Marktplein uitgezonderd van de mogelijkheid om meldingsvrije of vergunningsvrije evenementen/activiteiten te organiseren. Wij zullen uw raad voorstellen de APV op dit onderdeel aan te passen zodat dergelijke activiteiten daadwerkelijk kunnen worden toegestaan op het Marktplein met ingang van 2023 als het marktplein klaar is.
Hengelo Promotie ziet voor zichzelf een rol weggelegd om als aanspreekpunt te fungeren voor partijen die een activiteit willen organiseren op te treden.
Voor een uitgebreide beantwoording zie de bijgevoegde memo.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

1. Kennis nemen van het definitief ontwerp van het project marktplein/herinrichting winkelstraten.
2. Kennis nemen van de totale kosten van € 9.070.000 van het project marktplein/herinrichting winkelstraten.
3. Een krediet van € 5.025.000 ter beschikking te stellen voor dat deel van de kosten waarvan de bevoegdheid bij de raad ligt
4. In te stemmen met de dekking van dit krediet door:

    - een bijdrage uit het budget binnenstad marktplein van € 3.900.000
    - een bijdrage uit het budget binnenstad fietsenstalling markt € 725.000
    - een bijdrage uit het budget binnenstad warenmarkt € 400.000

5. in te stemmen met de afschrijvingstermijn van 30 jaar voor de fietskelder waardoor de hiervoor beschikbare middelen (actieplan fiets en budget binnenstad) op eenzelfde afschrijvingstermijn zijn gebaseerd.
6. een subsidiebedrag van € 371.798 dat is toegekend uit de impulsgelden Klimaatadaptatie vanuit het Rijk en daarnaast een subsidiebedrag van € 74.359,50 dat beschikbaar wordt gesteld door de provincie Overijssel (subsidie Klimaatadaptatie) ter beschikking te stellen ter dekking van de kosten.
7. In te stemmen met de begrotingswijzigingen
8. Kennis nemen van de beantwoording van de motie “marktplein vergunning vrije zone”.

Voor een toelichting op de verschillende posten verwijzen wij naar de toelichting onder de financiële aspecten.

FINANCIËLE ASPECTEN

Financieel:
Het ontwerp dat door middel van het co-creatieproces tot stand is gekomen heeft een bredere impact op de binnenstad dan alleen de ruimte voor het marktplein. Het voorstel om de warenmarkt op een andere wijze in de binnenstad vorm te geven waarbij ook een deel van de Telgen en de Brinkstraat worden benut heeft invloed op het ontwerp van het kernwinkelgebied. Dit project waarvoor reeds een uitvoeringskrediet is verstrekt is opgenomen in het project marktplein. Er worden verschillende klimaat adaptieve maatregelen getroffen zoals het afkoppelen en bergen van hemelwater van het gemengde rioolstelsel, de aanleg van blauwe aders, de aanleg van een regentuin waarin het hemelwater kan worden opgevangen om vervolgens gefilterd te worden afgevoerd naar de vijver en het maken van waterberging onder het marktplein. Hierdoor kan werk met werk worden gemaakt waardoor er meerdere gemeentelijke doelen in één keer worden gerealiseerd. Door de uitbreiding van de scopehet project en deze extra maatregelen is het totale geraamde budget hoger dan in de kaderstelling is meegegeven, maar daar staat ook extra dekking tegenover. Hierdoor is het ook heel lastig om exact de verschillen aan te geven tussen de globale raming die de basis was onder het raadsbesluit over het voorlopig ontwerp en de huidige tot in detail uitgewerkte kostenopgave voor het definitief ontwerp. Zo is de fietsenkelder erbij gekomen, geïntegreerd met de verbouwing van de kiosk, een stuk BP Hofstedestraat, is het pleinontwerp iets aangepast om de warenmarkt goed in te passen met bijbehorende voorzieningen en is flink geschaafd in enkele ontwerpdetails om kostenstijgingen van materialen en dergelijke op te vangen. Ook is de waterhuishouding en riolering tot in detail uitgewerkt. Hieronder worden de verschillende kosten en dekkingsbronnen toegelicht.

Voor de inpassing van de nieuwe openbare ruimte rondom het nieuwe groene marktplein is het ontwerp aangepast zodat deze geschikt is voor de warenmarkt (€ 180.000) Daarnaast worden er kosten gemaakt voor de tijdelijke verplaatsing (heel 2022) van de warenmarkt naar het stationsplein (€ 220.000). Samen resulteert dit tot een totaalbedrag van € 400.000.
Daarnaast is er een taakstellend bedrag van € 300.000 gereserveerd voor nieuwe elektra voorzieningen voor de warenmarkt. Deze voorzieningen worden voorgefinancierd door de gemeente maar vervolgens verdisconteerd in de kosten die de zij voor hun vergunning betalen. De daadwerkelijke kosten van de aanschaf en aanleg worden slechts in rekening gebracht met een maximum van € 300.000 Dit alles in overleg met de marktbond. Ook hier wordt werk met werk gemaakt.
Op basis van het ontwerp is er via een officieel aanbestedingstraject een aannemer geselecteerd voor het uitwerken van de plannen aan de hand van een bouwteamconstructie. Hierbij is de zogenaamde SSK (Standaardsystematiek voor Kostenramingen) raming waar u als raad mee heeft ingestemd in uw vergadering van 31 maart 2021 als uitgangspunt meegenomen.
De Brinktoren is hierbij vooralsnog buiten beschouwing gelaten. De toren is op dit moment niet in ons eigendom. Inmiddels is bekend dat er een subsidiebedrag van € 371.798 is toegekend uit de impulsgelden

Klimaatadaptatie vanuit het Rijk en daarnaast een subsidiebedrag van € 74.359,50 beschikbaar wordt gesteld door de provincie Overijssel (subsidie Klimaatadaptatie). Deze middelen kunnen alleen worden ingezet ten behoeve van aanleg blauwe aders, afkoppelen en bergen van hemelwater. De hiervoor in te zetten middelen zijn binnen het GRP hiervoor bedoeld en zorgen niet voor uitval van andere projecten.

Momenteel zijn wij aan het onderzoeken of het mogelijk is om nog meer subsidies binnen te halen. Hierbij zien wij nog kansen voor de bewaakte fietsenkelder.
Zoals bij het kaderdocument vastgesteld is de fietsparkeervoorziening buiten de financiële scope van dit plan gehouden. Inmiddels is de ondergrondse fietsenstalling wel geïntegreerd in het ontwerp van de kiosk/rooftopbar, podium, openbaar toilet en bewaakte fietsenstalling. Hiervoor is een aanvullende dekking gerealiseerd. Daarnaast is er rekening gehouden met de verplaatsingskosten van de huidige huurder van de kiosk. De fietsenkelder kent als bouwwerk een langere afschrijvingstermijn dan de openbare ruimte waarvoor wordt uitgegaan van 20 jaar. De fietsenkelder dient in 30 jaar te worden afgeschreven conform ook andere fiets gerelateerde zaken uit het actieplan fiets. Dit achten wij ook realistisch. De gereserveerde kapitaallasten voor de fietsvoorziening binnen de binnenstadsmiddelen zijn vertaald naar een investeringsruimte waarmee de bijdrage uit deze middelen € 725.000,- bedraagt.

Dit leidt tot het hieronder weergegeven financiële overzicht van het Marktplein en het kernwinkelgebied (als totaal genomen, zoals hierboven beschreven) er als volgt uit op basis van de gemaakte ramingen waarvoor de aannemer het ook kan uitvoeren. De ramingen zijn als bijlage bijgevoegd:

Kosten realisatie	
Aanneemsom (incl. riool en warenmarkt kosten) + onvoorzien Binnenstad	€ 5.818.175
Directie/Toezicht Binnenstad:	€ 332.273
Engineering bouwteam Binnenstad	€ 556.172
Bijkomende kosten Binnenstad (object onvoorzien)	€ 238.202
Projectkosten (overbrugging tot uitvoering)	€ 100.000
Kiosk/rooftopbar/fietskelder/openbaar toilet + onvoorzien	€ 1.354.000
Totaal Herinrichting Binnenstad + Kiosk/rooftopbar/Fietskelder/openbaar toilet:	€ 8.398.822
Uitbreiding Project	
Aanleg elektravoorzieningen warenmarkt	€ 300.000
BP Hofstedestraat (aanleg HWA riool Nieuwstraat tot ingang P-garage)	€ 125.000
Directie en toezicht BP Hofstedestraat	€ 7.139
Engineering BP Hofstedestraat	€ 11.949
Bijkomende kosten BP Hofstedestraat	€ 5.118
Tijdelijke kosten verplaatsen warenmarkt	€ 220.000
Totale kosten uitbreiding scope	€ 649.206
Totaal Binnenstad + Kiosk/rooftopbar/Fietskelder + BPHofstedestraat	€ 9.068.028
Afgerond	€9.070.000

Hier staat de volgende dekking tegenover:

Dekkingsbron	Budget
Budget Marktplein (binnenstad)	3.900.000
Resterend krediet kernwinkelgebied	1.000.000
Bijdrage verlichting	345.000
Bijdrage voorziening Riolering	1.828.842,50
Budget fietsenstalling	725.000
Bijdrage fietsplan	100.000
Bijdrage openbaar toilet	25.000
Bijdrage Elektra warenmarkt	300.000
Budget warenmarkt (binnenstad)	400.000
Subsidies(371.798 + 74.359,50)	446.157,50
Totaal	9.070.000

Raad
Het beschikbaar stellen van de budgetten marktplein (€ 3.900.000), fietsenstalling (€ 725.000) en warenmarkt (€ 400.000) zijn de bevoegdheid van de gemeente raad (totaal € 5.025.000)

College
Het beschikbaar stellen vanuit de voorziening Riolering (€ 1.828.842,50) is een bevoegdheid van het college (totaal € 1.828.842,50).

Het resterende krediet kernwinkelgebied (€ 1.000.000), bijdrage elektra warenmarkt (€ 300.000), bijdrage verlichting (€ 345.000), bijdrage fietsplan (€ 100.000), bijdrage openbaar toilet (€ 25.000) zijn in een eerder stadium beschikbaar gesteld door B&W of raad (totaal €1.770.000).

Het resterende bedrag wordt vanuit een derde partij beschikbaar gesteld als subsidie maar dient nog wel door de raad toegewezen te worden aan dit project. (totaal € 446.157,50)

BIJLAGE(N)

1. Plan Okra
2. Plan Rooftopbar Zwarte hond
3. Raming herinrichting binnenstad
4. Binnenstad kostenverdeling GRP
5. Raming paviljoen Marktplein
6. Beantwoording Motie Vergunningvrije zone
7. begrotingswijziging

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3309856	heijenrath, ivo	SBO-PVG	Bas van Wakeren

ONDERWERP

3309856 - uitvoeringskrediet Marktplein e.o.

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. Kennis nemen van het definitief ontwerp van het project marktplein/herinrichting winkelstraten.
2. Kennis nemen van de totale kosten van € 9.070.000 van het project marktplein/herinrichting winkelstraten.
3. Een krediet van € 5.025.000 ter beschikking te stellen voor dat deel van de kosten waarvan de bevoegdheid bij de raad ligt
4. In te stemmen met de dekking van dit krediet door:
• een bijdrage uit het budget binnenstad marktplein van € 3.900.000
• een bijdrage uit het budget binnenstad fietsenstalling markt € 725.000
• een bijdrage uit het budget binnenstad warenmarkt € 400.000

5. in te stemmen met de afschrijvingstermijn van 30 jaar voor de fietskelder waardoor de hiervoor beschikbare middelen (actieplan fiets en budget binnenstad) op eenzelfde afschrijvingstermijn zijn gebaseerd.
6.een subsidiebedrag van € 371.798 dat is toegekend uit de impulsgelden Klimaatadaptatie vanuit het Rijk en daarnaast een subsidiebedrag van
€ 74.359,50 dat beschikbaar wordt gesteld door de provincie Overijssel (subsidie Klimaatadaptatie) ter beschikking te stellen ter dekking van de kosten.
7. In te stemmen met de begrotingswijzigingen
8. Kennis nemen van de beantwoording van de motie “marktplein vergunning vrije zone”.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Nadat de raad het voorlopig ontwerp voor het Marktplein heeft vastgesteld op 31 maart is dit verder uitgewerkt tot een definitief ontwerp dat uitvoeringsgereed is. Dit ontwerp is nu definitief en past volledig binnen de eerder afgegeven kaders. De raad wordt voorgesteld het hiervoor benodigde krediet ter beschikking te stellen waarna de uitvoering op korte termijn kan starten.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier De voorzitter

Behandelvoorstel, versie 14 oktober

Onderwerp	Beleidsbegroting 2022-2025		
Zaaknummer	3301539	**Portefeuillehouder**	College
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt *onder meer* voorgesteld om: - De Beleidsbegroting 2022-2025 vast te stellen; - Het programmaplan, bestaande uit de programma's als beleidsinhoudelijk kader vast te stellen - De subsidieplafonds vast te stellen voor het jaar 2022; - In te stemmen met het pakket aan maatregelen om bij te sturen op volumeontwikkelingen in het sociaal domein, zoals verwoord in bijlage 8.4;		
Historie	De Beleidsbegroting is een uitwerking van de Kadernota 2022-2025 en geeft een overzicht van de plannen voor de komende jaren en de financiële stand van zaken. De gemeente slaagt erin om de komende jaren de begroting op orde te hebben, met een algemene reserve die ruim voldoende is. Met een begrotingsomzet in 2022 van € 322 miljoen is de gemeente in staat om veel ambities en activiteiten uit te voeren. De basis daarvoor is vastgelegd in de Kadernota 2022-2025 door de visie op lange termijn: 'Samen werken aan een sterke economie, samen leven in een aantrekkelijke stad'. In het sociaal domein moeten op korte termijn maatregelen getroffen worden om de tekorten binnen de Jeugdhulp en Wmo terug te dringen. Bij het vaststellen van de Kadernota 2022 – 2025 hebben gemeenteraad en college aangegeven dat zij er van uitgaan dat het Rijk een deel van de stijgende kosten in het sociaal domein de komende jaren zal compenseren. Aanvullend heeft de gemeenteraad bij het vaststellen van deze Kadernota ingestemd met een bezuinigingsopgave binnen de Wmo en Jeugd. Uitgangspunt daarbij is dat de gemeente gaat sturen op volumebeheersing en -beperking, waardoor er in de toekomst minder en/of minder zware ondersteuningstrajecten nodig zijn. **Planning** - ~~20 september - Informatiebijeenkomst maatregelenpakket Sociaal Domein: proces, inhoud maatregelen, verbinding met de Kadernota.~~ - ~~11 oktober – technisch beraad bestaande uit 2 delen: (1) gehele begroting en (2) concept maatregelenpakket sociaal domein~~ - ~~12 oktober – beeldvormende politieke markt over het onderdeel sociaal domein/maatregelenpakket uit de Beleidsbegroting 2022-2025~~ - 19 oktober – besluit college over de beleidsbegroting 2022-2025 -> onderdeel Sociaal domein / maatregelenpakket. - 26 oktober – oordeelsvormende politieke markt over de gehele begroting - 10 november – Begrotingsraad		

Politieke Markt	12 oktober 2021			
Voorzitter	**Griffiemedewerker**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
Hanneke Steen	Coen Hartendorp	Raadzaal	Bestuur/ Sociaal	105 min
Doel van de sessie	Beeldvormend			
Behandeladvies	Deze politieke markt betreft een beeldvormende bespreking van <u>het onderdeel Sociaal Domein / Maatregelenpakket uit de beleidsbegroting 2022-2025</u>. Het college weegt de opbrengst van deze bespreking in de politieke markt af bij haar definitieve besluitvorming over het onderdeel Sociaal domein / maatregelenpakket. Dit kan resulteren in een aangepaste beleidsbegroting 2022-2025 welke vervolgens oordeelsvormend en besluitvormend door de raad			

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

	wordt behandeld. Aan het begin van de sessie krijgen de fractie de gelegenheid om hun inbreng te doen waarna er de gelegenheid bestaat voor een gesprek tussen de aanwezigen.	
Spreekrecht publiek	ja ☒ nee ☐	duur: Belangstellenden kunnen meepraten. De voorzitter bewaakt de orde van de sessie.

↓↓ Vanaf hier vindt gezamenlijke behandeling plaats met zaak: ↓↓
↓↓ 3299986 – Belastingverordeningen en tarieven 2022 ↓↓

Politieke Markt	**26 oktober 2021**			
Voorzitter	**Griffiemedewerker**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
Vincent Mulder	Gerrit-Jan Eeftink	Raadzaal	Bestuur	105 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	Tijdens de politieke markt vindt behandeling van de beleidsbegroting 2022-2025 gezamenlijk plaats met de behandeling van zaak 3299986 - Belastingverordeningen en tarieven 2022. Tijdens de politieke markt vindt behandeling in eerste termijn plaats. Hierbij wordt de termijn gehouden vanaf katheder. Interrupties via de interruptiemicrofoons. Maximaal 2 woordvoerders per fractie en max. 5 minuten spreektijd per fractie /lid over beide onderwerpen samen. De leden van de raad wordt verzocht om technische vragen voorafgaand aan de vergadering te stellen, hiervoor is de gelegenheid geweest via het technisch beraad, maar is ook mogelijk via de raadsgriffie.			
Spreekrecht publiek	ja ☒ nee ☐		duur: maximaal 5 minuten	

Raad	**10 november 2021 – 17.00 uur aanvang**	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies		
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3301539	Peper, Marianne	FAC-FIN	Mariska ten Heuw

ONDERWERP

3301539 - Beleidsbegroting 2022-2025

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Ieder jaar biedt ons college van Burgemeester en wethouders op basis van de Gemeentewet, voor aanvang van het nieuwe begrotingsjaar, een ontwerp-(meerjaren)begroting aan ter vaststelling aan uw gemeenteraad.

De kaders voor de Beleidsbegroting 2022-2025 zijn bepaald door de vaststelling van de Kadernota 2022-2025 in de gemeenteraadsvergadering van 13 juli jl. De beleidsmatige en financiële effecten van de Kadernota zijn verwerkt in de Beleidsbegroting. Na de vaststelling van de Kadernota is de begroting op detailniveau uitgewerkt.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Inhoudelijk afwegingskader Kadernota 2022-2025: 'Samen werken aan een sterke economie, samen leven in een aantrekkelijke stad'

In hoofdstuk 1 van de Kadernota 2022-2025 hebben we de inhoudelijke koers geschetst voor onze stad. Daar treft u de uitgebreide toelichting aan. Kort samengevat betekent dit dat:

'Hengelo staat er goed voor. We volgen een bestendige koers van onze doelen op de middellange en de lange termijn. Vanzelfsprekend zal voor de korte termijn alle aandacht uitgaan naar het managen van de tekorten op het sociaal domein en de beheersing van de gevolgen van de coronacrisis. Als we deze twee opgaven buiten beschouwing laten liggen we met onze ambities goed op koers. We willen dit de komende periode voortzetten om het huidige niveau te behouden.

Hengelo is van oudsher bij uitstek een veilige woon- en techniekstad, waar het in de wijken prettig leven en verblijven is. Dat moet ook zo blijven en daar zetten we onverkort op in. We zijn trots op Hengelo en dragen dat uit! In de context van de maatschappelijke trends en de opgaven waar gemeenten voor staan liggen onze ambities goed op koers.

Uitgangspunt van de Kadernota was daarom dat we inhoudelijk geen fundamentele koerswijziging voorstellen en onze beleidsambities om een aantrekkelijke stad te zijn met een hoogwaardig voorzieningenniveau op onder meer sport/beweging, cultuur en sociale voorzieningen handhaven. Wij hebben blijvend aandacht voor het behoud van het goede dat we hebben gerealiseerd en we kleuren de eerder geformuleerde centrale thema's in onze begrotingen: Open stad, Sociale stad, Bruisende binnenstad en Duurzame stad verder in. Wij blijven vol doorwerken aan de ambities zoals opgenomen in eerdere Kadernota's en Beleidsbegrotingen. Wel stellen wij voor binnen deze kaders scherpte te maken door in te zetten op versterking van de sociaal economische ontwikkeling & structuur en het creëren van aantrekkelijke (hoog-)stedelijk woonmilieus in het gebied rondom de stationsomgeving (met Hart van Zuid en de Binnenstad). De belangrijkste reden daarvoor is, dat we hiermee onze beroepsbevolking versterken (leeftijdscategorie 18-67) en daardoor een vitalere stad worden met een evenwichtiger bevolkingsopbouw.'

Autonome ontwikkelingen bestaand beleid

De in de Kadernota 2022-2025 opgenomen autonome ontwikkelingen zijn in de begroting verwerkt. In het financieel perspectief van de Kadernota hadden we diverse financiële mee- en tegenvallers. Grote autonome ontwikkelingen zijn: sociaal domein (Jeugd, Wmo, Participatie), de extra kosten voor bewindvoering, het verstevigen van de informatiebeveiligingsfunctie, het voordeel in de rente en de hogere de loon- en prijsindexaties ten opzichte van de vergoeding in het gemeentefonds.

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

In de nu voorliggende Beleidsbegroting is het maatregelenpakket sociaal domein voor het begrotingsjaar 2022 uitgewerkt. Zie hiervoor de uitgebreide toelichting in bijlage 8.4 van deze begroting.

Er zijn op korte termijn maatregelen nodig, om de tekorten binnen Jeugdhulp en Wmo terug te dringen. Bij het vaststellen van de Kadernota 2022 – 2025 hebben gemeenteraad en college aangegeven dat zij er van uitgaan dat het Rijk een deel van de stijgende kosten in het sociaal domein de komende jaren zal compenseren. Aanvullend heeft de gemeenteraad bij het vaststellen van de Kadernota 2022 – 2025 ingestemd met een bezuinigingsopgave binnen de Wmo en Jeugdwet. Waarbij we vooral sturen op volumebeheersing en beperking waardoor er in de toekomst minder en/of minder zware ondersteuningstrajecten voor zowel jeugd als Wmo nodig zijn. Daarbij zetten we in op maatregelen die leiden tot demping van de volumegroei die we in onze prognoses zien (autonome groei en groei door corona) en het verminderen van reeds ingezette zorg en ondersteuning. Deze maatregelen gezamenlijk moeten leiden tot de besparing van in totaal € 2,43 miljoen voor 2022.

Over het maatregelenpakket vindt eerst nog een informatiebijeenkomst voor de gemeenteraad plaats. Vervolgens zal er een (extra) beeldvormende politieke markt plaatsvinden. Uiteindelijk vragen wij uw raad tijdens de begrotingsbehandeling om in te stemmen met het maatregelenpakket. Wij verwachten met de ingestelde maatregelen, naast de extra rijksmiddelen, de bezuinigingsopgave voor 2022 te realiseren. Aanvullende maatregelen voor 2023 en verder worden meegenomen in de Kadernota 2023-2026.

Na de vaststelling van de Kadernota hebben zich nog een aantal nieuwe of beter in te schatten ontwikkelingen, op basis van de detailuitwerking van de begroting, voorgedaan.

Zo heeft een meerjarige negatieve bijstelling/correctie van de accressen plaatsgevonden op basis van de uitspraak van de commissie van Wijzen ten aanzien van de extra verwachte rijksmiddelen Jeugdzorg (zgn. stelpost uitkomst onderzoek Jeugdzorg') met ingang van 2023. De cijfers in de Kadernota waren gestoeld op de voorlopige (meerjarige) cijferreeks van de arbitragecommissie.
Tevens zijn (extra) middelen opgenomen in de sfeer van onderwijshuisvesting voor o.a. Stichting Expeditiewijz. en voor de huisvesting van de Voedselbank. Daarnaast is sprake van verschuivingen in kapitaallasten. Dit leidt uiteindelijk tot een licht bijgesteld financieel perspectief in de voorliggende begroting ten opzichte van de Kadernota. Zie de tabel hieronder in het onderdeel ‘Totaal financieel perspectief Beleidsbegroting’.

Nieuw beleid

In de Kadernota 2022-2025 hebben wij het collegevoorstel voor nieuw beleid beschreven in hoofdstuk 4. De beperkte financiële ruimte maakte dat wij keuzes moesten maken. Hierbij hebben wij ons gericht op het inhoudelijk afwegingskader in de Kadernota, waardoor Hengelo met name een stad is die aantrekkelijk, bereikbaar, veilig, sociaal en duurzaam is. De gemeenteraad heeft in de vergadering van 13 juli jl. conform het collegevoorstel voor nieuw beleid besloten, inclusief aanvullende moties en amendementen met eventueel directe financiële consequenties. In bijlage 8.7 van de Beleidsbegroting treft u dit financieel overzicht nieuw beleid aan. Het netto effect van nieuw beleid op het begrotingssaldo is € 523.000 in 2022 aflopend tot € 229.000 in 2025.

Daarnaast hadden we in de Kadernota nog een aantal p.m. posten als nieuw beleidsvoorstellen benoemd, die nog nader uitgewerkt moeten worden. Op dit moment zijn de meeste voorstellen nog niet volledig geconcretiseerd, zoals huisvesting Academie FC Twente/Heracles. We hebben bij de aanbieding van deze Beleidsbegroting alleen zicht op de (financiële) consequenties van de huisvesting van de St. Voedselbank Midden Twente. Gehoord de politieke markt van 14 september jl., waarin een meerderheid van de gemeenteraad bereid is om een extra subsidie van € 45.000 te verstrekken voor de kosten van huisvesting gedurende een periode van 10 jaren, hebben we dit voorstel al in deze Beleidsbegroting verwerkt. In overleg met de gemeenteraad zullen nadere voorwaarden voor de verstrekking van de subsidie aan de Voedselbank worden gesteld.

Niet verder ingrijpen met maatregelen voor de stad naast maatregelen in het sociaal domein

Gelet op de onzekerheid over de rijksinkomsten met ingang van het begrotingsjaar 2023, die pas later bekend worden door de besluitvorming in een nieuw kabinet (bijvoorbeeld herverdeling gemeentefonds uiterlijk meicirculaire 2022, middelen jeugd), willen we nu naast het maatregelenpakket in het sociaal domein niet verder ingrijpen met harde maatregelen voor de stad. Dat is ook niet nodig op grond van het perspectief dat we nu in de begroting aanbieden.

Totaal financieel perspectief Beleidsbegroting

We bieden u een Beleidsbegroting aan met in het eerste en laatste jaar (2022 en 2025) een sluitend financieel perspectief (* € 1.000):

	2022	2023	2024	2025
Kadernota 2022-2025 (collegevoorstel)	**342**	**-65**	**-446**	**72**
Aangenomen amendementen en moties	-68	-68	-68	-68
Overige beleidsvoorstellen Kadernota (p.m. posten - nog nader uit te werken)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Kadernota 2022-2025 raadsbesluit incl. amendementen en moties	**274**	**-133**	**-514**	**4**
Nieuwe ontwikkelingen in de begroting:				
a. Maatregelenpakket sociaal domein	b.n.	-	-	-
b1. Gemeentefonds - stelpost Jeugdzorg	-	-345	-345	-345
b2. Taakstelling jeugd vanaf 2023	-	345	345	345
c. Onderwijshuisvesting	-36	-57	-66	-75
d. Kapitaallasten, e.d.	-95	189	495	123
e. Huisvesting Voedselbank	-45	-45	-45	-45
Begrotingssaldo 2022-2025 na collegevoorstel	**98**	**-46**	**-130**	**7**

Zie paragraaf 4.2 'Van Kadernota naar Beleidsbegroting' voor een uitgebreide toelichting.

Dit perspectief is niet zonder zorgen of risico's, gelet op ontwikkelingen in het sociaal domein, de onzekerheid over de rijksinkomsten en de effecten van de coronacrisis. Desalniettemin kwalificeren we het perspectief als licht positief. Te meer we ook over een gezonde weerstandspositie beschikken om risico's op te vangen én te investeren. Juist te blijven investeren in de stad is mogelijk door al eerdere vrij gemaakte/beschikbaar gestelde middelen, zoals voor de binnenstad, Hart van Zuid, duurzaamheid, etc.

Waar we vorig jaar nog grote onzekerheden in het risicoprofiel (benodigd weerstandsvermogen) hadden opgenomen in de Beleidsbegroting 2021-2024, voor met name als gevolg van corona, is dit in de voorliggende begroting behoorlijk ingeperkt. De inschatting van de (corona)risico's is op dit moment beter te voorspellen op de diverse taakvelden. Voor het risicoprofiel en de ontwikkeling van de algemene reserve verwijzen we naar paragraaf 4.5.

Ontwikkeling algemene reserves

Onder de algemene reserves vallen de algemene reserve ('sec') en de algemene reserve grondexploitatie.

De verwachte stand van de algemene reserve is eind 2025 € 33,5 miljoen. Dit is nog ruimschoots boven het minimale niveau van de algemene reserve van € 11,3 miljoen (is 50% van het herijkte risicoprofiel). Exclusief de beklemde middelen voor het sociaal domein komt de algemene reserve uit op bijna € 29,1 miljoen ultimo 2025.

De algemene reserve grondexploitatie laat een verwachte stijging zien, op basis van reeds genomen raadsbesluiten van € 5,0 miljoen op 1 januari 2022 tot € 10,7 miljoen per 31 december 2025. Hierbij is o.a. al rekening gehouden met de raadsbesluiten over de ontwikkelingen in Hart van Zuid met betrekking tot de Ketelfabriek 2.0 en de ontwikkelingen in de binnenstad ten aanzien van Thiemsbrug, waarbij flinke bijdrages uit de algemene reserve grondexploitatie zijn gedaan.

Woonlasten

In de Kadernota 2022-2025 hebben we een voorlopige indicatie van ontwikkeling van de totale gemeentelijke woonlasten (OZB, afvalstoffen- en rioolheffing) geschetst. Door de detailuitwerking in de begroting komen we tot een iets bijgesteld beeld. In het raadsadvies 'Belastingverordeningen en -tarieven 2022' (zaaknummer: 3299986) is het totaalpakket aan belastingmaatregelen uitgebreid toegelicht.

Per saldo neemt de lokale belastingdruk voor een eigenaar van een woning toe met circa 2,8% in 2022 ten opzichte van 2021. Voor de huurder van een woning neemt de lokale lastendruk met 1,9% toe. Dit is zowel voor een eigenaar dan wel een huurder van een woning lager dan de voor 2022 verwachte inflatie (inclusief correcties van voorgaande jaren) van 3,1%.

Begrotingsomzet

Met de nu voorliggende begroting blijven we inzetten op de uitvoering van onze ambities en activiteiten, zoals eerder verwoord in Kadernota's en Beleidsbegrotingen. Samen met de gemeenteraad, partners in de stad en uiteraard de inwoners en ondernemers, blijven we de komende periode focussen op de centrale thema's: Open stad, Sociale stad, Aantrekkelijke (binnen)stad en Duurzame stad. Daarbij wordt binnen de kaders scherpte aangebracht door de inzet op versterking van de sociaal economische ontwikkeling en structuur en het creëren van aantrekkelijke (hoog-)stedelijk woonmilieus in het gebied rondom de stationsomgeving (met binnenstad en Hart van Zuid). De begrotingsomzet bedraagt in 2022 € 322 miljoen.

Aangepaste programma-opzet

In de P- en C-cyclus hebben we de afgelopen periode flinke stappen gezet door meer focus aan te brengen in de maatschappelijke opgaven. Hierbij is als eerste het inhoudelijke afwegingskader geactualiseerd in de Kadernota. Tevens zijn in samenspraak met uw gemeenteraad de doelstellingen per begrotingsprogramma geconcretiseerd, waarbij de nieuwe beleidsindicatoren aan de doelen zijn gekoppeld. Deze aangepaste opzet van de programma's ziet u nu terug in hoofdstuk 5. In de leeswijzer van de Beleidsbegroting gaan we daar dieper op in.

Autorisatieniveau

Op verzoek van de gemeenteraad hebben we in het begin van de raadsperiode 2018-2022 het autorisatieniveau van programma 6 Sociaal domein gesplitst in 3 deelprogramma's:

1. Taakvelden 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie en 6.2 Wijkteams;
2. Taakvelden 6.3 Inkomensregelingen, 6.4 Begeleidende participatie en 6.5 Arbeidsparticipatie;
3. Taakvelden 6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo, 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-, 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ en 6.82 Geëscaleerde zorg 18-.

Gelet op de integrale benadering van het sociaal domein en de dwarsdoorsnede van de (nieuwe) doelen en beleidsindicatoren in de Beleidsbegroting vinden we het niet meer logisch om de autorisatie te splitsen in deze deelprogramma's.
De komende begrotingsperiode sturen we met een pakket aan maatregelen in het sociaal domein. Waarbij we vooral sturen op volumebeheersing en beperking waardoor er in de toekomst minder en/of minder zware ondersteuningstrajecten voor zowel jeugd als Wmo nodig zijn. Daarbij zetten we in op maatregelen die leiden tot demping van de volumegroei die we in onze prognoses zien (autonome groei en groei door corona) en het verminderen van reeds ingezette zorg en ondersteuning. We vinden het onze verantwoordelijk om uw gemeenteraad transparant en geregeld te informeren over de (financiële) ontwikkelingen in het sociaal domein.

Subsidieplafonds

Op grond van artikel 4 lid 1 van de Subsidieverordening kan de gemeenteraad jaarlijks bij de vaststelling van de begroting besluiten tot het instellen van subsidieplafonds. Wij stellen voor om voor het jaar 2022 de subsidieplafonds vast te stellen conform het overzicht in paragraaf 6.8. In deze paragraaf worden de subsidies op basis van de diverse uitvoerings- en subsidieregelingen benoemd. Ook worden hier in een afzonderlijke kolom de subsidieplafonds van de betreffende regelingen aangegeven.

Compensatie Rijk voor bestaande en nieuwe taken en provinciaal toezicht

In het jaar 2022 is het structureel begrotingssaldo ruim € 2,6 miljoen positief. Voor de jaren erna is het positieve saldo bijna € 1,7 miljoen in 2023 aflopend naar bijna € 1,6 miljoen in 2025. In het kader van het provinciaal toezicht is dit voor het begrotingsjaar 2022 ruim voldoende. Het structureel begrotingssaldo wordt ook in paragraaf 6.2.5 'Kengetallen' toegelicht.

Na de Kadernota is de provincie in de zomer van 2021 gekomen met nadere richtlijnen voor het provinciaal toezichtkader hoe meerjarig om te gaan met de extra verwachte rijksmiddelen Jeugdzorg (de zgn. stelpost 'uitkomst onderzoek jeugdzorg'). In dit kader is het acceptabel om slechts 75% van de uitspraak van de commissie van Wijzen met betrekking tot de extra verwachte rijksmiddelen Jeugdzorg mee te nemen in de meerjarenramingen. Voor de jaren 2023 en verder wijken we als college bewust van het provinciaal toezichtkader af door 100% van de verwachte rijksmiddelen mee te nemen. Het verschil, tussen de door ons 100% geraamde rijksbijdrage versus de 75% rijksbijdrage in het kader van het provinciaal toezicht, is voor 2023 ruim € 1,7 miljoen aflopend tot circa € 1,5 miljoen in 2025.

Wij gaan in de begroting uit van 100% te verwachten jaarlijkse rijksbijdragen met ingang van 2023. Wij vinden dat het Rijk met voldoende compensatie over de brug moet komen om landelijk de tekorten in de jeugdzorg op te lossen op basis van het betreffend onderbouwd rapport, waarop de uitspraak van de commissie van Wijzen is gestoeld. We blijven dus inzetten op een sterke lobby richting VNG en Rijk om 100% gecompenseerd te krijgen als Nederlandse gemeenten voor de tekorten in de jeugdzorg!

We beseffen dat dit niet past in het provinciaal toezichtkader voor wat betreft de meerjarenramingen. Alternatieven waren om met ingang van 2023 jaarlijks de begroting sluitend te maken met het doorvoeren van extra bezuinigingen of een jaarlijkse onttrekking uit de algemene reserve van € 1,7 miljoen in 2023 aflopend tot € 1,5 miljoen in 2025 (het verschil tussen de 100%-75%=25%). Dan hadden we ook meerjarig nog kunnen voldoen aan een structureel sluitende begroting. Hier hebben we bewust niet voor gekozen op grond van eerdere genoemde argumentatie en vragen uw raad in te stemmen met de door ons gekozen verwerkingswijze van de extra verwachte rijksbijdragen jeugd voor 100%.

We zullen ons sterk blijven inzetten, tezamen met andere gemeenten en de VNG, om voldoende gecompenseerd te worden door het rijk voor alle bestaande taken die we moeten uitvoeren. Dit geldt ook voor de nieuwe taken op het gebied van Inburgering, Klimaatakkoord, Omgevingswet, Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen en de landelijke woningbouwopgave (artikel 2 Financiële Verhoudingswet). Ook moet de opschalingskorting van tafel en de (gemeentefonds)koek moet groter. Het gaat hierbij om een structurele verhoging van het gemeentefonds en meer sturingsmogelijkheden voor gemeenten, anders worden taken teruggegeven aan het Rijk of worden nieuwe taken niet meer uitgevoerd.

Vervolgtraject

De Beleidsbegroting is ook digitaal beschikbaar op het financieel portaal van de gemeente Hengelo: https://financien.hengelo.nl/. Na de vaststelling zal de begroting worden aangevuld met de aangenomen amendementen en moties in de gemeenteraad. Een persbericht volgt ook bij het definitieve raadsbesluit. In verband met de wettelijke termijn in de Gemeentewet wordt de begroting voor 15 november a.s. aangeboden aan het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel in het kader van het financieel toezicht.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

1. De Beleidsbegroting 2022-2025 vast te stellen;
2. Het programmaplan, bestaande uit de programma's als beleidsinhoudelijk kader vast te stellen
3. Het college van Burgemeester en wethouders te machtigen tot het uitvoeren van het programmaplan voor het jaar 2022;
4. De lasten en baten per programma, inclusief de mutaties in de reserves, als financieel kader vast te stellen voor het jaar 2022 en het autorisatieniveau van programma 6 niet meer uit te splitsen in deelprogramma's;
5. De subsidieplafonds vast te stellen voor het jaar 2022;
6. In te stemmen met het blijven sturen op voldoende rijksinkomsten in het sociaal domein; door onverminderd de in gang gezette lobby voort te zetten; dit geldt ook voor andere bestaande en nieuwe taken;
7. In te stemmen met het pakket aan maatregelen om bij te sturen op volume-ontwikkelingen in het sociaal domein, zoals verwoord in bijlage 8.4;
8. In te stemmen met het bewust afwijken van het provinciaal toezichtkader met ingang van het jaar 2023 met betrekking tot de extra verwachte rijksmiddelen jeugdzorg (zgn. 'stelpost uitkomst onderzoek Jeugdzorg') door deze op 100% te stellen in plaats van de door de provincie toegestane 75% van de verwachte rijksbijdrage op basis van de uitspraak van de commissie van Wijzen.

FINANCIËLE ASPECTEN

De samenvatting van de belangrijkste financiële mutaties staan beschreven in hoofdstuk 4 van de Beleidsbegroting 2022-2025.

BIJLAGE(N)
Beleidsbegroting 2022-2025

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3301539	peper, marianne	FAC-FIN	Mariska ten Heuw

ONDERWERP

3301539 - Beleidsbegroting 2022-2025

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. De Beleidsbegroting 2022-2025 vast te stellen;
2. Het programmaplan, bestaande uit de programma's als beleidsinhoudelijk kader vast te stellen;
3. Het college van Burgemeester en wethouders te machtigen tot het uitvoeren van het programmaplan voor het jaar 2022;
4. De lasten en baten per programma, inclusief de mutaties in de reserves, als financieel kader vast te stellen voor het jaar 2022 en het autorisatieniveau van programma 6 niet meer uit te splitsen in deelprogramma's;
5. De subsidieplafonds vast te stellen voor het jaar 2022;
6. In te stemmen met het blijven sturen op voldoende rijksinkomsten in het sociaal domein; door onverminderd de in gang gezette lobby voort te zetten; dit geldt ook voor andere bestaande en nieuwe taken;
7. In te stemmen met het pakket aan maatregelen om bij te sturen op volume-ontwikkelingen in het sociaal domein, zoals verwoord in bijlage 8.4;
8. In te stemmen met het bewust afwijken van het provinciaal toezichtkader met ingang van het jaar 2023 met betrekking tot de extra verwachte rijksmiddelen jeugdzorg (zgn. 'stelpost uitkomst onderzoek Jeugdzorg') door deze op 100% te stellen in plaats van de door de provincie toegestane 75% van de verwachte rijksbijdrage op basis van de uitspraak van de commissie van Wijzen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het college van burgemeester en wethouders heeft ingestemd met de Beleidsbegroting 2022-2025 en aangeboden aan de gemeenteraad. De gemeenteraad bespreekt dit naar verwachting op 26 oktober tijdens een politieke markt en neemt op 10 november a.s. een besluit.

De Beleidsbegroting is een uitwerking van de Kadernota 2022-2025 en geeft een overzicht van de plannen voor de komende jaren en de financiële stand van zaken.
De gemeente slaagt erin om de komende jaren de begroting op orde te hebben, met een algemene reserve die ruim voldoende is. Met een begrotingsomzet in 2022 van € 322 miljoen is de gemeente in staat om veel ambities en activiteiten uit te voeren. De basis daarvoor is vastgelegd in de Kadernota 2022-2025 door de visie op lange termijn: 'Samen werken aan een sterke economie, samen leven in een aantrekkelijke stad'. De gemeente Hengelo blijft investeren in een aangenaam, duurzaam en sociaal Hengelo. In de Beleidsbegroting is dit verder uitgewerkt en geconcretiseerd.

In het sociaal domein moeten op korte termijn maatregelen getroffen worden om de tekorten binnen de Jeugdhulp en Wmo terug te dringen. Bij het vaststellen van de Kadernota 2022 – 2025 hebben gemeenteraad en college aangegeven dat zij er van uitgaan dat het Rijk een deel van de stijgende kosten in het sociaal domein de komende jaren zal compenseren. Aanvullend heeft de gemeenteraad bij het vaststellen van deze Kadernota ingestemd met een bezuinigingsopgave binnen de Wmo en Jeugd. Uitgangspunt daarbij is dat de gemeente gaat sturen op volumebeheersing en -beperking, waardoor er in de toekomst minder en/of minder zware ondersteuningstrajecten nodig zijn. Deze maatregelen gezamenlijk moeten leiden tot minder uitgaven (ruim € 2,4 miljoen voor 2022). Aanvullende maatregelen voor 2023 en verder worden meegenomen in de volgende Kadernota.

Per saldo nemen de lokale woonlasten voor een eigenaar van een woning met 2,8% toe ten opzichte van 2021. Voor een huurder is de toename 1,9%. Dit is nog onder de verwachte inflatie voor 2022. De totale woonlasten blijven daarmee in onze gemeente op een acceptabel niveau.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier

De voorzitter

Beleids-begroting

2022 - 2025

Versie: 19 oktober 2021
Vastgesteld door het college van B en W (bijlage 8.4 Maatregelenpakket sociaal domein is aangevuld n.a.v. de politieke markt van 12 oktober 2021)
ten behoeve van besluitvorming in de gemeenteraad van 10 november 2021

www.hengelo.nl

Gemeente Hengelo

Colofon
Dit is een publicatie van de Gemeente Hengelo
Postbus 18
7550 AA Hengelo
www.hengelo.nl

Bezoekadres: Burg. van der Dussenplein 1
E-mail: gemeente@hengelo.nl
Telefoon: 14074

Fotografie: Christian van der Meij, Eric Brinkhorst & Hart van Zuid

Inhoudsopgave

Inleiding **3**

Leeswijzer **8**

Raadsadvies en raadsbesluit **10**
3.1 Raadsadvies 10
3.2 Raadsbesluit 17

De financiën van de gemeente Hengelo **21**
4.1 Koers en ontwikkelingen 22
4.2 Van Kadernota naar Beleidsbegroting 25
4.3 Impact corona op begroting 29
4.4 Belasting- en tariefmaatregelen 31
4.5 Overige ontwikkelingen, risico's en financiële positie 33
4.6 Grondslagen voor de ramingen bestaand beleid 38

Programma's **39**
5.1 Centrale thema's 40
5.1.1 Open stad 40
5.1.2 Aantrekkelijke (binnen)stad 41
5.1.3 Sociale stad 43
5.1.4 Duurzame stad 45
5.2 Beleidsprogramma's 47
5.2.1 Veiligheid 47
5.2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat 52
5.2.3 Economie 57
5.2.4 Onderwijs 63
5.2.5 Sport, cultuur en recreatie 67
5.2.6 Sociaal domein 76
5.2.7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid 90
5.2.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing 99
5.2.9 Bestuur en ondersteuning 107

Paragrafen **119**
6.1 Lokale heffingen 120
6.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 131
6.3 Onderhoud kapitaalgoederen 141
6.4 Grondbeleid 149
6.5 Financiering 156
6.6 Verbonden partijen 160
6.7 Bedrijfsvoering 174
6.8 Subsidies 184

Financiële overzichten **187**
7.1 Baten en lasten 188
7.1.1 Totaal overzicht baten en lasten 188
7.1.2 Baten en lasten per programma 188
7.1.3 Incidentele baten en lasten 2022 - 2025 189
7.2 Algemene dekkingsmiddelen 191

Bijlage **193**
8.1 Reserves en voorzieningen 194
8.1.1 Mutaties in de reserves 195
8.1.2 Aard en reden reserves 196
8.1.3 Mutaties in de voorzieningen 198
8.1.4 Aard en reden voorzieningen 199
8.1.5 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 2022 - 2025 200
8.2 Lasten en baten per taakveld 201
8.3 EMU-saldo 203
8.4 Maatregelenpakket sociaal domein 204
8.5 Verbonden partijen en vertegenwoordiging 211
8.6 Meerjarig investeringsoverzicht 215
8.7 Nieuw beleid 216
8.8 Tarieven sportaccommodaties 217
8.9 Afkortingenlijst en begrippenlijst 221
8.10 Verplichte kengetallen 232
8.11 Global Goals 234
8.12 Amendementen en moties 237

Inleiding

Het financieel portaal

De gemeentebegroting is digitaal beschikbaar in het financieel portaal van de gemeente Hengelo (link: https://financien.hengelo.nl).

Raadsbehandeling

De behandeling van de Beleidsbegroting vindt plaats in de oordeelsvormende politieke markt van 26 oktober a.s.. De raadsvergadering over de Beleidsbegroting vindt plaats op 10 november a.s..

Hengelo, 28 september 2021

Burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo

Gemeente Hengelo

Sociale stad | Duurzame stad | Aantrekkelijke en economisch sterke (binnen)stad | Open stad

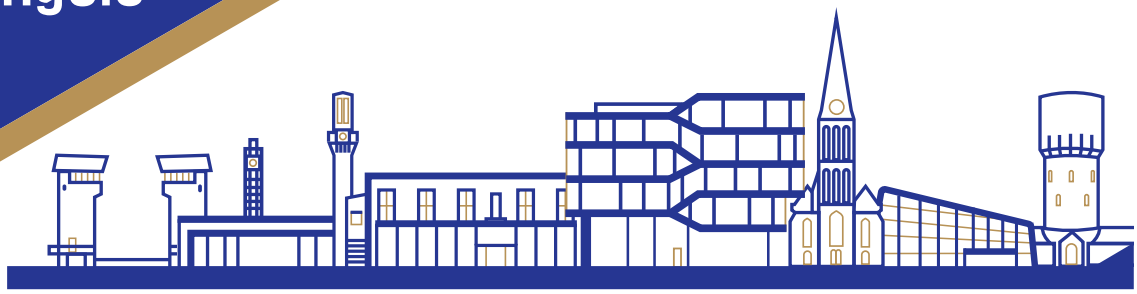

Publieksversie

Beleidsbegroting 2022 -2025

Inkomsten en uitgaven van de gemeente Hengelo

De Beleidsbegroting van de gemeente Hengelo geeft een beeld van de inkomsten en uitgaven. In de begroting wordt duidelijk gemaakt welke taken de gemeente uitvoert en welke bedragen daarbij horen. Daarnaast wordt duidelijk gemaakt welke beleidsmatige- en financiële ontwikkelingen in de komende jaren van invloed zijn.
In deze publieksversie leest u wat we op de verschillende programmaonderdelen willen bereiken, wat dat mag kosten en wat we daarvoor in 2022 zoal gaan doen. De gemeentebegroting is digitaal beschikbaar in het financieel portaal van de gemeente Hengelo (https://financien.hengelo.nl).

Inkomsten en uitgaven

Inkomsten

Waar komt het geld vandaan

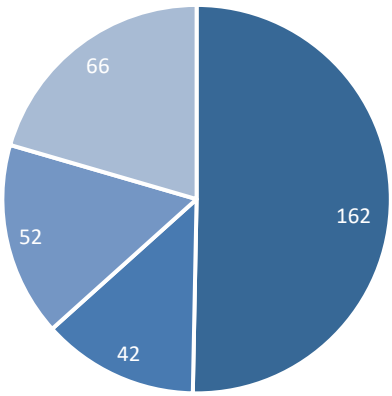

Inkomsten 2022

(x € 1 miljoen)

Gemeentefondsuitkering	162
Specifieke uikeringen van het Rijk	42
Lokale heffingen	52
Overige inkomsten	66
Totaal inkomsten	**322**

Uitgaven Waar gaat het geld naar toe

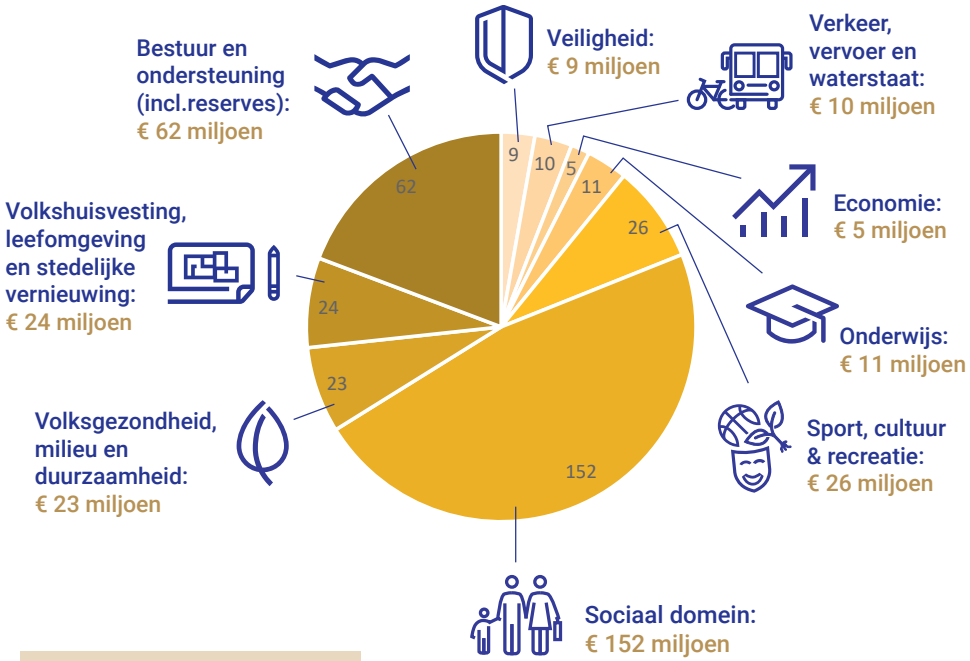

Totaal uitgaven:
€ 322 miljoen

Wat willen we bereiken?

De Beleidsbegroting van de gemeente Hengelo kent 9 programma's. Hieronder leest u per programma de belangrijkste doelen en opgaven.

Veiligheid

- Minder vermogens-, vandalisme- en geweldsdelicten, zoals inbraken, diefstal, vernielingen en mishandeling.
- Minder (georganiseerde) misdaad die het vertrouwen in de maatschappij aantast (ondermijnende criminaliteit), zoals drugshandel, fraude en witwassen.
- Inwoners voelen zich veiliger in Hengelo.
- Inwoners ervaren minder overlast in hun wijk of buurt.

Economie

- Meer banen in Hengelo, ook voor eigen inwoners.
- Meer groei uit kennisintensieve en innovatieve industrie zoals de sector Hightech systemen en materialen.

Sport, cultuur en recreatie

- Meer inwoners van Hengelo sporten, bewegen en spelen.
- Inwoners en bezoekers waarderen het culturele aanbod en erfgoed in Hengelo hoger.
- Inwoners zijn meer tevreden over de hoeveelheid en kwaliteit van openbaar groen in Hengelo.
- Hengelo kent meer biodiversiteit in de openbare ruimte.

Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

- Hengelo kent een groter aanbod van koop- en huurwoningen.
- Inwoners kunnen langer zelfstandig blijven wonen in een geschikte woning.
- Meer woningzoekenden vinden een passende woning in Hengelo.
- Inwoners zijn meer tevreden over de kwaliteit van hun fysieke leefomgeving zoals voor veiligheid, gezondheid en natuur.
- Meer mensen bezoeken de binnenstad van Hengelo en verblijven er langer.
- We hebben een aantrekkelijk compact stadshart waarin winkels en horeca in de binnenstad van Hengelo meer bijeen zijn gebracht in een kleiner gebied.
- Er wonen meer mensen in de binnenstad.
- Er wonen, werken en leren meer mensen in Hart van Zuid.

Bestuur en ondersteuning

- Meer (jonge) inwoners en andere belanghebbenden zijn betrokken bij de ontwikkeling van gemeentelijk beleid en zij voelen zich gehoord.
- Inwoners waarderen de dienstverlening van de gemeente Hengelo hoog.
- De gemeente Hengelo blijft financieel gezond waarbij we ambities blijven realiseren vanuit de logica van de Hengeloër.

Verkeer, vervoer en waterstaat

- Hengelo is beter bereikbaar met de fiets, de auto en het openbaar vervoer.
- De wegen en fietspaden in Hengelo zijn heel en veilig.
- De openbare ruimte in Hengelo is schoon.
- Fietsers kunnen hun fiets makkelijker en veiliger stallen in de binnenstad.

Onderwijs

- Minder kinderen en jongeren in Hengelo hebben een onderwijsachterstand.
- Meer jongeren behalen een startkwalificatie.
- Schoolgebouwen passen beter bij de leerlingenaantallen.
- Schoolgebouwen in Hengelo worden multifunctioneler gebruikt, zoals voor kinderopvang (integrale kindcentra).

Sociaal Domein

- Meer inwoners zetten zich in voor de (lokale) samenleving.
- Minder inwoners zijn eenzaam.
- Minder inwoners hebben problematische schulden.
- Meer inwoners maken optimaal gebruik van ons armoedebeleid.
- Meer inwoners met weinig kans op regulier werk hebben een (zo nodig aangepaste) baan.
- Meer inwoners weten de algemene voorzieningen te vinden.
- Minder inwoners zijn aangewezen op maatwerkvoorzieningen Wmo en jeugd bij het oplossen van problemen in hun leefsituatie.
- Inwoners zijn tevreden over de re-integratievoorzieningen en maatwerkvoorzieningen Wmo en jeugd van de gemeente.

Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

- Huishoudens en organisaties verbruiken minder (fossiele en niet-fossiele) energie.
- Huishoudens en organisaties wekken meer duurzame energie op met behulp van zon, wind of warmtebronnen.
- Er is minder afval en grondstoffen worden meer en vaker opnieuw gebruikt (circulaire economie).
- Hengelo heeft meer capaciteit om water op te vangen bij hevige neerslag.
- Hengeloërs hebben een gezondere levensstijl.
- Het verschil in ervaren gezondheid tussen inwoners met een hoge en een lage sociaal economische status (SES) is kleiner geworden.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Veiligheid

In 2022 zetten we ons samen met partners zoals de politie en het Openbaar Ministerie in voor de aanpak van ondermijning. Ook het behouden of creëren van veilige wijken heeft onze prioriteit. We bestrijden diverse vormen van overlast en delicten die een grote impact hebben op het slachtoffer en de directe omgeving (zoals straatroven, woninginbraken, geweld en overvallen). Verder stellen we een convenant kwaliteitsmeter veilig uitgaan op samen met de horeca, ondernemers en politie.

Verkeer en vervoer

Een goede bereikbaarheid is van cruciaal belang voor een prettige woonstad en voor onze economische aantrekkelijkheid. Mensen moeten zich snel, veilig en duurzaam kunnen verplaatsen. Hengelo ís al een stad van verbinding, maar er zijn verbeteringen mogelijk. Daarom wordt een mobiliteitsvisie opgesteld, die in 2022 aan de gemeenteraad wordt aangeboden.Daarnaast gaan we in 2022 verder met het verbeteren van het fietsparkeren in de binnenstad (Markt, Wetplein, Lange Wemen) en gaan we verder met de aanleg van de F35 Fietssnelweg (prioriteit / voorrang bij de schakels Bankastraat en Marskant).

Economie

Door Corona is de trend van online shoppen versterkt en dit zal effect hebben op de winkelleegstand. In 2022 werken we daarom aan een vitale winkel- en horecastructuur in de binnenstad en ook op wijk/buurtniveau. Zo realiseren we met binnenstadpartners en ondernemers een compact bruisend stadshart, met zo min mogelijk structurele leegstand. In de omliggende straten is een mix van functies mogelijk, waardoor er een (economisch) aantrekkelijk 'aanloopgebied' ontstaat. Daarnaast proberen we nieuwe bedrijven aan te trekken op onze beschikbare bedrijventerreinen zoals De Veldkamp, Westermaat Campus, Oosterveld en de Kanaalzone. Bovendien willen we de komende jaren samen met het bedrijfsleven zorgen voor vitale, duurzame, veilige bedrijfslocaties en ze daarmee toekomstbestendig te maken.

Onderwijs

Samen met de scholen zorgen we ervoor dat op alle schoollocaties schoolzorgondersteuners beschikbaar zijn. Zij zorgen voor een goede en snelle ondersteuning bij vragen van kinderen en hun ouders, om te voorkomen dat problemen groter worden. De nieuwbouw van het voortgezet speciaal onderwijs van Stichting Attendiz wordt in 2022 opgeleverd. Verder stellen we een integraal huisvestingplan onderwijs op. Daarin wordt voor de schoolgebouwen in Hengelo het toekomstperspectief geschetst inclusief de financiële consequenties en planning.

Sport, cultuur en recreatie

We onderzoeken de mogelijkheid voor een topsportlocatie voor talentonwikkeling en -begeleiding op sportpark Veldwijk. Dit sluit aan bij de intentie om de academie van FC Twente/ Heracles Almelo te huisvesten in Hengelo.
Het bestaande kunst- en cultuuraanbod wordt beter gepromoot. Bovendien gaan we activiteiten realiseren om professioneel beeldende kunstenaars op wisselende podia te laten exposeren en bieden we ruimte aan broedplaatsen.
We gaan meer bermen en graslanden omvormen naar kruidenrijk grasland ter bevordering van de biodiversiteit.
Meer groen en het behoud van bestaand groen is het komend jaar een belangrijk thema.

Gemeente Hengelo

Sociaal Domein

Er zijn op korte termijn maatregelen nodig, om de tekorten binnen Jeugdhulp en Wmo terug te dringen. De gemeente gaat vooral sturen op volume, waardoor er in de toekomst minder en/of minder zware ondersteuningstrajecten voor zowel jeugd als Wmo nodig zijn. Verder krijgt de gemeente komend jaar een belangrijke rol bij de begeleiding van nieuwkomers die inburgering-plichtig zijn. De nieuwe Wet Inburgering wil dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk meedoen in Nederland, het liefst door betaald werk. De gemeente voert de regie over het inburgeringstraject. Vanwege de coronacrisis verwachten wij dat de uitgaven voor de bijstand zullen toenemen. We zien op dit moment een stijging van het aantal inwoners dat een beroep doet op de bijstand. Deze stijging neemt mogelijk verder toe op het moment dat de steunmaatregelen van het Rijk per 1 oktober 2021 stoppen.

Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Voor starters en middeninkomens is het lastig om in de huidige woningmarkt een passende woning te vinden. Samen met ontwikkelaars willen we meer goedkope koop- en huurwoningen realiseren, met name in de binnenstad en Hart van Zuid. In 2022 start de bouw van appartementen en grondgebonden woningen in het deelgebied De Smelterij in Hart van Zuid. De plannen voor de deelgebieden Appendage en Hijschveste worden in 2022 verder uitgewerkt en als het meezit start ook daar de bouw eind 2022. We blijven werken aan het verder aantrekkelijk maken van de binnenstad. De verbouwing en verbetering van het marktplein gaan in 2022 van start. Bovendien worden de plannen voor Lange Wemen (rondom de huidige Thiemsbrug) in 2e kwartaal van 2022 aan de gemeenteraad voorgelegd. Begin 2022 start de kaveluitgifte op de Marskant. En de bouw op het Heemafterrein aan de Bornsestraat start ook in 2022.

Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Wij willen onze wereld goed doorgeven aan volgende generaties. Dus het is belangrijk om zuinig met ons stukje Hengelo om te gaan. Want er zijn genoeg signalen dat we de toestand van de aarde zeer serieus moeten nemen. Het zal niemand zijn ontgaan dat we te maken hebben met opwarming van de aarde, overstromingen, verdroging en uitputting van grondstoffen. We moeten samen met onze inwoners en ondernemers verantwoordelijkheid nemen. Daarom zetten we in op de opwek van duurzame energie. We werken in 2022 verder aan de plaatsing van windturbines en zonnevelden in de gemeente Hengelo en het opwekken van zonne-energie op de daken, parkeerterreinen en gevels. Ook stimuleren we onze inwoners en bedrijven op veel verschillende manieren om energie te besparen, onder meer via het energieloket. Verder willen we afval voorkomen, door goed scheiden te stimuleren. In 2022 onderzoeken we de mogelijkheden van het nascheiden van verpakkingen (PMD) en we willen een circulair ambachtscentrum op het Milieupark realiseren, om grondstoffen te hergebruiken. In 2021 zijn de klimaatdialogen gevoerd met bewoners en partijen uit de gezondheidszorg. In 2022 werken we de resultaten uit in een zogenoemde klimaatadaptie-strategie. Daarin komt onder meer te staan welke maatregelen voor extra groen en water in de stad nodig en mogelijk zijn om wateroverlast, droogte en hittestress terug te dringen.

Bestuur en organisatie

De eerste maanden van 2022 staan in het teken van de gemeenteraadsverkiezingen van woensdag 16 maart. Binnen de regio gaan we per 2022 op een nieuwe manier met elkaar samenwerken.
Zo werken we met Enschede, de Twente Board en provincie Overijssel samen aan de ontwikkeling van de zone tussen en van de stationsgebieden van Hengelo en Enschede.
De gemeente Hengelo blijft zich inzetten om de dienstverlening verder te verbeteren. Persoonlijk, duidelijk, respectvol en betrouwbaar zijn daarbij onze sleutelwoorden. Wij willen dat de klant zich welkom, gehoord, gezien en begrepen voelt.

Verder treedt op 1 juli 2022 waarschijnlijk de Omgevingswet in werking, zodat er meer ruimte komt voor gebiedsspecifiek maatwerk.

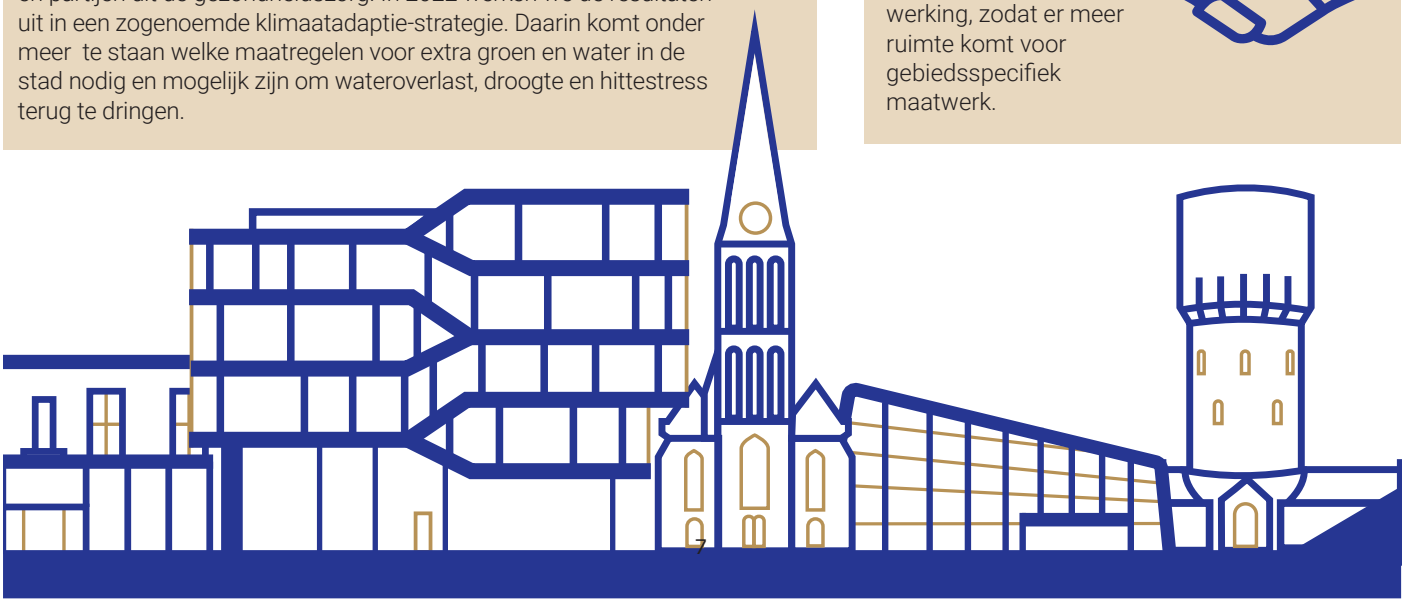

Leeswijzer

In hoofdstuk 3 treft u het raadsadvies en het raadsbesluit aan. De Beleidsbegroting bestaat daarna uit de volgende hoofdstukken.

In hoofdstuk 4 worden de koers en diverse ontwikkelingen geschetst. Daarnaast wordt ingegaan op de financiële positie van de gemeente Hengelo en het financieel meerjarenperspectief. Tevens wordt de impact van corona op de begroting in een afzonderlijke paragraaf op hoofdlijnen beschreven.

In hoofdstuk 5 worden de centrale thema's en de begrotingsprogramma’s beschreven. Deze vormen de kern van de begroting. De centrale thema's zijn: Open stad, Aantrekkelijke (binnen)stad, Sociale stad en Duurzame Stad. De Beleidsbegroting kent de volgende programma's: 1. Veiligheid, 2. Verkeer, vervoer en waterstaat, 3 Economie, 4. Onderwijs, 5. Sport, cultuur en recreatie, 6. Sociaal domein, 7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid, 8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke Vernieuwing en 9. Bestuur en ondersteuning.

In de P- en C-cyclus hebben we de afgelopen periode flinke stappen gezet door meer focus aan te brengen in de maatschappelijke opgaven. Hierbij is als eerste het inhoudelijke afwegingskader geactualiseerd in de Kadernota. Tevens zijn in samenspraak met uw gemeenteraad de doelen per begrotingsprogramma geconcretiseerd, waarbij de nieuwe beleidsindicatoren aan de doelen zijn gekoppeld. Dit heeft geleid tot een aangepaste opzet van de programma's in hoofdstuk 5. Hier vindt u nu per programma de volgende punten:

- Welke belangrijke ontwikkelingen zien we voor 2022?
- Impact corona op programma
- Relevante beleidsnota's
- Verbonden partijen
- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor anders doen in 2022?
- Wat blijven we doen?
- Wat mag het kosten?

Met name de opzet van de bovenstaande W-vragen per programma zijn aangepast.

Bij *'Wat willen we bereiken?'* zijn (nieuwe) doelen per programma geformuleerd met daaraan gekoppeld de veelal nieuwe beleidsindicatoren. De doelen zijn meerjarig en gericht op 2024. Middels de beleidsindicatoren kunnen we volgen in welke mate we de doelen gaan behalen. De meeste peilwaarden van de beleidsindicatoren halen we (jaarlijks) op middels uitvraag bij het HengeloPanel. Het kan voorkomen dat we nu 2 peilwaarden met een verschillend uitvraagjaar tonen per beleidsindicator. Bijvoorbeeld als er door een eerdere enquete al een peilwaarde bekend was. Dan tonen we beide waarden. Dit doen we met name omdat de uitvraag in 2021 is gedaan in een jaar waar corona nog heerste. Bij de peilwaarden van voorafgaand aan het jaar 2020 is dit niet het geval. Het kan dus voorkomen dat in de kolom 'Streefwaarden begroting 2021' niets is ingevuld (n.v.t.), omdat deze beleidsindicator niet is genoemd in de Beleidsbegroting 2021-2024 en dus nieuw is met ingang van het begrotingsjaar 2022.

Bij *'Wat gaan we daarvoor anders doen in 2022?'* zijn de daarvoor in komend jaar benodigde acties gekoppeld aan de doelen.

Bij *'Wat blijven we doen?'* wordt een beschrijving gegeven van de activiteiten, die de gemeente Hengelo al jaarlijks uitvoert.

In *'Wat mag het kosten?'* kent elk programma een (op basis van de begrotingsvoorschriften) onderverdeling naar taakvelden. Hierin wordt een financiële toelichting van verschillen > € 50.000 of > 10% van het budget gegeven. De financiële toelichtingen kunnen op de taakvelden niet zonder meer één op één vergeleken worden met de mutaties die zijn genoemd in de laatst vastgestelde Kadernota 2022-2025.

In de Kadernota wordt uitgegaan van een vergelijking van de afzondelijke jaarschijven 2022-2025 ten opzichte van de meerjarenschijven 2022-2024 bij de (gewijzigde) Beleidsbegroting 2021-2024 (tot en met de 1e Beleidsrapportage 2021). Sommige afwijkingen zijn namelijk al eerder ontstaan in voorgaande jaren door bijv. eerdere Kadernota's. Deze mutatie vindt u niet direct terug in de vergelijking van dezelfde begrotingsjaren (paragraaf 4.2 van deze begroting), maar maakt wel onderdeel uit van de financiële toelichting in het programmaplan (hoofdstuk 5) tussen de jaarschijf 2022 ten opzichte van de jaarschijf 2021. Tevens kunnen budgetten structureel zijn aangepast met ingang van 2021, in zowel de 1e Beleidsrapportage 2021 dan wel de Kadernota 2022-2025. Dit leidt dan ook niet tot een verschil in de financiële toelichting in het programmaplan (hoofdstuk 5). Ook ziet u in hoofdstuk 5 in de financiële toelichting terug of budgetten zijn geïndexeerd, terwijl dat in de Kadernota in één onderdeel 22-FP-9.2 'Prijs- en loonindexaties versus compensatie gemeentefonds' is gepresenteerd.

In hoofdstuk 6 staan de door het Rijk voorgeschreven verplichte paragrafen. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting op specifieke onderwerpen, zoals het weerstandsvermogen en risicobeheersing, het grondbeleid, het onderhoud van kapitaalgoederen en de lokale heffingen. Hieraan hebben we de niet verplichte paragraaf voor subsidies toegevoegd.

Hoofdstuk 7 geeft een totaaloverzicht van lasten en baten, een overzicht van lasten en baten per programma, de incidentele baten en lasten per programma en een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen.

In hoofdstuk 8 worden alle bijlagen weergegeven, waaronder de baten en lasten per taakveld, de overzichten van de reserves en voorzieningen, de verbonden partijen, het meerjarig investeringsoverzicht, de tarieven voor de huur van sportaccommodaties en een begrippen- en afkortingenlijst.

Met ingang van deze begroting hebben we aan de bijlagen de verplichte kengetallen van de landelijke website 'waarstaatjegemeente' toegevoegd. Hierin staan veelal veroudere gegevens. Dit vinden we niet stroken met onze (actuele) aangepaste opzet van een begrotingsprogramma. In een aantal gevallen zijn de gegevens van de verplichte kengetallen voor een bepaald jaar ineens ververst met actuelere cijfers (bijv. in de kolom begroting 2021 staan andere uitkomsten dan in de kolom werkelijk 2020, terwijl beide uitkomsten gestoeld zijn op bijv. het jaar 2019). Dit kunnen we niet meer aanpassen, omdat we verplicht zijn aansluiting te houden met deze landelijke cijfers.

Raadsadvies en raadsbesluit

3.1 Raadsadvies

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3301539	Peper, Marianne	FAC-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
3301539 - Beleidsbegroting 2022-2025			

Gemeente Hengelo

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Ieder jaar biedt ons college van Burgemeester en wethouders op basis van de Gemeentewet, voor aanvang van het nieuwe begrotingsjaar, een ontwerp-(meerjaren)begroting aan ter vaststelling aan uw gemeenteraad.

De kaders voor de Beleidsbegroting 2022-2025 zijn bepaald door de vaststelling van de Kadernota 2022-2025 in de gemeenteraadsvergadering van 13 juli jl. De beleidsmatige en financiële effecten van de Kadernota zijn verwerkt in de Beleidsbegroting. Na de vaststelling van de Kadernota is de begroting op detailniveau uitgewerkt.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Inhoudelijk afwegingskader Kadernota 2022-2025: 'Samen werken aan een sterke economie, samen leven in een aantrekkelijke stad'

In hoofdstuk 1 van de Kadernota 2022-2025 hebben we de inhoudelijke koers geschetst voor onze stad. Daar treft u de uitgebreide toelichting aan. Kort samengevat betekent dit dat:

'Hengelo staat er goed voor. We volgen een bestendige koers van onze doelen op de middellange en de lange termijn. Vanzelfsprekend zal voor de korte termijn alle aandacht uitgaan naar het managen van de tekorten op het sociaal domein en de beheersing van de gevolgen van de coronacrisis. Als we deze twee opgaven buiten beschouwing laten liggen we met onze ambities goed op koers. We willen dit de komende periode voortzetten om het huidige niveau te behouden.

Hengelo is van oudsher bij uitstek een veilige woon- en techniekstad, waar het in de wijken prettig leven en verblijven is. Dat moet ook zo blijven en daar zetten we onverkort op in. We zijn trots op Hengelo en dragen dat uit! In de context van de maatschappelijke trends en de opgaven waar gemeenten voor staan liggen onze ambities goed op koers.

Uitgangspunt van de Kadernota was daarom dat we inhoudelijk geen fundamentele koerswijziging voorstellen en onze beleidsambities om een aantrekkelijke stad te zijn met een hoogwaardig voorzieningenniveau op onder meer sport/beweging, cultuur en sociale voorzieningen handhaven. Wij hebben blijvend aandacht voor het behoud van het goede dat we hebben gerealiseerd en we kleuren de eerder geformuleerde centrale thema’s in onze begrotingen: Open stad, Sociale stad, Bruisende binnenstad en Duurzame stad verder in. Wij blijven vol doorwerken aan de ambities zoals opgenomen in eerdere Kadernota's en Beleidsbegrotingen. Wel stellen wij voor binnen deze kaders scherpte te maken door in te zetten op versterking van de sociaal economische ontwikkeling & structuur en het creëren van aantrekkelijke (hoog-)stedelijk woonmilieus in het gebied rondom de stationsomgeving (met Hart van Zuid en de Binnenstad). De belangrijkste reden daarvoor is, dat we hiermee onze beroepsbevolking versterken (leeftijdscategorie 18-67) en daardoor een vitalere stad worden met een evenwichtiger bevolkingsopbouw.'

Autonome ontwikkelingen bestaand beleid

De in de Kadernota 2022-2025 opgenomen autonome ontwikkelingen zijn in de begroting verwerkt. In het financieel perspectief van de Kadernota hadden we diverse financiële mee- en tegenvallers. Grote autonome ontwikkelingen zijn: sociaal domein (Jeugd, Wmo, Participatie), de extra kosten voor bewindvoering, het verstevigen van de informatiebeveiligingsfunctie, het voordeel in de rente en de hogere de loon- en prijsindexaties ten opzichte van de vergoeding in het gemeentefonds.

In de nu voorliggende Beleidsbegroting is het maatregelenpakket sociaal domein voor het begrotingsjaar 2022 uitgewerkt. Zie hiervoor de uitgebreide toelichting in bijlage 8.4 van deze begroting.

Er zijn op korte termijn maatregelen nodig, om de tekorten binnen Jeugdhulp en Wmo terug te dringen. Bij het vaststellen van de Kadernota 2022 – 2025 hebben gemeenteraad en college aangegeven dat zij er van uitgaan dat het Rijk een deel van de stijgende kosten in het sociaal domein de komende jaren zal compenseren. Aanvullend heeft de gemeenteraad bij het vaststellen van de Kadernota 2022 – 2025 ingestemd met een bezuinigingsopgave binnen de Wmo en Jeugdwet. Waarbij we vooral sturen op volumebeheersing en beperking waardoor er in de toekomst minder en/of minder zware ondersteuningstrajecten voor zowel jeugd als Wmo nodig zijn. Daarbij zetten we in op maatregelen die leiden tot demping van de volumegroei die we in onze prognoses zien (autonome groei en groei door corona) en het verminderen van reeds ingezette zorg en ondersteuning. Deze maatregelen gezamenlijk moeten leiden tot de besparing van in totaal € 2,43 miljoen voor 2022.

Over het maatregelenpakket vindt eerst nog een informatiebijeenkomst voor de gemeenteraad plaats. Vervolgens zal er een (extra) beeldvormende politieke markt plaatsvinden. Uiteindelijk vragen wij uw raad tijdens de begrotingsbehandeling om in te stemmen met het maatregelenpakket. Wij verwachten met de ingestelde maatregelen, naast de extra rijksmiddelen, de bezuinigingsopgave voor 2022 te realiseren. Aanvullende maatregelen voor 2023 en verder worden meegenomen in de Kadernota 2023-2026.

Na de vaststelling van de Kadernota hebben zich nog een aantal nieuwe of beter in te schatten ontwikkelingen, op basis van de detailuitwerking van de begroting, voorgedaan.

Zo heeft een meerjarige negatieve bijstelling/correctie van de accressen plaatsgevonden op basis van de uitspraak van de commissie van Wijzen ten aanzien van de extra verwachte rijksmiddelen Jeugdzorg (zgn. stelpost uitkomst onderzoek Jeugdzorg') met ingang van 2023. De cijfers in de Kadernota waren gestoeld op de voorlopige (meerjarige) cijferreeks van de arbitragecommissie.
Tevens zijn (extra) middelen opgenomen in de sfeer van onderwijshuisvesting voor o.a. Stichting Expeditiewijz. en voor de huisvesting van de Voedselbank. Daarnaast is sprake van verschuivingen in kapitaallasten. Dit leidt uiteindelijk tot een licht bijgesteld financieel perspectief in de voorliggende begroting ten opzichte van de Kadernota. Zie de tabel hieronder in het onderdeel ‘Totaal financieel perspectief Beleidsbegroting’.

Nieuw beleid

In de Kadernota 2022-2025 hebben wij het collegevoorstel voor nieuw beleid beschreven in hoofdstuk 4. De beperkte financiële ruimte maakte dat wij keuzes moesten maken. Hierbij hebben wij ons gericht op het inhoudelijk afwegingskader in de Kadernota, waardoor Hengelo met name een stad is die aantrekkelijk, bereikbaar, veilig, sociaal en duurzaam is. De gemeenteraad heeft in de vergadering van 13 juli jl. conform het collegevoorstel voor nieuw beleid besloten, inclusief aanvullende moties en amendementen met eventueel directe financiële consequenties. In bijlage 8.7 van de Beleidsbegroting treft u dit financieel overzicht nieuw beleid aan. Het netto effect van nieuw beleid op het begrotingssaldo is € 523.000 in 2022 aflopend tot € 229.000 in 2025.

Daarnaast hadden we in de Kadernota nog een aantal p.m. posten als nieuw beleidsvoorstellen benoemd, die nog nader uitgewerkt moeten worden. Op dit moment zijn de meeste voorstellen nog niet volledig geconcretiseerd, zoals huisvesting Academie FC Twente/Heracles. We hebben bij de aanbieding van deze Beleidsbegroting alleen zicht op de (financiële) consequenties van de huisvesting van de St. Voedselbank Midden Twente. Gehoord de politieke markt van 14 september jl., waarin een meerderheid van de gemeenteraad bereid is om een extra subsidie van € 45.000 te verstrekken voor de kosten van huisvesting gedurende een periode van 10 jaren, hebben we dit voorstel al in deze Beleidsbegroting verwerkt. In overleg met de gemeenteraad zullen nadere voorwaarden voor de verstrekking van de subsidie aan de Voedselbank worden gesteld.

Niet verder ingrijpen met maatregelen voor de stad naast maatregelen in het sociaal domein

Gelet op de onzekerheid over de rijksinkomsten met ingang van het begrotingsjaar 2023, die pas later bekend worden door de besluitvorming in een nieuw kabinet (bijvoorbeeld herverdeling gemeentefonds uiterlijk meicirculaire 2022, middelen jeugd), willen we nu naast het maatregelenpakket in het sociaal domein niet verder ingrijpen met harde maatregelen voor de stad. Dat is ook niet nodig op grond van het perspectief dat we nu in de begroting aanbieden.

Totaal financieel perspectief Beleidsbegroting

We bieden u een Beleidsbegroting aan met in het eerste en laatste jaar (2022 en 2025) een sluitend financieel perspectief (* € 1.000):

	2022	2023	2024	2025
Kadernota 2022-2025 (collegevoorstel)	**342**	**-65**	**-446**	**72**
Aangenomen amendementen en moties	-68	-68	-68	-68
Overige beleidsvoorstellen Kadernota (p.m. posten - nog nader uit te werken)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Kadernota 2022-2025 raadsbesluit incl. amendementen en moties	**274**	**-133**	**-514**	**4**
Nieuwe ontwikkelingen in de begroting:				
a. Maatregelenpakket sociaal domein	b.n.	-	-	-
b1. Gemeentefonds - stelpost Jeugdzorg	-	-345	-345	-345
b2. Taakstelling jeugd vanaf 2023	-	345	345	345
c. Onderwijshuisvesting	-36	-57	-66	-75
d. Kapitaallasten, e.d.	-95	189	495	123
e. Huisvesting Voedselbank	-45	-45	-45	-45
Begrotingssaldo 2022-2025 na collegevoorstel	**98**	**-46**	**-130**	**7**

Zie paragraaf 4.2 'Van Kadernota naar Beleidsbegroting' voor een uitgebreide toelichting.

Dit perspectief is niet zonder zorgen of risico’s, gelet op ontwikkelingen in het sociaal domein, de onzekerheid over de rijksinkomsten en de effecten van de coronacrisis. Desalniettemin kwalificeren we het perspectief als licht positief. Te meer we ook over een gezonde weerstandspositie beschikken om risico’s op te vangen én te investeren. Juist te blijven investeren in de stad is mogelijk door al eerdere vrij gemaakte/beschikbaar gestelde middelen, zoals voor de binnenstad, Hart van Zuid, duurzaamheid, etc.

Waar we vorig jaar nog grote onzekerheden in het risicoprofiel (benodigd weerstandsvermogen) hadden opgenomen in de Beleidsbegroting 2021-2024, voor met name als gevolg van corona, is dit in de voorliggende begroting behoorlijk ingeperkt. De inschatting van de (corona)risico's is op dit moment beter te voorspellen op de diverse taakvelden. Voor het risicoprofiel en de ontwikkeling van de algemene reserve verwijzen we naar paragraaf 4.5.

Ontwikkeling algemene reserves

Onder de algemene reserves vallen de algemene reserve ('sec') en de algemene reserve grondexploitatie.

De verwachte stand van de *algemene reserve* is eind 2025 € 33,5 miljoen. Dit is nog ruimschoots boven het *minimale* niveau van de algemene reserve van € 11,3 miljoen (is 50% van het herijkte risicoprofiel). Exclusief de beklemde middelen voor het sociaal domein komt de algemene reserve uit op bijna € 29,1 miljoen ultimo 2025.

De *algemene reserve grondexploitatie* laat een verwachte stijging zien, op basis van reeds genomen raadsbesluiten van € 5,0 miljoen op 1 januari 2022 tot € 10,7 miljoen per 31 december 2025. Hierbij is o.a. al rekening gehouden met de raadsbesluiten over de ontwikkelingen in Hart van Zuid met betrekking tot de Ketelfabriek 2.0 en de ontwikkelingen in de binnenstad ten aanzien van Thiemsbrug, waarbij flinke bijdrages uit de algemene reserve grondexploitatie zijn gedaan.

Woonlasten

In de Kadernota 2022-2025 hebben we een voorlopige indicatie van ontwikkeling van de totale gemeentelijke woonlasten (OZB, afvalstoffen- en rioolheffing) geschetst. Door de detailuitwerking in de begroting komen we tot een iets bijgesteld beeld. In het raadsadvies ‘Belastingverordeningen en -tarieven 2022' (zaaknummer: 3299986) is het totaalpakket aan belastingmaatregelen uitgebreid toegelicht.

Per saldo neemt de lokale belastingdruk voor een eigenaar van een woning toe met circa 2,8% in 2022 ten opzichte van 2021. Voor de huurder van een woning neemt de lokale lastendruk met 1,9% toe. Dit is zowel voor een eigenaar dan wel een huurder van een woning lager dan de voor 2022 verwachte inflatie (inclusief correcties van voorgaande jaren) van 3,1%.

Begrotingsomzet

Met de nu voorliggende begroting blijven we inzetten op de uitvoering van onze ambities en activiteiten, zoals eerder verwoord in Kadernota's en Beleidsbegrotingen. Samen met de gemeenteraad, partners in de stad en uiteraard de inwoners en ondernemers, blijven we de komende periode focussen op de centrale thema's: Open stad, Sociale stad, Aantrekkelijke (binnen)stad en Duurzame stad. Daarbij wordt binnen de kaders scherpte aangebracht door de inzet op versterking van de sociaal economische ontwikkeling en structuur en het creëren van aantrekkelijke (hoog-)stedelijk woonmilieus in het gebied rondom de stationsomgeving (met binnenstad en Hart van Zuid). De begrotingsomzet bedraagt in 2022 € 322 miljoen.

Aangepaste programma-opzet

In de P- en C-cyclus hebben we de afgelopen periode flinke stappen gezet door meer focus aan te brengen in de maatschappelijke opgaven. Hierbij is als eerste het inhoudelijke afwegingskader geactualiseerd in de Kadernota. Tevens zijn in samenspraak met uw gemeenteraad de doelstellingen per begrotingsprogramma geconcretiseerd, waarbij de nieuwe beleidsindicatoren aan de doelen zijn gekoppeld. Deze aangepaste opzet van de programma's ziet u nu terug in hoofdstuk 5. In de leeswijzer van de Beleidsbegroting gaan we daar dieper op in.

Autorisatieniveau

Op verzoek van de gemeenteraad hebben we in het begin van de raadsperiode 2018-2022 het autorisatieniveau van programma 6 Sociaal domein gesplitst in 3 deelprogramma's:

1. Taakvelden 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie en 6.2 Wijkteams;
2. Taakvelden 6.3 Inkomensregelingen, 6.4 Begeleidende participatie en 6.5 Arbeidsparticipatie;
3. Taakvelden 6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo, 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-, 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ en 6.82 Geëscaleerde zorg 18-.

Gelet op de integrale benadering van het sociaal domein en de dwarsdoorsnede van de (nieuwe) doelen en beleidsindicatoren in de Beleidsbegroting vinden we het niet meer logisch om de autorisatie te splitsen in deze deelprogramma's.
De komende begrotingsperiode sturen we met een pakket aan maatregelen in het sociaal domein. Waarbij we vooral sturen op volumebeheersing en beperking waardoor er in de toekomst minder en/of minder zware ondersteuningstrajecten voor zowel jeugd als Wmo nodig zijn. Daarbij zetten we in op maatregelen die leiden tot demping van de volumegroei die we in onze prognoses zien (autonome groei en groei door corona) en het verminderen van reeds ingezette zorg en ondersteuning. We vinden het onze verantwoordelijk om uw gemeenteraad transparant en geregeld te informeren over de (financiële) ontwikkelingen in het sociaal domein.

Subsidieplafonds

Op grond van artikel 4 lid 1 van de Subsidieverordening kan de gemeenteraad jaarlijks bij de vaststelling van de begroting besluiten tot het instellen van subsidieplafonds. Wij stellen voor om voor het jaar 2022 de subsidieplafonds vast te stellen conform het overzicht in paragraaf 6.8. In deze paragraaf worden de subsidies op basis van de diverse uitvoerings- en subsidieregelingen benoemd. Ook worden hier in een afzonderlijke kolom de subsidieplafonds van de betreffende regelingen aangegeven.

Compensatie Rijk voor bestaande en nieuwe taken en provinciaal toezicht

In het jaar 2022 is het *structureel begrotingssaldo* ruim € 2,6 miljoen positief. Voor de jaren erna is het positieve saldo bijna € 1,7 miljoen in 2023 aflopend naar bijna € 1,6 miljoen in 2025. In het kader van het provinciaal toezicht is dit voor het begrotingsjaar 2022 ruim voldoende. Het structureel begrotingssaldo wordt ook in paragraaf 6.2.5 'Kengetallen' toegelicht.

Na de Kadernota is de provincie in de zomer van 2021 gekomen met nadere richtlijnen voor het provinciaal toezichtkader hoe meerjarig om te gaan met de extra verwachte rijksmiddelen Jeugdzorg (de zgn. stelpost 'uitkomst onderzoek jeugdzorg'). In dit kader is het acceptabel om slechts 75% van de uitspraak van de commissie van Wijzen met betrekking tot de extra verwachte rijksmiddelen Jeugdzorg mee te nemen in de meerjarenramingen. Voor de jaren 2023 en verder wijken we als college bewust van het provinciaal toezichtkader af door 100% van de verwachte rijksmiddelen mee te nemen. Het verschil, tussen de door ons 100% geraamde rijksbijdrage versus de 75% rijksbijdrage in het kader van het provinciaal toezicht, is voor 2023 ruim € 1,7 miljoen aflopend tot circa € 1,5 miljoen in 2025.

Wij gaan in de begroting uit van 100% te verwachten jaarlijkse rijksbijdragen met ingang van 2023. Wij vinden dat het Rijk met voldoende compensatie over de brug moet komen om landelijk de tekorten in de jeugdzorg op te lossen op basis van het betreffend onderbouwd rapport, waarop de uitspraak van de commissie van Wijzen is gestoeld. We blijven dus inzetten op een sterke lobby richting VNG en Rijk om 100% gecompenseerd te krijgen als Nederlandse gemeenten voor de tekorten in de jeugdzorg!

We beseffen dat dit niet past in het provinciaal toezichtkader voor wat betreft de meerjarenramingen. Alternatieven waren om met ingang van 2023 jaarlijks de begroting sluitend te maken met het doorvoeren van extra bezuinigingen of een jaarlijkse onttrekking uit de algemene reserve van € 1,7 miljoen in 2023 aflopend tot € 1,5 miljoen in 2025 (het verschil tussen de 100%-75%=25%). Dan hadden we ook meerjarig nog kunnen voldoen aan een structureel sluitende begroting. Hier hebben we bewust niet voor gekozen op grond van eerdere genoemde argumentatie en vragen uw raad in te stemmen met de door ons gekozen verwerkingswijze van de extra verwachte rijksbijdragen jeugd voor 100%.

We zullen ons sterk blijven inzetten, tezamen met andere gemeenten en de VNG, om voldoende gecompenseerd te worden door het rijk voor alle bestaande taken die we moeten uitvoeren. Dit geldt ook voor de nieuwe taken op het gebied van Inburgering, Klimaatakkoord, Omgevingswet, Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen en de landelijke woningbouwopgave (artikel 2 Financiële Verhoudingswet). Ook moet de opschalingskorting van tafel en de (gemeentefonds)koek moet groter. Het gaat hierbij om een structurele verhoging van het gemeentefonds en meer sturingsmogelijkheden voor gemeenten, anders worden taken teruggegeven aan het Rijk of worden nieuwe taken niet meer uitgevoerd.

Vervolgtraject

De Beleidsbegroting is ook digitaal beschikbaar op het financieel portaal van de gemeente Hengelo: https://financien.hengelo.nl/. Na de vaststelling zal de begroting worden aangevuld met de aangenomen amendementen en moties in de gemeenteraad. Een persbericht volgt ook bij het definitieve raadsbesluit. In verband met de wettelijke termijn in de Gemeentewet wordt de begroting voor 15 november a.s. aangeboden aan het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel in het kader van het financieel toezicht.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

1. De Beleidsbegroting 2022-2025 vast te stellen;
2. Het programmaplan, bestaande uit de programma's als beleidsinhoudelijk kader vast te stellen
3. Het college van Burgemeester en wethouders te machtigen tot het uitvoeren van het programmaplan voor het jaar 2022;
4. De lasten en baten per programma, inclusief de mutaties in de reserves, als financieel kader vast te stellen voor het jaar 2022 en het autorisatieniveau van programma 6 niet meer uit te splitsen in deelprogramma's;
5. De subsidieplafonds vast te stellen voor het jaar 2022;
6. In te stemmen met het blijven sturen op voldoende rijksinkomsten in het sociaal domein; door onverminderd de in gang gezette lobby voort te zetten; dit geldt ook voor andere bestaande en nieuwe taken;
7. In te stemmen met het pakket aan maatregelen om bij te sturen op volume-ontwikkelingen in het sociaal domein, zoals verwoord in bijlage 8.4;
8. In te stemmen met het bewust afwijken van het provinciaal toezichtkader met ingang van het jaar 2023 met betrekking tot de extra verwachte rijksmiddelen jeugdzorg (zgn. 'stelpost uitkomst onderzoek Jeugdzorg') door deze op 100% te stellen in plaats van de door de provincie toegestane 75% van de verwachte rijksbijdrage op basis van de uitspraak van de commissie van Wijzen.

FINANCIËLE ASPECTEN

De samenvatting van de belangrijkste financiële mutaties staan beschreven in hoofdstuk 4 van de Beleidsbegroting 2022-2025.

BIJLAGE(N)
Beleidsbegroting 2022-2025

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

3.2 Raadsbesluit

Volgt na vaststelling door de gemeenteraad

Volgt

Volgt

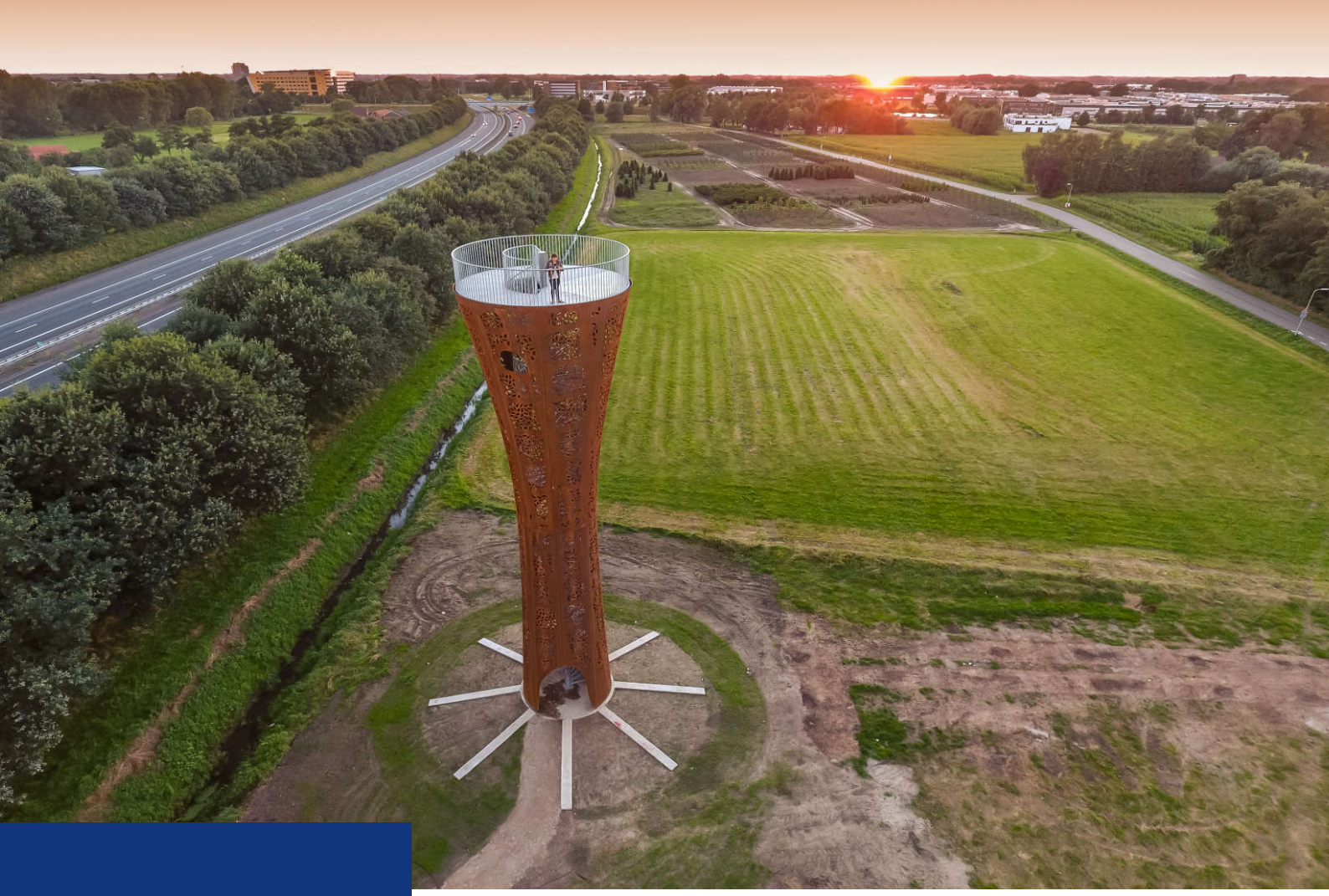

4

De financiën van de gemeente Hengelo

4.1	Koers en ontwikkelingen	22
4.2	Van Kadernota naar Beleidsbegroting	25
4.3	Impact corona op begroting	29
4.4	Belasting- en tariefmaatregelen	31
4.5	Overige ontwikkelingen, risico's en financiële positie	33
4.6	Grondslagen voor de ramingen bestaand beleid	38

4.1 Koers en ontwikkelingen

Inhoudelijk afwegingskader Kadernota 2022-2025: 'Samen werken aan een sterke economie, samen leven in een aantrekkelijke stad'

In hoofdstuk 1 van de Kadernota 2022-2025 hebben we de inhoudelijke koers geschetst voor onze stad. Daar treft u de uitgebreide toelichting aan. Kort samengevat betekent dit dat:

'Hengelo staat er goed voor. We volgen een bestendige koers van onze doelen op de middellange en de lange termijn. Vanzelfsprekend zal voor de korte termijn alle aandacht uitgaan naar het managen van de tekorten op het sociaal domein en de beheersing van de gevolgen van de coronacrisis. Als we deze twee opgaven buiten beschouwing laten liggen we met onze ambities goed op koers. We willen dit de komende periode voortzetten om het huidige niveau te behouden.

Hengelo is van oudsher bij uitstek een veilige woon- en techniekstad, waar het in de wijken prettig leven en verblijven is. Dat moet ook zo blijven en daar zetten we onverkort op in. We zijn trots op Hengelo en dragen dat uit! In de context van de maatschappelijke trends en de opgaven waar gemeenten voor staan liggen onze ambities goed op koers.

Uitgangspunt van de Kadernota was daarom dat we inhoudelijk geen fundamentele koerswijziging voorstellen en onze beleidsambities om een aantrekkelijke stad te zijn met een hoogwaardig voorzieningenniveau op onder meer sport/beweging, cultuur en sociale voorzieningen handhaven. Wij hebben blijvend aandacht voor het behoud van het goede dat we hebben gerealiseerd en we kleuren de eerder geformuleerde centrale thema’s in onze begrotingen: Open stad, Sociale stad, Bruisende binnenstad en Duurzame stad verder in. Wij blijven vol doorwerken aan de ambities zoals opgenomen in eerdere Kadernota's en Beleidsbegrotingen. Wel stellen wij voor binnen deze kaders scherpte te maken door in te zetten op versterking van de sociaal economische ontwikkeling & structuur en het creëren van aantrekkelijke (hoog-)stedelijk woonmilieus in het gebied rondom de stationsomgeving (met Hart van Zuid en de Binnenstad). De belangrijkste reden daarvoor is, dat we hiermee onze beroepsbevolking versterken (leeftijdscategorie 18-67) en daardoor een vitalere stad worden met een evenwichtiger bevolkingsopbouw.'

Autonome ontwikkelingen bestaand beleid

De in de Kadernota 2022-2025 opgenomen autonome ontwikkelingen zijn in deze begroting verwerkt. In het financieel perspectief van de Kadernota hadden we diverse financiële mee- en tegenvallers. Grote autonome ontwikkelingen zijn: sociaal domein (Jeugd, Wmo, Participatie), de extra kosten voor bewindvoering, het verstevigen van de informatiebeveiligingsfunctie, het voordeel in de rente en de hogere de loon- en prijsindexaties ten opzichte van de vergoeding in het gemeentefonds.

In deze begroting is het maatregelenpakket sociaal domein voor het begrotingsjaar 2022 uitgewerkt. Zie hiervoor de uitgebreide toelichting in bijlage 8.4 van deze begroting.

Na de vaststelling van de Kadernota hebben zich nog een aantal nieuwe of beter in te schatten ontwikkelingen, op basis van de detailuitwerking van de begroting, voorgedaan.

Na het opstellen van de Kadernota heeft een meerjarige negatieve bijstelling/correctie van de accressen plaatsgevonden o.b.v. de uitspraak van de commissie van Wijzen ten aanzien van de extra verwachte rijksmiddelen Jeugdzorg (zgn. stelpost uitkomst onderzoek Jeugdzorg') met ingang van 2023. De cijfers in de Kadernota waren gestoeld op de voorlopige (meerjarige) cijferreeks van de arbitragecommissie.

Tevens zijn (extra) middelen opgenomen in de sfeer van onderwijshuisvesting voor o.a. Stichting Expeditiewijz. en voor de huisvesting van de Voedselbank. Daarnaast is sprake van verschuivingen in kapitaallasten. Dit leidt uiteindelijk tot een licht bijgesteld financieel perspectief in de voorliggende begroting ten opzichte van de Kadernota. Zie ook de uitgebreide toelichting in paragraaf 4.2 'Van Kadernota naar Beleidsbegroting'.

Nieuw beleid

In de Kadernota 2022-2025 hebben wij het collegevoorstel voor nieuw beleid beschreven in hoofdstuk 4. De beperkte financiële ruimte maakte dat wij keuzes moesten maken. Hierbij hebben wij ons gericht op het inhoudelijk afwegingskader in de Kadernota, waardoor Hengelo met name een stad is die aantrekkelijk, bereikbaar, veilig, sociaal en duurzaam is. De gemeenteraad heeft in de vergadering van 13 juli jl. conform het collegevoorstel voor nieuw beleid besloten, inclusief aanvullende moties en amendementen met eventueel directe financiële consequenties. In bijlage 8.7 treft u dit financieel overzicht nieuw beleid aan. Het netto effect van nieuw beleid op het begrotingssaldo is € 523.000 in 2022 aflopend tot € 229.000 in 2025.

Daarnaast hadden we in de Kadernota nog een aantal p.m. posten als nieuw beleidsvoorstellen benoemd, die nog nader uitgewerkt moeten worden. Op dit moment zijn de meeste voorstellen nog niet volledig geconcretiseerd, zoals huisvesting Academie FC Twente/Heracles. We hebben bij de aanbieding van deze Beleidsbegroting alleen zicht op de (financiële) consequenties van de huisvesting van de St. Voedselbank Midden Twente. Gehoord de politieke markt van 14 september jl., waarin een meerderheid van de gemeenteraad bereid is om een extra subsidie van € 45.000 te verstrekken voor de kosten van huisvesting gedurende een periode van 10 jaren, hebben we dit voorstel al in deze Beleidsbegroting verwerkt. In overleg met de gemeenteraad zullen nadere voorwaarden voor de verstrekking van de subsidie aan de Voedselbank worden gesteld.

Niet verder ingrijpen met maatregelen voor de stad naast maatregelen in het sociaal domein

Gelet op de onzekerheid over de rijksinkomsten met ingang van het begrotingsjaar 2023, die pas later bekend worden door de besluitvorming in een nieuw kabinet (bijvoorbeeld herverdeling gemeentefonds uiterlijk meicirculaire 2022, middelen jeugd), willen we nu naast het maatregelenpakket in het sociaal domein niet verder ingrijpen met harde maatregelen voor de stad. Dat is ook niet nodig op grond van het perspectief dat we nu in de begroting aanbieden.

Totaal financieel perspectief Beleidsbegroting

We bieden u een Beleidsbegroting aan met in het eerste en laatste jaar (2022 en 2025) een sluitend financieel perspectief. Dit perspectief is niet zonder zorgen of risico’s, gelet op ontwikkelingen in het sociaal domein, de onzekerheid over de rijksinkomsten (bijv. jeugd) en de effecten van de coronacrisis. Desalniettemin kwalificeren we het perspectief als licht positief. Te meer we ook over een gezonde weerstandspositie beschikken om risico’s op te vangen én te investeren. Juist te blijven investeren in de stad is mogelijk door al eerdere vrij gemaakte/beschikbaar gestelde middelen, zoals voor de binnenstad, Hart van Zuid, duurzaamheid, etc.

Waar we vorig jaar nog grote onzekerheden in het risicoprofiel (benodigd weerstandsvermogen) hadden opgenomen in de Beleidsbegroting 2021-2024, voor met name als gevolg van corona, is dit in de voorliggende begroting behoorlijk ingeperkt. De inschatting van de (corona)risico's is op dit moment beter te voorspellen op de diverse taakvelden. Voor het risicoprofiel en de ontwikkeling van de algemene reserve verwijzen we naar paragraaf 4.5

Ontwikkeling algemene reserves

De verwachte stand van de algemene reserve is eind 2025 € 33,5 miljoen. Dit is nog ruimschoots boven het minimale niveau van de algemene reserve van € 11,3 miljoen (is 50% van het herijkte risicoprofiel). Zie paragraaf 4.5 voor een uitgebreide toelichting. Exclusief de beklemde middelen voor het sociaal domein komt de algemene reserve uit op bijna € 29,1 miljoen ultimo 2025.

De algemene reserve grondexploitatie laat een verwachte stijging zien, op basis van reeds genomen of nog te nemen raadsbesluiten, van € 5,0 miljoen op 1 januari 2022 tot € 10,7 miljoen per 31 december 2025. Hierbij is o.a. al rekening gehouden met de raadsbesluiten over de ontwikkelingen in Hart van Zuid met betrekking tot de Ketelfabriek 2.0 en de ontwikkelingen in de binnenstad ten aanzien van Thiemsbrug, waarbij flinke bijdrages uit de algemene reserve grondexploitatie zijn gedaan.

Woonlasten

Per saldo neemt de lokale belastingdruk voor een eigenaar van een woning toe met circa 2,8% in 2022 ten opzichte van 2021. Voor de huurder van een woning neemt de lokale lastendruk met 1,9% toe. Dit is zowel voor een eigenaar dan wel een huurder van een woning lager dan de voor 2022 verwachte inflatie (inclusief correcties van voorgaande jaren) van 3,1%.

Begrotingsomzet

Met de nu voorliggende begroting blijven we inzetten op de uitvoering van onze ambities en activiteiten, zoals eerder verwoord in Kadernota's en Beleidsbegrotingen. Samen met de gemeenteraad, partners in de stad en uiteraard de inwoners en ondernemers, bliijven we de komende periode focussen op de centrale thema’s: Open stad, Sociale stad, Aantrekkelijke (binnen)stad en Duurzame stad. Daarbij wordt binnen de kaders scherpte aangebracht door de inzet op versterking van de sociaal economische ontwikkeling en structuur en het creëren van aantrekkelijke (hoog-)stedelijk woonmilieus in het gebied rondom de stationsomgeving (met binnenstad en Hart van Zuid). De begrotingsomzet bedraagt in 2022 € 322 miljoen.

Volgende paragrafen

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de ontwikkeling van het meerjarenperspectief 2022-2025, de impact van corona, de overige ontwikkelingen en risico's, de financiële positie, de belasting- en tariefsmaatregelen en de gehanteerde begrotingsuitgangspunten.

4.2 Van Kadernota naar Beleidsbegroting

Financieel perspectief

De nu voorliggende Beleidsbegroting 2022-2025 is een geactualiseerde en gedetailleerde uitwerking na de vaststelling van de Kadernota 2022-2025. Hierbij hebben we zo realistische mogelijke inschattingen van de ramingen gemaakt op basis van de inzichten medio september 2021.

Met alle onzekerheden en risico's, met name in het sociaal domein en de rijksinkomsten voor bestaande en nieuwe taken blijft het beeld voor de jaren 2022 en 2025 licht positief. Dit was ook het beeld zoals die in de Kadernota naar voren kwam. Voor de jaren 2023 en 2024 was het beeld licht negatief zoals ook nu na actualisatie voor de begroting wordt geschetst in de onderstaande tabel.

Ondanks de coronacrisis hebben we het voorzieningenniveau in de stad kunnen handhaven. We blijven voortvarend doorgaan met investeren in de stad op diverse taakvelden. Voor diverse investeringen hebben we in het verleden al financiële ruimte vrijgemaakt. Daarnaast is in de Kadernota beperkt nieuw beleid geïnitieerd om binnen de financiële structurele kaders te blijven. Daar houden we op dit moment aan vast.

De definitieve uitwerking leidt tot het volgend financieel perspectief in deze begroting voor de komende jaren (- = nadeel; bedragen * € 1.000):

	2022	2023	2024	2025
Kadernota 2022-2025 (collegevoorstel)	**342**	**-65**	**-446**	**72**
Aangenomen amendementen en moties	-68	-68	-68	-68
Overige beleidsvoorstellen Kadernota (p.m. posten - nog nader uit te werken)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Kadernota 2022-2025 raadsbesluit incl. amendementen en moties	**274**	**-133**	**-514**	**4**
Nieuwe ontwikkelingen in de begroting:				
a. Maatregelenpakket sociaal domein	b.n.	-	-	-
b1. Gemeentefonds - stelpost Jeugdzorg	-	-345	-345	-345
b2. Taakstelling jeugd vanaf 2023	-	345	345	345
c. Onderwijshuisvesting	-36	-57	-66	-75
d. Kapitaallasten, e.d.	-95	189	495	123
e. Huisvesting Voedselbank	-45	-45	-45	-45
Begrotingssaldo 2022-2025 na collegevoorstel	**98**	**-46**	**-130**	**7**

Aangenomen amendementen en moties

Vertrekpunt voor het bovenstaand financieel perspectief is de aangenomen Kadernota 2022-2025 door uw gemeenteraad op 13 juli jl. Tijdens deze vergadering zijn 3 amendementen en 5 moties aangenomen door uw gemeenteraad. De 3 aangenomen amendementen/moties met directe financiële consequenties door uw gemeenteraad waren:

- Amendement C01-A01: Vervolgstappen toegankelijkheid (€ 53.000 in 2022 ten laste van de algemene reserve);
- Amendement C01-A09: Ophogen bijdrage sport en cultuurfonds volwassenen (jaarlijks € 67.500 ten laste van het begrotingssaldo);
- Motie C01-M08: Motiemarkt (€ 50.000 in 2022 ten laste van de algemene reserve).

In totaliteit is er dan afgerond € 68.000 meer jaarlijks ten laste van het begrotingssaldo gebracht, waardoor de Kadernota 2022-2025 na besluitvorming door uw gemeenteraad nog steeds een licht positief beeld laat zien voor de jaren 2022 en 2025 en een licht negatief beeld voor de tussenliggende jaren.

Overige beleidsvoorstellen Kadernota (p.m. posten - nog nader uit te werken)

In de Kadernota hadden we nog een aantal p.m. posten als nieuw beleidsvoorstellen benoemd, die nog nader uitgewerkt moeten worden. Op dit moment zijn de meeste voorstellen nog niet volledig geconcretiseerd, zoals huisvesting Academie FC Twente/Heracles. We hebben bij de aanbieding van deze Beleidsbegroting alleen zicht op de (financiële) consequenties van de huisvesting van de Stichting Voedselbank Midden Twente. Zie punt e. Huisvesting Voedselbank hieronder, als onderdeel van de nieuwe ontwikkelingen in de begroting.

Na deze vaststelling van de Kadernota zijn er nog diverse ontwikkelingen geweest die leiden tot een bijgesteld financieel perspectief in de uiteindelijke begroting:

a. *Maatregelenpakket sociaal domein*

Het maatregelenpakket sociaal domein is voor de jaarschijf 2022 uitgewerkt in deze Beleidsbegroting. Voor de uitgebreide toelichting zie paragraaf 8.4.

Er zijn op korte termijn maatregelen nodig, om de tekorten binnen Jeugdhulp en Wmo terug te dringen. Bij het vaststellen van de Kadernota 2022 – 2025 hebben gemeenteraad en college aangegeven dat zij er van uitgaan dat het rijk een deel van de stijgende kosten in het sociaal domein de komende jaren zal compenseren. Aanvullend heeft de gemeenteraad bij het vaststellen van de Kadernota 2022 – 2025 ingestemd met een bezuinigingsopgave binnen de Wmo en Jeugdwet. Waarbij we vooral sturen op volumebeheersing en beperking waardoor er in de toekomst minder en/of minder zware ondersteuningstrajecten voor zowel jeugd als Wmo nodig zijn. Daarbij zetten we in op maatregelen die leiden tot demping van de volumegroei die we in onze prognoses zien (autonome groei en groei door corona) en het verminderen van reeds ingezette zorg en ondersteuning. Deze maatregelen gezamenlijk moeten leiden tot de besparing van in totaal € 2,43 miljoen voor 2022. Wij verwachten met de ingestelde maatregelen, naast de extra rijksmiddelen, de bezuinigingsopgave voor 2022 te realiseren. Aanvullende maatregelen voor 2023 en verder worden meegenomen in de Kadernota 2023-2026.

b1./b2. Gemeentefonds - stelpost uitkomst onderzoek Jeugdzorg/Taakstelling jeugd vanaf 2023

De eerste cijfers die voor handen waren voor de verwachte rijksmiddelen jeugd inclusief maatregelenpakket, ten tijde van het opstellen van de Kadernota 2022-2025, waren gestoeld op basis van de arbitragecommissie. Naderhand heeft een meerjarige negatieve bijstelling/correctie van de accressen met ingang van 2023 plaatsgevonden op basis van de uitspraak van de commissie van Wijzen met betrekking tot de extra verwachte rijksmiddelen Jeugdzorg (zgn. 'stelpost uitkomst onderzoek Jeugdzorg'). Uiteindelijk betekent dit een jaarlijkse lagere rijksbijdrage van circa € 345.000 met ingang van 2023. Dit hebben we als alsnog als aanvullende taakstelling op het onderdeel Jeugd verwerkt in deze begroting. Deze taakstelling zal betrokken moeten worden bij het maatregelenpakket voor 2023 en verder in de Kadernota 2023-2026.

c. Onderwijshuisvesting

Er zijn (extra) middelen opgenomen in de sfeer van de onderwijshuisvesting, waaronder de huisvesting van de basisschool van Stichting Expeditiewijz. in het Hazemeijer gebouw. De kosten voor onderwijshuisvesting maken onderdeel uit van begrotingsprogramma 4.

d. Kapitaallasten, rente, e.d.

De uitwerking van de begroting op detailniveau leidt tot diverse mutaties in de sfeer van de kapitaallasten (o.a. ICT). Door de actualisering van de kapitaallasten vindt er een verschuiving plaats over de begrotingsjaren. Bij de actualisatie van de (vervangings-)investeringen is opnieuw gekeken naar het verwachte jaar van realisatie en in gebruik name. Dit geldt zowel voor de rente dan wel de afschrijving op de diverse taakvelden.

e. Huisvesting Voedselbank

In de beeldvormende politieke markt van 14 september jl. is uitgebreid gesproken over de huisvesting van de Stichting Voedselbank Midden Twente met ingang van 2022. Een meerderheid van uw gemeenteraad is bereid vanaf 2022 jaarlijks € 45.000 extra subsidie te verstrekken voor de kosten van huisvesting gedurende een periode van 10 jaren. In overleg met de gemeenteraad zullen nadere voorwaarden voor de verstrekking van de subsidie aan de Voedselbank worden gesteld.

Begrotingssaldo 2022-2025

Het begrotingssaldo 2022-2025 is voor de jaren 2022 en 2025 licht positief: € 98.000 in 2022 en € 7.000 in 2025. Voor de tussenliggende jaren is er sprake van een gering nadeel. Toch blijft dit perspectief onzeker gelet op de risico's in het sociaal domein, de nog mogelijke effecten van de coronacrisis, alsmede de verwachte rijksinkomsten voor bestaande en nieuwe taken. Deze onzekerheden hebben we vertaald in de risico's en maken onderdeel uit van paragraaf 6.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Structureel begrotingssaldo

Voor het provinciaal toezichtkader is het van belang dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. De gemeenteraad is uiteindelijk verantwoordelijk voor een structureel sluitende gemeentebegroting.

Het structureel begrotingssaldo wordt gepresenteerd in onderstaand overzicht. Op de eerste regel wordt het resultaat (saldo baten en lasten) voor bestemming gepresenteerd, dat wil zeggen het resultaat zonder mutaties in de reserves. De totale mutaties van de reserves worden op de tweede regel getoond. Deze 2 onderdelen leiden samen tot het begrotingssaldo 2022-2025 als zijnde het resultaat na bestemming. Voor deze 3 onderdelen verwijzen wij voor de cijfermatige onderbouwing naar bijlage 7.1.2. Baten en laten per programma.

Dit is dan het begrotingssaldo als het verschil tussen de totale lasten en de totale baten. Hierbij is echter geen rekening gehouden met het onderscheid tussen structurele en incidentele baten en lasten. Om de structurele begrotingsruimte te bepalen worden de totale lasten en baten verminderd met de incidentele baten en lasten. De incidentele baten en lasten zijn in bijlage 7.1.3 weergegeven. In deze bijlage is te zien dat de totale incidentele lasten in de periode 2022-2025 hoger zijn dan de totale incidentele baten, hetgeen voor alle jaren een gunstig/positief effect heeft op het structurele begrotingssaldo. Het structurele begrotingssaldo ziet er als volgt uit (bedragen * € 1.000):

	2022	**2023**	**2024**	**2025**
Saldo baten en lasten voor bestemming/resultaat voor bestemming (zie bijlage 7.1.2)	-1.989	-896	-65	878
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves/mutaties reserves (zie bijlage 7.1.2)	2.088	849	-65	-870
Begrotingssaldo 2022-2025/resultaat na bestemming (zie bijlage 7.1.2/paragraaf 4.2)	**98**	**-46**	**-130**	**7**
Waarvan saldo incidentele baten en lasten (zie bijlage 7.1.3)	2.547	1.696	1.762	1.567
Structureel begrotingssaldo 2022-2025	**2.645**	**1.650**	**1.632**	**1.574**

In het jaar 2022 is het *structureel begrotingssaldo* ruim € 2,6 miljoen positief. Voor de jaren erna is het positieve saldo bijna € 1,7 miljoen in 2023 aflopend naar bijna € 1,6 miljoen in 2025. In het kader van het provinciaal toezicht is dit voor het begrotingsjaar 2022 ruim voldoende. Het structureel begrotingssaldo wordt ook in paragraaf 6.2.5 'Kengetallen' toegelicht.

Na de Kadernota is de provincie in de zomer van 2021 gekomen met nadere richtlijnen voor het provinciaal toezichtkader hoe meerjarig om te gaan met de extra verwachte rijksmiddelen Jeugdzorg (de zgn. stelpost 'uitkomst onderzoek jeugdzorg'). In dit kader is het acceptabel om slechts 75% van de uitspraak van de commissie van Wijzen met betrekking tot de extra verwachte rijksmiddelen Jeugdzorg mee te nemen in de meerjarenramingen. Voor de jaren 2023 en verder wijken we als

college bewust van het provinciaal toezichtkader af door 100% van de verwachte rijksmiddelen mee te nemen. Het verschil, tussen de door ons 100% geraamde rijksbijdrage versus de 75% rijksbijdrage in het kader van het provinciaal toezicht, is voor 2023 ruim € 1,7 miljoen aflopend tot circa € 1,5 miljoen in 2025.

Wij gaan in de begroting uit van 100% te verwachten jaarlijkse rijksbijdragen met ingang van 2023. Wij vinden dat het Rijk met voldoende compensatie over de brug moet komen om landelijk de tekorten in de jeugdzorg op te lossen op basis van het betreffend onderbouwd rapport, waarop de uitspraak van de commissie van Wijzen is gestoeld. We blijven dus inzetten op een sterke lobby richting VNG en Rijk om 100% gecompenseerd te krijgen als Nederlandse gemeenten voor de tekorten in de jeugdzorg!

We beseffen dat dit niet past in het provinciaal toezichtkader voor wat betreft de meerjarenramingen. Alternatieven waren om met ingang van 2023 jaarlijks de begroting sluitend te maken met het doorvoeren van extra bezuinigingen of een jaarlijkse onttrekking uit de algemene reserve van € 1,7 miljoen in 2023 aflopend tot € 1,5 miljoen in 2025 (het verschil tussen de 100%-75%=25%). Dan hadden we ook meerjarig nog kunnen voldoen aan een structureel sluitende begroting. Hier hebben we bewust niet voor gekozen op grond van eerdere genoemde argumentatie en vragen uw raad in te stemmen met de door ons gekozen verwerkingswijze van de extra verwachte rijksbijdragen jeugd voor 100%.

We zullen ons sterk blijven inzetten, tezamen met andere gemeenten en de VNG, om voldoende gecompenseerd te worden door het rijk voor alle bestaande taken die we moeten uitvoeren. Dit geldt ook voor de nieuwe taken op het gebied van Inburgering, Klimaatakkoord, Omgevingswet, Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen en de landelijke woningbouwopgave (artikel 2 Financiële Verhoudingswet). Ook moet de opschalingskorting van tafel en de (gemeentefonds)koek moet groter. Het gaat hierbij om een structurele verhoging van het gemeentefonds en meer sturingsmogelijkheden voor gemeenten, anders worden taken teruggegeven aan het Rijk of worden nieuwe taken niet meer uitgevoerd.

4.3 Impact corona op begroting

Duidelijk is dat ook in Hengelo de maatschappelijke en financiële impact door de crisis voor organisaties, bedrijven en inwoners groot is geweest in de jaren 2020 en (tot nu toe) in 2021. De gevolgen van de crisis zullen nog doorwerken in de jaren 2022 e.v. Inmiddels zijn in verschillende branches de lockdownmaatregelen minder streng of zelfs los gelaten. Veelal zitten de bedrijven/ organisaties in of gaan naar verwachting de komende periode over naar de herstelfase. Bij het opstellen van deze begroting weten we niet hoelang corona nog aanhoudt en welke mogelijke varianten nog op de loer liggen.

In de risicoparagraaf houden we in mindere mate rekening met de coronarisico's voor de gemeente Hengelo vergeleken met de Beleidsbegroting 2021-2024. Ook weten we nu beter dan vorig jaar waar we de risico's kunnen verwachten c.q. kunnen voorspellen. In elk begrotingsprogramma (hoofdstuk 5) gaan we dieper in op de mogelijke maatschappelijke effecten, de gevolgen voor organisaties, bedrijven en inwoners. Hieronder staan de hoofdlijnen beschreven.

Of corona in 2022 en zo ja, in welke mate zich nog manifesteert, is van invloed op de (beleidsmatige- en uitvoerende) inzet van de beschikbare capaciteit openbare orde en veiligheid en daarmee ook op de mogelijke realisatie van de beleidsvoornemens van 2022. Vanuit de beleidscomponent vraagt corona intensieve afstemming in en met de Veiligheidsregio Twente met andere gemeenten en op lokaal niveau afstemming met maatschappelijke partners (zoals de horeca) in de uitleg en naleving van de geldende wet - en regelgeving. In financiële zin is corona van invloed op de (leges)inkomsten en parkeergelden.

Voor 2022 en wellicht ook nog de jaren daarna verwachten wij, variërend per sector van onze economie, nog effecten op de economische groei van Hengelo en Twente als gevolg van deze coronacrisis. Dit kan onder meer gaan doorwerken op de verkoop van bedrijfs- en kantorenlocaties. De woningmarkt heeft tot nu toe weinig te lijden gehad van de crisis. Door de toenemende vraag is het woningbouwcontingent voor de komende 10 jaren aanzienlijk vergroot voor de gemeente Hengelo.

De coronacrisis heeft op het onderwijs behoorlijke invloed gehad. Voor sommige kinderen en leerlingen is uit onderzoek gebleken dat er ontwikkelings- en/of onderwijsachterstanden zijn opgelopen. De verwachting is dat door de coronacrisis de kansenongelijkheid in het onderwijs is toegenomen. Dit heeft geleid tot het Nationaal Programma Onderwijs. Het Nationaal Programma Onderwijs is er voor herstel en ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona.

Vanaf maart 2020 tot en met juni 2021 hebben de instellingen en verenigingen in de sport- en cultuursector de activiteiten volledig of gedeeltelijk moeten stopzetten. Uit de inventarisatie die we in het voorjaar 2021 hebben gedaan bij de sectoren blijkt dat in de loop van 2021 de activiteiten geheel weer opgepakt zijn: de inwoners van Hengelo kunnen in 2022 weer gewoon sporten en genieten van kunst en cultuur. De coronamaatregelen en de coronacrisis hebben echter in 2022 nog een financieel en organisatorisch effect op de sectoren sport en cultuur. Door het stopzetten van activiteiten zijn de inkomsten uit wedstrijden, voorstellingen, tentoonstellingen en presentaties bij sport- en cultuurverenigingen substantieel minder en de uitgaven veelal onveranderd. Ondanks de ondersteuningsmaatregelen van het Rijk en de gemeente heeft corona financieel vaak op een langere termijn effect op hun exploitaties en hun eigen vermogen: de verenigingen hebben te maken met ledenverlies (gebrek aan nieuwe aanwas) en minder vrijwilligers (afname door minder activiteiten en onzekerheid over veilige omgeving) en zijn daarmee in opbouw. Dit betekent dat de verenigingen in de sport- en cultuursector organisatorisch en financieel in 2022 ook nog kwetsbaar zullen zijn en dat heeft invloed op hun bijdrage aan de programma's.

De impact van Corona is in gezinnen groot geweest en zal meerjarig effecten hebben op de ontwikkelingen van de jeugd. Vanuit de aanvullende rijksmiddelen investeren we extra op het welzijn van de jeugdigen in Hengelo en dit doen we in samenhang met het nationaal programma voor onderwijs. Waar het kan intensiveren we de ondersteuning dicht bij kinderen, jongeren en gezinnen die er al is en werken we aan het bieden van meer mogelijkheden voor jeugdigen in de vrije tijd. Door

corona kon minder gebruik worden gemaakt van de collectieve voorzieningen in verband met sluitingen in bijvoorbeeld wijkcentra, waardoor inwoners naar de gemeente zijn verwezen voor een indicatie maatwerk. We verwachten de cliënten met deze indicaties maatwerk niet op korte termijn allemaal te kunnen bewegen naar het voorveld.

Vanwege de coronacrisis verwachten wij dat de uitgaven omtrent de bijstand zullen gaan toenemen. We zien op dit moment een stijging van het aantal inwoners dat een beroep doet op de bijstand. Deze stijging neemt mogelijk verder toe op het moment dat de steunmaatregelen van het Rijk per 1 oktober 2021 stoppen.

Als het aantal inwoners dat afhankelijk is van een bijstandsuitkering in de komende jaren daadwerkelijk toeneemt zal ook een groter beroep op het minimabeleid, de bijzondere bijstand en de schuldhulpverlening worden gedaan. Voor de schuldhulpverlening geldt in ieder geval dat we verwachten dat de instroom nog toeneemt omdat veel mensen tot 1 oktober 2021 nog gebruik kunnen maken van betalingsregelingen als onderdeel van de steunpakketten. Ondernemers die door de crisis in de problemen zijn gekomen kunnen nu nog een beroep doen op de Tozo-regeling. Ook deze regeling vervalt per 1 oktober 2021 en het is de verwachting dat een deel van de bedrijven niet levensvatbaar zal zijn.

Of en in welke mate we ook in 2022 met de gevolgen van corona te maken krijgen is van invloed op de aanbieding van de hoeveelheid afval.

Zolang het virus voortduurt is extra inzet vanuit de GGD vereist. Zowel voor bron- en contactonderzoek, registratie en monitoring als voor vaccinaties.

In 2021 spraken we al de verwachting uit dat we ondanks de coronacrisis onze dienstverlening en de bestuurlijke samenwerking op peil konden houden. De (digitale) faciliteiten zijn zodanig ingericht dat we de inwoners van Hengelo kunnen blijven bedienen. Ook de bestuurlijke contacten kunnen digitaal worden onderhouden. Toch heeft face-to-face contact voor een aantal zaken de voorkeur. Daarom zijn wij verheugd met de actuele vaccinatiegraad en de verwachting dat er in 2022 daarom meer mogelijkheden zullen zijn voor fysieke bijeenkomsten/contacten dan in het afgelopen jaar. Corona blijft nog invloed uitoefenen, ook met name op het gebied van de gemeentelijke belastingen. We gaan zorgvuldig om met de ondernemers, die amper de crisis hebben overleefd en ook in 2022 weer aanslagen krijgen opgelegd. Het normale invorderingsproces wordt hervat, maar er zijn nog lopende maatwerkafspraken met ondernemers en inwoners over openstaande aanslagen, waardoor er nog steeds extra tijd nodig is om deze debiteurenposities af te wikkelen. Een nog onbekend aantal posten zal uiteindelijk oninbaar blijken te zijn.

Als onverwacht alsnog een nieuwe golf of een gemuteerde variant van het virus de maatschappij weer in de klem krijgt, zullen we opnieuw maatregelen moeten nemen.

4.4 Belasting- en tariefmaatregelen

Woonlasten 2022

In de Kadernota 2022-2025 hebben we een voorlopige indicatie van ontwikkeling van de totale gemeentelijke woonlasten (OZB, afvalstoffen- en rioolheffing) geschetst. Door de detailuitwerking in de begroting komen we tot een iets bijgesteld beeld. In het raadsadvies 'Belastingverordeningen en -tarieven 2022' (zaaknummer: 3299986) is het totaalpakket aan belastingmaatregelen uitgebreid toegelicht.

Onderstaande tabel laat de tarieven voor de gemeentelijke woonlasten 2021 en de effecten van de voorgestelde belastingtarieven 2022 zien bij een gemiddelde WOZ-waarde, een gemiddeld tarief afvalstoffenheffing (op basis van gemiddeld afvalaanbod in de verzamelcontainers) en het tarief voor rioolheffing:

Soort heffing	2021	2022
OZB eigenaar	292,60	305,25
Afvalstoffenheffing	221,40	221,70
Rioolheffing	244,32	252,84
Totaal gemeentelijke woonlasten	**758,32**	**779,79**

Per saldo neemt de lokale belastingdruk voor een eigenaar van een woning toe met circa 2,8% in 2022 ten opzichte van 2021. Dit is lager dan de voor 2022 verwachte inflatie (inclusief correcties van voorgaande jaren) van 3,1%. Voor de huurder van een woning neemt de lokale lastendruk met 1,9% toe.

In paragraaf 6.1 'Lokale heffingen' wordt ook uitgebreid ingegaan op o.a. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, een overzicht op hoofdlijnen voor de berekening van de diverse tarieven/ heffingen en welke beleidsuitgangspunten ten grondslag liggen aan deze berekeningen.

OZB

De OZB-opbrengst voor 2022 is berekend op basis van de geraamde opbrengst 2021, de voorgestelde opbrengststijging in de Kadernota 2022-2025 (3,1% prijsindex), de geraamde areaaluitbreiding en de extra lasten veroorzaakt door no-cure-no-pay-bureau's. De OZB-heffing per huishouden stijgt van € 292,60 naar € 305,25, een stijging met 4,3%.

De toename van het aantal woningen is naar boven bijgesteld. Tevens wordt de extreme toename van proceskosten nu gecompenseerd in het tarief. Deze kosten zijn rechtstreeks gevolg van het inschakelen van no-cure-no-pay-bedrijven door onze inwoners. GBTwente adviseert bij de aanslagoplegging inwoners om rechtstreeks bezwaar te maken en heeft dit eenvoudiger gemaakt. Deze ncnp-bedrijven zijn erop uit om een eigen verdienmodel na te streven door proceskosten te incasseren, terwijl de inwoner bij toekenning van het bezwaar geringe voordelen verkrijgt. Inwoners betalen allemaal iets meer om deze kosten te compenseren.

Afvalstoffenheffing

De afvalbegroting is kostendekkend. De gemeente maakt dus geen 'winst' op het afvalbeleid. De afvalbegroting wordt beïnvloed door een aantal factoren. De belangrijkste factoren zijn de gewijzigde verwerkingstarieven van afvalstromen en de verbrandingsbelasting. De mate van vervuiling binnen het PMD afval is bovendien een belangrijk aandachtspunt en heeft grote invloed op het financiële plaatje binnen het afvaldossier. Ook is er nog onzekerheid over de verlenging van de contractuele afspraak over deelafkeur op dit onderdeel na 1 januari 2022. Het dividend (€ 529.000 jaarlijks) als tegemoetkoming van de kostprijsverhogende tarieven van Twence is meegenomen als inkomst op de afvalbegroting (conform raadsbesluit Kadernota 2022-2025). Eigenlijk zou de afvalstoffenheffing omhoog gaan door de hogere verwerkingstarieven voor GFT, restafval en PMD per 1 juli 2022 door

Twence. Wij krijgen echter een extra dividenduitkering, die we inzetten als compensatie. Deze dividenduitkering zetten we in om het anders stijgende afvaltarief te dempen, zodat de afvalstoffenheffing vooralsnog nagenoeg gelijk blijft voor een gemiddeld huishouden. Voor een sluitende begroting is in 2022 ruim € 8,5 miljoen aan opbrengsten afvalstoffenheffing noodzakelijk. Hierin zijn, conform de Kadernota 2022-2025, de verlenging van de pilot voedselfiets en de continuering van de inzet van een tweetal extra handhavers verwerkt. Uiteindelijk betekent dat een verhoging van het vaste tarief van € 179,40 in 2021 naar € 184,80 in 2022. Bij een gemiddeld huishouden met een aanbiedgedrag van 8 keer de groene container (140L), 21 aanbiedingen op de ondergrondse container en het vastrecht leidt dit tot de indicatieve woonlast van (€ 9,60 + € 27,30 + € 184,80) = € 221,70. Het tarief voor een gemiddeld huishouden was in 2021 € 221,40 en blijft dus in 2022 nagenoeg gelijk.

Rioolheffing

Zoals het tarievenbeleid is vastgesteld in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022 stijgt de rioolheffing jaarlijks met 3,5% tot en met het jaar 2022. In de jaarschijven 2023-2025 is jaarlijks rekening gehouden met de groei van de lasten met 2% conform het huidige GRP en niet meer met de inflatiecorrectie.

4.5 Overige ontwikkelingen, risico's en financiële positie

In deze paragraaf wordt naast de overige ontwikkelingen en risico's aandacht geschonken aan de financiële positie van de gemeente.

Vernieuwing en verbetering Planning- en Controlcyclus (P- en C-cylus)

In de P- en C-cyclus hebben we de afgelopen periode flinke stappen gezet door meer focus aan te brengen in de maatschappelijke opgaven. Hierbij is als eerste het inhoudelijke afwegingskader geactualiseerd. Tevens zijn in samenspraak met uw gemeenteraad de doelstellingen per begrotingsprogramma geconcretiseerd, waarbij de nieuwe beleidsindicatoren aan de doelen zijn gekoppeld. Deze nieuwe opzet van de programma's ziet u terug in hoofdstuk 5.

Verder blijven we inzetten om de leesbaarheid van de verschillende P en C producten te vernieuwen c.q. te verbeteren. Fasegewijs gaan we hierbij ook meer visualisaties aanbrengen. Ook een belangrijke prioriteit is het verbeteren van de verbinding tussen de P- en C-producten en de interne sturing in de organisatie.

Stelpost uitkomst onderzoek jeugdzorg

Zoals geschetst op het eind van paragraaf 4.2 hebben we 100% aan geraamde verwachte rijksmiddelen jeugdzorg op basis van de uitspraak van commissie van Wijzen (zgn. 'stelpost uitkomst onderzoek Jeugdzorg') opgenomen. Voor het uitkeringsjaar 2022 was op basis van de septembercirculaire 2020 al ruim € 1,4 miljoen (landelijk 300 miljoen) in het gemeentefonds beschikbaar gesteld. Op basis van de Kadernota 2022-2025 verwachten we in 2022 extra rijksinkomsten van bijna € 6,3 miljoen te ontvangen, die we in deze begroting hebben geraamd op de stelpost ‘Uitkomst onderzoek Jeugdzorg’. Voor de meerjarenramingen behelst deze stelpost bijna € 7 miljoen in 2023 aflopend tot ruim € 6 miljoen in 2025.

Stelpost BTW-compensatiefonds (BCF)

Op basis van de meicirculaire 2021 van het gemeentefonds mag rekening worden gehouden met de ruimte onder onder het BCF-plafond conform de realisatie 2020. Zie voor de uitgebreide toelichting bijlage 8.3 van de Kadernota 2022-2025. Voor Hengelo gaat het hierbij om een hogere verwachte structurele gemeentefondsuitkering van € 901.000. Dit is ook het maximale bedrag wat conform het provinciaal toezicht mag worden opgenomen voor onze gemeente.

Rechtmatigheidsverantwoording 2022

De wetswijziging, waarin de rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen, is uitgesteld naar 2022.

Vanaf 2023 moet het college van B en W een rechtmatigheidsverantwoording opnemen over het verslagjaar 2022 in de Jaarstukken. Hiermee wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de regels, die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de gemeente. Kortom, of het geld rechtmatig is uitgegeven. Bijvoorbeeld over de naleving van de voorwaarden voor subsidies en Europese bestedingen, maar ook over misbruik en oneigenlijk gebruik en lasten, waarvoor geen voorafgaande dekking opgenomen was in de begroting.

In de huidige situatie geeft de Accountant deze verklaring af. Deze verklaring wordt afgegeven in de Jaarstukken. In de nieuwe situatie moet het college dit dus zelf doen. De gemeenteraad geeft kaders waarbinnen het college kan opereren met betrekking tot de rechtmatigheid. Wat is goed en fout. Dit wordt de verantwoordinggrens genoemd.

Ondanks het uitstel gaat de interne voorbereiding door. Dit jaar wordt gebruikt als oefenjaar. Het voordeel is dat op deze manier ervaringen kunnen worden opgedaan. Dit om volgend jaar klaar te zijn om invulling te geven aan de rechtmatigheidsverantwoording. Om inzicht te krijgen in de rechtmatigheid zullen diverse interne controles worden versterkt. Binnen de gemeente ligt er een degelijke basis voor de interne beheersing.

Herijking verdeling gemeentefonds

Zoals de planning van het rijk er op dit moment uit ziet zal de herverdeling van het gemeentefonds met ingang van 2023 plaatsvinden. Het gaat om een totale herverdeling voor zowel het sociale domein dan wel het klassieke domein (de overige delen van het gemeentefonds). Het doel van de herziening van het gemeentefonds is te komen tot een volledige en integrale herijking van het gemeentefonds. Alle uitgavenclusters worden bij de herziening betrokken, evenals de manier waarop de inkomsten van gemeenten verevend worden. Het ministerie wil de *definitieve* uitkomsten (inclusief herverdeeleffecten) in de meicirculaire 2022 van het gemeentefonds publiceren. Dan pas vindt ook de definitieve verwerking in de gemeentebegroting met ingang van 2023 plaats. De eerste indicatie op basis van het aangepaste herverdelingsvoorstel van het ministerie van BZK (medio augustus 2021) is dat de herverdeling voor Hengelo gunstig uitvalt.

Overige risico's

Ten opzichte van de Kadernota 2022-2025 is het risicoprofiel iets naar boven aangepast. Er heeft voor de begroting nog een actualisatie plaatsgevonden van de (reeds bestaande) risico's, waardoor de risico's met name zijn aangepast op ICT, het sociaal domein en de binnenstad/Lange Wemen. De (corona)risico's zijn inmiddels naar beneden bijgesteld. We verwachten dat de impact van corona de komende jaren sterk zal afnemen. De belangrijkste risico's worden beschreven in paragraaf 6.2.4. Om de risico's op te vangen willen we met name de algemene reserve op peil houden om zodoende genoeg vet op de botten te hebben.

Kader weerstandsvermogen

Door de vaststelling van de Kadernota 2022-2025 is de kaderstelling van het weerstandsvermogen iets gewijzigd ten opzichte van de oorspronkelijke beleidsnota 'Integraal risicomanagement en weerstandsvermogen'. Zo is er geen norm meer voor de gewenste hoogte van de algemene reserve en is de norm voor de minimale omvang van de algemene reserve bijgesteld van 25% naar 50% van het risicoprofiel. Tevens is gedefinieerd wat onder de vrij aanwendbare reserves moet worden verstaan, namelijk de algemene reserve 'sec'.

Ontwikkeling weerstandsvermogen

Op basis van de laatste risico-inventarisatie is de benodigde weerstandscapaciteit berekend op € 22,6 miljoen (= benodigd weerstandsvermogen). Dit is vergeleken met de € 22,0 miljoen opgenomen in de Kadernota 2022-2025 een lichte bijstelling van € 0,6 miljoen. Dit is het gevolg van met name de hiervoor genoemde onderdelen in de geactualiseerde risico-inventarisatie.

Op basis van de herziene kaderstelling bestaat het beschikbaar weerstandsvermogen uit de algemene reserve 'sec', onvoorzien incidenteel en de onbenutte belastingcapaciteit. Het beschikbaar weerstandsvermogen is € 32,9 miljoen eind 2021 oplopend tot € 34,8 miljoen eind 2025. Op basis van de actuele gegevens leidt dit tot het volgende beeld voor het weerstandsvermogen:

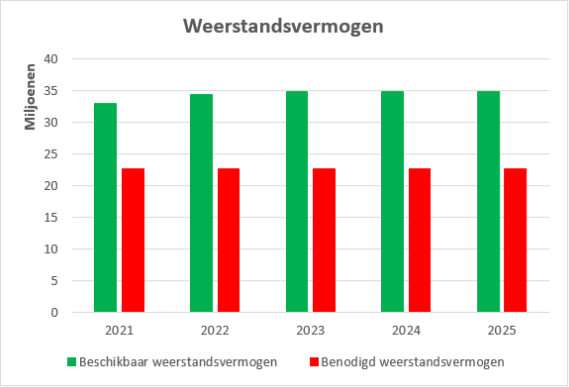

De weerstandsratio is ultimo 2022:

Beschikbaar weerstandsvermogen (afgerond € 34,4 miljoen)

---------- = ratio weerstandsvermogen (1,5)

Benodigd weerstandsvermogen (afgerond 22,6 miljoen)

Het ratio weerstandsvermogen van 1,5 is ruim voldoende volgens onze eigen beleidsnorm. In vergelijking met de Kadernota is dit ratio licht verbeterd van 1,3 naar nu 1,5. Dit is voornamelijk als gevolg van de toevoeging van het uiteindelijk jaarresultaat 2020 van ongeveer € 5,8 miljoen aan de algemene reserve.

Ontwikkeling algemene reserves

Onder de algemene reserves vallen de algemene reserve ('sec') en de algemene reserve grondexploitatie.

Ontwikkeling algemene reserve ('sec')

Conform de bijgestelde beleidsregels in de Kadernota is het minimale niveau van de algemene reserve 50% van het risicoprofiel, dat wil zeggen € 11,3 miljoen (de helft van € 22,6 miljoen). Op basis van de voorliggende begroting ziet de ontwikkeling van de algemene reserve er als volgt uit:

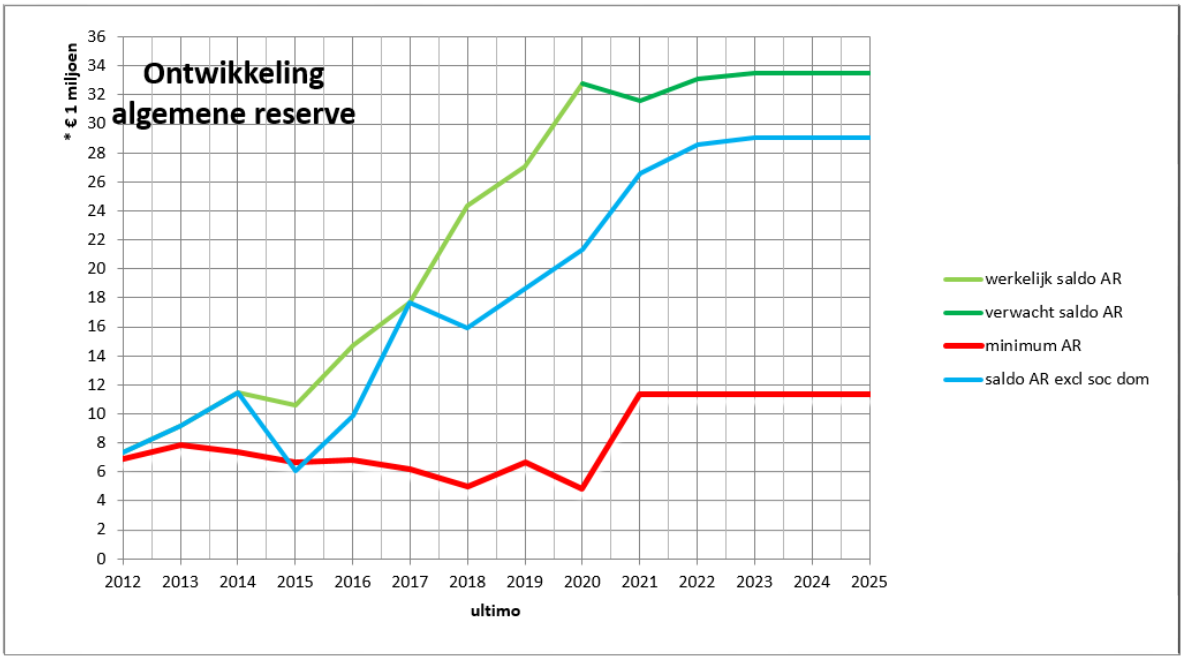

Op basis van de grafiek kan worden geconcludeerd dat de verwachte stand van de algemene reserve eind 2025 (€ 33,5 miljoen) nog ruimschoots boven het minimale niveau van de algemene reserve (50% van het risicoprofiel) van € 11,3 miljoen blijft. Exclusief de beklemde middelen voor het sociaal domein (= saldo excl soc dom) komt de algemene reserve uit op € 29,1 miljoen eind 2025.

De solvabiliteitsnorm van de gemeente is aan de lage kant (eigen vermogen <20%) als deze wordt afgezet tegen de signaalwaarden die de Vereniging van Nederlandse Gemeenten hanteert. De verwachte solvabiliteitsratio in Hengelo blijft ook in 2022 tussen de 8%-9%. Indien de woningbouwfinanciering buiten beschouwing wordt gelaten is de verwachte ratio 14% in 2022 (in 2021 ook 14%).

Ontwikkeling algemene reserve grondexploitatie

De algemene reserve grondexploitatie laat een verwachte stijging zien, op basis van reeds genomen raadsbesluiten en het collegevoorstel in de 2e Beleidsrapportage 2021, van € 5,0 miljoen op 1 januari 2022 tot € 10,7 miljoen per 31 december 2025. Hierbij is o.a. al rekening gehouden met de raadsbesluiten over de ontwikkelingen in Hart van Zuid met betrekking tot de Ketelfabriek 2.0 en de ontwikkelingen in de binnenstad ten aanzien van Thiemsbrug, waarbij flinke bijdrages uit de algemene reserve grondexploitatie zijn gedaan. In paragraaf 6.4 Grondbeleid treft u een uitgebreide toelichting aan van de belangrijkste ontwikkelingen in de diverse grondexploitaties en de verwachte stand van de reserve grondexploitatie op basis van de raadsbesluiten, zoals die tot en met juli 2021 zijn genomen.

Ontwikkeling reserves

In onderstaande grafiek wordt de ontwikkeling van de algemene reserves (algemene reserve 'sec' en de algemene reserve grondexploitatie) en de bestemmingsreserves weergegeven op basis van het financieel systeem:

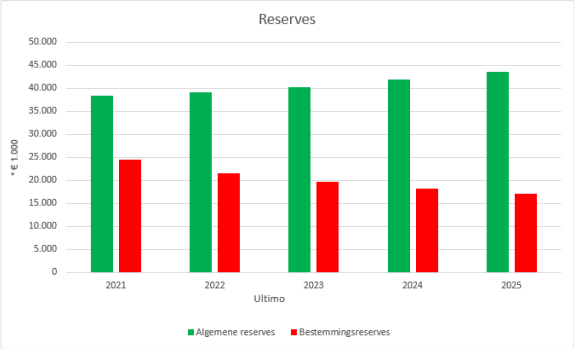

De algemene reserve 'sec' en de algemene reserve grondexploitatie stijgen beiden de komende periode. De daling van de bestemmingsreserves wordt voornamelijk veroorzaakt door de reserve TOZO. In 2020 en 2021 voer(d)en wij de Tozo regelingen uit voor de gemeente Hengelo en 16 opdrachtgevende gemeenten. Hiervoor ontvingen wij in 2020 en ontvangen wij in 2021 de volledige vergoeding, voor de werkzaamheden direct en doorlopend tot en met 2026, op basis van een vastgesteld tarief. De Tozo regelingen eindigen 1 oktober 2021 en zullen overgaan naar de 'reguliere' BBZ. Dit betekent dat wij vanaf 2022 geen vergoedingen Tozo meer ontvangen en meerjarig onze reserve moeten inzetten om de uitvoerende werkzaamheden tot en met 2026 uit te kunnen voeren:

2022	€ 2.311.000
2023	€ 1.478.000
2024	€ 1.348.000
2025	€ 729.000
2026	€ 606.000

Voor verdere specificaties verwijzen wij u naar:

- bijlage 7.1.3: de afzonderlijke incidentele mutaties van alle reserves;
- bijlage 8.1.5: de structurele mutaties in de reserves;
- bijlage 8.1.1: totaaloverzicht van alle reserves.

4.6 Grondslagen voor de ramingen bestaand beleid

De grondslagen voor de ramingen bestaand beleid, voor het opstellen van de Beleidsbegroting 2022-2025, zijn in bijlage 8.1 'Begrotingsuitgangspunten 2022-2025' van de Kadernota 2022-2025 uitvoerig beschreven. De grondslagen zijn hieronder beknopt weergegeven:

Onderdeel	Uitgangspunt
Prijscompensatie 2022 (inclusief correcties voorgaande jaren)	3,1%
Looncompensatie 2022 (inclusief correcties voorgaande jaren)	0,0%
Subsidies prijs-/looncompensatie 2022 (inclusief correcties voorgaande jaren)	1,03%
Looncompensatie 2022 (stelpost verwachte loonstijging gemeentelijke organisatie o.b.v. CEP 2021)	1,2%
Huren- inflatiecorrectie 2022 (inclusief correcties voorgaande jaren en/of indien geen andere afspraken gelden)	3,1%
Belastingen, heffingen & tarieven- inflatiecorrectie 2022 (incl. correcties voorgaande jaren en indien niet kostendekkend)	3,1%
Meerjarenramingen 2023-2025 voorgaande onderdelen	constante lonen en prijzen
Rente eigen gemeentelijke grondexploitaties	1,8%
Omslagrente overige investeringen	0,1%
Gemeentefondsuitkering	meicirculaire 2021
Onvoorzien structureel 2022	€ 25.000
Onvoorzien incidenteel 2022	€ 141.000

5 Programma's

5.1 Centrale thema's 40
5.2 Beleidsprogramma's 47

5.1 Centrale thema's

5.1.1 Open stad

Wij willen een moderne overheid zijn met een open stijl van besturen. Een bestuursstijl waarbij we proactief de samenwerking opzoeken. Met inwoners, organisaties, ondernemers, en met andere overheden. Ook willen we tot een nieuwe samenwerking en verhouding met de raad komen. Daarom leggen we vaker voorstellen vroegtijdig voor aan de raad. We willen elkaar en de Hengelose samenleving versterken en de ruimte geven, elkaar scherp houden en daadwerkelijk luisteren naar wat alle betrokken partijen zeggen. In 2022 zal de Inspraakverordening vervangen worden door een Participatieverordening.

Daarnaast heeft 2021 van ons gevraagd creatiever te worden met het organiseren van participatie. Waar eerst fysieke bijeenkomsten normaal waren, is in 2021 vooral ingezet op digitale bijeenkomsten. We verwachten in 2022 een gemixte vorm van zowel fysieke als digitale bijeenkomsten in te zetten, passend bij het onderwerp en fase van participatie.

De open bestuursstijl vinden we ook terug in het faciliteren van kleinschalige initiatieven van bewoners en ondernemers. Niet langer zijn het alleen grote projectontwikkelaars en gemeente die de stad vorm geven. De verhoudingen zijn veranderd. De gemeenschap doet mee in het stapsgewijs tot ontwikkeling brengen van de stad. Bijvoorbeeld bij broedplaatsen waar wordt geïnvesteerd in bijvoorbeeld oude fabriekspanden om ze te laten ontpoppen tot kernen van energie, levendigheid, ondernemerschap, creativiteit en innovatie. Maar ook de al of niet tijdelijke invulling van braakliggende terreinen, zoals aan de Laan Hart Van Zuid bij gebouw 16. De open bestuursstijl is echter ook (mede) de gedachte achter de Omgevingswet en de invulling van het Marktplein.

Wij zijn dagelijks bezig om onze dienstverlening te verbeteren. De buitenwereld verandert, dus wij veranderen mee. Mensen staan centraal in alle dienstverlening van de gemeente. Inwoners en ondernemers worden zo goed als mogelijk bediend op het kanaal dat zij kiezen, vanuit het principe ‘online waar het kan en persoonlijk waar het moet’. Wij willen onze dienstverlening goed uitvoeren, daarin betrouwbaar zijn en continuïteit bieden.

Onze bestuursstijl (open en doelgericht) is ook regionaal georiënteerd, primair gericht op de inhoud van de samenwerking. Daarbij zoeken we vervolgens de beste vorm. Dat betekent dat het principe van ‘coalitions of the willing’ voorop blijft staan, waarbij wij groot belang hechten aan het tempo en de slagvaardigheid van de samenwerking. Zo gaan we met Enschede en provincie Overijssel aan de slag met de regionale agenda van de Nationale Omgevingsvisie: de ontwikkeling van de zone tussen en van de stationsgebieden van Hengelo, Kennispark en Enschede. Een ander voorbeeld van de regionale oriëntatie van de open stad is het nieuwe bestuursmodel voor de regionale sociaaleconomische structuurversterking dat effectief per 2022 in werking treedt. Door de regionale economische agenda in het vervolg op te pakken in een gelijkwaardige samenwerking tussen ondernemers, onderwijsinstellingen en overheden bundelen we onze krachten en komen de impulsen vanuit de diverse delen van onze samenleving.

5.1.2 Aantrekkelijke (binnen)stad

In het coalitieprogramma 2018-2022 is de binnenstad een belangrijk speerpunt. De inspanningen zijn gericht op het tot uitvoer brengen van het Integraal Actieplan voor een Vitale Hengelose Binnenstad dat in november 2017 is vastgesteld. Kern van de opgave is het terug brengen van de leegstand en het aantrekkelijker maken van de binnenstad waardoor deze meer bezoekers trekt die langer verblijven.

In 2018 hebben wij de eerste acties daadwerkelijk in uitvoering gebracht. Er is een start gemaakt met de herinrichting van de Enschedesestraat waarvan de aanleg in 2019 is afgerond. Een andere belangrijke gebeurtenis was de oplevering en in gebruik name van het Stadhuis en de aanleg van de openbare ruimte rondom het Stadhuis inclusief parkeerterrein en evenementenplein. Dit is in 2020 gerealiseerd. Naast al deze zaken is ingezet op de transformatie van winkelpanden naar woningen en het toevoegen van woningen boven winkels in de binnenstad. In de Nieuwstraat, Marktstraat en aan het Marktplein zijn hier vele voorbeelden van te vinden. Een grote transformatie waaraan wordt gewerkt is die van het V&D gebouw dat naar verwachting in 2022 of 2023 omgebouwd wordt tot appartementencomplex.

Het bovenstaande geeft ondanks de naweeën van corona een nieuwe dynamiek in de stad. Dit uit zich ook in de samenwerking met de binnenstadspartners zoals Stichting Centrummanagement Hengelo (SCH), Koninklijke Horecebond Nederland afdeling Hengelo (KHN) en Hengelo Promotie en met individuele ondernemers of groepen ondernemers rondom een bepaald gebied.

In de komende jaren blijven we hard werken aan het vergroten van de aantrekkelijkheid van de binnenstad in alle opzichten. Dit doen we volgens de vier pijlers van het programma binnenstad die hieronder worden uitgewerkt.

Aantrekkelijke binnenstad

Op basis van het in december 2020 vastgestelde Handboek Aantrekkelijke Binnenstad werken we vol energie door aan de transformatie van de binnenstad. Zowel de openbare ruimte als ook de gebouwde omgeving wordt aangepakt. Door de duidelijkheid die met het handboek wordt geboden aan alle partijen in de stad zien we op vele fronten investeringen los komen die bijdragen aan de doelen van het handboek en het actieplan. In 2020 is ook het co-creatieproces gevoerd dat heeft geleid tot een nieuw plan voor het Marktplein dat in maart 2021 is vastgesteld als voorlopig ontwerp en dat naar verwachting eind 2021 in uitvoering komt. Daarbij worden ook de omliggende straten meegenomen in de transformatie. In 2021 is bovendien hard gewerkt aan het plan voor de herinrichting van het Wetplein na de sloop van de Lambertuspassage. Dit plan zal naar verwachting in 2022 worden gerealiseerd. Een andere belangrijke mijlpaal die de komende jaren veel aandacht gaat vragen is de herontwikkeling van het plan Lange Wemen waartoe de raad op 23 juni 2021 heeft besloten.

Bruisende binnenstad

Na bijna anderhalf jaar beperkingen op het houden van evenementen lijkt dit vanaf augustus 2021 weer mogelijk. In 2022 wordt hier samen met de partners in de binnenstad en vele vrijwilligersorganisaties weer nieuwe energie ingezet waarbij de locatieprofielen voor plekken waar evenementen kunnen worden georganiseerd de organisatoren helpen bij het organiseren van hun evenement.

Bereikbare binnenstad

In 2022 wordt verder gegaan met de uitvoering van het door de raad vastgesteld plan Bereikbare Binnenstad. De nadruk zal hierbij in dit jaar liggen op het realiseren van hoogwaardige fietsparkeerplekken in samenhang met de uitvoering van de projecten van de aantrekkelijke binnenstad.

Ondernemende binnenstad

Weten wat er speelt en leeft bij ondernemers en contact houden met ontwikkelingen in de markt is nog belangrijker geworden in de afgelopen periode. Dit geldt ook voor de beschikbaarheid van data. Door de opstelling van de Autoriteit Persoonsgegevens in de casus Enschede is dat laatste lastiger geworden. We blijven ons niettemin met alle partners volop inzetten om huidige en toekomstige ondernemers optimaal te bedienen en een plek te laten vinden in de binnenstad.

5.1.3 Sociale stad

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor een groot aantal taken binnen het sociaal domein. Deze taken betreffen de Jeugdwet, de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) en de Participatiewet.

De behoeften van inwoners zijn voortdurend aan verandering onderhevig en afhankelijk van veel factoren waar wij als gemeente maar beperkte invloed op hebben. Naast de gemeente zijn veel partners en partijen werkzaam in het sociaal domein, waarmee wij uiteenlopende relaties hebben. Zij kijken vanuit hun eigen perspectief naar de opgaven in het sociaal domein.

Leidend voor ons eigen perspectief zijn het *Beleidsprogramma Sociaal 2021-2025* en de nota *Werk maken van werk*.

Beleidsprogramma Sociaal

In 2021 heeft de raad het Beleidsprogramma Sociaal vastgesteld. Hierin is expliciet gekeken naar integraliteit binnen en betaalbaarheid van het sociale domein. Met dit beleidsprogramma zijn de doelen en resultaten aangescherpt om met meer focus en gerichte keuzes prioriteiten te stellen (wat doen wij wel, wat doen wij niet, wat doen wij nieuw, wat blijven wij doen). Wij hebben voor de komende jaren een aantal concrete ontwikkelopgaven geformuleerd en bepaald wat dit betekent voor de organisatie van ons 'stelsel' (de gemeentelijke organisatie in relatie tot onze partners). Deze ontwikkelopgaven zijn:

1. Vormgeven integrale toegang en regie
2. Inzetten op preventie en vroegsignalering
3. Vormgeven toekomstbestendige voorzieningen
4. Investeren in zakelijk partnerschap
5. Versterken zicht en sturing op het sociaal domein

De ontwikkelopgaven vertalen wij in een uitvoeringsplan om overeenstemming te creëren over de inzet van de financiële middelen hierop. Voor de ontwikkelopgaven en het uitvoeringsplan maken we gebruik van de ervaring die we inmiddels hebben opgedaan vanuit de maatregelen uit het *Interventieprogramma Sociaal domein* en de voorstellen voor *Innovatie, preventie en versnelling*.

In 2020 en 2021 zagen wij de kosten van met name Jeugd en Wmo toenemen. Wij zien het aantal jeugdigen in zorg licht afnemen, maar de gemiddelde kosten per cliënt stijgen door onder andere het toenemen van de complexiteit van de problematiek en het niet altijd (direct) voorhanden zijn van de juiste zorg en ondersteuning. Bij de Wmo constateren we dat er sprake is van een forse toename van huishoudelijke ondersteuning als gevolg van de invoering van het (vaste) abonnementstarief. De toename vlakt inmiddels af, maar de instroom blijft structureel hoger dan voor de invoering van het (vaste) abonnementstarief. Ook zien we dat bij de ondersteuningsbehoeften het aantal cliënten en indicaties gestaag stijgt, maar dat daar wel sprake is van een verschuiving van zwaardere naar lichtere ondersteuning. De stijging van het aantal cliënten heeft te maken met de behoorlijke vergrijzing onder de Hengelose bevolking.

Wanneer wij de kostenontwikkelingen in het sociaal domein van de afgelopen jaren doortrekken en geen maatregelen nemen of aanvullende rijksinkomsten ontvangen, dan lopen wij het risico dat ons financieel meerjarenperspectief voor het sociaal domein een omvangrijk tekort laat zien. Ingrijpen is nodig om de kostenontwikkelingen in het sociaal domein om te buigen en de tekorten in te perken. Het dreigend financieel tekort vraagt om stevige maatregelen en lef. Met ons beleidsprogramma hebben wij inzicht gekregen in welke opgaven het meest kansrijk zijn. Deze opgaven hebben wij vanuit de urgentie verdiept en aangescherpt. Wij stellen een pakket maatregelen voor die leiden tot demping van de volumegroei van Jeugd en Wmo die we in onze prognoses zien (autonome groei en groei door corona) en het verminderen van reeds ingezette zorg. De maatregelen zijn gericht op volumebeperking; onze invloed op de prijs is namelijk beperkt.

Het maatregelenpakket wordt voor de jaarschijf 2022 verder uitgewerkt in deze Beleidsbegroting (5.2.6 Sociaal Domein en bijlage 8.4). Voor de jaren 2023 en verder zal dit voorafgaand aan de Kadernota 2023-2026 worden uitgewerkt.

Twents zorglandschap 2030

Momenteel wordt in regionaal verband gewerkt aan het formuleren van uitgangspunten voor het Twentse Zorglandschap 2030. Met als doel om meer grip te krijgen op de ontwikkelingen in het zorglandschap (zoals aanbieders die om dreigen te vallen) en de jeugdhulp en Wmo-ondersteuning in de toekomst veilig te stellen. Beoogd wordt de inwoner meer in eigen regie te zetten, te investeren in voorliggende voorzieningen en de preventietaken te versterken, samen met de instellingen. Gemeenten bepalen opnieuw wat zij lokaal dan wel regionaal gaan organiseren (voor zover zij daarin een keuze hebben, want delen van de jeugdhulp moeten verplicht regionaal georganiseerd worden). Lokale besluitvorming daarover volgt dus nog. Met de geformuleerde uitgangspunten zetten wij in Twente een eerste stap naar het opstellen van een Regiovisie, zoals wij verplicht zijn volgens de nieuwe Norm Voor Opdrachtgeverschap van de VNG en de aanpassingen in de Jeugdwet.

Twentse samenwerking op de arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt is in beweging en vraagt om een wendbare en weerbare beroepsbevolking en wendbare en weerbare bedrijven. Momenteel werken de gemeenten in Twente aan het instellen van regionale mobiliteitsteams (RMT’s), waarmee we meer kunnen doen om verlies aan werk te voorkomen en mensen beschikbaar te krijgen voor andere beroepen. In deze RMT's wordt samengewerkt met de sociale partners, UWV, onderwijsinstellingen, SBB en het Leerwerkloket.

Vanuit het Rijk is voor de bestrijding van (jeugd)werkloosheid een ruime hoeveelheid geld beschikbaar gesteld aan gemeenten en andere stakeholders. In Twente kiezen we met nadruk voor het investeren in bestaande structuren zoals de Twentse Belofte en het sluitend maken van het netwerk om geen jongere tussen de wal en het schip te laten vallen.

Opvallend is dat het uitkeringsbestand in volume relatief stabiel is. Wat niet direct uit deze cijfers is op te maken is, is dat de dynamiek in het bestand wel enorm is toegenomen. Veel meer mensen dan in andere jaren hebben een uitkering aangevraagd en veel meer mensen zijn ook weer uitgestroomd. Dit maakt dat er veel handelingstijd en dus kosten zijn gaan zitten in het uitkeringsbestand.

Gevolgen coronacrisis

Bepaalde onderdelen van het sociaal domein zijn in een ander perspectief komen te staan als gevolg van de coronacrisis. We stonden plotseling voor een enorme opgave met de uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) en na jaren van hoogconjunctuur ontstond er een economische crisis. Dit heeft ook zijn uitwerking op de begeleiding van mensen uit de bijstand naar werk, inkomensvoorzieningen, schuldhulpverlening en ondersteuning aan zelfstandigen. Dit vraagt van ons ook goed te kijken op welke manier wij onze voorzieningen en dienstverlening moeten aanbieden. Een laagconjunctuur vraagt andere prioritering. De kwetsbare groep groeit en we moeten (nog) meer aandacht hebben voor de stapeling van problematiek.

Hengelo houdt de afgelopen jaren over op het budget om bijstand te verstrekken (budget BUIG). De coronacrisis zet de uitgaven binnen de bijstand wel in een ander daglicht. De groei van bijstandsuitkeringen is vooralsnog beperkt door regelingen als NOW en Tozo en aantrekkende economie. Wanneer de regelingen worden afgebouwd kunnen bedrijven die nu nog (net) het hoofd boven water kunnen houden het straks mogelijk niet meer redden. Dit heeft ook te maken met andere winkelbehoeften van inwoners, denk aan de groei van online bedrijven en de verdrievoudiging van pakketdiensten landelijk. Voor de doelgroep jongeren blijft het vorig jaar verwachte aantal werklozen uit. Door de intensivering van de samenwerking zowel in het RMT als met het regionale actieplan Jeugdwerkloosheid zijn wij goed voorbereid op de golf die wellicht nog komt als de steunmaatregelingen van het Rijk worden afgebouwd. Het Rijk geeft aan gemeenten hiervoor te vergoeden, maar op moment van schrijven is nog niet exact duidelijk hoe dit voor Hengelo als individuele gemeente uitpakt.

5.1.4 Duurzame stad

We leven in een tijd van grote veranderingen en staan voor enorme uitdagingen.

Recente studies van het International Panel on Climate Change (IPCC) van de Verenigde Naties laten zien dat de klimaatverandering zich sneller en ingrijpender voltrekt dan eerder aangenomen. De gevolgen daarvan zullen we naar verwachting dan ook reeds de komende jaren in toenemende mate ondervinden. Om deze gevolgen te beperken en de doelen uit het Klimaatakkoord te halen moeten we daarom de komende jaren fors inzetten op het steeds verder terugdringen van de CO_2-uitstoot. Daarvoor zullen ingrijpende stappen gezet moeten worden: de omschakeling van fossiele naar duurzame energie, aardgasvrije gebouwen en bedrijfsprocessen, emissievrije mobiliteit, verduurzamen van woningen en bedrijven, omschakeling naar duurzame en gevarieerde landbouw en een circulaire economie.

Duurzaamheid is daarmee niet alleen één van de hoofdthema's voor deze collegeperiode, maar zal ook de komende jaren veel bestuurlijke aandacht vragen. De duurzame thema's zijn omvangrijk, complex, veelal ingrijpend en raken ons allemaal. Dit vraagt om een integrale visie, aanpak en sturing, maar ook om duidelijke strategische keuzes en prioritering. Daarom zetten we voor de grote opgaven (energietransitie, klimaatadaptatie etc.) in op een programma duurzaamheid, waarin we duidelijk aangeven wat we gaan doen, hoe, wanneer en met wie. Het spreekt vanzelf dat we hierbij niet alleen kijken naar de eigen organisatie (de duurzame thema's zijn afdeling en domein overstijgend), maar ook naar onze inwoners, bedrijven, partners, buurgemeenten etc. Want ook die spelen een cruciale rol in de uitwerking van de ambities en het behalen van de doelstellingen.

Zoals aangegeven zet de klimaatverandering door en merken we steeds meer de gevolgen zoals bijvoorbeeld droogte, hitte en wateroverlast. Tegelijkertijd nemen we maatregelen om de invloed te beperken. In het kader van de klimaatadaptatie reguleren we het hemelwater door het verbeteren van opvang, berging en afvoer, versterken we ons groen en zorgen we voor meer biodiversiteit. We werken aan een adaptatiestrategie, die naar verwachting begin 2022 aan de raad ter vaststelling zal worden aangeboden. Op basis daarvan wordt een bijbehorend uitvoeringsprogramma opgesteld.

Om de CO_2-uitstoot te verminderen faciliteren we emissievrije mobiliteit en werken we intensief aan de energietransitie. Het doel is een klimaatneutrale energiebalans in 2050. Dit houdt in dat alle energie die we dan in Hengelo gebruiken duurzaam wordt opgewekt (energieneutraal) én dat al het verkeer en alle woningen, bedrijven en instellingen geen CO2 meer uitstoten (CO2/ Klimaatneutraal). Met de Regionale Energie Strategie Twente 1.0, het omgevingsprogramma Nieuwe Energie en de Transitievisie Warmte leggen we de basis voor de ontwikkeling van duurzame energie opwek door zon en wind en het aardgasvrij maken van Hengelo. Ook stimuleren we bedrijven om te verduurzamen en geven we het goede voorbeeld met de aanpak van onze eigen panden. Al deze ontwikkelingen hebben invloed op de woon-, werk en leefomgeving en het is dan ook van groot belang dat inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden hierbij vroegtijdig worden betrokken.

Maar er is ook aandacht nodig voor de sociale impact van de klimaatverandering en de energietransitie. Het oplossen en voorkomen van hieruit voortkomende gezondheidsproblemen en een betere verdeling van lusten en lasten, zowel lokaal als internationaal zijn dan ook van groot belang. Zo zorgen we ervoor dat ook inwoners met een smalle beurs kunnen deelnemen in de ontwikkeling van duurzame energieprojecten zoals windturbines en zonnevelden. Verder werken we, bijvoorbeeld in het kader van het Schone Luchtakkoord ook aan een schonere leefomgeving met het oog op gezondheidswinst. Op dit moment voldoet Hengelo aan de geldende normen voor de luchtkwaliteit.

Al deze onderwerpen vinden hun plaats in de Global Goals, de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. Deze doelen vormen een kompas en een leidraad voor de ontwikkeling van een sociale, gezonde, schone en duurzame wereld. In 2019 heeft gemeente Hengelo zich daarom aangemeld als Global Goals gemeente en we gebruiken de Global Goals bij de ontwikkeling van ons beleid. Een greep uit voorbeelden waar we in de periode 2022-2025 mee bezig gaan: Maatschappelijk verantwoord Inkopen (MVI), wijkgerichte aanpak vergroten veiligheidsgevoel, verduurzaming

bedrijventerreinen, gelijke kansen agenda, trekken van jong talent naar Hart van Zuid, beleidsplan 'anders is ook gewoon', voorkomen van energiearmoede, participatieve overheid, kindinclusie en de verdere verduurzaming van de interne bedrijfsvoering. Bewustwording binnen de gemeentelijke organisatie is daarbij een belangrijke eerste stap in het verder uitdragen van de Global Goals. In bijlage 8.11 is per programma aangegeven op welke 4 goals het meest wordt ingezet.

Met het zetten van al deze stappen willen wij ervoor zorgen dat Hengelo een gezonde en sociale stad is, met schone lucht, ruimte, groen en water. Een stad die is aangepast aan de veranderende klimaatomstandigheden en mogelijkheden biedt voor duurzame opwek van energie (elektriciteit en warmte). Een stad waar kringlopen gesloten worden en duurzame mobiliteit vorm krijgt. Waar duurzame initiatieven vanuit de samenleving kansen krijgen om een bijdrage te leveren aan het leef- en werkklimaat van Hengelo. Kortom, een stad die leeft, veerkrachtig is en klaar voor de toekomst.

Capaciteit

Hengelo heeft veel ambitie en we werken hard om die waar te maken. Veelal zijn er strakke tijdspaden waarbinnen zaken gerealiseerd moeten worden. Dat kan alleen als daar voldoende middelen en capaciteit voor beschikbaar zijn. We constateren echter dat dit een knelpunt is. Om uitvoering te kunnen geven aan de activiteiten die bijvoorbeeld voortkomen uit het omgevingsprogramma Nieuwe Energie (zon- en windprojecten) of de Transitievisie Warmte (wijkgerichte aanpak) is de beschikbare capaciteit onvoldoende. Een constatering die in lijn ligt met de uitkomsten van het onderzoek naar de uitvoeringslasten van het Klimaatakkoord. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) onder gemeenten, provincies en waterschappen. De conclusie van dit onderzoek is dat in de periode 2022-2024 voor de lagere overheden € 1,8 miljard en veel extra menskracht nodig is om de aan het Klimaatakkoord gerelateerde activiteiten te kunnen uitvoeren. Deze kosten kunnen niet door de betrokken overheden worden opgevangen en daarom is het vrijmaken van middelen vanuit het Rijk dan ook cruciaal. Mochten deze middelen niet of niet in voldoende mate beschikbaar komen, dan zullen keuzes gemaakt moeten worden door bijvoorbeeld ambities bij te stellen, projecten niet uit te voeren of in de tijd te verschuiven.

5.2 Beleidsprogramma's

5.2.1 Veiligheid

Aanspreekpunt bestuurlijk	Burgemeester Schelberg
Betrokken domein(en)	Fysiek
Aanspreekpunt Ambtelijk	Katja Boerrigter

Welke belangrijke ontwikkelingen zien we voor 2022?

Hengelo is een veilige en prettige stad om in te wonen, te werken en te recreëren. Wij zetten ons in om het aantal misdrijven verder terug te dringen en het gevoel van veiligheid te verhogen. Zowel bij de totstandkoming van het beleid als bij de uitvoering zoeken wij de samenwerking met maatschappelijke en justitiële partners alsmede bewoners en werken we zoveel mogelijk van buiten naar binnen. Daarbij dragen we zorg voor een sluitende ketenaanpak met name in de persoonsgerichte benadering. Speerpunten van het beleid zijn voor 2022 onder meer de aanpak van ondermijning, het behouden of creëren van veilige wijken door onder meer de bestrijding van diverse vormen van overlast en de aanpak van high impact crimes. De afgelopen periode zagen we een daling van het aantal vermogensdelicten en een stijging van digitale criminaliteit, mede als gevolg van de COVID-19 crisis. We verwachten dat deze trend zich door zal zetten en dat vraagt een gerichte aanpak. Tot slot verwachten wij gelet op de effectiviteit een verdere toename en toepassing van de juridische instrumenten (zoals sluiten van panden, gebiedsverboden etc) waarover de gemeente beschikt om te acteren in het kader van het veiligheidsbeleid.

Impact corona op programma

Of corona in 2022 en zo ja, in welke mate zich nog manifesteert, is van invloed op de inzet van de beschikbare capaciteit vanuit programma openbare orde en veiligheid en daarmee ook op de mogelijke realisatie van de beleidsvoornemens van 2022. Corona heeft een directe invloed op de inzet van de buitengewoon opsporingsambtenaren en daaraan gekoppeld de capaciteit voor juridische handhaving. Vanuit de beleidscomponent vraagt corona intensieve afstemming in en met de veiligheidsregio met andere gemeenten en op lokaal niveau afstemming met maatschappelijke partners (zoals de horeca) in de uitleg en naleving van de geldende wet - en regelgeving. In financiële zin is de invloed van corona op het programma relatief beperkt en concencreert zich bij continuering met name op het vlak van minder inkomsten van leges of parkeergelden.

Relevante beleidsnota's

- Veiligheidsbeleid gemeente Hengelo: Samen uitvoering geven aan veiligheid 2021-2024
- Algemene plaatselijke verordening (2019)
- Plan van aanpak Ondermijning (2019)
- Integraal handhavingsbeleid

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Twente

De Veiligheidsregio Twente draagt bij door in regionaal verband de crisisorganisatie in Twente op te leiden, te trainen en te beoefenen. Hierdoor zijn en blijven we ook als Hengelo in staat om een (dreigende) crisis of incident zo snel en effectief mogelijk aan te pakken en zo snel mogelijk terug te keren naar routine. De Veiligheidsregio Twente stelt o.a. de volgende plannen vast: Regionaal risicoprofiel, regionaal beleidsplan en regionaal crisisplan. Deze gelden onverkort ook voor de gemeente Hengelo. Ook ten aanzien van de doorontwikkeling van het reguliere veiligheidsbeleid zoeken we samenwerking binnen en met de Veiligheidsregio.

Wat willen we bereiken?

1.1 Hengelo kent minder misdaad

1.1.1 In 2024 vinden in Hengelo minder vermogens-, vandalisme- en geweldsdelicten plaats, zoals inbraken, diefstal, vernielingen en mishandeling.

Beleidsindicatoren	Peilwaarde	Streefwaarden begroting:				
	(jaar):	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal geregistreerde misdrijven (aantal)[1]	2.957(2019)[2]	n.v.t.	2.877	2.749	2.678	2.678
Positie van Hengelo (ten opzichte van andere Nederlandse gemeenten) op de ranglijst van (on)veilige gemeenten (positie 1-352)	89ste(2020)[3]	n.v.t.	93	96	100	100

1 Het gaat om de volgende misdrijven: vermogensdelicten, geweldsdelicten, digitale criminaliteit, drugs en vuurwapendelicten en vernielingen

2 Het jaar 2019 is hier als peiljaar genomen (in plaats van 2020) om bijzondere effecten als gevolg van corona uit te filteren.

3 2020 is het jaar van publicatie door het Algemeen Dagblad. Het AD baseerde dit op politiecijfers uit 2018.

1.1.2 In 2024 kent Hengelo minder (georganiseerde) misdaad die het vertrouwen in de maatschappij aantast (ondermijnende criminaliteit), zoals drugshandel, fraude en witwassen.

Beleidsindicatoren	Peilwaarde	Streefwaarden begroting:				
	(jaar):	2021	2022	2023	2024	2025
(1)Waardering van partners die betrokken zijn bij de bestrijding van ondermijning(2) voor: het veiligheidsbeleid, de uitvoering hiervan en de samenwerking met de gemeente. (cijfer 1-10).(3)[1]	2021	wordt dit jaar gemeten	7	7,25	7,5	7,5

1 (1) Uit onderzoek blijkt dat samenwerking tussen ketenpartners cruciaal is in de aanpak van (georganiseerde) misdaad. Vandaar dat we een indicator opnemen over die samenwerking, conform het Veiligheids beleidsplan. Samenwerking is echter geen doel op zich. (2) Partners die betrokken zijn bij bestrijding ondermijning: Politie (diverse organisatieonderdelen), Openbaar Ministerie, Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), Belastingdienst en Douane. (3) Deze indicator/systematiek is nieuw en wordt in 2021 samen met het Kennispunt vormgegeven.

1.2 Inwoners van Hengelo voelen zich veiliger en ervaren minder overlast

1.2.1 In 2024 voelen inwoners zich veiliger in Hengelo

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage mensen dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt (%)	18,0% (2019)	17,1%	16,2%	15,3%	14,4%	14,4%
Waardering die inwoners van Hengelo geven aan de veiligheid in de eigen buurt (cijfer 1-10)	7,5 (2019)	wordt dit jaar gemeten	7,5	7,6	7,7	7,7
Waardering die inwoners van Hengelo geven aan de veiligheid in de binnenstad (cijfer 1-10)	Nog niet bekend (2021)	wordt dit jaar gemeten	7,0	7,25	7,5	7,5

1.2.2 In 2024 ervaren inwoners van Hengelo minder overlast in hun wijk of buurt

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Score voor de totale ervaren overlast door Hengeloërs (score 0-10)(1)(2)[1]	1,9 (2019)	n.v.t.	1,83	1,75	1,7	1,7

1 (1)Kennispunt Twente stelt de 'schaalscore totale overlast' samen op basis van dertien vormen van overlast/buurtproblemen te weten: te hard rijden; mensen die op straat worden lastiggevallen; dronken mensen op straat; hinder van horeca; agressief gedrag in het verkeer; straatmeubilair dat vernield is; rondhangende jongeren; drugsgebruik of drugshandel; bekladde muren/ gebouwen; overlast door buurtbewoners; rommel op straat; hondenpoep; parkeerproblemen (2)Kanttekening: Dit cijfer is verwarrend vanwege de afwijkende telling ten opzichte van de voorgaande indicatoren: - 0 tot 10 ipv 1- tot 10, omdat het een score is en geen rapportcijfer, vergelijkbaar met de landelijke veiligheidsmonitor. - Lager is beter ipv hoger is beter

Wat gaan we daarvoor anders doen in 2022?

1.1.1 In 2024 vinden in Hengelo minder vermogens-, vandalisme- en geweldsdelicten plaats, zoals inbraken, diefstal, vernielingen en mishandeling.

- Er ligt een actieprogramma tegen woninginbraken, gericht op preventie, om mensen bewust te maken van de risico's.
- We stellen een convenant kwaliteitsmeter veilig uitgaan op samen met de horeca, ondernemers en politie voor een klimaat van veilig uitgaan.
- We informeren onze inwoners en bedrijven op risico's met betrekking tot digitale criminaliteit.
- In het kader van veilig ondernemen vergroten we de veiligheid op de bedrijventerreinen, onder meer door het invoeren van een nieuw innovatief instrument, welke er op is gericht de criminaliteit te doen afnemen.

1.1.2 In 2024 kent Hengelo minder (georganiseerde) misdaad die het vertrouwen in de maatschappij aantast (ondermijnende criminaliteit), zoals drugshandel, fraude en witwassen.

- We vergroten de interne weerbaarheid onder meer door optimalisering in de uitvoering van de BIBOB beleidsregel.
- We actualiseren de afspraken met interne en externe partners om de informatie over georganiseerde misdaad optimaal uit te wisselen en mogelijke barrières weg te nemen.
- We stemmen met partners af welke en hoe we criminele samenwerkingsverbanden bestrijden voor een eerlijk economisch speelveld.
- We stellen mede ter bescherming van de mensen werkzaam in de prosititutie samen met justitiële partners een handhavingsprogramma prostitutie op.

1.2.1 In 2024 voelen inwoners zich veiliger in Hengelo

- We zorgen ervoor dat de beschikbare capaciteit van onze toezichthouders zo wordt ingezet, zodat zij maximaal bijdragen aan een veilige omgeving, in samenspraak met en tot de inzet van onze partners zoals de politie.
- We bestrijden fietsendiefstal aan de hand van een actieplan.
- We zorgen voor veilige evenementen door een beleidslijn op te stellen met betrekking tot crowdcontrol.
- We stellen voor een gereguleerde toepassing een beleidslijn ten aanzien van de inzet van drones.

1.2.2 In 2024 ervaren inwoners van Hengelo minder overlast in hun wijk of buurt

- We voeren van 2 wijken plannen uit ter vergroting van leefbaarheid en veiligheidsgevoel en we stellen voor tenminste nieuwe 2 wijken samen met bewoners plannen op ter vergroting van de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel.
- We nemen een besluit met betrekking tot het realiseren van zogenaamde hufter- of paradijswoningen, voor mensen die structureel overlast veroorzaken in hun eigen woonomgeving.
- We zorgen voor een sluitende keten voor overlastplegers door een persoonsgerichte benadering om de veiligheid van medeburgers te vergroten.
- Er ligt een actieprogramma toezicht op schuren/garageboxen, om opslag van gestolen en/of illegale goederen tegen te gaan, ter bevordering van een veilige woonomgeving.

Wat blijven we doen?

- Adviseren van de burgemeester/college rond alle wettelijke taken op het gebied van openbare orde.
- Uitvoeren van de beleidsregel BIBOB, om te voorkomen dat we transacties verrichten met of vergunningen verlenen aan criminelen.
- Financieren van de Veiligheidsregio Twente voor brandweertaken en voorbereiding op en bestrijding van rampen en crises.
- Opleiden, trainen en oefenen van functionarissen binnen de crisisorganisatie, zowel regionaal als lokaal niveau.
- Uitvoeren van het Plan van Aanpak Ondermijning, waaronder vergroten van de weerbaarheid en omzetten van signalen naar concrete interventies.
- Bij (dreigende) maatschappelijke onrust komen we in actie.
- Zorgdragen voor veilige evenementen.
- Vergunningverlening.
- Actualiseren van de APV.
- Gerichte toezicht- en handhavingscontroles en parkeercontroles.
- Voor iedere veelpleger ligt er een plan van aanpak om ervoor te bevorderen dat hij of zij niet meer terugvalt in het criminele milieu.
- Terugdringen van het aantal woning-/bedrijfsinbraken, vernielingen en (brom)fietsen/auto-diefstallen.

Wat mag het kosten?

Taakveld	Saldo rekening 2020	Saldo begroting 2021	Lasten begroting 2022	Baten begroting 2022	Saldo begroting 2022	Verschil 2022 - 2021
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	-6.225	-6.412	6.556	-	-6.556	-144
1.2 Openbare orde en Veiligheid	-2.664	-2.789	2.822	84	-2.738	51
Totaal 1 Veiligheid	**-8.889**	**-9.201**	**9.378**	**84**	**-9.294**	**-93**

Taakveld	Saldo begroting 2022	Saldo begroting 2023	Saldo begroting 2024	Saldo begroting 2025
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	-6.556	-6.556	-6.556	-6.556
1.2 Openbare orde en Veiligheid	-2.738	-2.738	-2.738	-2.734
Totaal 1 Veiligheid	**-9.294**	**-9.294**	**-9.294**	**-9.290**

Financiële toelichting

1.1 Crisisbeheersing en brandweer (€ 144.000 nadeel)
Door indexering van de bijdrage aan de Veiligheidsregio Twente verwachten we deze toename in uitgaven.

1.2 Openbare orde en Veiligheid (€ 51.000 voordeel)
In 2021 waren er eenmalig middelen beschikbaar voor een (capaciteits)onderzoek naar toezicht en handhaving.

5.2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Aanspreekpunt bestuurlijk	Wethouder Gerrits
Betrokken domein(en)	Fysiek
Aanspreekpunt Ambtelijk	Katja Boerrigter

Welke belangrijke ontwikkelingen zien we voor 2022?

- Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF);
- Regionale (snelle stads) fietsroutes, (Kernnet Overijssel)
- Fietsparkeer plannen in de binnenstedelijke omgeving (Markt, Wetplein, Lange Wemen)
- Prioriteit/voorrang voor de Twentse F35 Fietssnelweg (vervolgschakels F35 Bankastraat en Marskant in Hengelo)
- Actualiseren toegangsbeleid centrum

Impact corona op programma

Geen gevolgen voor het programma

Relevante beleidsnota's

- Regionaal Mobiliteitsplan Twente 2012-2020 (2013)
- Gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (2003)
- Nota Autoparkeren (2008)
- Evaluatie parkeerbeleid (2010)
- Uitvoeringsnota Fietsen (2003)
- Uitvoeringsprogramma binnenhavenvisie 2017-2030 (2017)
- Parkeerplan binnenstad (2019)

Verbonden partijen

Recreatieschap Twente
Recreatieschap Twente werkt vóór en samen mét de veertien Twentse gemeenten en maatschappelijke partners aan een vitaal Twente waarin inwoners gezond en kansrijk zijn. Verkeer en vervoer is bij de Provincie. Gezamenlijk wordt gekeken wat mogelijkheden zijn om mobiliteitsvraagstukken grensoverschrijdend aan te pakken.

Gildebor/Sociaal Werkleerbedrijf Midden-Twente
Gildebor voert het beheer en onderhoud van de openbare ruimte uit.

*Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (*GBT)
Het belastingkantoor int gemeentelijke belastingen en heffingen voor de deelnemende gemeenten. Voor dit programma geldt dit voor parkeren en havenbedrijf.

Gemeenschappelijk Havenbedrijf Twente (is geen verbonden partij, maar op basis van bestuurlijke overeenkomst)
Het havenbedrijf verbindt vervoerders en bedrijven met de meest dynamische mainport van Oost-Nederland: de binnenhavens van Lochem, Hof van Twente, Hengelo, Almelo en Enschede.

Wat willen we bereiken?

2.1 Mensen en goederen kunnen Hengelo beter bereiken via weg en spoor

2.1.1 In 2024 is Hengelo beter bereikbaar met de fiets, de auto en het openbaar vervoer

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling 'Hengelo is goed bereikbaar met de auto' (%)	....(2021) (*)[1]					
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling 'Hengelo is goed bereikbaar met het openbaar vervoer' (%)	....(2021) (*)					
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling 'Hengelo is goed bereikbaar met de fiets' (%)	....(2021) (*)					
Duur treinreis van station Amsterdam Zuid naar station Hengelo	1 uur en 51 minuten (2021)	1 uur en 51 minuten	1 uur en 50 minuten	1 uur en 50 minuten	1 uur en 50 minuten	1 uur en 50 minuten

1 (*) Meting binnenstadsmonitor volgt in november 2021

2.2 Mensen in Hengelo kunnen zich veiliger verplaatsen in een schone openbare ruimte

2.2.1 In 2024 zijn de wegen en fietspaden in Hengelo heel en veilig

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage rijbanen, fietspaden en trottoirs in Hengelo dat voldoet aan de CROW*-richtlijn.[1]						
Aantal verkeersongevallen in Hengelo (aantal)	625 (2019)	565	535			
Aantal verkeersslachtoffers in Hengelo (aantal)	113 (2019)	102	97			
Percentage inwoners dat vindt dat Hengelo verkeersveilig is (%)	39,9% (2021)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

1 Het CROW is een kennisinstituut voor onder andere de water- en wegenbouw.

2.2.2 In 2024 is de openbare ruimte in Hengelo schoon

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling 'Mijn buurt is schoon' (%)	60,8%(2019) 58,7% (2021)	60%	60%	60%	60%	60%

2.3 De binnenstad van Hengelo is beter bereikbaar voor inwoners en bezoekers

2.3.1 In 2024 kunnen fietsers hun fiets makkelijker en veiliger stallen in de binnenstad

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Rapportcijfer dat binnenstadbezoekers (die meestal fietsend gaan) geven voor het gemak waarmee zij in het algemeen een parkeerplek vinden voor hun fiets (cijfer 1-10)	7,6 (2019) 8,2 (2020)	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Aantal keren dat een fiets is gestald in een bewaakte fietsenstallingen in de binnenstad van Hengelo (aantal)[1]	90.295 (2019)	60.000	100.000	100.000	150.000	150.000

1 Het gaat om twee stallingen: Kloosterhofterrein en de Beurs.

Wat gaan we daarvoor anders doen in 2022?

- We zijn gestart met het opstellen van een nieuwe mobiliteitsvisie voor de stad. De mobiliteitsvisie wordt een toekomstgericht en integraal beleidsdocument dat een visie bevat die beschrijft hoe mobiliteit kan bijdragen aan “Hengelo als stad van de verbinding”. Centraal staat hoe mobiliteit kan bijdragen aan Hengelo als prettige woonstad, als sociale, sportieve stad, als een stad met een sterke economie en een aantrekkelijke woonomgeving. We willen de visie in 2022 ter vaststelling aanbieden aan de raad.
- Verdere uitvoering en monitoring notitie bereikbare binnenstad.
- Digitalisering interne controle parkeergelden.
- Implementeren nog vast te stellen parkeernormennota Binnenstad en Hart van Zuid.
- Beheer en exploitatie nieuwe bewaakte fietsenstallingen.

Wat blijven we doen?

Verkeer en vervoer

- Wegen, straten en pleinen onderhouden.
- Verwijderen van afval, schoonhouden van de openbare ruimte (inclusief straatmeubilair) en bestrijden van gladheid.
- Wegen, paden en openbare ruimte voorzien van voldoende licht.
- Beheren en onderhouden van bebordingen en straatnaamborden.
- Beheren en onderhouden verkeersregelinstallaties en veiligheidssystemen om de verkeersveiligheid en doorstroming op minimaal hetzelfde niveau te waarborgen.
- Beleid maken over verkeer en vervoer, verkeersvoorzieningen ontwerpen en verkeersadviezen geven.

Parkeren

- Beheren en exploiteren van blauwe zones, het betaald parkeergebied, parkeergarage De Beurs en de bewaakte fietsenstallingen.
- Bij een positief evaluatieresultaat en instemming van de raad, beheer en exploitatie Shop & Go parkeerplaatsen.
- Waar gevraagd uitbreiding van de blauwe zone faciliteren.
- Waar mogelijk verbeteren exploitatieresultaat parkeren.
- Monitoring van de opgestelde parkeerbalans.
- Eventueel parkeerplaatsen opheffen om de kwaliteit van de openbare ruimte te versterken of ontwikkelingen mogelijk te maken.
- Adviseren over parkeerbeleid, -beheer en -exploitatie in de diverse binnenstadsprojecten en bij opstellen van nieuw parkeerbeleid.

Havens

- Wij blijven investeren om het Twentakanaal aantrekkelijker te maken voor het bedrijfsleven en daarmee de regionale economie te versterken en werkgelegenheid in de regio te bevorderen.
- Wij blijven investeren in de fysieke haveninfrastructuur om daar waar nodig deze infrastructuur aan te passen aan de grotere vaarwegklasse (klasse Va). Het Rijk en de havengemeenten investeren de komende jaren fors in het opwaarderen van de Twentekanalen. Voor de verschillende investeringen is door de EU een subsidie verstrekt. Sleutelwoorden die de komende periode bepalend zijn in relatie tot de uitvoering van het bedrijfsplan zijn "Slim, duurzaam en veilig".
- Wij werken aan de uitwerking/realisatie van het concept "Smart Port Twente". Een digitaal platvorm waarin allerlei informatie beschikbaar komt voor gebruikers, ondernemers, overheden en geïnteresseerden op het gebied van de dienstverlening, verkeersmanagement, milieu en monitoring, assetmanagement en controlesysteem op de scheepsregistratie.

Openbaar vervoer

- Beleid maken over openbaar vervoer (OV) en onderhouden van OV-systemen.

Wat mag het kosten?

Taakveld	Saldo rekening 2020	Saldo begroting 2021	Lasten begroting 2022	Baten begroting 2022	Saldo begroting 2022	Verschil 2022 - 2021
2.1 Verkeer, wegen en water	-6.824	-7.986	8.199	419	-7.779	207
2.2 Parkeren	-973	-1.154	1.208	34	-1.174	-19
2.4 Economische Havens en waterwegen	-572	-86	644	629	-15	70
2.5 Openbaar vervoer	-203	-415	315	-	-315	100
Totaal 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	**-8.572**	**-9.641**	**10.365**	**1.083**	**-9.283**	**359**

Taakveld	Saldo begroting 2022	Saldo begroting 2023	Saldo begroting 2024	Saldo begroting 2025
2.1 Verkeer, wegen en water	-7.779	-7.942	-8.114	-8.337
2.2 Parkeren	-1.174	-1.173	-1.173	-1.173
2.4 Economische Havens en waterwegen	-15	-15	-15	-15
2.5 Openbaar vervoer	-315	-315	-314	-314
Totaal 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	**-9.283**	**-9.445**	**-9.616**	**-9.839**

Financiële toelichting

2.1 Verkeer, wegen en water (€ 207.000 voordeel)
We verwachten dat we komende periode meer ambtelijke capaciteit op onze eigen investeringsprojecten nodig zullen hebben en minder inzetten op projecten van derden. Met name door de grotere investeringswerken op het gebied van wegen (zie ook Kadernota 2022-2025: 8.5 vervangingsinvesteringen kapitaalgoederen openbare ruimte) is de ambtelijke inzet op dit taakveld verlaagd. Dit leidt tot een incidenteel voordeel in het begrotingsjaar 2022. Daarnaast zien we dat de kapitaallasten in 2022 per saldo afnemen door de verlaging van de omslagrente, ondanks diverse geplande vervangingsinvesteringen op het gebied van wegen, openbare verlichting, verkeersregelinstallaties en kunstwerken (Kadernota 2022-2025: 22-FP-2.6 t/m 2.9). Vanaf 2023 is door deze investeringen wel een structurele toename van de kapitaallasten zichtbaar en lopen de lasten in dit taakveld op. Door de afloop van de incidentele budgetten uit 2021 t.b.v. de gladheidsbestrijding (22-FP-2.5) en de Mobiliteitsvisie (22-FP-2.1) zijn de begrote uitgaven vanaf 2022 lager. Tenslotte is een deel van dit budget verplaatst naar het taakveld groen i.v.m. de toenemende aandacht voor groen in de stad.

2.2 Parkeren (€ 19.000 nadeel)
Dit taakveld laat geen significante afwijkingen zien.

2.4 Economische havens en waterwegen (€ 70.000 voordeel)
Door een verlaging van de omslagrente ontstaat vanaf 2022 een structureel voordeel op de kapitaallasten met betrekking tot het opwaarderen van de haveninfrastructuur.

2.5 Openbaar vervoer (€ 100.000 voordeel)
Doordat de boekwaarde van de investeringen in het HOV lager bleek bij het afsluiten van het project, ontstaat vanaf 2022 een structureel voordeel op de kapitaallasten. De verlaging van de omslagrente draagt hier ook aan bij.

5.2.3 Economie

Aanspreekpunt bestuurlijk	Wethouder Gerrits
Betrokken domein(en)	Fysiek
Aanspreekpunt Ambtelijk	Katja Boerrigter

Welke belangrijke ontwikkelingen zien we voor 2022?

Vitale winkel- en horecastructuur
De trend van internetwinkelen was al langere tijd gaande en is door corona versterkt, dit zal effect hebben op de winkelleegstand. We dragen bij aan een vitale winkel- en horecastructuur op regionaal, stedelijk en wijk/buurtniveau door tijdig in te spelen op trends en ontwikkelingen in de detailhandel/ retail/horeca sector. Met binnenstadpartners en ondernemers werken we aan het realiseren van een compact bruisend stadshart (met zo min mogelijk structurele leegstand), met onderscheidende aanloopgebieden om daarmee ook de economische aantrekkingskracht te vergroten.

Aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven
Samen met de Twente Board en stakeholders in de regio Twente werkt Hengelo aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Bedrijven vormen daarvan een belangrijke pijler. Een belangrijk deel van de economie in de regio is er direct en indirect aan verbonden. Vitale, toekomstbestendige bedrijventerreinen zijn belangrijk voor de economische toekomst. Er moeten voldoende locaties zijn maar, tegelijkertijd niet te veel aanbod. Dat zet immers druk op de kwaliteit en toekomstwaarde van de terreinen. Bovenal moeten de terreinen goed aansluiten bij de vestigingseisen en -wensen van de bedrijven en inspelen op trends hierin zoals robotisering, circulariteit, 3D-printing, groei van ZZP'ers en microbedrijvigheid, e-commerce etc. In het verleden zijn binnen de regio Twente zijn afspraken gemaakt over programmering van de bedrijventerreinen. Op basis van die afspraken hebben gemeenten een plan van aanpak moeten maken voor de hoeveelheid hectares bedrijventerrein. Borne en Hengelo worden in dit kader gezien als één bedrijvenmarkt. Er mogen bedrijfskavels uitgeven worden op de locaties Westermaat, De Veldkamp, Westermaat Campus, Oosterveld en de Kanaalzone in Hart van Zuid. Er zijn inmiddels nieuwe afspraken gemaakt in Twents verband voor de periode 2019-2022. Hengelo en Borne blijven qua vraag en aanbod in evenwicht. We moeten er daarnaast voor zorgen dat de bestaande werklocaties toekomstbestendig zijn, d.w.z. duurzaam ingericht, interessant voor vestiging door nieuwe bedrijven en uitbreiding van bestaande bedrijven. Dit vraagt van ons ook aandacht voor vernieuwing van verouderde (deel)locaties. Dit geldt in ieder geval voor de locatie Timmersveld.

Impact corona op programma

Voor 2022 en wellicht ook nog de jaren daarna verwachten wij, variërend per sector van onze economie, nog effecten op de economische groei van Hengelo en Twente als gevolg van deze coronacrisis. Dit kan onder meer gaan doorwerken op de verkoop van bedrijfs- en kantorenlocaties. De exacte impact is op voorhand niet in te schatten gezien de uiteenlopende corona-effecten in een veelheid aan bedrijfssectoren.

Relevante beleidsnota's

- Afspraken Regionale Bedrijventerreinen Programmering Twente 2019-2022
- Horecavisie (2017)
- Detailhandelsvisie (2012)
- Kantorenvisie (2012)
- Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente (2013)
- Nota Vrijetijdseconomie Hengelo (2011-2021)
- Twente Werkt (2014)
- Werk maken van werk (2017)
- Nota grondbeleid (2017)
- Grondprijzennotitie (2020)
- Integraal actieplan binnenstad (2017)
- Regiodeal (2019)

Verbonden partijen

Openbaar Lichaam Regionaal Bedrijven Terrein Twente
Het RBT heeft tot taak het ontwikkelen, realiseren, exploiteren en beheren van het bedrijventerrein XL, ten tijde van de vaststelling van deze regeling bruto groot ongeveer 180 hectare.

Twente Board
De arbeidsmarkt is regionaal en vraagt samenwerking om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt zo optimaal mogelijk in te richten en om het Twents economisch profiel te helpen versterken. De Twente Board, waarvan de Twente Board Development de uitvoerende organisatie is (voorheen Regio Twente), levert een belangrijke bijdrage aan de positionering van Twente als vooraanstaande technologische topregio, zowel landelijk als in Europa. Ze faciliteert en versterkt de samenwerking in de regio, niet alleen tussen de veertien gemeenten, maar ook tussen en met andere maatschappelijke sectoren en samenwerkingspartners van de gemeenten. De Agenda voor Twente en het Strategisch plan 2020-2025 van de Twente Board en wijze waarop daarin wordt samengewerkt, zijn daarbij richtinggevend.

Wat willen we bereiken?

3.1 Hengelo is economisch sterker en duurzamer met meer groei en meer banen

3.1.1 In 2024 kent Hengelo meer banen, ook voor eigen inwoners

Beleidsindicatoren	Peilwaarde	Streefwaarden begroting:				
	(jaar):	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal werkzame personen in Hengelo (aantal)	50.702 (2019) 51.225 (2020)	n.v.t.	51.325	51.425	51.525	51.625
Percentage van in Hengelo werkzame personen dat ook in Hengelo woont (%)	37% (2018)	n.v.t.	37,50%	37,50%	38,00%	38,25%

3.1.2 In 2024 komt meer groei uit kennisintensieve en innovatieve industrie zoals de sector Hightech systemen en materialen

Beleidsindicatoren	Peilwaarde	Streefwaarden begroting:				
	(jaar):	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal banen in Hengelo in de topsector HTSM (Hightech systemen en materialen) (aantal)	8.816 (2019) 8.096 (2020)	n.v.t.	8.150	8.200	8.250	8.300

Wat gaan we daarvoor anders doen in 2022?

3.1.1 In 2024 kent Hengelo meer banen, ook voor eigen inwoners

- Bij een aantal bedrijventerreinen zien we de komende jaren een (vorm van) herstructurering aankomen. Herstructureringen vergen zeer forse overheidsinvesteringen. Bovendien hebben bedrijventerreinen in de fase voor herstructurering een negatief effect op het vestigingsklimaat en kunnen het broedplaatsen vormen voor ondermijning. Er is derhalve alle reden om herstructurering te voorkomen. Dat kan door samen met het bedrijfsleven tijdig te investeren om de neergang te voorkomen en tegelijkertijd een bijdrage te leveren aan de Hengelose en regionale doelstellingen voor veiligheid, energietransitie, circulariteit, klimaatadaptatie en biodiversiteit. Aldus kan met minder publieke middelen beduidend meer worden bereikt. Hiertoe hebben we het onderzoekstraject 'investeringsgerichte aanpak bedrijventerreinen' ingezet. Samen met de ondernemersverenigingen op onze bedrijventerreinen, maken we inzichtelijk op welke bedrijventerreinen welke maatregelen de komende jaren nodig zijn om niet alleen herstructurering te voorkomen maar tegelijkertijd de bedrijventerreinen toekomstbestendig te maken en te houden. Toekomstbestendigheid raakt naast de aspecten klimaat en duurzaamheid, ook economische structuur, fysieke kwaliteit, sociaal weefsel en profilering en promotie. Uit het onderzoek zal blijken welk palet aan investeringen de komende jaren nodig is. Op dit moment wordt gewerkt aan het ambitiedocument (de feitelijke 'investeringsgerichte aanpak' met gezamenlijke doelstellingen) met een bijbehorend uitvoeringsprogramma (acties, projecten en programma's op korte en langere termijn). Bij uw raad komen we in 2022 terug met een uitgewerkt overzicht.
- Samen met de gemeente Enschede gaan we de gebiedsontwikkeling in de Spoorzone de komende jaren vormgeven. In deze gebiedsontwikkeling komen diverse ruimtelijk-economische aspecten samen. Zie ook programma 8.
- Om economische structuurversterking voor Hengelo binnen Twente vorm te geven is de Bestuursovereenkomst Sociaal Economische Structuurversterking (BOK SES) leidend. Deze BOK SES vraagt niet alleen om regionale inbedding richting de Twente Board maar nadrukkelijk ook om een gemeentelijke inbedding. Deze gemeentelijke inbedding moet nog vorm worden gegeven.
- Uit de retailanalyse (2020) is gebleken dat we de komende periode kunnen vasthouden aan de basiskeuzes en beleidsopgaven zoals beschreven in de vigerende beleidsdocumenten (detailhandelstructuurvisie, horecavisie en nota VTE) en de koersdocumenten voor de binnenstad en Hart van Zuid. Op basis van de vigerende beleidsdocumenten, recente retail ontwikkelingen en de retail analyse zien we voor de komende periode een aantal retail thema's die aandacht vragen en nader uitgewerkt moeten worden om daarmee de retailstructuur van Hengelo toekomstbestendig te krijgen en te houden. Hierbij zullen we voor de thema's binnenstad en Hart van Zuid zoveel mogelijk de inhoudelijke en procesmatige afstemming zoeken met de omgevingsvisie voor dit gebied. Naast deze gebieden gaan we in 2022 aan de slag met de reductie van retailmeters buiten de winkelstructuur door actief in te zetten op transformatie van winkels naar wonen en verplaatsing van deze winkels naar de binnenstad. Hiervoor willen we tijdelijk extra capaciteit inhuren om dit projectmatig aan te jagen (voorstel kadernota). Daarnaast willen we in provinciaal en regionaal verband een helder kader scheppen voor de detailhandelsontwikkelingen op perifere winkellocaties en bedrijventerreinen. We willen hierbij rekening houden met veranderend consumentgedrag en innovatie binnen bedrijven. Grofweg zijn er vijf hoofdcategorieën waarvoor we opnieuw de situatie en het beleid willen beoordelen: ondergeschikte detailhandel binnen een bedrijf; reguliere detailhandel op bedrijventerreinen; internetwinkels/ showroom als verschijningsvorm; horeca en leisure als ondersteunende functie op een bedrijventerrein en PDV brancheringslijst. Het college zal bij eventueel nieuwe beleidsvoorstellen dit voorleggen aan de gemeenteraad.

3.1.2. In 2024 komt meer groei uit kennisintensieve en innovatieve industrie zoals de sector Hightech systemenen matrialen.

- Faciliteren van de ontwikkeling van de Cleantech Campus The Green Box (Eaton terrein) middels een projectorganisatie. The Green Box beoogt een Europees technologie, ondernemers- en wetenschapscampus te worden die zich toelegt op de ontwikkeling van haalbare en betaalbare oplossingen voor schone energie. The Green Box wordt de nieuwe thuisbasis voor startups, scale-ups, en onderzoeks- en ontwikkelingsgroepen die zich bezighouden met de transitie naar schone energie.

Wat blijven we doen?

Economische ontwikkeling

- Uitvoering geven aan de programmalijnen uit de Agenda voor Twente en strategie Twente Board.
- Uitvoering geven aan Integraal actieplan voor een vitale Hengelose Binnenstad.
- We blijven werken aan de promotie van en de instroom in techniek (Techniekpact, Twente goes Techno), de bevordering van innovatie en export samen met het WTC Twente, Novel-T (Kennispark Twente) High Tech Systems Park (Thales), Saxion en ROC van Twente (Hart van Zuid). Waar mogelijk blijven we focus houden op maatregelen die het effect van de coronacrisis zoveel mogelijk dempen.
- Met binnenstadpartners en ondernemers werken we aan het realiseren van een compact bruisend stadshart (met zo min mogelijk structurele leegstand), met onderscheidende aanloopgebieden om daarmee ook de economische aantrekkingskracht te vergroten. Dit doen we door uitvoering te geven aan Integraal actieplan voor een vitale Hengelose Binnenstad, beleid te maken over de economische structuur in Hengelo en Twente en de Binnenstadsmonitor periodiek te actualiseren. Daarnaast blijven we inzetten op acquisitie voor behoud, verplaatsing en aantrekking van ondernemers/ investeerders passend bij de gebiedsprofielen.
- Monitoren van het functioneren van de verschillende retailgebieden en themagericht blijven kijken naar structurele veranderingen in het retaillandschap. In samenspraak blijven met stakeholders om te bezien in hoeverre er reële transformatiemogelijkheden zijn.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

- Bestaande bedrijfslocaties verder ontwikkelen en onderhouden en/of herstructureren en verduurzamen.
- Verkoop van bedrijventerreinen.
- Actualisering van de bedrijventerreinenaanpak. Aandacht houden voor mogelijke revitalisering onder meer waar vertrekkende bedrijven tot lege plekken leiden.

Economische promotie

- We versterken de groei van het lokale en regionale MKB en werken aan een sterke industriële sector. We promoten Hengelo als economische vestigingsplaats.
- De regionale acquisitie voor economische activiteiten in Logistiek en High Tech Systems en Materials.
- Om Hengelo te promoten blijven wij het stadsverhaal van Hengelo met de bijbehorende kernwaarden (DNA), de positionering binnenstad/merkwaarden en het (economisch) aanbod van Hengelo of het nu gaat om de binnenstad, Hart van Zuid, de winkelgebieden, de bedrijventerreinen en de evenementen bekend maken bij verschillende doelgroepen (investeerders, ondernemers, bewoners en bezoekers). We willen de herkenbaarheid, bekendheid en het uitdragen van het stadsverhaal met het bijbehorende aanbod verbeteren.
- Subsidiëren van Hengelo Promotie voor stadspromotie, evenementen en toeristische informatievoorziening.
- Marketing en communicatie voor Hengelo met als prioritaire gebieden de binnenstad en Hart van Zuid.
- Het Hengelose stadsmerk dat in 2020 is vastgesteld gebruiken als terugkerend beeld in de marketing en communicatie.

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

- We koesteren onze zittende ondernemers. Zij zijn belangrijke ambassadeurs voor onze stad. We werken intensief samen met ondernemers en andere belanghebbenden uit Hengelo, de regio en op landelijk niveau. Concreet betekent dit dat we sterk blijven inzetten op het leggen en onderhouden van contacten met deze partijen.
- Vanuit economische duurzaamheid willen we het juiste bedrijf op de juiste locatie huisvesten.
- We bevorderen ondernemerschap door regelgeving te vereenvoudigen en regeldruk te verlagen.
- We hanteren de gemeentelijke kaders en uitgangspunten zoals beschreven in het uitwerkingsplan evenementen voor de subsidiebeschikking aan Hengelo Promotie.
- Belastingen (laten) innen, zoals toeristenbelasting.
- Het organiseren en aansturen van de kermis.
- Het organiseren en aansturen van de (week)markt.
- Deelname aan het regionale acquisitie en accountmanagersoverleg.

Wat mag het kosten?

Taakveld	Saldo rekening 2020	Saldo begroting 2021	Lasten begroting 2022	Baten begroting 2022	Saldo begroting 2022	Verschil 2022 - 2021
3.1 Economische ontwikkeling	-348	-364	374	-	-374	-10
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-129	-117	3.250	3.145	-104	13
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	-223	-148	577	427	-150	-2
3.4 Economische promotie	-538	-495	797	366	-431	64
Totaal 3 Economie	**-1.238**	**-1.124**	**4.997**	**3.938**	**-1.059**	**66**

Taakveld	Saldo begroting 2022	Saldo begroting 2023	Saldo begroting 2024	Saldo begroting 2025
3.1 Economische ontwikkeling	-374	-374	-374	-374
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-104	-104	-104	-104
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	-150	-150	-150	-150
3.4 Economische promotie	-431	-431	-431	-431
Totaal 3 Economie	**-1.059**	**-1.059**	**-1.059**	**-1.059**

Financiële toelichting

3.1 Economische ontwikkeling (€ 10.000 nadeel)
Dit taakveld laat geen significante afwijkingen zien.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (€ 13.000 voordeel)
Op dit taakveld worden de uitgaven en inkomsten van de bedrijventerreinencomplexen verantwoord. Ieder jaar is uniek en derhalve niet 1 op 1 te vergelijken met andere jaren. Per saldo worden de toe- of afnames verrekend met de balans in de vorm van de boekwaarden. Hiervoor wordt verwezen naar de actuele herziening van de grondexploitatie per 1-1-2021 en de paragraaf 6.4 Grondbeleid in deze begroting. Het saldo ten opzichte van de vorige begroting wordt veroorzaakt door de lagere rente.

3.3 Bedrijfsloket en -regelingen (€ 2.000 nadeel)
Dit taakveld laat geen significante afwijkingen zien.

3.4 Economische promotie (€ 64.000 voordeel)
In 2021 is de kermis in aangepaste vorm georganiseerd, mede als gevolg van corona, met eenmalig lagere inkomsten (zie ook Kadernota 22-FP-3.1 Kermis). Volgend jaar gaan we uit van een volledige Lambertuskermis.

5.2.4 Onderwijs

Aanspreekpunt bestuurlijk	Wethouder Bruggink
Betrokken domein(en)	Sociaal
Aanspreekpunt Ambtelijk	Suzan Hagen

Welke belangrijke ontwikkelingen zien we voor 2022?

Landelijke of wettelijke ontwikkelingen vertalen we naar de impact in Hengelo, zo wordt het zo lokaal en gericht mogelijk.

Impact corona op programma

De coronacrisis heeft op het onderwijs behoorlijk invloed gehad. Voor sommige kinderen en leerlingen is uit onderzoek gebleken dat er ontwikkelings- en of onderwijsachterstanden zijn opgelopen. De verwachting is dat door de coronacrisis de kansenongelijkheid in het onderwijs is toegenomen. Dit heeft geleid tot het Nationaal Programma Onderwijs. Het Nationaal Programma Onderwijs is er voor herstel en ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona. Gemeenten ontvangen een budget voor hun rol in de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs voor de periode tot en met schooljaar 2022-2023.

Relevante beleidsnota's

- Integraal Onderwijshuisvestingsplan VO (2018)
- Kwaliteitskader Hengelose Voorschool (2021)
- Transformatieagenda (2017)
- Twentse Belofte (2020)
- Twentse Visie op Vervoer (2015)
- Preventievisie: ‘Een nieuwe focus op preventie in het Sociaal Domein' (2019)
- Actieplan Preventie Jeugd (2020)
- Beleidsprogramma Sociaal 2021 - 2025 (2020)

Verbonden partijen

Niet van toepassing.

Wat willen we bereiken?

4.1 Kinderen en jongeren in Hengelo krijgen ook door kwalitatief goed onderwijs gelijke kansen in de maatschappij

4.1.1 In 2024 hebben minder kinderen en jongeren in Hengelo een onderwijsachterstand

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage leerlingen van 2,5 tot 13 jaar in Hengelo met het hoogste risico op onderwijsachterstanden (%)[1]	15%(2019)		15%	`15%	`15%	15%
Percentage peuters uit de doelgroep dat gebruik maakt van voorschoolse educatie (=bereik) (%)[2]			80%[3]	80%	80%	80%

1 Het hoogste risico op onderwijsachterstanden wordt bepaald op basis van het opleidingsniveau van zowel de moeder als de vader, het land van herkomst van de ouders, of ouders in de schuldsanering zitten, de verblijfsduur van de moeder in Nederland en het gemiddelde opleidingsniveau van moeders van leerlingen op school.

2 De doelgroep zijn peuters met risico op onderwijsachterstand volgens definitie van de gemeente

3 Deze beleidsindicator komt uit een nieuwe monitor.

4.1.2 In 2024 behalen meer jongeren een startkwalificatie

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage jongeren (16 t/m 22 jaar) dat de school verlaat voordat een startkwalificatie is behaald (%)[1]	10,7%(2018/2019) 10,4% (2019/2020)	n.v.t.	10,40%	10,40%	10,40%	10,40%

1 Startkwalificatie: Een leerling beschikt over een startkwalificatie met een havo- of vwo-diploma of met een mbo-2 diploma. Een vmbo-diploma of een mbo-1 diploma volstaat niet als startkwalificatie. Een in Nederland gangbare leeftijdsgrens is 23 jaar bij schoolverlaten. Dat wil zeggen dat personen die bij schoolverlaten 23 jaar of ouder zijn en niet beschikken over een startkwalificatie niet tot de voortijdig schoolverlaters worden gerekend.

4.2 Schoolgebouwen in Hengelo worden optimaal gebruikt

4.2.1 In 2024 passen de schoolgebouwen beter bij de leerlingenaantallen

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Bezettingsgraad (%): benodigde aantal m2 gebaseerd op leerlingaantallen op basis van de verordening/beschikbare aantal m2 schoolgebouw	73% (2020)	n.v.t.	75%	75%	75%	75%

4.2.2 In 2024 worden schoolgebouwen in Hengelo multifunctioneler gebruikt, zoals voor kinderopvang (integrale kindcentra)

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage schoolgebouwen voor het basisonderwijs in Hengelo dat een integraal kindcentrum bevat (%)	34% (2021)	n.v.t.	34%	34%	34%	34%

Wat gaan we daarvoor anders doen in 2022?

- We borgen samen met het onderwijs de inzet van de schoolzorgondersteuners op alle schoollocaties.
- Samen met het onderwijs geven we invulling aan de maatregelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs waarmee we starten bij de aanvang van het schooljaar 2021 - 2022.
- De Gelijke Kansen Agenda wordt in samenwerking met het onderwijs aangevuld. Hierbij is specifiek aandacht voor preventie.
- Samen met het onderwijs ontwikkelen we de pilot zorgintensieve scholen door.
- We geven samen met de kinderopvang en in afstemming met het onderwijs uitvoering aan de pilot voor passende Buitenschoolse Opvang voor schoolgaande kinderen tot 13 jaar en ontwikkelen deze door.
- We borgen de werkwijze vanuit het Perspectiefjaar om jongeren in de leeftijdsgroep van 23 tot 27 jaar met problemen op meerdere leefgebieden te begeleiden. De begeleiding gebeurt door een life-coach in te passen in de reguliere RMC werkwijze (integrale actie uit programma 6).
- We stellen het integraal huisvestingplan onderwijs op. Daarin wordt voor de schoolgebouwen in Hengelo het toekomstperspectief geschetst inclusief de financiële consequenties en planning.
- De nieuwbouw van het voortgezet speciaal onderwijs van Stichting Attendiz wordt opgeleverd.

Wat blijven we doen?

- We voeren de wettelijke taken uit rond het openbaar onderwijs, zowel bestuurlijk als financieel. Hiervoor sturen de stichtingen jaarlijks hun begroting en jaarrekening ter kennisname naar de gemeenteraad. Daarnaast wordt er tweejaarlijks een bijeenkomst georganiseerd tussen de directeur-bestuurder en raad van toezicht van beide stichtingen met de gemeenteraad.
- In 2020 is het openbaar primair onderwijs ondergebracht bij de Dr. Schaepmanstichting. In 4 jaar tijd wordt toegewerkt naar twee openbare scholen en vier samenwerkingsscholen naast de katholieke scholen. Hierover zal de raad halfjaarlijks worden geïnformeerd.
- We blijven ons inzetten om onderwijsachterstanden te voorkomen en te bestrijden in de voorschoolse periode en het primair onderwijs. We doen dit door in te zetten op voldoende en kwalitatief goede plekken voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en zorgen voor een goed bereik van de voorschool.
- We bieden leerlingen in de basisschoolleeftijd op maat (taal)ondersteuning.
- Voorzitten van de Integrale Kindcentra, want die zijn belangrijk om de doorgaande lijn van voorschool naar vroegschool te stimuleren.
- Met het Expertisecentrum Jonge kind zorgen voor de kwaliteit van de voor- en vroegschool en de ondersteuning voor jongere kinderen.
- In samenwerking met het onderwijs (PO, VO en SO/VSO) en het Expertisecentrum Jonge Kind ontwikkelen we de zorgstructuur in het onderwijs door.
- We blijven ons inzetten op het bestrijden en voorkomen van verzuim bij jongeren. Samen met het onderwijs, zorg en arbeid geven we uitvoering aan de Nieuwe Twentse Belofte (regionaal programma met maatregelen ter voorkoming en bestrijding van voortijdig schoolverlaten van jongeren tussen de 12 en 23 jaar). Daarnaast gaan de leerplichtambtenaren in gesprek met jongeren die verzuimen en proberen hen terug te leiden naar school en voeren zij preventief gesprekken ter voorkoming van verzuim. Het behalen van een startkwalificatie is van groot belang. Samen met het onderwijs zetten we in op het voorkomen dat jongeren de school verlaten en het begeleiden van jongeren terug naar school of naar werk. Jongeren zonder startkwalificatie die een kwetsbare overstap maken van school naar school of van school naar werk blijven we volgen tot hun 27e levensjaar om vroegtijdig een effectieve samenhangende aanpak in te kunnen zetten en daarmee dure zware zorg te voorkomen en/of vervangen.

- Het ROC en de gemeente Hengelo geven samen uitvoering aan het profiel voor het ROC Hengelo.
- Integrale vervoersondersteuning staat voorop, zo ook binnen het leerlingenvervoer.
- We zetten ons in voor de ontwikkeling van volwassenen door het coördineren en organiseren van activiteiten om taal- en rekenvaardigheden voor volwassenen te bevorderen.
- We blijven inzetten op alfabetisering en het tegengaan van laaggeletterdheid onder verschillende doelgroepen. Wij benutten onze infrastructuur waarin we samenwerken met partners om laaggeletterdheid te traceren en vervolgens te verhelpen.
- We werken, in samenspraak met het onderwijsveld, aan een evenwichtige spreiding van optimaal benutte schoolgebouwen in de stad.
- We stellen samen met schoolbesturen een programma onderwijshuisvesting op over nieuwbouw en aanpassing van gebouwen voor primair, voortgezet en speciaal onderwijs.
- Om bewegingsonderwijs de ondersteunen stellen we voldoende en functionele gymnastieklokalen ten behoeve van het onderwijs beschikbaar.

Wat mag het kosten?

Taakveld	Saldo rekening 2020	Saldo begroting 2021	Lasten begroting 2022	Baten begroting 2022	Saldo begroting 2022	Verschil 2022 - 2021
4.1 Openbaar basisonderwijs	14	1	20	38	18	17
4.2 Onderwijshuisvesting	-5.583	-6.846	6.143	785	-5.358	1.488
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.739	-2.458	5.122	2.476	-2.645	-188
Totaal 4 Onderwijs	**-7.308**	**-9.302**	**11.285**	**3.299**	**-7.985**	**1.317**

Taakveld	Saldo begroting 2022	Saldo begroting 2023	Saldo begroting 2024	Saldo begroting 2025
4.1 Openbaar basisonderwijs	18	18	18	18
4.2 Onderwijshuisvesting	-5.358	-5.118	-5.122	-5.052
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-2.645	-2.540	-2.540	-2.540
Totaal 4 Onderwijs	**-7.985**	**-7.640**	**-7.644**	**-7.574**

Financiële toelichting

4.1 Openbaar basisonderwijs (€ 17.000 voordeel)
Dit taakveld laat geen significante afwijkingen zien.

4.2 Onderwijshuisvesting (€ 1.488.000 voordeel)
Het voordeel op dit taakveld is voornamelijk te verklaren door de lage rentestand en door aflopende afspraken of incidenteel nieuw beleid in voorgaande jaren. Dit betreffen de budgetten voor de verbouwing van Saxion voor huisvesting van SVPO, de inhaalslag op inventaris gymlokalen (21-FP-4.5), de aflopende afspraak met gemeente Enschede over de bekostiging van het speciaal onderwijs, de ingebruikname van het nieuwe pand door VSO Attendiz en het benutten van de koopoptie voor het pand van Saxion aan M.A. De Ruyterstraat 3 (22-FP-4.1). Het overige verloop in de begroting 2024 ten opzichte van 2025 wordt veroorzaakt door aflopende kapitaallasten.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken (€ 188.000 nadeel)
Als gevolg van uitbreiding capaciteit RMC (22-FP-6.10) worden hogere personele lasten begroot. De overige wijzigingen worden verklaard door hogere lasten door indexatie van lasten voor leerlingenvervoer en hogere lasten op dit taakveld vanwege doorbelasting van uren voor onderwijsbeleid. Als effecturering van het laatste deel van interventiemaatregel 5.1.2. is vanaf 2023 en verder sprake van lagere uitgaven binnen onderwijsbeleid.

5.2.5 Sport, cultuur en recreatie

Aanspreekpunt bestuurlijk	Wethouder ten Heuw/Wethouder Bruggink/Wethouder van Wakeren
Betrokken domein(en)	Sociaal/Fysiek/Dienstverlening
Aanspreekpunt Ambtelijk	Suzan Hagen/Katja Boerrigter/Gijs Tiebot

Welke belangrijke ontwikkelingen zien we voor 2022?

Sportbeleid en sportaccommodatie
De Nederlandse sportraad stelt aan het nieuwe kabinet een stelselwet voor om via forse investeringen een toekomstbestendig sportstelsel op te bouwen. Daarmee wordt sport de beoogde toegankelijke publieke voorziening waarvan veel meer mensen gebruik kunnen maken dan nu het geval is. De sportwet regelt het wettelijke kader voor topsport, breedtesport en bewegen en geeft een impuls aan de beschikbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit ervan. Voor de gemeente betekent dit dat de taakstelling van de gemeente ten aanzien van sportaanbieders door de wettelijke verankering mogelijk kan veranderen.

Naar verwachting zal de Europese Commissie voorstellen dat er, na een overgangstermijn, een verbod komt op de levering en toepassing van opzettelijk toegevoegde microplastics, waaronder infill in kunstgrasvelden. De verwachting is dat er per 2029 geen synthetische infill zoals rubbergranulaat meer verkrijgbaar is om de verspreiding van microplastics in het milieu tegen te gaan. Het kabinet heeft per kamerbrief laten weten achter dit verbod te staan en aangegeven dat het kunstgrasveld van 2030 geen infill bevat en en een minimale milieubelasting heeft. Er wordt nagedacht over een specifieke uitkering voor gemeenten om aanvullende lasten voor milieuvriendelijkere kunstgrasrenovaties te compenseren.

Cultuurbeleid: cultuurpresentatie, -productie en -participatie, musea, cultureel erfgoed, media
Iedereen moet in Hengelo kunnen genieten van kunst en cultuur, welke smaak of interesse dan ook. Het belang van kunst en cultuur voor het welzijn van de inwoner wordt steeds meer herkend en erkend: het draagt bij aan persoonlijke ontwikkeling, versterkt de sociale cohesie, brengt levendigheid in de stad en draagt bij aan bereiken van doelen in het sociaal domein. We vragen met de nieuwe kunst- en cultuurnota expliciet aandacht voor promotie van het kunst- en cultuuraanbod en het versterken van de culturele infrastructuur, zodat inwoners van Hengelo daar meer en beter gebruik van kunnen en gaan maken. Daarnaast wordt vanaf 2022 aangepast beleid voor professioneel beeldende kunst beoogd en daar extra financiële middelen voor ter beschikking gesteld. Dit moet resulteren in een verbeterd vestigingsklimaat voor (nieuwe) professioneel kunstenaars om te produceren en presenteren.

Groen
Door klimaatverandering zullen hevige regenbuien vaker voorkomen. Ook wordt het droger en heter. Om in de toekomst het wateroverlastrisico beperkt te houden moeten we de riolering en het stedelijk watersysteem hierop aanpassen. Hierbij zijn vooral grotere bovengrondse maatregelen nodig om het teveel aan water tijdelijk te bergen, zowel in groenstroken van de gemeente als op particulier terrein. We kiezen voor een duurzame aanpak en richten de openbare ruimte in met robuuste oplossingen om de hevige neerslag op te kunnen vangen. Door daarnaast te investeren in maatregelen op de meest kwetsbare locaties, houden we de risico's op wateroverlast beperkt. Door water langer vast te houden kunnen we een buffer realiseren voor droge tijden. Extra groen en water in de openbare ruimte vermindert hittestress. We gaan proberen om particulieren te bewegen om minder stenen in de tuinen te leggen en meer groen aan te leggen.

Erfgoed
Cultureel erfgoed maakt een steeds essentiëler onderdeel uit van onze stad. Het gaat niet alleen fysiek om gebouwen, de stedenbouwkundige opzet, het landschap, maar ook om de verhalen, de historie en de beleving van erfgoed. Behoud door herontwikkeling is overgegaan in behoud door bewustwording. Trots op de wederopbouw, het industriële verleden, een prachtig Tuindorp en alle verhalen die daarbij verteld kunnen worden.

Puiencommissie
Verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van de binnenstad; door aanpassingen van winkelpanden, waarbij de architectuur van het totale pand wordt bezien. De Puiencommissie is van origine gericht op de gevels op de begane grond maar merkt, mede door de transformatie van panden naar wonen, dat ook de verdiepingen meer aandacht behoeven. Dit biedt kansen om hierin mee te denken en ook daar de kwaliteit te verhogen.

Impact corona op programma

Vanaf maart 2020 tot en met juni 2021 hebben de instellingen en verenigingen in de sport- en cultuursector de activiteiten volledig of gedeeltelijk moeten stopzetten. Uit de inventarisatie die we in het voorjaar van 2021 hebben gedaan bij de sectoren blijkt dat in de loop van 2021 de activiteiten geheel weer opgepakt zijn: de inwoners van Hengelo kunnen in 2022 weer gewoon sporten en genieten van kunst en cultuur. De coronamaatregelen en de coronacrisis hebben echter in 2022 nog een financieel en organisatorisch effect op de sectoren sport en cultuur. Door het stopzetten van activiteiten zijn de inkomsten uit wedstrijden, voorstellingen, tentoonstellingen en presentaties bij sport- en cultuurvereningen substantieel minder en de uitgaven veelal onveranderd. Ondanks de ondersteuningsmaatregelen van rijk en gemeente heeft corona financeel vaak op een langere termijn effect op hun exploitaties en hun eigen vermogen: de verenigingen hebben te maken met ledenverlies (gebrek aan nieuwe aanwas) en minder vrijwilligers (afname door minder activiteiten en onzekerheid over veilige omgeving) en zijn daarmee in opbouw. Dit betekent dat de verenigingen in de sport- en cultuursector organisatorisch en financieel in 2022 ook nog kwetsbaar zullen zijn en dat heeft invloed op hun bijdrage aan het programma.

Relevante beleidsnota's

- Kadernota Sport en Bewegen (2017)
- Kunst- en cultuurvisie Hengelo 2014-2020
- Kwartier maken voor de Collectie Hengelo (2008)
- Beleidsnota Cultuurhistorisch Erfgoed 2014-2022
- Nota Vrijetijdseconomie 2011-2021
- Horecavisie (2016)
- Vitale coalities (2008)
- Nota Snippergroen (2015)
- Groenplan Hengelo (2015)
- Meerjarenplan gezondheid (2019)
- Een nieuwe focus op preventie (2019)
- Accommodatiebeleid Sociaal en Vastgoedkaders(2021)

Verbonden partijen

Gildebor/Sociaal Werkleerbedrijf Midden-Twente
Gildebor draagt bij aan het programma door het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en de sportaccommodaties.

Regionaal Bestuurlijk Overleg Sport en Bewegen Twente
Het bestuurlijk overleg sport en bewegen in Twente draagt bij aan het programma door onderlinge afstemming, kennisdeling en samenhang te bevorderen. Eind 2017 is er een regionale notitie 'Sport en Bewegen in Twente' gemaakt en onderschreven door alle 14 Twentse gemeenten. In 2021 is deze notitie geevalueerd en wordt deze doorontwikkeld.

Recreatieschap Twente
Recreatieschap Twente draagt bij aan het programma door het beheer en onderhoud van de recreatieparken. Recreatieschap Twente draagt bij aan het programma door het bevorderen van recreatie en toerisme.

Regionaal overleg Twente, cultuurregio Twente
Recreatieschap Twente draagt bij aan het programma Cultuurregio Twente door beschikbaar stellen van budget ter bevordering van samenwerking tussen de kunst- en cultuursectoren in alle Twentse gemeenten. Het profiel Cultuurregio Twente en onderliggende ambities zijn door alle 14 Twentse gemeenten onderschreven.

Wat willen we bereiken?

5.1 Meer inwoners van Hengelo sporten, bewegen en/of spelen

5.1.1 In 2024 sporten, bewegen en spelen meer inwoners van Hengelo

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage volwassen Hengeloërs (>18 jaar) dat aangeeft één maal per week of vaker te sporten of intensief te bewegen (%)	71% (2021)	n.v.t.	72%	72,5%	73%	73,5%
Percentage inwoners (18+) dat (zeer) tevreden is over speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar (%)	54% (2019), 59,4% (2021)	60%	60%	60%	60%	60%
Percentage inwoners (18+) dat (zeer) tevreden is over speelvoorzieningen voor jongeren tot 12-18 jaar (%)	38,2% (2021)	60%	60%	60%	60%	60%
Percentage inwoners (18+) dat (zeer) tevreden is over de mogelijkheden voor volwassenen om te sporten en te bewegen in de openbare ruimte in Hengelo (%)	65,2% (2021)	n.v.t.	66%	67%	68%	69%

5.2 Inwoners beleven kunst, cultuur en erfgoed in Hengelo

5.2.1 In 2024 waarderen inwoners en bezoekers het culturele aanbod en erfgoed in Hengelo hoger

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Het rapportcijfer dat inwoners geven voor (de diversiteit van) het aanbod van culturele voorzieningen in Hengelo (cijfer 1-10)	7,01 (2021)	n.v.t.	7,0	7,1	7,2	7,3
Het rapportcijfer dat inwoners geven aan de kwaliteit van de culturele voorzieningen in Hengelo (cijfer 1-10)	7,09 (2021)	n.v.t.	7,0	7,1	7,2	7,3
Het rapportcijfer dat inwoners geven voor het behoud van het cultureel erfgoed van Hengelo, zoals monumenten (cijfer 1-10)	7,95 (2021)	n.v.t.	8,0	8,1	8,2	8,3

5.3 Hengelo is aantrekkelijker voor mens, plant en dier met meer en goed onderhouden openbaar groen

5.3.1 In 2024 zijn inwoners meer tevreden over de hoeveelheid en kwaliteit van openbaar groen in Hengelo.

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling 'In mijn buurt is voldoende groen' (%)	73,1% (2019) 77,1% (2021)	77,1%	77,7%	77,1%	77,1%	77,1%
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling 'Perken, plantsoenen en parken in mijn buurt zijn goed onderhouden' (%)	62,6% (2019) 63,7% (2021)	63,7%%	63,7%	63,7%	63,7%	63,7%
Percentage openbaar groen ten opzichte van de totale openbare ruimte (%)	51,3% (2021)	51,3%	51,3%	51,3%	51,3%	51,3%

5.3.2 In 2024 kent Hengelo meer biodiversiteit in de openbare ruimte.

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Oppervlakte ecologisch beheerde bermen en graslanden (hectare)	107,5 (2020)	107,5	236	236	236	236

Wat gaan we daarvoor anders doen in 2022?

5.1.1 In 2024 sporten, bewegen en spelen meer inwoners van Hengelo

- We gaan de Kadernota sport en bewegen actualiseren, waarmee we sport als (preventie)middel voor onder ander gezondheid, participatie en inclusiviteit actiever in gaan zetten.
- Duurzaam beheer van sportvelden blijft aandacht krijgen. In 2022 zullen in ieder geval de kunstgrasvelden bij een renovatie worden voorzien van een meer duurzame toplaag, bij voorkeur non-infill.
- Na afronding van het integraal huisvestingsplan onderwijs is de toekomst van de accommodaties voor bewegingsonderwijs ook inzichtelijk. In navolging hiervan wordt het aanbod van binnensportaccommodaties getoetst aan de toekomstige vraag.
- We geven sport en bewegen nadrukkelijk aandacht in de omgevingsvisies waardoor sport- en beweegmogelijkheden in de openbare ruimte worden versterkt.
- De mogelijkheden onderzoeken om in samenwerking met cultuur en jeugd het aanbod aan activiteiten beter digitaal vindbaar te maken.
- We onderzoeken de mogelijkheid om sportpark Veldwijk opnieuw in te richten waarmee een topsportlocatie voor talentonwikkeling en -begeleiding in de gemeente Hengelo wordt gecrëerd. Hierbij wordt uitvoering gegeven aan de afspraken uit de intentieovereenkomst met de voetbalacademie om de academie van FC Twente/Heracles Almelo te huisvesten in de gemeente.

5.2.1 In 2024 waarderen inwoners en bezoekers het culturele aanbod en erfgoed in Hengelo hoger

- We gaan de culturele infrastructuur versterken door te subsidieren vanuit toetsing op artistiek-inhoudelijke en maatschappelijke kwaliteit. Net als bij de culturele kernvoorzieningen worden samen met de aanvullende culturele instellingen (waaronder Museum Hengelo en RTV Hengelo) hun profiel beschreven en worden prestatie-indicatoren vastgesteld om prestaties jaarlijks te kunnen monitoren.

- Om de samenwerking tussen culturele kernvoorzieningen en amateurverenigingen te stimuleren organiseren we een halfjaarlijks overleg met de betrokken verenigingen en instellingen.
- Er wordt geinvesteerd in promotie van het bestaande kunst- en cultuuraanbod zodat meer inwoners het aanbod kennen en daar gebruik van kunnen maken.
- Omdat we een lange termijn effect van corona op de sector verwachten, blijven we monitoren wat de financiële, organisatorische en maatschappelijke impact hiervan is en de instellingen en verenigingen daar, waar mogelijk, op ondersteunen.
- Verbinden van de kunst- en cultuursector met partijen die uitvoering geven aan evenementenbeleid in de stad door jaarlijks een netwerkbijeenkomst te organiseren.
- We gaan creatieve ondernemers interesseren en binden aan de stad Hengelo door het creëren van broedplaatsen (ruimte voor jonge makers) en het atelierbeleid zo in te richten dat er meer doorstroming is.
- We gaan activiteiten realiseren om professioneel beeldende kunstenaars op wisselende podia te laten exposeren.
- De mogelijkheden onderzoeken om in samenwerking met sport en jeugd het aanbod aan activiteiten beter digitaal vindbaar te maken.
- We haken in een vroeg stadium aan bij ontwikkelingen om erfgoed een onderdeel te laten zijn van elke ontwikkeling (o.a. in bestemmingsplannen).
- Opstellen nieuwe beleidsnota Cultureel Erfgoed 2022-2030 met daarin speciaal aandacht voor de betekenis van erfgoed en de inzet van de gemeentelijke adviescommissie (de huidige Erfgoedcommissie) en andere erfgoedadviseurs.
- Cultureel historisch Erfgoed een vaste plek geven in de producten die voortkomen uit de invoering van de Omgevingswet. Hierbij extra aandacht voor onze externe partners, zoals welstand, de Rijksdienst en andere adviesorganen.
- Nader vorm geven en rol bepalen van de ‘nieuwe’ Erfgoedcommissie onder de Omgevingswet.
- Naast de aanpak van winkelpanden in de binnenstad wordt extra ingezet op de aanpak van de ‘achteraf straatjes’: Veldbleekstraat, Kattenhoek en Molensteeg.
- We gaan onderzoeken of de Subsidieverordening aanpassing behoeft om de kwaliteit van de totale gevel(s) van panden meer te stimuleren.

5.3.1 In 2024 zijn inwoners meer tevreden over de hoeveelheid en kwaliteit van openbaar groen in Hengelo

- We maken de binnenstad aantrekkelijker door groen en water toe te voegen.
- Vanaf 2020 is extra geld beschikbaar gesteld om te investeren in de vervanging van plantmaterialen, die het einde van hun levensduur hebben bereikt. Meer groen is een belangrijk thema voor de raad en het college. Behoud van bestaand groen is echter van minstens zo groot belang.
- In 2020 is er voor vier jaar een investeringsbedrag van € 150.000 per jaar beschikbaar gesteld voor het vergroenen van de wijken. In 2020 is een start gemaakt met het project Van Grijs naar Groen in de wijken Woolde en Noord. In 2021 waren Slangenbeek en Wilderinkshoek aan de beurt. In 2022 zijn twee andere wijken aan de beurt. Bij het vergroenen van de wijk krijgen de inwoners een belangrijke rol bij het bepalen waar en hoe de vergroening uitgevoerd wordt.
- We gaan in co-creatie met de Vrienden van het Weusthag en partners in het Weusthagpark verder uitvoering geven drie ambities uit het vastgestelde ambitieplan:

1. Versterken van het landschappelijke karakter.
2. Herontwikkeling van de entree en de kinderboerderij.
3. Het versterken van sport en bewegen.

5.3.2 In 2024 kent Hengelo meer biodiversiteit in de openbare ruimte.

- We gaan meer bermen en graslanden omvormen naar kruidenrijk grasland ter bevordering van de biodiversiteit. Dit doen we door extensief te maaien met afvoer van het maaisel, met een transitie naar ecologisch maaibeheer, waarbij de maaitijdstippen afhankelijk zijn van de voorkomende vegetaties.

- We willen maatregelen voor extra groen en water in de stad combineren om wateroverlast, droogte en hittestress terug te dringen. Bij alle projecten nemen we dit als uitgangspunt.
- In 2021 zijn de klimaatdialogen gevoerd. We gaan in 2022 uitvoering geven aan de resultaten die voort zullen vloeien uit deze klimaatdialogen.

Wat blijven we doen?

Sport

- We blijven sport en bewegen stimuleren op scholen, in wijken en bij sportclubs voor specifieke doelgroepen, zoals jeugd, mensen in een kwetsbare positie en mensen met een beperking.
- We zetten ons in voor sportverenigingen door onder andere het voeren van verenigingsgesprekken, het organiseren van themabijeenkomsten sport en het subsidieren van sportkennismakingsaanbod en het opleiden van verenigingskader.
- We blijven ons richten op het realiseren van duurzame verbindingen tussen sport-/beweegaanbieders en onderwijs-/zorg- en welzijnsaanbieders (bijvoorbeeld in het Twentebad). Hierbij dient sport als middel voor jeugd(zorg), gezondheid en preventie van eenzaamheid.
- Wij blijven combinatiefunctionarissen sport inzetten (waaronder o.a. Hengelo Sport) op de specifieke doelgroepen.
- Vanuit de regionale samenwerking zetten we in op de volgende thema's: 'meedoen door kwetsbare doelgroepen/inclusief sporten', 'sport en bewegen voor een vitale en gezonde samenleving' en 'talentherkenning, ontwikkeling en ondersteuning'.
- Inwoners sporten en bewegen steeds meer onafhankelijk van verenigingen. Daarom blijven we inzetten op het faciliteren van sporten en bewegen in de openbare ruimte door het creëren van een meer beweegvriendelijke omgeving.
- De Hengelose sportaccommodaties bestaan onder meer uit het Twentebad, het FBK stadion, 5 sporthallen, 14 gymzalen en 8 sportparken. Deze gemeentelijke accommodaties blijven betaalbaar voor inwoners doordat we ze tegen maatschappelijke tarieven verhuren aan Hengelose verenigingen en inwoners. Daarnaast verhuren we in de avonduren en weekenden ook een aantal sportaccommodaties die eigendom zijn van onderwijsinstellingen.
- We houden onze sportaccommodaties in samenwerking met SWB/Gildebor aantoonbaar veilig, schoon en in goede staat van onderhoud conform de eisen van NOC*NSF en de sportbonden. Het Twentebad houdt het keurmerk Veilig & Schoon.
- We blijven ons inzetten voor het verduurzamen van de sportaccommodaties, waaronder het Twentebad.
- We streven ernaar om sportinitiatieven plaats te laten vinden in Hengelose sportaccommodaties zoals het Twentebad en het FBK-stadion; dit soort initiatieven zijn bijvoorbeeld de FBK-games, het Auni-toernooi en de dubbele mijl.
- Vanuit de waarde dat met sporten inclusiviteit gerealiseerd kan worden vinden in 2022 de Special Olympics plaats in Twente. Hengelo is één van de gaststeden en de openingsceremonie vindt plaats in het FBK-stadion.
- Vanuit de thema's jong en vaardig bewegen, inclusiviteit en versterking van de sportinfrastructuur geven we uitvoering aan het Lokaal Sportakkoord.
- De preventieve inzet van sport en bewegen wordt op het terrein van (jeugd)zorg, Wmo en Participatie doorontwikkeld door in te zetten op kwetsbare kinderen en volwassenen met overgewicht.

Cultuur

- We subsidiëren culturele kernvoorzieningen Oyfo, Schouwburg Hengelo, Metropool Poppodium van Twente (samen met de gemeente Enschede) en de Bibliotheek Hengelo ten einde een sterke basisinfrastructuur voor kunst en cultuur in Hengelo te realiseren. Wij beoordelen de kwaliteit van de culturele kernvoorzieningen op basis van het Culturele Waardemodel en toetsen daarbij op gelijkwaardige wijze op de inhoudelijke en de maatschappelijke kwaliteit van de instelling. Het profiel van de instelling bepaalt de context van de beoordeling.

- We subsidiëren amateurverenigingen, zodat zij in de volle breedte en met hun diversiteit in staat zijn om een bijdrage te leveren aan het kunst- en cultuuraanbod.
- We subsidiëren organisaties voor beeldende kunst en ateliers, zodat er in de basis voldoende mogelijkheden zijn om beeldende kunst professioneel uit te voeren.
- We subsidiëren organisaties voor cultureel erfgoed, zoals Museum Hengelo, Historisch Archief Beckum en Historie Brandweer Hengelo om de geschiedenis van de stad zichtbaar te houden.
- We subsidiëren RadioHengeloTV als de lokale publieke omroep die voorziet in een lokaal toereikend media-aanbod en staat voor onafhankelijke journalistiek.
- We beheren en onderhouden het gemeentelijk kunstbezit.
- We financieren (samen met Fonds Cultuurparticipatie en de Provincie Overijssel) het programma Cultuureducatie met Kwaliteit met als resultaat een breed en divers aanbod van kunst- en cultuureducatie op scholen.
- We subsidiëren diverse culturele activiteiten zoals carillonbespelingen, 4 mei Herdenking en Koningsdag, zodat kunst en cultuur de stad leefbaarder maken en reuring geven.
- Ten einde cultuur als (preventie)middel in te zetten, is de cultuurmakelaar in het sociaal domein actief. Vanuit het perspectief van meedoen en persoonlijke ontwikkeling legt zij de verbinding tussen cultuur en sociaal domein.
- We geven een vervolg aan de inventarisatie van post-‘65 architectuur (panden en objecten).
- Voor aanwijzing van waardevolle panden en gebieden is continu aandacht.
- We houden aandacht voor het erfgoed in Hart van Zuid.
- We geven vervolg aan ontwikkeling kerkenvisie.
- We bereiden de nieuwe beleidsnota Cultureel Erfgoed 2022-2026 voor.
- We subsidiëren de restauraties van cultureel erfgoed, zoals monumentale panden, Tuindorp ’t Lansink, begraafplaatsen, herdenkingsmonumenten, studies voor herbestemming karakteristieke boerderijen en opstallen en communicatie/PR projecten gerelateerd aan erfgoed.
- We adviseren eigenaren op het gebied van restauratie, onderhoud, energiezuinigheid.
- We initiëren projecten op het gebied van erfgoed en brengen die in de uitvoering.
- We begeleiden en adviseren eigenaren van winkelpanden in de binnenstad in een proces van ontwerp naar uitvoering voor wijziging van de gevel op de begane grond. Tevens adviseren we eigenaren van winkelpanden in de binnenstad in passende reclamevoering. Ook adviseren en (beperkt) subsidiëren van onderhoud of wijzigingen op de verdiepingen van winkelpanden in de binnenstad.
- We subsidiëren kwalitatief goede verbouwingen van (winkel)panden in de binnenstad.

Openbaar groen en recreatie

- Gildebor zal de stad blijven onderhouden volgens de vastgestelde beeldkwaliteitsnormen.
- Wij zetten ons in voor een prettig woon- en leefklimaat in de stad. Wij zorgen voor voldoende, gevarieerd en goed onderhouden openbaar groen. Daarbij houden wij rekening met de verschillende gebruiks- en natuurfuncties en met toekomstige klimaatontwikkelingen.
- Twee maal per jaar overleggen wij met onze externe groenpartners tijdens de Groene Tafel. Het doel is om elkaar te informeren over actualiteiten op het gebied van groen in Hengelo. Ook delen wij kennis en werken aan gezamenlijke groenprojecten en/of -activiteiten in Hengelo.
- De externe groenpartners hebben een adviserende rol bij zwaardere ingrepen in de hoofdgroenstructuur.
- Samen met onze externe groenpartners stimuleren wij bewoners om tuinen groener te maken en te houden. We zijn hiervoor aangesloten bij de landelijke campagne van de Stichting Steenbreek.
- Wij zorgen voor uitdagende, veilige en goed onderhouden speel- en ontmoetingsplekken, afgestemd op de bevolkingssamenstelling in de wijken en buurten.
- Wij zorgen voor voldoende voorzieningen voor vrije beoefening van sport en spel in de openbare ruimte (de zgn. 12+ speelplekken), zoals trapvelden, tafeltennistafels en basketbalvoorzieningen.
- Vrij spel is overal waar dat veilig kan in de openbare ruimte toegestaan (informeel spelen).
- De kinderboerderij geeft bezoekers de mogelijkheid om te ontspannen, te recreëren en in contact te komen met dieren en planten.

- Subsidiëren van recreatieparken in regionaal verband.
- We blijven regionaal en landelijk afstemmen en verder samenwerken op het gebied van de aanpak van de eikenprocessierups.
- We blijven actief bijdragen aan de verbetering van de leefomstandigheden van bijen en andere bestuivende insecten, zoals onder andere afgesproken in het Bijenconvenant.
- We blijven streven naar meer biodiversiteit, o.a. door ecologisch beheer van bermen en graslanden en variatie in de soortkeuze van bomen en beplantingen.
- Wij blijven maatregelen nemen om water langer vast te houden in het gebied, o.a. door afkoppelen, aanleg van wadi's en bergingsvijvers, meer ruimte voor de beken en het stimuleren van de vergroening van tuinen en groene daken.

Wat mag het kosten?

Taakveld	Saldo rekening 2020	Saldo begroting 2021	Lasten begroting 2022	Baten begroting 2022	Saldo begroting 2022	Verschil 2022 - 2021
5.1 Sportbeleid en activering	-503	-420	523	57	-466	-46
5.2 Sportaccommodaties	-5.113	-4.645	8.500	4.270	-4.230	415
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-5.943	-6.414	7.129	1.814	-5.315	1.099
5.4 Musea	-344	-359	364	-	-364	-4
5.5 Cultureel erfgoed	-333	-304	310	-	-310	-6
5.6 Media	-2.603	-2.608	2.644	59	-2.585	23
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-6.498	-6.679	6.827	-	-6.827	-148
Totaal 5 Sport, cultuur en recreatie	**-21.338**	**-21.430**	**26.297**	**6.200**	**-20.097**	**1.333**

Taakveld	Saldo begroting 2022	Saldo begroting 2023	Saldo begroting 2024	Saldo begroting 2025
5.1 Sportbeleid en activering	-466	-408	-408	-408
5.2 Sportaccommodaties	-4.230	-4.202	-4.140	-4.142
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-5.315	-5.317	-5.316	-5.318
5.4 Musea	-364	-364	-364	-364
5.5 Cultureel erfgoed	-310	-310	-310	-310
5.6 Media	-2.585	-2.585	-2.585	-2.585
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-6.827	-6.824	-6.897	-6.960
Totaal 5 Sport, cultuur en recreatie	**-20.097**	**-20.011**	**-20.021**	**-20.087**

Financiële toelichting

5.1 Sportbeleid en activering (€ 46.000 nadeel)
Dit taakveld kent een nadeel dat voornamelijk verklaard wordt door incidentele uitgaven voor de Special Olympics in 2022. Het overige deel betreft meerdere kleine verschillen.

5.2 Sportaccommodaties (€ 415.000 voordeel)
Het voordeel op dit taakveld is voornamelijk te verklaren door de huidige lage rentestand, voorstellen uit de Kadernota's, corona gerelateerde effecten en kapitaallasten.
Het vervangingsvoorstel van inventaris sporthallen (21-FP-5.2) is afgerond en brengt een voordeel met zich mee. De renovatie van buitenbaden, ligweide en kiosk van het Twentebad (22-NB-5.2) is budgettair neutraal omdat tegenover de lasten eenzelfde opbrengst verwacht wordt. De millieuvriendelijke kunstgrasvelden (22-NB-5.5) zullen hogere kapitaallasten met zich mee brengen. In 2022 verwachten wij geen kwijtschelding, maar ook geen compensatie van kwijtscheldingen amateursport verhuur door corona.
Het overige verloop in de begroting valt te verklaren door de som van meerdere kleine verschillen.
In de Kadernota is het voorstel huisvesting academie FC Twente / Heracles (22-NB-5.2) als P.M. opgenomen. Hiervoor zullen wij een nadere uitwerking aanbieden zodra de mogelijkheden van realisatie onderzocht zijn.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie (€ 1.099.000 voordeel)
Het voordeel is voornamelijk te verklaren door corona gerelateerde subsidies in 2021, welke niet begroot zijn in 2022. Het overige verschil valt te verklaren door een voordeel vanwege de huidige lage rentestand en indexaties van subsidies.
In 2021 heeft de overdracht van het pand van de Schouwburg naar de gemeente plaats gevonden. Dit betreft een budgettair neutraal effect op de begroting. Tegenover de hogere onderhoudslasten in de begroting staan een huurvergoeding en een gevormde bestemmingsreserve uit het verleden.

Het voorstel Kunst en cultuurnota (22-NB-5.1) leidt tot hogere lasten van € 40.000. Tot moment van besluitvorming over concrete invulling is deze zichtbaar in programma 9, na besluitvorming zullen deze lasten op taakveld 5.3 landen.

5*.4 Musea (€ 4.000 nadeel)*
Dit taakveld laat geen significante afwijkingen zien.

5.5 Cultureel erfgoed (€ 6.000 nadeel)
Dit taakveld laat geen significante afwijkingen zien.

5.6 Media (€ 23.000 voordeel)
Dit taakveld laat geen significante afwijkingen zien.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie (€ 148.000 nadeel)
Er is in de Kadernota 2022-2025 € 116.000 beschikbaar gesteld voor ecologisch maaibeheer (22-NB-5.6). Daarnaast ontstaan kleinere verschillen door prijsindexatie en hogere ambtelijke inzet ten gevolge van de verhoogde aandacht voor groen in de stad.

Meerjarig verwachten we hogere kapitaallasten. In volgende jaren volgen de vervangingsinvesteringen op het gebied van openbaar groen, de herinrichting van het park Bataafse Kamp en de vervangingsinvesteringen Duurzaam Spelen. M.i.v. 2022 is het exploitatiebudget Groen verlaagd ter dekking van deze hogere kapitaallasten (zie Kadernota 2022-2025 bijlage 8.5).

5.2.6 Sociaal domein

Aanspreekpunt bestuurlijk	Wethouders van Wakeren, ten Heuw en Bruggink
Betrokken domein(en)	Sociaal
Aanspreekpunt Ambtelijk	Suzan Hagen

Welke belangrijke ontwikkelingen zien we voor 2022?

Het sociaal domein is een veelomvattend programma, dat volop in ontwikkeling is. In 2021 is het Beleidsprogramma sociaal 2021-2025 vastgesteld. Daarin wordt vanuit het uitgangspunt 'het gewone leven centraal' integraal gewerkt. Dit zijn:

1. vormgeven integrale toegang en regie;
2. inzetten op preventie en vroegsignalering;
3. vormgeven toekomstbestendige voorzieningen;
4. investeren in zakelijk partnerschap;
5. krijgen van zicht en sturing op het sociaal domein.

Voor het jeugddomein blijft het grip krijgen op de stijgende uitgaven jeugdhulp belangrijk. We krijgen tijdelijke middelen ook in 2022 en hiermee moeten we langere termijn effecten bereiken om de volumestijging in de jeugdhulp (met name ook langere, intensievere trajecten) te doen dalen. Lokaal versterken we de al ingezette ontwikkeling van een stevig preventief voorveld voor jeugd. In lijn met de opgestelde regiovisie jeugdhulp Twente (najaar 2021) werken we aan het beschikbaar hebben van de juiste specialistische jeugdhulp op regionale en ook bovenregionale schaal. Naast de financiële druk zijn ook de wachttijden voor hulp en de doorstroom en afbouw van verblijf in instellingen belangrijke vraagstukken. Daarnaast neemt het arbeidsmarktvraagstuk in het jeugddomein toe. Zijn er voldoende professionals in de jeugdhulp, met de deskundigheid die nodig is?

Bij de Wmo zien we een toename in aantallen en vindt er een verschuiving plaats van zwaardere naar lichtere ondersteuning. Door de invoering van het (vaste) abonnementstarief blijft de instroom van huishoudelijke ondersteuning structureel aan de hoge kant.

Werk en Inkomen
Met betrekking tot de gebundelde uitkering (BUIG) voor de bekostiging van de uitkeringen, zien wij als gevolg van aanpassingen in het landelijke verdeelmodel een afname in het budget. Daarnaast staat een doelgroep die steeds breder en complexer is. Dit heeft ook gevolgen voor de uitvoering van de bijstand en de begeleiding van mensen naar werk. Iedereen die kan werken proberen we aan het werk te krijgen al dan niet met ondersteuning of in deeltijd. Wij verwachten dat het moeilijker wordt om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar werk te begeleiden en dat we daarop extra inzet moeten plegen bijvoorbeeld in de vorm van loonkostensubsidie of jobcoaching. De exacte effecten zijn op dit moment nog moeilijk in te schatten. Wij zien daarbij een arbeidsmarkt die in beweging is en vraagt om een wendbare en weerbare beroepsbevolking en wendbare en weerbare bedrijven. De coronacrisis zorgt voor forse uitdagingen op de heel korte termijn. Op de langere termijn zorgen transities (o.a. duurzaamheid en digitalisering) en innovaties (o.a. automatisering en robotisering) voor veranderingen binnen organisaties en de inhoud van werk. Door het brede scala aan economische ontwikkelingen ontstaan in sommige beroepsgroepen overschotten terwijl in andere tekorten ontstaan. Vooralsnog blijven de vorig jaar verwachte aantallen werklozen uit (dat geldt ook voor de doelgroep jongeren).

Als gemeente krijgen we daarnaast een belangrijke rol bij de begeleiding van nieuwkomers die inburgeringsplichtig zijn. De nieuwe Wet Inburgering treedt in werking op 1 januari 2022. Het doel van de nieuwe wet is dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk meedoen in Nederland, het liefst door betaald werk. De gemeente voert de regie over het inburgeringstraject.

Aanvragen schuldhulpverlening bij BudgetAlert lopen sinds 2020 terug, net als bij de Stadsbank. Dit is landelijk beeld, waarschijnlijk veroorzaakt door de landelijk ingezette steunmaatregelen om de coronacrisis door te komen. Waarschijnlijk zal deze terugval in dienstverlening zich ook in (een groot deel van) 2021 voordoen. We verwachten in 2022 alsnog een toename in het aantal aanvragen schuldhulpverlening, na het stoppen van de steunmaatregelen.

De uitgaven voor bewind blijven oplopen. Er is een Actieplan Bewind gestart om de uitgaven te stabiliseren. Het Actieplan Bewind betekent aanscherping bijzondere bijstand, uitvoering Adviesrecht bewind, Pilot Bewind in eigen beheer, voorlichten bewindvoerders en de aanscherping van de toegang tot schuldhulpverlening.

Impact corona op programma

Jeugd en Wmo
De impact van Corona is in gezinnen groot geweest en zal meerjarig effecten hebben op de ontwikkelingen van de jeugd. Vanuit de aanvullende rijksmiddelen investeren we extra op het welzijn van de jeugdigen in Hengelo en dit doen we in samenhang met het nationaal programma voor onderwijs. Waar het kan intensiveren we de ondersteuning dicht bij kinderen, jongeren en gezinnen die er al is en werken we aan het bieden van meer mogelijkheden voor jeugdigen in de vrije tijd. Door corona kon minder gebruik worden gemaakt van de collectieve voorzieningen in verband met sluitingen in bijvoorbeeld wijkcentra, waardoor inwoners naar de gemeente zijn verwezen voor een indicatie maatwerk. We verwachten de cliënten met deze indicaties maatwerk niet op korte termijn allemaal te kunnen bewegen naar het voorveld.

Werk en inkomen
Vanwege de coronacrisis verwachten wij dat de uitgaven omtrent de bijstand zullen gaan toenemen. We zien op dit moment een stijging van het aantal inwoners dat een beroep doet op de bijstand. Deze stijging neemt mogelijk verder toe op het moment dat de steunmaatregelen van het Rijk per 1 oktober 2021 stoppen.

Als het aantal inwoners dat afhankelijk is van een bijstandsuitkering in de komende jaren daadwerkelijk toeneemt zal ook een groter beroep op het minimabeleid, de bijzondere bijstand en de schuldhulpverlening worden gedaan. Voor de schuldhulpverlening geldt in ieder geval dat we verwachten dat de instroom nog toeneemt omdat veel mensen tot 1 oktober 2021 nog gebruik kunnen maken van betalingsregelingen als onderdeel van de steunpakketten. Ondernemers die door de crisis in de problemen zijn gekomen kunnen nu nog een beroep doen op de Tozo-regeling. Ook deze regeling vervalt per 1 oktober 2021 en het is de verwachting dat een deel van de bedrijven niet levensvatbaar zal zijn.

Relevante beleidsnota's

- Actieplan mantelzorg (2015)
- Actieplan vrijwilligerswerk (2016)
- Koersdocument Integrale inkoop jeugd en Wmo (2016)
- Transformatie-agenda ‘Hengelo sociaal met lef’ (2016)
- Nota Werk maken van Werk 2016-2020
- Notitie ‘Ondersteuning en zorg voor Jeugd en Wmo, maatregelen voor 2017 en verder’ (2017)
- Nota Handhaving Sociaal Domein (2017)
- Twents model inkoop maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp (2017)
- Interventieprogramma Sociaal Domein (2018)
- Regionale visie Huiselijk geweld en kindermishandeling 2018-2022
- Meerjarenbeleidsplan LHBT 'Anders is ook gewoon' 2019-2022
- Meerjarenplan gezondheid 'Gezond op de agenda' (2019)
- Lokale visie Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen na 2021 (2019)
- Notitie 'Een nieuwe focus op preventie in het sociaal domein Hengelo' (2019)
- 'Wonen en zorg in Hengelo', Opgaven voor 2019 -2025

- Uitvoeringsplan 'Eenzaamheid is iets om te delen' (2020)
- Regionaal plan van aanpak tegengaan dak- en thuisloosheid centrumgemeente Enschede
- Actieplan toegankelijkheid Hengelo (2020)
- Actieplan preventie (2020)
- Beleidskader Armoede en Schulden 2021-2024 'Het taboe doorbreken'
- Beleidsprogramma sociaal 2021 - 2025 (2021)

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid
Per juli 2021 treedt de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid in werking. Dit is één GR voor GGD, OZJT en Veilig Thuis Twente. Ook wordt gastheerschap geboden aan Kennispunt Twente. Dit komt voort uit de gemeenschappelijke regeling (GR) Regio Twente zoals deze tot 1 juli 2021 uitgevoerd werd. Samen met onze regiogemeenten zorgen wij voor inkoop van de juiste (geïndiceerde) maatwerkondersteuning zodat het beschikbaar is voor inwoners die het nodig hebben. Samen werken wij aan het bevorderen van de gezondheid van mensen door middel van preventie, gezondheidsbescherming en verminderen van gezondheidsverschillen.

Recreatieschap Twente
Het Recreatieschap Twente zal per 1 januari 2022 worden opgericht. Het DB rapporteert hierover aan het AB van de GR Gezondheid die opdrachtgever is, omdat die samenwerking tot 1 januari 2022 in de gemeenschappelijke regeling is opgenomen.

Portefeuillehoudersoverleg Arbeidsmarkt (samenwerking Wet SUWI)
De arbeidsmarkt is regionaal en vraagt samenwerking om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt zo optimaal mogelijk in te richten en om het Twents economisch profiel te helpen versterken.

Sociaal Werkleerbedrijf Midden Twente (SWB)
Uitvoeringsorganisatie om namens de deelnemende gemeenten een 3 tal gemeentelijke kerntaken uit te voeren:
1. Wet sociale werkvoorziening en Nieuw Beschut.
Met ingang van 1-1 2015 vindt geen nieuwe instroom meer plaats in de WSW waardoor het aantal medewerkers jaarlijks daalt. Met ingang van 2017 is Nieuw Beschut een wettelijke taak en uitvoering hiervan vindt plaats door SWB.
2. Arbeidsontwikkeling.
De SWB voert in het kader van de Participatiewet arbeidsontwikkeltrajecten uit en ondersteunt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt om aan de slag te komen. Hierbij moet regulier werk altijd het uitgangspunt zijn. Wanneer dat (nog) niet haalbaar is kunnen instrumenten als loonkostensubsidie en beschut werk worden ingezet.
3. Uitvoeringstaken ten behoeve van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte (Gildebor).

Werkplein Twente (Wet SUWI uitvoering)
Vanuit de Participatiewet zijn wij verantwoordelijk voor de begeleiding naar zo regulier mogelijk werk. In het Werkplein werken wij verplicht samen met het UWV om werkzoekenden en werkgevers hierin te ondersteunen.

Stadsbank Oost Nederland
Vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening zijn wij verantwoordelijk voor de schuldhulpverlening aan onze inwoners, inclusief preventie en nazorg. Het doel is mensen schuldenvrij te krijgen en financieel stabiel. De financieel-technische zaken op dit gebied, waaronder budgetbeheer en schuldregelen, zijn overgedragen aan de Stadsbank. Binnen de Stadsbank werken 22 gemeenten samen.

Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne Haaksbergen en Hengelo
Voor de uitvoering van de Participatiewet werken we samen met Borne en Haaksbergen. Naast de verstrekking van bijstand wordt ook uitvoering gegeven aan het re-integratiebeleid en armoedebeleid.

Gemeenschappelijke Regeling Centrumregeling Beschermd Wonen
Per 2023 worden gemeenten lokaal verantwoordelijk voor nieuwe cliënten uit hun eigen gemeente die zijn aangewezen op beschermd wonen. Wij hebben (tesamen met de andere regiogemeenten welke tot en met 2021 nog onder de centrumgemeente Enschede vallen) in 2020 besloten om vanaf 2023 de voorzieningen voor beschermd wonen bovenlokaal te blijven organiseren.

Wat willen we bereiken?

6.1 Meer inwoners doen mee in de Hengelose samenleving en voelen zich verbonden met (mensen in) hun omgeving

6.1.1 In 2024 zetten meer inwoners zich in voor de (lokale) samenleving

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage Hengelose volwassenen (18+) dat aangeeft mantelzorg te verlenen (%)	43,2% (2019) 45,5% (2021)	45,5%	45,0%	45,0%	45,0%	45,0%
Percentage Hengelose volwassenen (18+) dat aangeeft vrijwilligerswerk te doen (%)	53,7% (2019) 46,6% (2021)	46,6%	46,6%	49,0%	53,7%	54,0%

6.1.2 In 2024 zijn minder inwoners eenzaam

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage van de Hengelose volwassenen (18-65 jaar) dat aangeeft vaak eenzaam te zijn (%)	2,80% (2021)	2,80%	2,75%	2,70%	2,65%	2,60%
Percentage van de Hengelose ouderen (65+) dat aangeeft vaak eenzaam te zijn (%)	1,70% (2021)	1,70%	1,70%	1,68%	1,66%	1,64%

6.2 Meer inwoners in Hengelo redden zichzelf, waar nodig met ondersteuning van de gemeente

6.2.1 In 2024 hebben minder inwoners problematische schulden

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Aantal verwijzingen van Budget Alert naar de Stadsbank in een jaar (aantal)	143 (2019)	n.v.t.	135	130	130	130
Percentage verwijzingen voor schuldhulp naar Stadsbank als deel van de totale aanmeldingen voor schuldhulp per jaar in Hengelo (%)	24% (2019)	n.v.t.	22%	21%	20%	20%

6.2.2 In 2024 maken meer inwoners optimaal gebruik van ons armoedebeleid

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage huishoudens in Hengelo met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum (%)	14,9% (2020)	15,0%	14,9%	14,9%	14,9%	14,9%
Aantal Hengelose kinderen (18-) in een gezin met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum (aantal)	1.605 (2020)	1.605	1.605	1.605	1.605	1.605
Percentage huishoudens met een inkomen tot 120% van het minimuminkomen dat gebruik maakt van één of meer minimaregelingen (%)	50% (2020)	50%	55%	55%	60%	65%

6.2.3 In 2024 hebben meer inwoners met weinig kans op regulier werk een (zo nodig aangepaste) baan

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage bijstandsgerechtigden dat in een jaar is uitgestroomd naar betaald werk als deel van het totale aantal bijstandsgerechtigden aan het eind van dat jaar (%)	11,6% (2019) 11,0% (2020)	10,9%	11,0%	11,1%	11,2%	11,2%
Percentage re-integratietrajecten dat tot uitstroom naar betaald werk (deeltijd of voltijd) heeft geleid als deel van het totale aantal re-integratietrajecten (%)	19,9% (2019) 16,2% (2020)	16,4%	16,5%	16,6%	16,7%	16,8%
Aantal personen dat betaald werk verricht met een loonkostensubsidie (aantal)	179 (2019) 199 (2020)	230	230	245	255	260

6.2.4 In 2024 weten meer inwoners de algemene voorzieningen te vinden[1]

1 Algemene voorzieningen zijn voorzieningen, die voor onze inwoners vrij toegankelijk zijn. Dat wil zeggen dat ze geen toestemming van ons nodig hebben om er gebruik van te maken. Algemene voorzieningen kunnen collectief (soms doelgroep gericht) en individueel zijn en zijn altijd voorliggend dan wel aanvullend. Voorbeelden van algemene voorzieningen die door de gemeente worden gefinancierd zijn de jongerensoos, (ouderen)sociëteiten, prenatale voorlichting, taallessen, maatschappelijk werk, ouderenadviseur, jeugdgezondheidszorg en begeleide omgangsregeling (voor ouders in scheiding).

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage inwoners dat aangeeft in de afgelopen 12 maanden actief deelgenomen te hebben aan georganiseerde activiteiten bij organisaties, zoals Wijkracht, sportverenigingen, culturele instellingen, jongerencentra, etc. (%)	68,1% (2019) 55,1% (2021)	55,1%	57,0%	63,0%	68,1%	68,3%

6.2.5 In 2024 zijn minder inwoners aangewezen op maatwerkvoorzieningen Wmo en jeugd bij het oplossen van problemen in hun leefsituatie[1]

1 Maatwerkvoorzieningen zijn voorzieningen die niet vrij toegankelijk zijn. Het gaat dan om collectieve en individuele (maatwerk)voorzieningen waarvan wij als gemeente vinden dat wij er toestemming voor moeten verlenen. Omdat het specialistische zorg is of omdat het een hele dure zorgvorm is. Maatwerkvoorzieningen die wij financieren zijn bijvoorbeeld huishoudelijke hulp, dagbesteding, hulpmiddelen, vervoer, schuldhulpverlening, ambulante jeugdhulp, pleegzorg of residentiële hulp.

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage Hengelose jeugdigen (tot 18 jaar) dat geïndiceerde jeugdhulp krijgt (%)	12,60% (2019)	n.v.t.	12,00%	12,00%	11,90%	11,80%
Percentage Hengelose inwoners (18-65 jaar) dat een maatwerkvoorziening Wmo krijgt (%)	7,10% (2019)	n.v.t.	7,00%	6,95%	6,90%	6,85%
Percentage Hengelose inwoners (≥ 65 jaar) dat een maatwerkvoorziening Wmo krijgt (%)	7,10% (2019)	n.v.t.	7,00%	6,95%	6,90%	6,85%

6.2.6 In 2024 zijn inwoners tevreden over de re-integratievoorzieningen en maatwerkvoorzieningen Wmo en jeugd van de gemeente

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage gebruikers van re-integratievoorzieningen dat tevreden is over het uiteindelijk bereikte resultaat van het traject (%)[1]	6,5 (2018)	n.v.t.	6,6	6,7	6,8	6,9
Percentage gebruikers van maatwerkvoorzieningen Wmo dat één of meer positieve effecten van de voorziening ervaart (%)[2]	77% (2019)	n.v.t.	77%	77%	77%	77%
Percentage gebruikers van geïndiceerde jeugdhulp dat één of meer positieve effecten van de hulp ervaart (%)	97% (2019)	n.v.t.	97%	97%	97%	97%

1 Het betreft hier de gemiddelde waardering van het uiteindelijk bereikte resultaat van het traject zoals gemeten in het Klanttevredenheidsonderzoek van 2018.

2 Aan gebruikers van maatwerkvoorzieningen Wmo wordt gevraagd in hoeverre zij door de ondersteuning die zij krijgen (a) beter de dingen doen die zij willen doen, (b) zich beter redden en (c) een betere kwaliteit van leven hebben (maatschappelijke effecten).

Wat gaan we daarvoor anders doen in 2022?

6.1 Meer inwoners doen mee in de Hengelose samenleving en voelen zich verbonden met (mensen in) hun omgeving

6.1.1 In 2024 zetten meer inwoners zich in voor de (lokale) samenleving

- We onderzoeken of er in onze regio voldoende respijtzorg voor mantelzorgers beschikbaar is. Ook kijken we hoe deze beter te vinden en in te zetten is. Dat doen we in samenwerking met zorgverzekeraars.
- We gaan jonge mantelzorgers vraaggericht ondersteunen. Dat doen we naar aanleiding van een in 2021 afgerond behoeftenonderzoek.
- In samenwerking met Wijkracht starten we een campagne om meer mantelzorgers te bereiken.
- Door corona is het aantal vrijwilligers flink geslonken. We starten een wervingscampagne om het aantal vrijwilligers weer op het oude niveau te brengen.
- We onderzoeken of we met workshops en bijeenkomsten vrijwilligers vanuit verschillende achtergronden bijeen kunnen brengen. We willen zorgen voor meer onderlinge betrokkenheid en uitwisseling van kennis en ervaring. Dat doen we door informatie aan te bieden over relevante onderwerpen als de vrijwilligersverzekering en vaardigheden als het ‘boeien en binden van vrijwilligers’.
- Inwoners die op zoek zijn naar vrijwilligerswerk moeten snel kunnen vinden wat er beschikbaar is. Ook moeten ze makkelijk een eigen profiel kunnen aanmaken zodat vraag-en-aanbod matches sneller gemaakt worden. Om dit te bereiken richten we de website van het Servicepunt Vrijwilligerswerk Hengelo opnieuw en gebruiksvriendelijker in.

6.1.2 In 2024 zijn minder inwoners eenzaam

- Wij vragen bij professionals in zorg en welzijn, vrijwilligers en inwoners maar ook bij bedrijven, winkeliers en anderen om aandacht voor het signaleren van eenzaamheid.
- Wij gebruiken (social) media om te werken aan bewustwording en voorbeelden te geven hoe het taboe rond eenzaamheid te doorbreken.
- We stimuleren initiatieven tot samenwerken en netwerkvorming en zo nodig ondersteunen we.

6.2 Meer inwoners in Hengelo redden zichzelf, waar nodig met ondersteuning van de gemeente

- Samen met partners gaan we kleur geven aan het begrip 'inclusieve samenleving' en gaan we de dialoog aan met de Hengelose samenleving.
- In 2022 worden voorbereidingen getroffen voor de decentralisatie van het beschermd wonen GGZ naar regiogemeenten die in 2023 plaats zal vinden.
- We bereiden ons voor op de komst van de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (WAMS) die waarschijnlijk eind 2022 in werking treedt. Deze wet verankert de coördinerende taak van het college van B en W als het gaat om hulp aan kwetsbare mensen.
- We geven uitvoering aan een aantal maatregelen (deze worden verder toegelicht in bijlage 8.4)

6.2.1 In 2024 hebben minder inwoners problematische schulden

- Met Vroegsignalering van schulden zoeken we inwoners met beginnende schulden actief op. Deze werkwijze breiden we verder uit met andere signaalpartners.
- Er is een Actieplan Bewind gestart om meer grip op de kwaliteit van bewindvoering te krijgen en de uitgaven te stabiliseren. Het Actieplan Bewind betekent aanscherping bijzondere bijstand, uitvoering Adviesrecht bewind, Pilot Bewind in eigen beheer, voorlichten bewindvoerders en de aanscherping van de toegang tot schuldhulpverlening.

6.2.2 In 2024 maken meer inwoners optimaal gebruik van ons armoedebeleid

- Met het eind 2020 vastgestelde Beleidskader Armoede en schulden 2021-2024 willen we het taboe dat rust op armoede en schulden doorbreken door inwoners zoveel mogelijk te ondersteunen.
- We zetten bijvoorbeeld extra in op meer aandacht voor volwassenen en het gebruik van het Sport- en cultuurfonds. Zo is de Verordening maatschappelijke participatie aangepast om de participatie onder volwassenen te verhogen. Maar ook komt er extra focus op kinderen en jongeren.
- Er komt een voorstel om het aanvraagproces van minimaregelingen eenvoudiger te maken. Hiervoor onderzoeken we de mogelijkheden voor invoering van een stadspas, een jaarlijkse inkomenstoets en automatische toekenning van regelingen.
- Inwoners die door de economische gevolgen van de coronacrisis hun inkomen (hebben) zien dalen of zelfs verliezen, hebben tijdens de crisis een beroep kunnen doen op voorzieningen als de Tozo en de TONK. Wij informeren hen pro actief over hulp bij financiële problemen, ook op langere termijn.

6.2.3 In 2024 hebben meer inwoners met weinig kans op regulier werk een (zo nodig aangepaste) baan

- Om jeugdwerkloosheid tegen te gaan, komen we steeds meer tot een sluitende aanpak met scholen. Zo hebben we al een specifieke aanpak voor leerlingen van de VSO/Pro-scholen. Daarnaast zorgen we voor een warme overdracht van school naar arbeidsmarkt voor jongeren van het ROC die dat nodig hebben. Ze krijgen daarbij de noodzakelijke ondersteuning. Daarbij is vooral de situatie op de vijf leefgebieden van de jongere bepalend voor de passende ondersteuning. Niet zozeer wel of geen startkwalificatie.
- Vanaf 1 januari 2022 voeren de gemeenten weer de regie op de inburgering. Doel is dat nieuwkomers snel een plek binnen onze samenleving vinden. Dat doen we door onder andere een brede intake, duale leerroutes en ondersteuning richting zelfredzaamheid.

6.2.4 In 2024 weten meer inwoners de algemene voorzieningen te vinden

- We gaan het actieplan preventie jeugd evalueren en eventueel onze preventiestrategie bijsturen.
- We starten in 2022 met een pilot om in 2023 toe te werken naar een samenhangend programma van preventie-activiteiten dat passend is bij de behoefte van onze inwoners, met een passende financiering.

- We geven uitvoering aan een aantal maatregelen (deze worden verder toegelicht in bijlage 8.4)

6.2.5 In 2024 zijn minder inwoners aangewezen op maatwerkvoorzieningen Wmo en jeugd bij het oplossen van problemen in hun leefsituatie

- Op basis van de keuzes die in het beleidsprogramma en de regiovisie in 2021 zijn gemaakt voor jeugdhulp gaan we onze inkoop organiseren op lokaal, regionaal en bovenregionaal niveau. We willen daarmee toewerken naar minder aanbieders en een gedeelde verantwoordelijkheid op de kosten.
- Op basis van verschillende analyse(s) uit 2021 gaan we gericht sturen op eerdere en betere uitstroom en afschaling uit de geïndiceerde jeugdhulp.
- Landelijk wordt aandacht gevraagd voor de noodzaak van een verbetering en vereenvoudiging van de jeugdbeschermingsketen. Op Twents niveau wordt er gezamenlijk door gemeenten met partners in de keten (GI's, VTT, RvdK) richting gegeven aan het toekomstige scenario (o.a. door input vanuit de jeugdbeschermingstafels en TMJK).
- Zorgintensief, op basis van de evaluatie van 2021 wordt het vervolg ingericht van de jeugdhulpteams op de scholen voor speciaal (basis) onderwijs.

6.2.6 In 2024 zijn inwoners tevreden over de re-integratievoorzieningen en maatwerkvoorzieningen Wmo en jeugd van de gemeente

- We gaan inwoners die zich melden bij de gemeente ruimer bevragen op hun situatie. Middels een brede intake kunnen we dan vroegtijdig vanuit de verschillende wetten (Wmo-, Jeugd- en Participatiewet) de juiste ondersteuning inzetten.

Wat blijven we doen?

Wat blijven we doen?

We blijven onze inwoners ondersteunen in hun dagelijkse leven, als zij het zelf of met hulp van hun omgeving (tijdelijk) niet alleen redden. Daarbij bieden we vanuit de domeinen Jeugd, Wmo en Werk en Inkomen samen met onze (zorg)partners dagelijks maatwerk aan onze inwoners. Uiteraard binnen de door de raad vastgestelde kaders en landelijke wetgeving. Deze werkzaamheden en taken zijn zo divers en veelomvattend, dat het te ver gaat om ze hier allemaal in de Beleidsbegroting te benoemen. Daarom leest u hieronder een aantal hoofdlijnen en voorbeelden van de taken en werkzaamheden die we zoal ondernemen, aanvullend op en ter ondersteuning van die dagelijkse uitvoering.

Ondersteuning jeugd en kwetsbare gezinnen

- We organiseren en faciliteren meerdere acties en activiteiten met onze subsidiepartners om jongeren in een vroegtijdig stadium te kunnen helpen. Daarmee willen we voorkomen dat ze op de langere termijn (zwaardere) jeugdhulp nodig hebben (preventieplan jeugd 2021). Daarbij zoeken we ze op, op de plekken die voor hen logisch zijn.
- We blijven complexe gezinnen ondersteunen, via onze wrap-aroundcare aanpak.
- We blijven toekomstplannen maken voor 16,5 - 27 jarigen die (jeugd)hulp en verblijf ontvangen, waardoor zij zo zelfstandig mogelijk kunnen functioneren, bijvoorbeeld op gebied van huisvesting, dagbesteding, financiën en sociale contacten. Zo zorgen we dat de overgang naar een andere wetgeving goed gemaakt kan worden.

Wmo

- In samenwerking met onze partners blijven we inzetten op voldoende, geschikte en betaalbare huisvesting voor kwetsbare inwoners en zorgen daarbij voor de benodigde zorg en ondersteuning (uitvoering 'wonen en zorg in Hengelo 2019-2025').
- Wij blijven lokaal en regionaal inzetten op een sluitende aanpak voor mensen met verward gedrag, samen met onze ketenpartners.

- We ondersteunen mantelzorgers/vrijwilligers.
- We blijven vervoersoplossing bieden in de regio wanneer gebruik openbaar vervoer niet meer kan; het gaat daarbij om incidenteel vervoer (voormalige Regiotaxi) en structureel vervoer (van en naar dagbesteding, jeugdwetvervoer en leerlingenvervoer).

Werk en inkomen

- Wij blijven bijstand verstrekken aan inwoners van Hengelo die niet over voldoende middelen beschikken om in de noodzakelijke algemene kosten van het bestaan te kunnen voorzien.
- We blijven samenwerken binnen het Werkplein Midden Twente als onderdeel van het Werkplein Twente, om mensen uit verschillende bestanden (deels) aan het werk te helpen.
- De gemeente Hengelo kent verschillende regelingen om gezinnen en mensen in armoede te ondersteunen, waaronder het kindpakket. We blijven ons inzetten om deze regelingen goed onder de aandacht te brengen, zodat de doelgroep er ook maximaal gebruik van kan maken.
- De toegang tot de schuldhulpverlening blijft voor iedere inwoner van de gemeente Hengelo zeer laagdrempelig met BudgetAlert als dé toegang tot schuldhulpverlening.
- We adviseren en faciliteren starters en zzp-ers via het ROZ.
- Aanbieden van de collectieve zorgverzekering voor inwoners met een laag inkomen.

Samenwerking met (zorg)partners en creëren lerend netwerk, zowel in voorveld als specialistische hulp en ondersteuning

- We kopen contracten in voor zowel Wmo als jeugdhulp (vrijwillig en gedwongen) in de lokale, regionale en bovenregionale samenwerking.
- Lokaal contractmanagement.
- We kopen workshops, participatietrajecten en re-integratietrajecten voor bijstandsgerechtigden in en voeren die uit.
- We subsidiëren organisaties, om ervoor te zorgen dat onze inwoners dicht bij huis op een laagdrempelige manier kunnen aankloppen voor diverse vormen van ondersteuning (het zogenoemde voorveld). We sluiten zoveel mogelijk aan bij het “normale” leven.
- We blijven ons inspannen om de samenwerking met onze (zorg)partners te bevorderen en kennis te delen, zodat er lerende netwerken ontstaan en deze worden bestendigd. Dat doen we bijvoorbeeld door het organiseren van jeugdtafels, etc.

Werken aan een inclusieve samenleving

- We voeren het meerjarenbeleidsplan 'Anders is ook gewoon' uit, om de positie van LHBT+ personen (Lesbiennes, Homoseksuelen, Biseksuelen en Transgenderpersonen) onder de aandacht te brengen en te versterken.
- Blijven uitvoering geven aan het actieplan toegankelijkheid (2020).

Wat mag het kosten?

Taakveld	Saldo rekening 2020	Saldo begroting 2021	Lasten begroting 2022	Baten begroting 2022	Saldo begroting 2022	Verschil 2022 - 2021
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-11.176	-13.885	13.435	795	-12.640	1.246
6.2 Wijkteams	-6.762	-5.720	5.749	-	-5.749	-29
6.3 Inkomensregelingen	-1.935	-9.269	57.309	45.179	-12.130	-2.861
6.4 Begeleide participatie	-13.459	-12.406	12.010	-	-12.010	397
6.5 Arbeidsparticipatie	-5.021	-7.082	6.055	82	-5.973	1.109
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.732	-2.203	2.380	-	-2.380	-177
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-22.657	-24.203	25.945	1.239	-24.707	-504
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-25.033	-26.714	24.593	-	-24.593	2.121
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	947	391	747	1.000	253	-138
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-3.616	-4.123	4.226	-	-4.226	-103
Totaal 6 Sociaal domein	**-90.444**	**-105.213**	**152.448**	**48.295**	**-104.153**	**1.060**

Taakveld	Saldo begroting 2022	Saldo begroting 2023	Saldo begroting 2024	Saldo begroting 2025
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-12.640	-12.131	-12.018	-12.019
6.2 Wijkteams	-5.749	-5.749	-5.749	-5.749
6.3 Inkomensregelingen	-12.130	-11.835	-11.754	-11.319
6.4 Begeleide participatie	-12.010	-11.622	-11.236	-10.784
6.5 Arbeidsparticipatie	-5.973	-5.985	-5.979	-6.056
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-2.380	-2.395	-2.411	-2.433
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-24.707	-23.532	-23.490	-23.245
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-24.593	-23.914	-22.860	-22.473
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	253	-760	-854	-949
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-4.226	-4.247	-4.287	-4.323
Totaal 6 Sociaal domein	**-104.153**	**-102.169**	**-100.638**	**-99.350**

Financiële toelichting

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (€ 1.246.000 voordeel in 2022 oplopend tot € 1.866.000 in 2025)

- De afloop van de innovatiepilots (en de hiermee gepaard gaande budgetten) leiden de komende jaren telkens tot minder uitgaven;
- Vanuit de jaarrekening 2020 is er € 30.000 budget, wat middels de "motie Eenzaamheid" beschikbaar was gesteld, overgeheveld naar 2021. Incidenteel is middels de Kadernota 22-NB-6.6 € 25.000 beschikbaar gesteld om uitvoering te blijven geven aan het gemeentelijk plan "Eenzaamheid is iets om te delen";
- Middels de meicirculaire 2021 zijn er met ingang van 2021 extra middelen beschikbaar gesteld voor Prenataal huisbezoek JGZ. De extra rijksinkomsten worden verantwoord onder 5.2.9 Bestuur en Organisatie;
- Middels amendement C01-A01 bij de Kadernota 2022-2025 is er voor de jaarschijf 2022 een budget beschikbaar gesteld voor "toegankelijkheid";
- Op Combifuncties hebben we structureel een bedrag van € 90.000 over. Conform de aanvraag Brede Regeling Combinatiefuncties zet de gemeente Hengelo 18,56 fte in. Deze inzet kan binnen de beschikbare middelen worden gerealiseerd;
- Het resterend verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door prijsindexatie, rentelasten en toerekening van uren.

6.2 Wijkteams (€ 29.000 nadeel)

Dit taakveld laat geen significante afwijkingen zien.

6.3 Inkomensregelingen (€ 2.861.000 nadeel)

Inkomensondersteuning chronisch zieken (€ 70.000 nadeel)
Vanaf begrotingsjaar 2022 zijn de budgetten geïndexeerd.

Inkomensvoorziening (€ 495.000 nadeel)
Wij ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering voor de bekostiging van de bijstandsuitgaven, het zogenaamde BUIG budget. Wij prognosticeren het voor Hengelo beschikbare bedrag op basis van het landelijke macro BUIG budget. Het landelijke macro BUIG budget beweegt mee met het meerjarige, door het CPB geprognosticeerde, landelijke bijstandsvolume. Dit leidt voor Hengelo tot een meerjarig fluctuerende begroting. In de Kadernota 2022-2025 hebben wij al een structureel nadeel op het BUIG budget verwerkt (22-FP-6.5)

Wel zien we door bijstellingen in het verdeelmodel de afgelopen jaren ons overschot op het BUIG budget afnemen.
(BBZ ook onderdeel van de Buig is toegelicht onder ROZ)

Minimabeleid (€ 218.000 nadeel)
Voor minimabeleid is sprake van een stijging van de loonkosten op basis van de Kadernota 22-FP-6.14 uitvoeringsbeleid W&I en een stijging van de lasten voortkomend uit de ophoging van:
- de bijdrage Sport- en cultuurfonds voor volwassenen (Kadernota 2022-2025; amendement C01-A09) en - de bijdrage voor de kosten van huisvesting van de Stichting Voedselbank Midden Twente. Daarnaast is via de meicirculaire 2021 de rijksbijdrage voor armoedebestrijding kinderen neerwaarts bijgesteld. Het overige verschil heeft te maken met de geïndexeerde budgetten.

Kwijtschelding (€ 74.000 nadeel)
De raming voor de kwijtschelding Rioolheffing en Afvalstoffenheffing is verhoogd op basis van het aantal kwijtscheldingsverzoeken in voorgaande jaren.

Participatie wet beheer (€ 127.000 nadeel)
De volgende mutaties op basis van de Kadernota 2022 zijn:
22-NB-6.1 Contractbeheer sector sociaal;
22-FP-6.11 Klantmanagers of formatie klantmanagement;
22-FP-6.12 Toetsers of toetsing Participatiewet.
Deels worden deze personele mutaties doorbelast in onze uitvoeringsorganisatie SMS wat leidt tot een voordeel op de inkomsten van Haaksbergen en Borne.

ROZ (€ 1.857.000 nadeel)
Wij zijn er bij het opstellen van deze begroting vanuit gegaan dat er vanaf 2022 geen nieuwe Tozo regelingen meer door het Roz worden uitgevoerd. Dit resulteert in een nadeel van ruim € 1,7 miljoen aan inkomsten t.o.v. 2021. Daarnaast verwachten wij aan jaaroverstijgende Tozo werkzaamheden in 2022 € 393.000 meer uit te moeten geven dan in 2021. Hier staat ook een onttrekking uit de reserve Tozo in programma 9 tegenover.
Meerjarig hebben wij de uitgaven behorende bij de doorlopende uitvoerende Tozo werkzaamheden tot en met 2026 in onze begroting budgettair neutraal doorgevoerd d.m.v. een onttrekking uit de gevormde Tozo reserve. Dit leidt in het meerjarenperspectief tot afname van het begrotingssaldo in begrotingsprogramma 6, omdat de onttrekking uit de reserve in begrotingsprogramma 9 wordt verantwoord.

In 2021 voeren wij de heroriëntatie Hengelose ondernemers uit waarvoor het ministerie extra middelen beschikbaar heeft gesteld in de decembercirculaire 2020 en aangevuld in de meicirculaire 2021. Wij hopen de bijbehorende werkzaamheden in 2021 af te kunnen ronden. Dit leidt tot een voordeel van € 92.000.

Het ministerie verwachtte, in het 2e kwartaal 2021, een piek in de BBZ bijstand en voor 2022 weer een neerwaartse bijstelling. Deze prognoses hebben wij aangehouden bij het samenstellen van deze begroting wat resulteert in een daling van de BBZ uitkeringsbudgetten.

Het resterende verschil wordt met name veroorzaakt door prijsindexaties en de doorbelasting van digitaliseringswerkwijze in de tarieven van het ROZ.

6.4 Begeleide participatie (€ 397.000 voordeel)

De rijksvergoeding (als onderdeel van de gemeentefondsuitkering) welke wij ontvangen voor de uitvoering van de Wsw betalen we één op één door aan de SWB. Dit betreft een sterk aflopende vergoeding (sterfhuisconstructie) waarbij het Rijk via de meicirculaire 2021 nog wel een aanvulling beschikbaar heeft gesteld. O.a. voor de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2021 en actualiseren van o.a. gerealiseerde omvang van de sociale werkplaatspopulatie en een inschatting van de blijfkansen in de sociale werkplaats voor de jaren 2021 en verder.

6.5 Arbeidsparticipatie (€ 1.109.000 voordeel)

Incidentele budgetten die tot en met 2021 beschikbaar zijn gesteld:

- Het Budget perspectiefjaar (18-NB-1.6) van € 125.000.
  Het projectbudget is voor 3 jaren beschikbaar gesteld.
- Incidenteel beschikbaar gestelde middelen van € 814.000 via de decembercirculaire 2020 voor 2021 als onderdeel van het steun- en herstelpakket voor de re-integratie van bijstandsgerechtigden.
- Incidentele middelen in 2021 voor de voorbereiding van de nieuwe wet Inburgering vanuit budgetoverheveling 2020, bijdragen vanuit samenwerkende gemeenten Borne en Haaksbergen en meicirculaire 2021 (vergoeding voor maatschappelijke begeleiding statushouders). Tezamen resulteert dit in een voordeel van € 197.000.

Het resterende verschil is te verklaren door indexering van de reguliere budgetten.

Het verschil in het meerjarenperspectief wordt veroorzaakt door oplopende budgetten voor begeleidingskosten van de doelgroep nieuw beschut. Hier staat in begrotingsprogramma 9 een vergoeding van het Rijk tegenover, als onderdeel van de gemeentefondsuitkering.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo) (€ 177.000 nadeel in 2022, oplopend tot € 230.000 in 2025)

- De toename van het aantal cliënten, op dit taakveld hoofdzakelijk veroorzaakt door vergrijzing, heeft ertoe geleid dat wij het budget via de Kadernota (22-FP-6.1) voor de komende jaren hebben moeten bijstellen;
- Daarnaast zijn de tarieven geïndexeerd;
- Overigens staat hier een verhoging van de gemeentefondsuitkering tegenover.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ (€ 504.000 nadeel in 2022, vanaf 2023 een voordeel van € 672.000 oplopend naar € 958.000 in 2025)

Dit verschil bestaat voor het onderdeel Wmo (€ 768.000 nadeel in 2022, vanaf 2023 een voordeel van € 427.000 oplopend tot € 694.000 in 2025) uit een drietal componenten, welke wij hieronder nader zullen toelichten:

1. Indexering van tarieven, bijstelling van ‘reeds ingeboekte maar deels niet te realiseren’ interventies, trendaanpassing van het aantal ouderen in zorg en de aanzuigende werking van het abonnementstarief leiden per saldo tot een nadeel van € 1.321.000 in 2022, oplopend tot € 2.663.000 in 2025.

- Indexatie van de tarieven leidt tot extra zorgkosten;
- We stellen de interventie ‘normenkader’ 4.1.1. bij door al strakke indicatiestelling en toename zorgvraag;
- We verwachten vanaf 2023 extra bezuiniging te realiseren van de interventie 4.1.2 ‘verschuiven naar voorliggend;
- We verhogen het budget huishoudelijke ondersteuning ten gevolge van de aanzuigende werking van het abonnementstarief en daarnaast houden wij in verband met de 'vergrijzing' rekening met een toename in volume van ouderen welke gebruik zouden gaan maken van een WMO voorziening (stijging aantal cliënten).

(zie Kadernota 2022-2025 22-FP-6.1 en bijlage 8.4).

2. Interventieprogramma - onderdelen Wmo (vanaf 2022 structureel € 200.000 meer taakstelling/ minder uitgaven te maken)

Wij moeten met name aan de interventiemaatregel 5.1.5 Collectieve zorgverzekering nog verdere invulling geven. Wij zien mogelijkheden deze interventiemaatregel alsnog te halen door de uitgavenkant te beperken, dit kan door bijvoorbeeld het percentage van 120 te verlagen (minder deelnemers) of door het pakket af te stemmen op het beschikbare budget (in de onderhandeling met Menzis). Administratief is deze taakstelling als negatieve post weggezet binnen dit taakveld. Presentatietechnisch lijkt dit dus een voordeel, we mogen (moeten) minder uitgaven maken.

3. Besparingspotentieel - onderdelen Wmo (vanaf 2022 structureel € 356.000 meer taakstelling/ minder uitgaven te maken, oplopend tot € 3.157.000 in 2025)

De uitwerking van het maatregelenpakket voor de jaarschijf 2022 vindt plaats in deze begroting (bijlage 8.4). Voor de jaren 2023 en verder zal dit voorafgaand aan de Kadernota 2023-2026 worden uitgewerkt.

Tot slot is er een voordeel van € 264.000 zichtbaar op het onderdeel Schuldhulpverlening grotendeels te verklaren doordat wij in de decembercirculaire over 2021 € 172.000 beschikbaar gesteld hebben gekregen als onderdeel van het steun- en herstelpakket voor het gemeentelijk schuldenbeleid. Het overige verschil komt door verschuivingen van interne verrekeningen, indexeringen en toerekening van uren.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18- (€ 2.121.000 voordeel in 2022 oplopend tot € 4.241.000 in 2025)

Dit verschil bestaat uit een drietal componenten, welke wij hieronder nader zullen toelichten:

1.a Indexering van tarieven, bijstelling van 'reeds ingeboekte maar deels niet te realiseren' interventies en trendaanpassing van het zorgvolume leiden per saldo tot een nadeel van € 680.000 in 2022, aflopend tot € 185.000 in 2025.

- Indexatie van de tarieven leidt tot extra zorgkosten;
- We houden rekening met een lichte daling van het aantal jeugdigen wat leidt tot een financieel voordeel;
- We verwachten dat corona in 2022 (conform 2021) nog een impact heeft, maar dat dit de komende jaren afloopt;
- We verwachten een stijging van 1% in de ontwikkeling van het zorgvolume.

1.b In 2020/2021 vinden enkele pilots plaats op het gebied van het samenbrengen van onderwijs en zorg. Vooralsnog is de looptijd van deze pilots tot eind 2021 en is hier met ingang van 2022 geen budget meer voor gereserveerd. Dit leidt tot een voordeel van € 608.000 vanaf 2022.

(zie tevens Kadernota 2022-2025 22-FP-6.1 en bijlage 8.4).

2. Interventieprogramma - onderdelen Jeugd (€ 320.000 meer taakstelling/minder uitgaven te maken in 2022, oplopend tot € 420.000)

Wij moeten met name aan de interventiemaatregelen 4.2.2. Vergaand verschuiven naar voorliggend, 4.2.6 Zakelijk Partnerschap en 5.1.6 Versoberd preventief Jeugdbeleid verdere invulling geven. Administratief is deze taakstelling als negatieve post weggezet binnen dit taakveld. Presentatietechnisch lijkt dit dus een voordeel, we mogen (moeten) minder uitgaven maken.

3. Besparingspotentieel - onderdelen Jeugd (vanaf 2022 structureel € 1.873.000 meer taakstelling/ minder uitgaven te maken, oplopend tot € 3.398.000 in 2025)

De uitwerking van het maatregelenpakket voor de jaarschijf 2022 vindt plaats in deze begroting (bijlage 8.4). Voor de jaren 2023 en verder zal dit voorafgaand aan de Kadernota 2023-2026 worden uitgewerkt.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+ (€ 138.000 nadeel in 2022, oplopend tot € 1.340.000 in 2025)

Dit verschil bestaat uit:

- Centrumgemeente Enschede verricht voor ons taken op het gebied van maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. Het accres gelieerd aan deze taken ontvangt zij echter niet, maar de deelnemende gemeenten als onderdeel van de algemene uitkering in het gemeentefonds. We hebben afgesproken dat wij dit deel van het accres over zullen maken naar Enschede;

- De afgelopen jaren is gebleken dat gemeente Enschede de rijksmiddelen die zij ontvangt voor de uitvoering van haar centrumgemeente taak Beschermd Wonen niet volledig kon inzetten. Dit wordt veroorzaakt door wachtlijstproblematiek. Wij gaan ervan uit dat wij in de jaren 2021 en 2022 nog een jaarlijkse bijdrage van Enschede zullen ontvangen ter hoogte van € 1 miljoen. We verwachten dat Enschede ook deze jaren de middelen niet volledig zal kunnen besteden en zal overmaken aan de regiogemeenten. De taken zullen per 1 januari 2023 worden gedecentraliseerd naar de individuele gemeenten;
- De komende tijd zullen we ons moeten voorbereiden op de nieuwe taak 'Beschermd Wonen'. Zowel op organisatieniveau als op inhoudelijk niveau zijn er grote vraagstukken die moeten worden ingebed in de organisatie. Toegang tot zorg, beschikbaarheid van voldoende medewerkers (bezetting), juridische kennis, het regelen van de inkoop, het voeren van accountgesprekken met aanbieders... Middels de Kadernota 22-NB-6.4 Beschermd Wonen wordt er incidenteel in 2022 0,8 fte formatie (beleidsadviseur Sociaal) toegevoegd. Het financieel effect bedraagt in 2022 € 79.000 nadelig. Voor 2023 en verder hanteren we het uitgangspunt dat extra taken niet zonder extra rijksmiddelen worden uitgevoerd;
- Het resterend verschil wordt veroorzaakt door prijsindexatie en toerekening van uren.

6.82 Geëscaleerde zorg 18- (€ 103.000 nadeel, oplopend tot € 200.000 in 2025)

Dit nadeel wordt veroorzaakt door prijsindexatie.

5.2.7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Aanspreekpunt bestuurlijk	Wethouder van Wakeren/Wethouder Bruggink/Wethouder ten Heuw
Betrokken domein(en)	Sociaal/Fysiek
Aanspreekpunt Ambtelijk	Suzan Hagen/Katja Boerrigter

Welke belangrijke ontwikkelingen zien we voor 2022?

Riolering
Door klimaatverandering zullen hevige regenbuien vaker voorkomen. Ook wordt het droger en heter. Om in de toekomst het risico op waterovelast beperkt te houden moeten we de riolering en het stedelijk watersysteem hierop aanpassen. Hierbij zijn vooral grotere bovengrondse maatregelen nodig om het teveel aan water tijdelijk te bergen, zowel in groenstroken van de gemeente als op particulier terrein. We kiezen voor een duurzame aanpak en richten de openbare ruimte in met robuuste oplossingen om de hevige neerslag op te kunnen vangen. Door daarnaast te investeren in maatregelen op de meest kwetsbare locaties, houden we de risico's op wateroverlast beperkt. Door water langer vast te houden kunnen we een buffer realiseren voor droge tijden. Extra groen en water in de openbare ruimte vermindert hittestress. Maatregelen voor extra groen en water in de stad combineren we om wateroverlast, droogte en hittestress terug te dringen. Bij alle projecten nemen we dit als uitgangspunt. Ook stimuleren we particulieren om minder stenen en meer groen aan te leggen. We doen dat informatief middels de website "GroenBlauwTwente". Ook is een pilot gestart om het ontstenen van voortuinen integraal mee te nemen bij herinrichtingsprojecten.

In 2021 zijn de klimaatdialogen gevoerd met bewoners en partijen uit de gezondheidszorg. We gaan in 2022 uitvoering geven aan de resultaten van de klimaatdialogen.

Afval
Wij willen onze wereld goed doorgeven aan volgende generaties. Echter grondstoffen raken op, de zeespiegel stijgt en het leefklimaat staat onder druk. We moeten samen met onze inwoners verantwoordelijkheid nemen. Daarom zetten we in op het voorkomen van afval, goed scheiden ervan, het minimaliseren van het gebruik van grondstoffen en hergebruik van afvalstromen in plaats van het verbranden of storten.

We verwachten begin 2022 de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek van Twence inzake een nascheidingsinstallatie.

We zijn samen met de andere Twentse gemeenten bezig om de tijdelijke afspraken met Nedvang over de kwaliteit en de vergoedingenstructuur van het ingezamelde platic en metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD) een structureel karakter te geven. In de tijdelijke situatie voeren gemeenten verbeterplannen uit en ontvangen we een lagere vergoeding voor PMD met 15-35% vervuiling. Onze insteek is zoveel mogelijk PMD te recyclen tegen zo laag mogelijke kosten.

Milieu
Met de Omgevingswet, wordt de gemeente meer dan voorheen verantwoordelijk voor het stellen van milieuregels. Voor lokale milieu-effecten zoals geluid, geur en trillingen gelden geen landelijke normen meer. We moeten als gemeente zelf de normen gaan stellen in het Omgevingsplan als integraal onderdeel van de andere regels.

Duurzaamheid
Met het oog op het nakomen van internationale en landelijke verplichtingen verwachten we dat het Rijk op diverse vlakken met een aanscherping van het duurzaamheidsbeleid komt. Ook is de verwachting dat voor lagere overheden extra middelen beschikbaar komen om uitvoering te kunnen geven aan het Klimaatakkoord.

Onder voorbehoud van het beschikbaar komen van bovengenoemde rijksmiddelen voor de uitvoering, verwachten we op het gebied van de energietransitie dat in 2022 de voorbereidingen voor de eerste zon- en windprojecten gaan starten en dat, als uitvloeisel van de Transitievisie Warmte, wordt gestart met het opstellen van de eerste wijkuitvoeringsplannen. In de Nijverheid werken we toe naar de uitvoering. Mochten de rijksmiddelen niet of in (te) beperkte mate beschikbaar komen, dan zullen voor genoemde activiteiten keuzes gemaakt moeten worden in prioritering, tijdpad of ambities, want de beschikbare formatie biedt daartoe onvoldoende capaciteit.. Het emmisieloos vervoer krijgt een steeds grotere rol en de verduurzaming van bedrijven en -terreinen wordt een belangrijke factor in de energietransitie. onder meer door het stimuleren van zon op dak, gevels en parkeerterreinen.

Impact corona op programma

Of en in welke mate we ook in 2022 met de gevolgen van corona te maken krijgen is van invloed op de hoeveelheid afval. In 2020 is als gevolg van corona 8% meer afval aangeboden.

Zolang het coronavirus voortduurt is extra inzet vanuit de GGD vereist. Zowel voor bron- en contactonderzoek, registratie en monitoring als voor vaccinaties.

Relevante beleidsnota's

- Meerjarenplan gezondheid gemeente Hengelo (2019)
- Een gezonde toekomst, langjarig programma voor de publieke gezondheid in Twente (GGD, 2019)
- Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2018-2022
- Programma Nieuwe Energie Hengelo 2017-2021
- Nota bodembeheer regio Twente, Twents beleid veur oale groond 2.0 (2018)
- Regionale bodemkwaliteitskaart gemeente Hengelo (2018)
- Beleidsregels PFAS regiogemeenten Twente (2020)
- Twente bodemkwaliteitskaart PFAS (2020)
- Visie Bodem en Ondergrond Hengelo (2021)
- Keuzescenario Afvalloos Hengelo (2015)
- Landelijk Afval Plan 3 2017-2029
- Slimmer omgaan met grondstoffen
- Nota geluid, herziening 2015
- VTH Beleid Twente en de Nadere uitwerking VTH beleid Twente (2019)
- Klimaatadaptatiestrategie Hengelo (2021)

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid
Per juli 2021 treedt de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid in werking. Dit is één GR voor GGD, OZJT en Veilig Thuis Twente. Ook wordt gastheerschap geboden aan Kennispunt Twente. Dit komt voort uit de gemeenschappelijke regeling Regio Twente zoals deze tot 1 juli 2021 uitgevoerd werd. Samen met onze regiogemeenten zorgen wij voor inkoop van de juiste (geïndiceerde) maatwerkondersteuning zodat het beschikbaar is voor inwoners die het nodig hebben. Samen werken wij aan het bevorderen van de gezondheid van mensen door middel van preventie, gezondheidsbescherming en verminderen van gezondheidsverschillen.

Recreatieschap Twente, portefeuillehoudersoverleg Afval en Duurzaamheid/Regio Twente, portefeuillehoudersoverleg Informatie Service Punt (ISP) Milieu
Recreatieschap Twente werkt samen met gemeenten aan een afvalloos en duurzaam Twente.

Twente Milieu
Twente Milieu is afvalinzamelaar voor de gemeente Hengelo. Gemeente Hengelo is aandeelhouder.

Twence
Twence is afvalwerker voor de gemeente Hengelo. Gemeente Hengelo is aandeelhouder.

GR Omgevingsdienst Twente (ODT)
De ODT houdt in opdracht van ons toezicht op milieuregelgeving en uitvoering van bodemsaneringen, behandelt milieudeel vergunningaanvragen en - meldingen en adviseert op milieuaspecten, zoals bodem, geluid, lucht, externe veiligheid en asbest.

Waterschap Vechtstromen
Het waterschap onderhoudt en beheert de belangrijke waterlopen en vijvers in Hengelo.

Twents waternet
Twents waternet is het samenwerkingsverband tussen de 14 Twentse gemeenten, het waterschap Vechtstromen en de provincie Overijssel.

*Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (*GBT)
Het belastingkantoor int gemeentelijke belastingen en heffingen voor de deelnemende gemeenten.

Wat willen we bereiken?

7.1 Hengeloërs verbruiken minder energie en wekken meer duurzame energie op in een meer circulaire economie

7.1.1 In 2024 verbruiken huishoudens en organisaties minder (fossiele en niet-fossiele) energie

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):[1]	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Elektriciteitsgebruik gebouwde omgeving in Hengelo (kWh = x 1.000.000)	365,9 (2019)	n.v.t.	344,4	337,5	331,0	324,0
Gasverbruik gebouwde omgeving in Hengelo (m3 = x 1.000.000)	225,2 (2019)	n.v.t.	212,0	208,0	204,0	200,0
Energiegebruik gebouwde omgeving in Hengelo per inwoner (GJ)	38,38 (2019)	n.v.t.	36,12	35,4	34,69	34

1 (index = 100)

7.1.2 In 2024 wekken huishoudens en organisaties meer duurzame energie op met behulp van zon, wind of warmtebronnen

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):[1]	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Totaal bekende hoeveelheid opgewekte hernieuwbare warmte in Hengelo (TJ)[2]	2.031 (2019) (*)[3]					
Totaal hoeveelheid opgewekte hernieuwbare elektriciteit in Hengelo (TJ)	1167 (2019) (*)			78 Gwh (**)[4]		
Aantal woningen in Hengelo met een gasaansluiting (aantal)	37.908 (2017) (*)					

1 (index = 100)

2 Opgewekte hernieuwbare warmte = warmte die niet direct wordt opgewekt uit verbranding van fossiele bronnen.

3 (*) geen recentere gegevens beschikbaar, opwek van Twence is volledig aan Hengelo toegerekend.

4 (**) Doelstelling vastgesteld in Programma Nieuwe Energie 2018-2021 (zonder volledige toerekening Twence)

Toelichting bij bovenstaande tabel:

De indicatoren zijn tot stand gekomen in samenspraak met de raad. Doel van de indicatoren is eenduidige, consistente en controleerbare gegevens te presenteren. De resultaten zijn gebaseerd op gegevens uit RES-monitor en de landelijke Klimaatmonitor. Op dit moment is het nog niet mogelijk om de gewenste eenduidigheid en controleerbaarheid te behalen vanwege de complexiteit, veelheid

en verschillen van gegevens in de monitorsystemen. Zo wordt de warmte- en elektriciteitsproductie van Twence volledig aan Hengelo toegerekend. In de regio is afgesproken dat de productie van Twence aan de aandeelhoudende partijen wordt toegerekend op basis van de verhouding van aandelen. Dit is echter nog niet verwerkt in de systemen waardoor een vertekend beeld ontstaat.

7.1.3 In 2024 is er minder afval en worden grondstoffen meer en vaker opnieuw gebruikt (circulaire economie)

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Gemiddelde gewicht van de ingezamelde hoeveelheid fijn restafval per inwoner van Hengelo per jaar (kg)	75 (2019)	n.v.t.	70	65	65	65
Aantal kg restafval per inwoner delen door aantal kg afval grondstoffen(zoals GFT, PMD, glas, textiel OPK).	nog niet bekend	n.v.t.				
Gemiddelde gewicht van de ingezamelde hoeveelheid grof restafval per inwoner van Hengelo per jaar (kg)	12 (2020)	n.v.t.	12	10	10	10
Gemiddelde gewicht van de ingezamelde hoeveelheid afgekeurd PMD afval per inwoner van Hengelo per jaar (kg)	januari 2021 bekend (2020)	n.v.t.	25	20	20	20

7.2 Hengelo weerstaat de gevolgen van klimaatverandering beter zoals wateroverlast en hittestress

7.2.1 In 2024 heeft Hengelo meer capaciteit om water op te vangen bij hevige neerslag

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Toename van capaciteit voor het bergen van water in Hengelo (m3).	0 (2020)[1]	2.900	2.500	1.935	2.000	2.000

1 Het gaat om een nieuwe indicator. Bij herinrichtingsplannen kan jaarlijks op basis van projectadministratie en omgevingsvergunningen worden bijgehouden hoeveel capaciteit aan waterberging wordt toegevoegd. Dit wordt dus 'handmatig' bijgehouden en is wat dat betreft dus wel een kwetsbare methode. Echter: een andere indicator is niet voorhanden. T.b.v. de beginwaarde / de laatste kolom: 2020 is als 'nulmeting' gehanteeerd (daarom op peilwaarde 0), want het is niet te doen om een inschatting te maken van de huidige capaciteit van het bergen van water in Hengelo.

7.3 Inwoners van Hengelo leven in betere gezondheid

7.3.1 In 2024 hebben Hengeloërs een gezondere levensstijl

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage Hengeloërs ouder dan 19 jaar met een Body Mass Index (BMI) tot 25,0 kg/m2 (%)	51% (2020)	n.v.t.	50,0%	50,0%	49,8%	49,6%
Percentage Hengelose jeugd dat nooit heeft gerookt (geen trekjes, hele sigaret of meer) (%)	19,9% (2019)	n.v.t.	20,0%	20,1%	20,2%	20,3%
% jongeren (0-18 jaar) dat ooit hard drugs heeft gebruikt (*)[1]	2,5% (2019)	n.v.t.	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
% jongeren (0-18 jaar) dat ooit lachgas heeft gebruikt (*)	8,80% (2019)	n.v.t.	8,80%	8,75%	8,70%	8,65%
% jongeren (0-18 jaar) dat ooit softdrugs heeft gebruikt (*)	6,40% (2019)	n.v.t.	6,40%	6,40%	6,35%	6,35%

1 (*) Beleidsindicator is aangepast in lijn met de GGD Jeugd monitor.

7.3.2 In 2024 is het verschil in ervaren gezondheid tussen inwoners met een hoge en een lage sociaal economische status (SES) kleiner geworden

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Het rapportcijfer dat hoogopgeleiden geven voor hun gezondheid	7,69 (2019) 7,72 (2021)	7,72	7,75	7,78	7,79	7,80
Het rapportcijfer dat laagopgeleiden geven voor hun gezondheid	7,55 (2019) 7,67 (2021)	7,67	7,70	7,70	7,75	7,80

Wat gaan we daarvoor anders doen in 2022?

7.1.1 In 2024 verbruiken huishoudens en organisaties minder (fossiele en niet-fossiele) energie

- Op basis van de vastgestelde transitievisie warmte (TVW) en onder voorbehoud van het beschikbaar komen van rijksmiddelen voor extra capaciteit werken wij aan vervolgacties. Zo stellen wij een bronnenstrategie en wijkuitvoeringsplannen op. We leggen vast hoe en wanneer wijken van het gas af gaan en welke alternatieven daarvoor beschikbaar zijn. Dat doen we in samenhang met RES-T 1.0 en samen met Welbions, netbeheerders, maatschappelijke partners en afvaardigingen van bewonersorganisaties/ bewonersinitiatieven. De TVW wordt wettelijk verankerd in het Omgevingsplan.
- In het 1e wijkuitvoeringsplan, Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij, werken we met een integrale gebiedsgerichte aanpak. We werken het alternatief voor aardgas in de Nijverheid technisch en financieel verder uit en starten met de voorbereidingsfase. E.e.a is echter sterk afhankelijk van de randvoorwaarden vanuit het Rijk (wettelijk kader, financiering etc.). Ook ontwikkelen we hier instrumenten die later voor heel Hengelo bruikbaar zijn. Het gaat dan bijvoorbeeld om financieringsmogelijkheden voor het verduurzamen van woningen of het aanbieden van gerichte informatie over toe te passen maatregelen.
- Als uitvloeisel van de strategische visie 'Verduurzamen bedrijventerreinen' werken we samen met de besturen van de bedrijventerreinen Westermaat en Twentekanaal aan de uitwerking van de intentieovereenkomsten om de bedrijven en terreinen te verduurzamen op de onderdelen energie, groen en klimaatadaptatie. Dat doen we als opstap naar een integrale gebiedsgerichte aanpak en het aardgasvrij maken.
- In lijn met het Omgevingsprogramma Nieuwe Energie zetten we actief in op energiebesparing en bouwen het succesvolle Energieloket verder uit. In vervolg op de Regeling Reductie Energiebesparing (RRE) werken we aan gerichte energiebesparingsacties en haken waar mogelijk aan bij landelijke acties. Aanvullend daarop biedt het Energieloket informatie, inspiratie en advies, passend bij het beleid van de gemeente. Het ondersteunt inwoners, bedrijven en andere partijen in het verduurzamen van de gebouwde omgeving.

7.1.2 In 2024 wekken huishoudens en organisaties meer duurzame energie op met behulp van zon, wind of warmtebronnen

- We geven invulling aan de bijdrage van Hengelo aan de Regionale Energie Strategie-Twente (RES-T) 1.0 en nemen deel aan de pilot om een regionale Milieueffect rapportage (MER) uit te voeren. We beginnen met de voorbereidende werkzaamheden voor de RES-T 2.0 en werken aan de ontwikkeling van Twente als warmteregio in de Regionale Structuur Warmte (RSW).
- Op basis van het Omgevingsprogramma Nieuwe Energie en onder voorbehoud van het beschikbaar komen van rijksmiddelen voor extra capaciteit, werken we aan de realisatie van windturbines en zonnevelden. We zetten daarbij maximaal in op zonnepanelen op daken, parkeerplaatsen en gevels en faciliteren initiatieven in de samenleving die willen bijdragen aan realisatie. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door eigen Niet In Exploitatie Genomen Gronden (NIEGG) en daken van het eigen vastgoed te benutten. Het Omgevingsprogramma wordt wettelijk verankerd in het Omgevingsplan.

- We gebruiken het ontwikkelde dashboard data en monitoring om de voortgang van de transitie te kunnen volgen en waarderen.

7.1.3 In 2024 is er minder afval en worden grondstoffen meer en vaker opnieuw gebruikt (circulaire economie)

- We onderzoeken de mogelijkheden en wenselijkheid van nascheiding van PMD (verpakkingen).
- We voeren de JA-JA sticker in. Inwoners die foldermateriaal willen ontvangen moeten dit voortaan actief aangeven.
- We willen een circulair ambachtscentrum op het Milieupark aan de Wegtersweg realiseren. Lokale partners werken hier samen om materialen en producten op een duurzame wijze te repareren, op te knappen en her te gebruiken.
- We onderzoeken hoe we bioafval bij huishoudens in hoogbouw gescheiden kunnen inzamelen.
- We komen langs met een mobiel milieupark in wijken en buurten om grof huishoudelijk afval op te halen. Hiermee zijn we gestart in het najaar 2020.
- We blijven oog houden voor de hulpbehoevenden en kwetsbaren in de samenleving. We gaan coulant om met aanvragen voor een zorgcontainer of tegemoetkoming in de kosten bij veel medisch afval.

7.2.1 In 2024 heeft Hengelo meer capaciteit om water op te vangen bij hevige neerslag

- Waar mogelijk realiseren we extra waterberging in de openbare ruimte.
- We houden water langer vast in de openbare ruimte voordat het afgevoerd wordt naar beken.
- We realiseren extra groen in de openbare ruimte voor verkoeling.
- We stimuleren particulieren om minder verharding en meer groen in de tuinen aan te leggen.
- We werken samen met woningcorporatie Welbions om meer klimaatadaptieve maatregelen te treffen.
- Bij projecten nemen we klimaatadaptatie als belangrijk uitgangspunt mee.
- We betrekken bij het thema klimaatadaptatie ook nadrukkelijk gezondheidseffecten van o.a. hittestress.

7.3.1 In 2024 hebben Hengeloërs een gezondere levensstijl

- We vragen een ondersteunings- en later een uitvoeringsbudget aan bij VSW, zodat we samen met partners aan de slag kunnen met een breed lokaal preventieakkoord om een gezonde leefstijl te stimuleren.
- We gaan JOGG (Jongeren op gezond gewicht) en de GLI (gecombineerde leefstijl interventie) versterken en intensiveren.
- Samen met de GGD Twente en inwoners van Hengelo gaan we aan de slag met realiseren van meer rookvrije (speel)plekken in Hengelo. Het motto hierbij is: zien roken, doet roken.
- Samen met onze regionale en lokale ketenpartners zetten we ons in om middelengebruik tegen te gaan. De aanpak is zowel repressief als preventief.

7.3.2 In 2024 is het verschil in ervaren gezondheid tussen inwoners met een hoge en een lage sociaal economische status (SES) kleiner geworden

- We gaan de gezondheidsverschillen verkleinen door extra aandacht te besteden aan de thema’s vroeg signalering armoede en kwetsbare baby’s en hun ouders.

Wat blijven we doen?

Milieu(beheer) en duurzaamheid

- De (diepe) ondergrond heeft blijvend onze aandacht. We zetten de samenwerking met de andere Twentse gemeenten en de provincie Overijssel voort, omdat we in de regio afwegingen willen maken over het duurzaam gebruik van de bodem en ondergrond in de toekomst. Samen met Almelo en Enschede is de 'visie Bodem en Ondergrond' opgesteld, waarmee we in beeld gebracht hebben hoe de bodem en ondergrond kunnen bijdragen aan maatschappelijke opgaven als klimaatadaptatie, energietransitie of circulaire economie/ landbouw. De visie zal verder uitgewerkt worden in de vorm van een werkprogramma. Daarnaast zal ook onderzoek gedaan worden naar Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en PFAS en wat dit gaat betekenen voor Hengelo.
- Voor de komende periode (2022-2025) zal in het najaar van 2021 het Bodembestedingsplan worden vastgesteld door de Raad. Hierin is opgenomen welke inkomsten en uitgaven de komende periode verwacht worden en hoe met het geld omgegaan wordt. In het najaar van 2021 komt er ook meer duidelijkheid over de beschikbare Rijksmiddelen voor bodem en ondergrond. Eén en ander als vervolg op het 'Convenant Bodem en Ondergrond (2016-2020)'. De uitkomsten hiervan zullen meegenomen worden in het bodembestedingsplan.
- Beleid maken en adviseren over milieu, bodem, geluid en duurzaamheid.
- De duurzaamheidsvisie en het programma Duurzaamheid vormen de basis voor de activiteiten en waarborgen een integrale benadering van de duurzame vraagstukken op het gebied van energie, mobiliteit, klimaatadaptatie, circulariteit, bedrijvigheid en inclusieve samenleving.
- We ontwikkelen in regionaal verband een gemeentebreed dekkend netwerk voor laadinfrastructuur. Dit biedt inzicht in de locaties voor nog te ontwikkelen laadfaciliteiten in de openbare ruimte.
- Ook onderzoeken we de mogelijkheden van duurzame mobiliteit, zoals bijvoorbeeld duurzame (stads)logistiek.
- We voeren een actief communicatie- en participatiebeleid om de inwoners zo vroeg en zo veel mogelijk te betrekken bij belangrijke ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid.
- Omdat de transitie naar een duurzame samenleving van ons allemaal is, faciliteren we initiatieven uit de samenleving.
- De stimuleringsregeling groene daken blijft van kracht.
- Aan de hand van een meerjaren onderhoudsplan (MJOP) werken we systematisch aan de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed. Ook ondersteunen we bedrijven met de verduurzamingsopgave.
- Beheren en onderhouden van openbare toiletvoorzieningen.
- De Omgevingsdienst Twente (ODT) houdt in opdracht van ons toezicht op milieuregelgeving en uitvoering van bodemsaneringen en behandelt vergunningaanvragen en meldingen. Gemeente heeft vergewisplicht op deze taken.
- Faciliteren initiatieven uit de samenleving die bijdragen aan een gezond, groen en energieneutraal Hengelo.

Riolering

- We zorgen voor een doelmatige afvoer van afvalwater, overtollig grondwater en (afgekoppeld) hemelwater.
- Rioolheffing innen.

Afval

- Inzamelen van afval en grondstoffen huis-aan-huis en met verzamelcontainers.
- Verwerken van afval en grondstoffen.
- Exploiteren van het milieupark.
- Inwoners bewust maken van het belang van afval scheiden: afval is grondstof.

- Uitvoeren van afvalinspecties door toezichthouders.
- Afvalstoffenheffing ontvangen. Uitgangspunt is dat de totale afvalbegroting kostendekkend is. De gemeente maakt geen winst op afval.

Begraafplaatsen

- Het beheren en onderhouden van twee begraaf- en gedenkparken (Deurningerstraat en Oldenzaalsestraat) en het op deze begraaf- en gedenkparken uitvoeren van de begrafenissen en het zorg dragen voor de asbestemmingen.
- Plaatsen urnenzuilen, kelders, aanbrengen grafnummering.
- Het bijhouden van de administratie (o.a. locatie graven en persoonsgegevens).
- Het jaarlijks mede organiseren en begeleiden van een lichtjestocht op de Begraaf- en gedenkplaats Oldenzaalsestraat ter nagedachtenis van overledenen die begraven zijn in het begraaf- en gedenkpark en een Allerzielenviering rond Allerzielen (2 november) op het begraaf- en gedenkpark Deurningerstraat.
- 2 x per jaar (voor- en najaar) onderhouden van de Joodse Begraafplaats aan de Dennenbosweg.
- Gildebor organiseert en begeleidt jaarlijks activiteiten op beide begraaf- en gedenkparken tijdens de Open Monumentendag (1 x per jaar).

Volksgezondheid

- Financieren van de GGD voor publieke gezondheidszorg en uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg.
- We blijven inzetten op het verminderen van gezondheidsachterstanden.
- Waar nodig en mogelijk blijft het bevorderen van een gezonde leefstijl onderdeel van het bestaande takenpakket van professionals vanuit sport, welzijn en onderwijs.
- We benaderen gezondheid positief; we gaan uit van de eigen kracht van mensen en hebben daarbij aandacht voor de mentale weerbaarheid van onze inwoners (o.a. dementie en eenzaamheid).

Wat mag het kosten?

Taakveld	Saldo rekening 2020	Saldo begroting 2021	Lasten begroting 2022	Baten begroting 2022	Saldo begroting 2022	Verschil 2022 - 2021
7.1 Volksgezondheid	-2.971	-3.194	3.072	-	-3.072	122
7.2 Riolering	1.993	2.303	8.199	10.503	2.304	1
7.3 Afval	1.448	1.955	8.727	10.597	1.871	-85
7.4 Milieubeheer	-3.237	-2.453	2.385	36	-2.349	104
7.5 Begraafplaatsen	-125	-206	736	539	-197	9
Totaal 7 Volksgezondheid en milieu	**-2.892**	**-1.594**	**23.118**	**21.675**	**-1.443**	**151**

Taakveld	Saldo begroting 2022	Saldo begroting 2023	Saldo begroting 2024	Saldo begroting 2025
7.1 Volksgezondheid	-3.072	-3.073	-3.074	-3.073
7.2 Riolering	2.304	2.304	2.304	2.304
7.3 Afval	1.871	1.906	1.879	1.879
7.4 Milieubeheer	-2.349	-2.297	-2.303	-2.318
7.5 Begraafplaatsen	-197	-199	-198	-198
Totaal 7 Volksgezondheid en milieu	**-1.443**	**-1.358**	**-1.391**	**-1.406**

Financiële toelichting

7.1 Volksgezondheid (€ 122.000 voordeel)
Ultimo 2021 eindigt het programma GIDS (Gezond in de Stad). We zullen de rijksmiddelen vanaf 2022 niet meer ontvangen en de hieraan gelieerde activiteiten (waar dus een rijksbijdrage van € 169.000 voor beschikbaar was) niet meer uitvoeren; prijsindexatie leidt daarnaast tot een nadeel van € 47.000.

7.2 Riolering (€ 1.000 voordeel)
We verwachten hogere exploitatielasten, overwegend veroorzaakt door hogere kapitaallasten ten gevolge van geplande vervangingsinvesteringen in 2021 en 2022, de indexering van budgetten en de verhoging van de perceptiekosten. Uit de actualisatie van zowel het volume als de indexering van de rioolheffing blijkt dat er in 2022 hogere inkomsten te verwachten zijn. Per saldo wordt er voor 2022 een hogere dotatie in de voorziening Riolering voorzien dan waarin de begroting 2021 werd uitgegaan.

Meerjarig verwachten we hogere kapitaallasten. Vooralsnog worden de investeringen rechtstreeks onttrokken uit de voorziening Riolering. In volgende jaren worden de vervangingsinvesteringen en de klimaat-en grondwatermaatregelen verwacht, die hogere kapitaallasten zullen genereren. Per saldo is dit taakveld neutraal t.a.v. de algemene middelen m.u.v. de compensabele BTW en de overhead.

7.3 Afval (€ 85.000 nadeel)
Afval is een gesloten circuit. Het positief saldo op dit taakveld is benodigd om de uitgaven op andere taakvelden die gerelateerd zijn aan afval in de begroting te kunnen dekken. Het gaat dan om kwijtschelding, BTW en om overheadkosten die feitelijk onderdeel vormen van de afvalbegroting, maar volgens de BBV regels op andere taakvelden worden gepresenteerd. Er is minder dekking nodig door teruglopende derdenkosten waardoor de BTW component lager uitvalt. De meerjarige verschillen worden veroorzaakt door de gefaseerde invoering van het kostprijsmodel bij afvalinzamelaar Twente Milieu en daarmee ook het aandeel extracomptabele BTW dat onderdeel vormt van het saldo op dit taakveld.

7.4 Milieubeheer (€ 104.000 voordeel)
De verwachte bijdrage voor de Omgevingsdienst Twente (ODT) is lager. Dit komt o.a. door de taakstelling die is meegegeven om een efficientere uitvoeringsorganisatie te zijn nu de milieutaken zijn geregionaliseerd.

7.5 Begraafplaatsen (€ 9.000 voordeel)
Dit taakveld laat geen significante afwijkingen zien.

5.2.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Aanspreekpunt bestuurlijk	Wethouder van Wakeren/Wethouder Gerrits
Betrokken domein(en)	Fysiek
Aanspreekpunt Ambtelijk	Katja Boerrigter

Welke belangrijke ontwikkelingen zien we voor 2022?

Groeiende vraag naar woningen

De woningbouwproductie moet op gang blijven om de groeiende vraag naar woningen op te vangen. Voor starters en middeninkomens is het lastig om in de huidige woningmarkt een passende woning te vinden. We zetten daarom in op het realiseren meer goedkope koop- en huurwoningen. We besteden specifiek aandacht aan de realisatie van plannen in de binnenstad en Hart van Zuid.

Integraliteit van fysieke en sociale opgaven

We gaan er samen voor zorgen dat we met de juiste dingen op de juiste plekken in de stad bezig zijn en ook focus hebben en houden met het lange termijn perspectief in beeld. Daarbij kijken we integraal en in samenhang met de sociale opgaven. We werken samen met relevante partners aan de versterking van onze stad en bepalen samen met inwoners en ondernemers onze visie op de toekomst van Hengelo. We spelen daarbij in op initiatieven vanuit de stad. Samen met Enschede gaan we vorm geven aan de integrale ontwikkeling van de Spoorzone Hengelo-Kennispark-Enschede.

Omgevingswet

Op 1 juli 2022 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. We willen hier als gemeente goed op voorbereid zijn. Met deze wet verandert de manier van ruimtelijk beleid maken. Er komt meer ruimte voor gebiedsspecifiek maatwerk. Ook schrijft de Omgevingswet een integrale benadering van de fysieke leefomgeving voor met alle daarbij behorende aspecten, zoals bouwen, milieu, water, landschap en mobiliteit, maar ook met gezondheid en veiligheid. Hierdoor verandert ook de uitvoering van het ruimtelijk beleid. Dit vraagt om andere werkwijzen en een verandering van houding en gedrag. Dat betekent dat er ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet verder gewerkt wordt aan de beoogde verbeterdoelen.

Omgevingsvisie

De Omgevingswet kent nieuwe instrumenten, waaronder de omgevingsvisie en het omgevingsplan waaraan we momenteel werken. De omgevingsvisie is een strategische langetermijnvisie die een ruimtelijk kader biedt, dat de basis zal vormen voor het omgevingsplan. Gemeenten moeten voor 2025 hun omgevingsvisie gereed hebben. In Hengelo zijn we in 2019 begonnen met de ontwikkeling van onze omgevingsvisie. We pakken dit gefaseerd aan. De in oktober 2020 vastgestelde omgevingsvisie voor het buitengebied (Hengelo's buiten) vormt de eerste fase. Naar verwachting wordt de tweede fase, de omgevingsvisie Binnenstad en Hart van Zuid, afgerond in het tweede kwartaal van 2022. Vervolgens start in 2022 de ontwikkeling van de derde fase, de omgevingsvisie Stedelijk gebied. Deze laatste fase ronden we naar verwachting in 2023 af. Daarna verbinden we de drie fasen aan elkaar tot één omgevingsvisie Hengelo.

Omgevingsplan

Het omgevingsplan bevat alle gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving. Voor 2030 moeten gemeenten een nieuw omgevingsplan gemaakt hebben dat voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. In 2021 is een plan van aanpak opgesteld dat beschrijft hoe we dit gaan aanpakken.

De omzetting van het tijdelijke naar het volwaardige omgevingsplan is een enorme klus die meerdere jaren tijd zal kosten.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Tegelijk met de Omgevingswet treedt de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. De Wkb brengt met zich mee dat de gemeente niet langer verantwoordelijk is voor de technische toetsing én toezicht op bouwwerken die vallen binnen de zogenaamde gevolgklasse 1 (zoals grondgebonden woningen, bijgebouwen en aanbouwen, (kleinere) bedrijfspanden, fiets- en voetgangersbruggen).

Impact corona op programma

Er is vooralsnog geen direct negatief effect merkbaar van de coronacrisis op de woningmarkt. De druk op de woningmarkt blijft ondanks de coronacrisis onverminderd hoog en lijkt tot op heden weinig te lijden te hebben gehad van de crisis.

Relevante beleidsnota's

- Nationale omgevingsvisie (2020)
- Omgevingsagenda Oost-Nederland (2020)
- Omgevingsvisie Overijssel
- Structuurvisie Hengelo 2030
- Omgevingsvisie Hengelo's buiten (2020)
- Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente
- Woonagenda Twente 2021-2025 (2021)
- Woonvisie Hengelo 2016 - 2026

Verbonden partijen

Welbions
Welbions draagt aan het programma bij met de sociale woningvoorraad die zij ontwikkelt en beheert. De gemeente maakt samen met Ookbions, de huurdersvereniging en Welbions prestatieafspraken.

Wat willen we bereiken?

8.1 Hengelo kent meer woningen waarin inwoners prettiger wonen

8.1.1 In 2024 kent Hengelo een groter aanbod van koop- en huurwoningen

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Aandeel huurwoningen als deel van de totale woningvoorraad (%)	42,1% (2020) 42,2% (2021)	n.v.t.	42%	42%	42%	42%
Aantal koopwoningen in Hengelo (aantal)[1]	21.969 (2020) 22.048 (2021)	n.v.t.	22.219	22.344	22.469	22.594
Aantal huurwoningen in Hengelo (aantal)[1]	16.299 (2020) 16.390 (2021)	n.v.t.	16.545	16.670	16.795	16.920
Aantal huurwoningen corporaties als deel van de totale huurvoorraad (%)	31,4% (2020) 31,1% (2021)	n.v.t.	30,8%	30,6%	30,4%	30,2%

1 (index= 100)

8.1.2 In 2024 kunnen inwoners langer zelfstandig blijven wonen in een geschikte woning

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Aandeel huishoudens met zelfstandig wonende hoofdbewoner ≥ 75 jaar als deel van het totale aantal huishoudens bewoonde woningen (%)[1]	14,3% (2020) 14,3% (2021)	14,3%	14,3%	14,4%	14,4%	14,5%
Aantal positief afgehandelde Wmo-aanvragen voor aanpassingen aan de woning per jaar (aantal)	PM (2020)	490	480	470	460	450

1 Aantal bewoonde woningen is 37.365; aantal hoofdbewoners 75+ is 5.400.

8.1.3 In 2024 vinden meer woningzoekenden een passende woning in Hengelo

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage woningzoekenden dat een huurwoning krijgt toegewezen als deel van totaal mensen dat actief een huurwoning zoekt (%)	22,3% (2020)	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
Krapte-indicator koopwoningen voor Hengelo/Borne (verhoudingsgetal)[1]	2,6 (2020, Q2)	2,6	2,6	2,6	3	3,1

1 De formule voor de NVM krapte-indicator is: (Aantal aanbod halverwege kwartaal uit vijvermodel/ Aantal transacties in kwartaal) * 3 Wanneer de NVM krapte-indicator onder de 5 komt, is sprake van een verkopersmarkt. Wanneer de NVM krapte-indicator tussen de 5 en 10, is sprake van een evenwichtige markt. Wanneer de NVM krapte-indicator boven de 10 komt, is sprake van een kopersmarkt.

8.2 Inwoners van Hengelo waarderen hun leefomgeving meer, dragen hier meer aan bij en treffen elkaar vaker

8.2.1 In 2024 zijn inwoners meer tevreden over de kwaliteit van hun fysieke leefomgeving zoals voor veiligheid, gezondheid en natuur

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage Hengeloërs dat vindt dat de leefbaarheid van de buurt de afgelopen jaren duidelijk of enigszins vooruit is gegaan (%)	11,9% (2019) 14,9% (2021)	15,0%	15,0%	15,0%	15,2%	15,3%

8.3 De binnenstad en Hart van Zuid zijn aantrekkelijker voor inwoners, bezoekers en bedrijven

8.3.1 In 2024 bezoeken meer mensen de binnenstad van Hengelo en verblijven er langer

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Gemiddeld aantal weekbezoekers binnenstad Hengelo	71,700 (2019)[1]	0%	5%	10%	15%	15%
Gemiddelde verblijfsduur in de binnenstad per bezoeker (minuten)	96 (2019)[1]	0%	5%	10%	15%	15%

1 I.v.m. de afwijkende bezoekersaantal in 2020 door corona is 2019 als peiljaar genomen.

8.3.2 In 2024 hebben we een aantrekkelijk compact stadshart waarin winkels en horeca in de binnenstad van Hengelo meer bijeen zijn gebracht in een kleiner gebied

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Rapportcijfer dat Hengeloërs geven voor de binnenstad van Hengelo (rapportcijfer 1-10)	5,4 (2019)	n.v.t.	5,6	5,8	6	6,2
Percentage leegstaande panden in het compacte stadshart (%)	19 (2020)	0%	-5%	-5%	-10%	-15%

8.3.3 In 2024 wonen meer mensen in de binnenstad

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Aantal huishoudens in het binnenstadsgebied (aantal)[1]	1.143 (2020)	n.v.t.	1.243	1.283	1.323	1.363

1 Binnenstadsgebied in de binnenstadsmonitor is op adresniveau vastgesteld. In het volgende document is aangegeven wat het gebied is (blauw omlijnd, figuur 2b) https://www.binnenstadsmonitorhengelo.nl/images/Handleiding/Handleiding_Binnenstadsmonitor_Hengelo.pdf

8.3.4 In 2024 wonen, werken en leren meer mensen in Hart van Zuid

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Aantal huishoudens in Hart van Zuid (aantal)	PM (2020)	n.v.t.	110	68	50	460
Aantal bedrijfsvestigingen in Hart van Zuid (aantal)	PM (2019)	n.v.t.				

Wat gaan we daarvoor anders doen in 2022?

De doelen 8.1.1 In 2024 kent Hengelo een groter aanbod aan koop- en huurwoningen, 8.1.2 In 2024 kunnen inwoners langer zelfstandig blijven wonen in een geschikte woning en 8.1.3 In 2024 vinden meer woningzoekenden een passende woning in Hengelo zijn niet van elkaar los te zien.

We zetten in op realisatie van woningbouw voor diverse doelgroepen en in diverse prijsklassen. Om zo het aanbod aan koop- en huurwoningen te verhogen, de doorstroming op gang te houden en ervoor te zorgen dat meer woningzoekenden een passende woning vinden. We hebben hierbij extra aandacht voor de betaalbaarheid en gaan bekijken hoe we de realisatie van goedkope huur- en koopwoningen beter kunnen borgen in de woningbouwprogrammering.

De navolgende projecten buiten de prioritaire gebieden Hart van Zuid en binnenstad, dragen bij aan de doelstelling dat Hengelo meer woningen kent waarin inwoners prettiger wonen.

- Machinefabriek Vos/Tuindorpschool - Vanwege de latere invoering van de Omgevingswet wordt begin 2022 een bestemmingsplan in procedure gebracht.
- Walhoflocatie - In het eerste kwartaal start de bouw.
- Bloemenbuurt - In het derde kwartaal wordt het bestemmingsplan ter vaststelling aangeboden.
- Elisabethstraat / Elisahof - In 2022 wordt deze nieuwbouwwijk afgerond. De laatste werkzaamheden van het woonrijp maken vinden naar verwachting in de eerste helft van het jaar plaats.
- Broek Noordrand - In 2022 wordt het gehele gebied bouwrijp gemaakt en start de ontwikkelaar met de realisatie van de woningen in de eerste fase (het westelijke gedeelte van het gebied). Daarnaast worden de gemeentelijke vrije kavels ten behoeve van

zelfrealisatie van vrijstaande woningen aan de Duizendpoot in verkoop gebracht. Het grootste gedeelte van de 13 beschikbare kavels wordt in 2022 verkocht.
- Broek Oost - Het projectgebied wordt woonrijp gemaakt.
- Woningbouw ’t Rot - De laatste fase wordt woonrijp gemaakt.

8.2.1 In 2024 zijn inwoners meer tevreden over de kwaliteit van hun fysieke leefomgeving zoals veiligheid, gezondheid en natuur

Door de invoering van de Omgevingswet en een nieuwe manier van werken wordt meer samen met inwoners gewerkt aan de fysieke ontwikkeling van de stad. Inwoners wordt met de nieuwe Omgevingswet gestimuleerd om meer initiatief te nemen in hun eigen leefomgeving. Het meer samen met inwoners werken aan de stad draagt bij aan de waardering van onze inwoners voor hun eigen leefomgeving.

- In 2022 start de ontwikkeling van de derde fase van onze omgevingsvisie, de omgevingsvisie Stedelijk gebied die samen met onze inwoners wordt opgesteld. Na deze laatste fase verbinden we de drie deel-omgevingsvisies (Buitengebied, Binnenstad en Hart van Zuid en Stedelijk gebied) aan elkaar tot de omgevingsvisie Hengelo.
- Wanneer de Omgevingswet in werking treedt hebben we van rechtswege een omgevingsplan. Dit tijdelijke omgevingsplan moet voor 2030 zijn omgezet naar een volwaardig omgevingsplan dat voldoet aan alle eisen die de Omgevingswet stelt. In het vierde kwartaal van 2021 is een plan van aanpak opgesteld dat beschrijft hoe we dit stapsgewijs gaan aanpakken. Begin 2022 stellen we een werkplan op waarin de precieze stappen worden onderscheiden en waarin de planning en benodigde capaciteit worden bepaald.
- De laatste maanden voor de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet gebruiken we zoveel mogelijk als oefentijd. Zo voldoen we aan de oproep van de minister en de samenwerkende overheden, die bij het besluit tot uitstel van de wet in april 2021, hebben aangegeven dat voldoende oefentijd met de nieuwe manier van werken voor de uitvoerende overheden één van de redenen van het uitstel was. We zullen oefenen met het werken met de nieuwe wetsinstrumenten en het werken vanuit een grondhouding van ‘ja, mits’, maar ook met de veranderopgave die voortkomt uit de nieuwe software die we voor uitvoering van de Omgevingswet nodig hebben. We zorgen ervoor dat onze aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) op tijd gerealiseerd is, zodat we in de pre-omgeving van het DSO kunnen oefenen.
- Het omgevingsplan vormt de grondslag voor vergunningverlening, toezicht en handhaving voor alle activiteiten in de fysieke leefomgeving. We stellen ons ten doel dat het omgevingsplan op een ‘slimme manier’ ontsloten wordt, wat wil zeggen dat gebruikers gericht antwoord krijgen op hun vragen wanneer zij willen weten welke regels er gelden, of zij ergens een vergunning voor nodig hebben en hoe zij een melding of vergunningaanvraag moeten indienen. Met het realiseren van deze ambitie zullen we de komende jaren bezig zijn, aansluitend bij de ontwikkeling van dienstverlening gemeentebreed.
- Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving start in 2022 een dubbel hybride situatie, vanwege de wijzigende wet- en regelgeving en overgang naar een nieuw Vergunning-Toezicht-Handhaving-backoffice-zaaksysteem. De opleidingen voor Omgevingswet en Wkb lopen in 2022 door, zodat we goed voorbereid zijn. Het nieuwe zaaksysteem is medio 2022 technisch ingericht, maar juist ook praktisch bruikbaar. Daarvoor volgt overleg met alle gebruikers, komt een eenduidige, ten opzichte van de huidige situatie verbeterde werkwijze voor advisering en stimuleren we samenwerking nog meer.

8.3.1 In 2024 bezoeken meer mensen de binnenstad van Hengelo en verblijven er langer.

Bij de Centrale thema's zijn de activiteiten in de binnenstad beschreven, zie hiervoor 5.1.2 Aantrekkelijke binnenstad.

8.3.2 In 2024 hebben we een aantrekkelijk compact stadshart waarin winkels en horeca in de binnenstad van Hengelo meer bijeen zijn gebracht in een kleiner gebied.

Bij de Centrale thema's zijn de activiteiten in de binnenstad beschreven, zie hiervoor 5.1.2 Aantrekkelijke binnenstad.

8.3.3 In 2024 wonen meer mensen in de binnenstad en 8.3.4 In 2024 wonen, werken en leren meer mensen in Hart van Zuid.

We werken aan de te bereiken doelen door in te zetten op de fysieke ontwikkeling van de stad met name in de prioritaire gebieden Hart van Zuid en de Binnenstad. Een aantrekkelijke binnenstad en Hart van Zuid voor inwoners, bezoekers en bedrijven. Stimulering van de woningbouw en aandacht voor de realisatie van woningen die aansluiten bij de vraag is de inzet als het gaat om woningbouw, zodat het doel Hengelo kent meer woningen waarin inwoners prettig wonen dichterbij komt.

- In het kader van de Nationale Omgevingsvisie (Novi) is tussen Rijk, Provincie en Regio afgesproken dat op een aantal thema’s die van nationaal belang zijn wordt samengewerkt. Hieruit is onder meer de afspraak naar voren gekomen dat Hengelo en Enschede samen gaan inzetten op de ontwikkeling van de drie stationslocaties Hengelo, Kennispark en Enschede onder de noemer Spoorzone Hengelo-Enschede. Deze gezamenlijke ontwikkeling dient een belangrijke bijdrage te leveren aan de aantrekkelijkheid van de steden voor het aantrekken en binden van talent. Dit wordt gezien als een zeer belangrijke opgave om Twente daadwerkelijk als top-technologische regio verder te kunnen ontwikkelen. Met een gezamenlijke inzet op de ontwikkeling van de Spoorzone wordt in Hengelo een impuls gegeven aan Hart van Zuid en de binnenstad tot een aantrekkelijk vestigingsmilieu voor wonen, werken en ontmoeten. Het stelt de regio instaat talent aan te trekken en te binden, een hip innovatief milieu te ontwikkelen, antwoorden te vinden op maatschappelijke vraagstukken van deze tijd en de werkgelegenheid in Twente te bevorderen.
- Met de besluitvorming over de kaderstelling Hart van Zuid op 7 juli 2021 zijn voorwaarden ingevuld op basis waarvan versnelling van de woningbouwontwikkeling voor diverse doelgroepen gerealiseerd kan worden. Hiernaast wordt het mogelijk meer te investeren in de kwaliteit van de leefomgeving. Vanaf 2022 worden er woningen gebouwd in Hart van Zuid.
- Gezien de leegstand in de binnenstad van Hengelo is de uitbreiding van Thiemsbrug met een substantiële hoeveelheid detailhandel niet meer wenselijk. Met een nieuw integraal plan wordt een impuls aan de binnenstad gegeven, wordt de ruimtelijke kwaliteit versterkt en kan er binnenstedelijk een aantrekkelijk stedelijk woonmilieu gerealiseerd worden. De komende jaren wordt de planvorming voor het gebied Thiemsbrug verder uit gewerkt.

De navolgende projecten dragen bovendien bij aan de doelstelling dat de binnenstad en Hart van Zuid aantrekkelijker zijn voor inwoners, bezoekers en bedrijven.

- Heemafterrein/Bornsestraat - In 2022 wordt het project formeel afgesloten met een onherroepelijk nieuw bestemmingsplan voor deze locatie. Plegt-Vos start met de bouw.
- Hart van Zuid/De Smelterij (voorheen Langeler Erve) - In 2022 worden het appartementencomplex en de grondgebonden woningen gerealiseerd.
- Hart van Zuid/Appendage (voorheen EMGA-ZUID-ZUID) - In 2022 wordt het nieuwe bestemmingsplan t.b.v. woningbouw vastgesteld en wordt het terrein gesaneerd en bouwrijp gemaakt. Mogelijk zal de start van de bouw van de woningen ook al in 2022 plaatsvinden. De bouw zal in ieder geval doorlopen tot in 2023.
- Hart van Zuid/De Hijschveste (voorheen Lansinkveld-Noord) - Mits een ontwikkelplan van voldoende niveau beschikbaar is, wordt 2022 gebruikt om bouwrijp te maken en in verkoop te gaan. Als het meezit, kan de start bouw voor de realisatie ook nog in 2022 plaatsvinden. De bouw zal gefaseerd worden uitgevoerd, vermoedelijk tot in 2024 of 2025.
- Hart van Zuid/Hoeken kruising Laan Hart van Zuid / Breemarsweg - Begin 2022 wordt de Nota van Uitgangspunten voor herontwikkeling van de resterende drie hoeken aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden. Zodra dat is gebeurd, kunnen de drie percelen in verkoop worden gebracht met de NvU als onderlegger voor toetsing van toekomstige ontwikkelingen.
- Hart van Zuid/Hofmakerij (voorheen Lansinkveld Zuid) - Het bestemmingsplan wordt vastgesteld in het tweede kwartaal.
- Hart van Zuid/Dikkers - Het bestemmingsplan is onherroepelijk.

- Binnenstad/Lange Wemen - Het door HMO, VanWonen en gemeente gezamenlijk op te stellen masterplan is gereed voor besluitvorming in het 2e kwartaal.
- Binnenstad/Marskant - In het eerste kwartaal wordt gestart met de kaveluitgifte.

Wat blijven we doen?

Ruimtelijke ordening

- We blijven inzetten op de ontwikkeling van de stad en de prioritaire gebieden Hart van Zuid en binnenstad.
- We volgen actief het beleid van andere overheden en leveren input aan het ruimtelijk beleid van andere overheden, bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van de omgevigsvisie voor de provincie Overijssel.
- We werken door aan de ontwikkeling van de tweede fase van onze gemeentelijke omgevingsvisie, de omgevingsvisie Binnenstad en Hart van Zuid, die naar verwachting in het tweede kwartaal van 2022 ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.
- We blijven het programma Omgevingswet uitvoeren, zoals we dat al vanaf begin 2019 doen. Omdat de inwerkingtreding is uitgesteld, hebben we meer tijd voor een goede voorbereiding op het werken volgens de Omgevingswet. Deze extra tijd in 2022 gebruiken we vooral om te oefenen met de nieuwe instrumenten en denk- en werkwijze, zowel intern als samen met ketenpartners.
- We leveren een bijdrage aan de voorbereiding van nieuwe projecten/initiatieven.

Grondexploitatie

- Financieel strategisch adviseren bij ruimtelijke ontwikkelingen.
- Waar nodig werkt het grondbedrijf actief mee om gemeentelijke doelstellingen te realiseren. De grondposities van de gemeente en marktpartijen zijn sterk bepalend voor de strategie die kan worden gevolgd. De gemeente heeft een sterkere ontwikkelingspositie wanneer gronden in eigendom zijn dan in de gevallen waar ze geen grondpositie heeft. Met het innemen van strategische posities verkrijgt de gemeente een meer sturende rol in het proces en de planning van gronduitgifte.
- We zullen ons weer volop inzetten om het mogelijk te maken te voldoen aan de vraag naar kavels voor de particuliere bouw.
- Sturen op kaders zoals vastgelegd in grondexploitaties en contracten.
- Jaarlijks de grondexploitaties herzien en aanbieden aan de Raad conform de wetgeving.

Wonen en bouwen

- We monitoren het vastgestelde nieuwbouwprogramma en zetten vol in op de stimulering van woningbouw.
- We zetten ons in voor de realisatie van de met Welbions en Ookbions gemaakte prestatieafspraken.
- In samenwerking met onze partners blijven we inzetten op voldoende, geschikte en betaalbare huisvesting voor kwetsbare inwoners en zorgen daarbij voor de benodigde zorg en ondersteuning. Middels jaarplannen geven we uitvoering aan de opgaven uit de notitie ‘wonen en zorg in Hengelo 2019-2025’.
- We blijven werken aan de verbetering van onze dienstverlening in bestemmingsplannen- en vergunningenprocessen
- Aanvragen voor omgevingsvergunningen voor handelingen binnen de fysieke leefomgeving behandelen.
- Ter voorbereiding op aanvragen de mogelijkheid voor informatieverzoeken en vooroverleggen in stand houden, zeker met het oog op de naderende Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging.
- Toezicht houden op naleving van omgevingsvergunningen en handhaven indien wordt afgeweken. Er vindt geen gebiedsgericht toezicht plaats.
- We handhaven op basis van het zogenoemde piepsysteem, dus op basis van klachten.

- Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG), de topografische kaart Hengelo en geografische databases beheren en onderhouden en vastgoed- en geo-informatie inwinnen, beheren, analyseren en presenteren.

Wat mag het kosten?

Taakveld	Saldo rekening 2020	Saldo begroting 2021	Lasten begroting 2022	Baten begroting 2022	Saldo begroting 2022	Verschil 2022 - 2021
8.1 Ruimte en leefomgeving	-1.195	-1.171	1.207	85	-1.122	49
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	8.769	-891	19.472	18.817	-655	236
8.3 Wonen en bouwen	-1.313	-1.990	3.243	2.014	-1.229	761
Totaal 8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	**6.261**	**-4.053**	**23.922**	**20.916**	**-3.006**	**1.047**

Taakveld	Saldo begroting 2022	Saldo begroting 2023	Saldo begroting 2024	Saldo begroting 2025
8.1 Ruimte en leefomgeving	-1.122	-1.122	-1.122	-1.122
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-655	-324	27	331
8.3 Wonen en bouwen	-1.229	-930	-788	-788
Totaal 8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	**-3.006**	**-2.376**	**-1.884**	**-1.579**

Financiële toelichting

8.1 Ruimte en leefomgeving (€ 49.000 voordeel)
Als gevolg van de doorontwikkeling van het domein Bedrijfsvoering en bijbehorende herinrichting van de begroting hebben er een aantal verschuivingen plaatsgevonden. De activiteiten van de subsidieadviseurs zijn met ingang van begrotingsjaar 2022 grotendeels verplaatst van het taakveld ruimte en leefomgeving naar het taakveld overige baten en lasten.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) (€ 236.000 voordeel)
Op dit taakveld worden allereerst alle uitgaven en inkomsten van de woningbouwcomplexen verantwoord. Ieder jaar is uniek en derhalve niet 1 op 1 te vergelijken met andere jaren. Per saldo worden de toe- of afnames verrekend met de balans in de vorm van de boekwaarden. Hiervoor wordt verwezen naar de actuele herziening van de grondexploitatie per 1-1-2021 en de paragraaf 6.4 Grondbeleid in deze begroting. Het saldo ten opzichte van de vorige begroting wordt veroorzaakt door de lagere rente en minder interne verrekeningen.

8.3 Wonen en bouwen (€ 761.000 voordeel)
Op dit taakveld zien we een afname aan incidentele middelen. We geven minder uit aan de implementatie Omgevingswet aangezien de datum van invoering nadert en een aantal grote uitgaven zijn geweest. Vanaf 2023 is dit nog minder. Zoals gebruikelijk zal begin 2022 het bestedingsplan voor 2022 voor de Binnenstad worden vastgesteld. Op dat moment zullen de hiervoor extra benodigde middelen van de middelen voor binnenstad op programma 9 over worden geheveld naar dit taakveld. Vanaf 2024 nemen de hiervoor al geraamde middelen op dit taakveld ook af. In 2021 was een eenmalige uitgave geraamd voor het mede mogelijk maken van de woningbouwplannen in Beckum. Tenslotte zijn er minder kosten voor bouwvergunningen. Door corona waren in 2021 meer uitgaven geraamd om aan de vele (kleine) verbouwingen mee te werken.

5.2.9 Bestuur en ondersteuning

Aanspreekpunt bestuurlijk	Burgemeester Schelberg/Wethouder Bruggink/Wethouder ten Heuw
Betrokken domein(en)	Directie/Bedrijfsvoering
Aanspreekpunt Ambtelijk	Jan Eshuis/Gijs Tiebot

Welke belangrijke ontwikkelingen zien we voor 2022?

Politiek

Het vertrouwen in de overheid en politiek is historisch gezien niet heel hoog, al valt dat in Nederland in internationaal verband gezien nog relatief mee. De mate van vertrouwen wordt mede zichtbaar in het dalende opkomstpercentage bij verkiezingen en in het dalende aantal mensen dat lid is van een politieke partij. Verder is er binnen het politieke domein sprake van voortgaande versnippering: het aantal partijen in de raad neemt toe. We moeten er aan werken om het vertrouwen - waar mogelijk met concrete stappen - te versterken. Belangrijke stap daarbij zien wij in de open bestuursstijl.

Open bestuursstijl

We willen een eigentijdse gemeente zijn; in onze dienstverlening en ook in onze bestuursstijl. De Hengelose inwoners, ondernemers en organisaties staan centraal. We focussen op zaken waar de stad aantoonbaar behoefte aan heeft. We trekken vaker samen op met onze inwoners, instellingen en bedrijven om te werken aan de oplossingen voor Hengelo. Oplossingen die meer aansluiten op de logica van Hengeloërs en daarom beter werken in de praktijk van alledag. Het proces rondom de nieuwe invulling van de markt is een voorbeeld. Bij de centrale thema's zijn we uitgebreider ingegaan op de open bestuursstijl, daarbij stelden we al vast dat corona voor belemmeringen, maar ook voor nieuwe kansen heeft gezorgd.

Dienstverlening

In de continu veranderende wereld, kan de ontwikkeling van onze dienstverlening niet stil blijven staan. De trein van technische ontwikkelingen raast door het veranderende landschap. Enkele voorbeelden hiervan zijn: digitalisering, robotisering en het toenemende belang van privacy en gegevens-bescherming. Bij een moderne overheid horen beleid en dienstverlening in een wisselwerking op elkaar aan te sluiten. We blijven onze dienstverlening nog meer vanuit de logica van de inwoners en partners vormgeven. Dit vergt continue aandacht en scherpte. Daarom stellen wij onze leidende motieven centraal bij alles wat wij doen als gemeente. Deze leidende motieven karakteriseren onze gemeente en bepalen de gewenste dienstverlening. Deze motieven zijn voor onze dienstverlening: betrouwbaar, persoonlijk, duidelijk en respectvol.

Leidende motieven zijn de woorden die omschrijven hoe wij met onze inwoners en ondernemers willen omgaan. Want: hoe iemand onze dienstverlening ervaart, hangt af van het contact met één (of meerdere) van onze medewerkers.

Gemeenteraadsverkiezingen

De eerste maanden van 2022 staan in het teken van de gemeenteraadsverkiezingen. Die zijn op woensdag 16 maart 2022. De gemeente heeft een zeer belangrijke rol in de organisatie en uitvoering van deze verkiezingen. Een wezenlijk onderdeel daarvan is de ondersteuning van deelnemende partijen, bijvoorbeeld met informatie over het verkiezingsproces en bij het opmaken en op de juiste manier aanleveren van hun kandidatenlijsten. De verkiezingen leiden vrijwel altijd tot andere coalities met (deels) nieuwe wethouders en wijzigingen in beleid met nieuwe speerpunten. Ter voorbereiding op de nieuwe bestuursperiode zorgt het zittende college voor een overdracht van de actuele zaken naar het nieuwe college. Daarnaast zal ook worden gewerkt aan overdrachtsdocumenten op diverse

thema's. Vanuit de griffie wordt potentiële raadsfracties ondersteund bij het samenstellen van de kandidatenlijst (onder meer een integriteitstoets) en wordt algemene (beleids-)informatie verstrekt ten behoeve van het opstellen van verkiezingsprogramma's. Ook zal er in aanloop naar de verkiezingen een stemwijzer voor Hengelo beschikbaar komen. Aan de hand van de verkiezingsprogramma's van de potentiële raadsfracties wordt deze vorm gegeven. Na de verkiezingen werken we aan de vorming van een nieuwe coalitie en een nieuw programma. De nieuwe raad zal een introductieprogramma aangeboden krijgen.

Bestuurlijke samenwerking

De nieuwe vorm van Regionale samenwerking, die in 2021 is geformaliseerd, zal in 2022 zijn beslag krijgen. Onze bestuursstijl (open en doelgericht) is ook regionaal georiënteerd en blijft van kracht. Sterker nog: de vernieuwde vorm van regionale samenwerking op het domein economie via de Twenteboard, sluit juist perfect aan bij onze filosofie. Samen optrekken met partners in de samenleving, waaronder het onderwijs en het bedrijfsleven.

Wij blijven primair gericht op de inhoud van de samenwerking. Daarbij zoeken we vervolgens steeds de beste vorm. Dat betekent dat het principe van 'coalitions of the willing' voorop blijft staan, waarbij wij groot belang hechten aan het tempo en de slagvaardigheid van de samenwerking. Zo zijn we met Enschede, Regio Twente en provincie Overijssel aan de slag met de regionale agenda van de Nationale Omgevingsvisie: de ontwikkeling van de zone tussen en van de stationsgebieden van Hengelo en Enschede.

Herijking verdeling van het gemeentefonds

De herverdeling van het gemeentefonds zal naar verwachting met ingang van 2023 plaatsvinden. Het gaat om een totale herverdeling voor zowel het sociale domein als het klassieke domein (de overige delen van het gemeentefonds). Het doel van de herziening van het gemeentefonds is te komen tot een volledige en integrale herijking van het gemeentefonds. Alle uitgavenclusters worden bij de herziening betrokken, evenals de manier waarop de inkomsten van gemeenten verrekend worden. Het definitieve herverdeeleffect voor de gemeente Hengelo wordt uiterlijk in de meicirculaire 2022 bekend gemaakt.

Kapitaalmarkt

De trend van lage rentes in de kapitaalmarkt zet zich door. Ook in 2022 en verder zullen de rentes naar alle waarschijnlijkheid lager zijn dan de aflopende leningen. Hierdoor zullen de rentekosten op taakveld Treasury afnemen.

Belastingen

Na de aanpassingen van de grondslag voor de WOZ-waardebepaling van kubieke (m3) naar vierkante meter (m2) in 2021 zijn er voor 2022 geen wezenlijke aanpassingen in beleid en beheer.

De Tweede Kamer heeft op 10 juni 2021 gedebatteerd over het burgerinitiatief "Stop de hondenbelasting". De Kamer heeft een motie met verzoek om art. 226 Gemeentewet af te schaffen afgewezen. Daarmee blijft de wettelijke basis voor heffing intact. Een motie waarin het kabinet wordt opgeroepen om samen met de VNG te onderzoeken of de hondenbelasting evt. gefaseerd kan worden afgeschaft is aangenomen. Hiertoe behoort ook het onderzoek naar de de financiële impact voor gemeenten. Eind 2021 informeert minister Ollongren de Tweede Kamer.

Inkoop en aanbesteding

We voeren interne controles uit op de naleving van EU aanbestedingswet- en regelgeving en ons eigen inkoopbeleid. De steekproef bij interne controles op ons inkoopbeleid wordt vergroot. Bovendien laten wij deze interne controles toetsen. Zo blijven wij investeren in het naleven van ons inkoopbeleid en de verdere professionalisering van inkoop en aanbesteding.

Uitstel rechtmatigheidsverantwoording.

Zowel in de Beleidsbegroting 2021-2024 als in de Jaarstukken 2020 is aangeven dat de verantwoordelijkheden voor de rechtmatigheidsverantwoording verschuiven. In de huidige situatie geeft de accountant in de controleverklaring een oordeel over de rechtmatigheid van handelen van de gemeente. Naar de toekomst toe legt het college van B en W rechtstreeks verantwoording af over de financiële rechtmatigheid aan het bestuur. Dit gebeurt met het opnemen van een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Voorheen werd uitgegaan van het verslagjaar 2021. Om de volgende redenen is dat niet meer haalbaar:

- Door corona zijn de verantwoording en controle voor dit jaar al complexer geworden, waardoor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording op korte termijn niet meer haalbaar is.
- Gemeenten kunnen nu te laat kennisnemen van veranderingen, zoals de nog door te voeren wijzingen in de regelgeving, in onder meer het Besluit begroting en verantwoording (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO)
- De (interne en externe) controlewerkzaamheden voor de jaarrekening 2021 zijn al begonnen.

Daarom zal het college van B en W naar verwachting voor het verslagjaar 2022 voor de eerste keer een rechtmatigheidsverantwoording op moeten nemen in de jaarrekening.

Wet- en regelgeving

De Wet Open Overheid (Woo) is een initiatiefwetsvoorstel uit 2012. De wet is bedoeld om overheden transparanter te maken en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Als de Woo van kracht wordt, vervangt deze wet de Wob (Wet openbaarheid van bestuur). Het grote verschil tussen het initiatiefwetsvoorstel Woo en de huidige Wob betreft de actieve openbaarmaking van overheidsinformatie. Voor passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek) volgt dit initiatiefwetsvoorstel vrijwel geheel de Wob. Als het wetsvoorstel wordt aangenomen zal de Woo waarschijnlijk in 2023 in werking treden. De jaren daarna moeten steeds meer soorten overheidsinformatie actief openbaar worden gemaakt. Omdat dit veel werk en aanpassing van systemen kost, gebeurt dit in kleine stapjes.
Onderdeel van de Woo is ook een adviescollege dat zal toezien op de informatiehuishouding van het rijk en decentrale overheden. Nu is het vaak lastig informatie te vinden, omdat overheidsorganisaties deze niet altijd even goed op orde hebben. De Woo bepaalt dat dit moet veranderen en dat overheidsorganisaties (ministeries, maar ook gemeenten, provincies en waterschappen) dit op orde moeten brengen. Het adviescollege moet erop toezien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Impact corona op programma

In 2021 spraken we al de verwachting uit dat we ondanks de coronacrisis onze dienstverlening en de bestuurlijke samenwerking op peil konden houden. De (digitale) faciliteiten zijn zodanig ingericht dat we de inwoners van Hengelo kunnen blijven bedienen. Ook de bestuurlijke contacten kunnen digitaal worden onderhouden. Toch heeft face-to-face contact voor een aantal zaken de voorkeur. Daarom zijn wij verheugd met de actuele vaccinatiegraad en de verwachting dat er in 2022 daarom meer mogelijkheden zullen zijn voor fysieke bijeenkomsten/contacten dan in het afgelopen jaar.

Corona blijft nog invloed uitoefenen, ook met name op het gebied van de gemeentelijke belastingen. We gaan zorgvuldig om met de ondernemers, die amper de crisis hebben overleefd en ook in 2022 weer aanslagen krijgen opgelegd. Het normale invorderingsproces wordt hervat, maar er zijn nog lopende maatwerkafspraken met ondernemers en inwoners over openstaande aanslagen, waardoor er nog steeds extra tijd nodig is om deze debiteurenposities af te wikkelen. Een nog onbekend aantal posten zal uiteindelijk oninbaar blijken te zijn.

Als onverwacht alsnog een derde golf of een gemuteerde variant van het virus de maatschappij weer in de klem krijgt, zullen we opnieuw maatregelen moeten nemen.

Relevante beleidsnota's

- Financiële verordening 2021
- Nota investerings- en activeringsbeleid 2017
- Beleidsnota Integraal risicomanagement en weerstandsvermogen (geactualiseerd in Kadernota 2022-2025)
- Nota reserves en voorzieningen 2016
- Treasurybesluit 2014
- Beleidsregels publieke taak leningen en garanties gemeente Hengelo 2014
- Nota verbonden partijen (2014)
- Agenda voor Twente (2018 - 2022)
- Accommodatiebeleid Sociaal en Vastgoedkaders 2021

Verbonden partijen

- Kennispunt Twente draagt bij aan de kwaliteit van onze sturingsinformatie door onderzoek en advies.
- Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBTwente) voert namens ons taken uit op het gebied van onroerend zaken waardering, heffing en invordering van lokale belastingen. GBTwente doet dit efficiënt, zo goedkoop mogelijk, met hoge kwaliteit en inwonergericht.
- BNG Bank is de sectorbank voor gemeenten, tevens onze huisbankier. Ze draagt bij aan het goedkoop financieren van onze investeringen, waardoor we maatschappelijke kosten laag houden.
- Centrum gemeenteregeling samenwerking ICT Hengelo zorgt voor het behalen van schaal- en kwaliteitsvoordelen en het beperken van kwetsbaarheden van de aangesloten organisaties op ICT-gebied.

Wat willen we bereiken?

9.1 Meer inwoners zijn betrokken bij hun stad en tevreden over het bestuur van Hengelo

9.1.1 In 2024 zijn meer (jonge)(1) inwoners en andere belanghebbenden betrokken bij de ontwikkeling van gemeentelijk beleid en zij voelen zich gehoord.[1]

1 De toevoeging 'jonge' is gedaan, in aansluiting op het traject voor kindinclusie (ook wel Baas boven Baas), waar de raad geld voor beschikbaar heeft gesteld, en waar nu uitvoering aan wordt gegeven.

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Percentage inwoners dat (heel) veel vertrouwen heeft in de wijze waarop de gemeente wordt bestuurd (%)	15,6% (2019) 23,6% (2021)	23,60%	25%	30%	30%	35%
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling 'De gemeente betrekt inwoners voldoende bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen' (%)	21,1% (2019) 29,9% (2021)	29,90%	30%	35%	35%	40%
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling 'De gemeente luistert voldoende naar de mening van haar inwoners' (%)	14,3% (2019) 23,0% (2021)	23%	25%	30%	30%	35%
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling 'De gemeente Hengelo doet wat ze zegt' (%)	15,0% (2019) 23,0% (2021)	23%	25%	30%	30%	35%
Minimaal 3 keer per jaar worden kinderen/ jongeren via een Baas boven Baas traject betrokken bij een relevant en actueel thema uit de Beleidsbegroting	n.v.t.	n.v.t.	3	3	3	3

9.2 Inwoners zijn meer tevreden over de dienstverlening van de gemeente Hengelo

9.2.1 In 2024 waarderen inwoners de dienstverlening van de gemeente Hengelo hoog.

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Rapportcijfer dat inwoners gemiddeld geven voor de dienstverlening van de gemeente (cijfer 1-10)	6,59 (2019) 6,61 (2021)	6,61	7,0	7,5	7,5	8,0
Rapportcijfer dat inwoners gemiddeld geven voor de digitale dienstverlening van de gemeente (cijfer 1-10)	6,91 (2019) 6,92 (2021)	6,92	7,0	7,5	7,5	8,0

9.3 Hengelo blijft een wendbare, ambitieuze en financieel gezonde gemeente

9.3.1 In 2024 blijft de gemeente Hengelo financieel gezond waarbij we ambities blijven realiseren vanuit de logica van de Hengeloër.

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Streefwaarden begroting: 2021	2022	2023	2024	2025
Aanvullend weerstandsvermogen per inwoner (euro) ultimo jaar[1]	Nader te bepalen	n.v.t.	143	148	147	147
Structureel positief exploitatieresultaat van de gemeentebegroting in jaar t+3 (euro)[2]	2,0 miljoen (begroting 2021)	2,0 miljoen (begroting 2021)	2,6 miljoen	1,7 miljoen	1,6 miljoen	1,6 miljoen

1 De beschikbare weerstandscapaciteit minus de benodigde weerstandscapaciteit uitgedrukt in een bedrag per inwoner.

2 De mate waarin structurele lasten (volledig) worden gedekt door de structurele baten in de laatste jaarschijf van de Beleidsbegroting (meerjarenbegroting).

Wat gaan we daarvoor anders doen in 2022?

9.1.1. In 2024 zijn meer (jonge) inwoners en andere belanghebbenden betrokken bij de ontwikkeling van gemeentelijk beleid en zij voelen zich gehoord.

- De regisseur dienstverlening zal de coördinatie samen met de ambtelijke werkgroep kindinclusie op zich nemen om de streefwaarde te behalen.

9.2.1. In 2024 waarderen inwoners de dienstverlening van de gemeente Hengelo hoog.

- We gaan in de praktijk aan de slag met de nieuwe leidende motieven voor dienstverlening: persoonlijk, duidelijk, respectvol en betrouwbaar. Wij willen dat de klant zich welkom, gehoord, gezien en begrepen voelt.
- We zorgen voor een lerende omgeving waarin we ons de vraag blijven stellen of onze dienstverlening voldoet aan de leidende motieven.
- Via de ambassadeurs dienstverlening wisselen we positieve en negatieve ervaringen met elkaar uit, zodat we onszelf kunnen blijven verbeteren.
- Op onze website houden we rekening met onze lezers en proberen we zo helder mogelijk op te schrijven wat we bedoelen. Het doen van een digitale aanvraag of melding moet zo simpel mogelijk zijn.

9.3.1. In 2024 blijft de gemeente Hengelo financieel gezond waarbij we ambities blijven realiseren vanuit de logica van de Hengeloër.

- We sturen stevig op het terugdringen van de volumeontwikkelingen Jeugd en Wmo en extra rijksinkomsten in het sociaal domein voor een neutraal financieel perspectief.
- We zorgen in 2022 voor een structureel sluitende begroting om aan het provinciaal toezicht te voldoen.
- We sturen op voldoende weerstandsvermogen (m.n. algemene reserve) per inwoner.

- We zetten de ingezette lobby naar het Rijk voort om voldoende rijksmiddelen te ontvangen voor bestaande én nieuwe taken, die de gemeente moet uitvoeren.

Wat blijven we doen?

Bestuur

- We blijven inzetten op een open bestuursstijl: richting geven, luisteren en ruimte bieden aan inwoners, ondernemers en organisaties. Wij zoeken hen actief op en brengen ze in positie.
- We leggen regelmatig open voorstellen voor aan de raad.
- Bestuurlijk samenwerken in allerlei bovenlokale gremia om zo de belangen van Hengeloërs en Twentenaren te behartigen. Voorbeelden hiervan zijn G40, VNG, Euregio/MONT en de vernieuwde regionale overlegvormen.
- We blijven inzetten op het verhogen van de snelheid en de slagkracht van de regionale samenwerking, bijvoorbeeld door uit te gaan van het principe 'coalition of the willing' en de stedelijke samenwerking te verstevigen.
- De gemeenteraad ondersteunen door middel van een griffie en een rekenkamer.
- Onze open communicatie is tijdig, regelmatig en in begrijpelijke taal.

Dienstverlening

- Ons klancontactcentrum handelt vragen en meldingen af via telefoon, e-mail en andere moderne communicatiemiddelen (zoals Whatsapp).
- Op de gemeentelijke website verstrekken we begrijpelijke informatie over producten en diensten.
- We bieden klanten de mogelijkheid om een groot aantal producten direct via de website aan te vragen (voor de meeste producten is een handig digitaal aanvraagformulier beschikbaar).
- Via MijnHengelo.nl bieden we selfservice en informatievoorziening op maat aan verschillende doelgroepen.
- Voor mensen die niet digitaal kunnen of willen communiceren, blijven we bereikbaar via de traditionele kanalen.
- Aan de publieksbalies verstrekken we paspoorten, ID-kaarten, rijbewijzen en diverse uittreksels en verklaringen.
- We voeren allerlei werkzaamheden uit op het gebied van 'Burgerzaken', zoals: beheren burgerlijke stand en Basisregistratie personen (BRP), voltrekken huwelijken en geregistreerde partnerschappen, uitvoeren Wet op de Lijkbezorging, bijhouden begraafplaatsadministratie en taken op het gebied van naturalisatie en optie.
- We organiseren verkiezingen en referenda.
- We kijken permanent of we zaken anders, slimmer, beter en efficiënter kunnen uitvoeren.

Financiën

- We zorgen voor inzichtelijke financiën voor inwoners en ondernemers. Er wordt continu gestreefd om onze planning- en control cyclus verder te ontwikkelen en te digitaliseren en de producten leesbaar en transparant te maken.
- Via de Beleidsrapportages en de Jaarstukken informeren we de gemeenteraad over de belangrijkste afwijkingen op beleidsinhoudelijk en financieel gebied ten opzichte van de Beleidsbegroting.
- Externe subsidies verwerven, realiseren en verantwoorden. Wij blijven de mogelijkheden tot medefinanciering door andere overheden en partners optimaal benutten.

Treasury

- We stellen een financieringsbehoefte op en analyseren de leningenportefeuille, rekening houdend met de wettelijke normen kasgeldlimiet en renterisiconorm.
- We anticiperen op onze liquiditeitsbehoefte door het aantrekken van kort lopende en lang lopende geldleningen.

- We verstrekken geen nieuwe geldleningen en garanties aan derden met uitzondering van leningen waarbij we garantststelling kunnen delen met het Waarborgfonds Sport.
- We beheersen de risico's en volgen de financiële ontwikkelingen bij organisaties aan wie we hebben geleend.
- We beheren de deelnemingenportefeuille en zetten de daaruit vrij komende dividenden (overwegend) als algemeen dekkingsmiddel in.

Belastingen

- Het heffen en invorderen van de volgende belastingen als onderdeel van de algemene dekkingsmiddelen: onroerendezaakbelastingen, parkeerbelasting, hondenbelasting, precariobelasting. Voor het algemeen dekkingsmiddel toeristenbelasting verwijzen we naar programma 3.
- Voor de tarieven geldt in principe volledige kostendekkendheid. Door doeltreffend en doelmatig te werken, blijven ze voor de inwoners, bedrijven en instellingen zo laag mogelijk.
- Voor de opbrengsten van reclame uitingen blijven we afspraken maken over marktconforme vergoedingen.
- Voor de algemene heffingen consolideren we bestaand beleid met aandacht voor het herstel van ondernemers en inwoners in de nasleep van de coronaperiode.

Gemeentelijk vastgoed

- Beheren, onderhouden, verduurzamen en verkopen van gemeentelijk vastgoed.

Wat mag het kosten?

Taakveld	Saldo rekening 2020	Saldo begroting 2021	Lasten begroting 2022	Baten begroting 2022	Saldo begroting 2022	Verschil 2022 - 2021
0.1 Bestuur	-3.869	-3.844	3.923	-	-3.923	-79
0.2 Burgerzaken	-1.794	-1.881	2.552	942	-1.610	271
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-	-647	1.409	1.002	-407	239
0.4 Ondersteuning organisatie	-23.542	-27.746	29.951	2.226	-27.725	21
0.5 Treasury	2.319	5.497	9.505	12.015	2.510	-2.987
0.61 OZB woningen	10.052	10.291	922	11.940	11.018	727
0.62 OZB niet-woningen	13.349	13.180	117	13.940	13.823	643
0.63 Parkeerbelasting	1.351	1.265	69	1.812	1.743	478
0.64 Belastingen Overig	626	806	39	863	824	18
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	154.294	158.676	-	162.183	162.183	3.507
0.8 Overige baten en lasten	782	-3.199	4.610	505	-4.105	-906
0.10 Mutaties reserves	-4.810	9.160	7.348	9.435	2.088	-7.072
Totaal 9 Bestuur en ondersteuning	**148.759**	**161.560**	**60.444**	**216.863**	**156.419**	**-5.141**

Taakveld	Saldo begroting 2022	Saldo begroting 2023	Saldo begroting 2024	Saldo begroting 2025
0.1 Bestuur	-3.923	-3.933	-3.933	-3.933
0.2 Burgerzaken	-1.610	-1.610	-1.610	-1.610
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-407	-407	-396	-396
0.4 Ondersteuning organisatie	-27.725	-27.730	-27.732	-28.057
0.5 Treasury	2.510	2.228	2.098	1.916
0.61 OZB woningen	11.018	11.156	11.292	11.427
0.62 OZB niet-woningen	13.823	13.871	13.917	13.962
0.63 Parkeerbelasting	1.743	1.741	1.768	1.768
0.64 Belastingen Overig	824	824	824	824
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	162.183	160.355	159.389	159.293
0.8 Overige baten en lasten	-4.105	-4.039	-4.136	-4.133
0.10 Mutaties reserves	2.088	849	-65	-870
Totaal 9 Bestuur en ondersteuning	**156.419**	**153.305**	**151.417**	**150.191**

Financiële toelichting

0.1 Bestuur (€ 79.000 nadeel)
Dit taakveld laat naast de indexatie van de salarissen en overige kosten geen significante afwijkingen zien.

0.2 Burgerzaken (€ 271.000 voordeel)
Het budget voor 2022 is weer terug op het niveau van voor de coronacrisis. In 2021 waren er eenmalig extra middelen beschikbaar vanuit het Rijk om de extra organisatiekosten als gevolg van corona voor de Tweede Kamerverkiezingen 2021 te dekken.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden (€ 239.000 voordeel)
Het opheffen van de reserve accommodaties egalisatie betekent dat het budget in 2021 eenmalig aanzienlijk hoger is dan het reguliere budget. De vrijgevallen middelen zijn toegevoegd aan de voorziening onderhoud vastgoed. Zie ook reserve vastgoedbedrijf. Daarnaast is de lagere rente hier ook een voordeel. Deze beide voordelen worden weer deels te niet gedaan door extra personeelslasten door de terugkeer van een tweetal timmerlieden vanuit Gildebor in 2021. Deze personeelslasten kwamen in 2021 nog ten laste van diverse taakvelden en vanaf 2022 ten laste van dit taakveld.

0.4 Ondersteuning organisatie (€ 21.000 voordeel)
Ogenschijnlijk is hier sprake van een marginale financiële afwijking, echter is dit de uitkomst van een aantal uitzettingen en verlaging van een aantal budgetten. Het belangrijkste budget welke in 2021 nog in de begroting staat, maar per 2022 niet meer beschikbaar is, is een budget voor de digitalisering van de bouwarchieven. Mede door de overheveling vanuit de rekening 2020 is hier eenmalig € 289.000 voor beschikbaar in de begroting 2021. Ook de kapitaallasten zijn in 2022 afgenomen als gevolg van de lage rente. Hier staan ook een aantal uitzettingen tegenover waarvan de belangrijkste de opvoer van de meerjarige stelposten t.b.v. de Tozo (Tijdelijke overbrugging zelfstandige ondernemers) en een formatieve uitbreiding bij communicatie door toegenomen werkaanbod.

0.5 Treasury (€ 2.987.000 nadeel)
De lijn van de vorige begroting 2021 wordt nog steeds doorgezet. Het nadeel op dit taakveld bestaat uit een voordeel op de te betalen rente, een nadeel op te ontvangen rente en een nadeel i.v.m. een lagere doorbelasting aan andere taakvelden.

Het voordeel van de te betalen rente wordt met name veroorzaakt door de aanhoudende lage rentestand. Eerder afgesloten leningen tegen een relatief hogere rente worden voor zover nodig vervangen door leningen tegen een lage marktrente. De financieringsbehoefte daalt met inachtneming van nu vastgestelde investeringen. De begrote rentelasten dalen met € 1,4 miljoen.
In 2022 hebben we de totale rentelasten reëler toegerekend aan de verschillende taakvelden. Hierdoor is de toerekening aan de taakvelden (bate voor Treasury) € 4,3 miljoen lager. Dit

toerekeningsnadeel is op het niveau van de totale begroting budgettair neutraal; in andere programma's ontstaan rentevoordelen. Een nadeel van iets minder dan € 0,1 miljoen op dividendbaten brengt het totale nadeel op het taakveld op € 2.987.000.

0.61 OZB woningen (€ 727.000 voordeel)
De OZB-opbrengsten stijgen als gevolg van de toegepaste prijsindexering (3,1%) en areaaluitbreiding. De bijdrage aan GBTwente voor haar dienstverlening neemt toe, omdat vanaf 2022 de ADI-opbrengsten (opbrengsten van aanmaningen, dwangbevelen en invorderingsmaatregelen) op werkelijke basis buiten de bijdragefactuur om worden afgerekend. In deze wijziging van toerekening van ADI-opbrengsten zijn we voor € 24.000 nadeelgemeente.

0.62 OZB niet-woningen (€ 643.000 voordeel)
Voor dit taakveld geldt hetzelfde als hiervoor aangegeven bij *0.61 OZB woningen*.

0.63 Parkeerbelasting (€ 478.000 voordeel)
In 2021 is als gevolg van corona € 480.000 in mindering gebracht op de oorspronkelijke begroting. Dit betreffen misgelopen heffingen parkeerautomaten, naheffingsaanslagen en baten uit parkeergarage de Beurs. Coronamaatregelen hebben geleid tot minder bezoekers in het centrum in 2021. We verwachten dat de parkeerbelastingen zich gaan herstellen tot normaal niveau in 2022.

0.64 Belastingen Overig (€ 18.000 voordeel)
Geen significante afwijkingen.

0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds (€ 3.507.000 voordeel)
In de Kadernota 2022-2025 (zaaknummer 3258733) bent u in bijlage 8.3 uitgebreid geïnformeerd over de ontwikkelingen in de meicirculaire 2021 van het gemeentefonds.

Voor het jaar 2021 is ruim € 4 miljoen aan coronacompensaties van het Rijk ontvangen (o.b.v. de meicirculaire 2020, de decembercirculaire 2020, de maartbrief 2021 en de meicirculaire 2021).

Op basis van de uitspraak van de Commissie van Wijzen m.b.t. het AEF rapport Jeugd is op een stelpost de rijksinkomst in 2022 van bijna € 6,3 miljoen (Kadernota 2022-2025; 22-FP-6.3) geraamd. Voor de jaren er na loopt deze stelpost af naar ruim € 6 miljoen in 2025. Oorspronkelijk was in de (meerjaren) begroting op de stelpost jaarlijks € 1,4 miljoen geraamd. Daarnaast heeft het Rijk voor de jaren 2020 en 2021 de opschalingskorting bevroren, maar in 2022 gaat deze weer in. Bij ongewijzigd rijksbeleid loopt deze opschalingskorting op tot en met 2025. Het is aan het nieuwe kabinet of de opschalingskorting in tact blijft of wordt afgeschaft. In de meicirculaire 2021 is er een (te laag) bedrag door het rijk gecompenseerd voor de (hogere) loon- en prijsindexen met ingang van 2022 ten opzichte van 2021. De ontwikkeling van gemeentelijke en landelijke aantallen van de verdeelmaatstaven leiden tot fluctuaties in de gemeentefondsuitkering. Dit geldt ook voor de meerjarenramingen. Tevens is er sprake van diverse taakmutaties. De gemeente krijgt meer of minder taken waarvoor er meer rijksbijdrage dan wel minder rijksbijdrage wordt ontvangen.

0.8 Overige baten en lasten (€ 906.000 nadeel)
In 2022 is voor € 0,9 miljoen (extra) beschikbaar budget voor de binnenstad en duurzaamheid waar nog geen concrete plannen voor zijn en/of activiteiten zijn gestart in 2021.

In 2021 zijn de sociale werkgeverspremies verhoogd met circa 1%. Uit praktische overwegingen is hier even mee gewacht om dit in een keer in de begroting 2021 op de taakvelden te verwerken, tegelijk met de nieuwe Cao gemeenten met ingang van 2021. Voor de begroting 2022 zijn de mutaties voor de sociale werkgeverspremies al wel over de taakvelden verdeeld. Daarnaast is in 2022 een stelpost verwachte looncompensatie opgenomen voor 1,2% (conform de begrotingsuitgangspunten in de Kadernota 2022-2025).

Ook op de stelposten staan nog diverse coronacompensaties van het Rijk die nog niet zijn ingezet op diverse taakvelden. Ook zijn de rijksmiddelen voor de Wet Open overheid vooralsnog op een stelpost geparkeerd in afwachting van nadere invulling. Daarnaast verwachten we in de september- of decembercirculaire 2021 nog extra inkomsten voor de meerkosten Jeugd en Wmo (€ 141 miljoen

landelijk) en het restant van de extra jeugdmiddelen 2021 (€ 55 miljoen landelijk). Deze extra middelen zijn al aankondigd in de meicirculaire 2021. Daarnaast zijn er in de meicirculaire 2021 nog extra middelen ontvangen voor Voogdij/18+. De septembercirculaire 2021 komt te laat binnen en kan niet meer worden verwerkt in deze begroting.

Vooralsnog zijn de middelen (€ 50.000) voor de motiemarkt, op basis van de motie M08 Kadernota 2022-2025, als algemene stelpost verwerkt. In het najaar van 2022 zal deze markt plaatsvinden. Daarna zal de definitieve invulling van de middelen na besluit door uw gemeenteraad plaatsvinden.

Als gevolg van de doorontwikkeling van het domein Bedrijfsvoering en bijbehorende herinrichting van de begroting hebben er binnen het programma een aantal verschuivingen plaatsgevonden.

0.10 Mutaties reserves (€ 7.072.000 nadeel)
De onttrekkingen en toevoegingen in de reserves kennen zijn eigen dynamiek in de begroting. Veelal worden incidentele lasten gedekt uit reserves. Voor de grondexploitaties geldt een 'gesloten circuit' in de begroting. Verrekeningen vinden via de algemene reserve grondexploitatie plaats en drukken niet op het begrotingssaldo. Daarnaast zijn in het verleden in de Kadernota's en Beleidsbegrotingen overschotten of tekorten verrekend met de algemene reserve.

In de 1e Beleidsrapportage 2021 is er een groot beroep gedaan op de algemene reserve om het de tekort in het sociaal domein te dekken. Op basis van de uitkomst van de begroting 2022 is een grote onttrekking uit de algemene reserve niet nodig, omdat we extra rijksmiddelen jeugdzorg ontvangen van het Rijk.

Algemene reserve (€ 9.375.000 nadeel)
In 2022 wordt er per saldo bijna € 1,5 miljoen (nadeel) aan de algemene reserve toegevoegd. In 2021 was de begrote onttrekking aan deze reserve € 7,9 miljoen (nadeel). Daarnaast is er in werkelijkheid op basis van de uiteindelijke bestemming van het jaarrekeningsaldo 2020 € 5,8 miljoen toegevoegd in 2021.

De grootste mutaties in de algemene reserve in 2021 zijn:

- Dekking van de onderdelen Jeugd en Wmo op basis van de 1e Beleidsrapportage 2021; € 4,7 miljoen van het beklemde deel sociaal domein in de algemene reserve;
- Voor innovatieve maatregelen en beleidsprogramma sociaal (€ 1,7 miljoen); op basis van de raadsbesluiten vinden er verschuivingen plaats over de verschillende jaren. Voor een uitgebreide toelichting zie taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie.
- Een onttrekking uit de algemene reserve voor de ‘reguliere’ budgetoverheveling van 2020 naar 2021 (€ 1,1 miljoen). De werkelijke toevoeging vindt plaats als onderdeel van het bestemmingsvoorstel Jaarstukken 2020;
- Het doorschuiven van middelen in het kader van de budgetoverheveling 2020 naar 2021; de budgetten die anders in 2020 ook al ten laste van de algemene reserve zouden komen indien de uitgaven in 2020 zouden plaatsvinden; De € 0,6 miljoen onttrekking vindt nu in 2021 plaats. De uitgaven worden op diverse taakvelden in de begroting geraamd.

De grootste mutaties in de algemene reserve in 2022 zijn:

- Oyfo/Wilhelminaschool: incidentele storting van € 1,2 miljoen op basis van paragraaf 4.2 van de Beleidsbegroting 2021-2024 in plaats van een structurele storting van circa € 84.000;
- Voor innovatieve maatregelen en beleidsprogramma sociaal (€ 0,5 miljoen voordeel);
- Mutaties in het verleden voor het sluitend maken van de Kadernota’s of Beleidsbegrotingen voor de jaarschijf 2022: per saldo toevoeging € 0,9 miljoen;
- Mutaties op basis van de Kadernota 2022-2025 voor toegankelijkheid en motiemarkt (totale onttrekking € 103.000).

Algemene reserve grondexploitatie (€ 343.000 voordeel)
Zowel de dotaties als onttrekkingen van de reserves zijn hoger dan in de begroting 2021. Per saldo wordt er in de begroting 2022 € 343.000 meer onttrokken dan gedoteerd. Dit komt voornamelijk doordat de voorziening in exploitatie genomen gronden moet worden verhoogd. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de herzieningen van de grondexploitaties per 1-1-2021.

Reserve fietspadenplan (€ 100.000 nadeel)
Er is t.o.v. 2021 in 2022 een lagere (begrote) onttrekking uit de Reserve fietspadenplan. Dit komt omdat de onttrekking in 2021 slechts incidenteel van aard was (opstellen Mobiliteitsvisie 22-FP-2.1, zie taakveld 1.2).

Reserve TOZO (€ 2.311.000 voordeel)
In 2020 en 2021 voer(d)en wij de Tozo regelingen uit voor de gemeente Hengelo en 16 opdrachtgevende gemeenten. Hiervoor ontvingen wij in 2020 en ontvangen wij 2021 de volledige vergoeding, voor de werkzaamheden direct en doorlopend tot en met 2026, op basis van een vastgesteld tarief. De Tozo regelingen eindigen per 1 oktober 2021 en zullen overgaan naar de 'reguliere' BBZ. Dit betekent dat wij vanaf 2022 geen vergoedingen Tozo meer ontvangen en meerjarig onze reserve moeten inzetten om de uitvoerende werkzaamheden tot en met 2026 uit te kunnen voeren:

2022	€ 2.311.000
2023	€ 1.478.000
2024	€ 1.348.000
2025	€ 729.000
2026	€ 606.000

Reserve bodemsanering (€ 444.000 voordeel)
Op basis van het bodembestedingsplan vinden uitgaven plaats om bepaalde locaties te saneren. Voor 2022 is een dergelijk plan nog niet opgesteld, waardoor de verwachte uitgaven nog niet in beeld zijn. Ten opzichte van de raming in 2021 is er dus sprake van een voordeel. In het najaar van 2021 wordt echter een geactualiseerd bestedingsplan opgesteld waarbij (een deel) van bovenstaande middelen alsnog een bestemming krijgt.

Reserve ruimtelijke kwaliteit binnenstad (€ 125.000 voordeel)
Op basis van onderdeel 22-NB-8.3 Spoorzone en stedelijke ontwikkeling in de Kadernota 2022-2025 wordt een bedrag van € 250.000 (verdeeld over 2 jaar) onttrokken voor de benodigde inzet van de gemeente en begeleiding van initiatieven uit de samenleving en markt. In eerste instantie zijn hiervoor de ontwikkelmanagers aangewezen. Naast personele inzet zijn er echter ook middelen nodig om bijvoorbeeld onderzoeken te doen, het netwerk te onderhouden en projecten te initiëren waarvan niet zeker is of ze ook tot realisatie komen.

Reserve accommodaties egalisatie (€ 221.000 nadeel)
In 2021 is het volledig budget € 221.000 onttrokken uit de reserve accommodaties egalisatie en toegevoegd aan de voorziening onderhoud vastgoed (Kadernota 2022-2025; 22-FP-9.12). Hier staat een voordeel tegenover op 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden.

Reserve decentralisatie-uitkeringen (€ 108.000 nadeel)
Op basis van het onderdeel 22-FP-7.3 Herinrichting 2e fase Deurningerstraat in de Kadernota 2022-2025 is een bedrag van € 108.000 voor de aanpak geluid hotspots onttrokken uit deze reserve. Dit bedrag is toegevoegd aan de reserve dekking kapitaallasten. Conform regelgeving moest dit deel van het project worden geactiveerd. De afschrijving die hieruit voortvloeit wordt gedekt uit de reserve dekking kapitaallasten.

Reserve dekking kapitaallasten (€ 120.000 voordeel)
Een voordeel van € 108.000 komt met name voort uit een eenmalige dotatie vanuit de reserve decentralisatie-uitkeringen.

Reserve organisatie-ontwikkeling (€ 612.000 nadeel)
De onttrekkingen van 2021 zijn op een hoger niveau geraamd omdat de extra personeelskosten als gevolg van de invoering van het nieuwe functiewaarderingsysteem HR21 gecompenseerd worden door een onttrekking uit deze reserve. Daarnaast zijn er een tweetal tijdelijke functies t.b.v. doorontwikkeling van de organisatie, die ook uit deze reserve worden gedekt.

6 Paragrafen

6.1	Lokale heffingen	120
6.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	131
6.3	Onderhoud kapitaalgoederen	141
6.4	Grondbeleid	149
6.5	Financiering	156
6.6	Verbonden partijen	160
6.7	Bedrijfsvoering	174
6.8	Subsidies	184

6.1 Lokale heffingen

Lokale heffingen hebben als doel dat de gemeente eigen inkomsten verkrijgt. Deze inkomsten heeft ze nodig om uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken te kunnen doen. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen vindt plaats door middel van door de gemeenteraad vast te stellen verordeningen.

De lokale heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente, die vooral door de burgers wordt opgebracht. Lokale heffingen worden onderscheiden in heffingen waarvan de besteding ongebonden of gebonden is.

Ongebonden lokale heffingen noemen we belastingen. We rekenen ze tot de algemene dekkingsmiddelen, inkomsten die in alle programma's van de gemeentelijke begroting ingezet kunnen worden.
Gebonden heffingen noemen we bestemmingsheffingen als ze aan een volledige doelgroep worden opgelegd, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing. Als de gemeente een individuele dienst levert aan een inwoner, zoals een paspoort of leges voor een omgevingsvergunning, noemen we de bijdrage retributie. Gebonden heffingen worden verantwoord in het taakveld waar ook de lasten terecht komen. Ze worden berekend vanuit de specifieke kosten voor deze taak. Het uitgangspunt is volledige kostendekkendheid. De inwoner betaalt dan alle gemaakte kosten. De gemeenteraad mag een lagere graad van kostendekkendheid (0 - 99%) vaststellen. Dit gebeurt b.v. als de raad vindt dat het belangrijk is om de vraag naar een dienst te stimuleren. Een voorbeeld is het aanvragen van een kapvergunning. Binnen de hoofdstukken van de legesverordening (burgerzaken, omgevingsvergunningen en ondernemersdiensten) mag per product onderdekking of overdekking toegepast worden, maar per hoofdstuk mag niet meer dan 100% van de gemaakte kosten worden geheven. Het gedeeltelijk financieren van een activiteit (b.v. kappen van bomen) met de opbrengsten van een andere activiteit in hetzelfde hoofdstuk van de verordening (b.v. het bouwen van een huis) noemen we kruissubsidiering.

Volgens artikel 10 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient de paragraaf lokale heffingen tenminste te bevatten:

1. de geraamde inkomsten (6.1.1);
2. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen (6.1.2);
3. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de daarmee samenhangende geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd (6.1.3);
4. een aanduiding van de lokale lastendruk (6.1.4);
5. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid (6.1.5).

Deze paragraaf Lokale Heffingen geeft inzicht in de diverse gemeentelijke belastingen en de consequenties daarvan voor de inwoners van de gemeente Hengelo.

6.1.1 Geraamde inkomsten

Belasting- en premieopbrengst naar overheidslaag 2020

Van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland aan belastingen en sociale premies betalen gaat in 2021 3,7% naar gemeenten (2020: 3,4%). De decentrale overheden nemen samen 5,2% voor hun rekening (2020: 4,8%), het rijk int 94,8% (2020: 95,2%).

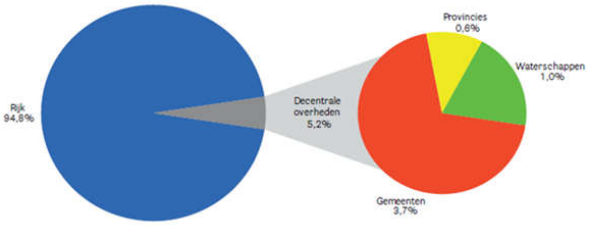

Grafiek: uit Coelo-atlas overzicht van de lokale lasten 2021

De volgende heffingsbijdragen zijn opgenomen in deze begroting.

Heffingsbedragen gemeente Hengelo

Heffing	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Ongebonden heffingen	**26.128**	**26.738**	**26.936**	**28.702**
OZB eigenaren woning	10.794	11.062	11.091	11.940
OZB eigenaren niet-woning	7.640	8.040	7.949	8.366
OZB gebruikers niet-woning	5.130	5.472	5.331	5.573
Parkeerbelasting	1.612	1.411	1.585	1.812
Hondenbelasting	513	513	525	541
Precariobelasting	305	162	312	322
Toeristenbelasting	134	78	143	148
Gebonden heffingen	**21.460**	**21.630**	**22.426**	**23.328**
Rioolheffing	9.709	10.186	9.900	10.407
Afvalstoffenheffing	7.417	7.445	8.122	8.415
Leges omgevingsvergunning	1.921	1.666	1.921	1.959
Leges burgerzaken (incl. rijksleges)	882	903	903	931
Begraafrechten	511	558	523	539
Havengelden	464	376	475	490
BIZ	245	191	250	258
Marktgelden	147	150	151	156
Rioolaansluitrecht	77	50	93	96
Leges overig	87	105	88	77
Totaal heffing	**47.588**	**48.368**	**49.362**	**52.030**

6.1.2 Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Beleidskaders

Het beleid voor de lokale heffingen is opgenomen in:

- de diverse belastingverordeningen en –regelingen;
- het coalitieprogramma 2018-2022;
- landelijke wet- en regelgeving.

Beleidsontwikkelingen

Dossier hervorming lokaal belastinggebied
Al in de vorige kabinetsperiode is een aanzet gegeven tot hervorming van het lokaal belastinggebied. Eén van de voorgenomen wijzigingen was een verschuiving van rijks- naar gemeentebelastingen. Meer belastingautonomie zorgt er voor dat de gemeentelijke inkomsten beter aansluiten bij de toegenomen gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden.

De staatssecretaris van Financiën heeft op 18 mei 2020 het syntheserapport ‘Bouwstenen voor een beter belastingstelsel’ aan de Tweede Kamer aangeboden. Het rapport over de uitbreiding bevat meerdere varianten en ondersteunt de door de VNG uitgesproken wens om te komen tot een uitbreiding van het eigen gemeentelijk belastinggebied. De volgende kabinetsformatie is hét moment om dit beleid om te zetten. In de komende periode zal de VNG in samenspraak met de leden - mede op basis van dit rapport - de koers uitzetten om minder financiële afhankelijkheid van het rijk te realiseren.

Zonnepanelen
Zonnepanelen installeren is een maatregel die wordt aangewend om de energietransitie te realiseren. De vrees dat zonnepanelen installeren leidt tot een hogere WOZ-waarde van de onroerende zaak kan remmend werken op de bereidheid van eigenaren om deze maatregel te nemen. Daarom is bij de behandeling van het Belastingplan 2019 een motie aangenomen, die het kabinet opdraagt om te onderzoeken of het mogelijk is om energietransitie stimulerende maatregelen buiten de ozb te houden. Een vrijstelling levert praktische bezwaren op. Daarom onderzoekt minister Ollongren met gemeenten of een tegemoetkoming middels een verplichte groene heffingskorting een oplossing kan zijn. Er moet overigens nog wel blijken of de veronderstelde waardetoename wel wordt gerealiseerd. Uit de permanente marktanalyse tot nu toe is niet gebleken dat de aanwezigheid van zonnepanelen van invloed is op de verkoopwaarde.

Amendement Omtzigt
Sportvelden, dorpshuizen, sportkantines, dorps- en buurthuizen worden voor de OZB aangemerkt als niet-woning. Na de wetswijziging "Omtzigt" kunnen gemeenten het woningtarief toepassen. De vele praktische problemen bij invoering leiden tot het advies om dit niet te doen. Wij volgen dit advies.

De Omgevingswet en leges
Op 1 juli 2022 treden de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) in werking. Hierdoor kan er veel veranderen. Dit is sterk afhankelijk van de lokale ambities, beleidsinvulling en inrichtingskeuzes. Het principe van legesheffing verandert niet. Ook de wettelijke grondslag voor het heffen van leges verandert niet. Toch zijn er een aantal zaken die wel gaan veranderen:

- Nieuwe activiteiten toegestaan om leges over te heffen
- (Mogelijk) minder vergunningplichten
- De ‘knip’: het splitsen van de bouwtechnische en de ruimtelijke vergunning
- Gemeentelijke kosten worden hoger of lager of verschuiven
- Meer integrale vergunningen (meerdere gezagen betrokken)
- Planactiviteiten worden minder complex of juist complexer

De VNG vraagt met de notitie 'Discussie-leidraad leges en de stelselwijziging Omgevingswet' aandacht voor het onderwerp en het belang voor gemeenten om hier - op basis van de eigen keuzes - over na te gaan denken. Via de regionale implementatiecoaches (RIO's) zullen er (digitale) discussies-sessies over diverse aangedragen onderwerpen (door gemeenten) worden opgezet, om deze materie samen verder uit te diepen. Vooralsnog is de exacte impact in cijfers nog niet te overzien. Zodra meer duidelijkheid ontstaat kunnen we de begroting bijstellen.

Bezwaar en beroep bij kwijtschelding
Op dit moment is er geen bezwaar mogelijk tegen een beschikking uitstel van betaling. Tegen een beschikking kwijtschelding van gemeentelijke belastingen is nu administratief beroep bij het college mogelijk. In de toekomst is in beide gevallen eerst bezwaar bij de invorderingsambtenaar mogelijk en is daarna de fiscale rechter bevoegd (Rechtbank in eerste aanleg, Gerechtshof in hoger beroep en Hoge Raad in cassatie). Wanneer deze landelijke wijziging in werking treedt is nog niet bekend.

Ontwikkeling tarieven
De tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffingen worden geraamd op basis van het uitgangspunt dat wordt gestreefd naar 100% kostendekking. De voor 2020 geldende tarieven voor de overige belastingen en rechten stijgen met een inflatiecorrectie van 3,1% in 2022 (inclusief correctie voorgaande jaren), uiteraard met uitzondering van die tarieven, die het rijk heeft vastgesteld, dan wel gemaximeerd. De overige uitzonderingen worden in het raadsvoorstel bij de behandeling van de verordeningen nader toegelicht.

6.1.3 Overzicht op hoofdlijnen van diverse heffingen

Gemeenten zijn beperkt in de soorten belastingen die ze mogen heffen. Deze zijn limitatief opgesomd in de wet. Naast belastingen, heft de gemeente rechten en leges voor individuele dienstverlening aan haar burgers. De tarieven van deze rechten en leges dienen zodanig vastgesteld te worden dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten voor het verlenen van de diensten niet overschrijden. De opbrengst van deze zogeheten gebonden heffingen dient alleen ter bestrijding van de kosten die de gemeente voor de betreffende dienstverlening maakt.

De gemeente is vrij in de besteding van de opbrengst van de ongebonden heffingen (algemene belastingen).

De gemeentelijke belastingen en retributies die in 2022 in Hengelo worden geheven zijn:

Ongebonden belastingen	Gebonden belastingen
Onroerende- zaakbelastingen	Afvalstoffenheffing
Parkeerbelastingen	Rioolheffing
Hondenbelasting	Leges en rechten
Precariobelasting	Begraafrechten
Toeristenbelasting	Havengelden
	Bijdrage Bedrijven Investering Zone
	Marktgelden
	Rioolaansluitrechten

Ongebonden belastingen

Onroerende-zaakbelastingen
Op basis van artikel 220 van de Gemeentewet kunnen gemeenten onroerende-zaakbelastingen (OZB) heffen. De OZB is een algemene belasting. Er is geen relatie tussen de heffing en bepaalde taken van de gemeente. De opbrengst is onderdeel van de algemene middelen.

De OZB is een tijdstipbelasting. Dit betekent dat voor het bepalen van de belastingplicht de situatie op peildatum, 1 januari van het belastingjaar, geldt. Veranderingen in de loop van het jaar,

bijvoorbeeld de verkoop van een huis, leiden pas op de eerstvolgende peildatum tot een wijziging in de aanslag.

Belastingplichtig zijn eigenaren van woningen, eigenaren van niet-woningen en gebruikers van niet-woningen. Iemand die zowel eigenaar als gebruiker is van een niet-woning betaalt beide belastingdelen.

Grondslag onroerende-zaakbelastingen

De grondslag voor de berekening van de OZB is de WOZ-waarde van de onroerende zaak. Deze wordt jaarlijks opnieuw bepaald. Het tarief van de OZB wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde. Voor iedere groep belastingplichtigen wordt een afzonderlijk tarief vastgesteld. De hoogte van het tarief leidt tot de opbrengst die in de begroting is vastgesteld. De beoogde opbrengst van de OZB per belastingplicht wordt eerst vastgesteld. Vervolgens wordt op basis van de totale WOZ-waarde van de belastingplicht het OZB-tarief berekend. De ontwikkeling van het OZB-tarief is dus naast de ontwikkeling van de OZB-opbrengst afhankelijk van de ontwikkeling van de vastgoedmarkt. Als de gemiddelde waarde op de vastgoedmarkt stijgt, leidt dit tot een neerwaartse bijstelling van het OZB-tarief. Anders zou de OZB-opbrengst evenredig meestijgen. Andersom geldt hetzelfde. Een negatieve waardeontwikkeling van de vastgoedmarkt leidt tot een verhoging van het OZB-tarief, om te voorkomen dat de OZB-opbrengst daalt.

Parkeerbelastingen
Op basis van artikel 225 Gemeentewet kunnen gemeenten in het kader van parkeerregulering parkeerbelastingen heffen. Onder de naam ‘parkeerbelastingen’ worden twee belastingen geheven:

- de parkeerbelasting voor een plek en een bepaalde tijdsperiode, waarvoor parkeerautomaten zijn geplaatst;
- de parkeerbelasting voor een door de gemeente verstrekte parkeervergunning.

Hiermee kunnen gemeenten op efficiënte en financieel verantwoorde wijze hun parkeerbeleid realiseren. De opbrengst van het parkeren vloeit in de algemene middelen.

Hondenbelasting
Op grond van artikel 226 van de Gemeentewet kan van de houder van een hond hondenbelasting worden geheven. De hondenbelasting is een algemene belasting. Dat houdt in dat de raad vrij is in de bepaling van de opbrengst: er hoeft geen relatie met de kosten te zijn.
De hondenbelasting bedraagt een vast bedrag per hond per jaar. Indien een hond maar een deel van het jaar gehouden wordt, is de houder van de hond hondenbelasting verschuldigd over dat deel van het jaar.

Precariobelasting
Artikel 228 van de Gemeentewet biedt de gemeente de mogelijkheid om precariobelasting op te leggen. Belastbaar is het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Voorbeelden zijn terrassen op en uithangborden op of boven openbaar terrein. De precariobelasting wordt geheven van degene ten behoeve van wie dat voorwerp of die voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig zijn.
Het plaatsen van bouwmaterialen en het hebben van terrassen zijn voorbeelden van onderwerpen, die in een precariobelasting betrokken kunnen worden.

Toeristenbelasting
Op grond van artikel 224 van de Gemeentewet kunnen gemeenten toeristenbelasting heffen voor overnachtingen van personen binnen de gemeente die niet als ingezetene in de gemeente zijn ingeschreven. Voor zover de belasting wordt geheven van degene die gelegenheid tot verblijf biedt, is deze bevoegd de belasting te verhalen op de toerist.

Gebonden belastingen

Mate van kostendekking van de gebonden belastingen
Per heffing wordt in onderstaande overzichten de mate van kostendekking weergegeven. Op begrotingsbasis moet steeds sprake zijn van maximaal 100% kostendekking. In werkelijkheid kan dit licht afwijken. Op grond van de regelgeving kan voor de bepaling van de mate van kostendekkendheid naast de directe kosten een bedrag voor overhead en BTW worden toegerekend. Voor de toerekening van de overhead is uitgegaan van de werkelijk aan de relevante kosten toe te rekenen uren vermenigvuldigd met het bij de begroting vastgestelde voorcalculatorische tarief.

Afvalstoffenheffing
De wettelijke basis voor het heffen van afvalstoffenheffing is artikel 15.33 van de Wet Milieubeheer. Op basis van deze wet heeft de gemeente de wettelijke taak om afvalstoffen van particuliere huishoudens in te zamelen. De inzameling en verwerking doen we in samenwerkingsverband bij verbonden partijen. Inzameling is opgedragen aan Twente Milieu, verwerking aan Twence. De kosten van de inzameling en verwerking worden betaald uit de afvalstoffenheffing.

Inwoners betalen een vast jaarlijks bedrag afvalstoffenheffing, ook als zij geen afval voor inzameling aanbieden. De heffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een perceel waar de gemeente de inzamelverplichting nakomt. De gebruiker betaalt naast het vaste bedrag een variabel bedrag, dat afhangt van het aantal aanbiedingen en de soort aangeboden afval.

	Afvalstoffenheffing	lasten taakveld	overhead	BTW	totale lasten	heffing	overige baten	totale baten
7.3	Afval	8.526	135	1.252	9.913	8.415	1.982	10.397
6.3	Inkomensregelingen		-	-	-	-500	-	-500
	Totaal	**8.526**	**135**	**1.252**	**9.913**	**7.915**	**1.982**	**9.897**
	% Kostendekking							**99,8%**

De kosten in het taakveld afval zitten vooral in het daadwerkelijk inzamelen en verwerken van het bedrijfs- en huishoudelijke afval. Ook het scheiden van afval en het recyclen ervan valt hieronder. Daarnaast begroten wij aan dit taakveld toe te rekenen overhead. Dit zijn kosten die worden gemaakt door de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin.

Rioolheffing
De wettelijke basis voor het heffen van rioolheffing ligt in artikel 228a van de Gemeentewet. In de rioolheffing worden kosten doorgerekend die verbonden zijn aan het in stand houden van het gemeentelijk rioleringsstelsel. Met de invoering in 2008 van de Wet gemeentelijke watertaken heeft de gemeente naast de zorgplicht voor het afvoeren van huishoudelijk afvalwater en regenwater ook de zorgplicht voor het grondwater. Daarmee is ook de mogelijkheid ontstaan om de kosten die verbonden zijn aan de taken die voortvloeien uit de Wet gemeentelijke watertaken, toe te rekenen aan de rioolheffing.

De rioolheffing is een bestemmingsheffing (bestemming is watertaken), er staan geen individueel aanwijsbare tegenprestaties, maar collectieve prestaties tegenover. De gemeente Hengelo hanteert één rioolheffing voor alle watertaken. De kosten die hiervoor worden gemaakt, worden met de rioolheffing verhaald op de gebruikers van woningen en niet-woningen.

Elke gemeente is verplicht een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vast te stellen. In een GRP wordt meerjarig inzicht gegeven in de kosten die gemaakt worden voor de instandhouding van het gemeentelijk rioolstelsel. Het huidige GRP voor de periode 2018-2022 is door de gemeenteraad in november 2017 vastgesteld.

	Rioolheffing	lasten taakveld	overhead	BTW	totale lasten	heffing	overige baten	totale baten
7.2	Riolering	8.124	222	1.243	9.589	10.407	-	10.407
6.3	Inkomensregelingen				-	-824	-	-824
	Totaal	**8.124**	**222**	**1.243**	**9.589**	**9.583**	**-**	**9.583**
	% Kostendekking							**99,9%**

De kosten zitten in het uitvoeren van onze gemeentelijke watertaken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. Daarnaast begroten wij aan dit taakveld toe te rekenen overhead. Dit zijn kosten die wij maken door de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin.

Bijdrage Bedrijven Investering Zones (BIZ)
Op basis van de Wet Bedrijven investeringszones kan een Bijdrage Bedrijven Investering Zones worden opgelegd. Met deze bijdrage kunnen bedrijven in een bepaald gebied binnen de gemeente worden verplicht om voor een periode van maximaal vijf jaar een financiële bijdrage te leveren. Deze bijdrage wordt gebruikt om investeringen in het betreffende gebied ter bevordering van de leefbaarheid, de veiligheid, de ruimtelijke kwaliteit of nader publiek belang in de openbare ruimte te bekostigen. Bij de uitvoering wordt om doelmatigheidsredenen zoveel mogelijk aangesloten bij de Wet WOZ en de OZB. De doelgroep is gebruikers van niet-woningen in het centrum van Hengelo. In 2021 is na een draagvlakmeting in november 2020 opnieuw een BIZ voor een periode van 5 jaren ingevoerd. Deze loopt eind 2025 af.

Leges en rechten

Leges

De mogelijkheid tot het heffen van leges is geregeld in artikel 229, lid 1, b van de Gemeentewet. De gemeente levert op aanvraag van individuele burgers een uiteenlopend pakket aan diensten. Door het heffen van leges worden de kosten die hiervoor worden gemaakt in principe verhaald op de burger die de dienst afneemt. Voorbeelden zijn het verstrekken van een paspoort of het verlenen van een vergunning. Degene die de dienst aanvraagt betaalt ook de leges. De heffingsmaatstaf is zeer divers en wordt vermeld in de tarieventabel die hoort bij de legesverordening.

Kostendekkendheid
De leges zijn in de tarieventabel van de legesverordening ingedeeld in drie titels:

- titel 1, algemene dienstverlening;
- titel 2, dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning;
- titel 3, dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn.

Op grond van artikel 229b van de Gemeentewet mag de Legesverordening als geheel bezien maximaal kostendekkend zijn. Niet elke post zal dus afzonderlijk op zijn kostendekkendheid worden beoordeeld. Hiervoor zou een economisch niet verantwoorde bijhouding van tijd en kosten per dienst moeten plaatsvinden. Dat neemt niet weg dat een gemeente wel een kostendekkendheid per dienst of per samenhangende groep van diensten mag nastreven, als de gemeente in dit opzicht maar een consequente lijn volgt.

Op grond van het bovenstaande is het mogelijk om kruissubsidiëring toe te passen binnen een titel van de legesverordening. Onder kruissubsidiëring wordt verstaan: het hoger stellen van tarieven van leges voor sommige diensten om daarmee de tarieven voor andere diensten laag te kunnen houden. Daarnaast kan bij de tariefstelling uitdrukking worden gegeven aan het profijtbeginsel. Dat is een aparte beleidsmatige afweging. Onderlinge verschillen in - op zichzelf geoorloofde - kostendekkingspercentages tussen groepen van diensten zijn niet in strijd met de wet of met enig algemeen rechtsbeginsel.

De baten en lasten omgevingsvergunningen zijn noodzakelijkerwijze gebaseerd op de bestaande regelgeving. Zodra meer duidelijkheid ontstaat over de impact van de nieuwe omgevingswet op legesprestaties kunnen we deze impact verwerken.

Voor een aantal tarieven binnen titel 1 geldt dat deze door het rijk zijn gemaximeerd: paspoorten, rijbewijzen, kansspelen en wet bescherming persoonsgegevens.

	Leges	lasten taakveld	overhead	BTW	totale lasten	heffing	overige baten	totale baten
	Titel 1 Algemene dienstverlening:							
0.2	Burgerzaken	683	290	-	973	931	-332	599
	Totaal	**683**	**290**	**-**	**973**	**931**	**-332**	**599**
	% Kostendekking							**61,6%**
	Titel 2 Omgevingsvergunning:							
8.3	Wonen en bouwen	1.384	934	24	2.342	1.959	21	1.980
	Totaal	**1.384**	**934**	**24**	**2.342**	**1.959**	**21**	**1.980**
	% Kostendekking							**84,5%**
	Titel 3 Dienstverlening Europese dienstenrichtlijn:							
1.2	Openbare orde en veiligheid	749	532	-	1.281	69	-	69
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	21	1	-	22	22	-	22
	Totaal	**770**	**533**	**-**	**1.303**	**91**	**-**	**91**
	% Kostendekking							**7,0%**

Begraafrechten

Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet wordt een vergoeding gevraagd voor het gebruik van de begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaatsen. De heffing wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven zoals die in de Verordening begraafrechten zijn opgenomen. De tarieven worden jaarlijks verhoogd met de inflatiecorrectie.

	Begraafrechten	lasten taakveld	overhead	BTW	totale lasten	heffing	overige baten	totale baten
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	736	3	-	739	539	-	539
6.3	Inkomensregelingen				-	-3	-	-3
	Totaal	**736**	**3**	**-**	**739**	**536**	**-**	**536**
	% Kostendekking							**72,5%**

Havengeld

Onder de naam havengeld wordt op grond van artikel 229 Gemeentewet een recht geheven. De gebruiker betaalt voor het gebruik van de haven en voor het genot van de diensten die daarmee worden verleend.

	Haven	lasten taakveld	overhead	BTW	totale lasten	heffing	overige baten	totale baten
2.4	Economische havens en waterwegen	644	173	-	817	490	139	629
	Totaal	**644**	**173**	**-**	**817**	**490**	**139**	**629**
	% Kostendekking							**77,0%**

Marktgelden
Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet kan de gemeente een recht heffen voor het ter beschikking stellen van een standplaats op een deel van de openbare ruimte die gebruikt wordt voor een markt. Belastingplichtig is degene aan wie de standplaats beschikbaar is gesteld.

	Markt	lasten taakveld	overhead	BTW	totale lasten	heffing	overige baten	totale baten
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	267			267	258	-	258
	Totaal	**267**	**-**	**-**	**267**	**258**	**-**	**258**
	% Kostendekking							**96,6%**

Rioolaansluitrecht

Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet kan de gemeente een rioolrecht heffen. Dit recht ziet toe op het doorberekenen van de kosten die verbonden zijn aan het maken van een verbinding tussn het hoofdriool en een nog niet aangesloten pand.

	Rioolaansluitrecht	lasten taakveld	overhead	BTW	totale lasten	heffing	overige baten	totale baten
7.2	Riolering	81	-	15	96	96	-	96
	Totaal	**81**	**-**	**15**	**96**	**96**	**-**	**96**
	% Kostendekking							**100,0%**

6.1.4 Aanduiding van de lokale lastendruk

Onder gemeentelijke woonlasten verstaan we: onroerende-zaakbelastingen, afvalstoffen- en rioolheffing. Het zijn belastingen en tarieven die ieder huishouden in een gemeente jaarlijks opgelegd krijgt.
De tariefsaanpassingen voor de OZB, afval- en rioolheffing leiden voor een gemiddeld gezin (met eigen woning) tot de volgende woonlastenontwikkeling:

Soort heffing	2018	2019	2020	2021	2022
OZB Eigenaar	276,28	281,24	286,02	292,60	305,25
Afvalstoffenheffing (meerpersoons)	213,24	201,84	195,36	221,40	221,70
Rioolheffing	220,32	228,00	236,04	244,32	252,84
Totaal woonlasten	**709,84**	**711,08**	**717,42**	**758,32**	**779,79**
Eigenaar	-2,1%	0,2%	0,9%	5,7%	2,8%
Huurder	-5,9%	-0,9%	0,4%	8,0%	1,9%

Lastendruk volgens Coelo

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) publiceert jaarlijks de Atlas van lokale lasten. Men vergelijkt daarin per gemeente de woonlasten van een woning met een voor die gemeente gemiddelde waarde. Voor een meerpersoonshuishouden wordt 3 personen aangehouden. Voor het afvalaanbod wordt gebruik gemaakt van het gemiddeld aanbod van restafval en gft-afval per inwoner per gemeente dat het CBS publiceert. De meest recente cijfers hebben betrekking op 2019. Coelo corrigeert naar 2021 op basis van een verwachting van de ontwikkeling van het afvalaanbod.

Woonlasten één- en meerpersoonshuishoudens met eigen woning

	Eenpersoonshuishouden		Meerpersoonshuishouden	
	eigenaar 2021	**rangorde**	**eigenaar 2021**	**rangorde**
Almelo	€ 845	11	€ 886	11
Borne	€ 820	10	€ 845	9
Dinkelland	€ 773	5	€ 797	4
Enschede	€ 818	9	€ 852	10
Haaksbergen	€ 908	14	€ 956	14
Hellendoorn	€ 876	12	€ 938	13
Hengelo	**€ 755**	**3**	**€ 795**	**3**
Hof van Twente	€ 808	8	€ 840	8
Losser	€ 880	13	€ 898	12
Oldenzaal	€ 761	4	€ 797	4
Rijssen-Holten	€ 594	1	€ 636	1
Tubbergen	€ 695	2	€ 723	2
Twenterand	€ 785	6	€ 822	6
Wierden	€ 798	7	€ 825	7
Overijssel	€ 764		€ 796	
Nederland	€ 737		€ 811	

Woonlasten één- en meerpersoonshuishoudens met huurwoning

	Eenpersoonshuishouden		Meerpersoonshuishouden	
	huurder 2021	**rangorde**	**huurder 2021**	**rangorde**
Almelo	€ 410	8	€ 452	8
Borne	€ 337	3	€ 362	3
Dinkelland	€ 388	6	€ 413	6
Enschede	€ 518	14	€ 552	13
Haaksbergen	€ 512	13	€ 561	14
Hellendoorn	€ 468	12	€ 530	12
Hengelo	**€ 464**	**11**	**€ 503**	**11**
Hof van Twente	€ 457	10	€ 489	10
Losser	€ 232	2	€ 250	2
Oldenzaal	€ 360	5	€ 396	5
Rijssen-Holten	€ 339	4	€ 381	4
Tubbergen	€ 192	1	€ 220	1
Twenterand	€ 403	7	€ 440	7
Wierden	€ 453	9	€ 480	9
Overijssel	€ 406		€ 437	
Nederland	€ 326		€ 411	

6.1.5 Beschrijving kwijtscheldingsbeleid

De gemeente moet bij het vaststellen van kwijtschelding landelijke regels toepassen. Binnen de mogelijkheden zijn de volgende eigen beleidskeuzes gemaakt:

- Voor de OZB, onderhoudsrecht begraven, rioolheffing en voor het vast recht bij de afvalstoffenheffing is kwijtschelding mogelijk, waardoor minima geen gemeentelijke woonlasten betalen;
- voor extra containers wordt geen kwijtschelding afvalstoffenheffing verleend evenals voor rioolheffing bij een grondslag > 500m3 ;
- bij de normkosten van bestaan wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm;
- ondernemers zijn voor de privébelastingen gelijk gesteld met particulieren;
- kosten voor kinderopvang worden in aanmerking genomen als uitgaven bij de berekening van de betalingscapaciteit;
- bij de normkosten van bestaan voor AOW'ers wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-norm.

Voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen in het kader van het minimabeleid is voor 2022 uitgegaan van een totaalbedrag van € 1.329.000. Dit bedrag is als volgt onder te verdelen naar de soorten heffing:

Kwijtschelding per heffing	**Begroot 2022**
Rioolheffing	824
Afvalinzameling	500
OZB	2
Grafrechten	3
Totaal kwijtschelding	**1.329**

6.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het formuleren van ambities en beleid maken én de uitvoering hiervan gaan gepaard met het maken van keuzes en het bewust afwegen van risico's. De aandacht voor dit onderwerp is dan ook actueler dan ooit. De gemeente bevindt zich in een zeer dynamische omgeving. De regeldruk neemt toe, het takenpakket wordt uitgebreid en de verwachting van de burger wordt steeds duidelijker hoorbaar via openbare kanalen. Hierdoor bevindt de gemeente zich in een glazen huis en neemt de kans op imago- en financiële schade toe en kan de impact hiervan groot zijn. De gemeente moet daarom op gestructureerde en transparante wijze de risico's beheersen.

De gemeente Hengelo heeft een integraal risicomanagementbeleid. Integraal risicomanagement is een brede invulling van risicomanagement, waarbij niet alleen de (wettelijke) kaders worden gevolgd, maar het risicobewustzijn breed wordt gestimuleerd. Risicomanagement is immers geen afzonderlijke activiteit, maar maakt integraal deel uit van alle (management)processen.

Om vast te stellen dat wij voldoende in staat zijn risico's op te vangen, maken we een inschatting van het zogenaamde *benodigde weerstandsvermogen*.

Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de gezondheid van de financiële positie op langere termijn van de gemeente.

Om het benodigde weerstandsvermogen te berekenen is een goede risico-inventarisatie nodig met een inschatting van het gevolg, de kans dat het risico zich voordoet en de financiële impact. Daarnaast is een kansberekening nodig, omdat het niet waarschijnlijk is dat meerdere risico's zich op eenzelfde moment én in volle omvang zullen voordoen. Deze kansberekening voeren we uit met de zogenaamde Monte Carlo-analyse.

Risico's kunnen zich incidenteel voordoen, zoals eenmalige negatieve exploitatieresultaten. Deze risico's worden gedekt uit zogenoemde *incidentele weerstandscapaciteit* d.w.z. de algemene reserve 'sec' en de post onvoorzien incidenteel.

Wanneer de financiële impact van risico's een structureel karakter heeft, is de algemene reserve als dekkingsmiddel niet toegestaan. Dan zal de *structurele weerstandscapaciteit* moeten worden aangesproken. De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit uit hoofde van de overige heffingen.

6.2.1 Beleidsnotities

Titel	Raadsbesluit
Beleidsnota Integraal Risicomanagement Weerstandsvermogen 2018-2022	2271956

Kaderstelling weerstandvermogen.

In de beeldvormende politieke markt van 30 maart jl. is gesproken over de benodigde hoogte van het weerstandsvermogen en de algemene reserve op basis van de notitie Financiële weerbaarheid. Naar aanleiding van de gedeelde inzichten in deze politieke markt is een vervolg gegeven hoe we om willen gaan met het weerstandsvermogen en de algemene reserve.

In de notitie Financiële weerbaarheid (bijlage bij raadsbrief 3188272) bent u uitgebreid geïnformeerd over het huidige beleid met betrekking tot het weerstandsvermogen en de algemene reserve. Wij adviseren u deze notitie als naslagwerk te gebruiken.

Tijdens de behandeling van de Kadernota 2022-2025 op 13 jul 2021 zijn de uitgangspunten van de vastgestelde beleidsnota integraal risicomanagement in grote lijnen (her)bevestigd. Dit met uitzondering van:

▪ geen norm meer te hanteren voor de gewenste hoogte van de algemene reserve;

▪ de norm voor de minimale omvang van de algemene reserve bij te stellen van 25% naar 50% van het risicoprofiel.

Met dien verstande dat in het vervolg onder de vrij aanwendbare reserves alleen de algemene reserve ‘sec’ wordt verstaan. Deze nieuwe uitgangspunten zijn meegenomen bij het vaststellen van het benodigde weerstandsvermorgen in de Beleidsbegroting 2022- 2025.

Op basis van de evaluatie van de bestemmingsreserves zullen de niet bestemde delen van de bestemmingsreserves afgeroomd worden naar de algemene reserve ‘sec’. De evaluatie van de bestemmingsreservers wordt in een afzonderlijk voorstel aangeboden aan de gemeenteraad in het vierde kwartaal van 2021.

Nieuw beleid integraal risicomanagement en weerstandsvermogen.

De beleidsnota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen is in 2018 door de raad vastgesteld voor een termijn van 5 jaar (periode 2018-2022). Inmiddels zijn deze beleidsregels grotendeels (her)bevestigd in de Kadernota 2022-2025 met uitzondering van de hiervoor genoemde onderdelen. De (bijgestelde) regels zullen we in een nieuwe nota 'vertalen' voor de volgende periode (2023-2027) en voorleggen ter vaststelling aan de gemeenteraad in het jaar 2022.

Procesmatige risico's

Zoals in het beleid is vastgesteld identificeren we op alle niveaus binnen de organisatie de risico's. Hierbij schenken we aandacht aan zowel strategische, tactische als operationele risico’s. De basis hiervoor zijn de hoofdthema's zoals vastgesteld in het risicomanagement beleid. De procesmatige risico's worden getoetst door het uitvoeren van interne controles. De manier waarop we hier mee om gaan ligt vast in het auditplan van enig jaar. De kwaliteit en uitkomsten van deze processen is zichtbaar door het oordeel van de accountant. Deze toetst de processen en geeft vervolgens een (goedkeurende) verklaring af.

6.2.2 Doelen

Bereiken?	Doen?
We overzien de consequenties van onze keuzes en zetten daar gericht actie op, zodat we onze doelstellingen bereiken	In het beleid risicomanagement dat in 2018 is vastgesteld is de omslag gemaakt naar integraal risicomanagement. Deze omslag heeft als gevolg dat niet alleen de (wettelijke) kaders worden gevolgd, maar het risicobewustzijn breed wordt gestimuleerd in alle lagen van de organisatie. Risicomanagement is geen afzonderlijke activiteit, maar maakt integraal deel uit van alle (management)processen. Om een integraal beeld te krijgen van de risico's, worden risico's tijdens de risico identificatie vanuit verschillende invalshoeken in kaart gebracht. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar risico's met financiële impact, maar ook risico's zonder direct financiële impact, zoals imago-, fraude-, juridisch,- en bestuurlijke risico's. Het uitgangspunt is dat de bewustwording van de risico's en het beheersen daarvan doorlopend de aandacht heeft. In 2022 werken we aan verdere bewustwording van de functie en meerwaarde van integraal risicomanagement. De risico’s voor de hoofdthema’s en grote projecten inventariseren we volgens deze methode. Dat levert een dynamische lijst van hoofdthema's op. Concreet gaat het op dit moment dan om de risico’s op het gebied van: - Jeugd - Wmo - Participatiewet - Inkoop en aanbesteden - Omgevingswet - Grondexploitaties - Gegevensbescherming (AVG) - Duurzaamheid - Open bestuursstijl - Organisatie (juridisch, personeel, informatie, veiligheid) - Binnenstad - Hart van Zuid - Corona In 2021 zijn de risico's van bovenstaande 13 thema's in beeld gebracht. De thema's worden periodiek geactualiseerd en waar nodig gewijzigd. Een uitgebreide beschrijving van integraal risicomanagement en de gehanteerde methode is te lezen in het risicomanagementbeleid 2018-2022.

6.2.3 Indicatoren

De indicatoren zijn opgesteld conform het laatst vastgestelde beleid omtrent weerstandsvermogen en risicomanagementbeleid (in 2018 en deels aangepast in de Kadernota 2022-2025).

Indicator	Waarde
Begrotingssaldo (* € 1.000)	De meerjarenbegroting is financieel sluitend in 2022. *Stand van zaken* Het verloop van het meerjarenperspectief in de Beleidsbegroting 2022-2025 toont een begrotingssaldo van: 2022: € 98 2023: € -46 2024: € -130 2025: € 7
Incidentele weerstands-capaciteit (* € 1.000)	Het vrij aanwendbare deel van de reservepositie beschouwen we als de incidentele weerstandscapaciteit. Dit zijn concreet de: - de vrij aanwendbare reserves d.w.z. de algemene reserve 'sec - de post onvoorzien incidenteel *Stand van zaken* De incidentele weerstandscapaciteit is ultimo 2022: - vrij aanwendbare reserves = algemene reserve 'sec: € 33.083 - post onvoorzien incidenteel: € 141
Structurele weerstands-capaciteit	De structurele weerstandscapaciteit is de onbenutte belastingcapaciteit.

Voorgeschreven is dat de gemeentelijke tarieven, leges en heffingen voor maximaal 100% kostendekkend zijn. In Hengelo is dat ook het uitgangspunt voor de belangrijkste tarieven. Tenzij een risico zich manifesteert in deze tarieftaken, biedt dit geen ruimte aan structurele weerstandscapaciteit.

Wanneer een structureel risico optreedt, is het niet altijd mogelijk de financiële impact op korte termijn in de begroting op te vangen. In dat geval kan een gemeente onder zeer strikte voorwaarden een beroep doen op extra financiering van het Rijk (artikel 12 Gemeentewet). Eén van de voorwaarden is dat de gemeente de belastingcapaciteit ten volle benut. Dat kan uiteraard niet oneindig. Daarom is door het Rijk een norm gesteld tot welk niveau het nog aanvaardbaar is lokale belastingen te verhogen, de zogenaamde artikel 12 norm.
Het verschil tussen de werkelijke hoogte van de lokale belastingen en de aanvaardbare hoogte van de artikel 12 norm noemen we de *onbenutte belastingcapaciteit* en betreft de *structurele weerstandscapaciteit*.

Stand van zaken
De gemiddelde woonlasten voor een gemiddeld gezin in de gemeente Hengelo bedraagt € 780. Het landelijk gemiddelde is € 811. Voor 2022 is de benutte belastingcapaciteit dus 96,2% van het landelijk gemiddelde. Als we de onbenutte belastingcapaciteit van 3,8%, zijnde € 31 vermenigvuldigen met het aantal huishoudens, circa 37.500, komen we uit op een onbenutte belastingcapaciteit van € 1.163.000

Benodigde weerstands-capaciteit (* € 1.000)

Het benodigde weerstandsvermogen bepalen we door de geïdentificeerde risico’s uit te drukken in euro’s.

Omdat de kans dat alle risico’s zich tegelijkertijd voordoen zeer beperkt is, passen we een zogenaamde Monte Carlo-analyse toe. Bij deze techniek wordt het optreden van de verschillende risico’s in diverse scenario’s vele malen gesimuleerd. Door deze methode hebben we een beeld van het benodigde weerstandsvermogen in vrijwel alle denkbare scenario’s.

We streven ernaar dat de minimale hoogte van de algemene reserve 50% van het benodigde weerstandsvermogen is.

Stand van zaken
Volgens de Monte Carlo-analyse (zekerheidspercentage 90%) is de benodigde weerstandscapaciteit € 22.649 op basis van de herijkte risicoprofiel voor de reeds bestaande risico's en corona-risico's. Deze herijking heeft na de Kadernota 2022-2025 plaatsgevonden.

Weerstands-vermogen (* € 1.000)

De weerstandscapaciteit zijn de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om onverwachte, niet-begrote kosten of tegenvallende inkomsten te kunnen dekken.

De weerstandscapaciteit (weerstandsratio) berekenen we als volgt:

Beschikbare weerstandscapaciteit
---------- = Ratio weerstandsvermogen
Benodigde weerstandscapaciteit

Uit deze berekening volgt een ratio. Om te bepalen of het weerstandsvermogen op het gewenste niveau is, bekijken we in welke waarderingscategorie de ratio valt. We hanteren de waarderingscategorieën zoals hieronder weergegeven:

Klasse - Ratio- Betekenis
A - > 2,0 - Uitstekend
B - 1,4 tot 2,0 - Ruim voldoende
C - 1,0 tot 1,4 - Voldoende
D - 0,8 tot 1,0 - Matig
E - 0,6 tot 0,8 - Onvoldoende
F - < 0,6 - Ruim onvoldoende

Stand van zaken
De beschikbare weerstandcapaciteit is € 34.387
De benodigde weerstandscapaciteit is € 22.649

De ratio die hieruit volgt is dan 1,5 en is daarmee ruim voldoende.

6.2.4 Overzicht belangrijkste risico's

Thema	Risicogebeurtenis	Mogelijk gevolg
AVG en informatieveiligheid	De kans bestaat dat de gemeente niet voldoet aan de wetgeving omtrent de privacywet. De gemeente wordt getroffen door een hack aanval of systemen vallen uit.	Boetes, imagoschade doordat de gemeente Hengelo negatief in het nieuws komt. Continuiteit processen komt in het gedrang.
Sociaal Domein	De bezuinigingen die vanuit het maatregelenpakket zijn voorzien leveren niet het beoogde resultaat en de doelstelling wordt niet gerealiseerd. Verder zien we de komende jaren de tekorten oplopen. Zonder dat hiervoor voldoende dekking vanuit het Rijk is.	Er moeten aanvullende financiële maatregelen genomen worden. Dit kan consequenties hebben voor de kwaliteit / aanbod van zorg. (afschaling)
Binnenstad	Economische ontwikkelingen zorgen ervoor dat de leegstand in de binnenstad zal toenemen. Herontwikkeling Lange Wemen.	Onaantrekkelijke binnenstad, daling bezoekers, daling werkgelegenheid.
Grondexploitatie	De in de grondexploitatie gehanteerde uitgangspunten (uitgiftetempo, grondprijzen, rente en inflatie) vallen in de praktijk negatiever uit dan begroot en de gevolgen daarvan kunnen financieel niet binnen de grondexploitaties worden opgevangen.	Extra verliesvoorziening voor grondexploitaties vormen.
Hart van Zuid	Claim Boekelosebrug, Van Wijnen bouwt geen woningen op Hart van Zuid, de gewenste kwaliteit van ontwikkeling komt niet van de grond.	Betalen claim, werkgelegheid, aantrekkelijkheid van het gebied als geheel.
Duurzaamheid	De gemeente behaalt de gestelde doelstellingen niet m.b.t. duurzaamheid.	Duurzaamheidsprojecten gaan niet door, energiearmoede, negatieve effecten op het milieu.
Corona	Het risico dat corona langer impact zal hebben op de samenleving. Eventueel een nieuwe golf.	

We lichten hier de belangrijkste risico's per thema toe. De belangrijkste risico's zijn op basis van de netto-risicoinschatting bepaald, dat wil zeggen dat beheersmaatregelen in de kans en impact zijn meegewogen. De risico's zijn integraal geïdentificeerd, zowel financiële gevolgen, als politiek bestuurlijke of imagoschade zijn hierin meegewogen.

De gemeente Hengelo wordt mede door digitalisering en hybride werken steeds afhankelijker van de kwaliteit van haar I**T-omgeving.** Hackers liggen op de loer. De impact van een hack of uitvallen van ICT systemen is groot. De dienstverlening van Hengelo (ook Oldenzaal en verbonden partijen) is in grote mate afhankelijk van de IT-omgeving. Het risico bestaat dat enkele uren, dagen of zelf weken er geen toegang is tot de gemeente digitale omgeving. Dit met financiële, bestuurlijke en maatschappelijke gevolgen.

Binnen het **sociaal domein** is meer zekerheid gekomen over aanvullende middelen vanuit het Rijk. Naast de al eerder ontvangen € 1,438 miljoen in 2022, verwachten we in 2022 extra rijksinkomsten van bijna € 6,3 miljoen te ontvangen, die we in deze begroting hebben geraamd op de stelpost 'Uitkomst onderzoek Jeugdzorg'. Voor de meerjarenramingen behelst deze stelpost bijna € 7 miljoen in 2023 aflopend tot ruim € 6 miljoen in 2025. Vanuit de VNG wordt er nog steeds actie gevoerd voor extra rijksmiddelen binnen het sociaal domein. Er is structureel meer geld nodig om de zorg te kunnen blijven leveren. Daarnaast is de effectiviteit van de maatregelen en belangrijkrijk aandachtspunt. Waarbij er gestuurd moet worden op volume en collectieve inkoop.

Het risico met betrekking tot het niet volgen van de wettelijke eisen **EU aanbesteden** zijn gedaald. We hebben de weg vooruit ingeslagen. Wel zien we in het proces mogelijkheden tot verbetering. Deze liggen met name rondom de eisen die we ons zelf stellen in het lokale inkoopbeleid.

Specifiek voor de binnenstad zien we de nieuwe ontwikkeling van het gebied **Lange Wemen.** De gemeente Hengelo wil in samenwerking met Herstructurerings Maatschappij Overijssel (HMO) en VanWonen het gebied herontwikkelen. Hiervoor is het Winkelcentrum Thiemsbrug aangekocht om in een later stadium door te verkopen aan HMO. Door deze eerste stap te zetten wordt herontwikkeling

van het gehele gebied mogelijk. Aan dit project zijn diverse financiële risico's verbonden. Deze zijn in beeld gebracht en opgenomen in het weerstandsvermogen.

Ten aanzien van **Grondexploitaties** wordt verwezen naar de paragraaf 'grondbeleid'. Het grootste risico is de algemene economische ontwikkelingen waarbij de rente stijgt en inflatie minder hard stijgt.

Op de risico's die we signaleren bij **Hart van Zuid** zien we positieve ontwikkelingen. Echter zijn de risico's nog actueel en heeft dit nog niet geleid tot een gewijzigd risicoprofiel.

In 2020 is **corona** als 'thema' toegevoegd waarbij het risicoprofiel is bepaald. In de loop van 2020 en 2021 zijn we steeds meer te weten gekomen over corona en de mogelijke gevolgen. Een aantal risico's hebben zich ook voorgedaan, o.a. minder bezoekers van de binnenstad en het Twentebad wat leidde tot minder opbrengsten. Ondanks dat is het onduidelijk hoe dit zich in de toekomst gaat ontwikkelen. En wat de mogelijke consequenties en risico's zijn voor Hengelo. Wel verwachten we dat de impact van corona de komende jaren sterk zal afnemen.

In 2020 heeft de gemeente Haaksbergen besloten om de **Business Case 'versterken bedrijfsvoering'** verder uit te werken. Hiervoor is er binnen de gemeente Hengelo onderzoek gedaan naar samenwerking met de gemeente Haaksbergen op dit gebied. Vooralsnog zal de gemeente Hengelo alleen het ICT-technische gedeelte gaan verzorgen voor de gemeente Haaksbergen. Rollen, taken, verantwoordelijken en de bijkomende risico's worden in kaart gebracht.

Bij **Wmo en Jeugdhulp** zien we het risico dat het budget niet toereikend is door onvoorspelbaarheid van de vraag en het niet effectief zijn van maatregelen. Op basis van ervaring constateren we dat er jaarlijks grote afwijkingen zitten tussen de begroting en daadwerkelijke uitgaven.

Afgelopen jaar hebben we grote stappen gezet met betrekking tot de komst van de **Omgevingswet**. Om de kans van slagen zo groot mogelijk te maken moeten er nog een aantal acties worden uitgevoerd. Wederom is de Omgevingswet uitgesteld. Desondanks verwachten we richting de toekomst grote uitdagingen rondom dit onderwerp.

Onderstaande cirkeldiagram geeft de verdeling van de risico's per thema weer.

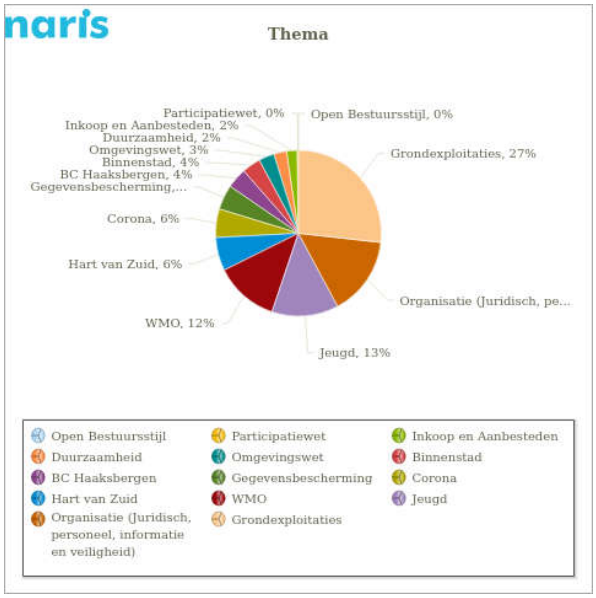

6.2.5 Kengetallen

1. Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Kengetal	jaarverslag 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Netto schuldquote	170,5%	160,0%	158,3%	146,9%	136,1%	134,3%
Netto schuldquote gecorrigeerd	74,5%	69,4%	72,4%	65,2%	58,9%	54,4%

De netto schuldquote geeft de verhouding aan tussen de vaste en vlottende financiering en de totale baten vóór reservemutaties en geeft een indicatie van de druk van de kapitaallasten op de exploitatie. Het tweede kengetal doet hetzelfde, maar dan gecorrigeerd voor de door de gemeente aan derden (woningbouw en instellingen) doorverstrekte leningen. Omdat wij de lokale woningbouwcorporatie Welbions financieren en hiervoor leningen in de markt hebben aangetrokken, is de ongecorrigeerde netto schuldquote hoog. Deze neemt wel af omdat nieuwe leningen niet meer door ons verstrekt worden.

Met de gecorrigeerde netto schuldquote staan wij in de middenmoot. Door aflossing van schulden, zowel voor de eigen financiering als die van de woningcorporatie verbeteren beide quotes in de komende jaren.

2. Solvabiliteitsratio

Kengetal	jaarverslag 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Solvabiliteitsratio	10,2%	8,2%	8,9%	9,1%	9,6%	10,0%

De solvabiliteitsratio geeft de verhouding aan tussen het eigen vermogen (de reserves) en het balanstotaal. Een groot aandeel eigen vermogen betekent veel mogelijkheden om risico's op te vangen, en meer mogelijkheden om toekomstige investeringen te financieren. De hoogte wordt negatief beïnvloed door de financiering van de woningbouwcorporatie. Hierdoor staat er naar verhouding meer vreemd vermogen op de balans en dus relatief (t.o.v. het totaal vermogen) minder eigen vermogen. Indien de woningbouwfinanciering buiten beschouwing wordt gelaten loopt deze ratio in 2022 op tot 14,1% en in 2025 tot 16,9%.

Wij zorgen er voor, dat het eigen vermogen in balans blijft met de risico's die wij lopen. In dat kader is ons standpunt, dat het eigen vermogen voldoende buffer biedt voor de onderkende risico's. De provincie stelt geen norm, dat is aan gemeenten zelf. Maar ze hanteert de signaleringswaarden van de VNG, waarbij lager dan 20% reden is om alert te zijn op de ontwikkeling van het eigen vermogen. Het versterken van het eigen vermogen tot boven het niveau, dat vereist is als weerstandsvermogen (risico's afdekken) staat op gespannen voet met het willen besteden van middelen aan activiteiten, die de burger van ons verwacht.

3. Grondexploitatie

Kengetal	jaarverslag 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Grondexploitatie	24,8%	20,7%	19,5%	17,4%	14,8%	13,9%

Het kengetal grondexploitatie geeft de verhouding tussen de boekwaarde van de grond en de totale baten vóór reservemutaties. Het is de vraag of dit kengetal veel inzicht geeft in de risico’s van grondexploitaties. De jaarlijkse herzieningen en de paragraaf grondbeleid zijn daarvoor betere instrumenten. De komende jaren zullen de boekwaarden grondexploitaties afnemen, waardoor het kengetal eveneens lager wordt. We zakken daarmee onder de 20%, wat de VNG als "minst risicovol" duidt.

4. Structurele exploitatieruimte

Kengetal	jaarverslag 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Structurele exploitatieruimte	2,7%	0,7%	0,8%	0,5%	0,5%	0,5%

În hoofdstuk 4 is het begrotingssaldo (als eerste tabel) gepresenteerd als het verschil tussen de totale lasten en de totale baten. Hierbij is echter geen rekening gehouden met het onderscheid tussen structurele en incidentele baten en lasten. Om de structurele begrotingsruimte te bepalen worden de totale lasten en baten verminderd met de incidentele lasten en baten. De incidentele lasten en baten zijn in bijlage 8.4 weergegeven. In deze bijlage is te zien dat de totale incidentele lasten in de periode 2022-2025 hoger zijn dan de incidentele baten, hetgeen voor alle jaren een gunstig/positief effect heeft op het structurele begrotingssaldo. Het structurele begrotingssaldo ziet er als volgt uit (bedragen * € 1.000):

	2022	2023	2024	2025
Saldo baten en lasten voor bestemming/resultaat voor bestemming (zie bijlage 7.1.2)	-1.989	-896	-65	878
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves/mutaties reserves (zie bijlage 7.1.2)	2.088	849	-65	-870
Begrotingssaldo 2022-2025/resultaat na bestemming (zie bijlage 7.1.2/paragraaf 4.2)	**98**	**-46**	**-130**	**7**
Waarvan saldo incidentele baten en lasten (zie bijlage 7.1.3)	2.547	1.696	1.762	1.567
Structureel begrotingssaldo 2022-2025	**2.645**	**1.650**	**1.632**	**1.574**

5. Belastingcapaciteit

Kengetal	jaarverslag 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Belastingcapaciteit	92,4%	96,3%	96,2%	96,8%	97,4%	98,0%

Met dit kengetal wordt de hoogte van de lokale lastendruk vergeleken met het landelijk gemiddelde. Tussen de 95 en 105% wordt als "neutraal" geduid.

6.2.6 Geprognosticeerde balans

Een geprognosticeerde balans met meerjarig inzicht geeft een beeld van de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen, en in de financieringsbehoefte. In samenhang met de kengetallen in de vorige paragraaf geeft de geprognosticeerde balans een indruk van het effect van het beleid in deze meerjarenbegroting op de vermogenspositie van de gemeente.

In de investeringen is al rekening gehouden met de al besloten investeringen voor de komende 4 jaren. De vastlegging van vermogen in vaste activa neemt geleidelijk af. Daarom kan ook het aandeel geleend geld afnemen in deze periode. Financieel gezond blijven betekent vinger aan de pols houden voor het niveau van het eigen vermogen en kritisch zijn op het lenen van geld.

Geprognosticeerde balans

Prognose meerjarenbalans	Realisatie 2020	gewijzigde Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	9.915	9.888	9.863	9.838	9.813	9.788
Materiële vaste activa	269.892	272.934	252.344	237.013	225.267	210.699
Financiële vaste activa	309.645	286.935	270.302	258.659	242.365	240.762
Totaal vaste activa	**589.452**	**569.757**	**532.509**	**505.510**	**477.445**	**461.249**
Vlottende activa						
Voorraden	80.442	65.996	64.734	58.717	50.118	45.608
Uitzettingen	90.891	36.936	53.441	62.435	64.482	72.483
Liquide middelen	2.548	0	2.361	2.367	2.340	2.239
Overlopende activa	31.193	31.193	31.193	31.193	31.193	31.193
Totaal vlottende activa	**205.074**	**134.125**	**151.729**	**154.712**	**148.133**	**151.523**
Totaal activa	**794.526**	**703.882**	**684.238**	**660.222**	**625.578**	**612.772**
Passiva						
Vaste passiva						
Reserves	66.456	62.872	60.785	59.935	59.999	60.868
Resultaat boekjaar	14.340	0	98	-46	-130	7
Voorzieningen	41.887	39.215	40.539	41.396	42.428	43.146
Vaste schuld	615.456	545.290	526.279	502.257	466.601	452.154
Totaal vaste passiva	**738.139**	**647.377**	**627.701**	**603.542**	**568.898**	**556.175**
Vlottende passiva						
Vlottende schuld	20.591	20.709	20.741	20.884	20.884	20.801
Overlopende passiva	35.796	35.796	35.796	35.796	35.796	35.796
Totaal vlottende passiva	**56.387**	**56.505**	**56.537**	**56.680**	**56.680**	**56.597**
Totaal passiva	**794.526**	**703.882**	**684.238**	**660.222**	**625.578**	**612.772**

6.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Een groot deel van het gemeentelijk vermogen is geïnvesteerd in kapitaalgoederen. De kapitaalgoederen zijn van groot belang voor het functioneren van onze gemeente, onder andere op het gebied van leefbaarheid, veiligheid, verkeer, vervoer en recreatie. Goed onderhoud en beheer is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen en om veiligheid te waarborgen.

Met het beheer en onderhoud van onze wegen, riolering, water, openbaar groen en gemeentelijke gebouwen is een grote inzet van onze middelen gemoeid. De lasten van onze kapitaalgoederen zijn onderdeel van de verschillende programma’s. Deze paragraaf geeft een integraal inzicht in de kaders, ontwikkelingen, onderhoudstoestand en kosten van onze kapitaalgoederen over de programma’s heen. Het onderdeel 'kapitaallasten' in de cijfermatige overzichten behoort weliswaar niet tot de scope van deze paragraaf, maar is om wille van de volledigheid hier toch zichtbaar gemaakt (met asteriks gemarkeerd).

In de Kadernota 2021-2024 is een start gemaakt met het inzichtelijk maken van de vervanging van kapitaalgoederen. Dit is de start van een nieuw proces hoe de gemeente om wil gaan met haar kapitaalgoederen. De komende jaren zal middels Kadernota's inzichtelijk gemaakt worden welke investeringen gedaan moeten worden om de kapitaalgoederen en openbare ruimte duurzaam te vervangen en onderhouden.

In eerdere Beleidsbegrotingen zijn bedragen opgenomen om het areaal van wegen, groen en openbare verlichting op een goed en veilig niveau te houden. De komende jaren zullen de overzichten verder aangevuld worden met andere kapitaalgoederen waaronder de verkeersregelinstallaties (VRI's) en verkeersobjecten zoals bewegwijzering.

De gemeente Hengelo zal samen met Gildebor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte uitvoeren. Speerpunten zijn het op peil houden van de dienstverlening naar de burger en de kwaliteit van de openbare ruimte. Gildebor heeft naast vaklieden ook mensen met een arbeidsbeperking aan het werk die gezamenlijk de vastgestelde kwaliteit van dienstverlening en beheer en onderhoud van de openbare ruimte leveren.

6.3.1 Wegen

Volumes

Cementbeton	143.145	M²
Dicht asfaltbeton	1.947.591	M²
Elementen	2.707.410	M²
Halfverharding	176.162	M²
Overig	58.713	M²
Totaal	**5.033.022**	**M²**

Waaronder		
Fietspad	352.764	M²
Rijbanen	2.679.490	M²
Voetpad	1.202.894	M²

Onderhoudssystematiek
De gemeente Hengelo hanteert voor het beheer en onderhoud van wegen het kwaliteitsniveau zoals deze omschreven zijn in de landelijke richtlijnen van het CROW. De wegen worden volgens een programma beheerd en onderhouden. Daarnaast worden kleine reparaties uitgevoerd naar aanleiding van meldingen van burgers.

Veranderingen in het onderhoudsniveau
Het onderhoudsniveau wordt niet veranderd. Hengelo streeft er naar om de richtlijnen van het CROW te handhaven.

Relevante veranderingen t.o.v. vorig jaar
Er zijn geen relevante veranderingen ten opzichte van vorig jaar.

Relevante beleidsnota's

- De wegennota 2003
- Het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan 2003

Grote projecten en ontwikkelingen

- Uitleggebieden: Dalmeden: Verschillende deelgebieden binnen het plan Dalmeden worden verder ontwikkeld en de komende jaren worden in de al ontwikkelde gebieden kavels uitgegeven. Het areaal wegen en trottoirs neemt hierdoor verder toe.
- De Deldenerstraat tussen de Langestraat en de Tuindorpstraat en de Marskant en Mitchamplein worden op dit moment gereconstueerd. Tegelijkertijd wordt het deel Bankastraat tussen het Mitchamplein en de Weideweg voorbereid. Hier worden de rioolvervangingen bekeken en de schakel voor aanleg van de F35 voorbereid.
- Voor de binnenstad zullen de markt en aanpalende straten gereconstrueerd worden.

Huidige staat van onderhoud
Er is geen sprake van achterstallig onderhoud op verhardingen. Voor wat betreft investeringen in wegen is inmiddels een traject ingezet om dit te borgen. Vanaf de Kadernota 2021-2024 is een methodiek afgesproken om de vervangingen te regelen. Jaarlijks wordt een doorkijk gemaakt voor de aankomende vier jaren. Dit wordt ook meerjarig financieel vertaald en in de Beleidsbegroting geraamd. De afgesproken methodiek geldt zowel op het gebied van verharding als op gebied van verlichting, kunstwerken en groen. De onderhoudsbudgetten zijn wel toereikend om de staat van onze wegen aan de landelijke CROW richtlijnen te laten voldoen. De veiligheid zal gewaarborgd blijven.

Kort cyclisch onderhoud wordt uitgevoerd door Gildebor. Hierbij worden meldingen verholpen en kleine reparaties aan straatwerk uitgevoerd. Het grote onderhoud aan de wegen, trottoirs en andere verhardingen wordt hoofdzakelijk uitgevoerd door aannemers in opdracht van de gemeente. Opdrachten worden verstrekt als er niet meer voldaan wordt aan de landelijke richtlijnen voor wegen of wanneer er schades geconstateerd zijn waarbij onderhoud vereist is. Zo blijft de veiligheid gewaarborgd. Wel is het nodig kritisch te blijven nadenken over het gewenste beheerniveau.

Financiën
De onderhoudsbudgetten zijn voldoende om de wegen te blijven laten voldoen aan de landelijke CROW richtlijnen. Er wordt vanuit het onderhoud van de wegen niet jaarlijks gereserveerd. Via de Kadernota worden nu jaarlijks de toekomstige vervangingen opgenomen in de begroting. Zo zijn onderhoud en vervangingen geborgd voor de komende jaren.

De budgetten zijn:

Wegen, Verkeer en Vervoer	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Salarissen en sociale lasten	805.586	805.586	805.586	805.586
Kapitaallasten *	1.063.701	1.226.476	1.398.120	1.621.459
Exploitatielasten	5.909.978	5.909.978	5.909.978	5.909.978
Totaal	**7.779.265**	**7.942.040**	**8.113.684**	**8.337.023**

6.3.2 Groen

Volumes

Bomen	37.334	st.
Natuurlijke beplanting	810.066	M^2
Cultuurlijke beplanting	244.847	M^2
Gras	3.767.875	M^2

Onderhoudssystematiek
Het onderhoud van het groen wordt uitgevoerd door Gildebor. Het groen wordt beheerd volgens de standaard beheermethodiek KOR2018. Er wordt bijvoorbeeld vermeld hoe lang het gras mag zijn, hoeveel onkruid aanwezig mag zijn in plantvakken of hoeveel beplanting mag overhangen. Ook zijn hierin zaken vermeld zoals minimale vlakheid, minimale bedekking etc. De beheercatalogus maakt onderscheid in niveaus "Hoog", "Basis" en "Laag". Bedrijventerreinen worden beheerd op niveau "Laag". Het centrum en de wijkwinkelcentra worden beheerd op niveau "Hoog". De rest van Hengelo wordt beheerd op niveau "Basis".

Veranderingen in het onderhoudsniveau
Het onderhoudsniveau is niet veranderd.

Relevante beleidsnota's

Zie: 5.2.7 Beheer Openbare Ruimte en Duurzaamheid.

Grote projecten en ontwikkelingen

- Dalmeden: een gedeelte van Dalmeden wordt eind 2021/begin 2022 woonrijp gemaakt;
- Deelgebied 2 van Deldenerstraat en Mitchamplein tussen Tuindorpstraat en Langestraat wordt in de loop van 2022 afgerond;
- Herinrichting Lamberushof;
- Herinrichting markt en gedeelte centrum;
- Voortzetten project van grijs naar groen.

Huidige staat van onderhoud
De norm om in Hengelo minimaal 90% van het onderhoud uit te voeren conform het vastgestelde beeldkwaliteitsniveau wordt voor alle onderhoudscategorieën behaald. Vanwege de natte en ook zonnige periodes is er een grote toename van onkruidgroei op zowel de verhardingen als in het groen. Gildebor zal hiervoor inspanningen moeten leveren dit in 2022 weer op niveau te krijgen. Het budget voor de bestrijding van de eikenprocessierups is in 2021 al extra verhoogd. Dit heeft geresulteerd in veel minder klachten van overlast.

Financiën
De budgetten zijn voldoende voor het regulier onderhoud om de vastgestelde onderhoudsniveaus te behouden. Middels de Kadernota 2021-2024 is een methodiek afgesproken om de vervangingen te regelen. Jaarlijks wordt een doorkijk gemaakt voor de aankomende vier jaren. Dit wordt ook meerjarig financieel vertaald en in de Beleidsbegroting geraamd. De afgesproken methodiek geldt zowel op het gebied van groen als op gebied van verlichting, kunstwerken en verhardingen.

Ook wordt gekeken of een combinatie kan worden gevonden met projecten en andere onderhoudswerkzaamheden die plaatsvinden, zoals rioleringswerkzaamheden en herstraten. De budgetten zijn:

Groen	2022	2023	2024	2025
Salarissen en sociale lasten	587.158	587.158	587.158	587.158
Kapitaallasten *	51.747	76.331	154.199	157.567
Exploitatielasten	4.881.882	4.845.006	4.830.006	4.879.695
Totaal	**5.520.787**	**5.508.495**	**5.571.363**	**5.624.420**

Spelen	2022	2023	2024	2025
Salarissen en sociale lasten	183.372	183.372	183.372	183.372
Kapitaallasten *	66.619	76.227	85.940	95.760
Exploitatielasten	391.095	391.095	391.095	391.095
Totaal	**641.086**	**650.694**	**660.407**	**670.227**

6.3.3 Water en riolering

Volumes

Vrij-verval riool	625.623	M^1
Mechanisch riool	91.677	M^1
Kolken	34.000	M^1
Riool pompgemalen	85	St.
Drukriool-installaties	292	St.
Drainage	222.169	M^1

Onderhoudssystematiek
Het in stand houden van de riolering moet tegen zo laag mogelijke kosten gebeuren. Concreet betekent dit dat riolen niet worden vervangen zolang uitstel verantwoord is of alternatieven doelmatiger zijn. Het rioolvervangingsplan is gebaseerd op risico gestuurd beheer. Hierbij worden de onderhoudsinspanningen gestuurd op de gevolgen van schade. De keuze voor vervanging, relining of deelreparaties blijft maatwerk.

De gevolgen van de klimaatveranderingen maken steden minder leefbaar. Hitte, droogte, luchtkwaliteit en wateroverlast stellen ons voor nieuwe opgaven. We willen maatregelen voor extra groen en water in de stad combineren om de wateroverlast en hittestress terug te dringen en om Hengelo veel minder stenig en dus groener te maken. Bij alle projecten nemen we dit als uitgangspunt. Door het slim combineren is er beperkt aanvullende financiering nodig.

Relevante beleidsnota's

Zie: 5.2.7 Beheer Openbare Ruimte en Duurzaamheid.

Grote projecten en ontwikkelingen; wat gaan we doen in 2022

- Inrichten tijdelijke waterberging in de openbare ruimte.
- Op diverse locaties wordt drainage aangelegd in de openbare ruimte teneinde hoge grondwaterstanden te beteugelen.
- Het gebied langs de Elsbeek tussen de Koekoeksweg en de Oude Molenweg wordt opnieuw ingericht met meer ruimte voor de beek (waterberging), veel groen en een wandelpad langs de beek.
- De Elsbeek tussen de Oude Molenweg en de zandvang aan de Wemenstraat wordt opnieuw ingericht en gaat deel uitmaken van het Wemenpark. De voorbereidingen worden naar verwachting in 2022 gestart.

- De Berflobeek achter de Marskant wordt opnieuw ingericht en krijgt meer ruimte. De beek gaat integraal onderdeel uitmaken van de nieuwe woonlocatie “Marskant”
- In 2021 zijn de klimaatdialogen gevoerd (lokaal en regionaal) en eind 2021 wordt een uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie vastgesteld. In 2022 gaan we hier uitvoering aan geven.
- Het vuilwatertransportriool tussen de Oldenzaalsestraat en de rioolwaterzuiveringsinstallatie van het waterschap Vechtstromen wordt gefaseerd gerelined. Hiertoe wordt een kunststofcoating in de rioolbuizen aangebracht.
- Waar mogelijk wordt verhard oppervlak afgekoppeld van de gemengde riolering en vertraagd afgevoerd naar de beken.
- In de binnenstad wordt herinrichting gecombineerd met de uitvoering van klimaatadaptieve maatregelen zoals afkoppelen, realiseren van waterberging en groenaanleg.

Financiën
De budgetten voor regulier en groot onderhoud zijn vastgesteld in het GRP. Op basis van het GRP 2018-2022 zijn de budgetten voldoende. Hoewel het beheer meer risicogestuurd plaats vindt, is de verwachting dat dit voldoende is om de eisen die aan de functionaliteit en veiligheid worden gesteld te waarborgen. Mocht een riolering onverhoopt eerder moeten worden vervangen dan gepland dan kan dit vaak worden opgelost door een andere geplande vervanging wat naar achteren te schuiven.

Op het gebied van riolering en waterhuishouding wordt samengewerkt met de Twentse gemeenten, het Waterschap Vechtstromen en de provincie Overijssel (Twents waternet). Met zogenaamde werkplaatsen wordt door gezamenlijk onderzoek geprobeerd kostenbesparingen te realiseren in de waterketen.

Water, onderdeel Riolering	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Salarissen en sociale lasten	304.735	304.735	304.735	304.735
Mutatie voorzieningen	2.093.822	2.277.752	2.450.978	2.753.552
Kapitaallasten *	1.836.477	1.938.267	2.058.365	2.056.642
Exploitatie-en onderhoud	4.787.699	4.787.699	4.787.699	4.787.699
Overhead en BCF	1.480.110	1.480.110	1.480.110	1.480.110
Belastingen op producenten en huishoudens	-10.502.843	-10.788.563	-11.081.887	-11.382.738

Water, onderdeel Waterlopen	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Salarissen en sociale lasten	31.624	31.624	31.624	31.624
Kapitaallasten *	534	533	533	532
Exploitatielasten	87.550	87.550	87.550	87.550
Totaal	**119.708**	**119.707**	**119.707**	**119.706**

6.3.4 Fysiek havenbeheer

Onderhoudssystematiek
In 2020 is een meerjarige onderhoudsplanning voor groot onderhoud aan de havens opgesteld. Om deze werkzaamheden te bekostigen is de voorziening groot onderhoud Haven ingesteld. Binnen deze voorziening zijn onder andere het 'op diepte houden' en het in stand houden van kades en oevers opgenomen. In 2020 hebben we een begin gemaakt met het baggeren. Dit zorgt ervoor dat de haven beter bereikbaar is voor grotere schepen.

Veranderingen in het onderhoudsniveau
Het onderhoudsniveau is niet veranderd.

Relevante beleidsnota's

- Havengeldverordening

Beleidskader
De wethouders van de gemeenten Almelo, Enschede, Hengelo, Hof van Twente en Lochem hebben in een eerder stadium de Samenwerkingsovereenkomst 'Gemeenschappelijk Havenbeheer Twentekanalen' (GHT) getekend.

Huidige staat van onderhoud
Gezamenlijk met de andere gemeenten is per gemeente een inventarisatie uitgevoerd van alle voorkomende voorzieningen in de haven zoals de damwanden, remmingwerken en voorzieningen voor schippers. De inventarisatie is uitgevoerd door een extern bedrijf, Nepocon. Op deze manier is er een eensluidend beeld van de havens in de genoemde gemeenten. Binnen het havenbedrijf is afgesproken dat er jaarlijks een visuele schouw en inventarisatie wordt gehouden om gebreken en onderhoud tijdig te signaleren. Bij de schouw is naar voren gekomen dat er op diverse plekken onderhoud gepleegd moet worden omdat hier gebreken zijn geconstateerd aan de afmeervoorzieningen, beschermende maatregelen tussen kade en schepen en dat er op bepaalde plekken ondieptes zijn.

Voor de haven geldt geen indeling van kwaliteitsniveaus voor onderhoud. Het is een gemeentelijke taak de haven veilig, bereikbaar en functioneel te houden. Een aantal bedrijven hebben eigen voorzieningen om te laden en te lossen, andere bedrijven maken gebruik van de 2 gemeentelijke laad- en loskades.

Financiën
In 2020 is het saldo van de bestaande Reserve Haven gestort in de voorziening groot onderhoud Haven. Deze voorziening wordt jaarlijks gevoed door een dotatie vanuit de exploitatie. Deze jaarlijkse dotatie is bepaald op basis van de verwachte lasten binnen een scope van 10 jaar en is gesteld op € 44.750 per jaar.

Fysiek Havenbeheer	2022	2023	2024	2025	2026
Salarissen en sociale lasten	104.213	104.114	104.015	103.915	103.816
Exploitatielasten	44.750	44.750	44.750	44.750	44.750
Totaal	**148.963**	**148.864**	**148.765**	**148.665**	**148.566**

6.3.5 Gebouwen

Volumes

Vastgoed voor een wettelijke taak (onderwijs)	74
Beleidsvolgend vastgoed (kunst & cultuur, sport, welzijn, parkeren, kinderboerderij)	54
Vastgoed voor eigen organisatie (incl Gildebor en begraafplaatsen)	18
Vastgoed in grondexploitaties	3
Overig vastgoed (heroverweging eigendom, verkoop of sloop)	22

Het gemeentelijk vastgoed bestaat uit 171 gebouwen (één gebouw kan uit meerdere adressen bestaan). Deze zijn voor € 633 miljoen verzekerd. Het gemeentelijk bezit aan objecten bestaat onder andere uit scholen, sporthallen, buurthuizen en aankopen in het kader van grondverwerving. Als gevolg van deze diversiteit zijn de onderhoudskosten voor de gebouwen onderdeel van verschillende beleidsprogramma's.

Beheer
Het Vastgoedbedrijf beheert de gemeentelijke vastgoedobjecten. Met 'de gemeentelijke vastgoedobjecten' worden alle verhuurbare objecten bedoeld die in gemeentelijk bezit zijn. De

gemeente bezit dit vastgoed als middel om beleidsdoelstellingen te halen. Het hebben van vastgoed is geen doel op zich.

Gemeentelijke objecten die nog niet door het Vastgoedbedrijf worden beheerd zijn de gebouwen van het Twentebad. Dit in verband met de renovaties. Deze objecten zullen in een later stadium overgaan naar het Vastgoedbedrijf.

Schoolgebouwen worden ook niet beheerd door het Vastgoedbedrijf. Schoolgebouwen zijn juridisch eigendom van de schoolbesturen. Pas op het moment dat een school leeg komt te staan komt het volledige eigendom en beheer bij het Vastgoedbedrijf te liggen. Objecten die in een grondexploitatie zijn aangekocht voor de ontwikkeling van een locatie blijven in principe in de grondexploitatie zitten en vallen onder de verantwoordelijkheid van de projectorganisatie. Het Vastgoedbedrijf zorgt wel voor het beheer en onderhoud van deze objecten.

Onderhoudssystematiek
In opdracht van het Vastgoedbedrijf wordt eens per 4 jaar een groot deel van het gemeentelijk vastgoed (met uitzondering van de onderwijsgebouwen en de objecten die op korte termijn worden afgestoten) het onderhoudsniveau, middels een herinspectie conform de NEN 2767-systematiek (conditiemeting van gebouwen en installaties door middel van een vastgelegde meet- en registreermethode) geactualiseerd. Deze informatie wordt in een meerjarenonderhoudsplanning gezet. Deze onderhoudsplanning bestrijkt een periode van 40 jaar die elk jaar, ten aanzien van de tijdstippen van onderhoud, wordt geactualiseerd. Aan de hand van het huidig en toekomstig gebruik van de vastgoedobjecten wordt dan beoordeeld welke onderhoudswerkzaamheden voor dat doel noodzakelijk zijn. Er wordt uitgegaan van minimaal onderhoudsniveau 3 (redelijke conditie) zonder ernstige gebreken.

Veranderingen in het onderhoudsniveau
Een groot deel van het gemeentelijk vastgoed heeft er in 2020/2021 een herinspectie plaatsgevonden om zodoende goed te kunnen sturen op de onderhoudskosten van het vastgoed en inzicht te hebben in de risico’s. Uit de inspecties is gebleken dat, met uitzondering van twee kleine gebouwtjes, alle gebouwen een conditieniveau van 3 (redelijke conditie) of hoger hebben.

Coalitieakkoord
In het coalitieakkoord zijn geen specifieke afspraken over het onderhoudsniveau vastgelegd. In 2021 heeft het college en de raad besloten om het onderhoudsniveau voor gemeentelijke gebouwen vast te stellen op conditiesniveau 3.

Relevante beleidsnota’s

- Kadernotitie "Accommodatiebeleid Sociaal en Vastgoedkaders"

Grote projecten en ontwikkelingen

- In 2022 zal verdere uitwerking gegeven worden aan de duurzaamheidsambitie.

Huidige staat van onderhoud
Uit de inspecties van 2020/2021 is gebleken dat een overgroot deel van de objecten niveau 3 (redelijke conditie) of beter heeft. Alle onderhoudsniveaus en de daar bijbehorende budgetten zijn hiermee in beeld. Voor de objecten die op korte termijn in aanmerking komen voor verkoop/sloop zijn er geen onderhoudsinspecties uitgevoerd. Het onderhoudsniveau kan voor deze objecten wat lager liggen.

Financiën
De getroffen onderhoudsvoorzieningen en de bestemmingsreserve zijn toereikend om het huidige onderhoudsniveau te bestendigen. De budgetten zijn:

	2022	2023	2024	2025
Regulier onderhoud	1.653.350	1.653.350	1.653.350	
Groot onderhoud	407.110	1.369.776	598.607	
Totaal	**2.060.460**	**3.023.126**	**2.251.957**	

Deze budgetten zijn uitsluitend ten behoeve van kosten derden. Voor het onderhoud dat door ons eigen personeel wordt gedaan (personeelslasten) zijn separate budgetten opgenomen.

Het onderhoud voor de onderwijsgebouwen (met uitzondering van noodlokalen en leegstaande schoolgebouwen) en de gebouwen die in de grondexploitaties zitten, worden niet vanuit bovengenoemde budgetten bekostigd. Het onderhoud van de objecten in de grondexploitaties worden binnen de grondexploitaties gedekt. Voor de onderwijsgebouwen krijgen de schoolbesturen een rechtstreekse bijdrage van het rijk voor het onderhoud.

6.4 Grondbeleid

Visie gemeentelijk grondbeleid
De gemeenteraad heeft de nota grondbeleid 2017-2021 op 19 december 2017 vastgesteld. De gemeente Hengelo wil met haar grondbeleid een bijdrage leveren aan de invulling van haar ambities op het terrein van o.a. wonen en economie. Het grondbeleid heeft daarmee een volgend karakter voor andere beleidsvelden en programma's. Gelet op de huidige grondvoorraad zal een actief grondbeleid voor nieuwe projecten situationeel worden toegepast. Maatschappelijk kan het wenselijk zijn om bepaalde ontwikkelingen in de stad te stimuleren of juist af te remmen. Waar nodig pakt het grondbedrijf dan een actieve rol op om zorg te dragen voor een evenwichtige ontwikkeling van de stad.

Actualiteit gemeentelijk grondbeleid
Het gemeentelijk grondbeleid vergt maatwerk. In de nota grondbeleid is er daarom voor een situationeel grondbeleid gekozen. Deze flexibele aanpak is aan te passen naar aanleiding van doelen en omstandigheden. De grondposities van de gemeente en marktpartijen zijn sterk bepalend voor de strategie die kan worden gevolgd. De gemeente heeft een sterkere ontwikkelingspositie wanneer gronden in eigendom zijn, dan in de gevallen waar ze geen grondpositie heeft. Met het innemen van strategische posities verkrijgt de gemeente een meer sturende rol in het proces en de planning van gronduitgifte. Het is wenselijk om beleid te ontwikkelen voor strategische aankopen om zodoende sneller te kunnen anticiperen op ontwikkelingen uit de markt. Er spelen drie ontwikkelingen waar het grondbedrijf een actievere rol inneemt. Het gaat om de volgende drie ontwikkelingen:

Ontwikkelingen Hart van Zuid

Er is behoefte aan versnelling van de realisatie van (onder andere) betaalbare woningen in Hengelo. In de Woonagenda 2021-2030 die op 14 april 2021 is vastgesteld, is vastgelegd dat deze woningen hoofdzakelijk in de prioritaire gebieden Binnenstad en Hart van Zuid gerealiseerd worden. Met de verkrijging van de subsidie uit de woningbouwimpuls à € 4,2 miljoen is een kans gegrepen om in de oude Ketelmakerij de realisatie van woningen te versnellen. Met de besluitvorming over de kaderstelling Hart van Zuid op 7 juli 2021 zijn de voorwaarden ingevuld, waaronder de vaststelling van financiële kaders (grondexploitaties), op basis waarvan de versnelling gerealiseerd kan worden.

Ontwikkelingen Lange Wemen

Sinds vele jaren is er door de gemeente en partners gewerkt aan de ontwikkeling van het gebied Lange Wemen in de binnenstad. De uitbreiding van Thiemsbrug met een substantiële hoeveelheid extra detailhandel is echter niet meer wenselijk. De leegstand in de binnenstad van Hengelo is fors en deels structureel. Het veranderende koopgedrag van de consument is blijvend en daarmee is de functie van de binnenstad veranderd. Er is minder behoefte aan detailhandel en meer aan andere functies zoals beleving en wonen. Er deed zich de mogelijkheid voor om tot een totaal nieuw integraal plan te komen dat wel uitvoerbaar is en dat een impuls voor de binnenstad kan vormen, de ruimtelijke kwaliteit versterkt en Hengelo binnenstedelijk de ruimte biedt om een aantrekkelijk stedelijk woonmilieu te realiseren. De Raad heeft een bijdrage van € 5,95 miljoen van de algemene reserve grondexploitatie beschikbaar gesteld.

Ontwikkelingen Beckum

Om te voorzien in de behoefte aan woningen in Beckum, is in 2019 door het collectief "Samen bouwen aan Beckum" en gemeente Hengelo een intentieverklaring opgesteld waarin partijen zich uitspreken om in gezamenlijkheid de haalbaarheid van een nieuwbouw-locatie voor woningbouw ter plaatse van voetbalveld 3 van de lokale voetbalvereniging TVO te onderzoeken.
Afgesproken is dat de gemeente hiervoor een normatieve grondexploitatie opstelt waarmee de economische uitvoerbaarheid moet worden aangetoond. Op dit moment is het haalbaarheidsonderzoek in volle gang, waarbij met name de medewerking van St. Twickel, een particuliere grondeigenaar en het Bisdom Utrecht noodzakelijk is om tot overdracht van de voor de woningbouw noodzakelijke gronden te kunnen komen. Deze zijn nu nog bij hen in eigendom. Mogelijk

lukt het (nog) niet om met deze partijen overeenstemming te bereiken over de prijs en voorwaarden voor overdracht van hun grond aan de gemeente. Beoogd wordt om in het najaar van 2021 de grondexploitatie voor de woningbouwontwikkeling in Beckum ter vaststelling aan de raad aan te bieden.

Naast de actievere rol van het grondbedrijf bij de bovenstaande voorbeelden hebben economische ontwikkelingen op de woningmarkt gevolgen voor de gebiedsontwikkeling. De woningmarkt is in de afgelopen jaren sterk veranderd. Er is sprake van een grote vraag naar woningen en als gevolg daarvan druk op de woningmarkt. Gezien de huidige vraag van de markt en het gegeven dat ook prognoses als Primos naar boven worden bijgesteld is er voorlopig nog geen sprake van krimp. Een verruiming van het woningbouwprogramma is dan ook een logische en gewenste ontwikkeling. Prognoses gaan altijd gepaard met een zekere mate van onzekerheid en zeker op de woningmarkt spelen veel factoren een rol die van invloed zijn op het langjarig perspectief. Als de situatie wezenlijk anders wordt, dan ontstaat mogelijk een risico dat er meer wordt geprogrammeerd dan de lange termijn behoefte. Het onderhanden werk van de gemeente kan dan minder waard worden. Er zal dan, conform wetgeving, meer voorziening getroffen moeten worden. Naast deze economische en demografische ontwikkelingen is er de noodzaak om woningen te verduurzamen en moeten er keuzes gemaakt worden in de bestaande woningvoorraden.

Bedrijventerreinen vormen een belangrijke pijler voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat en een sterke economische structuur. Vitale toekomstbestendige bedrijventerreinen zijn belangrijk voor de ontwikkeling van de stad. Voor de bedrijventerreinen geldt dat de verwachte vraag en het aanbod in evenwicht zijn.

Op 27 juni 2019 hebben alle Twentse gemeenten en de provincie Overijssel de bestuursovereenkomst programmering bedrijventerreinen Twente 2019 – 2022 getekend. Daarmee hebben zij ingestemd met de afspraken die zijn vastgelegd in het programmeringsdocument "Afspraken regionale bedrijventerreinen programmering Twente 2019-2022". De belangrijkste afspraak is dat op gemeenteniveau (en uiteindelijk ook op regionaal niveau) de over-programmering van bedrijventerreinen wordt tegengegaan. In het afsprakendocument is uitgegaan van één bedrijventerreinenmarkt voor Hengelo en Borne samen. Per maart 2019 werd voor Hengelo en Borne gerekend op een vraag naar bedrijventerreinen van 40,3 hectare groot af te zetten in de periode 2019-2030. In de jaren 2011 tot en met 2020 is gemiddeld 2,3 hectare bedrijventerrein uitgegeven in Hengelo en Borne. Uit voorzichtigheid is er daarom voor gekozen om het uitgiftetempo in de grondexploitaties gelijk te stellen aan de uitgifte van de afgelopen jaren. Dat neemt niet weg dat er wel de ambitie is om 5 hectare per jaar af te zetten. In 2021 verwachten wij een inhaalslag te maken. Om de jaarlijkse uitgifte van gemiddeld 5 hectare te realiseren, is focus aangebracht door de aansturing en monitoring van promotie en verkoop van bedrijventerreinen te centraliseren en is een bestuurlijk overleg met Borne ingesteld voor de gezamenlijke monitoring op bestuurlijk niveau.

In 2015 is de Omgevingswet door de Tweede Kamer aanvaard. De inwerkingtreding wordt in 2022 verwacht. In 2020 zijn de Aanvullingswet grondeigendom en het Aanvullingsbesluit grondeigendom gepubliceerd. In 2021 is de Aanvullingsregeling grondeigendom gepubliceerd. In het Aanvullingsspoor grondeigendom zijn regels toegevoegd aan de Omgevingswet voor instrumenten die ingrijpen op het eigendom van gronden. De gewijzigde wetgeving zal worden betrokken bij de actualisatie van de nota grondbeleid.

Gezien de economische, demografische, wettelijke, milieutechnische en stedelijke ontwikkelingen zal de gemeente een weloverwogen ontwikkelstrategie moeten realiseren. De ambities, de aanpak en de risico's moeten zorgvuldig op elkaar afgestemd worden. Het grondbeleid zal daar waar het nodig is, aangepast moeten worden. Vooralsnog houden we het situationeel grondbeleid in stand.

De gemeente laat uiteraard haar grondexploitaties aansluiten bij het BBV. Kort gaan we hieronder nog in op een aantal punten van het BBV die een nadere toelichting behoeven:

Investeringen met maatschappelijk nut
In het verleden zijn er investeringen met maatschappelijk nut opgenomen in de grondexploitaties. Deze investeringen kunnen op grond van het BBV alleen onder strikte voorwaarden in de grondexploitaties verantwoord worden. In de jaarrekening 2020 zijn correcties gemaakt voor de gerealiseerde investeringen in de Lansink Esweg/Industriestraat en in de sportvoorzieningen van Landmans Erve. De voor de investeringen benodigde dekking was opgenomen in de voorziening voor de grondexploitaties. Door de correcties steeg de algemene reserve grondexploitatie en ontstond er een tekort binnen de reserve dekking kapitaallasten. In verband hiermee wordt bij de 2e Beleidsrapportage 2021 geadviseerd € 1,7 miljoen vanuit de algemene reserve grondexploitatie af te dragen aan de reserve dekking kapitaallasten. Deze werkwijze wordt ook gevolgd voor overige investeringen met maatschappelijk nut die als zodanig gedetecteerd worden binnen de per 1.1.2021 geactualiseerde grondexploitaties. Bij de vaststelling van nieuwe grondexploitaties in verband waarmee investeringen met maatschappelijk nut gerealiseerd moeten worden, zal voor deze investeringen dekking gezocht worden binnen de 'algemene dienst'.

Looptijd langer dan tien jaar
De volgende gemeentelijke grondexploitaties hebben een looptijd langer dan tien jaar. In de grondexploitaties is geen opbrengstenindexering gerekend na tien jaar. Dit is een risico beperkende maatregel.

De volgende drie gemeentelijk grondexploitaties hebben een looptijd langer dan tien jaar:

- In Dalmeden verkopen we voornamelijk grotere kavels. Het is de verwachting dat er na de gestelde tienjaarstermijn nog steeds vraag is naar deze kavels;
- In Oosterveld en Campus vielen de verkopen tegen. Uit voorzichtigheid is de planning voor de uitgifte daarom naar achteren bijgesteld. Daarmee wordt de tienjaarstermijn overschreden.

Planresultaten en parameters grondexploitaties
Alle gemeentelijke grondexploitaties worden jaarlijks middels de herziening grondexploitaties vastgesteld door de Raad. De Raad heeft de parameters, die in de grondexploitaties gebruikt worden, op 2 december 2020 vastgesteld. De grondexploitaties gaan uit van het prijspeil in 2021, daarmee wordt er geen indexering gerekend over 2021. Deze parameters worden gebruikt om het verwachte resultaat te bepalen. Het gaat om de volgende parameters:

Omschrijving	**2021**	**2022-2023**	**2024 t/m 2030**	**2031**
Kostenindexering	2%	2%	2%	2%
Rente	1,8%	1,8%	1,8%	1,8%
Opbrengstenindex bedrijven	0-2%	0-2%	2%	0%
Opbrengstenindex woningbouw	2-5%	2%	2%	0%
Opbrengstenindex kantoren	0%	0%	1%	0%
Opbrengstenindex overig	0%	0%	2%	0%

In de onderstaande tabel staan de resultaten per grondexploitatie:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Eindwaarde jaarrekening 2020	Voorziening 2020	Einde looptijd GREX
Verliesgevend				
Woningbouw				
104 Lange Wemen	1.883.703	-2.557.466	2.458.157	2022
006 Landmanserve	5.899.708	-3.176.820	2.993.588	2023
028 Marskant	2.701.449	-1.626.924	1.444.662	2026
101 Broek Noord	10.603.169	-5.628.361	5.199.735	2024
102 Broek Oost	2.658.811	-1.187.918	1.141.790	2022
HART VAN ZUID				
701 Hijschveste	10.092.060	-5.662.132	5.277.052	2026
702 De Smelterij	2.070.368	-2.813.031	2.795.381	2023
703 Hoofdinfrastructuur	274.233	-451.007	1.895.207	2023
704 Appendage	2.115.924	-5.237.794	3.820.590	2024
711 De Koppeling	6.589.769	-7.021.401	5.875.194	2029
712 De Vereeniging	-950.543	733.212	-704.741	2022
713 De oude Ketelmakerij	-419.986	369.806	-612.506	2022
714 Woonstad Noord	593.399	612.675	3.164.716	2028
715 Zuidelijke laan HvZ	2.970.933	-3.967.728	3.352.240	2023
716 Kanaalzone	2.251.770	903.613	-802.383	2026
790 De Hofmakerij en De Verbinding	2.102.070	-2.167.769	1.963.416	2025
Subtotaal	27.689.997	-24.701.555	26.024.167	
Bedrijventerrein				
016 Gezondheidspark	14.249.334	-7.249.143	5.946.822	2030
035 Oosterveld	15.668.170	-6.044.913	4.403.392	2036
096 Campus	18.804.810	-10.834.259	8.375.235	2033
Exploitaties buiten gemeentelijke administratie				
De Veldkamp	47.809.696	-29.204.255	16.666.199	2030
BBV de Veldkamp			1.147.034	2030
Businesspark XL	70.979.100	-5.460.562	1.071.923	2028
Subtotaal verliesgevend	**246.637.942**	**-122.373.732**	**102.896.871**	
Winstgevend			**Contante Waarde**	
Woningbouw				
044 Veldwijk Noord	-1.870.983	1.014.222	974.838	2022
052 Dalmeden	25.749.994	20.834.722	15.480.506	2035
054 Medaillon	-1.776.914	1.697.029	1.663.754	2021
069 Brouwerijterrein	-	61.211	60.011	2021
583 Herontwikkeling Beckumerstraat	400.780	162.061	152.714	2023
XXX Wijkerslokatie Hemmelhorst	4.777.651	1.405.779	1.153.228	2030
Bedrijventerrein				
103 Watertorenpark	-	-	-	2020
Subtotaal winstgevend	**27.280.528**	**25.175.023**	**19.485.049**	

Grondexploitaties die in de bovenstaande tabel bij de boekwaarde een negatief bedrag hebben staan, hebben een spaarsaldo. Voor veruit de meeste grondexploitaties geldt dat niet, aangezien de kosten vrijwel altijd voor de baat komen.

De gemeenteraad heeft in juli 2021 besloten het programma van Hart van Zuid bij de Ketelfabriek aan te passen. Ten opzichte van de vastgestelde herzieningen neemt de voorziening voor Hart van Zuid toe met € 3,1 miljoen.

De boekwaarden van De Veldkamp, wijkerslocatie Hemmelhorst en Businesspark XL zijn niet opgenomen in de gemeentelijke administratie. De boekwaarde van wijkerslocatie Hemmelhorst en De Veldkamp is opgenomen in de administratie van de gemeente Borne en de boekwaarde van Businesspark XL is opgenomen in de administratie van de Gemeenschappelijke Regeling BXL. De gemeente Hengelo is (risicodragend) deelnemer in deze grondexploitaties. Bovenstaande resultaten hebben betrekking op het totaal (op de voorziening na), dus niet uitsluitend het Hengeloos deel. Daarnaast is er een specifieke voorziening opgenomen voor de Veldkamp die te maken heeft met de BBV. De gemeente Borne mag, conform de BBV, niet al haar rentelasten in rekening brengen bij de grondexploitatie de Veldkamp. Door de regelgeving heeft de gemeente Borne een nadeel en Hengelo een voordeel. Daarover zijn afspraken gemaakt en jaarlijks wordt een vergoeding van het rentenadeel betaald aan Borne. Voor die betaling is een voorziening getroffen conform de regels van het BBV.

De grondexploitaties met een negatief bedrag op eindwaarde zijn de grondexploitaties met een verlies. Voor het verlies treffen we (voor ons aandeel) op contante waarde een voorziening. Die voorziening voor alle tekortexploitaties is per 31 december 2020 € 76,9 miljoen. De voorziening was bij de laatst vastgestelde jaarrekening per 31 december 2019 € 78,5 miljoen.

De resultaten van de deelprojecten van Hart van Zuid worden afzonderlijk inzichtelijk gemaakt, maar Hart van Zuid wordt als één project beschouwd en er wordt voor het totale resultaat één voorziening getroffen. De postitieve resultaten van deelprojecten zijn in deze voorziening verdisconteerd.

Ontwikkeling algemene reserve grondexploitatie

De afgelopen jaren is het saldo van de algemene reserve grondexploitatie gestegen. Enerzijds door een gezond financieel beleid en anderzijds door het vroegtijdig moeten nemen van verwachte winsten. Waar dat tot voor kort niet mocht, is het tegenwoordig juist verplicht. De stand van de reserve - en de verwachte meerjarenramingen lieten het toe om bij de Kadernota 2019 te besluiten om minder rente toe te voegen aan de reserve: € 6 miljoen in de periode 2020-2023. In 2021 zijn of worden nog besluiten genomen voor drie projecten, die een behoorlijke invloed hebben op de reserve. Het gaat om Hart van Zuid, Lange Wemen (aankoop Thiemsbrug) en BXL.

Stand van de algemene reserve grondexploitatie

De reserve bedraagt bij de herzieningen (zaaknummer:3250105) per eind 2020 € 13,9 miljoen. In juli 2021 heeft de gemeenteraad besloten om het project Hart van Zuid de Ketelfabriek 2.0 vast te stellen (zaaknummer: 3221399). Hierdoor verandert de voorziening bij Hart van Zuid met € 3,1 miljoen en daalt de reserve. Er wordt vanuit de reserve bodemsanering een bijdrage gedaan in de algemene reserve grondexploitatie van € 1,3 miljoen in 2024. Daarnaast heeft de gemeenteraad besloten tot de aankoop van Thiemsbrug. In dat besluit (zaaknummer: 3236986) is rekening gehouden met een bijdrage uit de reserve van € 5,95 miljoen en een bijdrage van de provincie in de reserve van € 1,4 miljoen in 2021. Verder hoeft er vanuit de algemene reserve grondexploitatie geen bijdrage meer gedaan te worden voor parkmanagement bijdragen en bovenwijkse voorzieningen in het project BXL (zaaknummer: 3249201).

In de 2e Beleidsrapportage 2021 doen wij als college het voorstel om een bijdrage vanuit de algemene reserve grondexploitatie voor de herinrichting van de Lansink Esweg en Industrieplein (€ 0,7 miljoen) en een bijdrage voor de sportvelden en fietscrossbaan van Landmanserve (€ 1 miljoen) te storten in de reserve dekking kapitaallasten. Deze mochten vanwege wetgeving niet meer in de grondexploitaties verantwoord worden bij de Jaarstukken 2020. De lasten worden dan in de ‘algemene dienst’ verantwoord en de lasten komen ten laste van de reserve dekking kapitaallasten. In de besluitvorming is er echter altijd vanuit gegaan dat de lasten door het grondbedrijf gedragen zouden worden.

In de tabel hieronder staat de verwachte stand van de reserve per 31-12 in de komende jaren (* miljoen):

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene reserve grondexploitatie	13,9	5,0	4,9	5,7	8,7	10,7

De Beleidsbegroting 2022-2025 is opgesteld tot en met de 1e Beleidsrapportage 2021. Dit is inclusief de 1e en 2e verzamelwijziging van de Beleidsbegroting 2021-2024 die zijn vastgesteld door uw raad. Bij de afronding van voorliggende Beleidsbegroting zijn de daarop volgende verzamelwijzigingen van de Beleidsbegroting 2021-2024 nog niet door uw raad vastgesteld en zijn de meerjarige mutaties nog niet verwerkt in het financieel systeem. Deze mutaties zijn dus nog niet meegenomen in de meerjarenramingen, zoals die zijn gepresenteerd in bijlage 8.1.1 Mutaties reserves. De bovenstaande tabel geeft uw raad wel inzicht in de effecten van de bovengenoemde raadsbesluiten en het aanvullend collegevoorstel in de 2e Beleidsrapportage 2021, zoals die boven de tabel zijn verwoord.

Risico's

Het geraamde financiële gevolg van het totale risicoprofiel is fors afgenomen van € 18,2 miljoen bij de vastgestelde herzieningen 2020 naar € 7,7 miljoen bij deze begroting (bij 90% betrouwbaarheid). Het risicoprofiel is met name afgenomen doordat de inschatting van de vraag naar woningbouw enorm is gewijzigd. De verwachte vraag naar woningen is groter dan het aanbod dat momenteel is opgenomen in het woningbouwprogramma. Hiermee is het risico dat in 2020 is opgenomen voor -een groter aanbod van- dan -vraag naar- woningen komen te vervallen in 2021.

Hieronder staan de tien grootste risico's vermeld (tussen haakjes staat welke invloed het betreffende risico heeft op het totale risicoprofiel).

1. Ontwikkeling van de rente

Momenteel profiteren we van een historisch lage rekenrente voor de grondexploitaties. Toch is de rente inmiddels weer langzaam aan het stijgen (vooral nu nog in de V.S.) Aanleiding voor de rentestijging is dat beleggers een sterk herstel van de economie verwachten nadat de Lock down-maatregelen worden opgeheven en steeds meer mensen zijn gevaccineerd. Door deze verbeterende vooruitzichten zijn grondstofprijzen wereldwijd stijgende, waardoor de angst voor snel oplopende inflatie is toegenomen. Op de kapitaalmarkt vertaalt dit zich in een oplopende rente (**25,7%).**

2. Verkaveling Oosterveld

In het project Oosterveld verkopen de kleinere kavels sneller dan de grote. Er bestaat daarmee een risico dat de nog te verkopen grote kavels niet worden afgezet, omdat daar geen of veel minder vraag naar is. In dat geval zullen de grotere kavels moeten worden verkleind om deze te kunnen verkopen. Dit heeft tot gevolg dat er vierkante meters uitgeefbare grond (uit de grote kavels) moeten worden ingeleverd ten behoeve van de aanleg van extra ontsluitingswegen. Naast het verlies aan grondopbrengsten zijn er in dat geval ook extra kosten voor de aanleg van wegen **(14,9%)**.

3. Businesspark XL

Bij de herziening van de grondexploitatie BXL 2021, waar gemeente Hengelo voor 23% aandeelhouder in is, is een risicoanalyse uitgevoerd en een cumulatief risicoprofiel opgesteld. Het berekende risico wordt door de deelnemers in de Gemeenschappelijke Regeling gedeeld. **(13,8%)**.

4. Door de stikstof en PFAS- problematiek vervallen uitgeefbare kavels

Er is nog geen duidelijkheid over de te volgen regels in verband met PFAS en stikstof. In theorie kunnen de regels dusdanig streng worden dat we uitgeefbare kavels niet kunnen aanbieden **(6,4%).**

5. Maatschappelijk Vaste Activa

De verkeerswaarde van de gronden, die (nog) niet in exploitatie zijn genomen daalt, waardoor een grotere voorziening getroffen moet worden **(6,0%).**

6. Hart van Zuid Fase 2a

Het beoogde programma kan niet volledig of voor de geraamde prijs worden gerealiseerd. **(3,6%).**

7. Hart van Zuid Fase 2b

50% van het terrein Ketelfabriek (voorheen: Woonstad Noord) moet worden ingericht als openbare ruimte om een stedelijk woonmilieu er omheen mogelijk te maken **(3,4%).**

8. Algemeen risico op grondprijsdaling

De markt voor de grondverkopen verslechtert, waardoor de grondprijzen onder druk komen te staan **(3,3%)**.

9. Hart van Zuid fase 1

De door de ontwikkelaar voorgestelde saneringsaanpak van EMGA Zuid blijkt niet haalbaar **(3%).**

10. Hart van Zuid fase 1

De projectontwikkelaar presteert onvoldoende snel, waardoor meer plankosten aan de kant van de gemeente worden gemaakt. **(2,8%).**

De tien grootste risico’s bepalen tezamen afgerond 83% van de benodigde weerstandscapaciteit van het grondbedrijf.

6.5 Financiering

Inleiding
De paragraaf financiering beschrijft de beleidsvoornemens ten aanzien van het beheer van de financieringsportefeuille. Vanwege de risico's die ontstaan als een tekort aan liquide middelen optreedt of als overtollige middelen te voortvarend worden uitgezet is de financiering, meer dan andere beleidsterreinen, sterk wettelijk verankerd. Met name de Wet Fido en de uitvoeringsregeling van deze wet (Ruddo) geven de kaders aan waarbinnen gemeenten mogen handelen. Zo heeft het verplichte schatkistbankieren bij het Rijk de mogelijkheden om overschotten te beleggen beperkt. Alle tegoeden van decentrale overheden worden automatisch afgeroomd en bij het Rijk belegd. Daarnaast hebben we als gemeente in de "Verordening op het financiële beleid en beheer van de gemeente Hengelo 2021" (art. 10) en in het Treasurybesluit 2014 regels met betrekking tot de financieringsfunctie opgesteld. In 2014 hebben we de mogelijkheden van geld uitlenen en garanties afgeven vastgelegd in de "Beleidsregels publieke taak leningen en garanties gemeente Hengelo 2014".

Wat willen we bereiken

1. over voldoende financiële middelen beschikken om de begrotingstaken binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting uit te kunnen voeren (aantrekken of uitzetten);
2. een duurzame toegang tot financiële markten verkrijgen tegen acceptabele condities;
3. de risico's verbonden aan de treasuryfunctie beheersen (renterisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's).

Hoe gaan we dit doen

a. We anticiperen op onze liquiditeitsbehoefte
We stellen prognoses op van onze toekomstige liquiditeitsbehoefte. We houden daarbij rekening met mutaties in de huidige leningenportefeuille en waardeontwikkeling van bestaande activa en de voorgenomen vervangingsinvesteringen. Voor zover investeringen al in de meerjarenbegroting zijn opgenomen nemen we deze als basis voor de liquiditeitsbehoefte. Het vroegtijdig signaleren van liquiditeitsfluctuaties blijkt weerbarstig. Niet zelden worden investeringen uitgesteld. Anderzijds kunnen nieuwe investeringen ook snel besloten worden en op korte termijn een liquide behoefte veroorzaken.

b. We leggen goede contacten met relaties die kennis hebben van de geld- en kapitaalmarkt
Als overheidsinstelling hebben we een goede toegang tot de kapitaalmarkt. We moeten dan wel financieel gezond blijven. Alle banken moeten in opdracht van de ECB (Europese Centrale Bank) hun klanten monitoren door middel van risicomethodieken. Door onze lage solvabiliteit behoren we tot de gemeenten, die gevolgd worden (10,2% eind 2020). Naast de sectorbanken BNG en NWB maken we ook gebruik van tussenpersonen, die gespecialiseerd zijn in transacties op de geld- en kapitaalmarkten. De BNG zal ook de komende jaren onze huisbank zijn.

c. We beperken onze risico's
In beginsel verstrekken wij geen nieuwe leningen en garanties meer. We hebben maatregelen genomen om onze portefeuille uitgeleend geld te verkleinen. Verenigingen en instellingen hebben leningen afgesloten in een relatief dure periode; ze betalen vaak tussen de 3% en 7% rente. Het huidige beleid is er op gericht dat vervroegd aflossen bespreekbaar is wanneer dit ons risicoprofiel verlaagd, maar heronderhandelen over de rentevoet doen we niet. Diverse verenigingen en instellingen hebben inmiddels gebruik gemaakt van de coulance om eerder af te lossen. Het aantal uitgeleende geldleningen neemt hierdoor versnelt af.

We accepteren nog slechts borgstellingen waarbij we het risico kunnen delen met de Stichting Waarborgfonds Sport. Uitgangspunt blijft dat een vereniging of stichting zonder de lening in haar voortbestaan zou worden bedreigd en dat de totale financiële huishouding van de aanvrager rente en aflossing mogelijk maakt, zodat het risico voor de gemeente beperkt is. Uitsluitend als het college

van oordeel is, dat er zeer ongewenste maatschappelijke effecten optreden als we een verzoek tot borgstelling weigeren, kan een uitzondering gemaakt worden.

De woningbouwcorporatie Welbions sluit geen nieuwe leningen meer af bij de gemeente. De afgesloten leningen kunnen ongewijzigd "aflopen" zoals dit contractueel is afgesproken. De leningenportefeuille uitgeleend geld neemt door aflossingen van Welbions jaarlijks af. De woningbouwcorporatie kan haar financiering nu zonder directe bemoeienis van de gemeente realiseren. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw staat in eerste lijn garant. Wij hebben nog een achtervangfunctie voor de leningen van woningcorporaties. De kans dat we in de toekomst schade lijden door aanspraak op deze achtervangfunctie is zeer klein, omdat we pas aangesproken worden als WSW en gezamenlijke woningcorpororaties in Nederland de schulden niet kunnen dekken.

We lopen ook risico’s door het financieren van verbonden partijen en deelneming in andere rechtspersonen. De risico’s van verbonden partijen worden toegelicht in de betreffende paragraaf. De risico’s op verliezen bij deelnemingen zijn beperkt tot de boekwaarde. Vaak heeft financiering in een ver verleden plaatsgevonden, waardoor de boekwaarde vele malen lager is dan de reële waarde van de deelneming. De hogere marktwaarde biedt beperkte kansen, omdat de aandelen in de meeste gevallen alleen overdraagbaar zijn aan mede-overheden en dan vaak ook nog met kwalitatieve eisen, bijvoorbeeld in de vorm van verplichte dienstenafname. Dit beperkt de verhandelbaarheid. Waar verhandelen mogelijk is zonder het publieke belang te schaden zullen we dit overwegen. De keerzijde, het wegvallen van structurele dividendbaten na verkoop, wordt in de afweging meegenomen.

In de volgende tabel zijn de deelnemingen opgenomen, die een meer dan symbolische balanswaarde vertegenwoordigen of een dividendinkomst genereren. De waardes zijn weergegeven in euro en hebben betrekking op de aandelen van onze gemeente.

Aandelen van	Aantal aandelen Hengelo	Boekwaarde aandelen	Markt-waarde aandelen 1)	Dividend 2022
BNG Bank NV	174.486	436.215	15.300.000	285.000
Enexis NV	213.099	40.840	6.600.000	100.000
Twence BV	105.681	-	17.200.000	333.000
Twente Milieu NV	340	154.285	2.000.000	
Totaal alg. middelen in programma 9	**493.606**	**631.340**	**41.100.000**	**718.000**
Twence BV (afvalbegroting in programma 7)				529.000
Totaal				**1.247.000**

1) Omdat de aandelen niet vrij verhandelbaar zijn, is de marktwaarde indicatief.

d. We stellen een financieringsbehoefte op en beheren de leningenportefeuille

Vanuit de gouden regel, dat vaste activa gefinancierd moeten worden met lang vreemd of eigen vermogen, wordt kort vreemd vermogen enkel aangetrokken om tijdelijk een tekort op te vangen.
De mogelijkheid om rood te staan of kasgeld aan te trekken wordt beperkt door de wettelijke bepalingen van de kasgeldlimiet: we mogen op grond van de Wet Fido niet langdurig meer dan 8,5% van onze begrotingsomvang kort financieren. Een enkele overschrijding is niet maatgevend. Als we 3 kwartalen achtereen overschrijden moeten we dit melden aan de provincie en een herstelplan voorstellen. Deze bepaling voorkomt dat nadelige effecten ontstaan als de variabele rente snel stijgt, een kenmerkend risico van de geldmarkt. Het volgende overzicht laat per begrotingsjaar de maximale schuldbedragen zien die in rekening courant of als kasgeldlening mogen worden afgesloten (bedragen * € 1.000):

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Begrotingstotaal	322.353	318.665	315.289	302.001
Percentage cf regeling	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Toegestane kasgeldlimiet (1 x 2)	**27.400**	**27.086**	**26.800**	**25.670**

Een tweede norm, waar we aan toetsen is de renterisiconorm. Door te zorgen voor spreiding in aflossen van bestaande leningen voorkomen we dat we in enig jaar een te groot deel van onze schuld opnieuw moeten afsluiten. Dit zou in een periode van hoge rentes kunnen leiden tot een forse stijging van onze structurele rentelasten en daardoor een te zware aanslag vormen op de beschikbare algemene middelen. We mogen maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1/1 van elk jaar oversluiten (bedragen * € 1.000).

Renterisiconorm	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Begrotingstotaal	322.353	318.665	315.289	302.001
Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm (1 x 2)	64.471	63.733	63.058	60.400
Renterisico (volume renteherzieningen en aflossingen)	24.167	3.997	14.010	20.144
Ruimte onder de risiconorm (3 - 4)	**40.304**	**59.736**	**49.048**	**40.256**

Het renterisico bestaat uit de verplichte aflossingen. Renteherzieningen zijn alleen afgesproken bij geldleningen die doorgeleend worden aan woningcorporatie Welbions. Hiervoor dragen wij als gemeente geen risico. Dit geldt ook voor de aflossingen van leningen, waar een evengrote aflossing van de woningcorporatie aan ons tegenover staat. Zoals blijkt uit het overzicht blijven de renterisico's in alle jaren van de meerjarenbegroting ruim onder de renterisiconorm.

We speculeren niet. De gemeente Hengelo heeft geen beleggingen of derivaten uitstaan bij marktpartijen. Doordat de rijksschatkist dagelijks positieve rekeningsaldi afroomt is er geen mogelijkheid meer om uitzettingen op korte termijn te doen.

Verdere beleidsuitgangspunten

- **We passen totaalfinanciering toe**
  Bij de financiering van de gemeentelijke activiteiten wordt de gemeente als één geheel beschouwd. We spreken van totaalfinanciering of integrale financiering. Dat houdt in dat bij het bepalen van de financieringsbehoefte alle inkomsten en uitgaven betrokken worden, zowel reguliere activiteiten als projecten. Door totaalfinanciering worden de rentekosten geminimaliseerd. Leningen worden op de meest optimale momenten aangetrokken, rekening houdend met de gemeentelijke rentevisie, de Wet Fido, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

- **We rekenen reële rente toe aan de taakvelden**
  We rekenen rente toe aan de taakvelden. Op basis van de werkelijke kosten van geld lenen bepalen we de omslagrente voor de toerekening aan de taakvelden. Als gevolg van de dalende rente in de markt en een financieringsbehoefte die in werkelijkheid lager uitviel hebben we het omslagpercentage in het verleden in stappen verlaagd van boven de 5% naar 2% in 2019, 1,5% in 2021. Voor 2022 is deze omslagrente nog te hoog gebleken en verlaagd naar 0,1%. Dit is een uitzonderlijke situatie. Als de marktrente in de toekomst stijgt, zal de omslagrente meestijgen. Uitzonderingen zijn de rente die (verplicht) aan de grondexploitaties wordt toegerekend (2%) en de rente op vervangingsinvesteringen, die annuïtair zijn berekend (historisch hogere rente).

Financieringsbehoefte

Alle bezittingen en vorderingen moeten gefinancierd zijn met eigen of lang of kort vreemd vermogen. We voorspellen in de meerjarenbegroting onze toekomstige baten en lasten. Hieruit leiden we de toekomstige uitgaven en inkomsten en de toekomstige toe- of afname van bezittingen af. Het gedeelte van onze bezittingen, dat nog niet gedekt is met aanwezig eigen vermogen of al aangetrokken vreemd vermogen is de financieringsbehoefte. Positieve getallen duiden op een verwacht financieringsoverschot, negatieve getallen duiden op een investeringsbehoefte.

Financieringsbehoefte uit:	2022	2023	2024	2025
Exploitatie	14.000	17.000	21.000	18.000
(Des)investeringen	-1.000	-3.000	-5.000	6.000
Financiering	-2.000	-12.000	-19.000	-13.000
Financieringsoverschot	**11.000**	**2.000**	**-3.000**	**11.000**

Inzicht in rentelasten, renteresultaat en wijze van toerekenen van rente

De volgende tabel geeft voor het begrotingsjaar 2022 aan hoe vanuit rentelasten, rentebaten en rentetoerekening het renteresultaat tot stand komt.

	Omschrijving	Bedrag
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	14.279.000
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-11.297.000
	Saldo externe rentelasten en rentebaten	**2.982.000**
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-2.137.000
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-2.020.000
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	1.326.000
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**151.000**
d1.	Rente over eigen vermogen	-
d2.	Rente over voorzieningen	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**151.000**
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-144.000
f.	**Renteresultaat op het taakveld Treasury** [1)]	**7.000**

[1)]Het renteresultaat is een positief renteresultaat; deze tabel is zo geadviseerd door de commissie BBV.

Het resultaat op het taakveld Treasury van €7.000 is bijna nihil, daardoor is de berekening van de afwijking irrelevant is geworden.

6.6 Verbonden partijen

Inleiding
Verbonden partijen zijn samenwerkingsverbanden, waarin we een bestuurlijk én financieel belang hebben. We zitten in het bestuur van deze organisatie of hebben stemrecht in de ledenvergadering/ aandeelhoudersvergadering én lijden verlies als de organisatie failliet gaat of als wij aangesproken kunnen worden als ze haar verplichtingen niet kan nakomen.
De beleidskaders rondom verbonden partijen liggen vast in de nota "Beleidskader Partijen Hengelo 2013", hierna "beleidskader" genoemd. Het financiële risico is het risico, dat de gemeente loopt als de verbonden partij failliet gaat of aanspraak maakt op niet begrote bijdragen van de gemeente. Bestuurlijke risico's treden op als de gemeente aangesproken kan worden op haar bestuurlijke rol in de verbonden partij.
In de verschillende programma's in hoofdstuk 5 gaan we in op de bijdrage van deze partners aan de programmadoelstellingen. Hier kijken we naar de kracht en zwakke punten van de organisaties zelf en de risico's die de samenwerking voor de gemeente oplevert. Wekelijks zijn er nieuwe ontwikkelingen. De tekst in deze paragraaf correspondeert met de situatie medio september 2021.

Beleidskaders, visie en beleidsvoornemens
De basis van het beleid is dat we samenwerking met een partij aangaan als dit het geëigende middel is om onze beleidsdoelstellingen te realiseren.
Het uitbesteden van taken aan een regionaal samenwerkingsverband betekent dat besluiten in organisatiebesturen en niet meer in de gemeenteraad genomen worden. De invloed op de wijze waarop de verbonden partij werkt moet gedeeld worden met andere gemeenten. Samenwerken is balanceren tussen stevige democratische controle aan de ene kant en zo effectief en efficiënt mogelijk onze taken uitvoeren aan de andere kant. Vanuit deze benadering kent samenwerking met verbonden partijen twee invalshoeken:

1. De bijdrage van de verbonden partij aan de doelstellingen van de gemeente (nut);
2. Het risico dat de gemeente loopt door de deelname, met name financieel, maar ook bestuurlijk.

Deze invalshoeken moeten in balans zijn; een groter risico kunnen we pas accepteren als de bijdrage aan de doelstellingen eveneens groot is.

Wetswijziging versterking positie van gemeenteraden
Op 1 juni 2021 heeft de Tweede Kamer ingestemd met de wijziging van de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen. De Eerste Kamer moet de wet nog behandelen. Nieuwe bepalingen beogen de positie van gemeenteraden te versterken en de betrokkenheid van burgers te vergroten (inspraakrecht). De Raad van State had in haar reactie bedenkingen over de uitvoerbaarheid, omdat raadsleden nu al zwaar belast zijn en de wijzigingen weliswaar invloed geven, maar ook extra inspanningen vragen.

Er komt een mogelijkheid tot het instellen van een regionale adviescommissie, bestaande uit raadsleden uit deelnemende gemeenten. De commissie dient als klankbordgroep voor te nemen besluiten.
Er komt een actieve informatieplicht vanuit het bestuur van de gemeenschappelijke regeling richting de raad, vergelijkbaar met de informatieplicht van het college richting de gemeenteraad. Het gaat hierbij niet alleen over de te nemen of genomen besluiten maar over alle informatie die de raad nodig heeft om zijn taak goed te kunnen vervullen.
De controlerende rol wordt versterkt door de mogelijkheid tot onderzoeken van het functioneren van de gehele gemeenschappelijke regeling.
De burgerparticipatie binnen het "verlengd lokaal bestuur" wordt wettelijk verankerd. Inwoners en belanghebbenden kunnen bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het beleid in regionale samenwerkingsverbanden betrokken worden.

Regionaal is er behoefte om de verschillende gemeenschappelijke regelingen meer op één lijn te brengen als het gaat om de uitgangspunten voor de begrotingen. Daartoe is een basisset van

uitgangspunten opgesteld waar de gemeenschappelijke regelingen, die we samen delen, zich aan hebben geconformeerd. De afspraken gaan o.a. over het vroegtijdig aangeven van nieuw beleid, afspraken over reserveposities en risicoanalyse en toepassing van inflatie- en looncompensatie.

Risicomanagement bij de verbonden partijen
We kunnen risico's bij verbonden partijen op meer manieren volgen. Verbonden partijen analyseren risico's en zetten deze af tegen het weerstandsvermogen. Hierover rapporteren ze in de begrotings- en verantwoordingsstukken. Daarnaast vindt u hierna de verplichte BBV-tabellen met informatie over financiële kengetallen, zoals bijvoorbeeld eigen vermogen, schuldpositie en resultaten. En daarnaast hebben we in samenwerking met enkele gemeenten de verbonden partijen risicovragen laten beantwoorden. Deze zijn geanalyseerd en gerubriceerd en leiden tot een score op basis waarvan we de partijen ingedeeld hebben in 3 risicoklassen: laag risico, gemiddeld en hoog. Deze risicoscore is de weging van de score op grond van de risicouitvraag bij de verbonden partij en het financieel belang van Hengelo in de verbonden partij. In volgende overzicht worden de resultaten weergegeven.

De verbonden partijen met een totaalscore "laag" worden passief gevolgd. Bij een score "gemiddeld" hoort een intensiever toezichtsregime. We zetten meer in op tussentijdse rapportages en volgen via het accountmanagement de ontwikkelingen. Bij een score "hoog" is er intensief en gepland regelmatig contact tussen de accountmanager en de organisatie en accountmanager en medewerker verbonden partijen.

Naam verbonden partij	Risicoscore organisatie	Financieel belang	Risicoscore totaal
Regio Twente	Gemiddeld	Groot	Gemiddeld
Veiligheidsregio Twente	Gemiddeld	Groot	Gemiddeld
Sociaal Werk- en leerbedrijf Midden-Twente	Gemiddeld	Zeer groot	Hoog
Stadsbank Oost-Nederland	Gemiddeld	Klein	Laag
Crematoria Twente	Gemiddeld	Klein	Laag
Regionaal Bedrijventerrein Twente	Gemiddeld	Gemiddeld	Gemiddeld
Omgevingsdienst Twente	Gemiddeld	Gemiddeld	Gemiddeld
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente	Gemiddeld	Klein	Laag
BNG Bank N.V.	Laag	Gemiddeld	Laag
Twente Milieu N.V.	Laag	Groot	Gemiddeld
Twence B.V.	Laag	Groot	Gemiddeld
Enexis Holding B.V.	Laag	Klein	Laag
Warmtenetwerk Hengelo B.V.	Hoog	Gemiddeld	Hoog
Warmtebedrijf Hengelo B.V.	Hoog	Gemiddeld	Hoog

Ontwikkelingen bestaande verbonden partijen

We schetsen actuele ontwikkelingen met doorwerking naar de toekomst en voor de partijen met een risicoscore totaal "hoog" lichten we toe hoe deze score tot stand gekomen is. Meest opvallend hierin is de afgeronde transitie van de Regio Twente.

Regio Twente getransformeerd
2021 was het jaar waarin aan de transitie van de Regio Twente concreet uitvoering is gegeven. '*Versterking van de regionale samenwerking door focus en eenvoud*' was het doel dat op 25 september 2019 als 'Veranderopdracht' werd vastgesteld. Dit heeft concreet geleid tot ontvlechting van de taken en bevoegdheden van Regio Twente, zoals dat was voorgenomen als uitwerking van het Transitieplan (AB-besluit van 1 juli 2020). Dit heeft in 2021 primair geleid tot de volgende concrete ontwikkelingen:

Oprichting Stichting Twente Board / Twente Board Development BV
De Stichting Twente Board is opgericht t.b.v. de 3-O samenwerking. De BV Twente Board Development dient als uitvoeringsorganisatie ter ondersteuning van Twente Board. Hierin is ook opgenomen het strategisch beleid voor vrijetijdseconomie. De 14 gemeenten hebben (naast een kwaliteitszetel voor Enschede) drie afvaardigingen in het bestuur van Stichting Twente Board.

Aangaan Bestuursovereenkomst Sociaal Economische Structuurversterking
Ter voorbereiding van de Twente Board-vergaderingen is er (op grond van een overeenkomst tussen de gemeenten) een Bestuurlijk Overleg SES ingericht. Op dit moment heeft de gemeente Twenterand nog niet ingestemd met de bestuursovereenkomst die daaraan ten grondslag ligt. Naast de voorbereiding van de Twente Board-vergaderingen kan dit overleg ook gebruikt worden om andere regionale belangenbehartiging/lobby-onderwerpen te bespreken.

Voorbereiden gastheerschappen Coalitions of the Willings
De verschillende vrijwillige samenwerkingen uit de Regio Twente zijn belegd bij de gastheergemeenten Hengelo en Enschede. Ook aan deze samenwerkingen zullen Bestuursovereenkomsten ten grondslag liggen. Hengelo lijkt gastheer te gaan worden voor de samenwerking 'Milieu, Duurzaamheid en Afval', de 'Netwerkstad Twente' en 'Mobiliteit', echter is dat nog niet geëffectueerd. Eerst zal er overeenstemming moeten zijn over de bestuursovereenkomsten, waarin o.a. de kosten, risico's en de voorwaarden van uittreding zijn geregeld. Op het moment van dit schrijven (1 september 2021) is die overeenstemming er nog niet.

Oprichting BVO Recreatieschap Twente
Er is een Bedrijfsvoeringsorganisatie opgericht voor het Recreatieschap Twente. Dit betreft primair de toeristische marketing en promotie van met name de grote Twentse recreatieplassen. Deze zal tot 31 december 2021 gebruik maken van het gastheerschap van de GR Gezondheid (zie hieronder) en daarna ontvlochten worden.

Omzetting naar Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid
De huidige Regeling Regio Twente is gewijzigd in de Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid voor de resterende taken. Dit zijn publieke gezondheid (GGD Twente), jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning (Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente, OZJT), advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (Veilig Thuis Twente, VTT) en gastheerschap voor Kennispunt Twente en Samen14.

Corona
Naast deze transitie heeft Regio Twente veel energie gestoken in het voorkomen van een verdere verspreiding van corona. Dit was met name een uitvoeringstaak van de GGD.

Veiligheidsregio Twente
Voor de VRT is 2021 het eerste jaar van uitvoering van het beleidsplan 2020-2024. De regio gaat door op de ingeslagen weg met speerpunten als bevorderen innovatie, intensieve samenwerking met kennisinstituten en bedrijven en uiteraard de deelnemende gemeenten. Mede ook gelet op de ervaringen van corona is een goed toegeruste crisisorganisatie van essentieel belang. De komende periode bestaat de focus op nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen als klimaatverandering, cybercrime, energietransitie en de invoering van de nieuwe Omgevingswet.

Sociaal Werk- en leerbedrijf Midden-Twente
De komende jaren gaat SWB haar organisatie doorontwikkelen en meer procesgericht maken, om zodoende de effectiviteit en efficiency van haar maatschappelijke opdrachten te verbeteren. Deze resultaten zullen in 2022 beter meetbaar zijn aan de hand van eenduidig gedefinieerde prestatie indicatoren. Hierbij ligt de focus op kwaliteit, tevredenheid en rendement.
De gevolgen van corona zullen in 2022 nog van invloed zijn op de arbeidsmarkt. Daarbij zullen de P – budgetten binnen de gemeenten onder druk blijven staan. Om de doelstelling en kwaliteit van dienstverlening toch te kunnen realiseren worden nieuwe instrumenten zoals o.a. jobcoaching en taalondersteuning ingezet. Ondanks deze onzekere factoren wordt verwacht dat SWB de doelstelling op het gebied van arbeidsontwikkeling ook in 2022 – 2025 weet te realiseren. Naast de uitvoering van het resterende deel van de (voormalige) Wet sociale werkvoorziening, vervult SWB een prominente rol in het namens de gemeenten uitvoeren van de regeling Nieuw Beschut. In 2022 wil SWB "het proces beschut werk" verder professionaliseren.

Juni 2021 is de evaluatie Gildebor in goede harmonie en samenwerking tussen de verschillende partijen afgerond. Hiertoe hebben de colleges van Hof van Twente en Hengelo en het dagelijks bestuur van de SWB een voorstel voor opvolging en andere uitwerking van de aanbevelingen vastgesteld. De

uniformering van de knip tussen gemeenten en Gildebor is reeds gerealiseerd door de overgang van een 7- tal medewerkers van Gildebor naar Hengelo. De overige uitwerking zal in de loop van 2021 worden geïmplementeerd.

De risicoscore "hoog" is gegeven vanwege de grote financiële impact van SWB. Alleen dat al vergt intensief toezicht. Als verreweg de grootste deelnemer dragen we een groot deel van het risico. Daarentegen is het geruststellend, dat de risicoscore zelf niet alarmeert. Alle aspecten scoren gemiddeld tot goed, "flexibiliteit" en "control" zijn risico verhogende factoren. Veel vaste lasten kunnen niet snel bijgestuurd worden en het meer in control zijn wordt nog als verbeterpunt aangemerkt.

Stadsbank Oost-Nederland
De Stadsbank ondersteunt de aangesloten gemeenten bij het gemeentelijk beleid schuldhulpverlening. Het doel van de gemeente is de maatschappelijke participatie van hun burgers te bevorderen. De Stadsbank richt zich hierbij op de 'bancaire taken' voor schuldhulpverlening.
Er is nog geen toename zichtbaar in het aantal aanmeldingen schuldhulpverlening, zoals nog steeds wordt verwacht in 2021. Dit is te verklaren door o.a. de doorlopende (corona)steunmaatregelen, terughoudendheid van schuldeisers waardoor er beperkte incassomaatregelen zijn en de verminderde bereikbaarheid van loketten. Er is bij de Stadsbank zelfs een dalende, autonome trend, die corona gerelateerd is. Wij betalen alleen voor afgenomen diensten, dus de Stadsbank zou bij de Voorjaarsnota bijstellen en verrekenen. De situatie doet zich dan voor dat de Stadsbank met financiële tekorten wordt geconfronteerd, terwijl bij gemeenten een teruggave van de gemeentelijke bijdrage plaatsvindt.
Tegen de achtergrond dat het geen structurele situatie betreft en de Stadsbank ook weer een toename verwacht, waardoor het van belang is om kwaliteit en omvang van personeel op peil te houden, hebben wij voorgesteld om voor 2021 het financiële voordeel niet op te halen. Er worden voorstellen uitgewerkt over de inzet van de niet-benutte uren ten behoeve van kwalitatieve verbetering van de producten, zodat daarmee naar de toekomst toe een snellere en betere dienstverlening wordt ingezet. De situatie wordt gemonitord en er wordt opnieuw over gerapporteerd aan het AB bij de najaarsnota 2021.

Crematoria Twente
Er staat na nieuw- en verbouw nu een geheel van 4 moderne en sfeervolle crematielocaties in Twente. Na een tijd van investeren komt nu een periode van consolideren. Er is - voor een deel structureel - omzetverlies geleden in de randen van het verzorgingsgebied, waar zich nieuwe crematoria hebben gevestigd. Er ontstaat een nieuwe uitdaging om financiële bestendigheid te realiseren met een lagere omzet en hogere kosten als gevolg van de renovaties. Crematoria Twente onderscheidt zich door een persoonlijke benadering, waardoor mensen zich welkom voelen. Alle inwoners hebben dezelfde toegang tot de crematoria, ongeacht of en hoe men verzekerd is.
Crematoria Twente volgt de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van lijkbezorging om hier tijdig op in te kunnen spelen.

Een werkgroep heeft in opdracht van het algemeen bestuur een notitie opgesteld over de mogelijke rollen die gemeenten kunnen hebben in de aansturing van de crematoria. Aan gemeenten is de vraag gesteld om te bepalen hoe de gemeentelijke positiebepaling is in dit vraagstuk. Blijft Crematoria Twente BV een private organisatie (BV) onder publiek bestuur (OLCT) of willen we dat anders organiseren of zelfs helemaal geen rol meer spelen op dit gebied? Op 31 augustus 2021 heeft de gemeenteraadhet college van B&W geadviseerd om te besluiten de huidige publieke betrokkenheid en organisatiewijze voort te zetten.

Regionaal Bedrijventerrein Twente
XL Park is een grondexploitatie voor bedrijven. De doelstelling is enerzijds het veilig stellen van arbeidsplaatsen voor de regio, maar anderzijds het beperken van het bij deze grondexploitatie behorende verlies op termijn. Op dit moment wordt een tekort van € 11,9 miljoen verwacht. Dit tekort is door de deelnemende gemeenten geheel in een voorziening afgedekt. De gronduitgiftevoorspelling is nog steeds goed, ook in coronatijd, waardoor de investering in XL Park in 4 jaren gaat halveren. Kavels kunnen per direct worden uitgegeven, wanneer bedrijven daarom vragen. De samenwerking onder de noemer Port of Twente zorgt voor gebundelde krachten om de logistieke sector in Twente

te versterken, te verduurzamen en de Twentse economie te ondersteunen. De stikstofproblematiek en corona zijn risicofactoren. De stikstofproblematiek heeft genoopt tot nog voorzichtiger ramen van omzet.
De risicoscore "hoog" is door de goede vooruitzichten en resultaten gedaald tot "gemiddeld".

Omgevingsdienst Twente
Alle 14 gemeenten en de provincie nemen (wettelijk verplicht) deel. De taken bestaan vooralsnog uit het voorbereiden van, toezicht op en handhaving van milieuvoorschriften, de zogenoemde VTH-taken. De start werd beïnvloed door verschil van inzicht over de wijze van samenwerken en de wijze van toerekening van kosten. De verschillen spitsen zich toe op twee hoofdzaken: de verdeelsleutel voor kostentoerekening overhead en de "Twentse norm" m.b.t. de te leveren diensten. ODT wil overhead verdelen naar rato van het aantal inwoners per gemeente, waar oorspronkelijk gesproken werd over een omslag per ingebrachte formatieplaats. Verder gaat ODT uit van een "milieu brede" inbreng van taken, terwijl meerdere gemeenten alleen willen overdragen wat volgens wettelijk vereist kwaliteitsniveau verplicht is. Gemeente Enschede heeft hierin lijnrecht tegenover het bestuur van ODT gestaan.
Het conflict tussen de gemeente Enschede en de ODT is door mediation opgelost, waarbij partijen tot overeenstemming zijn gekomen. Het conflict tussen Enschede en ODT is de afgelopen jaren voor Hengelo reden geweest om zienswijze in te dienen tegen de begroting van ODT. Het algemeen bestuur van ODT heeft ingestemd met de oplossing waardoor Hengelo de zienswijze tegen de begroting 2022 heeft ingetrokken.

Gemeentelijk Belastingkantoor Twente
Er is een optimale organisatieomvang bereikt met mogelijkheid voor geringe groei. Uitbreiding door meer gemeenten te interesseren voor de diensten is geen doel meer, maar verzoeken daartoe worden wel overwogen. Het GBTwente voert uit en beheert en ziet zelf een toename van haar adviserende rol naar gemeenten toe. De visie van GBTwente is consolideren, kwaliteit verbeteren en werken vanuit het perspectief van de inwoners met de slogan "persoonlijk en begrijpelijk". Men zet in op het directe contact met de inwoner door laagdrempeliger te worden, b.v. als het gaat om bezwaar maken en om het aanvragen van kwijtschelding.
Corona heeft veel extra inzet gevergd van gemeenten en GBTwente en zal in de inning nog enige tijd een rol spelen. Nu alle gemeenten over zijn naar objectwaardering op basis van vierkante meters is het nu belangrijk om de winst die daarmee behaald is in het actualiseren van objectgegevens door te zetten. GBTwente trekt het project BAG-WOZ, waarin we de koppeling willen maken tussen beide systemen, voouruitlopend op een landelijk registratiesysteem, dat er in 2025 moet gaan komen.

BNG Bank N.V.
De BNG Bank is één van de weinige banken met een triple A-rating. Ze staat onder intensief toezicht van De Nederlandse Bank en De Europese Centrale bank. Wij kunnen volstaan met het volgen van de bank. In 2020 en 2021 is de uitbetaling van dividenden niet ongestoord verlopen. De ECB heeft hier een drempel opgeworpen. De dividenden zijn wel gereserveerd met de bedoeling deze nog uit te keren.

Twente Milieu N.V.
Twente Milieu heeft de strategie geactualiseerd. Ze zet in op partnerschap met gemeenten, samen innovatief werken aan een afvalloos Twente en focus op het optimaliseren van kernactiviteiten. Met de toetreding van Wierden is het aantal aandeelhoudende gemeenten op 9 gekomen. Recent is het management op alle posities vernieuwd. Een goed contact met gemeenten is belangrijk voor Twente Milieu. Naast afvalinzameling wordt ingezet op buurtonderhoud. Beide takken worden goed gescheiden. Door het kostprijs-plus-systeem kunnen gemeenten rekenen op goede tarieven. Winsten zijn daarom niet te verwachten. Door corona is in 2020 beduidend meer afval opgehaald dan voordien, waardoor een optimale bezetting is bereikt en alsnog een positief resultaat is behaald. Twente Milieu beheerst haar activiteiten en weet deze met een stevige administratieve beheersing uit te voeren. De continuïteit is hierdoor goed geborgd.

Twence B.V.
Twence zet in op het in toenemende mate produceren van waardevolle grondstoffen uit afval en biomassa om daarmee de grondstofkringlopen te sluiten. Ze draagt fors bij aan de reductie van de

CO2-uitstoot voor haar aandeelhouders. Als tweede hoofddoel ziet Twence het leveren van een actieve en substantiële bijdrage aan de duurzame regionale energievoorziening door het initiëren van een warmtenetwerk t.b.v. gemeenten in de omtrek van Hengelo.
Primair is Twence de verwerker van onze afvalstoffen, waaronder gft en huishoudelijk restafval. Hiervoor is in een werkgroep met gemeenten een nieuwe leverings- en verwerkingsovereenkomst opgesteld, die per 1-7-2022 zou moeten ingaan. De inzet is om deze langjarig vast te leggen om stabiliteit in de tarieven te behouden. Gelijktijdig wordt het tarieven- en dividendbeleid herzien. Het voorstel behelst laag-marktconforme tarieven, die wel verhoogd zijn t.o.v. de huidige periode, hiermee meesturend met de verhoogde marktprijzen.
De inzet is om de communale samenwerking met Münster om te zetten in een aandeelhoudersrelatie. Door import beperkende regels van de Nederlandse overheid is het doorzetten van de samenwerking vertraagd. Er wordt druk lobby gevoerd om beide overheden het belang van de samenwerking te doen inzien en volwaardig aandeelhouderschap te effectueren.

De standpunten rondom Twence zetten de bestuurlijke verhoudingen in Twente onder spanning. Er zijn geschillen rond de (on)mogelijkheid tot verkoop van aandelen. Enkele gemeenten, waartoe Hengelo niet behoort, staan niet achter de bestuurlijke betrokkenheid bij Twence en willen hun aandelen verkopen. De statuten beperken de mogelijkheden tot verkoop. Daarom willen verkopende partijen deze beperkingen wegnemen, wat door de zittenblijvende aandeelhouders niet wordt ondersteund. Het geschil is, ondanks bemiddeling door derden, op dit moment nog niet beslecht. Er zijn ook geschillen rond het nieuwe contract en bijbehorende tarieven per 1-7-2022. Deze worden te hoog bevonden. Ter compensatie wordt een hogere minimale dividendtoezegging gedaan. Enkele gemeenten hebben vraagtekens bij de rechtmatigheid van de inhouse aanbesteding, die aandeelhoudende gemeenten in staat stelt een reguliere aanbesteding in de markt te ontwijken. Twence geeft aan dit volledig te kunnen borgen. Alle partijen zijn erbij gebaat, dat aan de bestuurlijke drukte rond Twence en publicitaire beschadiging van Twence een einde komt. Een eerste bemiddeling heeft geen resultaat opgeleverd. Een volgende bemiddeling is in voorbereiding.

Enexis N.V.
Enexis is een grote speler in de energietransitie. Als regionale energiedistributeur heeft ze de uitdaging om overal de door nieuwe lokale energieopwekkers geproduceerde stroom naar de eindgebruikers te brengen. Bijna de helft van de totale RES-opgave valt binnen het verzorgingsgebied van Enexis, dat hiermee een gigantische investeringsopgave heeft. Het vinden van personeel is een bottleneck.
Met ons bescheiden aandeel in Enexis kunnen we zeer beperkt invloed hebben op de koers van het bedrijf. Als gevolg van de extra investeringen in de energietransitie, de doorberekening van de hogere Tennet-tarieven en de wettelijke belemmering om de extra investeringen direct in de tarieven te verwerken, zal de winst de komende jaren onder druk komen te staan. In 2022 worden de tarieven door de Autoriteit Consument & Markt (ACM) opnieuw bepaald en zal de impact van de lage rente zich nadrukkelijk (negatief) doen gelden.
Enexis heeft toename van eigen vermogen nodig om solvabel te blijven. Wij dragen daar in prinicipe niet aan bij, tenzij hierdoor de financiële positie van Enexis zodanig verslechtert, dat de regionale energievoorziening in het gedrang komt.

Warmtebedrijven in Hengelo
Wij hebben een grote rol gespeeld in het totstandkomen van het warmtenet in Hengelo. Daarna hebben we ons teruggetrokken en onze rol beperkt tot een 5% aandeel in zowel het distributiebedrijf Warmtenet Hengelo BV, als het energie leveringsbedrijf Warmtebedrijf Hengelo BV. Warmtebedrijf werft klanten en verkoopt warmte. Warmtenetwerk zorgt ervoor dat de warmte bij de eindgebruiker kan komen. Beide bedrijven hebben te maken met aanloopverliezen. Het verkrijgen van een EOR-waarde is cruciaal om de markt te interesseren voor de keuze van het warmtenet als energievoorziening. De waarde van het Energie Opwekkings Rendement zegt iets over de duurzaamheid van het systeem van warmtelevering. Inmiddels blijkt dat we met het benutten van de restwarmte van Nubion (voorheen Nouryon en Akzo, dieop haar beurt geleverd krijgt van Twence), duurzaam bijverwarmd in tussenstations (DEC's), een zeer duurzaam energiedistributiesysteem hebben ontwikkeld. Met de EOR als drijvende kracht moeten we in staat zijn om nu het aantal aansluitingen te verhogen. Dit is een voorwaarde voor het slagen van zowel het distibutiebedrijf als het warmteleveringsbedrijf.

Warmtebedrijf Hengelo BV
Warmtebedrijf Hengelo BV treedt op als energieleverancier aan de eindgebruikers.
Ennatuurlijk (95% aandeelhouder) is de andere aandeelhouder. De gemeente heeft naast het aandeelhouderschap nog een belang doordat een achtergestelde lening van € 1 miljoen heeft verstrekt. De voorwaarden voor aflossing van deze lening vereisen een ruime winstgevendheid van het bedrijf. Of we die situatie gaan bereiken is zeer twijfelachtig. Vanwege het dubieuze karakter van de lening is een voorziening gevormd. In 2022 volgt een jaar van de waarheid, waarin Warmtebedrijf met de hogere EOR als wapen haar marktaandeel in Hengelo moet gaan vergroten.

De risicoscore duikt in het rood op het gebied van "governance" en "flexibiliteit". De leiding is eenhoofdig, kende ook wisselingen en omdat het een startende BV met weinig personeel is zijn er (nog) geen kwaliteitsonderzoeken, geen regelingen voor personeel etc. Daarnaast is er afhankelijkheid van de infrastructuur en ook van ons als gemeente, als samenwerkingspartner. We zitten er met geld in. De uitgegeven lening verhoogt het financieel belang, dat door aflossing van de grootste lening wel afgenomen is naar "gemiddeld". Ondanks de geringe invloed (5%) volgen we Warmtebedrijf op de voet.

Warmtenetwerk Hengelo
Warmtenetwerk Hengelo BV voert alle transportactiviteiten middels het hoofdtransportnet uit.
Firan (95% aandeelhouder) is de netwerkbeheerder op lokaal niveau. De gemeente heeft naast het aandeelhouderschap een belang doordat ze een achtergestelde lening van € 1 miljoen heeft verstrekt. Warmtenetwerk is qua omzet afhankelijk van de klantenwerving door Warmtebedrijf. We hebben inmiddels na 2 Ava's inzicht in de financiën. Die zijn zeer marginaal te noemen. De omzettoename bij Warmtebedrijf leidt automatisch tot omzettoename bij Warmtenetwerk. Bij voldoende warmteleverantie zal deze situatie omslaan in winstgevendheid. Ook hier is de terugbetaling van de geldlening zeer onwaarschijnlijk, gezien de eisen aan toekomstige winstgevendheid. Hier is eveneens een voorziening voor toekomstig verlies van de hoofdsom opgenomen.

De scores van Warmtebedrijf en Warmtenetwerkbedrijf lieten vorig jaar dezelfde deelscores op hoofdkenmerken zien. Warmtenetwerk heeft in 2021 vooralsnog niet meegewerkt aan de risico-analyse.

Essentverkoop-gerelateerde BV's
Essent is in 2010 opgeslitst in een energieleveringsbedrijf en een netwerkbedrijf. Het leveringsbedrijf is verkocht aan RWE. In verband met die verkoop zijn enkele BV's aangehouden, die elk ten doel hadden om een risicobuffer te zijn voor de verkopende gemeenten. De vermogens hierin moesten veilig stellen dat gemeenten niet meer op hun opbrengst uit de verkoop aangesproken zouden worden. Er zijn er nog 2, CSV Amsterdam BV en PBE BV. Liquidatie van beide wordt in 2022 verwacht waarmee de gehele verkoop van Essent is afgewikkeld.

CSV Amsterdam BV zal 2022 ingaan met een vermogenswaarde van geschat € 293.000. Verwacht wordt dat hiervan € 193.000 in 2022 als slotuitkering naar gemeenten gaat. Voor Hengelo ca € 400. PBE BV zal in 2022 starten met € 1.500.000 eigen vermogen. Dit bedrag blijft naar verwachting in stand en kan dan uitbetaald worden. Voor Hengelo ruim € 3.000 dividend/slotuitkering.

Lijst van verbonden partijen

Overzicht gemeentelijke verbonden partijen (per 1-8-2021)

Naam verbonden partij	Juridische vorm	Vertegenwoordigd door	Verplichte samenw.
1. Gemeenschappelijke regelingen			
Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid	Openbaar lichaam	College	J
Recreatieschap Twente	Bedrijfsvoeringsorg.	College	N
Veiligheidsregio Twente	Openbaar lichaam	College	J
Sociaal Werk- en leerbedrijf Midden-Twente	Openbaar lichaam	College	N
Stadsbank Oost-Nederland	Openbaar lichaam	College	N
Crematoria Twente	Openbaar lichaam	College	N
Regionaal Bedrijventerrein Twente	Openbaar lichaam	College	N
Omgevingsdienst Twente	Openbaar lichaam	College	J
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente	Openbaar lichaam	College	N
Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo	Centrumgemeente regeling	College	N
Centrumgemeenteregeling samenwerking ICT Hengelo	Centrumgemeente regeling	College	N
2. Vennootschappen en coöperaties			
BNG Bank N.V.	N.V.	College	N
Twente Milieu N.V.	N.V.	College	N
Twence B.V.	B.V.	College	N
Enexis Holding B.V.	B.V.	College	N
Warmtenetwerk Hengelo B.V.	B.V.	College	N
Warmtebedrijf Hengelo B.V.	B.V.	College	N
CSV Amsterdam B.V. *	B.V.	College	N
Publiek Belang Elekriciteitsproductie B.V. *	B.V.	College	N
3. Stichtingen en verenigingen			
Stichting Twenteboard	Stichting	College	N
4. Overige verbonden partijen			
Euregio	Nederlands-Duitse GR	College (raadsleden in Euregioraad)	N
5. Instellingen met bestuurlijk belang overwegend met publieke middelen gefinancierd			
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	Vereniging	College	nvt
VNG Overijssel	Vereniging	College	nvt

Van alle verbonden partijen vermelden we een aantal kerngegevens, waarvan de informatieve waarde en de onderverdeling in categorieën verbonden partijen zoals in het BBV is bepaald.

Toelichting gegevens

De balansgegevens van de verbonden partijen ontlenen we aan de laatste jaarstukken van de verbonden partij zelf of, indien aanwezig, de geprognosticeerde balans in de meerjarenbegroting. Door de gemeenschappelijke regelingen worden toekomstige balansgegevens wel verstrekt. De geprivatiseerde bedrijven doen dit niet. Hier is de laatste balans basis. De jaarresultaten zijn gelijk gesteld aan de toename van het eigen vermogen, ook als de begroting van de VP anders aangeeft. Wij doen geen aanname m.b.t. de resultaten van private partijen, als deze niet door hen zelf gecommuniceerd zijn.

In navolging van de regionale gemeenten waarmee we samen de risico-analyse uitvoeren is het financieel belang de optelsom van de jaarlijkse exploitatiebijdrage, evt. aangevuld met de subsidiebijdrage en inkoopbedrag voor dienstverlening, het jaarlijkse dividend, het ingebrachte kapitaal en de verstrekte leningen en garanties. Dit is dan het maximale verlies dat zou kunnen optreden bij bedrijfsdiscontinuïteit. Jaarlijkse bijdragen zullen nooit geheel verloren gaan, deze worden (pragmatisch) voor 50% meegenomen.

Gemeenschappelijke regelingen

Naam verbonden partij	Openbaar belang dat gediend wordt	Bestuurlijk belang	Beleid in progr.
Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid	Regionaal bevorderen van volksgezondheid	Deelname algemeen bestuur	6,7
Recreatieschap Twente	Regionaal beheer van recreatieplassen en toeristische fietspaden	Deelname algemeen bestuur	2,5
Veiligheidsregio Twente	(Voorbereiding op) bestrijding van rampen en incidenten	Deelname algemeen en dagelijks bestuur	1
Sociaal Werkleerbedrijf Midden Twente (SWB) [1)]	Ondersteuning mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en samenwerking beheer en onderhoud openbare ruimte	Deelname algemeen en dagelijks bestuur	6
Stadsbank Oost Nederland	Hulpverlening aan mensen met financiële problemen en schulden	Deelname algemeen en dagelijks bestuur	6
OL Crematoria Twente	Crematiefaciliteiten in de regio met gelijke toegangsmogelijkheden voor iedereen	Deelname dagelijks bestuur	-
Regionaal Bedrijventerrein Twente [2)]	Regionale afstemming en ontwikkeling XL-businesspark	Deelname algemeen en dagelijks bestuur	3,8
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBTwente)	Gemeentelijke heffing en invordering lokale belastingen	Deelname algemeen en dagelijks bestuur	2,7,9
Omgevingsdienst Twente (ODT)	Handhaving wetgeving milieu	Deelname algemeen bestuur	7
Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo (Hengelo Centrumgemeente)	Schaal- en kwaliteitsvoordelen behalen en kwetsbaarheidsbeperking van aangesloten gemeenten op het gebied van sociale zaken	Verantwoordelijkheid gemeentebestuur Hengelo, inbreng deelnemende gemeenten via portefeuillehoudersoverleg	6
Centrumgemeenteregeling samenwerking ICT Hengelo (Hengelo Centrumgemeente)	Schaal- en kwaliteitsvoordelen behalen en kwetsbaarheidsbeperking van aangesloten gemeenten op ICT-gebied	Verantwoordelijkheid gemeentebestuur Hengelo, inbreng deelnemende gemeenten via portefeuillehoudersoverleg	9

Naam verbonden partij	Financiëel belang	Eigen vermogen begin 2022	Eigen vermogen eind 2022	Vreemd vermogen begin 2022	Vreemd vermogen eind 2022	Solva-biliteit	Risico's	Vermo gens mutatie 2022	Aandeel in de GR
GR Gezondheid, Recreatieschap Twente en Twenteboard [1)]	2.696	10.522	10.515	25.225	27.622	28%	3.761	-7	12,9%
Veiligheidsregio Twente	3.252	2.025	675	58.809	67.804	1%	2.224	-1.350	13,6%
Sociaal Werkleerbedrijf Midden Twente (SWB) [2)]	15.639	5.199	4.771	5.259	5.259	48%	4.100	-428	69,0%
Stadsbank Oost Nederland	444	1.294	1.088	14.623	14.829	7%	877	-206	8,0%
Crematoria Twente	285	1.579	1.579	0	0	100%	0	0	14,9%
Regionaal Bedrijventerrein Twente [3)]	1.100	7.218	6.509	107.285	96.887	6%	4.667	-709	23,0%
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBTwente)	1.065	369	658	7.390	7.282	8%	1.742	289	16,5%
Omgevingsdienst Twente (ODT)	405	919	631	1.417	1.362	32%	515	-288	7,0%
Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo (Hengelo Centrumgemeente)	Geen rechtspersoon; onderdeel van de financiën van de gemeente Hengelo.								
Centrumgemeenteregeling samenwerking ICT Hengelo (Hengelo Centrumgemeente)	Geen rechtspersoon; onderdeel van de financiën van de gemeente Hengelo.								

[1)] Regio Twente is getransformeerd tot de genoemde rechtspersonen, maar de begroting moet nog opgedeeld worden.
[2)] Het grote financiële belang wordt vooral veroorzaakt door de hoge som van de overgedragen taken.
[3)] Het verwachte tekort op einddatum van Regionaal Bedrijventerrein Twente is volledig voorzien bij de deelnemende gemeenten en leidt niet tot toekomstige verliezen. Wij voorzien € 1,1 miljoen. Dit bedrag is als financieel belang aangemerkt, omdat we het moeten inbrengen als het verlies feitelijk wordt.

Vennootschappen en corporaties

Naam verbonden partij	Wijze van belang	Openbaar belang dat gediend wordt	Beleid in progr.
Twente Milieu NV	Aandeelhouder en deelname bestuur	Gezamenlijke efficiente duurzame afvalinzameling	7
Twence Holding BV	Aandeelhouder en deelname bestuur	Milieuverantwoordelijke afvalverwerking en kenniscentrum CO2-neutraliteit	7
Bank Nederlandse Gemeenten	Aandeelhouder	Financiering publieke sector: laag houden kosten maatschappelijke voorzieningen	9
Enexis NV	Aandeelhouder	Beschikbaarheid van het energienet, duurzame energiesystemen en energietransport	-
CSV Amsterdam B.V.	Aandeelhouder	Afhandeling rechten en plichten n.a.v. verkoop Essent en Attero	-
Publiek Belang Electriciteitsproductie BV	Aandeelhouder	Afhandeling rechten en plichten n.a.v. verkoop Essent	-
Warmtenetwerk Hengelo BV	Financier en aandeelhouder	Beheer van het warmtenetwerk en netwerkaansluitingen	7
Warmtebedrijf Hengelo BV	Financier en aandeelhouder	D.m.v. klantenwerving zorgen voor bezetting van het warmtenetwerk	7

Naam verbonden partij	Financiëel belang	Eigen vermogenbegin 2022	Eigen vermogen eind 2022	Vreemd vermogen begin 2022	Vreemd vermogen eind 2022	Solva- biliteit	Vermo gens mutatie 2022	Aandeel in de GR
Twente Milieu NV	2.911	12.232	12.467	19.882	17.686	41%	235	18,1%
Twence Holding BV	2.361	147.825	152.825	127.367	127.367	55%	5.000	12,4%
Bank Nederlandse Gemeenten	721	5.097.000	5.097.000	155.262.000	155.262.000	3%	0	0,3%
Enexis NV	428	4.141.000	4.141.000	5.098.000	5.098.000	45%	0	0,07%
CSV Amsterdam B.V.	nihil	293	0	25	0		-293	0,2%
Publiek Belang Electriciteitsproductie BV	nihil	1.499	0	3	0		-1.499	0,2%
Warmtebedrijf Hengelo BV	1.226	3.836	3.836	7.726	7.726	33%	0	5,0%
Warmtenetwerk Hengelo BV	950	-1.270	-1.270	10.811	10.811	-13%	0	5,0%

Voor banken is de solvabiliteit per definitie zeer laag. Daarom wordt bij banken naar de Tier 1 ratio gekeken. Deze geeft de verhouding van de vrije reserves ten opzichte van de (risico gewogen) verstrekte leningen aan.

Verenigingen en stichtingen

Naam verbonden partij	Wijze van belang	Openbaar belang dat gediend wordt	Beleid in progr.
Stichting Twenteboard	Deelname Bestuur	Borging regionale economische belangen en promotie regio als toeristische trekpleister	3

Overige verbonden partijen

Naam verbonden partij	Openbaar belang dat gediend wordt	Bestuurlijk belang	Beleid in progr.
Euregio (Openb. Lichaam volgens NL-Duits recht, volgt niet BBV)	Belangenbehartiging gemeenten NL-Duitse grensstreek	Deelname algemeen bestuur en Euregioraad	9

Naam verbonden partij	Financiëel belang	Eigen vermogen begin 2022	Eigen vermogen eind 2022	Vreemd vermogen begin 2022	Vreemd vermogen eind 2022	Vermo gens mutatie 2022	Aandeel belang
Euregio (Openb. Lichaam volgens NL-Duits recht, volgt niet BBV)	12	2.064	2.064	23.389	23.389	0	2,4%

Het vreemd vermogen van de Euregio bestaat voor €21,8 miljoen uit de verplichting om bij de Euregio gestalde middelen van het Interreg-V-programma terug te betalen. Zonder deze middelen is er een normale verhouding eigen/vreemd vermogen.

Instellingen met bestuurlijk belang overwegend met publieke middelen gefinancierd

Bij de volgende verenigingen is in strikte zin geen sprake van een verbonden partij, omdat er geen sprake is van een financiële impact bij faillissement of aansprakelijkheid door garantstelling.

Naam verbonden partij	Aard van het belang	Openbaar belang dat gediend wordt	Beleid in progr.
VNG, Vereniging Nederlandse Gemeenten	Lid van de vereniging met stemrecht	Krachtiger lokale overheid door samenwerking en belangenbehartiging	9
Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders Noord Nederland	Lid van de vereniging	Belangenbehartiging gemeenten in deelnemingen, w.o. Enexis NV en maatschappijen inzake verkoop Essent	9

Naam verbonden partij	Financiëel belang	Eigen vermogen begin 2022	Eigen vermogen eind 2022	Vreemd vermogen begin 2022	Vreemd vermogen eind 2022	Solva-biliteit	Vermo gens mutatie 2022
VNG, Vereniging Nederlandse Gemeenten	178	62.379	62.379	94.719	94.719	39,7%	0
Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders Noord Nederland				n.v.t.			

In bijlage 8.5 is een overzicht opgenomen van de vertegenwoordiging namens onze gemeente bij de verbonden partijen.

In de paragraaf 6.5 Financiering is een overzicht van de deelnemingen opgenomen.

6.7 Bedrijfsvoering

6.7.1 Organisatie

De ambtelijke organisatie van de gemeente Hengelo is continu in beweging.

Maatschappelijke ontwikkelingen
Maatschappelijke ontwikkelingen en ingrijpende veranderingen in wet- en regelgeving zijn van grote invloed op ons werk; op wat we doen, hoe we dit doen en met wie we dit doen. Complexe vraagstukken en samenwerkingsvormen (zowel lokaal als regionaal) vergen andere sturing en flexibele inzet van mensen en middelen.

Ambities
Daarnaast vragen onze eigen ambities en het streven naar optimale dienstverlening aan de stad om een duidelijke focus op onze doelen en op een excellente taakuitvoering. Het college zet vol in op samenwerking, vernieuwing en transparantie. Met de samenleving werken wij aan een leefbare stad.

Hengelo's werken: doorontwikkeling organisatie

Wij streven naar een organisatie waarin de inwoner en ondernemer centraal staan. Een wendbare en zelfbewuste organisatie waarin medewerkers in hun kracht staan.

De samenleving verandert in rap tempo. Daarnaast vinden er allerlei ontwikkelingen plaats in de domeinen, zoals de heroriëntatie in het sociaal domein en de invoering van de Omgevingswet binnen het domein fysiek. De gemeente Hengelo is het programma Hengelo’s werken gestart omdat zij een toekomstbestendige, wendbare organisatie wil zijn om snel en adequaat op alle veranderingen in te kunnen spelen. Dit vraagt onder meer om een versterking van de concernsturing, eenduidige sturing en een verbetering van de samenwerking over teams, afdelingen en domeinen heen. In dit kader is onderzocht hoe de organisatie eenduidig en logisch kan worden ingericht. Hiervoor is er binnen de gemeente Hengelo gekozen om de leidinggevende taken te verdelen over de nieuwe functies van concernmanager, afdelingsmanager en teammanager. In de nieuwe indeling hebben de leidinggevenden elk hun eigen rol en verantwoordelijkheden. De concernmanagers sturen op de grote opgaven en worden strategisch gevoed door de afdelingsmanagers. De concern focus op grote opgaven zal ertoe leiden dat onze organisatie effectiever te werk kan gaan. De afdelingsmanager stimuleert het klimaat om samen te kunnen werken over organisatieonderdelen heen. Hij of zij zorgt voor de afstemming en verbinding van de strategie tussen de verschillende afdelingen en de primaire processen. De teammanager is verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing van de teams en de HR-taken. Deze zal met name sturen op de ontwikkeling van medewerkers en persoonlijk leiderschap, wat de organisatie in staat stelt om efficiënter en aan de juiste opgaven te werken.

In 2020 en begin 2021 is onderzocht welke organisatiestructuur het meest passend is bij de visie op Hengelo’s werken en de vastgestelde ontwikkelopgaven. Na besluitvorming is in juli 2021 de nieuwe organisatiestructuur, met de nieuwe leidinggevende functies, geïmplementeerd. De organisatie bestaat uit afdelingen met teams en het CMT. Er zijn geen sectoren meer, maar de afdelingen richten zich wel voornamelijk op één domein. Het domein is echter geen organisatorische eenheid. Het jaar 2021 is gebruikt om de nieuwe structuur in te richten en is een start gemaakt met de verrichten fase.

Verrichten fase:

De nieuwe inrichting van de (organisatie)structuur vormt niet het eindpunt van de doorontwikkeling, maar de basis voor de verdere doorontwikkeling van de organisatie tot een wendbare, zelfbewuste organisatie waarin medewerkers in hun kracht staan, persoonlijk leiderschap tonen en samenwerken. De komende jaren zal dan ook met name ingezet worden op de verrichten fase. Hoe werken we samen en hoe zorgen we er voor dat we onze doelen en ambities waarmaken? Hiervoor wordt er onder andere een MD traject opgezet en zal programmasturing verder uitgewerkt worden en krijgt de

voortgaande professionalisering van opdrachtgever- en opdrachtnemerschap vorm. Dit allemaal vanuit de lijn van onze leidende motieven.

Leidende motieven:

Na verschillende sessies met medewerkers uit diverse disciplines en geledingen zijn de gemeentelijke leidende motieven geformuleerd, die voor dienstverlening (zowel intern als extern) door onze gehele organisatie gelden. De leidende motieven zijn: persoonlijk, duidelijk, respectvol en betrouwbaar. Vanaf medio 2021 worden de leidenden motieven organisatiebreed uitgerold.

Bereiken?	Doen?
Een wendbare en zelfbewuste organisatie waar medewerkers in hun kracht staan.	Scherpe focus op de te bereiken resultaten vanuit de visie op Hengelo's werken. Vormgeven van een MD traject. Implementeren leidende motieven. Ontwikkelen eigenaarschap en versterken samenwerking. Optimaliseren van de bedrijfsvoering en (concern) control, onder meer door het optimaliseren van de P en C- cyclus. Door het innoveren van werkprocessen onder meer met behulp van informatietechnologie kan efficiënter worden gewerkt en de dienstverlening verder worden verbeterd. Als ambtelijke organisatie kijken we voortdurend kritisch naar onszelf. We kijken permanent of we zaken anders, slimmer, beter en efficiënter kunnen uitvoeren. Dit doen we enerzijds door kritisch te kijken naar onze formatie en anderzijds door in te zetten op digitalisering en robotisering.

6.7.2 Personeel

Door veranderingen in de samenleving en de snelheid waarmee dit plaatsvindt verandert onze rol als gemeentelijke organisatie. De gemeente Hengelo dient zich te ontwikkelen tot een wendbare organisatie, zodat we snel en adequaat op ontwikkelingen uit de omgeving kunnen reageren. Dit om in te kunnen (blijven) spelen op de vragen uit samenleving en daarmee een volwaardig maatschappelijk partner te blijven.

Het is onder andere om deze reden dat het programma Hengelo's werken is gestart. Dit organisatie-ontwikkel programma heeft als doel een wendbare en zelfbewuste organisatie te worden waar medewerkers in hun kracht staan. In deze organisatie is sprake van **concernsturing**, is er een **heldere koers en strategie**, wordt **integraal gewerkt** en is de **doelmatigheid** altijd in beeld.

Veranderingen in de organisatie en de wijze waarop het personeelsbeleid wordt vormgegeven en uitgevoerd, moeten goed op elkaar aansluiten. Een modern personeelsbeleid dat aansluit bij de wensen van werknemers en de organisatiedoelstellingen is een voorwaarde voor goed en aantrekkelijk werkgeverschap en een goed presterende organisatie.

Goed werkgeverschap gaat om meer dan het optimaal benutten en inzetten van de aanwezige competenties en kwaliteiten van medewerkers. Het moet uitnodigen tot ontwikkelen en leren, tot veranderen en verbreden van de inzetbaarheid. Dat laatste is juist in tijden van ontgroening en vergrijzing in combinatie met de te verwachten krapte op de arbeidsmarkt van groot belang.

Gemeente Hengelo wil een sociale werkgever zijn die haar maatschappelijke verantwoordelijkheid neemt.

We blijven inzetten en sturen op beleid in het kader van de Participatiewet om mensen met een arbeidsbeperking (mensen uit de doelgroep) een werkplek te bieden. De gemeente Hengelo heeft 6 fte (dit zijn ruim 8 banen) beschikbaar gesteld voor deze banenafspraak. Deze formatie is ondergebracht bij team HRM om hierop beter te kunnen sturen en monitoren. Naast de beschikbare formatie voor mensen uit de doelgroep worden veel werkzaamheden voor de gemeente Hengelo uitgevoerd door mensen uit de doelgroep die niet in dienst zijn van de gemeente Hengelo. Het gaat bijvoorbeeld om het onderhoud van de openbare ruimte dat door Gildebor wordt uitgevoerd. De schoonmaak en catering in ons stadhuis. Of de horeca van het Twentebad dat volledig wordt verzorgd door cliënten van JP van de Bentstichting. Deze banen tellen strikt genomen niet mee voor het quotum van de gemeente Hengelo als werkgever. De gemeente Hengelo heeft ervoor gekozen deze werkzaamheden op deze manier in te blijven kopen en niet – vanwege de quotumwet – weer 'in huis' te halen. Belangrijke reden is dat de begeleiding van de mensen met een arbeidsbeperking door de uitvoerende bedrijven zo op een adequate en professionele manier ingevuld wordt. Op deze manier realiseren we het hoger liggende doel van de wetgever, namelijk zorgdragen voor participatie/werk van mensen met een arbeidsbeperking. Indirect voldoen we daarmee ruimschoots aan het gestelde quotum en geven we nadrukkelijk invulling aan onze maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Wat gaan we aanvullend doen?

De gemeente Hengelo gaat komend jaar nog meer inspanningen plegen om deze 6 fte, 8 banen in te vullen. De P&O adviseurs dragen dit beleid actiever uit naar de teammanagers, ondersteunen bij de praktische vragen en denken mee in oplossingen. Daarnaast zal er bij reguliere vacatures die extern worden opengesteld actief contact worden gezocht met de werkcoaches om te bepalen of er (al dan niet met een aantal aanpassingen) een match te maken valt met mensen uit de doelgroep.

Naast bovenstaande maatregelen ziet het er naar uit dat er een vereenvoudiging van de wet komt. De belangrijkste wijziging is dat de banen die via inkoop van diensten tot stand komen straks wellicht ook meetellen bij de uitbestedende partij. Hoe dit voorstel er uit ziet, is nog niet bekend.

Bereiken?	Doen?
Modern en aantrekkelijk werkgeverschap	Zorgdragen voor een prettig werkklimaat waarin medewerkers werken met plezier, met ruime ontwikkelmogelijkheden en aandacht voor talentontwikkeling. We gaan ons opleidingsbeleid actualiseren en werk maken van strategische personeelsplanning. Het vergroten van mobiliteit is hierbij een belangrijk aandachtspunt.
Sociale werkgever die haar maatschappelijke verantwoordelijkheid neemt	We blijven invulling geven aan beleid om in het kader van de Participatiewet extra banen te creëren voor mensen met een arbeidsbeperking.
Optimaal benutten van talenten en het stimuleren van persoonlijk leiderschap	Bewustwording van het belang van persoonlijk leiderschap in de organisatie vergroten en hiervoor activiteiten ontwikkelen.
Leiderschapsontwikkeling/MD traject	Organiseren van activiteiten met betrekking tot leiderschapsontwikkeling en instrumenten ontwikkelen ter ondersteuning van leidinggevenden (in hun nieuwe rol).
Integriteitsbewustzijn bevorderen	Het ontwikkelen van activiteiten met als doel het integriteitsbewustzijn en integer handelen te bevorderen. Waaronder beleid Instroom en Integriteit (als onderdeel van programma ondermijning).
Goede arbeidsomstandigheden (veiligheid, gezondheid en welzijn)	Onderhouden van maatregelen gericht op fysiek en mentaal gezonde medewerkers waaronder extra aandacht voor agressie en geweld. Het arbobeleidsplan dat nog in 2021 wordt vastgesteld zal verder worden geïmplementeerd in 2022.
Een verlaging van het ziekteverzuim naar maximaal 4,5%	Blijvend aandacht voor verzuimpreventie en de eigen regierol van leidinggevenden bij (langdurig) verzuim. Aandacht voor de implementatie van het verzuimbeleid.

6.7.3 Arbeidsvoorwaarden

Voor 2022 e.v. zetten we in op het volgend thema:

HR21/functiewaardering

In 2021 is de gemeente Hengelo overgestapt naar HR21. HR21 is het sectorale functiewaarderings-systeem dat door BuitenhekPlus en Leeuwendaal is ontwikkeld in opdracht van de VNG. HR21 is een makkelijke en toegankelijke manier om een generiek functieboek op te bouwen. Daarnaast kan HR21 gebruikt worden voor een integrale HR-benadering, middels een digitale webapplicatie, waarmee de gemeente Hengelo een slag kan maken in de ontwikkeling en verbinding van het HR-beleid.

Hybride werken

Door corona hebben we vanaf medio maart 2020 ruime ervaring opgedaan met thuiswerken. Daarmee ontstaat er na de coronaperiode een nieuwe situatie. Het bovenstaande vraagt om het herijken van het doel van ons werkconcept en om het vastleggen van hoe wij als organisatie om willen gaan met thuiswerken. De bedoeling is en blijft een manier van (thuis)werken die bijdraagt aan samenwerking. Waarbij we de voordelen van thuiswerken zo goed mogelijk benutten en de thuiswerkplek onderdeel is van het activiteitgericht werken, wat inhoudt dat we een werkplek kiezen bij het werk dat we gaan doen. Daarnaast beschikken we over een stadhuis dat de ruimte biedt voor ontmoeting en verbinding middels formele en informele contacten, waar de werkplekken en faciliteiten onze werkzaamheden ondersteunen. Collega’s die afhankelijk van hun werkzaamheden en voorkeuren zowel vanuit huis als op het stadhuis samen kunnen werken, worden gefaciliteerd door ICT-middelen en een goede informatievoorziening. De komende jaren zal deze vorm van hybride werken verder worden doorontwikkeld.

CAO onderhandelingen

Hoewel bij de totstandkoming van de huidige begroting de CAO onderhandelingen nog niet zijn afgerond, zullen naar verwachting onderwerpen als vitaliteitsbeleid, harmonisatie van verlof en (een financiële vergoeding voor) thuiswerken een plek krijgen in de nieuwe CAO. De implementatie hiervan zal zo spoedig mogelijk na de totstandkoming hiervan opgepakt worden.

6.7.4 HR processen

Hengelo's Werken en de HR-agenda

Eén van de programmalijnen binnen Hengelo's werken is het verbeteren van onze HR processen. Inmiddels hebben wij in 2020 en 2021 ervaring opgedaan met een gestructureerde HR-agenda. Hiermee wordt inhoudelijk richting en focus aangebracht alsmede duidelijkheid gegeven over wat de organisatie mag verwachten t.a.v. de doorontwikkeling van onze HR processen. Een doorontwikkeling die medewerkers en leidinggevenden in staat stelt om vorm en inhoud te geven aan persoonlijk leiderschap en eigenaarschap, randvoorwaarden die noodzakelijk zijn om snel en adequaat in te kunnen spelen op vragen en ontwikkelingen in onze omgeving.

Nadat in 2020 en 2021 beleid is vastgesteld (en voor een belangrijk deel geïmplementeerd) rond o.a. ziekteverzuim, werving- en selectie, het HR gesprek en arbo, gaan we in 2022 focus aanbrengen in ons opleidingsbeleid en een start maken met strategische personeelsplanning.

6.7.5 Informatie en IT

Gemeente Hengelo wil een vitale partner zijn voor haar inwoners en ondernemers. IT is daarbij een onmisbare schakel: IT en informatisering geven mogelijkheden om aansluiting met de veranderende samenleving te behouden en verbeteren en maken nieuwe vormen van samenwerking en

besluitvorming mogelijk. Ook in 2022 blijft de organisatie sterk inzetten op betere en efficiëntere dienstverlening en bedrijfsvoering door de inzet van informatietechnologie, om zo haar strategische doelen te behalen.

Bereiken?	Doen?
Verbeterde dienstverlening	In 2022 moeten onze technologische oplossingen voor de digitale dienstverlening opnieuw worden aanbesteed. Dit betekent dat de functionaliteit van o.a. onze website, mijnHengelo, het in- en extranet, het raadsinformatiesysteem en de bestuursagenda opnieuw moeten worden ingekocht. Om op de juiste wijze invulling te geven aan deze inrichting en daarmee aan onze digitale dienstverlening werken we vanuit onze leidende motieven: onze digitale dienstverlening moet persoonlijk, duidelijk, respectvol en betrouwbaar zijn.
Efficientere bedrijfsvoering	De coronacrisis heeft een grote impact gehad op onze manier van werken. Mede door deze crisis zijn we de afgelopen periode nog flexibeler gaan werken. Het belang van goede bereikbaarheid van medewerkers, goede informatievoorziening en het tijd- en plaatsonafhankelijk kunnen werken is daarmee nog groter geworden. De wijze waarop we hier invulling aan willen geven is onder andere beschreven in de visie op Zaakgericht werken van 2021, op basis waarvan we in 2022 onze informatievoorziening (intern en voor onze inwoners) verdergaand verbeteren. We onderzoeken de voordelen op onze dienstverlening van cloud-gebaseerd werken en verbeteren tevens onze samenwerkingsomgevingen om optimaal hybride te kunnen werken en daardoor de dienstverlening aan de inwoners te verbeteren.
Datagedreven sturing	In 2021 is de basis voor het datagedreven werken binnen onze gemeente gelegd met de vorming van het Kern Datateam en de ontwikkeling van dashboards binnen de diverse domeinen. In 2022 zal hier verder aan gebouwd worden om er zo voor te zorgen dat er grip ontstaat of dat er betere grip komt op de taken die wij uitvoeren. En daarmee alert kunnen zijn op toekomstige ontwikkelingen. Zo stellen we afdelingen in staat om zo snel mogelijk bij te kunnen sturen en keuzes te kunnen maken, als dat nodig is. Hierbij is er altijd aandacht voor de privacy- en ethische aspecten van het gebruik van data, kwaliteit van de data en eigenaarschap van de data. Dit om er voor te zorgen dat data op een goede en veilige manier wordt gebruikt, voor onze organisatie en onze burgers. In dit kader geven wij ook aandacht aan het thema SmartCity. Een 'intelligente' stad die gebruik maakt van digitale informatie en middelen ten behoeve van de inwoners en hun leefbaarheid in Hengelo. In 2022 verrichten wij nader onderzoek en ontwikkelen hiervoor, indien nodig, proeftuinen.
Aansluiten bij landelijke ontwikkelingen	Onze samenleving verandert in een hoog tempo. Ons huidige gemeentelijke informatielandschap moet met het oog op de toekomst nog flexibeler ingericht worden, zeker in het kader van betrouwbare dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers. Common Ground, een landelijke visie op informatievoorziening, biedt ons de flexibiliteit die we nodig hebben. Wij omarmen deze visie en zetten in 2022 de eerste stappen richting de realisatie van deze visie op het gebied van Zaakgericht werken. De voortdurende technologische ontwikkelingen hebben ook hun impact op de wet- en regelgeving: deze worden steeds veder aangevuld en aangepast op onze digitale samenleving. In 2022 treden er diverse nieuwe wetten in werking, zoals de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv), de Wet Digitale Overheid (Wdo), de Omgevingswet en de Wet Open Overheid (Woo). We zetten in op het tijdig voldoen aan deze wetgeving. **Toelichting Omgevingswet:** Vorig jaar is deze opnieuw herpland. Inwerkingstreding is nu 1 juli 2022. Op dat moment moeten wij zijn aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Daarvoor is in 2021 al de noodzakelijke lokale software aangeschaft en geïmplementeerd. In 2022 zetten we in op het minimaal voldoen aan de (digitale) vereisten: alleen de noodzakelijke koppelingen en digitale voorzieningen worden gerealiseerd. Aansluitend wordt het ambitieniveau opnieuw bepaald. **Wet Open Overheid (Woo)** We gaan in 2022 verder met de implementatie van deze wet en zetten we in op het verdergaand digitaal ontsluiten van informatie. Ons doel is transparanter te worden en ervoor zorgen dat onze informatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is.
Digitale Transformatie	De maatschappij verandert en zo ook het gedrag van de mensen. Met name de vraag naar informatie en digitale middelen neemt snel toe. Neem daarbij de technologische

	ontwikkelingen die elkaar in snel tempo opvolgen, dan kunnen we stellen dat de wereld complex is en de toekomst onzeker. Onze gemeente met haar dienstverlening moet rekening houden met deze veranderingen en in staat zijn om hier vlot en adequaat op in te spelen. Dit is de kern van het programma Digitale Transformatie. Maatschappij, mensen, diensten, informatie en middelen worden hierbij steeds met elkaar in balans gehouden. Creëren van publieke waarde en betekenisvolle bijdrage heeft hierbij primaire aandacht. De thema's binnen dit programma, waaronder Smart City, oefenen invloed uit op onder andere onze Informatie- en IT-strategie. Om de gemeente toekomstbestendig te houden is in 2021 een traject ingezet om de Informatie- en IT-strategie te herijken en harmoniseren. In 2022 geven we nadere uitvoering aan deze strategie.
Samenwerken: samenwerking in Twente verstevigen en uitbouwen	Alleen gaan we sneller, samen komen we verder. Hengelo ondersteunt in IT-voorzieningen van, en het leveren van IT-diensten aan, de gemeente Oldenzaal en de SWB. Voor 2022 is de verwachting dat wij onze diensten en ondersteuning uitbreiden naar de gemeente Haaksbergen. Deze dienstverleningen en ondersteuning worden in 2022 verder geprofessionaliseerd en verduurzaamd. In de gedachte van kennisdeling en –exploitatie werkt de gemeente Hengelo op regionaal vlak op verschillende terreinen samen. In het IT-Platform Twente vervult de gemeente Hengelo een actieve rol op het vlak van informatievoorziening en IT-infrastructuren.

6.7.6 Informatiebeveiliging en privacy

In een digitale wereld zijn informatiebeveiliging en privacy zeer belangrijke onderwerpen. Zowel op landelijk en regionaal niveau wordt dit meer en meer onderkend. Ook binnen de gemeente Hengelo wordt ervoor gezorgd dat bij de dagelijkse werkzaamheden beveiliging en privacy een prominente plek innemen door onder andere "security-by-design" en "privacy-by-design" als standaard te hanteren.

Bereiken?	Doen?
Uitvoeren jaarlijkse AVG-compliance toets	In 2020 is het volwassenheidsniveau op gebied van privacy binnen de gemeente gemeten aan de hand van het VNG AVG-borgingsproduct. In 2022 wordt deze meting opnieuw uitgevoerd om te bepalen of we op koers liggen om de vastgestelde ambitie te behalen en stellen eventuele noodzakelijk maatregelen op.
Implementatie van privacy by design	In 2021 is er een toepassing ontworpen om "privacy-by-design" binnen de organisatie in een zo vroeg mogelijk stadium te borgen. De toepassing borgt zowel de technische als procesmatige aspecten. In 2022 borgen we dat deze toepassing wordt toegepast binnen de gemeente Hengelo.
Ontwikkeling vaste DPIA-methodiek	De gemeente is verplicht Data Protection Impact Assessments (DPIA's) uit te voeren op grond van de AVG. Hiermee worden privacy risico's in kaart gebracht wanneer persoonsgegevens worden verwerkt. Om DPIA's zelfstandig uit te voeren als organisatie wordt een uniforme methodiek ontwikkeld die breed toepasbaar is binnen de gemeente. In 2022 gaan we dan ook diverse DPIA's op basis van deze methodiek uitvoeren.
Jaarverslag Functionaris Gegevensbescherming	In 2022 zal de Functionaris Gegevensbescherming zijn jaarlijks verslag omtrent de AVG-compliance opleveren aan de verwerkingsverantwoordelijke. Daarnaast moet door schaarste de FG keuzes maken in uit te voeren activiteiten. De speerpunten liggen voor 2022 daarom voornamelijk op: het verwerkingenregister, DPIA's en Ad hoc-toezicht.
Organisatie Informatiebeveiliging	De aandacht voor informatiebeveiliging zal in 2022 geïntensiveerd worden. Hiervoor zijn middelen in de Kadernota beschikbaar gesteld. Naast de investeringen in hardware- en softwarematige oplossingen worden deze middelen aangewend om de operationele werkzaamheden rondom informatiebeveiliging uit te voeren.
Security by design	In 2021 is een checklist informatiebeveiliging ("security-by-design") opgesteld die gehanteerd dient te worden bij de aanschaf van nieuwe en migratie van bestaande applicaties. Deze werkwijze zal in 2022 en volgende jaren moeten worden toegepast door alle medewerkers die betrokken zijn bij de aanschaf of migratie van applicaties.

SIEM/SOC	De voorbereidende werkzaamheden voor een SIEM/SOC invoering zijn al in 2020 en 2021 gedaan. In 2022 zal de monitoring van het netwerk nog verder worden opgepakt. Ook zal gekeken worden hoe we de opvolging van de signalen goed kunnen organiseren.
Betere bewustwording Informatiebeveiliging	In 2022 wordt er, vergelijkbaar met 2021, voor alle medewerkers van de gemeente Hengelo een bewustwordingsprogramma met als onderwerp informatiebeveiliging georganiseerd.
Uitvoeren van de jaarlijkse pentest	Eind 2020 is door een gecertificeerde partner een pentest ("check op het kunnen binnendringen van het netwerk van de gemeente Hengelo") uitgevoerd. De aanbevelingen zijn projectmatig opgepakt en doorgevoerd. Eind 2021, begin 2022 zal opnieuw een pentest worden ingepland.
Verstevigen samenwerking Twentse gemeenten	Op het onderwerp informatiebeveiliging en privacy wordt intensief met de Twentse gemeenten opgetrokken. De verantwoordelijke medewerkers (CISO's en FG's) zorgen voor periodieke overleggen en ondersteunen elkaar rondom vraagstukken en uit te voeren werkzaamheden. Informatieveiligheid en privacy kan immers niet (meer) alleen op het niveau van een individuele gemeente opgepakt worden. In 2022 gaan we deze samenwerking verder intensiveren.

6.7.7 Inkopen van diensten, leveringen en werken

Jaarlijks wordt voor circa € 100 miljoen aan goederen, diensten en werken ingekocht, ongeveer een derde van de gemeentelijke begroting. De inkoopfunctie is daarmee een belangrijk sturingsinstrument om gemeentelijke maatschappelijke doelen te bereiken. In de afgelopen jaren is stevig ingezet op de verdere professionalisering van de inkoopfunctie, waarbij rechtmatigheid extra aandacht heeft gekregen (verantwoording afleggen). De resultaten op (on)rechtmatigheid zijn in 2021 wederom zichtbaar verbeterd.

Het doorontwikkelen van de inkoopfunctie is een doorlopend proces en gaat verder dan alleen rechtmatigheid. De komende jaren richten we ons met name op het beter naleven van ons eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid en het vergroten van de doelmatigheid (efficiënt inkopen). Inkoopadviseurs ondersteunen de inkopers daar vroegtijdig bij en helpen om vanuit een integraal perspectief een grote(re) toegevoegde waarde te leveren aan initiatieven en ontwikkelingen in de organisatie en stad. Bijvoorbeeld door het tijdig betrekken van ondernemers, partners en inwoners bij (de voorbereiding van) inkooptrajecten, het gebruik van innovatieve inkoopprocedures en door meer resultaatgericht inkopen op basis gegevens uit onze spendanalyses. Deze gegevens uit deze spendanalyses worden aan de organisatie beschikbaar gesteld in dashboards. De sturingsinformatie die ten grondslag ligt aan deze dashboards wordt dit jaar verder verrijkt. Een dynamische uitvoeringsagenda MVI moet in 2022 e.v. richting geven aan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen.

Bereiken?	Doen?
Rechtmatig inkopen, gemeente Hengelo houdt zich aan de wettelijke kaders	Inkoopbeleid is in 2021 geactualiseerd. Afwijkingen met (mogelijke) gevolgen voor de rechtmatig gaan altijd via het college.
	Inkopers in de organisatie worden continu getraind. Op basis van een inkoop-communicatiekalender blijft de organisatie op verschillende manieren geïnformeerd en betrokken bij het inkoopproces.
	Bij uitgaven boven € 30.000 (€ 100.000 bij werken) geven inkoopadviseurs een advies over de voorgestelde inkoopstrategie.
	Contractregistratie en –beheer wordt beter gemonitord.
	De eerstelijns controle op inkoop wordt als effectief sturingsmechanisme ingezet om onrechtmatigheden te signaleren en voorkomen.
	Er worden meer controles uitgevoerd op ons eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid. Met name om de doelmatigheid van deze uitgaven te garanderen.
	Op basis van spendanalyses worden verbeteringen doorgevoerd.
Maatschappelijk Verantwoord Inkopen, inkoopkracht gemeente Hengelo gebruiken om leveranciers te laten bijdragen aan gemeentelijke doelen	We kopen sociaal in. SROI wordt toegepast bij (minimaal) alle trajecten boven € 100.000.
	We kopen duurzaam in. Inkopen dragen bij aan de duurzaamheidsdoelstellingen uit het coalitieakkoord en de Global Goals. Maatschappelijk verantwoord inkopen is de norm, waarbij de Global Goals steeds vaker als kapstok tijdens een aanbestedingsprocedure worden gehanteerd.
	We kopen in met lokale (en regionale) focus, en zo veel mogelijk bij het MKB. Inkopen dragen waar mogelijk bij aan de versterking van de lokale en regionale economie.
	We kopen innovaties in en bevorderen innovaties door innovatieve inkoopprocedures toe te passen. Marktontmoetingen en marktconsultaties worden hiervoor steeds vaker ingezet.
Een resultaatgerichte, effectieve en efficiënte inkoopfunctie	Professionalisering inkooporganisatie krijgt een duurzaam vervolg.
	Contractbeheer en contractmanagement krijgt meer aandacht door het verder uitwerken van (een) contractmanagement(systeem). Medewerkers met een rol in contractmanagement worden hiervoor opgeleid.
	Spendgegevens en inkoop dashboards worden doorontwikkeld, resultaten worden meetbaar gemaakt en stuurinformatie wordt omgezet naar acties.

6.7.8 Huisvesting

In februari 2020 is de nieuwe huisvesting in gebruik genomen. Enige uitzondering was de raadzaal. Die is in 2021 werkend opgeleverd en afhankelijk van de geldende COVID maatregelen in gebruik genomen. Helaas is de huisvesting door de wereldwijde uitbraak van COVID-19 slechts 6 weken volledig in gebruik geweest. Hierdoor laat een goede eerste evaluatie van de huisvesting langer op zich wachten dan gepland (vier maanden na in gebruik name). We gaan er van uit dat in het eerste kwartaal van 2022 de eerste evaluatie kan plaats vinden van de nieuwe huisvesting.

Voor 2022 is nog niet te voorspellen hoe de huisvesting kan worden gebruikt in verband met de COVID-19 dreiging. We voorzien na de corona periode een hybride situatie, waarbij we de voordelen van thuiswerken benutten en elkaar daarnaast ontmoeten in het stadhuis. Waar bepaalde werkzaamheden beter vanuit huis kunnen worden gedaan, geldt voor andere werkzaamheden dat aanwezigheid op het stadhuis de voorkeur heeft. Dit verschilt per functie en bovendien per persoon. Daarom is er in 2021 beleid op hybride werken vastgesteld.

Indien de beperking in het gebruik van huisvesting kan worden opgeheven, moet goed in beeld worden gebracht wat de effecten van de COVID-19 maatregelen zijn geweest op onze manier van samenwerken en ontmoeten in de toekomst. Omdat we hebben gekozen voor een flexibele en

toekomst bestendige huisvesting is de verwachting dat onze huisvesting zonder ingrijpende investeringen kan mee bewegen in deze veranderde behoefte.

In 2022 tot en met 2024 worden geen ingrijpende wijzigingen verwacht.

Bereiken?	Doen?
Doorontwikkelen hybride werken	Implementeren en waar nodig bijstellen beleidsnotitie Hybride werken 2021 en verder
Faciliteiten privacy-gevoelige gesprekken	Uitvoeren pilot inzetten "Silent Chat"
Eerste evaluatie nieuwe huisvesting	Eerste bevindingen in beeld brengen en kijken naar verbeteringen.
In beeld brengen veranderde behoefte na COVID-19	Analyse opstellen van veranderende behoefte.
	Analyse vertalen naar verbeter voorstellen.

6.8 Subsidies

Wat willen we bereiken

De gemeente Hengelo verleent subsidies om bepaalde doelen te bereiken. De doelen zijn omschreven in de programma's van de Beleidsbegroting en in specifieke beleidsnota's. De subsidieverlening moet voldoen aan de regels van de Algemene wet bestuursrecht, de Algemene subsidieverordening en de subsidie uitvoeringsregelingen. De laatste twee worden door onszelf bepaald. Met een subsidie kunnen de kosten van een activiteit geheel of gedeeltelijk worden betaald.

Hoe gaan we dit doen?

Voor het jaar 2022 is de lokale regelgeving vastgelegd in de volgende documenten:

- Algemene subsidieverordening
- Subsidie uitvoeringsregelingen 2022

Per afzonderlijke subsidie worden de voorwaarden waaronder de subsidie wordt verleend, de verplichtingen waaraan de subsidieontvanger moet voldoen en de wijze van betaling vastgelegd in een subsidiebesluit (beschikking). Waar mogelijk worden prestatieafspraken gemaakt.

We kennen jaarlijkse subsidies die per (boek) jaar of voor een bepaald aantal boekjaren aan een instelling voor een periode van maximaal 4 jaar wordt verstrekt, en eenmalige subsidies voor bijvoorbeeld projecten of activiteiten.

In de begroting is rekening gehouden met de jaarlijkse indexering zoals in de Kadernota 2022-2025 opgenomen. De meeste subsidies worden jaarlijks geïndexeerd. Voor 2022 zijn de subsidies geïndexeerd met 1,03% en de huursubsidies met de prijsindex van 3,1%. Onderstaand worden de subsidies vermeld waarvoor sprake is van een uitvoeringsregeling en subsidieplafond.

Op 12 mei 2021 heeft de gemeenteraad de kostprijsdekkende huursystematiek vastgesteld. Aan de invulling van dit besluit wordt momenteel gewerkt en kan leiden tot hogere huurlasten en huursubsidies voor instellingen. De grondslag van deze regeling is dat dit een neutrale exercitie is voor instellingen. Indien subsidieplafonds aangepast dienen te worden, komen wij hiervoor terug bij de gemeenteraad met de uitwerking van het besluit op 12 mei.

Subsidies begroting 2022

Uitvoerings-/subsidieregelingen	Subsidie 2022	Subsidieplafonds 2022
Cultuurhistorisch erfgoed	**70.394**	**70.394**
1. Monumentenzorg	30.894	
2. Begraafplaats en gedenkmonumenten	2.500	
3. Karakteristieke boerderijen en opstallen	3.000	
4. Kunst uit de wederopbouw	4.000	
5. Voorlichting en communicatie	5.000	
6. Tuindorp t Lansink	10.000	
7. Archeologie	15.000	
8. Gevelverbetering binnenstad	**80.824**	**80.824**
Cultuurlokaal- regelingen voor incidentele projecten	**95.487**	**95.487**
9. Culturele Initiatieven	19.331	
10. Podiumbudget	21.231	
11. Stimuleringsbudget BKV	54.925	
Internationaal	**7.345**	**7.345**
12. Uitwisseling partnerstad Emsdetten	7.345	

Uitvoerings-/subsidieregelingen	Subsidie 2022	Subsidieplafonds 2022
Jeugd	**113.847**	**113.847**
13. Vrijwillig jeugdwerk - scouting	113.847	
Kunst en cultuur	**8.065.606**	**8.065.606**
14. Basissubsidie Amateurkunst	137.266	137.266
15. Culturele kernvoorzieningen	7.802.095	7.802.095
- Bibliotheek Hengelo	2.535.634	
- Oyfo	1.906.341	
- Schouwburg Hengelo	2.111.561	
- Poppodium Twente	1.248.559	
16. Beeldende kunst	37.313	37.313
- Ateliers '93	6.618	
- SWWK	12.051	
- HeArtpool	14.567	
- MHHK	4.077	
17. Cultureel Erfgoed - musea	21.334	21.334
- Museum Hengelo	17.293	
- Historisch Archief Beckum	2.831	
- Historie Brandweer Hengelo	1.210	
18. overige culturele voorzieningen	16.536	16.536
- Hengelose Oranjevereniging	13.331	
- stiching 4 mei	3.205	
19. Lokale Omroep	51.062	51.062
Onderwijs	**1.880.000**	**1.880.000**
20. Voorschool Hengelo	1.880.000	1.880.000
Sport en Bewegen	**74.241**	**74.241**
21. Sportkennismaking	15.000	
22. Deskundigheidsbevordering	17.500	
23. Sporten met een beperking	26.741	
24. Duurzaamheid	15.000	
25. FBK Games	**65.000**	**65.000**
Welzijn	**1.976.149**	**1.976.149**
26. Wijkwelzijnswerk	1.976.149	
Zorg	**1.149.630**	**1.149.630**
27. Maatschappelijke opvang, begeleiding en bemoeizorg	1.126.287	
- preventie GGZ problematiek	411.643	
- inloop en begeleiding ma opvang	514.054	
- bemoeizorg	200.590	
28. Thuis in de buurt	23.343	
Totaal	**13.578.523**	**13.578.523**

7 Financiële overzichten

7.1 Baten en lasten 188
7.2 Algemene dekkingsmiddelen 191

7.1 Baten en lasten

7.1.1 Totaal overzicht baten en lasten

Totaaloverzicht (bedragen × € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	320.160	322.582	312.918	314.696	311.954	299.506
Onttrekkingen aan reserves	19.811	13.863	9.435	3.969	3.335	2.494
Baten	**339.971**	**336.445**	**322.353**	**318.665**	**315.289**	**302.001**
Lasten	-301.010	-331.742	-314.907	-315.591	-312.019	-298.629
Toevoegingen aan reserves	-24.620	-4.703	-7.348	-3.120	-3.400	-3.365
Lasten	**-325.631**	**-336.445**	**-322.255**	**-318.711**	**-315.419**	**-301.993**
Resultaat na bestemming	**14.340**	**0**	**98**	**-46**	**-130**	**7**

7.1.2 Baten en lasten per programma

Baten en lasten per programma	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Resultaat voor bestemming						
Baten						
1 Veiligheid	138	81	84	84	84	84
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	1.019	1.052	1.083	1.083	1.083	1.083
3 Economie	2.099	4.383	3.938	3.935	3.724	4.001
4 Onderwijs	2.010	3.636	3.299	3.231	3.231	3.231
5 Sport, cultuur en recreatie	4.430	5.286	6.200	6.217	6.228	6.127
6 Sociaal domein	68.628	51.439	48.295	46.642	46.325	46.000
7 Volksgezondheid en milieu	21.939	20.852	21.675	21.844	21.980	22.281
8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	16.798	32.882	20.916	26.779	25.226	12.935
9 Bestuur en ondersteuning	203.099	202.970	207.428	204.881	204.072	203.764
Baten	**320.160**	**322.582**	**312.918**	**314.696**	**311.954**	**299.506**
Lasten						
1 Veiligheid	-9.027	-9.283	-9.378	-9.378	-9.378	-9.374
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-9.591	-10.693	-10.365	-10.528	-10.699	-10.922
3 Economie	-3.337	-5.508	-4.997	-4.994	-4.783	-5.060
4 Onderwijs	-9.318	-12.939	-11.285	-10.871	-10.875	-10.805
5 Sport, cultuur en recreatie	-25.768	-26.716	-26.297	-26.228	-26.249	-26.215
6 Sociaal domein	-159.072	-156.652	-152.448	-148.811	-146.963	-145.349
7 Volksgezondheid en milieu	-24.831	-22.446	-23.118	-23.203	-23.372	-23.687
8 VVolkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-10.536	-36.935	-23.922	-29.155	-27.110	-14.515
9 Bestuur en ondersteuning	-49.531	-50.570	-53.096	-52.425	-52.590	-52.702
Lasten	**-301.010**	**-331.742**	**-314.907**	**-315.591**	**-312.019**	**-298.629**
Resultaat voor bestemming	**19.149**	**-9.160**	**-1.989**	**-896**	**-65**	**878**
Mutaties reserves						
Onttrekkingen aan reserves						
9 Bestuur en ondersteuning	19.811	13.863	9.435	3.969	3.335	2.494
Onttrekkingen aan reserves	**19.811**	**13.863**	**9.435**	**3.969**	**3.335**	**2.494**
Toevoegingen aan reserves						
9 Bestuur en ondersteuning	-24.620	-4.703	-7.348	-3.120	-3.400	-3.365
Toevoegingen aan reserves	**-24.620**	**-4.703**	**-7.348**	**-3.120**	**-3.400**	**-3.365**
Mutaties reserves	**-4.810**	**9.160**	**2.088**	**849**	**-65**	**-870**
Resultaat na bestemming	**14.340**	**-**	**98**	**-46**	**-130**	**7**

7.1.3 Incidentele baten en lasten 2022 - 2025

Taakveld	Omschrijving (bedragen * 1.000; - = nadeel)	2022	2023	2024	2025
	Totaal programma 1	**-**	**-**	**-**	**-**
	Totaal programma 2	**-**	**-**	**-**	**-**
	Totaal programma 3	**-**	**-**	**-**	**-**
4.2	Incidentele lasten onderwijshuisvesting (uit algemene reserve; zaaknummer 2452911)	-279			
4.2	Verrekening gemeentefondsuitkering speciaal onderwijs	-310			
	Totaal programma 4	**-589**	**-**	**-**	**-**
5.1	Special Olympics (ten laste van algemene reserve; zaaknummer 2452922)	-58			
5.7	Maai en Zaaibeleid incidentele kosten (22-NB-5.6b)	-62	-25	-10	-25
	Totaal programma 5	**-120**	**-25**	**-10**	**-25**
6.1	Innovatiebudget (zaaknummers 3045071 en 3166544)	-517	-113		
6.1	Eenzaamheid (22-NB-6.6)	-25			
6.1	LHBT (20-NB-6.3)	-30			
6.1	Toegankelijkheid (Kadernota 2022-2025 amendement C01-A01)	-53			
6.3	Uitvoering Tozo werkzaamheden 2022-2026 (22-FP-6.9)	-2.311	-1.478	-1.348	-729
6.3	(Extra) toetsers of toetsing Participatiewet (22-FP-6.12)	-44			
6.81	Geëscaleerde zorg 18+ bijdrage Beschermd Wonen (22-FP-6.3)	1.000			
6.81	Geëscaleerde zorg 18+ voorbereiding decentralisatie Beschermd Wonen (22-NB-6.4)	-79			
	Totaal programma 6	**-2.059**	**-1.591**	**-1.348**	**-729**
7.4	Uitbreiding subsidieregeling groene daken (22-NB-7.2)	-10			
7.4	Bodemsanering (zaaknummer 2044397)	-168			
	Totaal programma 7	**-178**	**-**	**-**	**-**
8.1	Grondzaken algemeen (zaaknummer 3250105))	-3.755	-1.632	-1.518	-1324
8.1	Grondzaken algemeen (zaaknummer 3250105)	2.397	604	841	950
8.3	Spoorzone en stedelijke ontwikkeling (22-NB-8.3)	-125	-125		
8.3	Aanpak reductie retailmeters buiten de structuur/transformatie winkels in wonen (22-NB-3.1)	-32	-16		
8.3	Invoeringskosten Omgevingswet (18-FP-5.4;19-FP-8.2): (22-FP-8.1 en 22-NB-8.1)	-283			
	Totaal programma 8	**-1.798**	**-1.169**	**-677**	**-374**
diversen	Personeelsbudget (incidentele formatie)	-69	-18		
0.63	Klantvriendelijk handhaven (22-NB-2.2)	-30	-30		
0.7	Gemeentefonds - LHBT (20-NB-6.3)	20			
0.7	Gemeentefonds - Versterking omgevingsdiensten (zaaknummer 3127882)	19	19	19	
0.8	Onvoorzien incidenteel (22-FP-9.7)	-141	-116	-91	-66
0.8	Stelpost - Motiemarkt (Kadernota 2022-2025: amendement C01-M08)	-50			
0.8	Stelpost kunst - en cultuurnota 2021-2024 (22-NB-5.1)	-40	-40	-40	
0.8	Stelpost gemeentefonds - Versterking omgevingsdiensten (zaaknummer 3127882)	-19	-19	-19	
0.8	Generatiepact	-71	-43	-27	

Taakveld	Omschrijving (bedragen * 1.000; - = nadeel)	2022	2023	2024	2025
0.10	Onttrekking reserve organisatieontwikkeling (generatiepact)	71	43	27	
0.10	Reserve bodemsanering (zaaknummer 2044397)	168			
0.10	Algemene reserve - Kaderbrief 2019-2022	-2.786			
0.10	Algemene reserve - Incidentele onttrekking Kadernota 2020-2023 (dekkingsmaatregel Kadernota 2020-2023)	1.397			
0.10	Algemene reserve - Onttrekking beklemde deel AR-innovatie (20-NB-6.4)	500	500		
0.10	Algemene reserve - Voorzet inzet middelen innovatie, preventie en versnelling (zaaknummer 3052787)	152	-126		
0.10	Algemene reserve - Beleidsprogramma sociaal 2021-2025 (zaaknummer 3175020)	-151	-264		
0.10	Algemene reserve - Sluitend maken Beleidsbegroting 2020-2023	205	-540		
0.10	Algemene reserve - Incidentele lasten onderwijshuisvesting (zaaknummer 2452911)	279			
0.10	Algemene reserve - Special Olympics (zaaknummer 2452922)	58			
0.10	Algemene reserve - Toevoeging algemene reserve (Oyfo/ Wilhelminaschool) Beleidsbegroting 2021-2024	-1.227			
0.10	Algemene reserve - Toegankelijkheid (Kadernota amendement C01-A01)	53			
0.10	Algemene reserve - Motiemarkt (Kadernota 2022-2025: amendement C01-M08)	50			
0.10	Bestemmingsreserve projecten bestemmming jeugdwerkloosheid (20-FP-6.6)	15	4		
0.10	Reserve ruimtelijke kwaliteit binnenstad - Spoorzone en stedelijke ontwikkeling (22-NB-8.3)	125	125		
0.10	Algemene reserve grondexploitatie - Onttrekkking (zaaknummer 3250105)	3.755	1.632	1.518	1324
0.10	Algemene reserve grondexploitatie - Toevoeging (zaaknummer 3250105)	-2.397	-1.516	-2.462	-2426
0.10	Reserve Tozo - Onttrekking incidenteel meerjarig 2022-2026 (22-FP-6.9)	2.311	1.478	1.348	729
	Totaal programma 9	**2.197**	**1.089**	**273**	**-439**
	Totaal	**-2.547**	**-1.696**	**-1.762**	**-1.567**

In hoofdstuk 4 is het begrotingssaldo gepresenteerd als het verschil tussen de totale lasten en de totale baten. Hierbij is echter geen rekening gehouden met het onderscheid tussen structurele en incidentele baten en lasten. Om de structurele exploitatieruimte te bepalen worden de totale lasten en baten verminderd met de incidentele lasten en baten. De incidentele lasten en baten zijn in bovenstaand overzicht weergegeven. Hierin is te zien dat de totale incidentele lasten in 2022 tot en met 2025 hoger zijn dan de totale incidentele baten, hetgeen voor deze jaren een gunstig/positief effect heeft op het structurele begrotingssaldo. Het uiteindelijk structureel begrotingssaldo wordt gepresenteerd in de paragrafen 4.2 Van Kadernota naar Beleidsbegroting en 6.2.5. Kengetallen, onderdeel 4. Structurele exploitatieruimte.

De lijst van incidentele baten en lasten is tot stand gekomen op basis reeds vastgestelde besluitvorming in uw gemeenteraad. Hierbij gaat het met name om besluiten op basis van Kadernota's en begrotingswijzigingen o.a. naar aanleiding van gemeentefondscirculaires.

7.2 Algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht van algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1. Lokale heffingen	28.703	28.886	29.096	29.276
2. Gemeentefondsuitkering	162.183	160.355	159.389	159.293
3. Dividend	718	718	718	718
4. Saldo financieringsfunctie	1.792	1.510	1.380	1.198
5. Overige algemene dekkingsmiddelen	382	382	382	382
Totaal	**193.778**	**191.851**	**190.966**	**190.867**

Voor het jaar 2022 is al een rijksbijdrage jeugdzorg van ruim € 1,4 miljoen opgenomen in de algemene uitkering van het gemeentefonds.

De gemeentefondsuitkering is inclusief de stelposten:

- uitkomst onderzoek jeugdzorg (€ 6,3 miljoen in 2022, € 7,0 miljoen in 2023, 6,5 miljoen in 2024 en € 6,0 miljoen in 2025);
- BTW-compensatiefonds voor de jaren 2022-2025 (€ 901.000 jaarlijks).

Zie voor deze stelposten ook de uitgebreide toelichting in paragraaf 4.5.

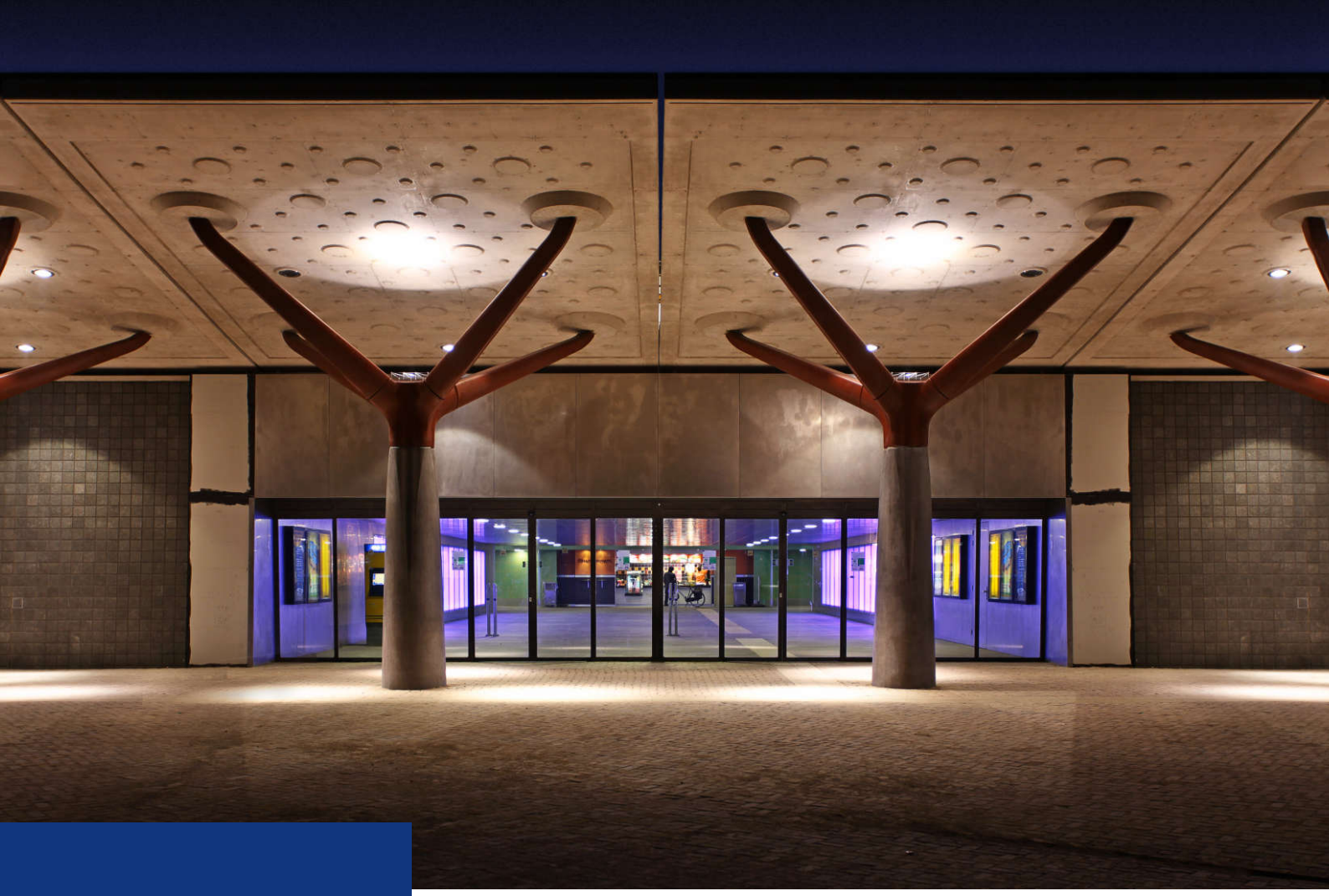

8 Bijlage

8.1	Reserves en voorzieningen	194
8.2	Lasten en baten per taakveld	201
8.3	EMU-saldo	203
8.4	Maatregelenpakket sociaal domein	204
8.5	Verbonden partijen en vertegenwoordiging	211
8.6	Meerjarig investeringsoverzicht	215
8.7	Nieuw beleid	216
8.8	Tarieven sportaccommodaties	217
8.9	Afkortingenlijst en begrippenlijst	221
8.10	Verplichte kengetallen	232
8.11	Global Goals	234
8.12	Amendementen en moties	237

8.1 Reserves en voorzieningen

8.1.1 Mutaties in de reserves

Nr	Reserve	31-12-2021	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2022	vermeer-deringen	vermin-dering	31-12-2023	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2024	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2025
101	Algemene reserve	31.607	4.018	2.542	33.083	671	236	33.518	5	-	33.523	5	-	33.528
150	Algemene reserve grondexploitatie	6.726	3.209	3.855	6.080	2.329	1.732	6.677	3.275	1.618	8.334	3.239	1.424	10.149
	Algemene reserves	**38.333**	**7.227**	**6.397**	**39.163**	**3.000**	**1.968**	**40.195**	**3.280**	**1.618**	**41.857**	**3.244**	**1.424**	**43.677**
310	Reserve centraal opleidingsbudget	100	-	-	100	-	-	100	-	-	100	-	-	100
311	Reserve communicatiebeleid	16	-	-	16	-	-	16	-	-	16	-	-	16
313	Vereveningsreserve binnenstad	200	-	-	200	-	-	200	-	-	200	-	-	200
314	Reserve ruimtelijke kwaliteit binnenstad	322	-	125	197	-	125	72	-	-	72	-	-	72
320	Reserve dekking kapitaallasten	2.562	-	124	2.438	-	128	2.310	-	128	2.182	-	128	2.054
327	Reserve vastgoedbedrijf	3.093	-	134	2.959	-	134	2.825	-	124	2.701	-	124	2.577
328	Reserve duurzaamheid	173	-	-	173	-	-	173	-	-	173	-	-	173
329	Reserve fietspadenplan	155	-	-	155	-	-	155	-	-	155	-	-	155
332	Reserve bodemsanering	3.977	90	258	3.809	90	90	3.809	90	90	3.809	90	90	3.809
334	Reserve Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij	4.435	-	-	4.435	-	-	4.435	-	-	4.435	-	-	4.435
335	Reserve TOZO	6.600	-	2.311	4.289	-	1.478	2.811	-	1.348	1.463	-	729	734
371	Reserve decentralisatie-uitkeringen	991	-	-	991	-	-	991	-	-	991	-	-	991
372	Reserve organisatieontwikkeling	933	30	71	892	30	43	879	30	27	882	30	-	912
374	Reserve groencompensatie bomenverordening	246	-	-	246	-	-	246	-	-	246	-	-	246
375	Reserve projecten bestrijding jeugdwerkloosheid	19	-	15	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-
398	Reserve onderhoud buurtcentra	40	-	-	40	-	-	40	-	-	40	-	-	40
399	Reserve ARI	677	-	-	677	-	-	677	-	-	677	-	-	677
	Bestemmingsreserves	**24.539**	**120**	**3.038**	**21.621**	**120**	**2.002**	**19.739**	**120**	**1.717**	**18.142**	**120**	**1.071**	**17.191**
	Totaal reserves	**62.872**	**7.347**	**9.435**	**60.784**	**3.120**	**3.970**	**59.934**	**3.400**	**3.335**	**59.999**	**3.364**	**2.495**	**60.868**

8.1.2 Aard en reden reserves

Algemene reserve
Gevormd vanuit resultaten van algemene middelen zonder directe bestemming, nodig t.b.v. het weerstandsvermogen van de gemeente (o.a. voor calamiteiten).

Algemene reserve grondexploitatie
Buffer ter afdekking van de risico's grondexploitatie. De bedragen zijn gebaseerd op de herzieningen van de grondexploitaties per 1-1-2021. Bij de verminderingen zijn de begrote mutaties en de claims (winst- en verliesnemingen) verwerkt.

Reserve centraal opleidingsbudget
Niet bestede middelen van het centraal opleidingsbudget worden hierin gedoteerd als buffer voor tegenvallers in reguliere opleidingsbudgetten.

Reserve communicatiebeleid
Reservering bij verkoop van St. Kabeltevee Hengelo met doel deze te besteden ter dekking van kapitaallasten van investeringen op het gebied van informatie- en communicatietechnologie. Besteding dient plaats te vinden ten behoeve van de burgers van de gemeente Hengelo conform de oorspronkelijke doelstellingen van de stichting.

Vereveningsreserve binnenstad
Middelen ter versterking van de kwaliteit van de binnenstad.

Reserve ruimtelijke kwaliteit binnenstad
Ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in de binnenstad o.a. voor de herinrichting van de openbare ruimte van het kernwinkelgebied, het versterken en ondersteunen van de woonfunctie in de binnenstad.

Reserve dekking kapitaallasten
Door de wijziging van de BBV-systematiek, met ingang van 2017, is het niet meer toegestaan om vanuit reserves rechtstreeks een bijdrage te doen om vervolgens over het investeringsbedrag minus bijdrage reserve te gaan afschrijven. De volledige investering moet worden geactiveerd voor investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Voor de oude 'probleemgevallen' en nieuwe gevallen wordt gebruik gemaakt van de dekkingsreserve kapitaallasten. Het gereserveerde bedrag in deze reserve kan worden gebruikt voor de dekking van de jaarlijkse kapitaallasten, die voortvloeien uit de betreffende investeringen.

Op basis van de vastgestelde nota Investerings- en activeringsbeleid gaat de voorkeur bij alle uitbreidings- en vervangingsinvesteringen uit naar het toepassen van de reguliere afschrijvings- en rentesystematiek. Na afloop van de gebruiksduur van het actief vallen de kapitaallasten vrij in de exploitatie en ontstaat er ruimte om een nieuwe vervangingsinvestering met bijbehorende kapitaallasten te ramen.

Reserve vastgoedbedrijf
Bestemd om voor- en nadelige verkoopresultaten op vastgoed te plooien. Daarnaast geeft het jaarlijks financieel rendement en vangt het vermogensrisico op van het gemeentelijk vastgoed.

Reserve duurzaamheid
Om de dekking van (meerjarige) duurzaamheidsopgaven te borgen.

Reserve fietspadenplan
Als correctie op de negatieve boekwaarde van cpl. 42 Fietspadenplan/Duurzaam Veilig is de vermogenstoename ondergebracht in deze reserve.

Reserve bodemsanering
Middelen ter dekking van lasten bodemsaneringen.

Reserve Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij
Bestemd voor de meerjarige besteding van middelen van het project Aardgasvrije Nijverheid. Het betreft een lang lopende inzet om een hele wijk aardgasvrij te maken, waarbij de aard en fasering van besteding op voorhand nog niet volledig bekend is.

Reserve TOZO
In 2020 hebben wij voor 17 opdracht gevende gemeenten de TOZO regeling uitgevoerd. Hiervoor hebben wij bij onze opdracht gevende gemeenten een vergoeding per aanvraag in rekening gebracht en daarmee zijn wij de verplichting aan gegaan om de gehele uitvoering van deze regeling tot en met 2026 uit te voeren.

Reserve decentralisatie-uitkeringen
Vanuit de algemene uitkering afgezonderde middelen ter dekking van uitgaven die gemoeid zijn met decentralisatie-uitkeringen. Het gaat om incidentele middelen voor een beperkte periode.

Reserve organisatieontwikkeling
Bestemd voor de transitie van meer mobiliteit in de organisatie naar een flexibele organisatie met de juiste medewerker op de juiste plek.

Reserve groencompensatie bomenverordening
Egalisatie van baten en lasten bomenverordening.

Reserve projecten bestrijding jeugdwerkloosheid
Bestemd voor projecten ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid die tot en met 2023 lopen.

Reserve onderhoud buurtcentra
Bestemd voor meerjarig onderhoud van buurtcentra. Voorstel wordt gedaan om het restant vrij te laten vallen.

Reserve ARI
Deze reserve was bestemd ter dekking van toekomstige lasten die voortvloeien uit de ARI-investeringen.

8.1.3 Mutaties in de voorzieningen

Nr	Voorzieningen	31-12-2021	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2022	vermeer-deringen	vermin-dering	31-12-2023	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2024	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2025
503	Voorziening pensioen wethouders	7.247	380	265	7.362	380	265	7.477	380	265	7.592	380	265	7.707
512	Voorziening Complexen derden	19.111	235	-	19.346	245	-	19.591	256	-	19.847	267	-	20.114
522	Voorziening wachtgeld Muziekschool re-organisatie	280	-	-	280	-	-	280	-	-	280	-	-	280
523	Voorziening afwikkeling Warmtenet	93	-	-	93	-	-	93	-	-	93	-	-	93
536	Voorziening Samenwerking schoolbesturen Primair Onderwijs	2.307	-	-	2.307	-	-	2.307	-	-	2.307	-	-	2.307
537	Voorziening onderhoud Haven	451	45	128	368	45	78	335	45	103	277	45	85	237
	Verplichtingen en risico's	**29.489**	**660**	**393**	**29.756**	**670**	**343**	**30.083**	**681**	**368**	**30.396**	**692**	**350**	**30.738**
501	Voorziening groot-onderhoud stadhuis	121	111	-	232	111	73	270	111	-	381	111	156	336
527	Voorziening renovatie sportvelden	119	45	52	112	43	42	113	43	42	114	43	42	115
533	Voorziening onderhoud vastgoed	2.950	1.379	420	3.909	1.403	990	4.322	1.385	929	4.778	1.451	1.385	4.844
	Onderhoudsegalisatie	**3.190**	**1.535**	**472**	**4.253**	**1.557**	**1.105**	**4.705**	**1.539**	**971**	**5.273**	**1.605**	**1.583**	**5.295**
508	Voorziening riolering	4.301	2.094	2.100	4.295	2.278	2.200	4.373	2.451	2.300	4.524	2.754	2.400	4.878
510	Voorziening gebiedsgericht grondwaterbeleid	1.754	-	-	1.754	-	-	1.754	-	-	1.754	-	-	1.754
511	Voorziening afval	481	-	-	481	-	-	481	-	-	481	-	-	481
	Derden beklemende middelen	**6.536**	**2.094**	**2.100**	**6.530**	**2.278**	**2.200**	**6.608**	**2.451**	**2.300**	**6.759**	**2.754**	**2.400**	**7.113**
	Totaal voorzieningen	**39.215**	**4.289**	**2.965**	**40.539**	**4.505**	**3.648**	**41.396**	**4.671**	**3.639**	**42.428**	**5.051**	**4.333**	**43.146**

8.1.4 Aard en reden voorzieningen

Voorziening pensioen wethouders
Te verwachten verplichtingen jegens de pensioenen wethouders, waarvan de omvang redelijkerwijs in te schatten is.

Voorziening complexen derden
Voorziening t.b.v. grondcomplexen, waarvan we de administratie niet zelf voeren.

Voorziening wachtgeld Muziekschool reorganisatie
Te verwachten wachtgeldverplichtingen i.v.m. reorganisatie Muziekschool.

Voorziening afwikkeling Warmtenet
Voorziening voor de afwikkeling Warmtenet

Voorziening samenwerking schoolbesturen Primair Onderwijs
Voorziening voor de bijdragen aan de samenwerking van de schoolbesturen primair onderwijs.

Voorziening onderhoud Haven
T.b.v. het toekomstig groot onderhoud van de haven.

Voorziening groot onderhoud stadhuis
T.b.v. groot onderhoud stadhuis op basis van een meerjarige onderhoudsplanning.

Voorziening renovatie sportvelden
T.b.v. het toekomstig groot onderhoud van sportvelden afgezonderde middelen. Aan de voorziening ligt een onderhoudsplan ten grondslag.

Voorziening onderhoud vastgoed
Ter dekking van groot onderhoud van gebouwen. Aan de voorziening ligt een meerjarig onderhoudsplan ten grondslag.

Voorziening riolering
Bestemd voor het in stand en op peil houden van het rioolstelsel alsmede egalisatie van de tarieven rioolheffing.

Voorziening gebiedsgericht grondwaterbeleid
Ter dekking van grondwaterverontreiniging in centrumgebied.

Voorziening afval
Voorziening die is gevormd vanuit toevallige meevallers taakveld afvalverwerking/-verwijdering ten behoeve van egalisatie van mogelijk toekomstige tegenvallers c.q. tarieven.

8.1.5 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 2022 - 2025

Taakveld	Reserves (bedragen * 1.000; - = nadeel)	2022	2023	2024	2025
0.10	Toevoeging reserve bodemsanering	-90	-90	-90	-90
0.10	Onttrekking reserve bodemsanering	90	90	90	90
0.10	Toevoeging reserve organisatieontwikkeling	-30	-30	-30	-30
0.10	Onttrekking reserve vastgoedbedrijf	134	134	124	124
0.10	Toevoeging algemene reserve (rente)	-5	-5	-5	-5
0.10	Toevoeging algemene reserve grondexploitatie	-813	-813	-813	-813
0.10	Onttrekking algemene reserve grondexploitatie	100	100	100	100
0.10	Onttrekking reserve dekking kapitaallasten	124	128	128	128
TOTAAL		**-490**	**-486**	**-496**	**-496**

8.2 Lasten en baten per taakveld

Taakveld	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	6.556	-	-6.556
1.2 Openbare orde en Veiligheid	2.822	84	-2.738
1 Veiligheid	**9.378**	**84**	**-9.294**
2.1 Verkeer, wegen en water	8.199	419	-7.779
2.2 Parkeren	1.208	34	-1.174
2.4 Economische Havens en waterwegen	644	629	-15
2.5 Openbaar vervoer	315	-	-315
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	**10.365**	**1.083**	**-9.283**
3.1 Economische ontwikkeling	374	-	-374
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.250	3.145	-104
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	577	427	-150
3.4 Economische promotie	797	366	-431
3 Economie	**4.997**	**3.938**	**-1.059**
4.1 Openbaar basisonderwijs	20	38	18
4.2 Onderwijshuisvesting	6.143	785	-5.358
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	5.122	2.476	-2.645
4 Onderwijs	**11.285**	**3.299**	**-7.985**
5.1 Sportbeleid en activering	523	57	-466
5.2 Sportaccommodaties	8.500	4.270	-4.230
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	7.129	1.814	-5.315
5.4 Musea	364	-	-364
5.5 Cultureel erfgoed	310	-	-310
5.6 Media	2.644	59	-2.585
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.827	-	-6.827
5 Sport, cultuur en recreatie	**26.297**	**6.200**	**-20.097**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	13.435	795	-12.640
6.2 Wijkteams	5.749	-	-5.749
6.3 Inkomensregelingen	57.309	45.179	-12.130
6.4 Begeleide participatie	12.010	-	-12.010
6.5 Arbeidsparticipatie	6.055	82	-5.973
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.380	-	-2.380
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	25.945	1.239	-24.707
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	24.593	-	-24.593
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	747	1.000	253
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	4.226	-	-4.226
6 Sociaal domein	**152.448**	**48.295**	**-104.153**
7.1 Volksgezondheid	3.072	-	-3.072
7.2 Riolering	8.199	10.503	2.304
7.3 Afval	8.727	10.597	1.871
7.4 Milieubeheer	2.385	36	-2.349
7.5 Begraafplaatsen	736	539	-197
7 Volksgezondheid en milieu	**23.118**	**21.675**	**-1.443**
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.207	85	-1.122
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	19.472	18.817	-655
8.3 Wonen en bouwen	3.243	2.014	-1.229
8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	**23.922**	**20.916**	**-3.006**
0.1 Bestuur	3.923	-	-3.923
0.2 Burgerzaken	2.552	942	-1.610
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.409	1.002	-407
0.4 Ondersteuning organisatie	29.951	2.226	-27.725
0.5 Treasury	9.505	12.015	2.510
0.64 Belastingen Overig	39	863	824
0.63 Parkeerbelasting	69	1.812	1.743
0.61 OZB woningen	922	11.940	11.018
0.62 OZB niet-woningen	117	13.940	13.823

Taakveld	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-	162.183	162.183
0.8 Overige baten en lasten	4.610	505	-4.105
0.10 Mutaties reserves	7.348	9.435	2.088
9 Bestuur en ondersteuning	**60.444**	**216.863**	**156.419**
Totaal	**322.255**	**322.353**	**98**

8.3 EMU-saldo

Het Rijk en de decentrale overheden hebben afgesproken een macro EMU-norm van -0,4% van het bruto binnenlands product per jaar te hanteren voor de periode van 2019 tot en met 2022. Dit betekent, dat de lokale overheden samen in hun uitgaven de inkomsten met niet meer dan 0,4% mogen overschrijden. Het aandeel voor gemeenten hierin is 0,27%.

De basis voor het maken van afspraken over de balans tussen inkomsten en uitgaven ligt in de afspraken die in de Europese Unie zijn gemaakt. Deze zijn gericht op het voorkomen van een te grote staatsschuld. Al in 1997 is in het "Stabiliteits- en Groeipact" afgesproken dat begrotingen van overheden in evenwicht moeten zijn en dat in de groei daar naartoe het begrotingstekort maximaal 3% van het bruto binnenlands product mag bedragen.

Er liggen geen sancties onder deze afspraken. We worden niet beoordeeld op de balans in enig jaar, maar wel op de bijdrage aan het voorkomen van een overheidstekort op langere termijn. Kortom: we mogen niet jaar op jaar meer uitgeven, dan we binnen krijgen.

Het verloop van het EMU-saldo is als volgt:

		2022	2023	2024	2025
1.	***Mutaties financiële activa***				
1a.	(+)Financiële vaste activa	-16.633	-11.643	-16.294	-1.603
1b.	(+)Uitzettingen	16.505	8.995	2.047	8.000
1c.	(+)Liquide middelen	2.361	5	-27	-100
1d.	(+)Overlopende activa	-	-	-	-
2.	***Mutaties financiële passiva***				
2a.	(-) Vaste schuld	-19.011	-24.022	-35.656	-14.447
2b.	(-) Vlottende schuld	-13	-	-	-
2c.	(-) Overlopende passiva	-	-	-	-
3.	***Verwachte boekwinst***				
3a.	(-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	-	-	-	
	Berekend EMU-saldo	**21.257**	**21.379**	**21.382**	**20.744**

EMU Saldo referentiewaarde	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
EMU-saldo volgens berekening	21.257	21.379	21.382	20.744
EMU-SALDO referentiewaarde	-10.739	-10.739	-10.739	-10.739
EMU-saldo blijft onder referentiewaarde	31.996	32.118	32.121	31.483

Uit het overzicht blijkt dat we met positieve kasstromen bijdragen aan een positief emu-saldo.

Mede door de afgelopen turbulente periode, waarin we door het coronavirus werden verrast, hebben we een relatief beleidsarme begroting gepresenteerd, waarin we vooral geen beslag op de toekomst hebben gelegd. Dat is terug te zien in het overzicht hierboven.

Hierbij moet wel in acht worden genomen, dat we geen bedragen opnemen voor investeringen, die nog niet zijn goedgekeurd. Er zullen besluiten volgen in de komende 4 jaren, die leiden tot investeringen en uitgaven die het positieve beeld weer deels teniet doen.

Het positief beeld wordt ook beïnvloed doordat we positieve kasstromen uit de grondexploitaties verwachten. De baten uit de grondexploitaties worden niet altijd behaald in de jaren waarin ze zijn voorzien.

8.4 Maatregelenpakket sociaal domein

Financiële opgave

Er zijn op korte termijn maatregelen nodig, om de tekorten binnen Jeugdhulp en Wmo terug te dringen. Bij het vaststellen van de Kadernota 2022 – 2025 hebben gemeenteraad en college aangegeven dat zij er van uitgaan dat het Rijk een deel van de stijgende kosten in het sociaal domein de komende jaren zal compenseren. Aanvullend heeft de gemeenteraad bij het vaststellen van de Kadernota 2022 – 2025 ingestemd met een bezuinigingsopgave binnen de Wmo en Jeugdwet. Waarbij we vooral sturen op volumebeheersing en beperking waardoor er in de toekomst minder en/of minder zware ondersteuningstrajecten voor zowel jeugd als Wmo nodig zijn. Daarbij zetten we in op maatregelen die leiden tot demping van de volumegroei die we in onze prognoses zien (autonome groei en groei door corona) en het verminderen van reeds ingezette zorg en ondersteuning. Deze maatregelen gezamenlijk moeten leiden tot de besparing van in totaal € 2,43 miljoen voor 2022.

In het hoofdstuk over Centrale Thema's van deze Beleidsbegroting stonden we al even stil bij het beleidsprogramma Sociaal 2021 - 2025 (hoofdstuk 5, paragraaf 5.1.3) met de vijf opgaven voor de komende periode. De besparingsmaatregelen voor 2022 zoals beschreven in deze bijlage, zijn een uitwerking van de eerste drie opgaven: vormgeven van de integrale toegang en regie, inzetten op preventie en vroegsignalering en het vormgeven van toekomstige voorzieningen. Aanvullende maatregelen voor 2023 en verder worden meegenomen in de volgende Kadernota.

Het college verwacht met de ingestelde maatregelen en de extra rijksmiddelen de bezuinigingsopgave voor 2022 te realiseren. Mocht dit onverhoopt niet lukken, dan stellen wij voor het tekort op te vangen met het deel van de Algemene Reserve dat is bestemd voor het sociaal domein.

Inhoudelijk en beleidsmatig kader

De afgelopen jaren heeft de gemeente Hengelo bij de uitvoering van met name de Jeugdhulp en Wmo (veel) meer uitgegeven dan dat daarvoor vanuit het rijk vergoed werd. Dat is grotendeels te verklaren door een toenemende vraag. Met name bij de Jeugdhulp zetten we langere en zwaardere hulp in dan vooraf gedacht. Er zijn meer mensen die aankloppen voor ondersteuning vanuit de Wmo, bijvoorbeeld als gevolg van het landelijke abonnementstarief voor huishoudelijke ondersteuning.

Hengelo is hierin niet uniek: dit speelt ook bij andere gemeenten. En het is ook niet 'nieuw': al eerder heeft de gemeenteraad ingestemd met een pakket aan maatregelen om de kosten in het sociaal domein meer in balans te brengen met de inkomsten. We moeten echter constateren dat de maatregelen tot op heden niet het gewenste effect hebben gehad: de kosten blijven stijgen. Om deze trend te doorbreken moeten er harde keuzes gemaakt worden, binnen de kaders zoals die in de Kadernota door de raad zijn meegegeven. Daarbij worden meer dan voorheen de grenzen van het juridisch kader opgezocht.

In deze Beleidsbegroting leest u daarvoor een samenhangend pakket aan maatregelen. Deze maatregelen kunnen daarom niet los van elkaar en eerdere maatregelen, waaronder de maatregelen gericht op innovatie, preventie en versnelling, worden gezien. De voorgestelde maatregelen zijn een verdieping of nadere uitwerking van vastgestelde (beleids)kaders, waaronder het beleidsprogramma Sociaal 2021– 2025 en de Kadernota 2022-2025.

In het onderstaande is schematisch weergegeven hoe de maatregelen samenhangen met de ontwikkelopgaven:

	Maatregel	***Ontwikkelopgave***
1	Maxkader Wmo	Vormgeven integrale toegang en regie
2	Doorstroom naar de WLZ	Vormgeven integrale toegang en regie
3	Brede vraagverheldering	Vormgeven integrale toegang en regie
4	Toepassen doorbraakmethode	Vormgeven integrale toegang en regie/ Inzetten op preventie en vroegsignalering
5	Lobby afschaffen abonnementstarief	
6	Versterken preventie (schoolzorg ondersteuners en POH)	Inzetten op preventie en vroegsignalering
7	Vroegsignalering schuldhulpverlening	Inzetten op preventie en vroegsignalering
8	Lagere vervoerskosten/ meer voorzieningen in wijk	Vormgeven toekomstbestendige voorzieningen (inkoop)

Het maatregelenpakket 2022 richt zich dus in het bijzonder op de eerste 3 opgaven.

Om volumebeheersing en –beperking te realiseren zetten we in op maatregelen waarmee:

- Preventief werken op vindplekken in de stad versterkt wordt.
- Het normale leven centraal gesteld wordt. Concreet betekent dit dat we met inwoners nog beter gaan kijken wat hun vraag precies is: wat speelt er, waar heeft iemand zorgen over, mogen (en kunnen) die zorgen er ook even zijn en wat kan iemand doen om die zorgen op te lossen, eventueel met zijn netwerk? We zijn er ons er van bewust dat situaties verschillen als wel de kracht van iemands netwerk. En dat er grenzen zitten aan de hulp die vanuit iemand netwerk geboden kan worden. Daarbij weten we ook dat geïndiceerde zorg altijd nodig zal blijven, maar niet elke situatie heeft geïndiceerde zorg nodig.
- Bij geïndiceerde zorg kritisch gekeken wordt naar de zwaarte van de zorginzet. Concreet betekent dit dat we bij geïndiceerde zorg alert zijn en actief sturen op alternatieven die bestaan uit combinaties van geïndiceerde zorg met voorliggende voorzieningen of hulp vanuit het netwerk. En of situaties inmiddels zo zwaar zijn, dat inwoners beter vanuit de WLZ ondersteund kunnen worden.
- Alternatieven voor bestaande zorg en ondersteuning worden georganiseerd die goedkoper of meer nabij beschikbaar zijn (ter voorkoming van vervoerskosten).

De voorgestelde maatregelen

Maatregel 1. Maximaal 4 uur of 4 dagdelen in de Wmo

Binnen de Wmo is de norm gesteld op 4 uur begeleiding en/of 4 dagdelen dagbesteding (het zogenoemde normenkader). Wij hebben geconstateerd dat deze interventie rondom het normenkader de juiste weg is geweest en hier ook op in is gezet. Wij handelen binnen de kaders van de wet- en regelgeving, de situatie van onze inwoners staat centraal en indicaties zijn op maat en conform juiste 'zorgzwaarte'. Alleen merken we ook dat de verbinding tussen geïndiceerde zorg en voorliggende voorzieningen niet altijd tot stand kwam. Hierdoor nam het beroep op geïndiceerde zorg niet af. Met het max kader geven wij hernieuwde aandacht aan het normenkader, met daarbij ook zorg en aandacht voor mogelijke alternatieven in het voorliggend veld. Niet alle ondersteuning hoeft geïndiceerde zorg te zijn. Door het voorliggend veld te versterken, biedt dit mogelijkheden om bijvoorbeeld in de eigen wijk (een deel van de) ondersteuning te vinden die nodig is vanuit de ondersteuningsvraag. Maatwerk kan ook geleverd worden door de verbinding met het voorveld te zoeken, aansluiting te vinden bij bestaande (wijk) netwerken en verenigingen en het inzetten van vrijwilligers bij lichte ondersteuning. Het uitgangspunt blijft: zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig waarbij de situatie van onze inwoners centraal blijft staan. Hierdoor zullen er altijd uitzonderingen blijven bestaan. Als uit onderzoek blijkt dat een inwoner écht meer dan 4 uur begeleiding en/ of 4

dagdelen dagbesteding nodig heeft, dan is hier nog steeds een mogelijkheid toe. Op dit moment vindt die afweging ambtelijk plaats. Deze werkwijze passen we aan, waarbij het college de afwijkende afweging zal maken. Het normenkader wordt met deze maatregel omgezet naar een maximaalkader. De organisatie heeft dan mandaat tot maximaal 4 uur begeleiding en/of 4 dagdelen Wmo. Alles wat daarboven nodig is wordt een bestuurlijke afweging en daarmee dus ook echt een uitzondering.

Het max kader zal vanaf 1 januari 2022 voor alle nieuwe aanvragen gelden, en daarnaast zijn er momenteel 170 bestaande cliënten die boven het max kader zitten en geherindiceerd zullen worden. Met deze cliënten zullen gesprekken worden gevoerd en zal waar mogelijk gezorgd worden voor een soepele overgang naar de nieuwe situatie. De verwachting is dat deze gesprekken uiterlijk 1 juli 2022 afgerond zullen zijn.

Maatregel 2. Doorstroom naar de Wlz

Op dit moment is er een kleine groep inwoners, die intensieve hulp ontvangt vanuit gemeentelijke Wmo. Hier zijn hoge kosten mee gemoeid. De landelijke Wet langdurige zorg (Wlz) is de aangewezen wettelijke voorziening voor mensen die zware en intensieve zorg nodig hebben. Hierbij geldt wel dat er een goede onderbouwing moet zijn wil iemand toegelaten worden, dit gebeurt op dit moment ook binnen de WMO. Zolang inwoners niet worden toegelaten in de WLZ door de indicatie steller (CIZ), waar op dit moment veel wachtlijsten zijn, betalen wij de rekening voor de (overbrugging) zorg. Op dit moment ‘accepteren’ wij nog de zorgplicht voor inwoners die om welke reden dan ook de voorkeur geven aan hulp en ondersteuning vanuit de gemeente, terwijl ze recht hebben op de Wlz. De gemeente Hengelo wil niet permanent optreden als vervanger van de Wet langdurige zorg (Wlz). Wij gaan daarom die cliënten benaderen die in aanmerking komen voor een Wlz-indicatie. Hierbij gaan wij hen ondersteunen in het doen van de Wlz-aanvraag. Wettelijk is het Zorgkantoor (CIZ) verantwoordelijk voor de cliënt vanaf het moment dat de Wlz-indicatie is afgegeven. Dan moet het Zorgkantoor een voorziening gaan bieden, ook als er nog geen plaats is in een instelling. Hoewel dit een voor de hand liggende maatregel is, is de uitvoering niet eenvoudig en zullen we mogelijk onverwachte zaken tegenkomen. Momenteel wordt met de juridische afdeling onderzocht hoe (gemaakte) overbruggingskosten kunnen worden teruggevorderd bij het zorgkantoor.

Naar schatting betreft het 20 – 30 inwoners die in aanmerking komen voor een Wlz-indicatie. Er van uitgaande dat dit vaak zwaardere ondersteuning betreft, wordt een besparingspotentieel van circa € 30.000 – € 40.000 verwacht per cliënt.

Maatregel 3. Brede Vraagverheldering met het normale leven als uitgangspunt

Problemen hebben vaak met elkaar te maken. De gemeente is bezig met het ontwikkelen van een integrale toegang en een brede vraagverheldering, zodat snel duidelijk is waar de kern van het probleem zit. Bovendien werken alle hulpverleners hierdoor beter samen, zodat problemen sneller en beter opgepakt kunnen worden. Daarmee voorkomen we dat later een duur zorgtraject nodig is.

Deze maatregel is niet nieuw. Wel leggen we meer nadruk op normalisatie en zelfredzaamheid. In het gesprek met de inwoners stellen we het ‘gewone leven’ centraal; problemen en tegenslag horen bij het leven. We gaan het gesprek aan over wat de inwoner nodig heeft om weer op eigen kracht verder te kunnen. Beeldvorming is hierin heel belangrijk: inwoners zijn op dit moment gewend om vrij eenvoudig ondersteuning of zorg te ontvangen. We moeten dit beeld bijstellen naar een meer realistisch verhaal. Verwachtingsmanagement is van belang waarbij we wel de inwoner het juiste alternatief willen bieden. We hebben intern met de afdelingen uit het sociaal domein de afgelopen periode hard gewerkt aan het ontwikkelen van de brede vraagverheldering, die we gaan inzetten bij intakes met nieuwe aanmeldingen. Zowel binnen de WMO en jeugd als bij Werk en inkomen. De brede vraagverheldering helpt ons om de situatie van een inwoner sneller en beter in beeld te brengen waardoor we in een vroeg stadium samen met de inwoner naar oplossingsmogelijkheden kunnen kijken. Dit helpt ons en de inwoner om tijdig (kort) in te grijpen zodat in de toekomst er geen beroep op zwaardere ondersteuning gedaan hoeft te worden.

Maatregel 4. Doorbraakmethode

De Doorbraakmethode wordt vanuit het Rijk ingevoerd en focust op het leveren van persoonlijk maatwerk met de grootste effectiviteit. Uit ervaringen in andere steden weten we dat met deze methode direct kosten bespaard kunnen worden en dat het met name effectief is voor 'de duurste multi-probleemhuishoudens'. In Hengelo gaat het daarbij om circa 1,2 % van alle Hengelose huishoudens, die circa 30% van de middelen in het sociaal domein benutten. De Doorbraakmethode vraagt een integrale samenwerking en heeft dus ook betrekking op zowel Wmo, als Jeugd en Participatie. Door het inzetten van de doorbraakmethode kunnen we zelf meer regie voeren op de instroom en de uitstroom binnen het sociaal domein. Hierbij zullen de inwoners merken dat we meer maatwerk toepassen waardoor ze minder lang afhankelijk zijn van de ondersteuning van de gemeente. Het draagt tevens bij aan de volumebeperking en beheersing binnen het sociaal domein.

Wij verwachten dat er in 2022 circa 60 tot 75 casussen in aanmerking komen voor de Doorbraakmethode, wat een besparing van circa € 1.800 per casus oplevert. Dit bedrag is gebaseerd op eigen ervaringen en de ervaringen met de methode in andere gemeenten.

Maatregel 5. Lobby afschaffing abonnementstarief

Het landelijke abonnementstarief heeft ervoor gezorgd dat veel meer mensen een aanvraag bij de gemeente hebben gedaan voor Huishoudelijke Ondersteuning. Dit heeft sinds 2019 gezorgd voor een stijging van de kosten van € 1,3 miljoen per jaar. Aangezien het een landelijke regeling is, kunnen we dit als Hengelo niet afschaffen. Uiteraard zetten we de lobby richting Den Haag voor afschaffing onverminderd door. We verwachten echter niet dat dit op korte termijn zal gebeuren, mede door de huidige kabinetsformatie. Het college wil proberen om de instroom op Huishoudelijke Ondersteuning met ingang van 2022 te beperken, onder andere door toepassen van maatregel 3. Maar er kan pas echt bezuinigd worden op de Huishoudelijke Ondersteuning als het abonnementstarief van de baan is.

Maatregel 6. Uitbreiden team Jeugd

We willen de jeugd en Hengelose gezinnen zo snel en zo goed mogelijk dicht bij huis helpen bij hun vraagstukken. Daarvoor willen we onder meer onze werkwijze met schoolondersteuners en praktijkondersteuners bij de huisartsen verbreden en verbeteren. Deze preventieaanpak is een voortzetting van de door ons in 2019 vastgestelde Preventievisie Jeugd. We hebben gezien dat deze preventieve aanpak effect heeft en willen nu nog een stap verder naar voren maken.

De ondersteuners zijn nu al aanwezig op de zogenoemde vindplekken in de wijken en worden al gefinancierd door de gemeente Hengelo. Deze aanpak gaan we uitbouwen, waarbij de ondersteuners in dienst komen van de gemeente Hengelo. Op die manier zorgen we voor een nog betere kennisuitwisseling en samenwerking met alle partners in de wijk. Door jeugd en gezinnen vroegtijdig de juiste hulp en ondersteuning te bieden willen we zwaardere en intensievere hulp voorkomen en beperken.

Maatregel 7. Vroegsignalering hulpverlening

Ook op dit onderdeel hebben we al de nodige resultaten geboekt. Hulpverleners van BudgetAlert helpen inwoners met (dreigende) schulden weer 'in control' te komen. Dit brengt rust in het huishouden, waardoor andere hulpverlening beter verloopt en effectiever is. Bovendien besparen we zo doordat het aantal schuldhulpdossiers daalt door deze vroegsignalering en preventieve aanpak.

Maatregel 8. Vervoerskosten

We zien met name in de Wmo hoge vervoerskosten, doordat voorzieningen voor bepaalde doelgroepen niet in Hengelo beschikbaar zijn. De gemeente wil meer zogenoemde voorliggende voorzieningen in de wijk en buurt organiseren. Denk daarbij aan een koffieochtend voor eenzame ouderen. Als deze voorzieningen op orde zijn, nemen de kosten voor vervoer waarschijnlijk ook af.

Financieel effect

Voor wat betreft het max kader, de doorstroom naar de Wet langdurige zorg (Wlz) en het toepassen van de doorbraak methode geven wij hieronder een cijfermatige onderbouwing van het te verwachten financieel effect. In de onderstaande figuur zijn de bij de betreffende maatregelen genoemde schattingen omgezet in een visueel overzicht van de potentiële maximale besparing (x € 1.000).

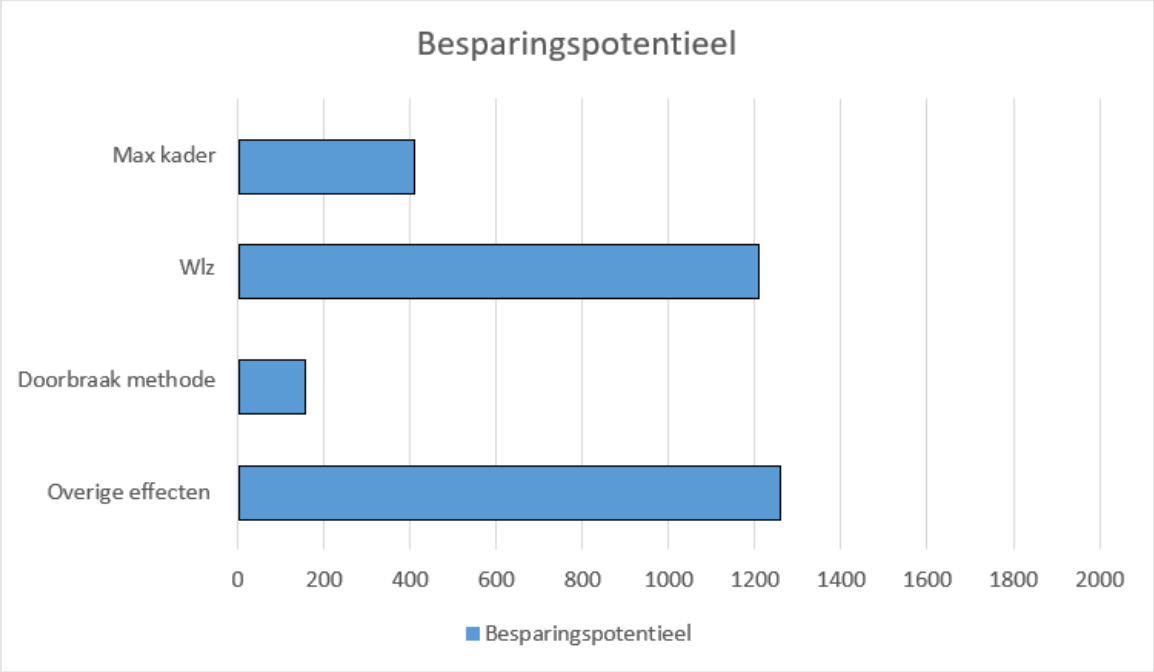

Met de categorie overige effecten, wordt gedoeld op het dempende effect van de 8 maatregelen tezamen op nieuwe instroom. Met de maatregelen tezamen verwachten wij in totaal € 2,43 miljoen te besparen.

De kern van de aanpak is om te draaien aan de knoppen waar wij als gemeente invloed op hebben. Tegelijkertijd hebben wij te maken met een groot aantal afhankelijkheden die moeilijk tot niet te beïnvloeden zijn, zoals: gevolgen voor landelijke wet- en regelgeving (bijvoorbeeld het abonnementstarief), verwijzingen vanuit andere instanties (b.v. rechterlijke uitspraken of huisartsen), en bekostiging vanuit het Rijk (en de onduidelijkheid daarover).

Impact maatregelen voor de inwoners

De opdracht is helder en duidelijk. We moeten de kosten in het sociaal domein terugdringen, om een (financieel) gezonde gemeente te blijven. Want alleen dan kunnen we ook de komende jaren de mensen die dat nodig hebben écht ondersteunen. En het is natuurlijk niet alleen maar *minder*: we willen op termijn ook geld besparen door de ondersteuning *anders* vorm te geven. Zo willen we met maatregelen eerder signaleren en ondersteuning en zorg organiseren in een lichtere vorm en dichter bij huis om ondersteuning meer laagdrempelig aan te bieden en zwaardere zorginzet te voorkomen.

Maar feit is wel dat de maatregelen veranderingen in zorginzet betekenen dat (in eerste instantie) niet door iedereen als prettig ervaren zal worden. Veranderingen leiden vaak tot onzekerheid, verdriet of zelfs boosheid. Het is belangrijk dat we hier oog en oor voor hebben.

Om een gevoel te krijgen bij wat door de maatregelen in de praktijk verandert en wat de impact hiervan is, schetsen we hieronder enkele voorbeelden:

- Een oudere dementerende meneer die bij zijn vrouw thuis woont, gaat op dit moment acht dagdelen naar de zorgboerderij. Tijdens die dagdelen wordt meneer goed begeleid en wordt zijn vrouw ontlast. Na invoering van de maatregel zullen we straks bij dit echtpaar op huisbezoek gaan, om ze uit te moeten leggen dat we de huidige ondersteuning zullen aanpassen. In dit gesprek zullen we de mogelijkheid verkennen om meneer nog maar vier dagdelen naar de zorgboerderij te laten gaan, aangevuld met een aantal dagdelen naar het wijkcentrum waar meneer aan activiteiten kan deelnemen. Mocht dit geen optie zijn omdat deze ondersteuning te licht is, zal met het echtpaar gesproken worden over de inzet van zorg vanuit de WLZ omdat meneer écht 24 uur per dag zorg en ondersteuning nodig heeft. Voor veel oudere echtparen is dat een lastig gesprek, omdat ze bang zijn uiteindelijk gescheiden te worden, omdat één van beiden eigenlijk beter af is in een verzorgingstehuis.

- Een jonge man heeft te maken met een lichte psychische stoornis, wat zich vooral uit in angst voor grote groepen. Hij krijgt nu ondersteuning thuis, waarbij hij samen met een hulpverlener op stap gaat om boodschappen te doen, of om samen een activiteit te ondernemen. Ook is hij langzaam bezig om zijn sociale vaardigheden te verbeteren, dankzij een aantal dagdelen dagbesteding bij een fietsenwerkplaats. Ook met hem gaan we na invoering van de maatregelen het gesprek aan, om aan te geven dat we zijn ondersteuning anders willen vormgeven. Juist voor deze man zijn vaste aanspreekpunten van belang, waarmee hij inmiddels een vertrouwensband heeft opgebouwd. De jonge man zal samen met zijn consulent gaan kijken naar alternatieven in het voorliggend veld die we hebben georganiseerd bij Wijkracht en in verschillende wijkcentra. We zetten in op een overgangsfase zodat hij kan wennen aan de nieuwe situatie zodat hij niet in een sociaal isolement terug zal vallen.

Door het inzetten van de doorbraakmethode willen we effectief maatwerk gaan leveren waarbij we de focus leggen op doelmatigheid. Voorbeeld:

- Een vrouw met kinderen belandt door huiselijk geweld op straat. Ze vraagt urgentie voor een huurhuis, maar heeft een restschuld op haar vorige woning. Met een ongeregelde schuld krijg je geen urgentie. En om de schuld te regelen, heeft ze een vast adres nodig. Zij kan naar de vrouwenopvang, maar dan moeten haar kinderen naar een pleeggezin. Er komt zo een dure noodoplossing voor gecreëerde nood. Die geen oplossing is, want er komen nieuwe problemen van. Door de schuld van deze mevr. af te lossen komt zij in aanmerking voor urgentie waardoor ze in staat is om een woning te huren. Hierdoor hoeft er geen dure noodoplossing te worden ingezet en kunnen de kinderen bij hun moeder blijven wonen.

Met het voorliggend veld en een aantal wijkcentra gaan we kijken hoe we de ondersteuning dichterbij onze inwoners kunnen gaan organiseren, zo gaan we in 2021 al starten met drie locaties in Hengelo waarbij we verschillende activiteiten organiseren voor onze inwoners om aan deel te nemen. Op deze manier willen we de laagdrempelige ondersteuning wat meer vorm geven door zichtbaarheid en aanwezigheid in de wijk. Waardoor het voor de inwoners eenvoudiger moet worden om bij lichte ondersteuningsvragen binnen te komen lopen.

We zorgen voor een goede uitleg en streven naar maatwerk die past bij de situatie. Het betekent echter wel dat er de komende tijd dikwijls moeilijke gesprekken gaan plaatsvinden omdat inwoners zullen moeten wennen aan de veranderingen. We laten echter onze inwoners niet los, we zorgen ervoor dat ze nog steeds de juiste ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Het verschil met de huidige situatie is dat deze ondersteuning meer zal komen vanuit het voorliggende veld. Om te zorgen voor een goede aansluiting bij de ondersteuningsbehoefte van onze inwoners zijn we een inventarisatie aan het maken waar deze behoefte ligt en hoe we deze het beste vorm kunnen geven, waar we dit nog niet hebben georganiseerd.

We zullen onze collega’s voorbereiden op en faciliteren in het voeren van deze lastige gesprekken. Daarnaast gaan we inwoners voorbereiden op deze verandering door na besluitvorming over de maatregelen te communiceren en te vertellen wat er het komende jaar gaat veranderen. Zodat bij inwoners een reëel beeld ontstaat over wanneer ze voor welke hulp en ondersteuning bij de gemeente kunnen aankloppen en wat daarbij van hen zelf wordt verwacht. Medewerkers worden hierbij ook

geschoold in de doorbraakmethode en gespreksvaardigheden. Daarbij zal er ook aandacht zijn voor intervisie en coaching on the job.

Het moet voor alle partijen duidelijk zijn dat onze rol en dienstverlening in het sociaal domein echt anders wordt. We leggen al het accent in de gesprekken met onze inwoners op zelfredzaamheid en eigen kracht, dit zullen we nog meer gaan doen waarbij we ook gaan doorverwijzen naar ons voorliggend veld.

We zijn ons er van bewust dat er altijd een groep inwoners zal zijn die (overduidelijk) specialistische ondersteuning nodig heeft, deze ondersteuning zullen we dan ook blijven inzetten.

Impact op de uitvoering en sturing

Een nieuwe aanpak vraagt ook een nieuwe wijze van werken en leidinggeven. Daar willen we niet aan voorbij gaan. We gaan daarom in 2022 verder met analyseren hoe we werken (analyse van tijdsbesteding op medewerkersniveau) en of dit nog past bij onze nieuwe aanpak en visie: de klant staat centraal, niet (de bestaande) werkprocessen. Verbeterpunten of mismatches vertalen we naar een nieuwe inrichting van onze dienstverlening: efficiënt, multidisciplinair, integraal en resultaatgericht.

Vanuit deze dienstverlening maken we de vervolgstap naar het inrichten van een strategische personeelsplanning. We willen voorkomen dat het toenemende zorgvolume van de afgelopen jaren leidt tot het invliegen van steeds meer ‘handjes’ om de werkdruk te verlichten, terwijl we meer resultaat zouden kunnen behalen door de juiste expertise en aanpak op een dossier te zetten (zoals de Doorbraakmethode). We willen goed kijken naar de juiste mix van specialisten en generalisten. Vanuit managementoogpunt zal met name in 2022 en 2023 meer coaching en begeleiding nodig zijn om de nieuwe werkwijze in te voeren en deze kennis te vertalen naar de strategische personeelsplanning.

Uitgangspunten, voorbehoud en risico’s

De gekozen aanpak brengt ook risico’s met zich mee. De maatregelen en besparingen zijn gebaseerd op een aantal uitgangspunten. In dit kader is het van belang om de nodige voorbehouden te maken. Het sociaal domein is een complex domein. We zijn als gemeente grotendeels verantwoordelijk voor de uitvoering en de financiën. Tegelijkertijd zijn we sterk afhankelijk van externe ontwikkelingen. Zoals de bekostiging vanuit het Rijk, wettelijke bepalingen en verwijzingen en indicaties van andere instanties.

Een belangrijk uitgangspunt is dat we verwachten dat door inzet van het maatregelenpakket de jaarlijkse volumestijging met ingang van 2022 niet doorzet, zoals in de Kadernota bepaald is.

Ook gaan we uit van 100% vergoeding vanuit het Rijk op basis van de uitspraak van de Commissie van Wijzen.

Monitoring

Het maatregelenpakket is gekwantificeerd op basis van data-analyses. Deze analyses zijn momentopnames. Om de realisatie van de maatregelen goed te kunnen volgen zijn we bezig met het realiseren van real-time dashboards. Naar verwachting zijn deze voor het einde van 2021 gereed. Op deze manier kunnen we vanaf 1 januari 2022 direct beginnen met monitoren wat de effecten zijn van de ingezette maatregelen.

Het college informeert de raad hierover tijdens de reguliere P en C-cyclus. Daarbij zijn de in deze Beleidsbegroting opgenomen peil- en streefwaarden (zie programma 6) belangrijke indicatoren voor de voortgang.

8.5 Verbonden partijen en vertegenwoordiging

In het overzicht worden de volgende afkortingen gebruikt:

GR	Gemeenschappelijke regeling	Publieke rechtspersoon op grond van de Wet op de Gemeenschappelijke regelingen
OL	Openbaar lichaam	Gemeenschappelijke regeling met een geleed bestuur (algemeen en dagelijks bestuur)
AB	Algemeen bestuur	Hoogste en besluitvormend orgaan in en publieke rechtspersoon
DB	Dagelijks bestuur	Dagelijks besluit voorbereidend orgaan in de rechtspersoon
BC	Bestuursommissie	Bestuur van een activiteitendomein binnen een rechtspersoon
PFB	Portefeuillehoudersberaad	(Voor)overlegstructuur van portefeuillehouders t.b.v. inspraak van gemeenten
ALV	Algemene ledenvergadering	Hoogste en besluitvormend orgaan in een vereniging
AVA	Alg. vergadering van aandeelhouders	Hoogste en besluitvormend orgaan in een aandelenvennootschap

1. Gemeenschappelijke regelingen

Naam rechtspersoon (of onderdeel)	Juridische vorm	Orgaan	Vertegen-woordigd door	Plaats-vervanger	Opmerkingen m.b.t. benoeming
Gemeenschappelijke regeling Gezondheid	GR- OL	AB	Bruggink	Van Wakeren	
		DB	Bruggink	(vanuit AB)	
Bedrijfsvoerings organisatie Recreatieschap Twente	GR-BVO	Bestuur (enkel voudig)	Gerrits	Ten Heuw	
Veiligheidsregio Twente	GR- OL	AB	Schelberg (plv. voorzitter)	Loco-burgemeester	Regionale Brandweer, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie Regio (GHOR), Bevolkingszorg (oude gemeentelijke crisisbeheersing)
		DB	Schelberg (plv. voorzitter)		Vervanging binnen het DB geregeld; Gerritsen (bm Almelo vervangt Schelberg)
Districtelijk Veiligheidsoverleg Twente		Bgm-overleg	Schelberg (plv vz)		Veiligheidsoverleg burgemeesters Twente
Regionaal Bedrijventerrein Twente	GR - OL	AB	Gerrits	Van Wakeren	Per deelnemer 2 AB-leden.
			Ten Heuw	Bruggink	
Sociaal Werkleerbedrijf Midden Twente	GR- OL	AB	1.Ten Heuw (vz)	n.b.	Elk van de deelnemende colleges wijst 2 leden aan. Het AB benoemt dan vervolgens 1 lid per gemeente in het DB.
(SWB)			2.Gerrits		
Stadsbank Oost Nederland	GR- OL	AB	Ten Heuw (vz)	Gerrits	De GR Son is in 2015 gewijzigd van een raadsregeling in een collegeregeling.
			Ten Heuw (vz)	(vanuit AB)	
		DB		(vanuit AB)	
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBTwente)	GR- OL	AB	Ten Heuw	Gerrits	Elk van de colleges B&W van de deelnemende gemeenten wijst een lid aan.
		DB	Ten Heuw	Gerrits	Drie leden, waaronder de voorzitter. Twee leden van het DB worden aangewezen uit de deelnemers met meer dan 50.000 inwoners. Van de deelnemende gemeente waar het DB-lid als voorzitter wordt benoemd, wordt een tweede AB-lid aangewezen.
OL Crematoria Twente	GR- OL	AB	Gerrits	Ten Heuw	Geen direct inhoudelijk belang; vertegenwoordiging vanuit algemeen belang
Omgevingsdienst Twente (ODT)	GR- OL	AB	Schelberg	Gerrits	De colleges wijzen uit hun midden ieder één lid van het algemeen bestuur aan.
		DB	Door AB bep.		
Samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo	GR-centrum-gemeente regeling	PFH overleg	Ten Heuw		Hengelo is uitvoerende gemeente
Samenwerking ICT Hengelo	GR-centrum-gemeente regeling	PFH overleg	Bruggink	Ten Heuw	Hengelo is uitvoerende gemeente

2. Verenigingen en stichtingen

Naam rechtspersoon (of onderdeel)	Juridische vorm	Orgaan	Vertegen-woordigd door	Plaatsver-vanger	Opmerkingen m.b.t. benoeming
Stichting Twente Board	Stichting	Bestuur	ntb	ntb	Bestuurders van overheden, onderwijs en bedrijven in Twente besturen samen. De gemeenten krijgen 4 van de 10 zetels, waarvan de burgemeester van Enschede een vaste zetel en overige gemeenten per toerbeurt van 2 jaren.

3. Coöperaties en vennootschappen

Naam rechtspersoon (of onderdeel)	Juridische vorm	Orgaan	Vertegen-woordigd door	Plaatsver-vanger	Opmerkingen m.b.t. benoeming
BNG Bank N.V.	N.V.	AVA	Gerrits	Ten Heuw	Deelneming aandeelhoudersvergadering.
Enexis Holding N.V.	N.V.	AVA	Gerrits	Ten Heuw	Deelneming aandeelhoudersvergadering.
Twente Milieu N.V.	N.V.	AVA	Gerrits	Ten Heuw	Deelneming aandeelhoudersvergadering.
Twence B.V.	B.V.	AVA	Gerrits	Ten Heuw	Deelneming aandeelhoudersvergadering.
Warmtebedrijf Hengelo B.V.	B.V.	AVA	Gerrits	Ten Heuw	Deelneming aandeelhoudersvergadering.
Warmtenet Hengelo B.V.	B.V.	AVA	Gerrits	Ten Heuw	Deelneming aandeelhoudersvergadering.

4. Overige verbonden partijen en instellingen

Naam rechtspersoon (of onderdeel)	Juridische vorm	Orgaan	Vertegen-woordigd door	Plaatsver-vanger	Opmerkingen m.b.t. benoeming
Euregio	GR naar Duits recht	AB	1. Schelberg	1.Locoburge-meester	Raadsleden nemen deel aan de Euregioraad (hier buiten beschouwing gelaten). Hengelo mag 4 raadsleden in de Euregioraad afvaardigen.
			2. Bruggink	2.Van Wakeren	
		DB	Schelberg	Locoburge-meester	
G40 Grote Stedenbeleid	Netwerk-organisatie	DB	Geen vert.w.	Geen vert.w.	Het G40-netwerk behartigt de belangen richting kabinet, 1e en 2e kamer en ministeries.
G40 Pijler Sociaal		Pijler	Nog te bepalen	Nog te bepalen	Actieve deelname voorgenomen gezien intenties coalitieprogramma.
G40 Sterke keten van participatie, leren, werken en ondernemen		Thema groep onder pijler sociaal	Ten Heuw (vz)		
G40 Pijler Fysiek		Pijler	Geen vert.w.		Actieve deelname voorgenomen gezien intenties coalitieprogramma.
G40 Pijler Economie en Werk		Pijler	Geen vert.w.		Actieve deelname voorgenomen gezien intenties coalitieprogramma.
Sterke keten van participatie, leren, werken en ondernemen		Themagroep onder pijler sociaal	Ten Heuw (vz)		Ten Heuw is voorzitter van deze nieuwe themagroep.
Regiegroep Nieuwe Energie Overijssel	Provincie	Regie groep	Bruggink		
Cultuurconvenant Oost Nederland		Conve-nant	Van Wakeren		
Pact van Twickel		Uitv. pProgr.	Gerrits		

5. Instellingen met bestuurlijk belang overwegend met publieke middelen gefinancierd

Naam rechtspersoon (of onderdeel)	Juridische vorm	Orgaan	Vertegen-woordigd door	Plaatsver-vanger	Opmerkingen m.b.t. benoeming
Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	Vereniging	ALV	Een collegelid	Een collegelid	
		Comm. Ekem	Bruggink		Commissie Economie, klimaat, energie en Milieu
VNG-Overijssel	Vereniging	Platform Soc Domein	1. Bruggink	1. Ten Heuw	
			2. Van Wakeren	2. Gerrits	
		Platform Fysiek	Gerrits	Ten Heuw	
		Platform Financ.	Ten Heuw	Gerrits	
Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders Noord Nederland (VEGANN)	Vereniging		Ten Heuw	Gerrits	
De "Overijsselse Ombudsman"	Vereniging		Geen vert.w.	Geen vert.w.	

8.6 Meerjarig investeringsoverzicht

Taakveld (bedragen x € 1.000)	Totaal kredieten	Werkelijke kosten en opbrengsten t/m 2020	Beschikbaar krediet 2021	Beschikbaar krediet 2022	Beschikbaar krediet 2023	Beschikbaar krediet 2024	Beschikbaar krediet 2025
Programma 1. VEILIGHEID:							
1.2 Openbare orde en veiligheid	12	11	1	-	-	-	-
Programma 2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT:							
2.1 Verkeer en vervoer	36.247	4.554	11.757	4.076	4.402	6.156	5.303
2.2 Parkeren	891	319	573	-	-	-	-
2.4 Economische havens en waterwegen	4.750	112	4.638	-	-	-	-
Programma 3. ECONOMIE:							
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	41.637	50.974	-1.439	-1.845	-1.919	-1.913	-2.222
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	298	-	298	-	-	-	-
Programma 4. ONDERWIJS:							
4.2 Onderwijshuisvesting	9.511	620	7.208	1.373	130	130	50
Programma 5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE:							
5.2 Sportaccommodaties	2.785	37	1.053	1.388	15	112	180
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5.740	2.484	3.256	-	-	-	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.121	202	833	468	2.096	261	262
Programma 7. VOLKSGEZONDHEID, MILIEU EN DUURZAAMHEID:							
7.2 Riolering	8.605	171	1.418	1.470	1.681	2.057	1.809
7.3 Afval	80	-	80	-	-	-	-
7.4 Milieubeheer	255	-	255	-	-	-	-
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	38	-	-	38	-	-	-
Programma 8. VOLKSHUISVESTING, LEEFOMGEVING EN STEDELIJKE VERNIEUWING:							
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	46.364	71.688	-14.413	-1.293	-2.601	-5.575	-1.442
8.3 Wonen en bouwen	4.963	2.978	1.985	-	-	-	-
Programma 9. BESTUUR EN ONDERSTEUNING:							
0.1 Bestuur	147	-	107	40	-	-	-
0.2 Burgerzaken	14	26	-12	-	-	-	-
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	7.517	-	7.517	-	-	-	-
0.4 Overhead	19.192	-	5.747	2.251	1.574	6.016	3.604
Geheel - Totaal	**193.167**	**134.176**	**30.861**	**7.965**	**5.378**	**7.243**	**7.543**

8.7 Nieuw beleid

De voorstellen voor nieuw beleid die door de gemeenteraad zijn besloten bij de behandeling van de Kadernota 2022-2025 zijn verwoord in onderstaand overzicht. Deze zijn financieel verwerkt in deze Beleidsbegroting.

Eerst wordt ingegaan op het collegevoorstel voor nieuw beleid. Dit zijn de voorstelllen voor nieuw beleid, die vanuit ons college aan uw raad in de Kadernota 2022-2025 op "JA" zijn. Deze voorstellen zijn door uw gemeenteraad gehonoreerd in de raadsvergadering van 13 juli jl..

Bij diverse voorstellen zijn geen bedragen ingevuld, maar staat p.m. Als college zien wij hier een opdracht in om het voorstel nader uit te werken. Hoe en in welke mate volgt later. In het geval van financiële consequenties komen we daar nader bij uw raad op terug. Ook kan het zijn dat betreffend voorstel het niet heeft gehaald in de vorm van een amendement of motie tijdens de behandeling van de Kadernota in de gemeenteraad op 13 juli jl.

Diverse amendementen en moties zijn wel aangenomen in deze raadsvergadering. Waar direct financiële consequenties uit voortvloeien zijn in onderstaand overzicht opgenomen. Dit leidt tot het volgend financieel overzicht van nieuw beleid op basis van de Kadernota 2022-2025:

Nummer:	Omschrijving nieuwe beleidswens:	2022	2023	2024	2025
22-NB-1.1	Formatie algemene toezichthouders	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
22-NB-2.1	Shop & Go	-25	-25	-25	-25
22-NB-2.2	Klantvriendelijk handhaven	-30	-30	p.m.	p.m.
22-NB-3.1	Aanpak reductie retailmeters buiten de structuur/ transformatie winkels in wonen	-32	-16	0	0
22-NB-5.1	Kunst en cultuurnota 2021-2024	-40	-40	-40	p.m.
22-NB-5.2	Huisvesting academie FC Twente / Heracles	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
22-NB-5.3	Renovatie buitenbaden, ligweide en kiosken Twentebad/ Extra inkomsten zwembad	0	b.n.	b.n.	b.n
22-NB-5.5	Milieuvriendelijke kunstgrasvelden	0	-13	-13	-13
22-NB-5.6a	Maaibeleid: scenario 4 structurele kosten	-54	-54	-54	-88
22-NB-5.6b	Maaibeleid: scenario 4 incidentele kosten	-62	-25	-10	-25
22-NB-5.7	Kinderboerderij	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
22-NB-6.1	Contractbeheer sector Sociaal	-10	-10	-10	-10
22-NB-6.2	Basisbanen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
22-NB-6.3	Voedselbank	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
22-NB-6.4	Beschermd wonen	-79	p.m.	p.m.	p.m.
22-NB-6.5	Ophogen bijdrage sport- en cultuurfonds volwassenen (zie amendement A09 hieronder)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
22-NB-6.6	Eenzaamheid	-25	p.m.	p.m.	p.m.
22-NB-7.2	Uitbreiding subsidieregeling Groene Daken	-10	b.n.	b.n.	b.n.
22-NB-7.3	Tijdelijke formatie handhaving afval	b.n	b.n		
22-NB-8.1	Derde fase van de omgevingsvisie, de omgevingsvisie stedelijk gebied	-88	0	0	0
22-NB-8.3	Spoorzone en stedelijke ontwikkeling	b.n.	b.n.	0	0
Totaal nieuw beleid collegevoorstel excl. aangenomen amendementen en moties:		**-455**	**-213**	**-152**	**-161**
Aangenomen amendementen en motie met financiële consequenties:					
C01-A01	Toegankelijkheid (amendement A01: € 53.000 t.l.v. algemene reserve)	b.n.			
C01-A09	Ophogen bijdrage sport- en cultuurfonds volwassenen (amendement A09)	-68	-68	-68	-68
C01-M08	Motiemarkt (motie M08: € 50.000 t.l.v. algemene reserve)	b.n.			
Totaal nieuw beleid (raadsbesluit):		**-523**	**-281**	**-220**	**-229**

8.8 Tarieven sportaccommodaties

Met ingang van 1 januari 2022 gelden de volgende tarieven voor de huur van sportaccommodaties, deze tarieven zijn vrijgesteld van BTW voor amateursportorganisaties.

A.	**SPORTVELDEN:**	
I.	*gebruik door sportverenigingen, per kalenderjaar*	
	sportveld natuurgras	€ 3.456
	oefengelegenheid (niet geschikt voor wedstrijden)	€ 1.751
	cricketveld (2 velden, 4½ maanden, 1½ dag)	€ 556
	beachvolleybalveld	€ 33
	kunstgras:	
	voetbal	€ 14.564
	korfbal	€ 1.862
	hockey zand ingestrooid veld	€ 7.351
	hockey waterveld	€ 13.907
	hockey waterveld 100%	€ 26.368
	hybride	€ 10.123
	handbal	€ 5.851
II	*gebruik door scholen*	
	sportveld natuurgras (periode voor- of najaar onder schooltijd)	€ 429
III	*incidenteel gebruik, per uur*	
	sportveld natuurgras per uur sportvereniging of school	€ 43
	sportveld kunstgras per uur sportvereniging of school	€ 86
	sportveld natuurgras per uur andere gebruikers	€ 86
	sportveld kunstgras per uur andere gebruikers	€ 172
	beachvolleybalveld	€ 33

B.	**ATLETIEKACCOMMODATIE FANNY BLANKERS KOEN-STADION:**	
I	*vergoeding door de plaatselijke atletiekverenigingen gezamenlijk per jaar*	€ 15.188
II	*vergoeding*	
	per wekelijks uur per jaar	€ 1.450
	incidenteel gebruik per uur sportvereniging of school	€ 54
	incidenteel gebruik per uur andere gebruiker	€ 107
	n.b. inclusief gebruik geluidsapparatuur stadion (en klein materiaal)	
	per uur bij een dagdeel van minimaal 4 uur	€ 34
III	*vergoeding 4 loops inloop baan*	
	hiervoor gelden dezelfde tarieven als BII	
	bij uitbreiding stadioncapaciteit wordt 50% korting verleend aan sportverenigingen	
IV	*sportkamer en wedstrijdsecretariaat*	
	bij verhuur FBK-stadion is het gebruik van de sportkamer en het wedstrijdsecretariaat inclusief	
	sportkamer en wedstrijdsecretariaat zijn door sportverenigingen gratis te gebruiken	
	incidenteel en apart gebruik van sportkamer en wedstrijdsecretariaat door anderen	
	per uur	€ 16
	per dagdeel	€ 52

C.	**JACHTHAVEN:**	
	Voor voorzieningen ten behoeve van de roeisport per kalenderjaar	€ 1.738

D.	**GYMNASTIEKLOKALEN:**	
I	*bij gebruik door Hengelose sportverenigingen, welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale overkoepelende sportorganisatie en door sportbonden*	
	per wekelijks uur per maand (op basis van 9 maanden gebruik)	€ 53
	per uur	€ 19
	per uur sportvereniging korting	€ 12
II	*bij gebruik door andere gebruikers*	
	per wekelijks uur per maand (op basis van 9 maanden gebruik)	€ 82
	per uur	€ 25
	per uur commercieel korting	€ 18
	gymlokaal als evenementruimte bij gebruik volgens voorwaarden	€ 77
III	*opbergkasten*	
	het gebruik van opbergkasten door sportverenigingen	€ 21
	grote opbergkast per sportseizoen/schooljaar	€ 42

E.	**SPORTHALLEN EN SPORTZALEN:**	
I	*sporthallen*	
	A: gebruik door Hengelose sportverenigingen, welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale sportorganisatie en door sportbonden	
	maandag tot en met vrijdag per uur	€ 34
	zaterdag en zondag per uur	€ 38
	B: andere gebruikers	
	maandag tot en met vrijdag per uur	€ 42
	zaterdag en zondag per uur	€ 49
	C: opbergkasten	
	het gebruik van opbergkasten door sportverenigingen	
	kleine opbergkast per sportseizoen/schooljaar	€ 21
	grote opbergkast per sportseizoen/schooljaar	€ 42
II	*sportzalen*	
	sportzaal Beckum - 50% van de geldende tarieven	
	A: gebruik door Hengelose sportverenigingen, welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale sportorganisatie en door sportbonden	
	maandag tot en met vrijdag per uur	€ 17
	zaterdag en zondag per uur	€ 19
	B: andere gebruikers	
	maandag tot en met vrijdag per uur	€ 21
	zaterdag en zondag per uur	€ 24
	sportzaal Groot Driene - 66,6% van de geldende tarieven	
	A: gebruik door Hengelose sportverenigingen, welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale sportorganisatie en door sportbonden	
	maandag tot en met vrijdag per uur	€ 23
	zaterdag en zondag per uur	€ 26
	B: andere gebruikers	
	maandag tot en met vrijdag per uur	€ 28
	zaterdag en zondag per uur	€ 32
	voor de categorie C IB kunnen burgemeester en wethouders afwijkende vergoedingen vaststellen	
	voor het gebruik van sporthallen en sportzalen door scholen ten behoeve van de lessen lichamelijke opvoeding wordt de vergoeding bepaald op het normbedrag dat jaarlijks door het Rijk wordt vastgesteld.	

F.	**TWENTEBAD:**	
I	*normaal tarief recreatief zwemmen*	
	enkel bad, recreatief zwemmen, normaal tarief	€ 4,80
	gezinskaart 4 personen, kinderen tot en met 16 jaar (1 volwassene 3 kinderen of 2 volwassenen 2 kinderen)	€ 17,50
	10 baden kaart recreatief zwemmen	€ 43,50

	bezoekers tot en met 2 jaar	€ 2,00
II	*abonnementen*	
	all-in lidmaatschap per 4 weken (1 persoon)	€ 19,50
	all-in lidmaatschap jeugd per 4 weken (1 persoon tot en met 16 jaar)	€ 15,00
	all-in lidmaatschap gezin per 4 weken	€ 40,00
	all-in lidmaatschap 1 persoon gezinsabonnement recreatief per 4 weken	€ 30,00
	gezinsabonnement recreatief zwemmen (jaarabonnement) per 4 weken	€ 19,50
	grote groepen (vanaf 20 personen) - per persoon	€ 4,00
III	*zwemlessen*	
	SuperSpetters per les maandag tot en met vrijdag (incasso)	€ 8,20
	SuperSpetters per les maandag tot en met vrijdag	€ 8,80
	SuperSpetters per les zaterdag of zondag (incasso)	€ 8,80
	SuperSpetters per les zaterdag of zondag	€ 9,90
	SuperSpetterspakket maandag tot en met vrijdag	€ 670,00
	SuperSpetterspakket zaterdag en zondag	€ 725,00
	SuperSpetters Turbo	€ 850,00
	inschrijving en startpakket zwemles	€ 25,00
	SuperSpetters examen- en diplomapakket	€ 27,50
	Sleepnet SuperSpetters per les	€ 7,00
IV	*activiteiten*	
	een all-in abonnement geeft onbeperkt toegang tot alle activiteiten	
	50+ Aquafit per les (inclusief consumptie)	€ 5,50
	integratie gehandicapten per les	€ 5,50
	baby zwemmen per les (1 ouder kind onder begeleiding)	€ 4,80
	aanstaande moeders per les	€ 6,60
	MediAqua per les (na intake)	€ 7,00
V	*Uurtarief verhuur bassins (exclusief digitale tijdwaarneming)*	
	A: wedstrijden	
	25 meter wedstrijdbad lokale verenigingen	€ 85,00
	25 meter wedstrijdbad overige verenigingen	€ 95,00
	50 meter wedstrijdbad lokale verenigingen	€ 126,00
	50 meter wedstrijdbad overige verenigingen	€ 145,00
	B: trainingen	
	25 meter wedstrijdbad lokale verenigingen	€ 69,50
	25 meter wedstrijdbad overige verenigingen	€ 79,10
	50 meter wedstrijdbad lokale verenigingen	€ 105,50
	50 meter wedstrijdbad overige verenigingen	€ 126,50
	50 meter wedstrijdbad per baan:	
	1 baan (mits er ander gebruik is, anders minimale afname van 2 banen)	€ 26,00
	2 banen	€ 42,00
	3 banen	€ 58,00
	4 banen	€ 72,00
	5 banen	€ 86,00
	6 banen	€ 98,00
	7 banen	€ 112,00
	8 banen	€ 126,00
	recreatiebad lokale verenigingen	€ 79,10
	recreatiebad overige verenigingen	€ 90,00
	familiebad	€ 63,50
	instructiebad lokale verenigingen	€ 79,10
	instructiebad overige verenigingen	€ 95,00

	recreatiebad:	
	verenigingen	€ 79,10
	recreatief	€ 160,00
VI	*Ligweide en beachvelden per uur*	
	beachveld abonnementhouders/verenigingen	€ 11,00
	beachveld overig	€ 16,00
	Ligweide voor activiteiten, uitgezonderd zwemmen (inclusief zwemmen geeft een meerprijs van €3,80 p.p.)	€ 11,00
VI	*personeelsbegeleiding bij activiteiten*	
	per persoon, per uur exclusief avond- en weekend toeslagen	€ 48,00
VII	*gebruik door scholen*	
	leerlingen van Hengelose scholen, die in schoolverband gebruik maken van het Twentebad betalen per leerling (bij groepen vanaf 20 deelnemers)	€ 4,10
VIII	*gebruik vergaderruimtes en zorgruimtes*	
	klein tot 12 personen (maatschappelijk / verenigingen)	€ 6,00
	klein tot 12 personen (commercieel)	€ 10,00
	groot tot 30 personen (maatschappelijk / verenigingen)	€ 11,00
	groot tot 30 personen (commercieel)	€ 22,00
	zorgruimte voor 2 personen (maatschappelijk / verenigingen)	€ 8,00
	zorgruimte voor 2 personen (commercieel)	€ 16,00
IX	*bijzondere gebruiksvoorwaarden en huisregels Twentebad*	
	alle gebruik door middel van verhuur, abonnementen, zwemles, activiteiten recreatie enz. kan slechts indien akkoord wordt gegaan met de actuele gebruiksvoorwaarden en huisregels zoals die vermeld staan op www.twentebad.nl	
	het Protocol Vrolijk&Veilig is tevens van toepassing (www.twentebad.nl)	
X	*basisaanbod sport Hengelo Sport*	
	deelnemende basisscholen in Hengelo betalen per kind in de groepen 3-8 voor schooljaar 2018-2019	€ 4,80

8.9 Afkortingenlijst en begrippenlijst

Afkortingenlijst

A.

AB	Algemeen Bestuur
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AR	Algemene Reserve
art.	artikel
ASV	Algemene Subsidieverordening
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AWB	Algemene Wet bestuursrecht

B.

BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
B en W	Burgemeester en Wethouders
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Bijstandsbesluit Zelfstandigen
BCF	BTW-compensatiefonds
BIBOB	Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIE	Bouwgrond in Exploitatie
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BIS	Basisinfrastructuur
BIZ	Bedrijven Investeringszone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BR	Bestemmingsreserve
BRP	Basisregistratie Personen
BTW	Belasting toegevoegde waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
BVO	Bedrijfsvoeringsorganisatie
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

C.

CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CAK	Centraal administratiekantoor
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEP	Centraal Economisch Plan
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPB	Centraal Plan Bureau
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in grond-, water, en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer

D.

DB	Dagelijks Bestuur
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DU	Decentralisatie Uitkering
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DVO	Dienstverleningsovereenkomst

E.

ECB	Europese Centrale Bank
EV	Eigen Vermogen
EMU	Economische en Monetaire Unie

F.

FIDO	Financiering Decentrale Overheden
Fte	Full-time equivalent (formatieplaats)

G.

Gft	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst (van meerdere samenwerkende gemeenten)
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GGU	Gezamenlijke gemeentelijke uitvoering
GHOR	Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio
GI	Gecertificeerde instellingen
GIDS	Gezond in de Stad
GLI	Gecombineerde leefstijlinterventies
GR	Gemeenschappelijke Regeling
Grex	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GS	Gedeputeerde Staten
GW	Gemeentewet
G40	Netwerk van 40 (middel)grote steden

H.

HBO	Hoger beroepsonderwijs
HHT	Huishoudelijke hulp toelage
HRM	Human resource management
HOV	Hoogwaardig Openbaar Vervoer

I.

IBOR	Integraal beheer openbare ruimte
IBT	Interbestuurlijk toezicht
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IKC	Integraal Kind Centrum
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Werklozen
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
ISP	Informatie Service Punt
IU	Integratie-uitkering

J.

JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOP	Jongeren Ontmoetingsplek

K.

KCC	Klant Contact Centrum
KHN	Koninklijke Horeca Nederland
KING	Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten
KN	Kadernota

L.

LHBTI	Lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en intersekse
LKS	Loonkostensubsidie

M.

MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
MEV	Macro Economische Verkenningen
MFA	Multi functionele accommodatie
MIP	Meerjarig investeringsplan
MJOP	Meerjarig Onderhoud Plan
MLT	Middellange termijn
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MO	Middelbaar onderwijs
MONT	Münster, Osnabrück en (de steden van) Netwerkstad Twente
MVA	Materiële Vaste Activa
MVI	Maatschappelijk verantwoord inkopen
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

N.

NEN	Nederlandse Norm
NIEGG	Niet In Exploitatie Genomen Gronden
NV	Naamloze Vennootschap

O.

OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OAT	Ondergronds Afval Transport
ODT	Omgevingsdienst Twente
OCW	Onderwijs Cultuur en Wetenschap
OV	Openbaar Vervoer
OZB	Onroerendezaakbelastingen
OZJT	Organisatie voor Zorg en Jeugd in Twente

P.

PAS	Programma Aanpak Stikstof
PFAS	Poly- en perfluoroalkylstoffen (deze groep chemische stoffen is door mensen gemaakt en komt van nature niet voor in het milieu; PFAS kunnen een negatief effect hebben op milieu en gezondheid)
P en C	Planning en Control
PGB	Persoonsgebonden budget
PI	Prestatie indicator
p.m.	Pro memorie (wordt gebruikt bij begrotingen of kostenramingen als (nog) geen uitsluitsel bestaat over de kosten)
PMD	Plastic-, metaalverpakkingen en drankenkartons
PO	Primair onderwijs
POC	Percentage of completion (methode) (tussentijdse winst dient genomen te worden conform de POC methode; naar rato van gerealiseerde kosten en opbrengsten wordt de winst genomen)
POK	Planontwikkelkosten
PvE	Programma van eisen

R.

RES	Regionale Energiestrategie
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
RO	Ruimtelijke Ordening
ROC	Regionaal opleidingscentrum
ROK	Realisatieovereenkomst
RWS	Rijkswaterstaat

S.

SCH	Stichting Centrummanagement Hengelo
SIEM	Security information and event management (voorziet in real-time analyse en beveiligingswaarschuwingen van de applicaties en het netwerk)
SiSa	Single Information, Single Audit
SMART	Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdsgebonden
SO	Speciaal onderwijs
SOC	Security Operations Center (de computer- en netwerkactiviteiten in een organisatie; log-informatie van applicaties en apparaten in het bedrijfsnetwerk wordt verzameld en onderzocht op afwijkende zaken)
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
SPUK	Specifieke Uitkering stimulering sport
SPV	Strategisch Plan Verkeersveiligheid
SROI	Social Return On Investment
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
SWB	Sociaal Werkleerbedrijf “Midden Twente”
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid

T.

TVW	Transitievisie Warmte

U.

UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen

V.

VMBO	Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
Vpb	Vennootschapsbelasting
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VRI	Verkeersregelinstallatie
VRT	Veiligheidsregio Twente
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
Vsv	Voortijdig schoolverlaten
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VV	Vreemd vermogen
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VVT	Veilig Thuis Twente
VVV	Vereniging Voor Vreemdelingenverkeer
VWO	Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
VWS	Volksgezondheid, welzijn en sport

W.

Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wet hof	Wet houdbare overheidsfinanciën
WGR	Wet gemeenschappelijke regelingen
Wkb	Wet Kwaliteitsborging
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WO	Wetenschappelijk Onderwijs
Woo	Wet open overheid
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wvggz	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg

Z.

Zzp	Zelfstandige zonder personeel

Begrippenlijst

Activa (vaste)	Bezittingen (van objecten) die langer dan één jaar meegaan en die om die reden in meerdere jaren worden afgeschreven (bijv. gebouwen, ICT-investeringen). Activa staan op de balans.
Afschrijving	De jaarlijkse waardevermindering op een investering. Door middel van de afschrijving worden lasten van de investering uitgespreid over de jaren dat er van de investering gebruik wordt gemaakt.
Algemene dekkingsmiddelen	Inkomsten zonder vooraf bepaald bestedingsdoel die de gemeente vrij kan besteden.
Areaalbudgetten	Dit zijn de noodzakelijke extra bedragen die samenhangen met de groei van de stad, zoals het onderhoud van het toegenomen openbare gebied.
Algemene uitkering	Een van de uitkeringen die gemeenten van het Rijk ontvangen. Dat gebeurt via het Gemeentefonds. Gemeenten kunnen, met inachtneming van wet- en regelgeving, zelf bepalen of zij de algemene uitkering uitgeven aan medebewindstaken of aan eigen beleid.
Algemene reserve	Het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Dit vormt een buffer voor financiële tegenvallers.
Basisvoorzieningen	Voorzieningen, die voor onze inwoners vrij toegankelijk zijn. Dat wil zeggen dat ze geen toestemming van ons nodig hebben om er gebruik van te maken. Algemene voorzieningen kunnen collectief (soms doelgroep gericht) en individueel zijn en zijn altijd voorliggend, dan wel aanvullend.
Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)	Beschrijft de regels waaraan onder andere de Begroting en Jaarstukken van een provincie of gemeente aan moet voldoen.
Baten	Zie: stelsel van baten en lasten.
Belastingcapaciteit	De belastingcapaciteit maakt duidelijk hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde.
Bestemmingsreserves	Reserves waaraan de gemeenteraad al een bepaalde bestemming (met een bepaald doel) heeft gegeven.
Bestuurlijk belang	Zeggenschap. Een gemeente kan een bestuurlijk belang hebben in een verbonden partij doordat zij in het bestuur is vertegenwoordigd en/of zij stemrecht heeft in de verbonden partij.
Boekwaarde	De afnemende waarde van een investering.
Bouwgrond in exploitatie (BIE)	Gronden in eigendom van een gemeente, waarvoor de raad een grondexploitatiecomplex en een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld.
Balans	Een overzicht van de bezittingen, de schulden en het eigen vermogen van de gemeente op een bepaald moment.
Begroting	Een begroting geeft aan welke beleidsvoornemens inclusief maatschappelijke effecten de gemeente heeft, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn.
Beleidsintensiveringen	Verhogingen van uitgaven en/of verlagingen van ontvangsten ten opzichte van de begroting en/of de meerjarencijfers.
Brede school	Samenwerkingsverband tussen partijen die zich bezighouden met opgroeiende kinderen. Doel van het samenwerkingsverband is de ontwikkelingskansen van de kinderen te vergroten. Onderwijs en welzijn zijn in ieder geval participanten. Voorschoolse voorzieningen, peuterspeelzaal, sport, cultuur, bibliotheek en andere instellingen kunnen ook een onderdeel van de brede school zijn.

BTW compensatiefonds	Als gemeenten en provincies diensten of goederen extern inkopen, betalen zij daarover BTW. In tegenstelling tot bedrijven kunnen zij die BTW niet (geheel) terugvorderen van de Belastingdienst. Extern ingekochte diensten zijn daarom al snel duurder dan intern uitgevoerde activiteiten. Sinds 2003 kunnen gemeenten en provincies met het BTW-compensatiefonds toch de BTW terugvragen die ze hebben betaald over uitbesteed (overheids)werk.
Budgettair neutrale mutatie	Een financiële mutatie (begroot of werkelijk) die het saldo van de begroting of de jaarrekening niet beïnvloedt.
Deelneming	Participatie in een besloten of naamloze vennootschap, waarin de gemeente aandelen heeft.
Dividend	Een vergoeding die wordt uitbetaald aan aandeelhouders van een onderneming. Vaak is dit een deel van de winst dat wordt uitgekeerd.
Doelmatigheid	Mate waarin de productie is geleverd in relatie tot de inzet van middelen, afgezet tegen een vooraf bepaalde norm (bijv. minuten per paspoort, kosten per strekkende kilometer).
Doeltreffendheid	Mate waarin de beoogde effecten zijn gerealiseerd.
Doeluitkering	Uitkering door het Rijk aan een lagere overheid voor een nauw omschreven wettelijk vastgesteld doel of taak. De gelden zijn niet vrij besteedbaar. In veel gevallen is een specifieke verantwoording over de besteding één van de voorwaarden voor het verkrijgen van de uitkering.
Economische categorie	De eenheid waarin de baten en lasten van activiteiten binnen een taakveld worden uitgedrukt.
Efficiency	Zie doelmatigheid (is de uitvoering goed, met gebruik van zo min mogelijk middelen).
Effectiviteit	Zie doeltreffendheid (doen we de goede dingen, bereiken we het gestelde doel).
EMU saldo	Het geraamde of het gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven van een gemeente. Dit bedrag wordt berekend op transactiebasis volgens Europese voorschriften en geldt voor de unie van landen die de euro als betaalmiddel hebben (Economische en Monetaire Unie).
Exploitatielasten	Alle jaarlijkse kosten van o.a. kapitaalgoederen die terug te vinden zijn op de begroting of jaarrekening. Daarbij gaat het om afschrijvingen, rente-kosten, onderhoudskosten, etc.
Financiële rechtmatigheid	Met financiële rechtmatigheid wordt bedoeld dat de financiële beheershandelingen in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving zijn uitgevoerd.
Financiële vaste activa	Activa die een financiële waarde vertegenwoordigen of een bezit. Te denken valt aan verstrekte geldleningen en deelnemingen in de vorm van aandelen.
Financieringsmiddelen	Kort- of langlopende geldmiddelen die nodig zijn om de kosten van uitgaven te betalen. Behalve van eigen financieringsmiddelen (bijvoorbeeld reserves) worden ook financieringsmiddelen van anderen gebruikt, zoals opgenomen geldleningen.
Financieel belang	Een bedrag wat aan een verbonden partij ter beschikking is gesteld en niet verhaald kan worden als de verbonden partij failliet gaat. Het kan ook het bedrag zijn waarvoor de gemeente aansprakelijk is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
Financiële kengetallen	Getallen waarmee inzicht verkregen kan worden in de financiële positie van de gemeente. Zie ook de informatie over de kengetallen bij de paragraaf 6.2.5 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.
Financieringsfunctie	Alle activiteiten die te maken hebben met het verwerven en beheren van financiële middelen door de gemeente.

Gebonden lokale heffingen	Deze heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, worden verantwoord op het betreffende programma en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Hiervoor geldt in principe het uitgangspunt dat ze kostendekkend zijn.
Gemeenschappelijke regelingen	Een samenwerkingsverband tussen overheidslichamen (zoals bijvoorbeeld gemeenten) wat op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen is opgericht.
Grondexploitatie	Een grondexploitatie bevat een berekening van de kosten en opbrengsten van een gemeentelijk grondontwikkelingsplan.
Grondexploitatiecomplex	Een ruimtelijk plan, voorzien van een financiële onderbouwing. In de praktijk wordt dit ook wel aangeduid als 'grondexploitatie' of 'grex'.
Grondexploitatiebegroting	De financiële vertaling van een grondexploitatiecomplex, waarbij de kosten en opbrengsten gefaseerd zijn in de tijd, met veelal een richttermijn van 10 jaar (voortschrijdend).
Gemeentefonds	Een uitkering van het Rijk die de gemeenten in principe vrij mogen besteden voor medebewindstaken of eigen beleid.
Immateriële vaste activa	Vaste activa waar geen fysieke bezittingen tegenover staan, zoals kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen, kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief, bijdrage aan activa in eigendom van derden.
Incidentele weerstandscapaciteit	Het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat deze invloed heeft op de hoogte van de voorzieningenniveaus van de begrotingsprogramma’s.
Indirecte kosten	Betreft kosten waarbij de directe samenhang met de producten ontbreekt. Door middel van één of meer verdeelsleutels worden de indirecte kosten aan de verschillende taakvelden en (begrotings)programma's toegerekend.
Investeren	Het vastleggen van vermogen in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt (definitie BBV).
Investeringen met economisch nut	Investeringen die verhandelbaar zijn en kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	Activa met alleen een maatschappelijk nut kunnen niet verhandeld worden of genereren geen middelen. Het gaat uitsluitend om investeringen in de openbare ruimte, zoals (water)wegen, viaducten, geluidswallen, parken, openbare verlichting.
Investeringsplan	Een overzicht van de geplande investeringen voor de komende jaren.
Jaarrekening	Is een onderdeel van de Jaarstukken en bestaat uit de balans, het overzicht van baten en lasten en toelichtingen daarop.
Jaarstukken	Is de totale verantwoording die over een boekjaar wordt afgelegd en bestaat uit een Jaarverslag, een Jaarrekening en overige informatie.
Jaarverslag	Het Jaarverslag is de tegenhanger van de Beleidsbegroting en gaat met name in op de uitkomsten van de programma's over het afgelopen jaar. Het Jaarverslag is een onderdeel van de Jaarstukken en bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen.
Kapitaalgoederen	Zaken die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij levert aan inwoners te kunnen produceren. Daarbij gaat het om grotere zaken, zoals wegen, riolering, water, groen en gebouwen.
Kwijtschelding	Inwoners die gemeentelijke belastingen niet kunnen betalen, kunnen de gemeente om kwijtschelding vragen. Het is afhankelijk van het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid wie daarvoor wel of niet in aanmerking komt.

Kapitaallasten	Investeringen in vaste activa (zoals de aanschaf van een gebouw) leiden tot afschrijvingen en rentekosten. Samen vormen de afschrijvingen en de rentekosten de kapitaallasten. De afschrijvingen betreffen de jaarlijkse waardevermindering van de investering. Door middel van de afschrijving worden lasten van de investering uitgespreid over de jaren dat er van de investering gebruik wordt gemaakt. De rente betreft het eigen of geleende geld dat bestemd wordt om de investering te financieren.
Kasstroomverwachtingen	De planning van toekomstige betalingen en ontvangsten.
Lasten	Zie: stelsel van baten en lasten.
Leges	Betaling voor een gemeentelijk goed of een dienst op publiekrechtelijke grondslag (bijv. leges paspoort, leges rijbewijs). Leges zijn retributies maar worden wettelijk tot de belastingen gerekend. Leges mogen maximaal kostendekkend zijn.
Lokale heffingen	Een type gemeentelijke belasting. Voorbeelden van heffingen zijn de rioolheffing of de afvalstoffenheffing. In tegenstelling tot algemene belastingen (zoals parkeerbelasting of onroerendezaakbelasting) moet het geld dat gemeenten met heffingen ophalen, gebruikt worden om de kosten te dekken van datgene waarvoor ze in rekening worden gebracht. Heffingen worden ook wel rechten, tarieven of leges genoemd.
Maatwerkvoorzieningen	Voorzieningen die niet vrij toegankelijk zijn. Het gaat dan om collectieve en individuele (maatwerk) voorzieningen waarvan wij als gemeente vinden dat wij er toestemming voor moeten verlenen, omdat het specialistische zorg is of omdat het een hele dure zorgvorm is.
Materiële vaste activa	Investeringen met een meerjarig nut.
Meerjarig investeringsplan (MIP)	De planning van de investeringen voor de komende jaren wordt inzichtelijk gemaakt.
Meerjarenramingen	Een prognose voor meerdere jaren, na het begrotingsjaar, te verwachten baten en lasten alsmede mutaties in reserves.
Netto schuldquote	Een financieel kengetal wat ook wel bekend staat als netto schuld als aandeel van de inkomsten. Het geeft informatie over de investeringsruimte die de gemeente heeft.
Ongebonden lokale heffingen	Deze heffingen zijn algemene dekkingsmiddelen (o.a. OZB en hondenbelasting), omdat zij niet aan een inhoudelijk begrotingsprogramma zijn gerelateerd. De besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak.
Overhead	De kosten van werkzaamheden of faciliteiten die slechts een indirecte relatie vertonen met de prestaties (bijvoorbeeld leidinggeven, administratie of huisvesting).
Overheadkosten	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
Overzicht van baten en lasten	Overzicht in de begroting of jaarrekening waarin totalen van baten en lasten alsmede toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma's worden weergegeven.
Paragrafen	Een paragraaf geeft volgens het BBV een dwarsdoorsnede van de begroting (of jaarrekening) op financiële aspecten. Het gaat dan om de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die belangrijk zijn, financieel, politiek of anderszins. De paragrafen zijn onderdeel van zowel de Beleidsbegroting als het Jaarverslag.
Planning- en control-cyclus	De jaarlijks terugkerende werkzaamheden die samenhangen met het opstellen, bespreken, bewaken van beleid (inclusief maatschappelijke effecten) en budgetten.
Precariobelasting	Belasting voor het gebruiken van openbare grond of water. De belasting kan worden geheven van degenen die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water hebben.
Prestatie	Het meetbare resultaat van activiteiten.

Prestatie-indicator	Kwantitatieve en kwalitatieve gegevens die inzicht geven in de resultaten van het gevoerde beleid van de gemeente.
Programma	Een samenhangende verzameling van beleidsterreinen, activiteiten en geldmiddelen gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten.
Rechtmatigheid	Het voldoen aan relevante wet- en regelgeving.
Reserve	Een reserve is onderdeel van het eigen vermogen van de gemeente. Reserves worden onderverdeeld in algemene reserves en reserves met een specifieke bestemming (bestemmingsreserves).
Risico	De kans op optreden van een gebeurtenis met negatieve gevolgen voor de gemeente Hengelo.
Risicomanagement	Het beheren van risico's, waarbij de risico's in kaart worden gebracht, zodat de juiste beheersmaatregel kan worden genomen of er bewust voor kan worden gekozen het risico te accepteren.
Solvabiliteitsratio	Dit financiële kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.
Specifieke dekkingsmiddelen	Inkomsten voor de gemeente die met een bepaald programma samenhangen. Daaronder vallen bijvoorbeeld inkomsten van het Rijk met een bepaald bestedingsdoel, de riool- en afvalstoffenheffing en opbrengsten voor het verstrekken van paspoorten.
Specifieke uitkering	Rechtstreekse uitkering aan een instelling of een lagere overheid te besteden aan een specifiek doel. Het is een verzamelbegrip voor subsidies, bijdragen van het rijk of provincie en doeluitkeringen.
Stelsel van baten en lasten	Gemeenten werken met een stelsel van baten en lasten. Het is een systeem dat alle ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan het (begrotings)jaar waarop zij betrekking hebben.
Structurele exploitatieruimte	Een percentage waarmee beoordeeld kan worden welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt berekend door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten.
Taakveld	Eenheid waarin de programma's, of waarin de eenheden in overzichten en bedragen in het programmaplan, zijn onderverdeeld.
Verbonden partij	Een verbonden partij is een derde rechtspersoon waarbij de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.
Vervangingsinvesteringen	Investeringen die dienen ter vervanging van bestaande voorzieningen die technisch en/of economisch aan vervanging toe zijn. Vervanging vindt plaats uit het oogpunt van instandhouding van het bestaande voorzieningenniveau binnen de gemeente. Het doen van vervangingsinvesteringen behoort daarmee tot de reguliere bedrijfs- en taakuitvoering van de gemeente.
Vlottende activa	Investeringen die normaliter binnen een jaar weer in geld worden omgezet, zoals voorraden (bijv. grond- en hulpstoffen), vorderingen, kas- en banksaldi.
Voorziening	Een voorziening is een reservering voor toekomstige uitgaven die voortvloeit uit een gebeurtenis in het verleden. Aan voorzieningen zijn specifieke BBV-voorschriften gebonden.
Wadi	Een voorziening voor de infiltratie van regenwater. Een wadi is een laagte waarin het regenwater zich kan verzamelen en in de bodem kan infiltreren. Meestal is een wadi beplant met gras of biezen. Een wadi helpt verdroging van de bodem tegen te gaan, vormt een buffer bij overvloedige regenval.

Weerstandscapaciteit	De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel geld en mogelijkheden een gemeente heeft om niet-begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken. Daarbij kan gedacht worden aan de algemene reserve 'sec', de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien incidenteel. Zie ook paragraaf 6.2 over weerstandsvermogen en risicobeheersing. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat o.a. uit de algemene reserve 'sec', de begrotingspost onvoorzien incidenteel. De structurele weerstandscapaciteit wordt bepaald door de onbenutte deel van de belastingcapaciteit. Het is een politieke afweging om te bepalen welke delen van de incidentele en structurele componenten men tot de weerstandscapaciteit wil rekenen.
Weerstandsvermogen	Is de relatie die gelegd wordt tussen de financieel gekwantificeerde risico's (de benodigde weerstandscapaciteit) en de middelen die de gemeente beschikbaar heeft om de risico's financieel af te kunnen dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit).

8.10 Verplichte kengetallen

Met ingang van deze begroting hebben we de verplichte kengetallen van de landelijke website 'waarstaatjegemeente' toegevoegd aan de bijlagen. Hierin staan veelal veroudere gegevens. Dit vinden we niet stroken met onze (actuele) aangepaste opzet van een begrotingsprogramma. In een aantal gevallen zijn de gegevens van de verplichte kengetallen voor een bepaald jaar ineens ververst met actuelere cijfers (bijv. in de kolom begroting 2021 staan andere uitkomsten dan in de kolom werkelijk 2020, terwijl beide uitkomsten gestoeld zijn op bijv. het jaar 2019). Dit kunnen we niet meer aanpassen, omdat we verplicht zijn aansluiting te houden met deze landelijke cijfers.

Alle gegevens uit onderstaande tabellen komen van de website waarstaatjegemeente.nl

1. Veiligheid

	Werkelijk 2020	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**
Verwijzingen naar Halt *(per 10.000 inwoners in de leeftijd 12-17 jaar)*	113 (2019)	113 (2019)	110 (2020)
Winkeldiefstallen *(aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners)*	nog niet bekend	1,9 (2018)	nog niet bekend
Geweldsmisdrijven *(aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners)*	5,1 (2018)	5,1 (2018)	3,9 (2020)
Diefstallen uit woning (*aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners)*	nog niet bekend	2,4 (2018)	nog niet bekend
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte (*aantal per 1.000 inwoners)*	6,7 (2020)	6 (2018)	6,1 (2020)

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Dit taakveld heeft geen verplichte BBV Indicatoren.

3. Economie

	Werkelijk 2020	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**
Het aantal vestigingen van bedrijven (*per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar)*	141,4 (2019)	141,4 (2019)	146,6 (2020)
Functiemenging *(de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken)*	56,8% (2019)	56,8% (2019)	57% (2020)

4. Onderwijs

	Werkelijk 2020	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**
Omvang absoluut verzuim (niet ingeschreven op een school) *(per 1.000 leerlingen)*	1 (2017)	1 (2017)	1 (2017)
Omvang relatief verzuim (wel ingeschreven, maar ongeoorloofd aanwezig) *(per 1.000 leerlingen)*	18 (2019)	12 (2018)	18 (2019)
Aantal vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie *(percentage van het totaal aantal leerlingen 12-23 jaar)*	1,7% (2019)	2,1% (2018)	1,7% (2020)

5. Sport, cultuur & recreatie

	Werkelijk 2020	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**
Percentage niet sporters *(t.o.v. het totaal aantal inwoners)*	48,4% (2016)	48,4% (2016)	48,4% (2016)

6. Sociaal domein

	Werkelijk 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Aantal banen *(per 1000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar)*	956,3 (2019)	965,3 (2019)	972,7 (2020)
Het percentage jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter *(t.o.v. het totaal aantal jongeren tussen de 12-21 jaar)*	1% (2019)	1% (2018)	1% (2019)
Het aantal kinderen in uitkeringsgezinnen *(percentage kinderen tot 18 jaar)*	6% (2019)	6% (2018)	6% (2019)
Netto arbeidsparticipatie *(percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking)*	68,4% (2019)	68,4% (2019)	66,4% (2020)
Aantal werkloze jongeren *(percentage werkeloze jongeren 16-22 jaar)*	3% (2019)	3% (2018)	3% (2019)
Personen met een bijstandsuitkering *(per 10.000 inwoners)*	573,2 (2020)	470,8 (2019)	573,2 (2020)
Personen met een lopend re-integratietraject *(per 10.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar)*	199,4 (2020)	352 (2018)	199,4 (2020)
Aantal jongeren dat gebruik maakt van jeugdhulp *(percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar)*	11,5% (2019)	10,1% (2019)	12,3% (2020)
Aantal jongeren met een beschermingsmaatregel *(percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar)*	2% (2019)	1,8% (2019)	2,1% (2020)
Aantal jongeren met een reclasseringsmaatregel *(percentage jongeren 12-22 jaar met een jeugdreclasseringsmaatregel t.o.v. alle jongeren 12-22 jaar)*	0,4% (2019)	0,4% (2019)	0,4% (2020)
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo *(per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep)*	820 (2020)	820 (2019)	870 (2019)

7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

	Werkelijk 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Omvang huishoudelijk restafval *(kg/inwoner)*	75 (2019)	97 (2018)	75 (2019)
Hernieuwbare elektriciteit *(aandeel nieuwe energie als percentage van het totale energieverbruik in de gemeente)*	86,7% (2018)	72,4% (2018)	88,4% (2019)

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

	Werkelijk 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Nieuw gebouwde woningen *(per 1.000 woningen)*	9,2 (2019)	9,2 (2019)	3,6 (2020)
Demografische druk (de *som van het aantal personen van 0-20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar)*	70,9% (2020)	70,9% (2020)	69,9% (2021)

9. Betuur en ondersteuning

	Werkelijk 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Formatie *(fte per 1.000 inwoners)*	8,44	8,50	8,67
Bezetting *(fte per 1.000 inwoners)*	7,43	8,02	8,18
Apparaatskosten *(kosten per inwoner)*	689,17	721	733,94
Overhead *(percentage van de totale lasten)*	9,18%	8,62%	8,49%
Externe inhuur (percentage van totale loonsom + kosten externen)	12,46%	1,86%	5,04%
Gemiddelde WOZ-waarde (x € 1.000)	€ 201 (2020)	€ 186 (2019)	€ 201 (2020)
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€ 705 (2020)	€ 705 (2020)	€ 755 (2021)
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 729 (2020)	€ 729 (2020)	€ 795 (2021)

8.11 Global Goals

Onderstaand overzicht geeft een visuele indruk van de vier Global Goals waarop per begrotingsprogramma de grootste focus ligt. Het is daarbij belangrijk om de kanttekening te plaatsen dat elk programma in meer of mindere mate wel een bijdrage levert aan elk van de doelen en dat dit niet een kwantitatieve meting betreft. Het overzicht biedt inzicht in de belangrijkste aandachtsgebieden die elk programma heeft en hoe die verdeeld zijn. Ook wordt duidelijk welke Global Goals in geen enkel programma specifieke aandachtspunten zijn en op welke Global Goals juist in meerdere programma’s de focus ligt.

Global goals	**Programma 1** Veiligheid	**Programma 2** Verkeer, vervoer en waterstaat	**Programma 3** Economie	**Programma 4** Onderwijs	**Programma 5** Sport, cultuur en recreatie	**Programma 6** Sociaal Domein	**Programma 7** Volksgezonheid, milieu en duurzaamheid	**Programma 8** Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	**Programma 9** Bestuur en ondersteuning
1 GEEN ARMOEDE				■		■			
2 GEEN HONGER									
3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN				■	■	■	■		
4 KWALITEITS-ONDERWIJS			■	■					
5 GENDER-GELIJKHEID				■					
6 SCHOON WATER EN SANITAIR									
7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE							■	■	
8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI	■	■	■			■			
9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR		■	■					■	
10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN						■			■
11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN	■	■			■		■		■
12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE									
13 KLIMAATACTIE		■			■		■	■	

Global goals	**Programma 1** Veiligheid	**Programma 2** Verkeer, vervoer en waterstaat	**Programma 3** Economie	**Programma 4** Onderwijs	**Programma 5** Sport, cultuur en recreatie	**Programma 6** Sociaal Domein	**Programma 7** Volksgezonheid, milieu en duurzaamheid	**Programma 8** Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	**Programma 9** Bestuur en ondersteuning
14 LEVEN IN HET WATER									
15 LEVEN OP HET LAND					■				
16 VREDE, VEILIGHEID EN STERKE PUBLIEKE DIENSTEN	■								■
17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN	■		■					■	■

8.12 Amendementen en moties

(de aangenomen amendementen en moties worden na de begrotingsraad in deze bijlage opgenomen)

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester van der Dussenplein 1

Postadres
Postbus 18, 7550 AA Hengelo

Telefoonnummer
14-074

E-mail
Gemeente@hengelo.nl

www.hengelo.nl

Gemeente Hengelo

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

Beantwoording vragen n.a.v. technisch beraad 11 oktober 2021: Beleidsbegroting 2022-2025 (zaaknummer 3301539)

Onderwerp/vragen:	***Antwoorden:***
Pagina 31: 4.4 Belasting- en tariefmaatregelen Afvalstoffenheffing: Onzekerheid over contractuele verlenging over mate van vervuiling binnen PMD afval m.i.v. 1 januari 2022. *Wanneer is daar duidelijkheid over? Voor de gemeenteraadsvergadering van 10 november? Wat hebben we meegenomen in de risicoanalyse?*	Er zijn momenteel gesprekken gaande over een aanpassing van de landelijke afspraken tussen Nedvang en VNG. Het Twents model met een tussencategorie voor PMD met tussen de 15-35% vervuiling fungeert daarbij als vertrekpunt. De tijdelijke afspraken blijven ongewijzigd totdat er landelijke afspraken zijn gemaakt. De financiële risico's van het niet verlengen van de afspraken zijn door ons becijferd op € 12 per huishouden in 2022 (afgerond € 450.000). Worden de afspraken niet verlengd dan dient verwijdering van de verzamelcontainers voor PMD te worden overwogen. Onze verwachting is dat de huidige afspraken worden verlengd. Mocht dat onverhoopt niet het geval zijn dan kan deze tegenvaller echter, met de huidige informatie, wel worden gedekt uit de voorziening afval in 2022 (begroot bedrag € 481.000). Die is ook bedoeld voor niet verwachte mee- of tegenvallers.
Pagina 48/49: 5.2.1 Veiligheid Beleidsindicator onder 1.1.1: Positie van Hengelo (ten opzichte van andere Nederlandse gemeenten) op de ranglijst van (on)veilige gemeenten (positie 1-352) *Hoe kan het dat we als gemeente meerjarig stijgen op de ranglijst, terwijl de andere beleidsindicatoren in dit programma meerjarig uitgaan van positievere streefwaarden?*	De lijst geeft een rangorde aan van (on)veiligheid in alle gemeenten. Als je op plek 1 staat ben je de meest onveilige gemeente. Hengelo staat momenteel 89ste. Het streven is buiten de top 100 te geraken. In de begroting is daarom een stijging op de lijst aangehouden (betekent dat Hengelo kortom veiliger is geworden). Dit past bij de overige beleidsindicatoren.
Pagina 64: 5.2.4 Onderwijs Beleidsindicator onder 4.1.2: Percentage jongeren (16 t/m 22 jaar) dat de school verlaat voordat een startkwalificatie is behaald (%) *Hoe komen we aan de indicator en waarom blijft de streefwaarde gelijk de komende jaren (10,4%)?*	De indicator komt uit de VSV (voortijdig schoolverlaten) monitor van Kennispunt Twente. 10,4% is het percentage van schooljaar 2019-2020. Dat de streefwaarde gelijk blijft is in lijn met de gestelde doelen in de Twentse Belofte 2020-2024. In Twente is het aantal voortijdige schoolverlaters al jaren relatief laag. Ten opzichte van de landelijke streefwaarden heeft Twente de opdracht om dat aantal gelijk te houden.
Pagina 64: 5.2.4 Onderwijs Beleidsindicator onder 4.2.2: Percentage schoolgebouwen voor het basisonderwijs in Hengelo dat een integraal kindcentrum bevat (%) *Hoe komen we aan de indicator en waarom blijft de streefwaarde gelijk de komende jaren (34%)?*	We stellen het integraal huisvestingplan onderwijs op. Daarin wordt voor de schoolgebouwen in Hengelo het toekomstperspectief geschetst en moet ook worden bepaald of en hoeveel schoolgebouwen een integraal kindcentra moet bevatten. Dat is ook de reden dat de streefwaarde vooralsnog gelijk blijft.

<u>Pagina 69: 5.2.5 Sport, cultuur en recreatie</u> Beleidsindicator onder 5.1.1: Percentage inwoners (18+) dat (zeer) tevreden is over speelvoorzieningen voor jongeren tot 12-18 jaar (%) Peilwaarde 2021: 38,2% Streefwaarden: 60% in de jaren 2022 t/m 2025. *Hoe kan dit zoveel afwijken?*	Uit de uitkomsten van het bewonerspanel wordt niet duidelijk waarom een relatief laag percentage van de ondervraagden (zeer) tevreden is over de voorzieningen in de beleidscategorie 12-18 jaar. Mogelijk heeft dit te maken met de spreiding van het aanbod voor deze leeftijdsgroep. Zowel vanuit sport-, als vanuit speel-, als vanuit jeugdbeleid is er aandacht voor om jongeren meer in beweging te krijgen. We stellen voor om de streefwaarde te verlagen naar 40%, en deze in de loop van de jaren middels inspanningen vanuit genoemde beleidsterreinen geleidelijk te verhogen (40% in 2022 oplopend tot 46% in 2025). We zullen dit in de definitieve versie van de Beleidsbegroting 2022-2025 na vaststelling door uw gemeenteraad corrigeren.
<u>Pagina 69: 5.2.5 Sport, cultuur en recreatie</u> Beleidsindicator onder 5.2.1: Het rapportcijfer dat inwoners geven aan de kwaliteit van de culturele voorzieningen in Hengelo (cijfer 1-10) Peilwaarde 2021: 7,09 Streefwaarden: 2022: 7,0; 2023: 7,1; 2024: 7,2; 2025: 7,3. *Gelet op de peilwaarde 2021, klopt de streefwaarde 2022 wel?*	Een omissie. Wordt aangepast voor 2022: wordt 7,1 (dus gelijk aan 2021). Reden dat deze niet stijgt omdat de culturele sector aan het opstarten is en nog niet volledig open is en de verwachting van de sector is dat het even duurt voordat de activiteit en beleving weer op het oude niveau zal zijn. We zullen dit in de definitieve versie van de Beleidsbegroting 2022-2025 na vaststelling door uw gemeenteraad corrigeren.
<u>Pagina 76: 5.2.6 Sociaal domein</u> Naast de financiële druk zijn ook de wachttijden voor hulp en de doorstroom en afbouw van verblijf in instellingen belangrijke vraagstukken. Daarnaast neemt het arbeidsmarktvraagstuk in het jeugddomein toe. *Wat zijn de huidige wachttijden en wat is acceptabel in relatie met de krapte op de arbeidsmarkt? Zijn er genoeg professionals?*	In 2022 wordt er verder gebouwd aan het dashboard jeugd en zullen de wachtlijsten/wachttijden ook aan bod komen. Op dit moment is hier nog geen volledig inzicht in. Wel zijn we in de regio bezig met een opdracht om inzicht te krijgen in de wachttijden bij de verschillende zorgaanbieders. Dit is een breed vraagstuk wat in heel de regio leeft. Op onderdelen is er een wachtlijst. Bij reguliere ambulante begeleiding zien we dat niet. Het is vaak afhankelijk van bepaald type zorg, accenten binnen bepaalde hulpvormen, specialisaties. Het is niet eenvoudig een antwoord te geven op de vraag wanneer en hoe lang een wachtlijst acceptabel is. Vanwege krapte op de arbeidsmarkt hebben we helaas met wachtlijsten te maken. Afhankelijk van de situatie en in gesprek met een cliënt wordt bepaald of een wachtlijst acceptabel is.

<u>Pagina 79: 5.2.6 Sociaal domein</u> Beleidsindicator onder 6.1.2: Percentage van de Hengelose volwassenen (18-65 jaar) dat aangeeft vaak eenzaam te zijn (%) *Hoe is de definitie van deze streefwaarde ook in relatie met de streefwaarde die https://www.waarstaatjegemeente.nl/ gebruikt (i.v.m. ander percentage)?*	Het percentage is afkomstig uit het Hengelopanel. Dit is een andere informatiebron dan de site waarstaatjegemeente.nl. (Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD 'en, CBS en RIVM). Het gaat hier om het % volwassenen dat aangeeft vaak eenzaam te zijn, het hoge percentage van WSJG is waarschijnlijk het gevolg van een andere vraagstelling (weleens tot vaak eenzaam). Wij richten ons op de meest eenzame groep. Vandaar dat het percentage kan afwijken. De raad heeft ervoor gekozen het Hengelopanel als leidraad aan te willen houden.
<u>Pagina 80: 5.2.6 Sociaal domein</u> Beleidsindicatoren onder 6.2.3: • Percentage bijstandsgerechtigden dat in een jaar is uitgestroomd naar betaald werk als deel van het totale aantal bijstandsgerechtigden aan het eind van dat jaar (%) • Percentage re-integratietrajecten dat tot uitstroom naar betaald werk (deeltijd of voltijd) heeft geleid als deel van het totale aantal re-integratietrajecten (%) • Aantal personen dat betaald werk verricht met een loonkostensubsidie (aantal) *Waarom groeien de streefwaarden van deze beleidsindicatoren de komende jaren licht?*	De streefwaarden groeien, omdat we als college nog steeds de ambitie hebben om meer inwoners naar een (zo nodig aangepaste) baan te begeleiden. Net als in de begroting 2021-2024 stijgt het percentage uitstroom naar werk met 0,1% per jaar. De stijging is wellicht voorzichtig, maar tegelijkertijd realistisch. De overweging hierbij is onder meer dat de meeste inwoners die kunnen werken in deze arbeidsmarkt al zijn uitgestroomd. Doel blijft echter het percentage trajecten dat tot uitstroom naar betaald werk leidt, de komende jaren ook licht te laten te stijgen. Hierbij moet worden opgemerkt dat sommige trajecten doorlopen uit het voorgaande jaar of in de laatste weken van het jaar pas worden opgestart. Bovendien zijn niet alle trajecten gericht op uitstroom. Soms is er immers een tussenstap nodig. Voor wat betreft de loonkostensubsidie hebben we de streefwaarden laten meelopen in de ontwikkeling van de afgelopen jaren.
<u>Pagina 93: 5.2.7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid</u> Beleidsindicatoren onder 7.3.1: • Percentage Hengeloërs ouder dan 19 jaar met een Body Mass Index (BMI) tot 25,0 kg/m2 • Percentage Hengelose jeugd dat nooit heeft gerookt (geen trekjes, hele sigaret of meer) (%) • % jongeren (0-18 jaar) dat ooit lachgas heeft gebruikt • % jongeren (0-18 jaar) dat ooit softdrugs heeft gebruikt *Waarom dalen de streefwaarden van bovenstaande beleidsindicatoren licht?*	De streefwaarden van deze indicatoren dalen licht, omdat we de komende periode inzetten op het lokaal preventie akkoord (LPA). Hierin worden ook de landelijke afspraken rondom het verminderen van roken, problematisch alcoholgebruik en overgewicht benoemd. Hier zetten wij op in en dus willen we een lichte daling realiseren. Daarnaast blijven wij inzetten op goede voorlichting op scholen voor wat betreft bovenstaande onderwerpen. Ook dit stimuleert een daling.
• % jongeren (0-18 jaar) dat ooit hard drugs heeft gebruikt *Waarom blijft deze streefwaarde van deze beleidsindicator gelijk de komende jaren?*	We zien dat deze problematiek ook in coronatijd is toegenomen. Uiteraard zullen we hierop inzetten, maar het streven hier is om dit gelijk te houden en niet te laten stijgen. Het percentage is ook laag in vergelijking met de softdrugs en het lachgas. Heel veel lager dan 2,5% is niet realistisch op deze indicator.

<u>Pagina 101: 5.2.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing</u> Beleidsindicatoren onder 8.1.3: • Percentage woningzoekenden dat een huurwoning krijgt toegewezen als deel van totaal mensen dat actief een huurwoning zoekt (%) *Waarom blijft de streefwaarde eerste indicator gelijk?* • Krapte-indicator koopwoningen voor Hengelo/Borne (verhoudingsgetal) *Waarom groeit de streefwaarde van deze beleidsindicator de komende jaren licht?*	Het is in een krappe markt al een hele prestatie (ofwel een goed streven) wanneer de indicator gelijk blijft. Immers met meer woningzoekenden die reageren op minder woningen zal de kans op succes eerder afnemen dan toenemen, maar we streven er naar dat die kans gelijkt blijft. We hopen natuurlijk dat met ons woningbouwprogramma de markt wat ontspant en de krapte in de koop wat kan afnemen.
<u>Pagina 121: 6.1.1. Geraamde inkomsten</u> Precariobelasting *Waarom zijn er nog werkelijke lasten in 2020 verantwoord van € 162.000 gelet op het niet opleggen van deze belasting/verlenen van ontheffing? Waarom is het volledige bedrag van € 312.000 voor 2021 begroot?*	De werkelijke lasten 2020 betreffen voor circa € 152.000 de afrekening van precario over het jaar 2019. Daarnaast is nog circa € 10.000 opgelegd voor 2020. Wij hebben in 2020 de precario voor terrassen uit de verordening gehaald en daarmee vrijgesteld. Terrassen betreffen veruit het grootste aandeel in de precario. De overige belastingplichtige precario, zoals bijv. uitstallen van verkoopkramen en ingebruikname van gemeentegrond bij bouwactiviteiten, is wel opgelegd. In 2021 is het volledige bedrag in de raming opgenomen, omdat we niet vooruitgelopen zijn op het verloop van de coronapandemie in de samenleving. In de Verordening precariobelasting was hoofdstuk 7 (terrassen) opgenomen en dus belastingplichtig. Uw raad heeft op 3 maart 2021 (zaak 3185400) de 2e wijziging van de Verordening precariobelasting 2020 vastgesteld. Hierbij werden met terugwerkende kracht terrassen voor geheel 2020 vrijgesteld. Bij de 2e Beleidsrapportage 2021 stellen we de omvang van de precariobelasting naar beneden bij met € 40.000. Dit is de tegemoetkoming aan de terrashouders, omdat ze in de eerste 4 maanden van 2021 niet open mochten zijn. Over die periode betalen ze geen precariobelasting.

<u>Pagina 149/150: 6.4 Grondbeleid:</u> Ontwikkelingen Beckum Op dit moment is het haalbaarheidsonderzoek in volle gang, waarbij met name de medewerking van St. Twickel, een particuliere grondeigenaar en het Bisdom Utrecht noodzakelijk is om tot overdracht van de voor de woningbouw noodzakelijke gronden te kunnen komen. Deze zijn nu nog bij hen in eigendom. Mogelijk lukt het (nog) niet om met deze partijen overeenstemming te bereiken over de prijs en voorwaarden voor overdracht van hun grond aan de gemeente. *Is dit al een risico?*	Nee, het is nog geen project en, belangrijker, er is ook nog geen door de raad vastgestelde grondexploitatie. Dit betekent dat de grondverwerving nu vooral nog een bestuurlijk risico is (komt er wel/geen project) en geen financieel risico. Of er daadwerkelijk een grondexploitatie en project tot stand komt is afhankelijk van de mate waarin we succesvol afspraken kunnen maken met de grondeigenaren.
<u>Pagina 164: 6.6 Verbonden partijen</u> Omgevingsdienst Twente Alle 14 gemeenten en de provincie nemen (wettelijk verplicht) deel. De taken bestaan vooralsnog uit het voorbereiden van, toezicht op en handhaving van milieuvoorschriften, de zogenoemde VTH-taken. De start werd beïnvloed door verschil van inzicht over de wijze van samenwerken en de wijze van toerekening van kosten. De verschillen spitsen zich toe op twee hoofdzaken: de verdeelsleutel voor kostentoerekening overhead en de "Twentse norm" m.b.t. de te leveren diensten. ODT wil overhead verdelen naar rato van het aantal inwoners per gemeente, waar oorspronkelijk gesproken werd over een omslag per ingebrachte formatieplaats. Verder gaat ODT uit van een "milieu brede" inbreng van taken, terwijl meerdere gemeenten alleen willen overdragen wat volgens wettelijk vereist kwaliteitsniveau verplicht is. Gemeente Enschede heeft hierin lijnrecht tegenover het bestuur van ODT gestaan. Het conflict tussen de gemeente Enschede en de ODT is door mediation opgelost, waarbij partijen tot overeenstemming zijn gekomen. Het conflict tussen Enschede en ODT is de afgelopen jaren voor Hengelo reden geweest om zienswijze in te dienen tegen de begroting van ODT. Het algemeen bestuur van ODT heeft ingestemd met de oplossing waardoor Hengelo de zienswijze tegen de begroting 2022 heeft ingetrokken. *Hoe zit dit nu in de begroting 2022-2025 en welke marges zitten hiervoor in de begroting 2022?*	De beslechting van het geschil tussen de OD Twente en gemeente Enschede heeft geen financiële consequentie voor onze begroting en de gevraagde bijdrage van de gemeente Hengelo. Wel hebben wij in de Kadernota 2022-2025 het financieel perspectief geactualiseerd op basis van de laatste inzichten. De OD Twente gaat namelijk (gefaseerd) over naar outputfinanciering waarbij we enkel betalen voor de afgenomen diensten, en niet langer op basis van ingebrachte formatie. Dat leidt meerjarig tot een verwacht voordeel. De precieze achtergrond en cijfers zijn te vinden in de Kadernota (22-FP-7.5). Dit is geeffectueerd in de begroting.

<u>Pagina 176: 6.7.2. Personeel</u> *Uit hoeveel fte bestaat de vaste organisatie en welk bedrag is hiervoor geraamd in de begroting 2022?* *Wat is het bedrag dat geraamd is voor de flexibele organisatie (inhuur) in de begroting 2022?*	De geraamde vaste formatie bestaat uit 702,8 fte. Begroot bedrag hiervoor is € 52,7 miljoen. De inhuur is in 2022 geraamd op € 2,8 miljoen.
<u>Pagina 196: 8.1.2 Aard en reden reserves</u> Reserve fietspadenplan: Als correctie op de negatieve boekwaarde van cpl. 42 Fietspadenplan/Duurzaam Veilig is de vermogenstoename ondergebracht in deze reserve. *Wat wordt hiermee bedoeld?*	Deze Reserve is in 2010 gevormd uit de positieve resultaten van het complex 42 Fietspadenplan. Deze reserve is in het verleden overgeheveld naar een zgn. "Reserve Duurzaam Veilig". Abusievelijk is de administratieve benaming nooit aangepast (betreft kleine verkeersmaatregelen op het gebied van verkeersveiligheid, aanpak verkeersongevallenconcentratie-punten en Uitvoeringsnota Fietsen). Bij de evaluatie van de bestemmingsreserves nemen we deze aanpassing mee.

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Onderwerp	**Zaaknummer**	**Uw kenmerk**	**Datum**
Advies maatregelenpakket adviesraad sociaal domein	3317818		21 oktober 2021

Geachte heer/mevrouw,

In week 40 hebben wij van de adviesraad sociaal domein het advies ontvangen op het maatregelenpakket sociaal domein. Wij hebben richting de adviesraad een reactie geformuleerd op de verschillende adviezen. Ter informatie en ter voorbereiding op de politieke markt van 26 oktober ontvangt u hierbij het advies van de adviesraad en onze reactie.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis De heer S.W.J.G Schelberg

Bijlagen: 2

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Adviesraad Sociaal Domein Hengelo
T.a.v. de heer B. Rikhof

Onderwerp	**Zaaknummer**	**Uw kenmerk**	**Datum**
Reactie advies maatregelenpakket	3317818		21 oktober 2021

Geachte heer Rikhof,

In week 40 hebben wij uw advies ontvangen op het maatregelenpakket Sociaal domein. Hartelijk dank voor de snelle reactie en de uitvoerige advisering. Met deze brief geven wij een reactie op uw advies. Wij volgen de volgorde van uw adviezen en lopen dit puntsgewijs langs.

Timing/informatievoorziening
→ we adviseren om, anders dan we afspraken in het kader van de openbaarheid van adviezen, dit advies na verzending direct beschikbaar te stellen aan de gemeenteraad.

Wij hebben het advies op maandag 11 oktober naar de gemeenteraad gestuurd. Daarnaast geven wij met deze brief een inhoudelijke reactie op het advies. Deze reactie kan worden meegenomen bij de 2e politieke markt over het maatregelenpakket van 26 oktober, en de behandeling van de beleidsbegroting op 10 november. Zoals u adviseert wijken wij hiermee af van de gebruikelijke reactie termijn - met de adviesraad is afgesproken om hier 4 weken voor uit te trekken - zodat dit kan worden betrokken bij de politieke markt van 26 oktober.

→ we adviseren het college om onderliggende analyse, gegevens en evaluaties waarop deze maatregelen gebaseerd zijn toe te voegen aan de stukken en ons als adviesraad en de gemeenteraad de kans te geven om de overwegingen van het college om tot deze maatregelen te komen te kunnen navolgen.

In voorbereiding op de besluitvorming hebben verschillende (informele) bijeenkomsten met raadsleden plaatsgevonden, waarbij de afwegingen, mogelijkheden en opbouw van de maatregelen zijn besproken. Hierbij is zorgvuldig te werk gegaan, waarbij het maatregelenpakket zoals nu opgenomen in de beleidsbegroting het voorlopige sluitstuk is. Graag gaan wij ook met jullie als adviesraad sociaal domein in gesprek, tot op heden lukte dit vanwege agenda technische redenen helaas niet. Dit zal desgewenst alsnog zo snel mogelijk worden ingepland.

Maatwerk
→ we adviseren het college het leidende principe van maatwerk niet als uitzonderingsbepaling maar zoals bedoeld in de wet: als leidend principe in deze maatregelen te nemen.

Maatwerk blijft het uitgangspunt. Onze insteek is daarbij wel dat maatwerk niet altijd volledig geïndiceerde zorg hoeft te zijn. Met het versterken van het voorliggend veld zetten wij in op goede ondersteuning voor een bredere groep, waardoor wij verwachten dat de druk op de maatwerkvoorzieningen afneemt. Door maatwerk op deze wijze te organiseren, handelen we zo effectief mogelijk om de zorg ook betaalbaar te houden.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Verantwoordelijkheden ten aanzien van inwoners met ondersteuningsvragen
→ we adviseren het college om in de maatregelen niet in te zetten op het opwerpen van drempels, beperken van mogelijkheden, maar uit te gaan van de vraag van die inwoner en professionals in staat te stellen daar een antwoord op te formuleren.

Wij zijn het met u eens dat de professional leidend aan zet moet zijn, dit willen we ook stimuleren door o.a. de brede vraagverheldering en de doorbraak methode. Het opwerpen van drempels en het beperken van de mogelijkheden is absoluut niet wat wij willen of beogen.

Wat wij ook willen gaan doen is de professional en de inwoners erop wijzen dat de ondersteuning op verschillende manieren kan worden ingericht. De vraag van de inwoner is altijd het uitgangspunt bij het zoeken naar oplossingen voor de ondersteuningsvraag. Dit neemt niet weg dat meer dan voorheen de nadruk ligt op zelfredzaamheid en normalisatie. Problemen en tegenslag horen ook bij het leven. Het uitgangspunt bij zorginzet blijft hierbij wel: zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig.

→ We adviseren de impact op uitvoering en sturing niet op te pakken door "extra handjes" in te schakelen. We vragen om inzicht in de ontwikkeling van de organisatie sinds 2015 en de budgetten die daarmee gemoeid zijn.

Wij zijn het eens met uw advies, de inzet van 'extra handjes' is geen oplossing voor de opgave waar wij nu voor staan. Daarnaast lijkt het ons goed om met elkaar in gesprek te gaan over de ontwikkelingen sinds de decentralisaties van 2015. De relevante informatie is telkens opgenomen in de P&C-documenten en afzonderlijke rapportages, aan de hand van een gesprek kan dieper in worden gegaan op jullie vragen hierbij en de wijze waarop gehandeld is.

Waarop letten in de communicatie richting de Hengelose inwoners en hoe de last te beperken
→ we adviseren de tijd te nemen voor het zoeken naar de juiste maatregelen, zodat inwoners ook daadwerkelijk mee kunnen denken in oplossingen en bekeken kan worden welke uitwerking de maatregelen op groepen in de samenleving kan en zal hebben. Hoedt u voor daadkracht.

Wij realiseren ons zeker dat we zonder onze inwoners en partners de uitdaging waar het sociaal domein ons voor stelt niet tot een goede aanpak kunnen brengen. Daarom is het belangrijk om samen op te trekken met onze inwoners en partners.
Met deze maatregelen wordt een richting gegeven hoe we deze transformatie vorm kunnen geven binnen de afgesproken kaders. De komende maanden wordt ingezet op communicatie met inwoners over de komende maatregelen en wat dit voor hen betekent. Afstemming met de inwoners over individuele situaties vindt natuurlijk ook plaats in het gesprek dat ze hebben met de consulent in het kader van het herindiceren.

→ om te zorgen dat de consequenties van de maatregelen voor inwoners in beeld zijn is het aan te raden de schade die de maatregelen kunnen veroorzaken goed in beeld te brengen en schadebeperkende maatregelen toe te voegen aan het pakket.

Het is inderdaad belangrijk om goed te monitoren wat de mogelijke (onverwachte) gevolgen zijn van de maatregelen. Er wordt daarom ook sterk ingezet op het beter in beeld hebben van de impact door middel van maandelijkse rapportages en dashboards. Waar nodig zal ook worden bijgestuurd of ingegrepen, als de consequenties niet in verhouding staan tot de bedoeling van de maatregelen. Het belang van onze inwoners staat voorop. Degene die zorg nodig hebben zullen deze ook ontvangen.

→ we adviseren in notities aandacht te besteden aan de wijze waarop over inwoners wordt gesproken en te zorgen dat notities, ook waar ze over bezuinigingen gaan, uiting geven aan de wens van de gemeente om er te zijn voor haar inwoners

Bezoekadres
Burgemeester van der Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Wij nemen onze (zorg) taak serieus en we willen voorkomen dat er iemand tussen wal en schip valt. Daarbij staan we met elkaar wel voor de opgave om het sociaal domein betaalbaar te houden, waardoor we nu keuzes moeten maken die ons daarbij gaan helpen. Dit betekent dat het niet meer vanzelfsprekend is dat we direct geïndiceerde zorg inzetten, maar dat we eerst gaan kijken naar andere mogelijkheden, alvorens over te gaan tot indiceren. Dit is een andere werkwijze dan inwoners nu van ons gewend zijn. Wij gaan er alles aan doen om onze inwoners hier goed in mee te nemen door helder te communiceren, in gesprek te gaan en de inwoners die in aanmerking komen voor herindicatie worden persoonlijk benaderd.

Voor de algemene communicatie is een communicatieplan in ontwikkeling, dit treedt in werking na besluitvorming over de beleidsbegroting.

Maatregelspecifieke opmerkingen
→ we adviseren deze maatregel (naar een max 4 dagdelen-norm) te laten vervallen en vooral in te zetten op de inhoudelijke onderbouwing van aan te vragen hulp, vanuit een gezamenlijke opdracht om alleen te doen wat nodig is.

Zoals aangegeven blijft het bieden van de ondersteuning die nodig is het uitgangspunt: zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig. Wij kenden al een normenkader (interventieprogramma 2018), maar onze ervaring is dat in de praktijk de verbinding tussen geïndiceerde zorg en voorliggende voorzieningen niet altijd tot stand kwam. Hierdoor nam het beroep op geïndiceerde zorg niet af. Wij willen hernieuwde aandacht geven aan het normenkader via het max kader, met daarbij ook zorg en aandacht voor mogelijke alternatieven in het voorliggend veld. Niet alle ondersteuning hoeft geïndiceerde zorg te zijn. Door het voorliggend veld te versterken, biedt dit mogelijkheden om bijvoorbeeld in de eigen wijk (een deel van de) ondersteuning te vinden die nodig is vanuit de ondersteuningsvraag.

→ we adviseren de term inclusie uit het beleidsprogramma sociaal als leidend principe te nemen bij het vaststellen, bespreken en uitvoeren van maatregelen om het sociaal domein betaalbaar en beheersbaar te houden en in beleidsnotities die uitgangspunten ook helder te verantwoorden.

Wij zijn het eens met dit advies. Het maatregelenpakket past binnen de kaders van ons beleidsprogramma, waar inclusie een belangrijk onderdeel is. Dit hebben we ook zo omschreven in de visie zoals beschreven in het beleidsprogramma:
De visie van Hengelo: In Hengelo willen we dat inwoners zo snel mogelijk, zo licht mogelijk en zo dichtbij mogelijk een antwoord kunnen vinden op hun (hulp)vraag. Inwoners bepalen zelf wat nodig is en doen zoveel mogelijk zelf, met behulp van hun netwerk. Komen zij er zelf en met lichte ondersteuning toch niet uit? Dan krijgen zij professionele ondersteuning op maat, passend bij hun mogelijkheden en specifieke situatie.

→ we adviseren de kern van de doorbraakmethode te implementeren in de maatregel en met de juiste aanpak en intenties uitvoering te geven. De betrokkenheid van uitvoerende professionals en de betrokken inwoners zijn hierbij essentieel.

Dit advies omarmen wij, bij de doorbraakmethode is betrokkenheid van de professionals en inwoners die het betreft essentieel. De professionals worden geschoold in deze aanpak om zorg te dragen voor een goed begrip en uitvoering van de doorbraakmethode.

→ we adviseren om deze maatregelen (uitbreiding schoolzorgondersteuners en ondersteuners bij huisartsen en de WMO-WLZ maatregel) met elkaar in lijn te brengen en in beide gevallen te werken naar een praktijk waarbij de verantwoordelijke partij de kosten draagt voor de zorg die verleend wordt, beseffende dat deze grenzen nooit helemaal scherp te trekken zijn.

Ook dit advies omarmen wij. Op dit moment is al sprake van gemeentelijke regie met betrekking tot de schoolzorgondersteuners en ondersteuners bij de huisartsen. Met de voorgestelde maatregelen willen we dit dichterbij organiseren en zo de sturingsmogelijkheden m.b.t. de toegang

Bezoekadres
Burgemeester van der Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

te verbeteren. Dit geldt ook voor de WMO-WLZ: door strakker in te zetten op de juiste zorg kunnen we ook beter in het gesprek met het CIZ en het zorgkantoor om de doorstroming naar de WLZ te bevorderen zodat de inwoners de zorg ontvangen waar ze recht op hebben, en ook de kosten zoveel mogelijk daar neer te leggen zoals de wet het bedoeld heeft.

Tot slot omvat het maatregelenpakket een gradatie in tijd. Sommige maatregelen worden zo snel mogelijk in gang gezet, andere vragen om meer uitwerking en tijd. Deze tijd nemen wij ook, juist om samen met de betrokken partners en inwoners in gesprek te gaan en – waar mogelijk – voor een goede overgang te zorgen. Graag gaan wij met de adviesraad sociaal domein in gesprek over het verloop van de uitvoering en de ervaringen.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis De heer S.W.J.G Schelberg

Bezoekadres
Burgemeester van der Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

College van Burgermeester en wethouders

Gemeente Hengelo

Ons kenmerk: 21 047

Hengelo, 5 oktober 2021

Betreft: Advies Maatregelenpakket

Geacht College,

De adviesraad heeft kennisgenomen van uw vraag om advies uit te brengen over het voorgenomen Maatregelenpakket. U wilt advies ontvangen over de uitvoering van de voorgenomen maatregelen ter beperking van de opgelopen kosten in het sociaal domein.

Ons advies is opgebouwd volgens de door u gestelde adviesvragen, waarbij we ons advies inleiden met wat algemene opmerkingen.

1. **Algemene opmerkingen**

   a. **Timing en informatievoorziening**

   Om te beginnen zijn wij als Adviesraad verrast en verwonderd over de timing en de haast van deze adviesvraag. Het probleem dat als aanleiding aangegeven wordt bestaat al langer. Wat is nu plotseling de urgentie dat deze maatregelen genomen moeten worden? Waarom wordt er niet meer tijd genomen en is er niet meer informatie, kentallen/data analyses beschikbaar om tot een zorgvuldig advies te komen? We wijzen in dit kader graag op de afspraken in hoofdstuk 4 van de verordening Adviesraad en cliëntenraad. In dit kader maken we ons zorgen of het college voldoende tijd neemt en of de advisering van adviesraden en cliëntenraden op een goede manier een rol kan spelen in de besluitvorming met de gemeenteraad.
   → *We adviseren om, anders dan we met het college afspraken in het kader van de openbaarheid van adviezen, dit advies na verzending direct beschikbaar te stellen aan de gemeenteraad.*

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

b. Aanvullende informatie

Een voorbeeld van de noodzaak om over aanvullende informatie te beschikken is de situatie van multi-probleemsituaties. In de notitie wordt gesproken over 1,2% van de gezinnen die 30% van het budget besteden. Dat vraagt om een analyse van die 30%: komt dat hele bedrag nu in de vorm van hulp in die gezinnen terecht. En om hoeveel geld gaat het dan per persoon? En is het effectief? Welk deel van die 30% komt niet direct in gezinnen terecht maar wordt voor andere zaken aangewend (overleg over de situatie bijvoorbeeld).

Een ander voorbeeld is dat het ontbreekt aan inzicht hoe de maatregelen aan de bezuiniging bij gaat dragen. Vooral de maatregel waarbij het gaat om uitbreiding van de afdeling jeugd, uitbreiding van de schoolzorgondersteuners en huisartsondersteuners roepen vragen op waar dat tot een bezuiniging gaat leiden. Er is met deze vormen al ervaring opgedaan en we zijn benieuwd op basis van welke evaluatie en gegevens deze maatregelen tot bezuinigingen zullen gaan leiden.

→ *We adviseren het college om onderliggende analyse, gegevens en evaluaties waarop deze maatregelen gebaseerd zijn toe te voegen aan de stukken en ons als adviesraad en de gemeenteraad de kans te geven om de overwegingen van het college om tot deze maatregelen te komen te kunnen navolgen.*

c. Maatwerk

Het uitgangspunt in het sociaal domein is maatwerk. Wat de gemeente nu van plan lijkt, gaat ten koste van dat uitgangspunt vanuit de veronderstelling dat maatwerk kostbaar is. Maatwerk in de vorm van bijvoorbeeld een doorbraakmethode is waarschijnlijk vele malen goedkoper. Uitvoering van die doorbraakmethode is gefundeerd op maatwerk. Als adviesraad hechten we erg aan het uitgangspunt van die bedoeling van de transitiewetten: maatwerk en hebben dat ook als uitgangspunt van onze advisering vastgesteld (zie uitgangspunten adviesraad). Maatwerk komt weliswaar als uitzondering in sommige van de maatregelen terug, waar het een leidend principe zou horen te zijn.

→ *We adviseren het college het leidende principe van maatwerk niet als uitzonderingsbepaling maar zoals bedoeld in de wet: als leidend principe in deze maatregelen te nemen.*

d. Verantwoordelijkheden ten aanzien van inwoners met ondersteuningsvragen

De gemeente hoort de inwoners met ondersteuningsvragen te helpen. Middelen vanuit het Rijk zijn bedoeld voor inwoners zodat zij bij vragen of ondersteuningsbehoeften een beroep kunnen doen op ondersteuning en daar passende hulp bij kunnen krijgen. In de inrichting van het ondersteuningsaanbod in de gemeente Hengelo lijkt het er steeds meer op dat hulpvragen ontmoedigd wordt, er vooral geïnvesteerd wordt in drempels en toegang vanuit een overtuiging dat beheersing van die toestroom kostendrukkend werkt. In de afgelopen jaren zijn in de gemeente Hengelo de kosten opgelopen en zijn er maatregelen nodig. Het is bijzonder te merken dat de overtuiging dat die verandering zal komen vanuit de organisatie van toegang en de inrichting van hulp en dat niet die vooronderstelling ter discussie staat.

Als adviesraad wezen we herhaaldelijk op die vooronderstelling (recentelijk in ons advies op het beleidsprogramma sociaal 2021-2025) en zijn we van mening dat met dezelfde uitgangspunten geen nieuwe oplossingen te verwachten zijn. We worden daarin ook gesterkt

door onderzoek waaruit blijkt dat controle duur en vertrouwen beter is[1]. Waar professionals in de gelegenheid gesteld worden om vroegtijdig, vanuit vertrouwen en op basis van vragen van inwoners snel te kunnen handelen is escalatie van problematiek te voorkomen. Daarvoor is het nodig dat bewoners het gevoel hebben dat ze hun vragen mogen stellen, hulp kunnen vragen en daarmee ook op weg geholpen worden. Beleid gericht op het ontmoedigen van inwoners zal op korte termijn misschien leiden tot daling in vragen, maar het risico op uitgestelde vragen en geëscaleerde en daardoor kostbare situaties is groot.

→ *We adviseren het college om in de maatregelen niet in te zetten op het opwerpen van drempels, beperken van mogelijkheden, maar uit te gaan van de vraag van die inwoner en professionals in staat te stellen daar een antwoord op te formuleren.*

e. Impact op de uitvoering en sturing

Hoewel we de inzichten delen dat het noodzakelijk is om ook de eigen organisatie en de inzet in uw eigen gemeentelijke apparaat ter discussie te stellen zijn we bezorgd over de manier waarop die plannen uitwerken. Zoals het er nu uitziet lijkt het er eerder op dat er meer tijd, energie en budget gaat zitten in het onderzoeken van de werkwijze de komende jaren. Middelen die daarvoor aangewend worden zijn niet gespecificeerd en ook de inverdieneffecten op het totale budget zijn niet benoemd.

Gezien de werkwijze de afgelopen jaren (toegenomen zorgvolume leidt tot het aannemen van extra handjes) kan gerust gesteld worden dat iedere kritische beschouwing, ieder nieuw project en iedere veranderactie ook leidde tot andere extra handjes. Het gemeentelijk apparaat in Hengelo houdt wat betreft de groei van het aantal medewerkers geen gelijke tred met de groei van het aantal inwoners. We beseffen ons dat er taken bijgekomen zijn, zeker sinds 2015, maar zijn wel benieuwd naar de kwantitatieve en kwalitatieve analyse van de groei van met name het aantal medewerkers in het kader van de transitiewetten.

→ *We adviseren de impact op uitvoering en sturing niet op te pakken door "extra handjes" in te schakelen. We vragen om inzicht in de ontwikkeling van de organisatie sinds 2015 en de budgetten die daarmee gemoeid zijn.*

2. Waar op letten in de communicatie richting de Hengelose inwoners en hoe de last te beperken.

De adviesraad hecht er waarde aan dat de inwoners niet overvallen worden door de voorgenomen maatregelen. We denken dat het goed is om de inwoners van Hengelo te betrekken in uw plannen alvorens u overgaat tot actie.
Betrek inwoners bij de oplossingen voor de tekorten: zorg dat ze actief kunnen meedenken en zelf met suggesties kunnen komen. Wees duidelijk in de aard van de tekorten, wees eerlijk over de eigen rol in het ontstaan van de tekorten en zorg voor een gezamenlijke opdracht voor alle inwoners van Hengelo. Dit kan wat ons betreft de opmaat zijn voor een wezenlijke verandering in de gemeente: het kan de inwonersparticipatie bevorderen en Hengeloërs de ervaring bieden dat hun mening er werkelijk toe doet. Op die manier werkt het college aan de inclusie die zo prominent in het beleidsprogramma sociaal 2021-2025 genoemd staat. Zorg dat in de praktische uitvoering hiervan bestaande lokale groepen een

[1] Onderzoek naar een andere werkwijze in het Amsterdamse jeugdveld moest de kosten beperken. Een speciaal jeugdloket werd ingesteld om aanvragen te behandelen. Het werkte averechts.

rol hebben (wijkracht, jeugdgezondheid, adviesraden, verenigingen, bewonerscommissies, etc) en biedt ruimte voor nieuwe groepen.
Zorg er te allen tijde voor dat van maatregelen die genomen worden de schade die ze aan kunnen richten in beeld is en gericht kan worden beperkt. Dit om zaken zoals de toeslagenaffaire, maar ook escalerende gezinssituaties te voorkomen.

→ We adviseren de tijd te nemen voor het zoeken naar de juiste maatregelen, zodat inwoners ook daadwerkelijk mee kunnen denken in oplossingen en bekeken kan worden welke uitwerking de maatregelen op groepen in de samenleving kan en zal hebben.

→ Om te zorgen dat de consequenties van de maatregelen voor inwoners in beeld zijn is het aan te raden de schade die de maatregelen kunnen veroorzaken goed in beeld te brengen en schadebeperkende maatregelen toe te voegen aan het pakket.

3. Maatregelspecifieke opmerkingen

a. *Aanpassing naar max 4 dagdelen norm*: we zien risico's in de maatregel om van een norm van 4 dagdelen per week naar een max van 4 dagdelen per week te gaan. Uit de praktijk van werken met diagnose-behandel-combinaties weten we dat elke grens uitnodigt om precies tot die grens de hulp in te vullen. Daar waar met een normbedrag gestreefd wordt naar een gemiddelde (soms iets meer, soms iets minder) en dit ook uitnodigt om daarover het (inhoudelijke) gesprek te voeren zal dat bij een maximum niet langer gebeuren. Er zullen minder situaties komen waarbij minder dan de norm wordt gevraagd en de kwaliteit zal uiteindelijk te lijden onder zo'n financiële grens.
→ We adviseren deze maatregel (naar een max 4 dagdelen-norm) te laten vervallen en vooral in te zetten op de inhoudelijke onderbouwing van aan te vragen hulp, vanuit een gezamenlijke opdracht om alleen te doen wat nodig is.

b. *Inclusie:* In algemeenheid ontbreekt het in het stuk aan een op het beleidsprogramma sociaal aangesloten visie op inclusie (zoals ook in onze reactie op het beleidsprogramma is beschreven). Juist nu, bij de grote tekorten is het de vraag of je de oplossing moet zoeken in beknotten en beperken met de kaasschaaf, of dat je die onderdelen van je beleidsprogramma de uitwerking moet geven die het verdient. Het voorbeeld van de dementerende meneer in de tekst is daarbij tekenend. De oplossing van de gemeente is een gesprek waarin de vrouw de opdracht krijgt om meer dagdelen dan nu de zorg weer her op te pakken, of haar man richting een verzorgingshuis te krijgen. Dat lijkt ons voor ambtenaren in kwestie ook een zeer lastige taak. Dit onderdeel uitwerkend vanuit inclusie kun je ook inzetten op een samenleving waarin inwoners, wijkcentra, sportverenigingen en supermarkten meegenomen worden in bv de campagne om dementie te herkennen en daarnaar te kunnen handelen (zie de reclames op dit moment). Alleen stellen dat meneer ook wel kan biljarten bij het buurtcafé helpt hem niet van zijn dementie af en als de barkeeper daar niet weet wat hij moet doen als meneer vanwege dementie hulp nodig heeft is die hele biljartclub een slecht idee. Inclusie vraagt dan om een integrale oplossing die op termijn ook echt geld kan opleveren, maar niet door de voorgestelde gesprekken door ambtenaren.
→ we adviseren de term inclusie uit het beleidsprogramma sociaal als leidend principe te nemen bij het vaststellen, bespreken en uitvoeren van maatregelen om

het sociaal domein betaalbaar en beheersbaar te houden en in beleidsnotities die uitgangspunten ook helder te verantwoorden.

c. *Doorbraakbudget:* We kennen dit doorbraakbudget, maar niet in de bezuinigingsmethode zoals de gemeente dat in wil zetten. De doorbraakmethode wordt vooral ingezet vanuit de visie dat inwoners zelf goed weten wat er in hun situatie nodig is en daarmee zelf kunnen bijdragen aan het terugbrengen van onnodige hulpverleners en het voorkomen van onnodige procedures (WSNP, WLZ, etc). Dat basale vertrouwen in inwoners ligt ten grondslag aan de werkwijze van de doorbraakmethode, maar is geen uitgangspunt in deze maatregel. In de voorstelling van de gemeente is het vooral een zaak van de verschillende kolommen (jeugd, WMO, etc) om met elkaar tot doorbraken te komen. Die mogelijkheid is er nu al en zou niet afhankelijk moeten zijn van een methode die op verkeerde gronden wordt ingezet.
→ *we adviseren de kern van de doorbraakmethode te implementeren in de maatregel en met de juiste aanpak en intenties uitvoering te geven. De betrokkenheid van uitvoerende professionals en de betrokken inwoners zijn hierbij essentieel.*

d. *Toonzetting in de notitie*: We storen ons in de notitie aan het wellicht onbedoelde, maar toch ervaren dedain waarmee over inwoners gesproken wordt die een hulpvraag hebben. Zoals al vaker is aangegeven is de cultuur waarin hulpvragen plaatsvindt een complex samenspel van vraag, aanbod, controle en vertrouwen. In de notitie wordt de verantwoordelijkheid voor de kostenstijging eenzijdig bij inwoners neergelegd en dienen zij “opgevoed” te worden tot bescheiden, nederig om gunsten vragende onderdanen. Ook de gemeente is onderdeel van dit complexe samenspel en zou de hand in eigen boezem mogen steken ten aanzien van de ontstane situatie. Inwoners als groep weg te zetten door hun hulpvragen doet ook geen recht aan de grote verschillen die er tussen verschillende groepen zit. Voor het overgrote deel van de mensen is er een natuurlijke drempel om hulp te vragen bij problemen en het onnodig verhogen van die drempel door in notities niet scherp te zijn op bewoordingen achten wij zeer onverstandig. We willen immers juist dat inwoners zich uitgenodigd voelen om hulp te vragen waar ze dat nodig hebben.
→ *we adviseren in de(ze) notitie(s) aandacht te besteden aan de wijze waarop over inwoners wordt gesproken en te zorgen dat notities, ook waar ze over bezuinigingen gaan, uiting geven aan de wens van de gemeente om er te zijn voor haar inwoners.*

e. *Inconsistentie:* we merken een inconsistentie in de maatregelen: waar in geval van de WMO ervoor gekozen wordt om op de verantwoordelijkheden te beknotten en het gat tussen max 4 dagdelen per week (WMO) en 24 uur begeleiding (WLZ) niet langer als gemeente op te vullen neemt de gemeente naar het onderwijs wél die rol door de inzet van schoolzorgondersteuners. Die zouden immers ook in het kader van de middelen passend onderwijs kunnen worden bekostigd. Dat hoeft niet vanuit de jeugdwet.
→ *we adviseren om deze maatregelen met elkaar in lijn te brengen en in beide gevallen te werken naar een praktijk waarbij de verantwoordelijke partij de kosten draagt voor de zorg die verleend wordt, beseffende dat deze grenzen nooit helemaal scherp te trekken zijn.*

4. Slot en samenvatting van de adviezen

Dat het anders moet: snappen we. Daar zijn we het als adviesraad met het college over eens. Dat de route vanuit de oude opvattingen tot nieuwe oplossingen kan gaan leiden geloven we niet. Nieuwe oplossingen vragen om nieuwe aanpakken en de kiem daarvoor ligt bijvoorbeeld al in het beleidsprogramma Sociaal, maar ook in nota's als *"met respect" en beleidstermen als "Inclusie" en "burgerperspectief"*. Zorgen dat bewoners onderdeel van de oplossing zijn (zoals bij de doorbraakmethode voorwaarde is) zijn een paar van die richtingen die de gemeente zelf al aangeeft en die we van harte ondersteunen.
Vooruitlopend op zo'n nieuwe werkwijze raden we aan met de gemeenteraad en brede betrokkenheid van inwoners van Hengelo goed te spreken over de wijze waarop dit proces gelopen moet worden. Besluitvorming en maatregelen kunnen dan op een geschikt moment een vanzelfsprekende uitkomst van die gesprekken zijn.

Hieronder de adviezen uit dit advies nog kort op een rij:

Timing/informatievoorziening

→ *we adviseren om, anders dan we afspraken in het kader van de openbaarheid van adviezen, dit advies na verzending direct beschikbaar te stellen aan de gemeenteraad.*

→ *we adviseren het college om onderliggende analyse, gegevens en evaluaties waarop deze maatregelen gebaseerd zijn toe te voegen aan de stukken en ons als adviesraad en de gemeenteraad de kans te geven om de overwegingen van het college om tot deze maatregelen te komen te kunnen navolgen.*

Maatwerk

→ *we adviseren het college het leidende principe van maatwerk niet als uitzonderingsbepaling maar zoals bedoeld in de wet: als leidend principe in deze maatregelen te nemen.*

Verantwoordelijkheden ten aanzien van inwoners met ondersteuningsvragen

→ *we adviseren het college om in de maatregelen niet in te zetten op het opwerpen van drempels, beperken van mogelijkheden, maar uit te gaan van de vraag van die inwoner en professionals in staat te stellen daar een antwoord op te formuleren.*

Waar op letten in de communicatie richting de Hengelose inwoners en hoe de last te beperken

→ *we adviseren de tijd te nemen voor het zoeken naar de juiste maatregelen, zodat inwoners ook daadwerkelijk mee kunnen denken in oplossingen en bekeken kan worden welke uitwerking de maatregelen op groepen in de samenleving kan en zal hebben. Hoedt u voor daadkracht.*

→ *om te zorgen dat de consequenties van de maatregelen voor inwoners in beeld zijn is het aan te raden de schade die de maatregelen kunnen veroorzaken goed in beeld te brengen en schadebeperkende maatregelen toe te voegen aan het pakket.*

→ we adviseren in notities aandacht te besteden aan de wijze waarop over inwoners wordt gesproken en te zorgen dat notities, ook waar ze over bezuinigingen gaan, uiting geven aan de wens van de gemeente om er te zijn voor haar inwoners

Maatregelspecifieke opmerkingen

→ we adviseren deze maatregel (naar een max 4 dagdelen-norm) te laten vervallen en vooral in te zetten op de inhoudelijke onderbouwing van aan te vragen hulp, vanuit een gezamenlijke opdracht om alleen te doen wat nodig is.

→ we adviseren de term inclusie uit het beleidsprogramma sociaal als leidend principe te nemen bij het vaststellen, bespreken en uitvoeren van maatregelen om het sociaal domein betaalbaar en beheersbaar te houden en in beleidsnotities die uitgangspunten ook helder te verantwoorden.

→ we adviseren de kern van de doorbraakmethode te implementeren in de maatregel en met de juiste aanpak en intenties uitvoering te geven. De betrokkenheid van uitvoerende professionals en de betrokken inwoners zijn hierbij essentieel.

→ we adviseren om deze maatregelen (uitbreiding schoolzorgondersteuners en ondersteuners bij huisartsen en de WMO-WLZ maatregel) met elkaar in lijn te brengen en in beide gevallen te werken naar een praktijk waarbij de verantwoordelijke partij de kosten draagt voor de zorg die verleend wordt, beseffende dat deze grenzen nooit helemaal scherp te trekken zijn.

Hopend u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Bram Rikhof,
Voorzitter adviesraad sociaal domein.

Behandelvoorstel

Onderwerp	**Belastingverordeningen en tarieven 2022**		
Zaaknummer	3299986	**Portefeuillehouder**	Mariska ten Heuw
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De gemeenteraad wordt *onder meer* voorgesteld om: 1. 12 Belastingverordeningen vast te stellen. 2. Kennis te nemen van het door het college, onder voorbehoud van vaststelling van de Verordening parkeerbelastingen 2022 door de raad, vastgestelde Aanwijzingsbesluit betaald parkeren 2022 met bijbehorende overzichtskaart fiscaal gebied 2022.		
Historie	Als uitvloeisel van de besluitvorming bij de Kadernota 2022-2025 moeten diverse belastingtarieven voor 2022 opnieuw worden vastgesteld. Jaarlijks wijzigen begrote lasten en baten, waardoor heffingen en retributies worden beïnvloed. Ook de WOZ-waarden, basis voor de OZB, worden jaarlijks bijgesteld. Om gemeentelijke belastingen en retributies te kunnen heffen, moeten belastingverordeningen zijn vastgesteld en gepubliceerd. Indien op basis van politieke besluitvorming en/of wetgeving mutaties in deze verordeningen noodzakelijk zijn, dan worden veelal nieuwe verordeningen als geheel aangeboden. Dit geldt voor 2022 voor de volgende verordeningen: OZB, parkeerbelastingen, precariobelasting, hondenbelasting, toeristenbelasting, begraafrechten, leges, marktgeld, reinigingsheffingen, rioolheffing, riool aansluitrecht en kwijtschelding. De bevoegdheid om verordeningen vast te stellen ligt bij de gemeenteraad. Voor de Verordening parkeerbelastingen geldt dat het college het Aanwijzingsbesluit betaald parkeren en bijbehorende Overzichtskaart fiscaal gebied vaststelt		

↓↓ Vanaf hier vindt gezamenlijke behandeling plaats met zaak: ↓↓
↓↓ 3301539 – Beleidsbegroting 2022-2025 ↓↓

Politieke Markt	**26 oktober 2021**			
Voorzitter	**Griffiemedewerker**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
Vincent Mulder	Gerrit-Jan Eeftink	Raadzaal	Bestuur	105 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	Tijdens de politieke markt vindt behandeling van de beleidsbegroting 2022-2025 gezamenlijk plaats met de behandeling van zaak 3299986 - Belastingverordeningen en tarieven 2022. Tijdens de politieke markt vindt behandeling in eerste termijn plaats. Hierbij wordt de termijn gehouden vanaf katheder. Interrupties via de interruptiemicrofoons. Maximaal 2 woordvoerders per fractie en max. 5 minuten spreektijd per fractie /lid over beide onderwerpen samen. De leden van de raad wordt verzocht om technische vragen voorafgaand aan de vergadering te stellen, hiervoor is de gelegenheid geweest via het technisch beraad, maar is ook mogelijk via de raadsgriffie.			
Spreekrecht publiek	ja ☒ nee ☐		duur: maximaal 5 minuten	

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

Raad	**10 november 2021 – 17.00 uur aanvang**	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies		
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3299986	lankheet, bert	FAC-FIN	M. ten Heuw

ONDERWERP

3299986 - Belastingverordeningen en tarieven 2022

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Als uitvloeisel van de besluitvorming bij de Kadernota 2022-2025 moeten diverse belastingtarieven voor 2022 opnieuw worden vastgesteld. Jaarlijks wijzigen begrote lasten en baten, waardoor heffingen en retributies worden beïnvloed. Ook de WOZ-waarden, basis voor de OZB, worden jaarlijks bijgesteld.

Om gemeentelijke belastingen en retributies te kunnen heffen, moeten belastingverordeningen zijn vastgesteld en gepubliceerd. Indien op basis van politieke besluitvorming en/of wetgeving mutaties in deze verordeningen noodzakelijk zijn, dan worden veelal nieuwe verordeningen als geheel aangeboden. Dit geldt voor 2022 voor de volgende verordeningen: OZB, parkeerbelastingen, precariobelasting, hondenbelasting, toeristenbelasting, begraafrechten, leges, marktgeld, reinigingsheffingen, rioolheffing, riool aansluitrecht en kwijtschelding.

De havengeldverordening wordt regionaal afgestemd. Dit jaar is in het havenoverleg besloten de prijsindex niet toe te passen, waardoor de havengeldverordening niet opnieuw vastgesteld hoeft te worden. Deze verordening heeft geen einddatum en kan dus vanuit 2021 doorlopen.

De BIZ-verordening (Bedrijven Investerings Zone) wordt meerjarig vastgesteld buiten deze jaarlijkse routine om.

De bevoegdheid om verordeningen vast te stellen ligt bij de gemeenteraad. Voor de Verordening parkeerbelastingen geldt dat het college het Aanwijzingsbesluit betaald parkeren en bijbehorende Overzichtskaart fiscaal gebied vaststelt.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Het uitgangspunt voor de tarieven is de Kadernota 2022-2025. Hierin wordt voor 2022 bij de algemene dekkingsmiddelen uitgegaan van een inflatiecorrectie (indexering) van 3,1%. De toeristenbelasting is hiervan uitgezonderd; conform afspraken met de sector geldt hiervoor het inflatiepercentage van het voorafgaande jaar, 2,3%. De OZB wijkt eveneens af en gaat omhoog met 4,3%.

Belastingen

OZB
De waardepeildatum is 1-1-2021. Marktprijzen voor woningen zijn in een jaar, van waardepeildatum 1-1-2020 naar 1-1-2021, met 9,8% gestegen. Omdat de marktwaardestijging niet tot een hogere heffing OZB mag leiden, wordt het tarief verlaagd. Niet-woningen zijn 1% in waarde gestegen. Hierbij leidt de indexering wel tot een tariefsverhoging.

De begrote OZB-opbrengst voor 2022 is berekend op basis van de geraamde opbrengst 2021, de voorgestelde opbrengststijging in de Kadernota 2022-2025 (3,1% prijsindex), de geraamde areaaluitbreiding en de extra lasten veroorzaakt door no-cure-no-pay-bureau's.

We gingen in de meerjarenbegroting van 2021 al uit van € 74.000 extra inkomsten door areaaluitbreiding en hebben op basis van de verwachte toename van het aantal woningen daar nogmaals € 80.000 aan toegevoegd. Tevens wordt de extreme toename van proceskosten, we gaan uit van € 133.000, nu gecompenseerd in het tarief en daarmee aan de inkomstenkant. Deze kosten zijn rechtstreeks gevolg van het inschakelen van no-cure-no-pay-bedrijven (hierna: ncnp-bedrijven) voor bezwaar door onze inwoners. GBTwente adviseert bij de aanslagoplegging inwoners om rechtstreeks bezwaar te maken en heeft dit eenvoudiger gemaakt. Deze ncnp-bedrijven zijn erop uit om een eigen verdienmodel na te streven door proceskosten te incasseren, terwijl de inwoner bij toekenning van het bezwaar geringe voordelen verkrijgt. Inwoners veroorzaken in dit geval op directe wijze door hun handelen, dus vermijdelijk, hoge lasten. Het is niet gebruikelijk om bij OZB kosten in ogenschouw te nemen. Daarop is nu een uitzondering gemaakt. Als de invloed van dit fenomeen terugloopt zullen we deze component afbouwen.

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument

We zagen afgelopen jaar dat in werkelijkheid de opbrengst hoger was dan begroot. Dit heeft als oorzaak, dat we in de begroting onvoldoende rekening hielden met areaaluitbreiding, die er, zoals we nu weten, wel was. Als bijproduct van de omzetting naar vierkante meter als waarde bepalende parameter (in 2021) is er meer zuiverheid gekomen in de berekening van het aantal objecten en hun marktwaarde. We gaan in 2022 uit van een groter aantal objecten, wat per object in minder OZB resulteert. De totale opbrengsten worden immers verdeeld over meer objecten. We gaan ervan uit, dat we in de voorcalculatie de werkelijkheid beter benaderen.

Omdat dit laatste een lastig theoretisch concept is hierbij een fictief cijfervoorbeeld, waaruit blijkt dan een keuze voor een hogere geschatte groei, oftewel areaaluitbreiding, zoals we die hebben meegenomen in onze begroting resulteert in een lagere bijdrage per woningeigenaar.

Waarde-element	2021	2022 aantal stijging gering	2022 aantal stijging groter
We willen binnen halen	10.000.000	10.500.000	10.500.000
Aantal objecten (incl. verwachte stijging)	40.000	40.100	41.000
Bedrag per object	250	262	256
Gemiddelde woningwaarde	203.000	223.300	223.300
Tarief wordt dan	0,1232%	0,1173%	0,1147%

Wij stellen voor de tarieven als volgt vast te stellen, rekening houdend met de hierboven vermelde opbrengsten en de geprognosticeerde waarden van woningen en niet-woningen per 1 januari 2022.

Soort belasting	2022	Was in 2021
Zakelijk recht woningen	0,1266%	0,1318%
Zakelijk recht niet-woning	0,4405%	0,4201%
Gebruik niet-woning	0,3429%	0,3272%

Per huishouden/eigenaar van een woning stijgt de OZB-heffing met € 12,65, procentueel met 4,3%. Dit is als volgt te specificeren:

Oorzaak		Bedrag	%
als gevolg van inflatie	€	9,07	3,1%
a.g.v. proceskosten ncnp-bedrijven	€	3,29	1,1%
afronding/rekensystematiek	€	0,29	0,1%
Totaal	€	12,65	4,3%

Als we het OZB-tarief woningen afzetten tegen de overige Twentse gemeenten was ons tarief op één gemeente na het laagst in Twente. Na verhoging blijven we laag scoren in de benchmark Twente.

Parkeerbelastingen
Gezien de ontwikkelingen in de binnenstad is een verhoging van parkeertarieven niet wenselijk. Deze blijven op hetzelfde niveau als de laatste jaren. Door al een aantal jaren geen inflatiecorrectie toe te passen is in de zin van koopkracht in feite sprake van een voordeel voor de parkeerder.

Indien bij controle blijkt dat de verschuldigde parkeerbelasting niet is voldaan, wordt een naheffingsaanslag opgelegd. Naast de nageheven parkeerbelasting van 1 uur, worden daarbij ook kosten in rekening gebracht. De kosten voor het opleggen van een naheffingsaanslag zijn aan een landelijk maximumbedrag gebonden. Door verwijzing naar het Besluit gemeentelijke parkeerbelastingen kunnen we altijd het meest actuele tarief hanteren.

Precariobelasting
De tarieven zijn met 3,1% verhoogd. De clausule die ons in staat stelt om door een aangepaste heffing in te spelen op corona-effecten voor ondernemers is vooralsnog gehandhaafd.

Hondenbelasting
Bij de behandeling van de kadernota is in de raad de discussie gevoerd of de hondenbelasting geheel of in fasen afgebouwd zou moeten worden. Een meerderheid van de gemeenteraad heeft besloten om eerst de landelijke ontwikkelingen – onderzoek door de minister naar gevolgen – af te wachten en voorlopig deze

belasting niet te wijzigen.
De tarieven voor de hondenbelasting stijgen met de prijsindex 3,1%.

Bestemmingsheffingen

Rioolheffing

Een belangrijk uitgangspunt voor de rioolheffing is dat het tarief kostendekkend is.
Het tarief van de rioolheffing stijgt conform de besluitvorming bij de vaststelling van het GRP met 3,5%.
De kostendekkendheid van de rioolheffing is 99,9%. We zitten dicht tegen de 100% aan. Nadeel hiervan is dat de kostentoerekening in procedures stand moet houden. Als er een kostenelement bij de bestuursrechter ter discussie staat en uit de kostenopstelling moet dan is er kans op overdekking (> 100%), wat weer aanleiding kan geven tot bezwaren en de vraag of we iedere heffingsplichtige moeten terugbetalen.

Soort belasting	2022	Was in 2021
Bij minder dan 500 m3 afgevoerd water	€ 252,84	€ 244,32
Bij meer dan 500 m3 afgevoerd water verhoogd per 500m3 of gedeelte daarvan met	€ 448,56	€ 433,44

Reinigingsheffing

De variabele tarieven reinigingsheffingen 2022 blijven ongewijzigd, maar door afname van het aanbod van restafval dalen de gemiddelde kosten per huishouden. Om baten in overeenstemming te houden met de lasten stijgt het vaste tarief met € 5,40. In de kadernota is al rekening gehouden met € 4,80 stijging. Actualisatie van de kostenberekeningen leidt tot een extra € 0,60 per huishouden per jaar. Voor een gemiddeld huishouden, dat grijs stort in de ondergrondse container en een 140 liter groencontainer aanbiedt stijgen de lasten t.o.v. 2021 met € 0,30.

De onzekerheid over de opbrengst van PMD – of bij afkeur de lasten ervan – is een onzekere factor. Tot eind 2021 zijn afspraken gemaakt over keuring van PMD en de vergoedingen die de gemeente ontvangt afhankelijk van de kwaliteit van het PMD. Het is onzeker of er in 2022 opnieuw afspraken kunnen worden gemaakt om afkeur te beperken.

Een belangrijk uitgangspunt voor reinigingsheffing/afvalstoffenheffing is dat dat het tarief kostendekkend is. De kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing is 99,8%. Zie riolering hiervoor voor de effecten van een hoge dekkingsgraad.

	2021	2022
Vast tarief	€ 179,40	€ 184,80
Gebruiksvergoeding keuzecontainer	€ 2,00 per maand	€ 2,00 per maand
Keuzecontainer 240	€ 16,50	€ 16,50
Keuzecontainer 140	€ 9,70	€ 9,70
Zorgcontainer rest 240	€ 11,95	€ 11,95
Zorgcontainer rest 140	€ 7,00	€ 7,00
GFT 240	€ 2,00	€ 2,00
GFT 140	€ 1,20	€ 1,20
Ondergrondse restafvalcontainer	€ 1,30	€ 1,30

Marktgelden

Over de marktgelden is overleg gevoerd met de Marktbond. De tarieven voor de standplaats stijgen met de inflatiecorrectie 3,1%, de promotiegelden en de elektriciteitstarieven stijgen niet. Om de kostendekkendheid te verbeteren zouden we nogmaals een ruimere verhoging kunnen toepassen. Vanwege de effecten die Corona heeft gehad en – worst case – nog kan krijgen is afgezien van sterkere verhoging van de tarieven.

Leges

De verordening is in lijn gebracht met de nieuwe VNG-modelverordening. De korting bij toepassing van de coördinatieregeleing (meer vergunningen tegelijk aangevraagd) is teruggebracht van 34% naar 20%, omdat deze als ongewenst effect had, dat een meervoudige aanvraag goedkoper kan uitpakken, dan één van de afzonderlijke aanvragen. Dit is strijdig met het gelijkheidsbeginsel. De legestarieven stijgen met de

inflatiecorrectie van 3,1% met uitzondering van hierna genoemde leges.

Leges burgerzaken
Door het rijk gemaximeerde tarieven zoals de paspoort- en rijbewijstarieven uitgezonderd. Deze stijgen eveneens maar komen niet boven het rijks maximum uit.

Leges omgevingsvergunning
De normatieve bouwsommen voor bouwwerken zijn aangepast aan de landelijke ontwikkelingen. De bouwkosten waren een aantal jaren niet aangepast. Inflatiecorrectie was niet toegepast en prijsontwikkeling in de bouwsector was niet ingecalculeerd. We hebben de landelijk meermaals gebruikte ROEB-lijst als referentie gebruikt, wat voor woningen, kantoren en winkels leidde tot een stijging van de bouwsom per m3. Tevens zijn de tariefpercentages verhoogd met 0.05% wat neerkomt op een verhoging van tussen de 1% en 2% per staffel.

Lokale woonlasten
Deze wijzigingen betekenen voor de ontwikkeling van de totale woonlasten (OZB, afvalstoffen- en rioolheffing) op begrotingsbasis een stijging van 2,8% voor een woningeigenaar en 1,9% voor een huurder. Dit jaar wordt de huurder wat meer ontzien, omdat naar verhouding de huurdersheffingen (riolering en afval) minder stijgen dan de OZB, die samen met riolering en afval door de eigenaar betaald worden.

	2018	2019	2020	2021	2022
Soort heffing					
OZB Eigenaar	276,28	281,24	286,02	292,60	305,25
Afvalstoffenheffing	213,24	201,84	195,36	221,40	221,70
Rioolheffing	220,32	228,00	236,04	244,32	252,84
Totaal woonlasten	709,84	711,08	717,42	758,32	779,79
Eigenaar	-2,1%	0,2%	0,9%	5,7%	2,8%
Huurder	-5,9%	-0,9%	0,4%	8,0%	1,9%

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De gemeenteraad besluit:

1. de volgende belastingverordeningen met bijbehorende tarieventabellen vast te stellen:

a. Verordening onroerende-zaakbelasting 2022
b. Verordening parkeerbelastingen 2022
c. Verordening precariobelasting 2022
d. Verordening hondenbelasting 2022
e. Verordening toeristenbelasting 2022
f. Verordening begraafrechten 2022
g. Legesverordening 2022
h. Marktgeldverordening 2022
i. Verordening reinigingsheffingen 2022
j. Verordening rioolheffing 2022
k. Verordening rioolaansluitrecht 2022
l. Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2022

2. kennis te nemen van het door het college, onder voorbehoud van vaststelling van de Verordening parkeerbelastingen 2022 door de raad, vastgestelde Aanwijzingsbesluit betaald parkeren 2022 met bijbehorende overzichtskaart fiscaal gebied 2022.

FINANCIËLE ASPECTEN

De vertaling van de nieuwe tarieven heeft in de Beleidsbegroting 2022-2025 plaatsgevonden.

BIJLAGE(N)	
a.	Verordening onroerende-zaakbelasting 2022
b.	Verordening parkeerbelastingen 2022
c.	Verordening precariobelasting 2022
d.	Verordening hondenbelasting 2022
e.	Verordening toeristenbelasting 2022
f.	Verordening begraafrechten 2022
g.	Legesverordening 2022
h.	Marktgeldverordening 2022
i.	Verordening reinigingsheffingen 2022
j.	Verordening rioolheffing 2022
k.	Verordening rioolaansluitrecht 2022
l.	Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2022

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3299986	lankheet, bert	FAC-FIN	Mariska ten Heuw

ONDERWERP

3299986 - Belastingverordeningen en tarieven 2022

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:
1. de volgende verordeningen vast te stellen:

a. Verordening onroerende-zaakbelasting 2022
b. Verordening parkeerbelastingen 2022
c. Verordening precariobelasting 2022
d. Verordening hondenbelasting 2022
e. Verordening toeristenbelasting 2022
f. Verordening begraafrechten 2022
g. Legesverordening 2022
h. Marktgeldverordening 2022
i. Verordening reinigingsheffingen 2022
j. Verordening rioolheffing 2022
k. Verordening rioolaansluitrecht 2022
l. Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2022

2. Kennis te nemen van het door het college, onder voorbehoud van vaststelling van de Verordening parkeerbelastingen 2022 door de raad, vastgestelde Aanwijzingsbesluit betaald parkeren 2022 met bijbehorende overzichtskaart fiscaal gebied 2022.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De gemeenteraad heeft de jaarlijkse belastingverordeningen voor 2022 vastgesteld. Op grond van deze verordeningen kan de gemeente in 2022 lokale belastingen heffen. De heffingen waar elke inwoner mee te maken krijgt zijn de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffingen, ook afvalstoffenheffing genoemd. Deze heffingen samen worden landelijk gezien als de gemeentelijke woonlasten.
De gemeentelijke woonlasten stijgen in 2022 met 2,8% voor een eigenaar van een woning en met 1,9% voor een huurder. Dit is minder dan de prijsindex van 3,1%, waarmee we de lasten verhogen. in de begroting 2022.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier De voorzitter

Verordening Onroerende-zaakbelastingen 2022

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van college van burgemeester en wethouders van 28 september 2021;
gelet op de artikelen 220 tot en met 220h van de Gemeentewet;
besluit:
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van onroerende-zaakbelastingen 2022 (Verordening onroerende-zaakbelastingen 2022)

Artikel 1 Belastingplicht

1. Onder de naam "onroerende-zaakbelastingen" worden ter zake van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:
   a. een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, verder te noemen: gebruikersbelasting;
   b. een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, verder te noemen: eigenarenbelasting.
2. Bij de gebruikersbelasting wordt:
   a. gebruik door degene aan wie een deel van een onroerende zaak in gebruik is gegeven (verder: de gebruiker), aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven (verder: de gebruik gever); de gebruik gever is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op de gebruiker;
   b. het ter beschikking stellen van een onroerende zaak voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die die onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld; degene die de onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie die zaak ter beschikking is gesteld.
3. Voor de eigenarenbelasting wordt als genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht aangemerkt degene die bij het begin van het kalenderjaar als zodanig in de basisregistratie kadaster is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.

Artikel 2 Voorwerp van de belasting

1. Voorwerp van de belasting is een onroerende zaak.

2. Als onroerende zaak wordt aangemerkt de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken.
3. Een onroerende zaak dient in hoofdzaak tot woning indien de waarde die op grond van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken is vastgesteld voor die onroerende zaak in hoofdzaak kan worden toegerekend aan delen van die onroerende zaak die dienen tot woning dan wel volledig dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 3 Maatstaf van heffing

1. De heffingsmaatstaf is de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken voor de onroerende zaak vastgestelde waarde voor het kalenderjaar bedoeld in artikel 1.
2. Als voor een onroerende zaak geen waarde is vastgesteld op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken, wordt de heffingsmaatstaf van die onroerende zaak bepaald met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18, 20, tweede lid van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 4 Vrijstellingen

1. In afwijking in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf buiten aanmerking gelaten, voor zover dit niet reeds is geschied bij de bepaling van de in dat artikel bedoelde waarde, de waarde van:
   a. voor de land- of bosbouw bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, daaronder mede begrepen de open grond, alsmede de ondergrond van glasopstanden, die bedrijfsmatig aangewend wordt voor de kweek of teelt van gewassen, zonder daarbij de ondergrond als voedingsbodem te gebruiken;
   b. glasopstanden, die bedrijfsmatig worden aangewend voor de kweek of teelt van gewassen, voor zover de ondergrond daarvan bestaat uit de in onderdeel a bedoelde grond;
   c. onroerende zaken die in hoofdzaak zijn bestemd voor de openbare eredienst of voor het houden van openbare bezinningssamenkomsten van levensbeschouwelijke aard, een en ander met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
   d. één of meer onroerende zaken die deel uitmaken van een op de voet van de Natuurschoonwet 1928 aangewezen landgoed dat voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 8 van het Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet 1928, met uitzondering van de daarop voorkomende gebouwde eigendommen;
   e. natuurterreinen, waaronder mede worden verstaan duinen, heidevelden, zandverstuivingen, moerassen en plassen, die door rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid welke zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het behoud van natuurschoon ten doel stellen, beheerd worden;
   f. openbare land - en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken;
   g. waterverdedigings - en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;

h. werken die zijn bestemd voor de zuivering van riool - en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
i. werktuigen die van een onroerende zaak kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als gebouwde eigendommen zijn aan te merken;
j. onroerende zaken voor zover die bestemd zijn te worden gebruikt voor de publieke dienst van de gemeente, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die bestemd zijn te worden gebruikt voor het geven van onderwijs;
k. straatmeubilair, waaronder worden begrepen alle zodanig gebouwde eigendommen - niet zijnde gebouwen - welke zijn geplaatst voor het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van de gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fonteinen, banken, abri's, hekken en palen;
l. plantsoenen, parken en waterpartijen, die bij de gemeente in beheer zijn of waarvan de gemeente het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, met uitzondering van delen van zodanige eigendommen die dienen als woning;
m. begraafplaatsen, urnentuinen en crematoria, een en ander met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;

2. De vrijstelling met betrekking tot de in onderdeel j van het eerste lid bedoelde onroerende zaken voor de eigenarenbelasting geldt niet voor zover de gemeente daarvan niet het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.
3. In afwijking van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf voor de gebruikersbelasting buiten aanmerking gelaten de waarde van gedeelten van de onroerende zaak die in hoofdzaak tot woning dienen dan wel in hoofdzaak dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 5 Belastingtarieven

1. De belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf.

   Het percentage is voor:

   a. de gebruikersbelasting 0,3429%

   b. de eigenarenbelasting

      I voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,1266%

      II voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,4405%

2. Belastingaanslagen van minder dan €10,00 worden niet opgelegd. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen onroerende-zaakbelastingen of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 6 Wijze van heffing

De belastingen worden bij wege van aanslag geheven.

Artikel 7 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk twee kalendermaanden na de op het aanslagbiljet vermelde dagtekening.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen worden betaald in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het belastingjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien aan het navolgende wordt voldaan:
   a. het totaal bedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen onroerende-zaakbelastingen of andere belastingen moet minder zijn dan € 7.200,00;
   b. de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.

   De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 8 Overgangsrecht

De ‘Verordening onroerende-zaakbelastingen 2021’ van 4 november 2020 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 9, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 9 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2022.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2022.

Artikel 10 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de ‘Verordening onroerende-zaakbelastingen 2022’.

Vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo

in de openbare vergadering van 10 november 2021,

de griffier,

de voorzitter,

Verordening Parkeerbelastingen 2022

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 september 2021;
gelet op de artikelen 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, en 225 van de Gemeentewet en de Parkeerverordening Hengelo 2020;
besluit:
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van parkeerbelastingen 2022 (Verordening parkeerbelastingen 2022)

Artikel 1 Definities

a. **RVV 1990**: het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;
b. **parkeren**: het gedurende een aaneengesloten periode doen of laten staan van een motorvoertuig, anders dan gedurende de tijd die nodig is voor en gebruikt wordt tot het onmiddellijk in- of uitstappen van personen dan wel het onmiddellijk laden of lossen van goederen, op binnen de gemeente gelegen voor het openbaar verkeer openstaande terreinen of weggedeelten, waarop dit doen of laten staan niet ingevolge een wettelijk voorschrift is verboden;
c. **motorvoertuigen**: hetgeen daaronder wordt verstaan in het RVV 1990 met inbegrip van brommobielen, zoals bedoeld in artikel 1 van het RVV 1990;
d. **houder**: degene op wiens naam het motorrijtuig ten tijde van het parkeren in het kentekenregister, bedoeld in de Wegenverkeerswet 1994, was ingeschreven;
e. **parkeerapparatuur**: parkeerautomaten met inbegrip van verzamelparkeermeters, centrale computer, camera's en hetgeen naar maatschappelijke opvatting overigens onder parkeerapparatuur wordt verstaan;
f. **parkeerapparatuurplaats**: een parkeerplaats waarvoor parkeerbelasting wordt geheven door middel van parkeerapparatuur;
g. **centrale computer**: computer van het bedrijf waarmee de gemeente Hengelo een overeenkomst heeft gesloten, bestemd voor de registratie van parkeerbewegingen in het kader van het verlenen van diensten op het gebied van betaald parkeren of parkeren in parkeergarages met gebruik van een telefoon of een ander communicatiemiddel;
h. **autodate**: het herhaald en opeenvolgend gezamenlijk gebruik van motorvoertuigen op grond van een overeenkomst tussen natuurlijke personen en een aanbieder of tussen natuurlijke personen uit meer dan één huishouden;
i. **autodateplaats**: een parkeerplaats aangewezen voor een motorvoertuig bestemd voor autodate;

j. **belanghebbendenplaats**: een parkeerplaats die is aangeduid met bord E9 uit bijlage 1 van het RVV 1990, of gelegen is binnen een zone aangeduid met bord E9 uit bijlage 1 van het RVV 1990 met het opschrift zone, voor zover deze plaats niet is uitgezonderd;
k. **vergunning**: een door het college verleende vergunning, krachtens welke het is toegestaan een motorvoertuig te parkeren op daartoe aangewezen parkeerapparatuur- of belanghebbendenplaatsen;
l. **vergunninghouder**: de natuurlijke persoon of rechtspersoon aan wie een vergunning is verleend;
m. **marktvoertuig**: een motorvoertuig dat meer dan 6 meter lang is en hoger dan 2,4 meter;
n. **bewonersvergunning**: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel a van de Parkeerverordening 2020;
o. **bedrijfsvergunning**: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel b van de Parkeerverordening 2020;
p. **autodate-vergunning**: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel c van de Parkeerverordening 2020;
q. **marktvoertuigvergunning**: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel d van Parkeerverordening 2020;
r. **bezoekersvergunning**: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel e van de Parkeerverordening 2020;
s. **algemene vergunning**: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel f van de Parkeerverordening 2020;
t. **E-laad vergunning**: een vergunning als bedoeld in artikel 3, lid 3, onderdeel g van de Parkeerverordening 2020.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam ‘parkeerbelastingen’ worden de volgende belastingen geheven:

a. een belasting ter zake van het parkeren van een voertuig op een bij, dan wel krachtens deze verordening in de daarin aangewezen gevallen door het college van burgemeester en wethouders te bepalen plaats, tijdstip en wijze;
b. een belasting ter zake van een van gemeentewege verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze.

Artikel 3 Belastingplicht

1. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, wordt geheven van degene die het voertuig heeft geparkeerd.
2. Als degene die het voertuig heeft geparkeerd wordt mede aangemerkt:
   a. degene die de belasting voldoet, dan wel te kennen geeft of heeft gegeven de belasting te willen voldoen;
   b. zolang geen voldoening van de belasting genoemd in artikel 2, onderdeel a, heeft plaatsgevonden: de houder van het voertuig, met dien verstande dat:
      i. als een voor ten hoogste drie maanden aangegane huurovereenkomst wordt overgelegd waaruit blijkt wie ten tijde van het parkeren ingevolge deze overeenkomst de huurder van het voertuig was, niet de houder maar de huurder wordt aangemerkt als degene die het voertuig heeft geparkeerd;

ii. als blijkt dat een ander in het kentekenregister had moeten staan ingeschreven, die ander wordt aangemerkt als degene die het voertuig heeft geparkeerd.

3. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, wordt niet geheven van degene die op de voet van het tweede lid, onderdeel b, als degene die het voertuig heeft geparkeerd wordt aangemerkt, indien deze aannemelijk maakt dat ten tijde van het parkeren een ander tegen zijn wil van het voertuig gebruik heeft gemaakt en dat hij dit gebruik redelijkerwijs niet heeft kunnen voorkomen.
4. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, wordt geheven van degene die de vergunning heeft aangevraagd.

Artikel 4 Vrijstellingen

De parkeerbelastingen worden niet geheven ter zake van het parkeren van:

a. een mobiele onderzoeksunit die wordt gebruikt voor het doen van bevolkingsonderzoek als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet op het bevolkingsonderzoek, voor welk onderzoek op grond van die wet vergunning is verleend, gedurende dat gebruik;
b. motorvoertuigen waarin een geldige gehandicaptenparkeerkaart vanaf de buitenkant van het voertuig duidelijk zichtbaar is.

Artikel 5 Maatstaf van heffing, belastingtarief en belastingtijdvak

De maatstaf van heffing, het belastingtarief en het belastingtijdvak zijn vermeld in de bij deze verordening behorende en daarvan deel uitmakende tarieventabel.

Artikel 6 Wijze van heffing

1. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, wordt geheven bij wege van voldoening op aangifte. Als voldoening op aangifte wordt aangemerkt het bij de aanvang van het parkeren in werking stellen van de parkeerapparatuur op de daartoe bestemde wijze en met inachtneming van de door het college van burgemeester en wethouders gestelde voorschriften.
2. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, wordt geheven bij wege van voldoening op aangifte.
3. Bij de voldoening op aangifte moet het kenteken van het motorvoertuig waarmee wordt geparkeerd of waarvoor de vergunning geldt worden opgegeven.

Artikel 7 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, is verschuldigd bij de aanvang van het parkeren tenzij het bij de aanvang van het parkeren in werking stellen van de parkeerapparatuur geschiedt via een mobiele telefoon of ander communicatiemiddel inloggen op de centrale computer.
2. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, is verschuldigd op het tijdstip waarop de vergunning wordt verleend.
3. Indien een vergunning als bedoeld in lid 2 in de loop van het jaar wordt ingetrokken, wordt naar evenredigheid restitutie van het parkeergeld verleend over het aantal maanden waarin van de vergunning geen gebruik meer wordt gemaakt, met dien verstande dat de restitutie niet wordt verleend indien het bedrag daarvan minder dan € 20,00 bedraagt.

Artikel 8 Termijnen van betaling

1. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, moet overeenkomstig de aangifte worden betaald bij de aanvang van het parkeren.
2. In afwijking van het bepaalde in het vorige lid moet de belasting overeenkomstig de aangifte worden betaald binnen een maand na het einde van het parkeren, indien het bij de aanvang van het parkeren in werking stellen van de parkeerapparatuur geschiedt door het via een mobiele telefoon of ander communicatiemiddel inloggen op de centrale computer.
3. In afwijking van het bepaalde in lid 1 en 2 moet de belasting worden betaald na afloop van het parkeren, indien de belastingplicht is begonnen door het in werking stellen van de parkeer-apparatuur via de camera en is ingelogd op de centrale computer.
4. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, moet overeenkomstig de aangifte worden betaald op het tijdstip waarop de vergunning wordt verleend.
5. Een naheffingsaanslag moet terstond worden betaald.

Artikel 9 Bevoegdheid tot aanwijzing parkeerplaatsen

De aanwijzing van de plaats waar, het tijdstip en de wijze waarop tegen betaling van de belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, mag worden geparkeerd geschiedt in alle gevallen door het college van burgemeester en wethouders bij openbaar te maken besluit.

Artikel 10 Bevoegdheid tot gebruik wielklem en wegsleepregeling

Niet van toepassing

Artikel 11 Kosten

De kosten van de naheffingsaanslag ter zake van de belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, is gelijk aan het maximale tarief dat is vermeld in artikel 3, lid 1 van het Besluit gemeentelijke parkeerbelastingen.

Artikel 12 Kwijtschelding

Bij de invordering van deze belasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 13 Overgangsrecht

1. De ‘Verordening Parkeerbelasting 2021’ van 4 november 2020 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 14 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2022.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2022.

Artikel 15 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de ‘Verordening Parkeerbelastingen 2022’.

Vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo

in de openbare vergadering van 10 november 2021,

de griffier,

de voorzitter,

Tarieventabel behorende bij de Verordening parkeerbelastingen 2022

I. Plaats

Voor de toepassing van deze tarieventabel wordt uitgegaan van de hierna omschreven gebieden.

Voor het parkeren als bedoeld in artikel 2 geldt als:

Vergunning gebied	Deelgebied	Straatnamen
1		Burgemeester van der Dussenplein, Kloosterhof, Beursstraat en de parkeerplaatsen aan de Enschedesestraat, Oldenzaalsestraat, Deldenerstraat (tussen de Oldenzaalsestraat en de Tuindorpstraat), Marskant, Marssteeg, Willemstraat (tussen de Marskant en Beekstraat), Brugstraat (tussen de Marskant en Beekstraat), Spoorstraat, Industrieplein, Parallelweg L.S., Gieskestraat, Trijpstraat, Veloursstraat, Wolter ten Catestraat, Prins Bernardplantsoen, B.P. Hofstedestraat, Bataafse Kamp, Drienerstraat, Smutsstraat, De Wetstraat, Bornsestraat (tussen de Oldenzaalsestraat en de Beukweg), Tuindorpstraat (tussen het spoor en de Deldenerstraat), Dorpsmatenstraat (tussen de Marskant en de Prinses Beatrixstraat), Prinses Beatrixstraat, parkeerterrein Eikstraat, Sherwood Rangers
2	a	Parkeerterrein Drienerstraat
	b	Parkeerterrein hoek Enschedesestraat/Wolter ten Catestraat
3	a	Parkeerterrein Mitchamplein
	b	Parkeerterrein Ir. M. Schefferlaan
	c	Parkeerterrein Wolter ten Catestraat
	d	Parkeerterrein Sherwood Rangers
	E	Parkeerterrein Eikstraat
4		Willem van Otterloostraat, oneven nummers: 1 tot en met 11, parkeerterrein Molenborg (Oude Molenweg)
5	a	Coldstream
	b	Willem de Clerqstraat, Nachtegaalspad
	c	Sumatrastraat

II Tarieven

Artikel 1

Het tarief voor het parkeren bij parkeerapparatuur als bedoeld in artikel 2, onderdeel a van de verordening bedraagt:

1.1	op alle parkeerplaatsen in gebied 1 (met uitzondering van de plaatsen genoemd onder 1.2 en 1.3), 2, 3, en 5 met de maximale parkeertijd van 24 uur	
1.1.1	per periode van 60 minuten	€ 1,90
	dan wel per periode van 3 minuten of gedeelte daarvan	€ 0,10
1.2	in gebied 1 de 2 parkeerplaatsen voor de Rabobank aan de Marskant met de maximale parkeertijd van 30 minuten, voor de periode van 30 minuten	€ 0,90
1.2.1	dan wel per periode van 5 minuten of gedeelte daarvan	€ 0,10
1.3	In gebied 1 de parkeerplaatsen Kiss & Ride aan het Industrieplein met een maximale parkeertijd van 60 minuten	€ 1,90
1.3.1	dan wel per periode van 3 minuten of gedeelte daarvan	€ 0,10
1.4	In de gebieden 2 en 3 op de parkeerterreinen Drienerstraat, Ir. M. Schefferlaan, Mitchamplein, Wolter ten Catestraat, Sherwood Rangers en Eikstraat waarvoor een maximale parkeertijd van 24 uur geldt, is het tarief per dag maximaal	€ 7,60
1.5	Voor het parkeren van voertuigen als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, op alle binnen het gefiscaliseerd gebied gelegen parkeerplaatsen, kan met een vanaf de buitenkant van het voertuig duidelijk zichtbaar aangebrachte geldige gehandicapten parkeerkaart geparkeerd worden tegen een tarief van	€ 0,00

Artikel 2 (bewonersvergunning)

Het tarief voor een parkeervergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de verordening bedraagt:

2.1	Voor plaatsen gelegen in gebied 1, 2 en 3 die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
2.1.1	per jaar	€ 136,80
2.1.2	per maand of gedeelte daarvan	€ 11,40

2.2	voor plaatsen gelegen in deelgebied 5 a, b en c die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
2.2.1	per jaar (voor de eerste auto)	€ 69,60
2.2.2	per maand of gedeelte daarvan	€ 5,80
2.2.3	per jaar (voor de tweede en volgende auto)	€ 136,80
2.2.4	per maand of gedeelte daarvan	€ 11,40
2.3	Voor plaatsen gelegen in gebied 4, die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111.(borden betaald parkeren)	
2.3.1	per kalenderjaar	€ 36,20

Artikel 3 (bezoekersvergunning)

Het tarief voor een vergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de verordening bedraagt:

3.1	voor plaatsen gelegen in gebied 5 die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
3.1.1	per vergunning, met een maximum van 2 vergunningen per adres.	€ 36,20

Artikel 4 (algemene vergunning)

Het tarief voor een vergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de verordening bedraagt:

4.1	voor plaatsen gelegen in gebied 3 en 5 die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
4.1.1	per jaar	€ 150,00
4.1.2	per maand of gedeelte daarvan	€ 12,50
4.2	voor plaatsen gelegen in gebied 1, 2 en 3 die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
4.2.1	per maand of gedeelte daarvan	€ 62,60

Artikel 5 (marktvoertuig-vergunning)

Het tarief voor een vergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de verordening bedraagt:

5.1	voor een vergunning voor het parkeren van marktvoertuigen op een daartoe bijzonder ingericht parkeerterrein voor 1 dag per week, per jaar of gedeelte daarvan	€ 115,20
5.1.1	per maand of gedeelte daarvan	€ 9,60
5.2	Voor een vergunning voor het parkeren van marktvoertuigen op een daartoe bijzonder ingericht parkeerterrein voor 2 dagen per week, per jaar of gedeelte daarvan	€ 229,20
5.2.1	per maand of gedeelte daarvan	€ 19,10

Artikel 6 (bedrijfsvergunning)

Het tarief voor een vergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de verordening bedraagt:

6.1	voor plaatsen gelegen in gebied 5 die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111. (borden betaald parkeren)	
6.1.1	per jaar	€ 158,40
6.1.2	per maand of gedeelte daarvan	€ 13,20

Artikel 7 (e-laad vergunning)

Het tarief voor een vergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de verordening bedraagt:

7.1	voor plaatsen gelegen in gebied 1 t/m 5 die als zodanig worden aangeduid door bord E9 uit bijlage I van het RVV 1990 en BW111 (borden betaald parkeren) en E1003.	
7.1.1	per jaar	€ 21,20

Behorende bij raadsbesluit van 10 november 2021,

De griffier van de gemeente Hengelo,

Verordening precariobelasting 2022

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 september 2021;
gelet op artikel 228 van de Gemeentewet;
besluit:
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van precariobelasting 2022 (Verordening precariobelasting 2022)

Artikel 1 Definitie

Deze verordening verstaat onder:

a. **dag**: een periode van 24 uren, aanvangende te 00.00 uur;
b. **week**: een periode van zeven achtereenvolgende dagen;
c. **maand**: een kalendermaand;
d. **kwartaal**: periode van drie achtereenvolgende maanden in één jaar, niet vallende in het zomerseizoen;
e. **zomerseizoen**: periode van negen maanden, ingaande op 1 maart en eindigende op 30 november daaropvolgend;
f. **jaar**: een kalenderjaar;
g. **automaten**: toestellen die in werking treden bij inwerping van munt, c.q. munten;
h. **vergunning**: een door het gemeentebestuur verleende en in een gemeentelijke registratie opgenomen toestemming op grond waarvan een persoon een of meer voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond mag hebben;
i. **terras**: een gelegenheid waar eet- en drinkwaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt;
j. **tappunt**: een bar, carrousel of vergelijkbaar object voor het schenken en verkopen van dranken. Voor het gebruik van een tappunt op gemeentegrond, buiten een vergund terras of evenemententerras, moet een vergunning zijn afgegeven;
k. **voorwerpen op een terras**: banken, tafeltjes, stoelen, windschermen, parasols, bloemen- en plantenbakken en andere voorwerpen ter aankleding van een terras;
l. **onroerende zaak**: een onroerende zaak, als bedoeld in artikel 16 van de Wet waardering onroerende zaken;
m. **luifel**: uitstek, overstek; uitbouw aan de gevel, afdak. Onder luifel worden mede begrepen luifeldak (= dak, buiten een gebouw aan een der muren bevestigd en verder niet ondersteund) en luifelcordonband (= gevelversiering)";
n. **overbouwing**: gebouwde overkapping welke niet noodzakelijk aan een onroerende zaak is bevestigd;
o. **vestiging**: een onroerende zaak die als bedrijf wordt gebruikt;
p. **standplaats**: het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel diensten aan te bieden, gebruikmakend van

fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel, niet zijnde een standplaats zoals omschreven in de marktgeldverordening

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam precariobelasting wordt een directe belasting geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, bedoeld of genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3 Belastingplicht

1. De precariobelasting wordt geheven van degene die het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft, dan wel van degene ten behoeve van wie dat voorwerp of die voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig zijn.
2. In afwijking in zoverre van het eerste lid wordt, indien de gemeente een vergunning heeft verleend voor het hebben van het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, degene aan wie de vergunning is verleend of diens rechtsopvolger aangemerkt als degene bedoeld in het eerste lid, tenzij blijkt dat hij niet het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft.
3. Behoudens het bepaalde in het eerste en tweede lid van dit artikel wordt de precariobelasting voor automaten geheven van de feitelijk gebruiker van de onroerende zaak waaraan de voorwerpen zijn bevestigd.
4. In afwijking van de voorgaande leden wordt de precariobelasting als bedoeld in Hoofdstuk 6 van de Tarieventabel geheven van de genothebbende, krachtens eigendom, bezit of beperkt recht van de onroerende zaak waarop of waaraan het belastingplichtige voorwerp is aangebracht.

Artikel 4 Vrijstellingen

De precariobelasting wordt niet geheven ter zake van het hebben van:

a. voorwerpen, indien de gemeente ter zake van het gebruik van de voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond waarop het voorwerp of de voorwerpen zich bevinden een recht heft op grond van artikel 229, eerste lid, onderdeel a, van de Gemeentewet, dan wel een privaatrechtelijke vergoeding is overeengekomen;
b. voorwerpen, waarvan de gemeente genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is, met uitzondering van voorwerpen die in gebruik zijn bij een derde;
c. voorwerpen, welke ingevolge een wettelijk voorschrift, een overeenkomst, concessie of anderszins rechtens moeten worden gedoogd;
d. voorwerpen, welke uitsluitend voorzien in een algemeen belang dan wel worden gebezigd voor activiteiten met een politiek, godsdienstig, sociaal of weldadig doel en welke niet worden geëxploiteerd tegen betaling;
e. deuren, welke krachtens een wettelijk voorschrift naar buiten moeten openslaan;
f. afvoerbuizen van hemelwater, welke aan een gebouw zijn aangebracht en niet meer dan 0,15 meter buiten de gevel uitsteken

g. buizen in de grond, tot lozing van fecaliën, huishoud- of hemelwater;
h. voorwerpen op de openbare weg met kleinschalige niet commerciële buurtactiviteiten;
i. wegwijzers en verkeersaanwijzingen van de Koninklijke Nederlandse Toeristenbond ANWB en van andere overeenkomstige instellingen;
j. niet als reclamevoorwerpen aan te merken bloemen- of plantenbakken.
k. borden - plat tegen de gevel bevestigd - die geen grotere frontoppervlakte hebben dan O,30 m2, waarbij de langste zijde niet uitgaat boven 1 strekkende meter en welke de naam en verdere bijzonderheden vermelden van beroep of bedrijf van de persoon of onderneming, welke in de onroerende zaak, waartegen die borden zijn aangebracht, woont, is gevestigd of waar het beroep of bedrijf wordt uitgeoefend;
l. borden tot verhuur of verkoop van onroerende zaken, in het geval deze borden aan de te verhuren of te verkopen onroerende zaken zijn bevestigd;
m. brievenbussen en telefooncellen;
n. een mobiele onderzoeks-unit die wordt gebruikt voor het doen van bevolkingsonderzoek als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet op het bevolkingsonderzoek, voor welk onderzoek op grond van die wet vergunning is verleend;
o. oplaadpunten voor elektrische voertuigen (e-laadpalen).

Artikel 5 Maatstaf van heffing en belastingtarief

De precariobelasting wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van het overigens in deze verordening bepaalde.

Artikel 6 Berekening van de precariobelasting

1. Voor de berekening van de precariobelasting wordt met betrekking tot een in de tarieventabel genoemde lengte- of oppervlaktemaat een gedeelte daarvan als een volle eenheid aangemerkt.
2. Indien een tarief per oppervlakte is vastgesteld, wordt de precariobelasting berekend naar de oppervlakte van de horizontale projectie van de voorwerpen, tenzij anders is bepaald.
3. De oppervlakte van andere dan rechthoekige voorwerpen wordt gesteld op het product van de twee aangrenzende zijden van een om het voorwerp geplaatste denkbeeldige rechthoek.
4. Indien de gemeente een vergunning heeft verleend voor het hebben van het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, wordt voor de berekening van de precariobelasting aangesloten bij de geldigheidsduur van die vergunning, tenzij blijkt dat het belastbaar feit zich gedurende een kortere periode heeft voorgedaan. In dat geval bestaat aanspraak op ontheffing, waarbij het vijfde lid van overeenkomstige toepassing is.
5. Indien in de tarieventabel voor een voorwerp tarieven voor verschillende tijdseenheden zijn opgenomen, wordt de precariobelasting berekend op de voor de belastingplichtige meest voordelige wijze.
6. In afwijking van het bepaalde in artikel 1 wordt voor de berekening van de precariobelasting:
   a. indien in de tarieventabel voor een voorwerp wel een weektarief, maar geen dagtarief is opgenomen, een gedeelte van een week gelijkgesteld met een week;
   b. indien in de tarieventabel voor een voorwerp wel een maandtarief, maar geen dag- of weektarief is opgenomen, een gedeelte van een maand gelijkgesteld met een maand.

7. Indien in de tarieventabel voor een voorwerp een dagtarief, weektarief of maandtarief is opgenomen en het belastingtijdvak een langere periode dan een dag, onderscheidenlijk een week of een maand omvat, gelden deze tarieven per dag, onderscheidenlijk week of maand van het belastingtijdvak.

Artikel 7 Belastingtijdvak

1. In de gevallen waarin de gemeente een vergunning heeft verleend voor het hebben van het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, is het belastingtijdvak de periode waarvoor de vergunning is verleend, met dien verstande dat bij een kalenderjaar-overschrijdende geldigheidsduur van de vergunning het belastingtijdvak gelijk is aan het kalenderjaar.
2. Indien de precariobelasting wordt geheven naar jaartarieven is het belastingtijdvak het kalenderjaar waarin de voorwerpen aanwezig zijn.
3. In andere dan de in het eerste lid bedoelde gevallen, is het belastingtijdvak de aaneengesloten periode gedurende welke het belastbaar feit zich voordoet of heeft voorgedaan.

Artikel 8 Wijze van heffing

De precariobelasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. In de gevallen bedoeld in artikel 7, eerste en tweede lid, is de precariobelasting verschuldigd bij de aanvang van het belastingtijdvak of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.

2. De naar jaartarieven geheven precariobelasting is verschuldigd bij de aanvang van het belastingtijdvak of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.

3. In de gevallen bedoeld in artikel 7, derde lid, is de precariobelasting verschuldigd bij het einde van het belastingtijdvak.
4. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak aanvangt is de naar de jaartarieven geheven precariobelasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde belasting als er in dat tijdvak, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
5. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing:
   a. voor de naar jaartarieven geheven precariobelasting voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde precariobelasting als er in dat tijdvak, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
   b. voor de naar zomerseizoen geheven precariobelasting voor zoveel negende gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde precariobelasting als er in dat tijdvak, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

Artikel 9A Ontheffing wegens corona-maatregelen

1. Indien als gevolg van regelgeving van de overheid in verband met het coronavirus het gebruik van de voorwerpen onder, op of boven gemeentegrond in het geheel niet plaatsvindt of niet

plaatsvindt naar de wezenlijke bedoeling van de betreffende voorwerpen, bestaat aanspraak op ontheffing van de precariobelasting voor de periode dat die regelgeving van kracht is.

2. Een belastingplichtige ondernemer die behoort tot de beroepen, die door de Rijksoverheid zijn benoemd in “Bijlage 1 behorende bij artikel 1 van de beleidsregel tegemoetkoming ondernemers getroffen sectoren COVID-19: activiteiten met de daarbij behorende code van de standaard bedrijfsindeling (SBI-CODE)” (https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/togs/vastgestelde-sbi-codes-0), heeft aanspraak op ontheffing van de precariobelasting voor de periode dat de regelgeving van de overheid in verband met het coronavirus van kracht is.
3. De in het eerste en tweede lid bedoelde ontheffing wordt berekend:
   a. voor de naar jaartarieven geheven precariobelasting: door het aantal gehele en gedeeltelijke maanden dat aanspraak bestaat op de ontheffing te vermenigvuldigen met één twaalfde van het toepasselijke jaartarief;
   b. voor de naar zomerseizoen geheven precariobelasting: door het aantal gehele en gedeeltelijke maanden dat aanspraak bestaat op de ontheffing te vermenigvuldigen met één negende van het toepasselijke zomerseizoen-tarief.

Artikel 10 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet een aanslag worden betaald binnen een maand na de dagtekening van de aanslag. Dit geldt ook in geval het totaalbedrag van de op één aanslag verschuldigde bedrag door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kan worden afgeschreven.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande lid gestelde termijnen.

Artikel 11 Kwijtschelding

Bij de invordering van de precariobelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 12 Overgangsrecht

1. De Verordening Precariobelasting 2021 van 4 november 2020 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 13 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2022.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2022.

Artikel 15 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de Verordening Precariobelasting 2022.

Vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo

in de openbare vergadering van 10 november 2021,

de griffier,

de voorzitter,

# Tarieventabel 2022		
Hoofdstuk 1 Algemeen		
1.1	Het tarief bedraagt voor het uitstallen van al dan niet ten verkoop aangeboden zaken op een grondoppervlakte boven het aantal van 6 m2	
1.1.1.	per m2, per week	€ 2,27
1.1.2	per m2, per maand	€ 7,32
1.1.3	per m2, per jaar	€ 87,84
Hoofdstuk 2 Bouwmaterialen en dergelijke		
2.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van steigerwerken, stortkokers of bouwketen, daaronder begrepen zaken en materialen in verband met genoemde voorwerpen:	
2.1.1	per m2, per dag	€ 0,34
2.1.2	per m2, per week	€ 2,27
2.1.3	per m2, per maand	€ 7,32
2.1.4	per m2, per jaar	€ 87,84
Hoofdstuk 3 Installaties voor het al dan niet automatisch aftappen van motorbrandstoffen, olie en gas		
3.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van:	
3.1.1	en al dan niet automatische aftapinrichting voor benzine, olie, gas en dergelijke, per jaar	€ 483,84
3.1.2	een tank voor opslag van benzine, olie, gas en dergelijke, met eventueel daarbij behorende leidingen en vulput, evenwel met uitzondering van die genoemd in onderdeel 3.1.3, per jaar	€ 483,84
3.1.3	een bovengrondse tank voor opslag van benzine, olie, gas en dergelijke, per jaar	€ 241,92
3.1.4	een vulput voor benzine, olie, gas en dergelijke voor zover niet behorende tot onderdeel 3.1.2, per jaar	€ 60,48
3.1.5	een pompperron, behorende bij een aftapinrichting, per jaar	€ 120,96
3.1.6	een bedieningshuis bij een aftapinrichting, per jaar	€ 483,84
3.1.7	een luifel, in de onmiddellijke nabijheid van een installatie voor het al dat niet automatisch aftappen van motorbrandstoffen, olie en gas, per m2 horizontale oppervlakte, per jaar	€ 43,92
Hoofdstuk 4 Standplaatsen		
4.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van een standplaats per jaar:	
4.1.1	voor een maandag, dinsdag of woensdag	€ 647,00
4.1.2	voor een donderdag, vrijdag, zaterdag of zondag	€ 969,00
4.2	Het tarief bedraagt voor het hebben van een standplaats per dag	€ 60,30
4.2.1	voor elke volgende maandag, dinsdag of woensdag	€ 21,15
4.2.2	voor elke volgende donderdag, vrijdag, zaterdag of zondag	€ 31,45

Hoofdstuk 5 Automaten		
5.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van een automatisch verkoop-, weeg-, speel- of ander toestel, per jaar:	
5.1.1	indien bevestigd aan een gevel per toestel	€ 21,96
5.1.2	indien geplaatst op openbare gemeentegrond per 0,5 m2 ingenomen grondoppervlakte	€ 43,92
Hoofdstuk 6 Luifels/overbouwing		
6.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van een luifel of een overbouwing aan een vestiging met een overstek van meer dan 0,3 meter uit de gevel, anders dan in onderdeel 3.1.7 per jaar:	
6.1.1	voor elke m2 horizontale oppervlakte	€ 43,92
Hoofdstuk 7 Terrassen		
7.1	Bij het berekenen van de precariobelasting voor het hebben van een terras wordt voor de vaststelling van de aanslag voor een zomerseizoen het aantal m2 vermenigvuldigd met het tarief behorende bij het totale aantal punten volgens onderstaande lijst :	
7.1.1	bij 6 punten	€ 59,00
7.1.2	bij 4 of 5 punten	€ 48,25
7.1.3	bij 2 of 3 punten	€ 37,55
7.1.4	bij 0 of 1 punt	€ 26,85
	Het aantal punten wordt op basis van de volgende puntenlijst als volgt vastgesteld:	punten
	1. bestemming	
	1.1 horeca	1
	1.2 detailhandel	0
	2. ligging	
	2.1 rood	3
	2.2 blauw	2
	2.3 groen	1
	2.4 overig	0
	De ligging van de tariefgebieden als aangegeven onder 2.1, 2.2, 2.3 en 2.4 zijn aangegeven op de bijgevoegde en onlosmakelijk bij deze verordening behorende bijlage.	
	3. terrasverwarming	
	3.1 terrasverwarming	2
	3.2 geen terrasverwarming	0
Hoofdstuk 8 Tappunten		

9.1	Het tarief bedraagt voor het hebben van:	
9.1.1	een tappunt, per dag, per tappunt	€ 76,00

Behoort bij raadsbesluit van 10 november 2021.

De griffier van de gemeente Hengelo,

Verordening Hondenbelasting 2022

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 september 2021;
gelet op artikel 226 van de Gemeentewet;
besluit:
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting 2022 (Verordening hondenbelasting 2022)

Artikel 1 Belastbaar feit

Onder de naam ‘hondenbelasting’ wordt een directe belasting geheven ter zake van het houden van een hond binnen de gemeente.

Artikel 2 Belastingplicht

1. Belastingplichtig is de houder van een hond.
2. Als houder wordt aangemerkt degene die onder welke titel dan ook een hond onder zich heeft, tenzij blijkt dat een ander de houder is.
3. Het houden van een hond door een lid van het huishouden wordt aangemerkt als het houden van een hond door een door de in artikel 232, vierde lid, onderdeel a, van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar aan te wijzen lid van dat huishouden.

Artikel 3 Vrijstellingen

1. In dit artikel wordt verstaan onder hondenasiel: aan één locatie gebonden ruimte of ruimtes bestemd of gebruikt voor het in bewaring houden van honden die zwervend zijn aangetroffen, dan wel waarvan door de eigenaar permanent afstand is gedaan, welke locatie als inrichting is aangemeld overeenkomstig artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit houders van dieren.
2. De belasting wordt niet geheven voor honden:
   a. die zijn opgeleid tot en dienen als blindengeleidehond en in hoofdzaak als zodanig door een blind persoon worden gehouden;
   b. die zijn opgeleid tot en dienen als assistentiehond en in hoofdzaak als zodanig door een gehandicapt persoon worden gehouden;
   c. die verblijven in een hondenasiel;
   d. die uitsluitend ten verkoop of aflevering in voorraad worden gehouden in een inrichting als bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit houders van dieren;
   e. die jonger zijn dan drie maanden, voor zover zij tezamen met de moederhond worden gehouden;

f. waarvan de houder in het bezit is van een geldend diploma der Koninklijke Nederlandse Politiehondenvereniging, mits de houder zich verbindt zijn hond met een geleider, aan wiens bevelen hij gehoorzaamt, op aanvraag ter beschikking van de politie te stellen;
g. waarvan de houder in het bezit is van een geldend diploma van het noodcomité van Het Nederlandse Rode Kruis of van de Nederlandse Vereniging van Rodekruishonden.

Artikel 4 Maatstaf van heffing

De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden.

Artikel 5 Belastingtarief

1. De belasting bedraagt per belastingjaar:

a. voor een eerste hond	€ 84,48
b. voor een tweede hond	€ 139,56
c. voor een derde hond	€ 194,64
d. voor een vierde hond	€ 249,72
e. voor iedere hond boven een aantal van vier	€ 304,80

2. In afwijking in zoverre van het voorgaande lid bedraagt de belasting per jaar voor honden, gehouden in kennels die zijn geregistreerd bij de Raad van beheer op kynologisch gebied in Nederland, per kennel: € 359,88
Voor de toepassing van de vorige volzin wordt onder kennel verstaan een inrichting als bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit houders van dieren, bestemd en gebruikt voor het fokken van honden voor de verkoop of aflevering van nakomelingen.

3. Voor belastingbedragen tot maximaal € 10,00 vindt geen invordering plaats. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen hondenbelasting of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 6 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, als dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het jaar aanvangt, dan wel het aantal honden in de loop van het belastingjaar toeneemt, is de belasting, respectievelijk de hogere belasting voor het toegenomen aantal honden, verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, respectievelijk de toename van het aantal honden, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, dan wel het aantal honden in de loop van het belastingjaar vermindert, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht respectievelijk de vermindering van het aantal honden, nog volle kalendermaanden overblijven, tenzij blijkt dat het bedrag van de ontheffing minder bedraagt dan € 10,00.

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk twee kalendermaanden na de op het aanslagbiljet vermelde dagtekening.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het belastingjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien aan het navolgende wordt voldaan:
   a. het totaal bedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen hondenbelasting of andere belastingen moet minder zijn dan € 7.200,00;
   b. de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.
3. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
4. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 10 Kwijtschelding

Bij de invordering van hondenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 11 Overgangsrecht

1. De ‘Verordening hondenbelasting 2021’ van 4 november 2020 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 12 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2022.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2022.

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de ‘Verordening hondenbelasting 2022’.

Vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo

in de openbare vergadering van 10 november 2021,

de griffier,

de voorzitter,

Verordening Toeristenbelasting 2022

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 september 2021:
gelet op artikel 224 van de Gemeentewet;
besluit:
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2022 (Verordening toeristenbelasting 2022)

Artikel 1 Definities

Deze verordening verstaat onder:

a. **vakantieonderkomens**: woningen en andere verblijven, niet-zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, in hoofdzaak bestemd voor en gebezigd als verblijf voor vakantie- en andere recreatieve doeleinden;
b. **mobiele kampeeronderkomens**: tenten, vouwwagens, kampeerauto's, toercaravans en soortgelijke onderkomens dan wel soortgelijke voertuigen die bestemd zijn dan wel gebezigd worden als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden;
c. **verhuurde ruimten**: woningen en andere verblijven, of gedeelten daarvan, niet-zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, die niet in hoofdzaak bestemd zijn als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden, doch wel in bepaalde perioden van het jaar voor die doeleinden worden verhuurd dan wel te huur aangeboden;
d. **vaste jaarplaats**: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, dat bestemd is voor het gedurende een jaar hebben van een zelfde mobiel kampeeronderkomen of stacaravan, dat doorgaans na afloop van het jaar niet wordt verwijderd, voor het gebruik door de huurders voor toeristische of recreatieve doeleinden gedurende de totale huurperiode;
e. **vaste seizoenplaats**: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, dat bestemd is voor het gedurende een seizoen hebben van een zelfde mobiel kampeeronderkomen of stacaravan, dat doorgaans na afloop van het seizoen niet wordt verwijderd en waarin het gedurende de winterperiode niet toegestaan is om te overnachten, voor het gebruik door de huurders voor toeristische of recreatieve doeleinden gedurende de totale huurperiode;
f. **seizoenplaats**: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, waar gedurende het seizoen een zelfde mobiel kampeeronderkomen is geplaatst, en dat na afloop van het seizoen van de plaats wordt verwijderd, voor het gebruik door de huurders voor toeristische of recreatieve doeleinden gedurende de totale huurperiode;

g. **toeristische plaats**: een terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, dat bestemd is voor het gedurende een jaar of seizoen plaatsen van steeds wisselende mobiele kampeeronderkomens;
h. **kampeerterrein**: terrein of plaats, geheel of gedeeltelijk ingericht, en volgens die inrichting bestemd, om daarop gelegenheid te geven tot het plaatsen of geplaatst houden van mobiele kampeeronderkomen of stacaravans merendeels ten behoeve van recreatief verblijf;
i. **een groepsaccommodatie**: een gebouw of een deel van een gebouw welke blijvend bestemdis voor tijdelijk recreatief nachtverblijf door groepen van 20 of meer personen, waarbij wordt overnacht in slaapzalen en/of grote slaapkamers waar een dagverblijf beschikbaar is waarin gasten mede huishoudelijke werkzaamheden kunnen verrichten en waarbij kenmerkend is het gemeenschappelijk gebruik van sanitaire voorzieningen, keuken, verblijfsruimten en slaapzalen/grote slaapkamers.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam 'toeristenbelasting' wordt een directe belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven.

Artikel 3 Belastingplicht

1. Belastingplichtig is degene die gelegenheid biedt tot verblijf als bedoeld in artikel 2.
2. De belastingplichtige is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene die verblijf houdt als bedoeld in artikel 2.
3. Als er geen persoon is aan te wijzen die gelegenheid biedt tot verblijf, is degene belastingplichtig die verblijf houdt als bedoeld in artikel 2.

Artikel 4 Vrijstellingen

De belasting wordt niet geheven voor het verblijf:

1. van degene die verblijft in een toegelaten instelling als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet Toelating Zorginstellingen;
2. van een vreemdeling als bedoeld in artikel 29, eerste lid, van de Vreemdelingenwet 2000, die rechtmatig in Nederland verblijft in de zin van artikel 8, letters c, d, f, g, h, van voornoemde wet, en voor zover deze persoon verblijf houdt als bedoeld in artikel 2 van de Verordening, onder verantwoordelijkheid van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers;
3. als scout door leden van scoutingverenigingen aangesloten bij de Vereniging Scouting Nederland in niet-beroepsmatig verhuurde ruimten, die door Hengelose scoutingverenigingen ter beschikking worden gesteld voor het houden van verblijf met overnachten dan wel in mobiele kampeeronderkomens van scoutingverenigingen.

Artikel 5 Maatstaf van heffing

De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen in het belastingjaar. Het aantal overnachtingen wordt gesteld op het aantal overnachtende personen vermenigvuldigd met het aantal nachten dat zij verblijf houden.

Artikel 6 Forfaitaire berekeningswijze van de maatstaf van heffing

1. Voor mobiele kampeeronderkomens of stacaravans op vaste jaar- en seizoenplaatsen en seizoenplaatsen kan het aantal overnachtingen bedoeld in artikel 5 op een bij de aangifte gedaan verzoek van de belastingplichtige forfaitair worden vastgesteld.
2. Het aantal personen dat heeft overnacht, wordt met betrekking tot mobiele kampeeronderkomens of stacaravans op vaste jaarplaatsen, vaste seizoenplaatsen, seizoenplaatsen en gebezigd voor recreatief gebruik, bepaald op 2,3
3. Het aantal malen dat door de in het tweede lid bedoelde personen is overnacht, wordt bepaald op 53.
4. In afwijking van het eerste lid wordt het forfait niet toegepast op verblijf in mobiele kampeerkampeeronderkomens of stacaravans op vaste jaarplaatsen, vaste seizoenplaatsen, seizoenplaatsen, die niet door dezelfde persoon of personen worden gehuurd voor de gehele jaar- of seizoen periode, doch steeds worden gehuurd door wisselende verblijfhoudenden voor een korte periode.

Artikel 7 Belastingtarief

Per overnachting bedraagt het tarief per persoon:

1.	bij overnachting in een hotel en conferentieoord	€ 1,10
2.	bij overnachting in een bed & breakfast, chalet, stacaravan, pension, particulier verhuurde woning en vakantieonderkomen	€ 0,95
3.	bij overnachting in een kampeermiddel en overige accommodaties	€ 0,80

Artikel 8 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 9 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9A Aangifte

Het uitnodigen tot het doen van aangifte kan naast de op de in artikel 237, eerste lid, van de Gemeentewet aangegeven wijze geschieden door het uitreiken, toezenden of elektronisch verzenden van een aangiftebrief waaruit blijkt de wijze van het doen van elektronische aangifte, een omschrijving van de gevraagde gegevens of bescheiden en de termijn waarbinnen aangifte moet worden gedaan. In dat geval geschiedt, in afwijking van de in artikel 237, tweede lid, van de Gemeentewet aangegeven wijze, de aangifte langs elektronische weg door het inleveren van de gevraagde gegevens of bescheiden.

Artikel 10 Aanslaggrens

Belastingaanslagen van minder dan € 10,- - worden niet opgelegd.

Artikel 11 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de voorlopige aanslagen worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking van het eerste lid kan op verzoek van de belastingplichtige de aanslag worden betaald in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het belastingjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 7, indien de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. De overige aanslagen moeten worden betaald binnen één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet. Dit geldt ook in geval het totaalbedrag van de op één aanslag verschuldigde bedrag door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kan worden afgeschreven.
4. Met betrekking tot een ingevolge artikel 2, tweede lid, onderdeel c, van de Invorderingswet 1990 met een belastingaanslag gelijkgestelde beschikking inzake een bestuurlijke boete is het derde lid van overeenkomstige toepassing, voor zover deze gelijktijdig wordt opgelegd met de vaststelling van de aanslag.
5. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de voorgaande leden.

Artikel 12 Kwijtschelding

Bij de invordering van de toeristenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 13 Aanmeldingsplicht

1. De belastingplichtige bedoeld in artikel 3, eerste lid, is gehouden, voordat hij voor de eerste maal na het in werking treden van deze verordening gelegenheid tot overnachten verschaft, zulks schriftelijk te melden aan de door het college van burgemeester en wethouders aangewezen gemeenteambtenaren, bedoeld in artikel 232, vierde lid, onderdelen a, van de Gemeentewet.
2. De verplichting als bedoeld in het voorgaande lid geldt niet voor de belastingplichtige die met betrekking tot het jaar voorafgaand aan het belastingjaar in de heffing van de toeristenbelasting betrokken is.

Artikel 14 Registratieverplichting

1. De belastingplichtige is gehouden verblijfhoudenden per belastingjaar te registreren in een daarvoor bestemd en eventueel door de heffingsambtenaar kosteloos ter beschikking gesteld nachtverblijfregister.
2. Het nachtverblijfregister bevat met betrekking tot ieder aan wie gelegenheid tot overnachten wordt verschaft gegevens tenminste betreffende:
   a. naam, adres en woonplaats;
   b. samenstelling van het gezin of de groep waarmee men reist;
   c. datum van aankomst en datum van vertrek;
   d. het aantal overnachtingen ter zake waarvan belasting verschuldigd is.
3. De in artikel 232, vierde lid, onderdeel a, van de Gemeentewet, bedoelde ambtenaar is bevoegd voor bepaalde gevallen of groepen van gevallen van de in het eerste lid bedoelde verplichting gehele of gedeeltelijke ontheffing te verlenen, zo nodig onder door hem te stellen voorwaarden.
4. Met betrekking tot verblijf, ter zake waarvan de belasting wordt geheven naar een forfaitaire regeling, is de in het eerste lid genoemde verplichting beperkt tot de in het tweede lid, onder a, genoemde gegevens.

Artikel 15 Overgangsrecht

De ‘Verordening toeristenbelasting 2021’ van 4 november 2020 wordt met ingang van de in artikel 16, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 16 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang 1 januari 2022.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2022.

Artikel 17 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als de `Verordening toeristenbelasting 2022’.

Vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo

in de openbare vergadering van 10 november 2021,

de griffier,

de voorzitter,

Verordening Begraafrechten 2022

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 september 2021;
gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet;
besluit:
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van begraafrechten 2022 (Verordening begraafrechten 2022)

Artikel 1 Definities

Deze verordening verstaat onder:

a. **begraaf- en gedenkplaatsen**: de gemeentelijke begraaf- en gedenkplaatsen aan de Deurningerstraat en aan de Oldenzaalsestraat;
b. **asbus**: een bus voor de berging van as van een overledene;
c. **urn**: een voorwerp voor de berging van een of meer asbussen;
d. **particulier graf**: een graf waarvoor aan een natuurlijk persoon, of aan een rechtspersoon zonder winstoogmerk, voor bepaalde tijd het uitsluitend recht is verleend tot:
   – het doen begraven en begraven houden van lijken;
   – het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
e. **algemeen graf**: een graf bij de gemeente in beheer waarin gelegenheid wordt geboden tot het doen begraven van lijken;
f. **urnenkelder**: een kelder waarvoor aan een natuurlijk persoon, of aan een rechtspersoon zonder winstoogmerk, voor bepaalde tijd het uitsluitend recht is verleend tot het doen plaatsen en geplaatst houden van asbussen met of zonder urnen;
g. **urnennis**: een nis waarvoor aan een natuurlijk persoon, of aan een rechtspersoon zonder winstoogmerk, voor bepaalde tijd het uitsluitend recht is verleend tot het doen plaatsen en geplaatst houden van asbussen zonder urnen;
h. **verstrooiingsplaats**: een plaats bij de gemeente in beheer waarop as wordt verstrooid;
i. **gedenkplaats**: een plaats ingericht om overledenen te gedenken;
j. **grafbedekking**: gedenkteken en/of grafbeplanting op een graf;
k. **rechthebbende**: degene aan wie een uitsluitend recht is verleend op een particulier graf, urnenkelder of urnennis.

Artikel 2 Belastbaar feit

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraaf- en gedenkplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraaf- en gedenkplaatsen.

Artikel 3 Belastingplicht

De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

Artikel 4 Vrijstellingen

De rechten worden niet geheven voor het lichten van een lijk of asbus op rechterlijk gezag.

Artikel 5 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De rechten worden geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de rechten wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 6 Belastingjaar

1. Met betrekking tot de rechten die per jaar worden geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.
2. Met betrekking tot de rechten genoemd in hoofdstuk 6.2, 6.2.1 en 6.3 van de tarieventabel is het belastingtijdvak gelijk aan de periode waarvoor wordt afgekocht.
3. Met betrekking tot de rechten genoemd in hoofdstuk 6.4 van de tarieventabel is het belastingtijdvak tien jaar.

Artikel 7 Wijze van heffing

De rechten worden geheven bij wege van aanslag.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang voor de jaarlijks verschuldigde rechten

1. De onderhoudsrechten, als bedoeld in hoofdstuk 6.1 van de tarieventabel zijn verschuldigd met ingang van het kalenderjaar volgende op dat waarin de belastingplicht is ontstaan.
2. Afkoop van onderhoudsrechten als bedoeld in hoofdstuk 6.2 en 6.3 van de tarieventabel gaat in per de eerste dag van een kalenderjaar volgende op dat waarin de belastingplicht is ontstaan.
3. Het onderhoudsrecht is gekoppeld aan de verlening van het recht op een graf of het doen bijzetten en bijgezet houden van urnen of asbussen.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld voor de overige rechten

Andere rechten dan die bedoeld in hoofdstuk 6.1 tot en met 6.3 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening of bij de aanvang van het gebruik van de bezittingen, werken of inrichtingen.

Artikel 10 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de rechten worden betaald binnen een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet. Dit geldt ook in geval het totaalbedrag van de op één aanslag verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kan worden afgeschreven.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijn.

Artikel 11 Kwijtschelding

Bij de invordering van de begraafrechten wordt, met uitzondering van de onderhoudsrechten, bedoeld in onderdeel 6.1 van de tarieventabel, geen kwijtschelding verleend.

Artikel 12 Overgangsrecht

1. De ‘verordening Begraafrechten 2021’ van 4 november 2020 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 13 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2022.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2022.

Artikel 14 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de ‘Verordening begraafrechten 2022’.

Vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo

in de openbare vergadering van 10 november 2021,

de griffier,

de voorzitter,

Tarieventabel behorende bij de Verordening begraafrechten 2022		
Hoofdstuk 1 Verlenen van rechten		
1.1	Voor het verlenen van het uitsluitend recht voor een periode van twintig jaar wordt geheven:	
1.1.1	op een particulier graf voor overledenen van twaalf jaar en ouder	€ 2.504,10
1.1.2	op een particulier graf voor overleden kinderen tot en met elf jaar	€ 1.252,05
1.2	Voor het verlenen van het uitsluitend recht voor een periode van twintig jaar wordt geheven:	
1.2.1	op een urnennis	€ 1.252,05
1.2.2	op een urnenkelder	€ 1.501,50
1.3	Voor het verlenen van het uitsluitend recht voor een periode van tien jaar wordt geheven:	
1.3.1	op een urnennis	€ 626,03
1.3.2	op een urnenkelder	€ 750,75
1.4	Voor het verlengen met een periode van tien jaar wordt geheven:	
1.4.1	voor het recht als genoemd onder 1.1.1	€ 1.252,05
1.4.2	voor het recht als genoemd onder 1.1.2	€ 626,03
1.4.3	voor de rechten genoemd onder 1.2.1 en 1.3.1	€ 626,03
1.4.4	voor de rechten genoemd onder 1.2.2 en 1.3.2	€ 750,75
1.5	Voor het verlengen met een periode van vijf jaar wordt geheven:	
1.5.1	voor het recht als genoemd onder 1.1.1	€ 626,00
1.5.2	voor het recht als genoemd onder 1.1.2	€ 313,00
1.5.3	voor de rechten genoemd onder 1.2.1 en 1.3.1	€ 313,00
1.5.4	voor de rechten genoemd onder 1.2.2 en 1.3.2	€ 375,38
1.6	Voor het bij leven reserveren van een particulier graf voor een periode van vijf jaar of het verlengen van een reservering met een periode van vijf jaar wordt geheven	€ 215,15
Hoofdstuk 2 Begraven in een particulier of algemeen graf		
2.1	Voor het begraven van een overledene van twaalf jaar en ouder in een graf wordt geheven:	€ 831,30
2.2	Voor het begraven van een overleden kind tot en met elf jaar in een graf wordt geheven:	€ 415,65
2.3	Voor het begraven op buitengewone uren worden de rechten onder 2.1 en 2.2 verhoogd met de onderstaande percentages:	
2.3.1	voor werkzaamheden die worden verricht op zaterdag	50%
2.3.2	voor werkzaamheden die worden verricht op werkdagen voor 9.00 uur of na 17.00 uur	25%
Hoofdstuk 3 Cremeren		
Niet van toepassing		
Hoofdstuk 4 Plaatsen en bijzetten van asbussen in een particulier graf		
4.1	Voor het plaatsen of bijzetten van een asbus met of zonder urn wordt geheven:	
4.1.1	van een overledene van twaalf jaar en ouder in een nieuw graf	€ 831,30
4.1.2	van een overledene tot en met elf jaar in een nieuw graf	€ 415,65

4.1.3	in of op een bestaand graf	€ 268,30
4.1.4	in een urnennis	€ 221,50
4.1.5	in een urnenkelder	€ 268,30
4.2	Voor het plaatsen en bijzetten op buitengewone uren worden de rechten onder 4.1 tot en met 4.1.5 verhoogd met de onderstaande percentages:	
4.2.1	voor werkzaamheden die worden verricht op zaterdag	50%
4.2.2	voor werkzaamheden die worden verricht op werkdagen voor 9.00 uur of na 17.00 uur	25%
Hoofdstuk 5 Verstrooien van as		
5.1	Voor het verlenen van het recht op het verstrooien van de as op een daartoe aangewezen verstrooiingsplaats op de begraaf- en gedenkplaats wordt geheven	€ 217,40
Hoofdstuk 6 Grafbedekking en onderhoud		
6.1	Voor het door of vanwege de gemeente uitvoeren van basisonderhoud aan een graf, urnennis of urnenkelder en voor het algemeen onderhoud van de begraafplaats wordt geheven per jaar:	€ 43,40
6.2	De rechten als bedoeld in onderdeel 6.1 kunnen op het moment van verlening van het recht op een graf of het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urn afgekocht worden voor een periode van twintig jaar. Het tarief hiervoor bedraagt:	€ 833,60
6.2.1	De rechten als bedoeld in onderdeel 6.1 kunnen tussentijds worden afgekocht voor bepaalde tijd door voldoening van een bedrag bepaald volgens onderstaande:	
	afkoop voor een periode / verlenging voor een periode	
	jaar	
	20 jaar	€ 833,60
	19 jaar	€ 793,60
	18 jaar	€ 753,40
	17 jaar	€ 713,05
	16 jaar	€ 672,55
	15 jaar	€ 631,85
	14 jaar	€ 591,00
	13 jaar	€ 549,95
	12 jaar	€ 508,70
	11 jaar	€ 467,30
	10 jaar	€ 425,75
	9 jaar	€ 384,00
	8 jaar	€ 342,05
	7 jaar	€ 299,95
	6 jaar	€ 257,65
	5 jaar	€ 215,15
	4 jaar	€ 172,50
	3 jaar	€ 129,65
	2 jaar	€ 86,60
	1 jaar	€ 43,40

6.3	Voor een verlenging van de afkoopperiode met tien jaar wordt per periode van tien jaar geheven:	€ 425,75
6.4	Voor het aanbrengen en aangebracht houden van een gedenkplaatje voor een periode van tien jaar in de gedenkruimte aan de Oldenzaalsestraat wordt geheven:	€ 110,60
Hoofdstuk 7 Lijkschouwing		
Niet van toepassing		
Hoofdstuk 8 Inschrijven en overboeken in een daartoe bestemd register		
Niet van toepassing		
Hoofdstuk 9 Opgraven en herbegraven		
9.1	Voor het opgraven en het eventueel daarop verkisten van een lijk of overblijfselen van een lijk, het opgraven van een asbus, of het verzamelen van overblijfselen en het dieper plaatsen daarvan in hetzelfde graf wordt geheven:	
9.1.1	van een persoon van twaalf jaar en ouder	€ 831,30
9.1.2	van een kind tot en met elf jaar	€ 415,65
9.2	Voor het na opgraven weer begraven in een ander graf wordt een recht geheven overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 2 van deze tabel.	
9.3	Voor het opgraven en herbegraven op buitengewone uren worden de rechten onder 9.1 en 9.2 verhoogd met de onderstaande percentages:	
9.3.1	voor werkzaamheden die worden verricht op zaterdag	50%
9.3.2	voor werkzaamheden die worden verricht op werkdagen voor 9.00 uur of na 17.00 uur	25%
Hoofdstuk 10 Overige heffingen		
10.1	Voor het gebruik van de aula aan de Oldenzaalsestraat wordt geheven per keer:	€ 201,00
10.2	Voor het gebruik van de koffiekamer aan de Oldenzaalsestraat wordt geheven per keer:	€ 201,00
10.3	Voor het gebruik van de aula of koffiekamer aan de Oldenzaalsestraat op buitengewone uren worden de rechten onder 10.1 en 10.2 verhoogd met onderstaande percentages:	
10.3.1	op werkdagen voor 9.00 uur of na 17.00 uur	25%
10.3.2	op zaterdag	50%
10.3.3	op zondag	75%

Behorende bij het raadsbesluit van 10 november 2021

De griffier van de gemeente Hengelo,

Legesverordening 2022

De raad van de gemeente Hengelo,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 28 september 2021;
Gelet op de artikelen 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, en 229, eerste lid, aanhef onderdeel b, van de Gemeentewet en de artikelen 2, tweede lid, en 7 van de Paspoortwet;
besluit:
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van leges 2022 (Legesverordening 2022)

Artikel 1 Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. **dag**: de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur, waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;

b. **week**: een aaneengesloten periode van zeven dagen;

c. **maand**: het tijdvak dat loopt van ne dag in een kalendermaand tot en met de (n-1)e dag in de volgende kalendermaand, met dien verstande dat als de ne dag in een kalendermaand 30 of 31 januari is, de (n-1)e dag in de volgende kalendermaand altijd de laatste dag van de maand februari is;

d. **jaar**: het tijdvak dat loopt van de ne dag in een kalenderjaar tot en met de (n-1)e dag in het volgende kalenderjaar;

e. **kalenderjaar**: de periode van 1 januari tot en met 31 december.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam ‘leges’ worden rechten geheven voor:

a. het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten;

b. het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een Nederlandse identiteitskaart of een reisdocument;

een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3 Belastingplicht

Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst, de Nederlandse identiteitskaart of het reisdocument, dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend of de handelingen zijn verricht.

Artikel 4 Vrijstellingen

Leges worden niet geheven voor:

a. diensten waarvan de kosten krachtens afdeling 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening (grondexploitatie) zijn of worden verhaald;

b. diensten die ingevolge wettelijk voorschrift zijn vrijgesteld van rechtenheffing of kosteloos moeten worden verleend;

c. de attestaties de vita en verklaringen van in leven zijn ten behoeve van door publiekrechtelijke lichamen toe te kennen pensioenen, ouderdoms-, invaliditeits-, wezen- of weduwenuitkeringen;

d. de inzage in stukken dan wel de verstrekking van informatie en/of stukken, welke vallen onder de werking van de Archiefwet en/of de Wet Milieubeheer, voor zover niet elders in de bij deze verordening behorende tarieventabel genoemd;

e. vergunningen uitsluitend voor een wetenschappelijk of filantropisch doel;

f. voor het in behandeling nemen van een door de afdeling Wijkbeheer van de gemeente Hengelo ingediende aanvraag tot het verkrijgen van een kapvergunning;

g. het aan belanghebbende uitreiken van beschikkingen of afschriften daarvan, houdende beslissing op een aanvraag om gemeentelijke subsidie;

h. het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning voor het plaatsen van een mobiele onderzoek unit die wordt gebruikt voor het doen van bevolkingsonderzoek als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet op het bevolkingsonderzoek, voor welk onderzoek op grond van die wet vergunning is verleend.

Artikel 5 Maatstaven en tarieven

1. De leges worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van het overigens in dit artikel bepaalde.

2. Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een projectuitvoeringsbesluit als bedoeld in artikel 2.10 van de Crisis- en herstelwet bedraagt het tarief de som van de bedragen die op grond van deze verordening verschuldigd zouden zijn voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning, ontheffing, vrijstelling of enig ander besluit in het kader van de ontwikkeling en verwezenlijking van het project, voor zover het projectuitvoeringsbesluit strekt ter vervanging van deze besluiten, zoals bedoeld in artikel 2.10, derde lid, van de Crisis- en herstelwet.

3. Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

4. Belastingaanslagen van minder dan €10,00 worden niet opgelegd. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen leges aangemerkt als één belastingbedrag.

5. Het bedrag van de heffing op grond van Titel 2 van de Tarieventabel wordt per belastingaanslag naar beneden afgerond op hele euro's.

Artikel 6 Wijze van heffing

1. De leges op basis van titel 2 van de tarieventabel worden bij wege van aanslag geheven.
2. De overige leges worden geheven door middel van een mondelinge kennisgeving, een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een stempelafdruk, een zegel, een nota of andere schriftuur, of een kennisgeving langs elektronische weg. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving of langs elektronische weg aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 7 Termijnen van betaling

1. De bij wege van aanslag geheven leges zijn, in afwijking van artikel 9, eerste lid van de Invorderingswet 1990, invorderbaar in een termijn die vervalt op de laatste dag van de maand volgende op die waarin het aanslagbiljet is gedagtekend. Dit geldt ook in geval het totaalbedrag van de op één aanslag verschuldigde bedrag door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kan worden afgeschreven.
2. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de leges worden betaald ingeval de aanslag of kennisgeving bedoeld in artikel 6:
   a. mondeling wordt gedaan, op het moment van het doen van de kennisgeving;
   b. schriftelijk wordt gedaan, op het moment van uitreiken van de kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen één maand na de dagtekening van de kennisgeving;
   c. langs elektronische weg in het aanvraagproces wordt gedaan onverwijld, dan wel als die mogelijkheid wordt geboden, op het moment van mailing van de kennisgeving;
   d. langs elektronische weg na indiening van de aanvraag wordt gedaan, op het moment van mailing van de kennisgeving.
3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 8 Kwijtschelding

Bij de invordering van de leges wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 9 Vermindering of teruggaaf

Gehele of gedeeltelijke vermindering of teruggaaf van leges voor een in de bij deze verordening behorende tarieventabel omschreven dienst wordt verleend overeenkomstig een met betrekking tot die dienst in die tarieventabel opgenomen bepaling.

Artikel 10 Overdracht van bevoegdheden

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd tot het wijzigen van deze verordening in de loop van het kalenderjaar, indien de wijzigingen:

a. van zuiver redactionele aard zijn;
b. een gevolg zijn van nieuwe of gewijzigde rijksregelgeving die in werking treedt binnen drie maanden na de officiële bekendmaking van de inwerkingtreding ervan in het Staatsblad of de Staatscourant en het de volgende hoofdstukken of onderdelen van titel 1 van de tarieventabel betreft:

   1. hoofdstuk 2 (reisdocumenten)2. hoofdstuk 3 (rijbewijzen)
   3. onderdeel 1.9.1.1 (verklaring omtrent het gedrag)
   4. hoofdstuk 16 (kansspelen)
   een en ander voor zover met deze wijzigingen niet reeds bij het vaststellen of latere wijziging van deze verordening bij raadsbesluit rekening is gehouden.

Artikel 11 Overgangsrecht

1. De ‘Legesverordening 2021’ van 4 november 2020 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 12 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2022.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2022.
3. De in hoofdstuk 1 van titel 2 van de tarieventabel genoemde NEN-normen worden bekendgemaakt door terinzagelegging bij de publieksbalie van de gemeente.

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de ‘Legesverordening 2022’.

Vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo

in de openbare vergadering van 10 november 2021,

de griffier,

de voorzitter,

Titel 1 Algemene dienstverlening		
Hoofdstuk 1 Burgerlijke stand		
1.1.1	Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk, registratie van een partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk in het stadhuis op:	
1.1.1.1	maandag	€ 200,00
1.1.1.2	dinsdag tot en met vrijdag	€ 435,00
1.1.1.3	zaterdag	€ 659,00
1.1.1.4	de in onderdeel 1.1.1.2 genoemde leges worden niet geheven als de huwelijksvoltrekking of de registratie van het partnerschap plaatsvindt op een voor kosteloze huwelijksvoltrekking of kosteloze partnerschapsregistratie aangewezen tijd.	
1.1.2	Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk, registratie van een partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk in een vast aangewezen trouwlocatie anders dan het stadhuis op:	
1.1.2.1	maandag tot en met vrijdag	€ 435,00
1.1.2.2	zaterdag of zondag	€ 491,00
1.1.3	Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk, registratie van een partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk in een eenmalig aangewezen trouwlocatie op:	
1.1.3.1	maandag tot en met vrijdag	€ 659,00
1.1.3.2	zaterdag of zondag	€ 659,00
1.1.4	De in 1.1.2 en 1.1.3 genoemde tarieven zijn exclusief de kosten van de trouwlocatie zelf.	
1.1.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot benoeming van een onbezoldigd buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand voor het éénmalig voltrekken van een huwelijk	€ 114,00
1.1.6	Het tarief bedraagt voor het verstrekken van:	
1.1.6.1	een trouwboekje of partnerschapsboekje in een normale uitvoering	€ 19,50
1.1.6.2	een trouwboekje of partnerschapsboekje in een luxe uitvoering	€ 41,90
1.1.7	Het tarief bedraagt voor het verstrekken van een pen bij een huwelijk of partnerschap	€ 16,70
1.1.8	Het tarief bedraagt voor het verstrekken van een usb-stick met de geluidsopname van de huwelijksvoltrekking of partnerschapsregistratie	€ 16,70
1.1.9	Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een stuk als bedoeld in artikel 2 van de Wet rechten burgerlijke stand geldt het tarief zoals dat is opgenomen in het Legesbesluit akten burgerlijke stand.	
Hoofdstuk 2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaarten		
1.2.	Het tarief bedraagt het maximum tarief zoals dat voor dit document is opgenomen in artikel 6, tweede lid, van het Besluit paspoortgelden afgerond op een veelvoud van € 0,05 naar beneden voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag:	

1.2.1	van een nationaal paspoort:	
1.2.1.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	
1.2.1.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	
1.2.2	van een nationaal paspoort, een groter aantal bladzijden bevattende dan een nationaal paspoort als bedoeld in onderdeel 1.2.1 (zakenpaspoort):	
1.2.2.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	
1.2.2.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	
1.2.3	van een reisdocument ten behoeve van een persoon die op grond van de Wet betreffende de positie van Molukkers als Nederlander wordt behandeld (faciliteitenpaspoort):	
1.2.3.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	
1.2.3.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	
1.2.4	van een reisdocument voor vluchtelingen of een reisdocument voor vreemdelingen	
1.2.5	van een Nederlandse identiteitskaart:	
1.2.5.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	
1.2.5.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	
1.2.6	voor een vervangende Nederlandse identiteitskaart voor een persoon met een uitreisverbod, ongeacht de leeftijd van de betrokken persoon	
1.2.7	voor een spoedlevering van de in de onderdelen 1.2.1 tot en met 1.2.5 genoemde documenten	
Hoofdstuk 3 Rijbewijzen		
1.3.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs: het in bijlage VI, onderdeel rijbewijs, van de Regeling tarieven Dienst Wegverkeer genoemde bedrag, vermeerderd met het in het artikel 104b van het Reglement rijbewijzen genoemde bedrag, waarbij de som van deze bedragen naar beneden wordt afgerond op een veelvoud van € 0,05.	
1.3.1.1	Het tarief genoemd in onderdeel 1.3.1 wordt bij een spoedaanvraag vermeerderd met het bedrag genoemd in de Regeling tarieven Dienst Wegverkeer en verminderd met het bedrag genoemd in bijlage VI onder afdracht van gemeenten van die Regeling.	
Hoofdstuk 4 Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie personen		
1.4.1	Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt onder een verstrekking verstaan verstrekking van één of meer gegevens over één persoon waarvoor de basisregistratie personen moet worden geraadpleegd.	
1.4.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.4.2.1	tot het verstrekken van gegevens: per verstrekking	€ 16,00

1.4.2.2	tot het verstrekken van een uittreksel uit de basisregistratie personen	€ 16,00
1.4.2.2.1	Indien de aanvraag tot het verstrekken van een uittreksel aan de balie wordt gedaan, wordt het tarief genoemd in onderdeel 1.4.2.2 verhoogd met	€ 10,00
1.4.2.3	tot het verstrekken van een persoonslijst	€ 16,00
1.4.3	Het tarief bedraagt voor het op verzoek doornemen van de basisregistratie personen, ter verstrekking van gegevens, voor ieder daaraan besteed kwartier of gedeelte daarvan	€ 22,30
1.4.4	Het tarief bedraagt voor het verstrekken van persoonsgegevens, wanneer onvoldoende gegevens worden overlegd om de benodigde persoonsgegevens direct te kunnen achterhalen, voor ieder daaraan besteed kwartier of gedeelte daarvan	€ 22,30
1.4.5	Het tarief bedraagt voor het optreden door de gemeente als 'doorgeefluik' per brief	€ 1,10
Hoofdstuk 5 Verstrekkingen uit het kiezersregister		
1.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een inlichting betreffende de registratie van de aanvrager als kiezer bedoeld in artikel D4 van de Kieswet	€ 16,00
Hoofdstuk 6 Verstrekkingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens		
	vervallen ivm inwerkingtreding AVG	
Hoofdstuk 7 Bestuursstukken		
	Vervallen	
Hoofdstuk 8 Vastgoedinformatie		
1.8.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.8.1.1	informatie uit het gemeentelijk kadastraal systeem omtrent uitleg over de ligging van kadastrale grenzen, per kwartier	€ 22,50
1.8.1.2	informatie uit de “gemeentelijke kadastrale balie (Kadaster online)” per raadpleging	€ 3,04
	vermeerderd per kwartier of gedeelte daarvan met	€ 22,50
1.8.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een afschrift van of uittreksel uit:	
1.8.2.1	de gemeentelijke basisregistratie adressen of de gemeentelijke basisregistratie gebouwen, bedoeld in artikel 2 van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen, per adres of object	€ 22,50
Hoofdstuk 9 Overige publiekszaken		
1.9.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.9.1.1	tot het verstrekken van een verklaring omtrent het gedrag voor natuurlijke personen	€ 41,35

1.9.1.2	tot het verstrekken van een attestatie de vita of een bewijs van in leven zijn	€ 14,00
1.9.1.3	tot het verstrekken van een legalisatie van een handtekening of fotokopie	€ 16,00
Hoofdstuk 10 Gemeentearchief		
1.10.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.10.1.1	voor het doen van naspeuringen in de in het gemeentearchief berustende stukken, voor het eerste half uur	€ 7,50
1.10.2	Het tarief bedraagt voor het op verzoek doen van naspeuringen in de in het gemeentearchief berustende stukken langer dan een half uur, per halfuur of gedeelte daarvan	€ 22,40
1.10.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het behulpzaam zijn bij naspeuringen in de gehouden archieven voor ieder daaraan besteed kwartier	€ 4,70
1.10.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van fotokopieën van stukken uit het gemeentearchief voor:	
1.10.4.1	A-4 formaat per afdruk in zwart-wit	€ 0,40
1.10.4.2	A-3 formaat per afdruk in zwart-wit	€ 0,70
1.10.4.3	A-0 formaat per afdruk in zwart-wit	€ 4,40
1.10.4.4	A-4 formaat per afdruk in kleur	€ 0,70
1.10.4.5	A-3 formaat per afdruk in kleur	€ 1,50
1.10.4.6	A-0 formaat per afdruk in kleur	€ 8,80
	De beheerder van de gemeentelijke archiefbewaarplaats is bevoegd te bepalen dat van bepaalde archiefbescheiden een bepaald soort reproductie vervaardigd mag worden. De tarieven zijn inclusief administratie, verzend- en verpakkingskosten.	
Hoofdstuk 11 Gereserveerd		
Hoofdstuk 12 Leegstandswet		
1.12	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.12.1	tot het verlenen van een vergunning tot tijdelijke verhuur van leegstaande woonruimte als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Leegstandwet	€ 216,60
1.12.2	tot het verlengen van een vergunning tot tijdelijke verhuur van woonruimte als bedoeld in artikel 15, negende lid, van de Leegstandwet	€ 173,10
Hoofdstuk 13 Gemeentegarantie		
1.13.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.13.1.1	tot het verstrekken van een gemeentegarantie	€ 80,60
1.13.1.2	tot het instemmen met het wijzigen of omzetten van een door de gemeente gegarandeerde hypothecaire geldlening	€ 82,30
Hoofdstuk 14 Standplaatsen		
	verplaatst naar Titel 3	

Hoofdstuk 15 Winkeltijden		
	verplaatst naar Titel 3	
Hoofdstuk 16 Wet op de kansspelen		
1.16.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een aanwezigheidsvergunning als bedoeld in artikel 30b van de Wet op de kansspelen:	
1.16.1.1	voor een periode van twaalf maanden voor één kansspelautomaat	€ 56,50
1.16.1.2	voor een periode van twaalf maanden voor twee of meer kansspelautomaten, voor de eerste kansspelautomaat	€ 56,50
	en voor iedere volgende kansspelautomaat	€ 34,00
1.16.1.3	voor één kansspelautomaat, welke vergunning geldt voor een periode van vijf jaar of voor onbepaalde tijd	€ 226,50
1.16.1.4	voor twee of meer kansspelautomaten, welke vergunning geldt voor een periode van vijf jaar of voor onbepaalde tijd, een basisbedrag	€ 90,50
	en voor ieder kansspelautomaat	€ 136,00
1.16.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de kansspelen (loterijvergunning):	
1.16.2.1	indien de prijzen en premies gezamenlijk een waarde hebben van meer dan €4.500,-	€ 87,10
Hoofdstuk 17 Kabels en leidingen		
1.17.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een melding in verband met het verkrijgen van instemming of vergunning omtrent tijdstip, plaats en werkwijze van uitvoering van werkzaamheden als bedoeld in artikel 2 van de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren Hengelo 2016.	€ 397,00
1.17.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een melding in verband met het verkrijgen van toestemming omtrent tijdstip, plaats en werkwijze van uitvoering van werkzaamheden, waarvoor geen instemmingsbesluit of vergunning is vereist, als bedoeld in artikel 2.1 lid 2 de Algemene Verordening ondergrondse Infrastructuren Hengelo 2016	€ 74,00
Hoofdstuk 18 Verkeer en vervoer		
1.18.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.18.1.1	tot het verlenen van een ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor zover noodzakelijk voor en direct samenhangend met de uitvoering van bijzondere transporten	€ 39,30
1.18.1.2	tot het verlenen per ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 anders dan bedoeld in onderdeel 1.18.1.1	€ 22,40
1.18.1.3	tot het verlenen van een ontheffing als bedoeld in artikel 9.1 van de Regeling Voertuigen (tarief RDW)	€ 40,40
1.18.1.4	tot het verstrekken van een gehandicaptenparkeerkaart als bedoeld in artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW)	€ 50,00

1.18.1.5	tot het verlenen van een vergunning ingevolge de Wet vervoer personen te water	€ 99,00
1.18.1.6	tot het verlenen van een éénmalige ontheffing voor een termijn van maximaal 3 maanden als bedoeld in artikel 22 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen	€ 160,50
1.18.1.7	tot het verlenen van een ontheffing voor een termijn van 1 tot 3 jaar als bedoeld in artikel 22 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen	€ 160,50
1.18.1.8	tot het verlenen van een verlenging van een ontheffing voor een termijn van 1 tot 3 jaar als bedoeld in artikel 22 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen	€ 107,00
1.18.1.9.1	tot het verlenen van een ontheffing voor één jaar als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor een bewoner met een 1e auto woonachtig in een parkeerschijfzone	€ 37,00
1.18.1.9.2	tot het verlenen van een 2e bewonersontheffing voor één jaar als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor een bewoner met een 2e en volgende auto woonachtig in een parkeerschijfzone	€ 106,80
1.18.1.9.3	tot het verlenen van een ontheffing voor één jaar als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor een bedrijf gevestigd in een parkeerschijfzone	€ 106,80
1.18.1.9.4	tot het verlenen van een ontheffing voor één jaar als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor bezoekers van een bewoner woonachtig in een parkeerschijfzone	€ 37,00
1.18.1.9.5	tot het verlenen van een ontheffing voor één jaar als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor houders van een E-laad voertuig woonachtig in de omgeving van een parkeerschijfzone	€ 37,00
Hoofdstuk 19 Diversen		
1.19.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.19.1.1	tot het verlenen van een verklaring van geen bezwaar	€ 86,90
1.19.1.2	tot het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Verordening Verblijfsrecreatie	€ 303,70
1.19.1.3	tot het verlenen van een ontheffing als bedoeld in artikel 4:6 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 86,30
1.19.1.4	tot het verlenen van een ontheffing als bedoeld in artikel 2, derde lid, van de Verordening Verblijfsrecreatie	€ 87,10
1.19.1.5	tot het verlenen van een vergunning tot het verkopen van vuurwerk ingevolge de Wet gevaarlijke stoffen en artikel 2.72 van de Algemene Plaatselijke Verordening	
1.19.1.5.1	voor een nieuwe verkoopgelegenheid	€ 346,10
1.19.1.5.2	voor een bestaande verkoopgelegenheid (verlenging)	€ 173,10
1.19.1.6	voor het afgeven van huisnummerbordjes, in die gevallen dat de huisnummering geen onderdeel uitmaakt van een omgevingsvergunning	€ 43,10
1.19.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
	fotokopieën van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:	
1.19.2.1	per pagina op papier van A4-formaat of kleiner in zwart-wit	€ 0,10

1.19.2.2	per pagina op papier van A3-formaat in zwart-wit	€ 0,20
1.19.2.3	per pagina op papier van A0-formaat in zwart-wit	€ 1,60
1.19.2.4	per pagina op papier van A4-formaat of kleiner in kleur	€ 0,30
1.19.2.5	per pagina op papier van A3-formaat in kleur	€ 0,40
1.19.2.6	per pagina op papier van A0-formaat in kleur	€ 3,30
1.19.2.7	in digitale form	
1.19.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.19.3.1	een beschikking op aanvraag, voor zover daarvoor niet elders in deze titel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen	€ 19,90
1.19.3.2	stukken of uittreksels, welke op aanvraag van de aanvrager moeten worden opgemaakt, voor zover daarvoor niet elders in deze titel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina	€ 6,30
1.19.4	**Toepassing coördinatieregeling op grond van afdeling 3.5 Awb**	
	Indien de coördinatieregeling wordt toegepast waarbij meerdere vergunningen of ontheffingen uit titel 1 en 3 van deze verordening gelijktijdig en in samenhang worden aangevraagd, dan wordt een korting toegepast op de som van de afzonderlijk verschuldigde leges van:	20%

	Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning
	Hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen
2.1.1	Voor de toepassing van deze titel wordt verstaan onder:
2.1.1.1	aanlegkosten: de aannemingssom exclusief omzetbelasting, bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, van de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken en technische installatiewerken 2012 (UAV 2012), voor het uit te voeren werk, of voor zover deze ontbreekt, een raming van de aanlegkosten, de omzetbelasting niet inbegrepen. Indien de werken of werkzaamheden geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschieden wordt in deze titel onder aanlegkosten verstaan: de prijs die aan een derde in het economisch verkeer zou moeten worden betaald voor de werken of werkzaamheden waarop de aanvraag betrekking heeft;
	het bedrag waarvoor de aannemer zich heeft verbonden het werk tot stand te brengen (de aannemingssom), de omzetbelasting daarin niet begrepen, of voor zover deze ontbreekt, een raming van de kosten die voortvloeien uit de aangegane verplichtingen voor de fysieke realisatie (het aanleggen) van de werken of de werkzaamheden, de omzetbelasting daarin niet begrepen, en indien de werken of werkzaamheden geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschieden de prijs die aan een derde in het economische verkeer zou moeten worden betaald voor het tot stand brengen van de werken of de werkzaamheden waarop de aanvraag betrekking heeft, de omzetbelasting daarin niet begrepen;
2.1.1.2	bouwkosten:
	het bedrag waarvoor de aannemer zich heeft verbonden het werk tot stand te brengen (de aannemingssom), de omzetbelasting daarin niet begrepen, of voor zover deze ontbreekt een raming van de kosten die voortvloeien uit aangegane verplichtingen voor de fysieke realisatie (het bouwen) van de bouwwerken, de omzetbelasting daarin niet begrepen, en indien het bouwen geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschiedt de prijs die aan een derde in het economisch verkeer zou moeten worden betaald voor het tot stand brengen van het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft, de omzetbelasting daarin niet begrepen;
	A. Uitgangspunten “standaard” bouwwerken:
	Bij het berekenen van de leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning wordt voor in onderstaande tabel genoemde bouwwerken voor de legesbepaling het minimale legesbedrag afgeleid van de kubieke meters of de oppervlakte berekend volgens NEN 2580 (oppervlakte- en inhoudsberekening bouwwerken) vermenigvuldigd met de in onderstaande tabel naar de aard van het bouwwerk opgenomen standaardbouwkosten exclusief BTW:
	BOUWKOSTEN
	Woningen :
	Rijtjeswoningen	€ 225,= per m3

	Twee onder één kapwoningen		€ 250,= per m3
	Vrijstaande woning tot en met 600 m3		€ 275,= per m3
	Vrijstaande woning > 600 m3		€ 305,= per m3
	Appartement, één of meer bouwlagen		€ 305,= per m3
	II. Bijgebouwen bij woningen:		
	Latere aanbouw/opbouw zoals een erker, dakopbouw		€ 350,= per m3
	Garage / berging / tuinhuisje	Hout	€ 95,= per m3
		Halfsteens met plat dak	€ 125,= per m3
		Halfsteens met kap	€ 135,= per m3
		Spouw met plat dak	€ 150,= per m3
		Spouw met kap	€ 170,= per m3
	Dakkapel		€ 1.000,= per m breedte
	Carport		€ 150,= per m2
	Schuttingen en hekwerken		€ 100,= per m
	III. Agrarische bouwwerken:		
	1. Stallen		€ 43,= per m3
	2. Werktuigberging / schuur Damwandprofiel		€ 25,= per m3
	Metselwerk		€ 48,= per m3
	3. Mestkelders onder de stallen		€ 83,= per m3
	4. Kassen		€ 31,= per m2
	IV. Niet agrarische bouwwerken:		
	1. Opslagloodsen (plaatstaal damwandprofiel)		€ 19,= per m3
	(metselwerk)		€ 52,= per m3
	2. Kantoren / showroom / winkel / horeca		€ 300,= per m3
	3. Scholen / sporthal / verkoophal (grootschalige detailhandels vestiging)		€ 258,= per m3
	4. Noodschool / kleedgebouw (sportvereniging) / semi-permanente unit		€ 185,= per m3
	5. Industriehal (plaatstaal geïsoleerd)		
	tot 10.000 m3		€ 62,= per m3
	10.000 m3 tot 100.000m3		€ 50,= per m3
	100.000 m3 tot 200.000 m3		€ 38,= per m3
	200.000 m3 of meer		€ 25,= per m3
	(metselwerk)		€ 105,= per m3

	B. Uitgangspunt "niet-standaard" bouwwerken:
	Voor bouwwerken die niet in bovenstaande tabel Bouwkosten zijn genoemd worden de bouwkosten (exclusief BTW) als uitgangspunt genomen. Onder bouwkosten wordt in deze gevallen verstaan de aan een derde in het economisch verkeer te betalen aanneemsom als bedoeld in paragraaf 1, lid 1 van de "Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken en technische installatiewerken 2012 (UAV 2012) van het uit te voeren werk, of, voor zover deze ontbreekt: een raming van de aan een derde in het economisch verkeer te betalen prijs voor het tot stand brengen van het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft, berekend op de wijze als bedoeld in normblad NEN 2699, uitgave 2013, of zoals dit normblad laatstelijk is vervangen of gewijzigd (exclusief BTW).
2.1.1.3	**Wabo:** Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
2.1.1.4	Conceptaanvraag: voordat een aanvraag wordt ingediend tot het verlenen van een vergunning om een bouwwerk te bouwen, kan aan de hand van een schetsplan worden gevraagd naar het oordeel van het bevoegd gezag omtrent de kans op het verlenen van een vergunning voor het bouwen van een, op basis van dat schetsplan, uitgewerkt bouwplan.
2.1.1.5	Moment van indienen: voor de aanvrager is een ontvangstbevestiging aangemaakt waarin vermeld staat dat de aanvraag ontvangen is en geregistreerd
2.1.1.6	**Perceel:** Het gebied waarop de (partiele) herziening /wijziging van het bestemmingsplan betrekking heeft
2.1.2	In deze titel voorkomende begrippen die in de Wabo zijn omschreven, hebben dezelfde betekenis als bij of krachtens de Wabo bedoeld.
2.1.3	In deze titel voorkomende begrippen die niet nader in de Wabo zijn omschreven en die betrekking hebben op activiteiten waarvoor het toetsingskader in een ander wettelijk voorschrift is uitgewerkt, hebben dezelfde betekenis als in dat wettelijk voorschrift bedoeld.

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning		
Hoofdstuk 2 Beoordeling conceptaanvraag		
2.2	**Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:**	
2.2.1	tot het beoordelen van een conceptaanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a of c, van de Wabo (Indien een aanvraag tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor een op basis van een concept aanvraag uitgewerkt plan in behandeling wordt genomen, worden de daarvoor geheven leges, indien de aanvrager en locatie hetzelfde zijn, met deze leges verrekend):	€ 148
Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning		
2.3.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het beoordelen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a en c, van de Wabo, wat na toetsing vergunningsvrij blijkt te zijn	148,00
2.3.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning vanaf het moment van indienen voor een project: de som van de verschuldigde leges voor de verschillende activiteiten of handelingen waaruit het project geheel of gedeeltelijk bestaat en waarop de aanvraag betrekking heeft en de verschuldigde leges voor de extra toetsen die in verband met de aanvraag moeten worden uitgevoerd, berekend naar de tarieven en overeenkomstig het bepaalde in dit hoofdstuk en hoofdstuk 4 van deze titel. In afwijking van de vorige volzin kan ook per activiteit, handeling of andere grondslag een legesbedrag worden gevorderd.	
2.3.3	**Bouwactiviteiten**	
2.3.3.1	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo bedraagt het tarief inclusief 1e Welstandstoets, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten, voor een bouwwerk met bouwkosten als bedoeld in artikel 2.1.1.2:	
	€ 0 tot € 25.000 2,90%	
	met een minimum van	€ 368
	€ 25.000 tot € 50.000 2,85%	
	met een minimum van	€ 725
	€ 50.000 tot € 100.000 2,80%	
	met een minimum van	€ 1.425
	€ 100.000 tot € 250.000 2,70%	
	met een minimum van	€ 2.800
	€ 250.000 tot € 500.000 2,60%	
	met een minimum van	€ 6.750
	€ 500.000 tot € 1.000.000 2,50%	

	met een minimum van	€ 13.000
	€ 1.000.000 tot € 2.500.000 2,40%	
	met een minimum van	€ 25.000
	€ 2.500.000 tot € 5.000.000 2,30%	
	met een minimum van	€ 60.000
	€ 5.000.000 tot € 10.000.000 2,20%	
	met een minimum van	€ 115.000
	€ 10.000.000 of meer 2,10%	
	met een minimum van	€ 220.000
	met een maximum van	€ 890.240
	Achteraf ingediende aanvraag	
2.3.3.2	Onverminderd het bepaalde in deze titel bedraagt het tarief, indien de in dat onderdeel bedoelde aanvraag wordt ingediend na aanvang of gereedkomen van de bouwactiviteit:	10%
	van de op grond van dat onderdeel verschuldigde leges met een maximum van	€ 1.210
	Anders dan via het Omgevingsloket online(OLO) ingediende aanvraag	
2.3.3.3	Onverminderd het bepaalde in onderdeel 2.3 bedraagt het tarief, indien de in dat onderdeel bedoelde aanvraag niet wordt ingediend via het omgevingsloket online, maar op papier	€ 94
	Aanlegactiviteiten	
2.3.4	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een aanlegactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder b, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten:	€ 772
	Planologisch strijdig gebruik waarbij tevens sprake is van een bouwactiviteit	
2.3.5	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo, en tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in onderdeel 2.3.1 en het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten:	
2.3.5.1	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 1º, van de Wabo wordt toegepast (binnenplanse afwijking):	10%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	233,00
2.3.5.2	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2º, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse kleine afwijking en tijdelijke afwijking):	10%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	€ 233
2.3.5.3	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3º, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse afwijking):	€ 4.204

	indien de bouwkosten meer dan € 150.000,- bedragen, wordt dit bedrag verhoogd met	0,42%
	van de bouwkosten boven de € 150.000 met een maximum van	€ 47.479
2.3.5.4	indien artikel 2.12, eerste lid, onder b, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van exploitatieplan):	10%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	€ 233
2.3.5.5	indien de aanvraag een project van provinciaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van provinciale regelgeving):	34%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	€ 233
2.3.5.6	indien de aanvraag een project van nationaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van nationale regelgeving):	34%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	€ 233
2.3.5.7	indien artikel 2.12, eerste lid, onder d, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van voorbereidingsbesluit):	10%
	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag met een minimum van	€ 233
	Planologisch strijdig gebruik waarbij geen sprake is van een bouwactiviteit	
2.3.6	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo, en niet tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo, bedraagt het tarief, evenals indien er wel sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo, maar hiervoor op grond van het bepaalde in artikel 2 of 3 van het Besluit omgevingsrecht geen vergunning vereist is:	
2.3.6.1	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 1º, van de Wabo wordt toegepast (binnenplanse afwijking):	€ 466
2.3.6.2	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2º, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse kleine afwijking):	€ 466
2.3.6.2.1	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 1º, van de Wabo wordt toegepast (binnenplanse en tijdelijke afwijking)	€ 233
2.3.6.2.2	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2º, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse kleine en tijdelijke afwijking)	€ 233
2.3.6.3	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3º, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse afwijking):	
	bij een perceel van maximaal 1.000m²	€ 4.154
	bij een perceel groter dan 1.000m² en maximaal 5.000m²	€ 5.935
2.3.6.3	bij een perceel groter dan 5.000m²	€ 8.309

2.3.6.4	indien artikel 2.12, eerste lid, onder b, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van exploitatieplan):	€ 414
2.3.6.5	indien de aanvraag een project van provinciaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van provinciale regelgeving):	€ 737
2.3.6.6	indien de aanvraag een project van nationaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van nationale regelgeving):	€ 737
2.3.6.7	indien artikel 2.12, eerste lid, onder d, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van voorbereidingsbesluit):	€ 461
2.3.7	**In gebruik nemen of gebruiken bouwwerken in relatie tot brandveiligheid**	
2.3.7.1	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder d, van de Wabo bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten	€ 270,00
2.3.7.1.1	Dit bedrag wordt als volgt verhoogd voor een bouwwerk met een gebruiksoppervlakte volgens NEN 2580	
	0 tot en met 100 m² met een vast bedrag van	€ 270,00
	101 tot en met 500 m² met een vast bedrag van	€ 129,00
	vermeerderd met een bedrag per m² oppervlakte van	€ 1,41
	501 tot en met 1000 m² met een vast bedrag van	€ 415,00
	vermeerderd met een bedrag per m² oppervlakte van	€ 0,84
	1001 tot en met 1500 m² met een vast bedrag van	€ 601,00
	vermeerderd met een bedrag per m² oppervlakte van	€ 0,65
	1501 tot en met 2500 m² met een vast bedrag van	€ 1.042,00
	vermeerderd met een bedrag per m² oppervlakte van	€ 0,35
	meer dan 2500 m² met een vast bedrag van	€ 1.342,00
	vermeerderd met een bedrag per m² oppervlakte van	€ 0,23
2.3.7.2	Indien het een aanvraag tot wijziging of uitbreiding van een reeds eerder verleende vergunning betreft:	
2.3.7.2.1	Indien het betreft een uitbreiding van het bouwwerk, met dien verstande dat de uitbreiding tenminste 10% van de oorspronkelijke gebruiksoppervlakte beslaat:	
	het legestarief vermeld in onderdeel 2.3.7.1 en het legestarief over de oppervlakte van de uitbreiding vermeld in onderdeel 2.3.7.1.1	
2.3.7.2.2	Indien het betreft een herindeling, interne verbouwing of gewijzigd gebruik van het gehele bouwwerk of een gedeelte daarvan:	
	het legestarief vermeld in onderdeel 2.3.7.1 en het legestarief vermeld in onderdeel 2.3.7.1.1 over de oppervlakte van het te wijzigen deel van het bouwwerk	

2.3.8	**Activiteiten met betrekking tot monumenten of beschermde stads- of dorpsgezichten**	
2.3.8.1	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit met betrekking tot een rijks-, provinciaal of gemeentelijk monument als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder f, of artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wabo in samenhang met de provinciale erfgoedverordening of artikel 9 van de Erfgoedverordening 2018 gemeente Hengelo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten:	
2.3.8.1.1	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of in enig opzicht wijzigen van een monument:	€ 0,00
2.3.8.1.2	voor het herstellen, gebruiken of laten gebruiken van een monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€ 0,00
2.3.8.2	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op het slopen van een bouwwerk in een beschermd stads- of dorpsgezicht, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder h, of artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wabo in samenhang met de provinciale erfgoedverordening of artikel 21 van de Erfgoedverordening 2018 gemeente Hengelo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten:	€ 0,00
2.3.9	**Sloopactiviteiten anders dan bij monumenten of in beschermd stads- of dorpsgezicht**	
2.3.9.1	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op het slopen van een bouwwerk in gevallen waarin dat in een bestemmingsplan, beheersverordening of voorbereidingsbesluit is bepaald, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder g, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten:	€ 372,00
2.3.9.1.2	Voor een sloopactiviteit die vanwege de grote omvang meerdere activiteiten omvat, zoals activiteiten met betrekking tot de constructieberekeningen of de bodemgesteldheid of activiteiten ingevolge en Flora- en faunawet	€ 629,00
2.3.10	**Uitweg/inrit**	
	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op het maken, hebben, veranderen of veranderen van het gebruik van een uitweg waarvoor op grond van een bepaling in een provinciale verordening of artikel 2:12 van de Algemene plaatselijke verordening een vergunning of ontheffing is vereist, als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten:	€ 380,00
	De aanlegkosten worden afzonderlijk in rekening gebracht.	

2.3.11	**Kappen**	
	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op het vellen of doen vellen van houtopstand, waarvoor op grond van een bepaling in een provinciale verordening of de bomenverordening een vergunning of ontheffing is vereist, als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder g, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten:	
2.3.11.1	voor het kappen van maximaal 4 bomen	€ 190,00
2.3.11.1	voor 5 bomen of meer	€ 380,00
2.3.12	**Handelsreclame**	
	Gereserveerd	
2.3.13	**Opslag van roerende zaken**	
	Indien een aanvraag betrekking heeft op een omgevingsvergunning voor het plaatsen van voorwerpen op of aan de weg of een openbare plaats, in strijd met de publieke functie daarvan zoals bedoeld in artikel 2.10 van de Algemene Plaatselijke Verordening dan bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten:	
	- indien minder dan 50m2 gemeentegrond in gebruik wordt genomen:	€ 190,00
	- indien meer dan 50m2 gemeentegrond in gebruik wordt genomen:	€ 380,00
2.3.14	**Projecten of handelingen in het kader van de Wet natuurbescherming (bescherming van een Natura 2000-gebied)**	
2.3.14.1	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een project of het verrichten van een andere handeling als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder j, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten:	
2.3.15	**Gereserveerd**	
2.3.16	**Andere activiteiten**	
2.3.16.1	Gereserveerd	
2.3.17	**Omgevingsvergunning in twee fasen**	
	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning op verzoek in twee fasen plaatsvindt, als bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, van de Wabo, bedraagt het tarief:	
2.3.17.1	voor het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een beschikking met betrekking tot de eerste fase: het bedrag dat voortvloeit uit toepassing van de tarieven in dit hoofdstuk voor de activiteiten waarop de aanvraag voor de eerste fase betrekking heeft	

2.3.17.2	voor het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een beschikking met betrekking tot de tweede fase: het bedrag dat voortvloeit uit toepassing van de tarieven in dit hoofdstuk voor de activiteiten waarop de aanvraag voor de tweede fase betrekking heeft.	
2.3.18	**Beoordeling bodemrapport**	
	Onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, indien krachtens wettelijk voorschrift voor de in dat onderdeel bedoelde aanvraag een bodemrapport wordt beoordeeld:	
2.3.18.1	voor de beoordeling van een milieukundig bodemrapport	€ 327,00
2.3.18.2	voor de beoordeling van een archeologisch bodemrapport	€ 372,00
2.3.18.3	Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het beoordelen van de resultaten van een onderzoeksrapport inzake de gesteldheid van de bodem voor het geven van een overzicht van beschikbare gegevensbestanden in verband met het doen van historisch onderzoek	€ 9,80
	voor het uitzoeken en verstrekken van historische informatie	€ 49,00
	voor het verstrekken van een integrale beoordeling en het opstellen van een geschiktheid verklaring per locatie per uur of gedeelte daarvan	€ 77,00
2.3.19	**Advies Milieueffectrapportage (M.e.r.)**	
2.3.19.1	Onverminderd het bepaalde in de andere onderdelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, indien een daartoe bij wettelijk voorschrift aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over de aanvraag of het ontwerp van de beschikking op de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2.3.19.2	Indien een begroting als bedoeld in subonderdeel 2.3.17.1 is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	
2.3.20	**Verklaring van geen bedenkingen**	
	2.3.20.1 Gereserveerd	
Hoofdstuk 4 Vermindering		
2.4.1	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning is voorafgegaan door een aanvraag om vooroverleg of beoordeling van een conceptaanvraag als bedoeld in hoofdstuk 2, waarop de eerstgenoemde aanvraag betrekking heeft, worden de voor het vooroverleg of de beoordeling van de conceptaanvraag geheven leges in mindering gebracht op de leges voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning bedoeld in hoofdstuk 3.	

2.4.2	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op meer dan vijf activiteiten, bestaat aanspraak op vermindering van leges, met uitzondering van het legesdeel in verband met adviezen of verklaringen van geen bedenkingen als bedoeld in de onderdelen 2.3.17 en 2.3.18. De vermindering bedraagt:	
2.4.2.1	bij 5 of meer activiteiten: van de voor die activiteiten verschuldigde leges.	7%
Hoofdstuk 5 Vermindering of teruggaaf		
2.5.1	Vermindering of teruggaaf vanwege intrekking aanvraag omgevingsvergunning	
	Als een aanvrager zijn aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning, geheel of gedeeltelijk intrekt nadat deze is ingediend, bestaat aanspraak op vermindering of teruggaaf van een deel van de verschuldigde leges. De vermindering of teruggaaf bedraagt:	
2.5.1.1	indien de aanvraag geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken voordat deze naar de inhoud is beoordeeld en getoetst aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving	65%
	van de voor het in behandeling nemen van de ingetrokken onderdelen van de aanvraag verschuldigde leges, een en ander met een minimum legesbedrag van	€ 184,00
2.5.1.2	indien de aanvraag geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken nadat deze naar de inhoud is beoordeeld en getoetst aan de daarvoor geldende wet - en regelgeving, maar voordat daarop een besluit is genomen	20%
	van de voor het in behandeling nemen van de ingetrokken onderdelen van de aanvraag verschuldigde leges, een en ander met een minimum legesbedrag van	€ 184,00
2.5.2	**Vermindering of teruggaaf vanwege intrekking verleende omgevingsvergunning**	
	Als op verzoek van de vergunninghouder een verleende omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken, bestaat aanspraak op vermindering of teruggaaf van een deel van de verschuldigde leges, mits het verzoek is gedaan binnen een jaar na de verlening van de omgevingsvergunning en van het onderdeel of de onderdelen van die vergunning waarop het verzoek betrekking heeft, geen gebruik is gemaakt.	
	De vermindering of teruggaaf bedraagt:	20%
	van de voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het onderdeel of de onderdelen van de vergunning waarop het verzoek om intrekking betrekking heeft verschuldigde leges, een en ander met een minimum legesbedrag van	€ 184,00
	Het minimumbedrag geldt niet voor dat deel van de leges dat geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.2,1e lid aanhef en sub g van de Wabo (vellen of doen vellen van een houtopstand).	
2.5.3	**Vermindering of teruggaaf vanwege het weigeren van een omgevingsvergunning**	
2.5.3.1	Als de gemeente een omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk weigert, bestaat aanspraak op vermindering of teruggaaf van een deel van de verschuldigde leges. De vermindering of teruggaaf bedraagt:	20%

	van de voor het in behandeling nemen van de aanvraag voor het betreffende onderdeel of de betreffende onderdelen van de omgevingsvergunning verschuldigde leges, een en ander met een minimum legesbedrag van	€ 184,00
	Het minimum bedrag geldt niet voor dat deel van de leges dat betrekking heeft op een activiteit bedoeld in artikel 2.2,1e lid aanhef en sub g van de Wabo (vellen of doen vellen van een houtopstand).	
2.5.3.2	Onder een weigering als bedoeld in onderdeel 2.5.3.1 wordt mede verstaan geheel of gedeeltelijke vernietiging van een omgevingsvergunning in bezwaar of beroep.	
2.5.4	**Teruggaaf als gevolg van het niet behandelen van een aanvraag omgevingsvergunning**	
2.5.4.1	Als de gemeente een ingediende omgevingsvergunning, niet behandelt op grond van artikel 4:5 Awb, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:	65%
	van de op grond van die onderdelen voor de betreffende activiteit verschuldigde leges; met een minimum te vorderen bedrag van	€ 184,00
2.5.4.2	Het minimumbedrag geldt niet voor de activiteit kap.	
2.5.5	**Vermindering of teruggaaf vanwege het van rechtswege verlenen van een omgevingsvergunning**	
2.5.5.1	Indien niet binnen de daarvoor gestelde wettelijke termijn wordt beslist op een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in de artikelen 2.1 en 2.2 van de Wabo en daardoor de beschikking tot verlening van een omgevingsvergunning van rechtswege is gegeven (vergunning van rechtswege ingevolge artikel 3.9, 3e lid Wabo), bestaat aanspraak op vermindering of teruggaaf van een deel van de verschuldigde leges.	
	De vermindering of teruggaaf bedraagt:	50%
	van de voor het in behandeling nemen van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor de betreffende activiteiten verschuldigde leges.	
2.5.6	Indien na een weigering, een besluit tot buiten behandeling laten, of intrekking van een omgevingsvergunning, dezelfde omgevingsvergunning, binnen één jaar na het besluit of intrekking, opnieuw wordt aangevraagd waarbij het gebrek is hersteld wordt 75% van het op grond van artikel 2.3 in rekening gebrachte bedrag in mindering gebracht op de leges.	
	Dit betekent dat de aanvrager uiteindelijk 120% van de leges betaalt in die gevallen dat een weigering leidt tot een nieuwe aanvraag.	
Hoofdstuk 6 Intrekking omgevingsvergunning		
2.6	Gereserveerd	
Hoofdstuk 7 Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project		

2.7.1	Indien een aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op het bouwen in afwijking van een eerder ingediend bouwplan, waarvoor reeds een vergunning is verleend, maar waarvan nog geen gebruik is gemaakt, worden de voor de oorspronkelijke vergunning geheven leges verrekend met het bedrag dat verschuldigd is door toepassing van het tarief als genoemd in onderdeel 2.3, met dien verstande dat zij niet minder bedragen dan	€ 186,00
	Het vorenstaande vindt geen toepassing indien de afwijking zodanig is dat naar de omstandigheden beoordeeld van een nieuw bouwplan sprake is.	
2.7.2	Indien een aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning enkel betrekking heeft op het wijzigen van bij een verleende omgevingsvergunning opgenomen voorschrift bedraagt het tarief	€ 186,00
Hoofdstuk 8 Herziening, uitwerking of wijziging van een bestemmingsplan		
2.8.1	(Partiële) herziening/ wijziging/ uitwerking bestemmingsplan	
2.8.1.1	Het tarief voor het op ambtelijk niveau beoordelen van een schriftelijk principeverzoek om wijziging, uitwerking of herziening van een bestemmingsplan bedraagt:	€ 605,00
2.8.1.2	Het verschuldigde bedrag bedraagt, onverkort het bepaalde in onderdeel 2.3.1., voor het behandelen van een aanvraag, vanaf het moment van indienen, tot het vaststellen van een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1 eerste lid van de Wet ruimtelijke ordening en van een aanvraag tot wijziging of uitwerking van het bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.6 eerste lid onder a of b (beoordelen aanvraag, opstellen bestemmingsplan en volgen bestemmingsplanprocedure):	
	minimaal:	€ 4.204
	en maximaal:	€ 60.062
2.8.1.3	Het ingevolge het bepaalde in onderdeel 2.8.1.2 verschuldigde tarief wordt, indien van toepassing, verhoogd met de externe advieskosten, met een maximum van:	€ 30.031
2.8.1.4	Het ingevolge het bepaalde in onderdeel 2.8.1.2 en 2.8.1.3 verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het verlenen van de aldaar bedoelde medewerking aan de aanvrager schriftelijk medegedeeld middels een begroting welke ter zake door of vanwege het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2.8.1.5	Indien een begroting als bedoeld in onderdeel 2.8.1.4 is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de tiende werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager is verzonden, tenzij de aanvraag voor deze tiende werkdag schriftelijk is ingetrokken.	
2.8.1.6	Indien de aanvraag wordt afgewezen bedraagt het tarief voor de in onderdeel 2.8.1.2 en 2.8.1.3 vermelde diensten:	€ 601,00
2.8.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een schriftelijke verklaring omtrent bestemming en gebruik per adres:	€ 70,00
Hoofdstuk 9 Vervallen		

Hoofdstuk 10 Overig/administratief		
2.10.1	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in subonderdeel 2.3.1.1.1 (bouwactiviteit), waarbij uitsluitend ten behoeve van die aanvraag, tevens een procedure tot vaststelling van een hogere grenswaarde als bedoeld in de Wet geluidhinder moet worden toegepast, wordt het berekende bedrag, onverkort het bepaalde in 2.3.1, verhoogd met:	€ 1.815
2.10.2	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in subonderdeel 2.3.1.1.1 (bouwactiviteit), waarvoor een bouwveiligheidsplan als bedoeld in artikel 2.7 lid a van de Ministeriële regeling omgevingsrecht door de aanvrager ingediend moet worden, wordt het berekende bedrag, onverkort het bepaalde in 2.3.1, verhoogd met:	€ 233
2.10.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van de tenaamstelling van een verleende vergunning of ontheffing als bedoeld in titel 2 van deze tarieventabel	€ 148,00
2.10.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een andere, in deze titel niet benoemde beschikking:	€ 190,00

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn		
Hoofdstuk 1 Horeca		
3.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van:	
3.1.1	een vergunning op grond van artikel 3, van de Alcoholwet	
3.1.1.1	voor de exploitatie van een horecabedrijf	€ 356,00
3.1.1.2	voor de exploitatie van een slijtersbedrijf	€ 346,00
3.1.2	een ontheffing van de sluitingstijd als bedoeld in artikel 2:29 zevende lid van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 217,00
3.1.3	een vergunning ingevolge artikel 3, juncto artikel 4 van de Alcoholwet	€ 346,00
3.1.4	een melding als bedoeld in artikel 30 van de Alcoholwet, dan wel naar aanleiding van een wijziging van een leidinggevende	€ 173,00
3.1.5	een verlof op grond van artikel 2:34k van de Algemene Plaatselijke Verordening (verstrekken van alcoholvrije dranken voor gebruik ter plaatse in een besloten ruimte anders dan om niet)	€ 173,00
3.1.6	een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Alcoholwet	€ 86,00
3.1.7	een wijziging van een verlof op grond van artikel 2:34k lid 1 en 2 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 130,00
3.1.7.1	een terrasvergunning	€ 173,00
3.1.8	Indien een aanvraag niet ontvankelijk is en aanvullende stukken moeten worden opgevraagd dan worden de leges voor desbetreffende vergunning verhoogd met:	€ 182,00
Hoofdstuk 2 Evenementen		
3.2.1	Het tarief bedraagt behoudens het bepaalde in 3.2.1.7 van deze verordening voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot:	
3.2.1.1	het verlenen van een vergunning op grond van artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening voor:	
3.2.1.2.1	een evenement Categorie A	€ 72,00
3.2.1.2.2	een meerdaags evenement Categorie A	€ 115,00
3.2.1.2.3	een evenement Categorie B	€ 215,00
3.2.1.2.4	een meerdaags evenement Categorie B	€ 268,00
3.2.1.2.5	een evenement Categorie C	€ 322,00
3.2.1.2.6	een meerdaags evenement Categorie C	€ 408,00
3.2.2	Vermindering of teruggaaf vanwege intrekking aanvraag evenementenvergunning	
3.2.2.1	Als een aanvrager zijn aanvraag tot het verlenen van een evenementenvergunning geheel of gedeeltelijk intrekt, bestaat aanspraak op vermindering of teruggaaf van een deel van de verschuldigde leges. De vermindering of teruggaaf bedraagt:	65%
	van de voor het in behandeling nemen van de ingetrokken onderdelen van de aanvraag verschuldigde leges, een en ander met een minimum legesbedrag van	€ 50,00

3.2.2.2	indien de aanvraag geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken nadat deze naar de inhoud is beoordeeld en getoetst aan de daarvoor geldende wet - en regelgeving, maar voordat daarop een besluit is genomen	20%
	van de voor het in behandeling nemen van de ingetrokken onderdelen van de aanvraag verschuldigde leges, een en ander met een minimum legesbedrag van	€ 50,00
Hoofdstuk 3 Prostitutiebedrijven		
3.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
3.3.1	als bedoeld in artikel 3.4 lid 1 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 1.044,00
3.3.2	als bedoeld in artikel 2.1. van de nadere regels seksinrichtingen en escortbedrijven wordt het in onderdeel 3.3.1. genoemde legesbedrag verhoogd met:	
3.3.2.1	bij een inrichting met 1 tot 5 werkkamers	€ 619,00
3.3.2.2	bij een inrichting met 5 tot 10 werkkamers	€ 1.181,00
3.3.2.3	bij een inrichting met 10 of meer werkkamers	€ 1.749,00
Hoofdstuk 4 Standplaatsen		
3.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag	
3.4.1	voor het verkrijgen van een vergunning voor een standplaats van één tot maximaal 5 dagen per kalenderjaar als bedoeld in artikel 5:18 van de Algemene plaatselijke verordening	€ 160,90
3.4.2	voor het verkrijgen van een vergunning voor een standplaats van vijf dagen of meer per kalenderjaar als bedoeld in artikel 5:18 van de Algemene plaatselijke verordening	€ 214,50
Hoofdstuk 5 Winkeltijden		
3.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
3.5.1	tot het verlenen van een ontheffing in het kader van de Winkeltijdenwet	€ 173,10
3.5.2	tot het wijzigen van een in subonderdeel 1.15.1.1 bedoelde ontheffing	€ 87,10
Hoofdstuk 6 Kinderopvang		
3.6	Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag als bedoeld in artikel 1.45, lid 1 en 2, Wet kinderopvang voor het in exploitatie nemen van:	
3.6.1	een voorziening voor gastouderopvang	€ 348,00
3.6.2	een gastouderbureau of kindercentrum	€ 1.566,00
Hoofdstuk 7 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking		
3.7.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een andere, in deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ 87,00

3.7.2	Indien de coördinatieregeling wordt toegepast waarbij meerdere vergunningen of ontheffingen uit titel 1 en 3 van deze verordening gelijktijdig en in samenhang worden aangevraagd, dan wordt een korting toegepast op de som van de afzonderlijk verschuldigde leges van:	20%
Hoofdstuk 8 Vermindering of teruggaaf		
3.8.1	**Vermindering of teruggaaf vanwege intrekking aanvraag binnen Titel 3 (behalve hoofdstuk 2)**	
	Als een aanvrager zijn aanvraag tot het verlenen van een vergunning of ontheffing, geheel of gedeeltelijk intrekt nadat deze is ingediend, bestaat aanspraak op vermindering of teruggaaf van een deel van de verschuldigde leges. De vermindering of teruggaaf bedraagt:	
3.8.1.1	indien de aanvraag geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken voordat deze naar de inhoud is beoordeeld en getoetst aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving	65%
	van de voor het in behandeling nemen van de ingetrokken onderdelen van de aanvraag verschuldigde leges, een en ander met een minimum legesbedrag van	€ 72,00
3.8.1.2	indien de aanvraag geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken nadat deze naar de inhoud is beoordeeld en getoetst aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving, maar voordat daarop een besluit is genomen	20%
	van de voor het in behandeling nemen van de ingetrokken onderdelen van de aanvraag verschuldigde leges, een en ander met een minimum legesbedrag van	€ 72,00
3.8.2	**Vermindering of teruggaaf vanwege intrekking verleende vergunning en/of ontheffing**	
	Als op verzoek van de vergunninghouder een verleende vergunning en/of ontheffing geheel of gedeeltelijk wordt ingetrokken, bestaat aanspraak op vermindering of teruggaaf van een deel van de verschuldigde leges, mits het verzoek is gedaan binnen een jaar na de verlening van de vergunning en/of ontheffing en van het onderdeel of de onderdelen van die vergunning en/of ontheffing waarop het verzoek betrekking heeft, geen gebruik is gemaakt.	
	De vermindering of teruggaaf bedraagt:	20%
	van de voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het onderdeel of de onderdelen van de vergunning en/of ontheffing waarop het verzoek om intrekking betrekking heeft verschuldigde leges, een en ander met een minimum legesbedrag van	€ 72,00
3.8.3	**Vermindering of teruggaaf vanwege het weigeren van een vergunning en/of ontheffing**	
3.8.3.1	Als de gemeente een vergunning en/of ontheffing geheel of gedeeltelijk weigert, bestaat aanspraak op vermindering of teruggaaf van een deel van de verschuldigde leges. De vermindering of teruggaaf bedraagt:	20%

	van de voor het in behandeling nemen van de aanvraag voor het betreffende onderdeel of de betreffende onderdelen van de vergunning en/of ontheffing verschuldigde leges, een en ander met een minimum legesbedrag van	€ 72,00
3.8.3.2	Onder een weigering als bedoeld in onderdeel 2.5.3.1 wordt mede verstaan geheel of gedeeltelijke vernietiging van een vergunning en/of ontheffing in bezwaar of beroep.	
3.8.4	**Teruggaaf als gevolg van het niet behandelen van een aanvraag vergunning en/of ontheffing**	
3.8.4.1	Als de gemeente een ingediende omgevingsvergunning, niet behandelt op grond van artikel 4:5 Awb, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:	65%
	van de op grond van die onderdelen voor de betreffende activiteit verschuldigde leges; met een minimum te vorderen bedrag van	€ 72,00
3.8.4.2	Indien na een weigering, een besluit tot buiten behandeling laten, of intrekking van een vergunning en/of ontheffing, dezelfde vergunning en/of ontheffing, binnen één jaar na het besluit of intrekking, opnieuw wordt aangevraagd waarbij het gebrek is hersteld wordt 75% van het op grond van artikel 2.5 in rekening gebrachte bedrag in mindering gebracht op de leges.	
	Dit betekent dat de aanvrager uiteindelijk 120% van de leges betaalt in die gevallen dat een weigering leidt tot een nieuwe aanvraag.	

Behorende bij het raadsbesluit van 10 november 2021

De griffier van de gemeente Hengelo,

Verordening marktgeld 2022

De raad der gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 september 2021;
gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet;
besluit:
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van marktgeld 2022 (Verordening marktgeld 2022)

Artikel 1 Definities

Deze verordening verstaat onder:

a. **markt**: de warenmarkt, die op de daartoe aangewezen plaats, dag en tijd wordt gehouden;
b. **standplaats**: de op en voor de duur van de markt door het college van burgemeester en wethouders aangewezen ruimte voor het uitoefenen van de markthandel;
c. **vaste plaats**: een standplaats, die tot wederopzegging beschikbaar wordt gesteld aan de vergunninghouder;
d. **dagplaats**: een standplaats, die per dag ter beschikking wordt gesteld;
e. **vergunninghouder**: een ieder aan wie door het college van burgemeester en wethouders is toegestaan om gedurende een marktdag een vaste standplaats in te nemen;
f. **maand**: kalendermaand;
g. **week**: periode van zeven achtereenvolgende dagen beginnende met de maandag;
h. **dag**: de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;
i. **strekkende meter tarief**: het tarief voor een standplaats met een diepte van maximaal 4 strekkende meters;
j. **frontbreedte**: de lengte aan de voorzijde van een standplaats, alsmede eventuele zijkant indien van toepassing;
k. **promotiegeld**: het bedrag dat in rekening wordt gebracht voor promotionele activiteiten.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam 'marktgeld' wordt een recht geheven voor het ter beschikking stellen van een standplaats op een markt als bedoeld in de marktverordening gemeente Hengelo en voor het genot van de diensten die in verband daarmee worden verleend en voor het genot van door het gemeentebestuur overig verstrekte diensten.

Artikel 3 Belastingplicht

Belastingplichtig voor het gebruik van een marktplaats en voor het genot van de diensten die in verband daarmee worden verleend is degene aan wie een standplaats ter beschikking is gesteld.

Artikel 4 Maatstaf van heffing en tarief

1. Het marktgeld wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van het overige in deze verordening bepaalde.
2. Voor de berekening van het marktgeld wordt een gedeelte van een marktdag aangemerkt als een gehele marktdag.

Artikel 5 Belastingtijdvak

1. Indien voor een standplaats een vergunning wordt afgegeven, dan is het belastingtijdvak de periode waarvoor een vergunning voor een standplaats geldt, met dien verstande dat bij een vergunning voor meer dan een jaar het belastingtijdvak gelijk is aan het kalenderjaar.
2. Het marktgeld voor een dagplaats wordt per dag geheven.

Artikel 6 Wijze van heffing

Het marktgeld wordt geheven:

a. bij wege van aanslag indien het een vaste plaats betreft;
b. bij wege van een mondelinge dan wel gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een nota of andere schriftuur in de overige gevallen.

Artikel 7 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. In de gevallen als bedoeld in artikel 5, eerste lid, is het marktgeld verschuldigd bij de aanvang van het belastingtijdvak of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak aanvangt is het naar jaartarieven geheven marktgeld verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde rechten als er in dat tijdvak, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak door intrekking van de vergunning eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor het naar jaartarieven geheven marktgeld voor zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat tijdvak verschuldigde marktgeld als er in dat tijdvak, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Indien de belastingplichtige aantoont dat hij ten gevolge van overmacht gedurende een aaneengesloten periode van tenminste 4 opeenvolgende weken de ter beschikking gestelde plaats niet heeft kunnen innemen en hij gedurende die periode de standplaats niet door een ander heeft laten innemen, wordt op zijn schriftelijk met redenen omkleed verzoek aan de in artikel 232, vierde lid, onderdeel a van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar ontheffing verleend over elke volle 4 opeenvolgende weken waarin van de vaste plaats geen gebruik kan worden gemaakt.

5. In de gevallen, anders dan die bedoeld in artikel 5, lid 1, is het marktgeld verschuldigd bij aanvang van het gebruik van de marktplaats.

Artikel 8 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het marktgeld worden betaald ingeval:
   a. bij wege van aanslag wordt geheven, binnen een maand na de dagtekening van de aanslag;
   b. bij wege van mondelinge of schriftelijke kennisgeving wordt geheven als bedoeld in artikel 6, op het moment van het doen of uitreiken van de kennisgeving.
2. In afwijking van het eerste lid, onder a, kunnen op verzoek van belastingplichtige de aanslagen in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het belastingjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.
3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande lid gestelde termijnen.

Artikel 9 Kwijtschelding

Bij de invordering van de krachtens deze verordening geheven rechten wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 10 Overgangsrecht

1. De ‘Marktgeldverordening 2021’ van 4 november 2020 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 11, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 11, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 11 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2022.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2022.

Artikel 12 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de ‘Marktgeldverordening 2022’.

Vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo

in de openbare vergadering van 10 november 2021,

de griffier,

de voorzitter,

Tarieventabel bij de Verordening Marktgeld 2022 van de gemeente Hengelo

Algemeen		
1.	Alle in deze verordening opgenomen tarieven zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is (hoofdstuk 1.2.1 tot en met 1.4.1.4).	
2.	Maatstaf van heffing is het langs de grond gemeten aantal strekkende meters van de frontbreedte van de standplaats waarbij een gedeelte van een strekkende meter als een gehele meter wordt aangemerkt.	
Hoofdstuk 1 Standplaatsen		
1.1	Het recht voor een ter beschikking gestelde standplaats bedraagt per strekkende meter frontbreedte of gedeelte daarvan:	
1.1.1	voor een vaste plaats per jaar	€ 103,44
1.1.2	voor een dagplaats per marktdag of een gedeelte daarvan	€ 3,01
1.2	Onverminderd het bepaalde onder 1.1 bedraagt het promotiegeld:	
1.2.1	per jaar per marktdag	€ 289,08
1.2.2	voor een dagplaats per marktdag	€ 5,56
1.3	Het recht voor het gebruik van de elektriciteitsinstallatie bedraagt onverminderd het bepaalde onder 1.1 en 1.2:	
1.3.1	voor een vaste plaats per jaar met een vermogen van	
1.3.1.1	20.000 watt (rood 32)	€ 2.184,00
1.3.1.2	9.976 watt (rood 16, 3 fasen)	€ 1.419,84
1.3.1.3	3.300 watt (blauw 1)	€ 471,72
1.3.1.4	1.100 watt (blauw 2)	€ 389,40
1.4.1	voor een dagplaats per marktdag met een vermogen van	
1.4.1.1	20.000 watt (rood 32)	€ 42,00
1.4.1.2	9.976 watt (rood 16, 3 fasen)	€ 27,30
1.4.1.3	3.300 watt (blauw 1)	€ 9,07
1.4.1.4	1.100 watt (blauw 2)	€ 7,49

Behoort bij raadsbesluit van 10 november 2021.

De griffier van de gemeente Hengelo,

Verordening reinigingsheffingen 2022

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 september 2021;
gelet op de artikelen 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b en 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h van de Gemeentewet en artikel 15:33 van de Wet milieubeheer;
besluit:
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2022

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1 Inleidende bepaling

Krachtens deze verordening worden geheven:

a. afvalstoffenheffing;
b. reinigingsrechten.

Artikel 2 Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. **Gebruik maken in hoofdstuk II Afvalstoffenheffing**: gebruik maken in de zin van artikel 15.33 Wet milieubeheer;
b. **Bioafval**: biologisch afbreekbaar tuin- en plantsoenafval, levensmiddelen- en keukenafval van huishoudens;
c. **Huishoudelijk restafval**: afval afkomstig uit particuliere huishoudens, dat overblijft na scheiding in andere deelstromen als bedoeld in artikel 3 eerste onder a t/m r van de Afvalstoffenverordening;
d. **Container**: de vanwege de gemeente uitgezette ophaalbakken, onderverdeeld in de verschillende volumina;
e. **Verzamelcontainer**: de vanwege de gemeente geplaatste verzamelcontainers, die kunnen worden ontsloten door de Milieupas;
f. **Grove huishoudelijke afvalstoffen**: huishoudelijke restafvalstoffen die met enige regelmaat in een huishouden vrij komen, doch die te groot en/of te zwaar zijn om op dezelfde wijze als andere huishoudelijke afvalstoffen aan de inzameldienst te worden aangeboden;

g. **Grof tuinafval**: tuinafval, dat met enige regelmaat in een huishouden vrij komt, doch dat te groot en/of te zwaar is om op dezelfde wijze als bioafval aan de inzameldienst te worden aangeboden;
h. **Milieupas**: de vanwege de gemeente verstrekte pas, met daaraan een bepaald gekoppeld tegoed, ten behoeve van de ontdoening van afvalstoffen.
i. **Zorgcontainer**: inzamelmiddel als bedoeld in artikel 1 lid j van de Afvalstoffenverordening gemeente Hengelo 2018 jo. Artikel 6 lid 2 van het Uitvoeringsbesluit afvalstoffen gemeente Hengelo, die wordt toegekend aan een belastingplichtige die onderdeel is van een huishouden dat niet in staat is huishoudelijke afvalstoffen weg te brengen naar een ondergrondse inzamelvoorziening.

Artikel 3 Voorwerp van de belasting

1. Voorwerp van de belasting is een perceel.
2. Als perceel wordt aangemerkt:
   a. de onroerende zaak, bedoeld in artikel 16, onder a, c, d en f, van de Wet waardering onroerende zaken;
   b. de roerende zaak, welke duurzaam aan een plaats gebonden is;
   c. een gedeelte van een in onderdeel b bedoelde roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
   d. een samenstel van twee of meer in onderdeel b bedoelde roerende zaken of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren.
   e. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel b bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel c bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel d bedoeld samenstel.

Hoofdstuk II Afvalstoffenheffing

Artikel 4 Aard van de belasting en belastbaar feit

1. Onder de naam ‘afvalstoffenheffing’ wordt een directe belasting geheven als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer (Stb. 1994, 80).
2. De afvalstoffenheffing als bedoeld in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel wordt naar afzonderlijke grondslagen geheven ter zake van het gebruik van een perceel ten aanzien waarvan krachtens artikel 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 5 Belastingplicht

1. De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan ingevolge artikel 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.
2. De belasting voor het achter laten van afvalstoffen op het Milieupark aan de Wegtersweg wordt geheven van degene die de afvalstoffen achter laat.

Artikel 6 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De belasting wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de hoofdstukken 1 en 2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de belasting wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 7 Belastingjaar

Met betrekking tot de belasting die per jaar wordt geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing

1. De belasting bedoeld in hoofdstuk 1 van de tarieventabel wordt geheven bij wege van aanslag.
2. De belasting bedoeld in hoofdstuk 2 van de tarieventabel wordt geheven bij wege van een mondelinge dan wel een gedagtekende schriftelijke kennisgeving.
3. Als contante betaling van de rechten genoemd in hoofdstuk 2 wordt mede begrepen een rechtsgeldige ondertekende eenmalige incasso machtiging of een afschrijving op de Milieupas.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1 van de tarieventabel is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. De belasting bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.2, van de tarieventabel is verschuldigd na afloop van het belastingjaar of, zo dit eerder is na beëindiging van de belastingplicht.
3. De belasting bedoeld in Hoofdstuk 2 van de tarieventabel is verschuldigd bij aanvang van de dienstverlening.
4. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1, van de tarieventabel verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
5. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1, van de tarieventabel als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven. De aanspraak op ontheffing bestaat niet, indien het bedrag van de ontheffing minder dan € 10,-- bedraagt.
6. Het vierde en vijfde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar een ander perceel in gebruik neemt

Artikel 10 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk twee kalendermaanden na de op het aanslagbiljet vermelde dagtekening.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen worden betaald in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het

belastingjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien aan het navolgende wordt voldaan:

a. het totaal bedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen afvalstoffenheffing of andere belastingen moet minder zijn dan € 7.200,--;
b. de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.

De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.

3. De in artikel 8 tweede lid bedoelde gedagtekende kennisgevingen moeten worden betaald:
   a. ingeval van uitreiking van de kennisgeving: op het tijdstip van uitreiking;
   b. ingeval van toezending van de kennisgeving: binnen vijf dagen na de dagtekening.
4. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 11 Kwijtschelding

Kwijtschelding van de belasting vindt plaats op basis van de Kwijtscheldingsverordening.

Hoofdstuk III Reinigingsrechten

Artikel 12 Belastbaar feit

Onder de naam ‘reinigingsrechten’ worden rechten geheven zowel voor het genot van door het gemeentebestuur verstrekte diensten als voor het gebruik van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen, werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of in onderhoud zijn.

Artikel 13 Belastingplicht

De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

Artikel 14 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De rechten worden geheven naar de maatstaven en de tarieven opgenomen in de hoofdstukken 3 en 4 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de rechten wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 15 Belastingjaar

Met betrekking tot de rechten die per jaar worden geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 16 Wijze van heffing

De rechten bedoeld in hoofdstuk 3 en 4 van de tarieventabel worden geheven bij wege van aanslag, gedagtekende bon, nota of andere schriftuur waarop het gevorderde bedrag is vermeld.

Als contante betaling van de rechten genoemd in hoofdstuk 4 wordt mede begrepen een rechtsgeldige ondertekende eenmalige incasso machtiging.

Artikel 17 Ontstaan van de belastingschuld en de heffing naar tijdsgelang voor de jaarlijks verschuldigde rechten

1. De rechten bedoeld in hoofdstuk 3 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt zijn de rechten verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde rechten als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde rechten als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

Artikel 18 Ontstaan van de belastingschuld en de heffing van de overige rechten

De rechten bedoeld in hoofdstuk 4 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening of bij de aanvang van het gebruik van de bezittingen, werken of inrichtingen.

Artikel 19 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het reinigingsrecht worden betaald ingeval:
   a. bij wege van aanslag wordt geheven, binnen een maand na de dagtekening van de aanslag;
   b. bij wege van mondelinge of schriftelijke kennisgeving wordt geheven als bedoeld in artikel 8, op het moment van het doen of uitreiken van de kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande lid gestelde termijnen.

Artikel 20 Kwijtschelding

Op voet van artikel 26 van de Invorderingswet 1990 wordt geen kwijtschelding van dit recht verleend.

Hoofdstuk IV Aanvullende bepalingen

Artikel 21 Overgangsrecht

1. De ‘Verordening reinigingsheffingen 2021’ van 16 december 2020, gewijzigd bij raadsbesluit op 13 januari 2021, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 22, tweede lid genoemde datum van

ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 22, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 22 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2022.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2022.

Artikel 23 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als ‘Verordening reinigingsheffingen 2022’.

Vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo

in de openbare vergadering van 10 november 2021

de griffier,

de voorzitter,

Tarieventabel 2021 behorende bij de 'Verordening reinigingsheffingen 2022'.

Algemeen

De bedragen genoemd in deze tabel zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is.

Hoofdstuk 1 Maatstaven en jaarlijkse tarieven afvalstoffenheffing

1.0	De belasting wordt per perceel berekend naar een vast tarief (onderdeel 1.1), verhoogd met één of meer gedifferentieerde tarieven (onderdeel 1.2)	
1.1	**Vast deel**:	
1.1.1	De belasting bedraagt per perceel per belastingjaar voor het periodiek verwijderen van huishoudelijke afvalstoffen	€ 184,80
1.1.2	Onverminderd het bepaalde in 1.1.1 bedraagt de belasting voor het ter beschikking hebben van een restcontainer, per restcontainer	€ 24,00
1.2	**Variabel deel**:	
	Aanbieding van mini-containers en afvalbakken:	
	Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 1.1 bedraagt de belasting per aanbieding van:	
1.2.1	een container van 240 liter, bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 16,50
1.2.2	een container van 140 liter, bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 9,70
1.2.3	een zorgcontainer van	
1.2.3.1	240 liter bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 11,95
1.2.3.2	140 liter bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 7,00
1.2.4	een container van 240 liter, bestemd voor bioafval	€ 2,00
1.2.5	een container van 140 liter, bestemd voor bioafval	€ 1,20
	Bij het gebruik van verzamelcontainers:	
1.2.6	Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 1.1 bedraagt de belasting per aanbieding van huishoudelijk restafval:	
1.2.6.1	bij een inwerptrommel van 30 liter	€ 1,30

Hoofdstuk 2 Maatstaven en overige tarieven huishoudelijke afvalstoffen

2.0	**Algemene bepalingen**:	
2.0.1	Onverminderd het bepaalde in Hoofdstuk 1 zijn tevens de in dit hoofdstuk genoemde tarieven van toepassing.	
2.0.2	In het geval dat een bon, nota of ander schriftuur moet worden toegezonden, wordt hiervoor aan administratiekosten in rekening gebracht	€ 7,00
2.1	**Achterlaten afvalstoffen op het Milieupark**:	
2.1.1	Het tarief voor het met gebruik van een verstrekte Milieupas achterlaten van grove huishoudelijke restafvalstoffen waaronder ook wordt begrepen asbesthoudend afval voor zover geen sloopmelding wordt overlegd, en puin op een daartoe van gemeentewege ter beschikking gestelde plaats bedraagt	
	per aanbieding van 10 kilogram of gedeelte daarvan	€ 1,50
	vermeerderd met voor elke 5 kilogram of gedeelte daarvan extra	€ 0,75
2.1.2	Het tarief voor het met gebruik van een verstrekte Milieupas achterlaten van (grof) tuinafval, oud papier, karton, textiel, glas, asbesthoudend afval indien een sloopmelding wordt overlegd, metalen, klein chemisch afval, elektrische - en elektronische apparatuur, mits gescheiden en op voorgeschreven wijze aangeboden, op de daartoe aangewezen inzamelplaatsen op een door de gemeentewege ter beschikking gestelde plaats bedraagt per kilogram	nihil
2.1.3	De in onderdeel 2.1.1 en 2.1.2 vermelde tarieven zijn niet verschuldigd voor zover het aantal achtergelaten kilo's afvalstoffen kunnen worden afgeschreven van het tegoed op de Milieupas ad 50 kg per jaar. Voor zover er geen tegoed op de Milieupas (meer) aanwezig is, zijn de in onderdeel 2.1.1 en 2.1.2 vermelde tarieven verschuldigd.	
2.1.4	Het tarief bedraagt voor het achterlaten van grof tuinafval	
2.1.4.1	de eerste 1.000 kilogram	nihil
2.1.4.2	voor elke 10 kilogram of gedeelte daarvan	€ 0,50

2.1.5	Het tarief voor het verstrekken van een vervangende Milieupas bij bijvoorbeeld diefstal of verlies bedraagt	€ 10,00
2.2	**Wisseling container-volume**:	
2.2.1	Indien een belastingplichtige van de gemeente wisselt van container-volume, dan bedragen de kosten voor de omwisseling door Twente Milieu van één of twee containers, per keer	€ 28,50
2.2.2	Indien een nieuw ingezetene van de gemeente als belastingplichtige wordt aangemerkt, kan hij gedurende een periode van drie maanden nadat de belastingplicht is ontstaan, kosteloos één maal van container-volume wisselen. Nadien is het onder 2.2.1 vermelde tarief van toepassing.	
2.3	**Op aanvraag inzamelen van afvalstoffen:**	
2.3.1a	De belasting voor het op aanvraag inzamelen van grove huishoudelijke restafvalstoffen en puin bedraagt per aanvraag op de door gemeente Hengelo vastgestelde werkdagen tijdens kantooruren een vast bedrag per keer dat het perceel wordt bezocht van	€ 22,50
2.3.1b	Vermeerderd met een bedrag voor elke kilogram of gedeelte daarvan met	€ 0,15
2.3.2	De belasting voor het op aanvraag inzamelen van grof tuinafval, metalen en grote elektrische - en elektronische apparatuur bedraagt per keer op de door gemeente Hengelo vastgestelde werkdagen tijdens kantooruren een vast bedrag van:	€ 22,50

Hoofdstuk 3 Maatstaven en tarieven jaarlijkse reinigingsrechten

Niet van toepassing

Hoofdstuk 4 Maatstaven en tarieven overige reinigingsrechten

Het recht bedraagt voor:

4.1.a	Het ledigen van beerputten of septic tanks, en het verwijderen van de daarin verzamelde afvalstoffen, per rit van de tankwagen tot een hoeveelheid van 3 kubieke meter of een gedeelte daarvan	€ 156,00
4.1.b	Vermeerderd met een bedrag voor elke volgende kubieke meter of een gedeelte daarvan	€ 67,25
4.2.a	Het ledigen van andere dan beerputten of septic tanks door middel van een kolkenzuiger, inclusief bedienend personeel per kwartier of een gedeelte daarvan een vast bedrag van	€ 34,80
4.2.b	Vermeerderd voor elke halve kubieke meter of gedeelte daarvan (stortrecht) met	€ 88,00
4.3	Het ontsmetten van wespennesten en het verwijderen van overig ongedierte	€ 54,00
4.4	Het wegen van goederen op de weegbrug, per weging	€ 7,20
4.5	Ingeval de bon, nota of andere schriftuur moet worden toegezonden dan worden hiervoor aan administratiekosten in rekening gebracht	€ 7,00

Behoort bij raadsbesluit van 10 november 2021

De griffier van de gemeente Hengelo,

Verordening rioolheffing 2022

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 september 2021;
gelet op artikel 228a van de Gemeentewet;
besluit:
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van de rioolheffing 2022 (Verordening rioolheffing 2022)

Artikel 1 Definities

Deze verordening verstaat onder:

a. gemeentelijke riolering: een voorziening of combinatie van voorzieningen voor inzameling, verwerking, zuivering of transport van afvalwater, hemelwater, grondwater of oppervlaktewater, in eigendom, in beheer of in onderhoud bij de gemeente;
b. verbruiksperiode: de periode waarop de afrekening van het waterbedrijf betrekking heeft;
c. water: huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater, hemelwater, grondwater of oppervlaktewater.

Artikel 2 Aard van de belasting

Onder de naam rioolheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:

a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater en
b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen, teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Artikel 3 Belastbaar feit en belastingplicht

1. De belasting wordt geheven van degene die een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd al dan niet krachtens eigendom, bezit of beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, verder te noemen: gebruikersbelasting.
2. Voor het gebruikersdeel wordt:

a. gebruik van een perceel door de leden van een huishouden aangemerkt als gebruik door het door de in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar aangewezen lid van dat huishouden;

b. gebruik door degene aan wie een deel van een perceel in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven;

c. het ter beschikking stellen van een perceel voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die dat perceel ter beschikking heeft gesteld.

Artikel 4 Voorwerp van de belasting

1. Voorwerp van de belasting is een perceel.
2. Als perceel wordt aangemerkt:
   a. de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken;
   b. de roerende zaak, welke duurzaam aan een plaats gebonden is;
   c. een gedeelte van een in onderdeel b bedoelde roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
   d. een samenstel van twee of meer in onderdeel b bedoelde roerende zaken of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde persoon in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren.
   e. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel b bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel c bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel d bedoeld samenstel.

Artikel 5 Vrijstellingen

De belasting is niet verschuldigd ter zake van een perceel die in zelfstandig gebruik is en van waaruit uitsluitend hemelwater wordt afgevoerd.

Artikel 6 Maatstaf van heffing

1. De belasting wordt geheven naar het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd.
2. Het aantal kubieke meters water wordt gesteld op het aantal kubieke meters leidingwater, grondwater en oppervlaktewater dat in de laatste aan het einde van het belastingjaar voorafgaande verbruiksperiode naar het perceel is toegevoerd of is opgepompt. Indien de verbruiksperiode niet gelijk is aan een periode van twaalf maanden, wordt de hoeveelheid water door herleiding naar tijdsgelang bepaald. Bij die herleiding wordt een gedeelte van een maand voor een volle maand gerekend.
3. Ingeval gebruik wordt gemaakt van een pompinstallatie moet die pompinstallatie zijn voorzien van een:
   a. watermeter, waarvan de hoeveelheid opgepompt water kan worden afgelezen, of
   b. bedrijfs-urenteller, waarvan het aantal uren dat een pompinstallatie met vaste capaciteit in bedrijf is geweest kan worden afgelezen.

   De eerste volzin is niet van toepassing indien vaststelling van de hoeveelheid opgepompt water geschiedt op grond van enige andere wettelijke bepaling.

4. De op de voet van het tweede lid berekende hoeveelheid toegevoerd of gepompt water wordt verminderd met de hoeveelheid water die niet als afvalwater is afgevoerd.

Artikel 7 Belastingtarieven

De belasting als bedoeld in artikel 3, lid 1, bedraagt:

a. een vast bedrag van **€ 252,84** per perceel indien het aantal kubieke meters water dat in een belastingjaar wordt afgevoerd 500 m3 of minder bedraagt,
b. indien meer dan 500 kubieke meter water wordt afgevoerd, is boven het onder a verschuldigde bedrag een rioolheffing verschuldigd van **€ 448,56** voor elke eenheid van 500 m3 of een gedeelte daarvan boven de 500 m3.

Artikel 8 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 9 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 10 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting verschuldigd over zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Het tweede en derde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar een ander perceel in gebruik neemt.

Artikel 11 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk twee kalendermaanden na de op het aanslagbiljet vermelde dagtekening.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen worden betaald in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het belastingjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien aan het navolgende wordt voldaan:
   a. het totaal bedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen rioolheffing of andere belastingen moet minder zijn dan € 7.200,--;

b. de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.

3. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
4. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 12 Kwijtschelding

Bij de invordering van de rioolheffing wordt geen kwijtschelding verleend indien en voor zover de belastingaanslag betrekking heeft op de belasting als bedoeld in artikel 7, letter b.

Artikel 13 Overgangsrecht

1. De ‘Verordening rioolheffing 2021’ van 4 november 2020 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de belastingen hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 14 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2022.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2022.

Artikel 15 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de ‘Verordening rioolheffing 2022’.

Vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo

in de openbare vergadering van 10 november 2021,

de griffier,

de voorzitter

Verordening rioolaansluitrecht 2022

De raad van de gemeente Hengelo,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 28 september 2021;
gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet;
besluit:
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van rioolaanleg- en aansluitgeld 2022 (Verordening rioolaanleg- en aansluitrecht 2022)

Artikel 1 Definities

Deze verordening verstaat onder:

1. **uitlegger**: een buisleiding vanaf een aanwezige rioolleiding tot en met het ontstoppingsstuk nabij de perceelsgrens van het aan te sluiten eigendom;
2. **aansluiting**: de verbinding tussen het rioolstelsel van het eigendom en de uitlegger waardoor lozing op het gemeentelijk rioolnet mogelijk wordt;
3. **gesloten bestrating**: een straatbedekking bestaande uit een asfalt- of betonlaag;
4. **open bestrating**: elke andere straatbedekking dan een gesloten bestrating.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam ‘rioolaansluitgeld’ worden rechten geheven voor:

- het aanleggen van een uitlegger;
- het tot stand brengen van een aansluiting van een eigendom op het gemeentelijk rioolnet, niet zijnde een drukriolering.

Artikel 3 Belastingplicht

De rechten wordt geheven van degene die de dienst aanvraagt dan wel degene te wiens behoeve een dienst is verleend als bedoeld in artikel 2.

Artikel 4 Vrijstellingen

De rechten worden niet geheven voor het aansluiten van:

1. eigendommen, waarvan de gemeente genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is en die uitsluitend voor de publieke dienst worden gebezigd;
2. eigendommen, welke zijn gesticht op grond ten aanzien waarvan de aanleg- en aansluitkosten zijn verrekend als gevolg van een met de gemeente gesloten overeenkomst;
3. eigendommen, waarvoor door middel van heffing van baatbelasting in aanleg- en aansluitkosten wordt bijgedragen.

Artikel 5 Tarief

De rechten worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Artikel 6 Wijze van heffing

De rechten worden geheven bij wege van aanslag.

Artikel 7 Ontstaan van de belastingschuld

De rechten zijn verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening.

Artikel 8 Termijn van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het rioolaanleg- en aansluit worden betaald binnen een maand na de dagtekening van de aanslag.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande lid gestelde termijnen.

Artikel 9 Kwijtschelding

Bij de invordering van het rioolaanleg- en aansluitgeld wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 10 Overgangsrecht

1. De verordening rioolaanleg- en aansluitgeld 2021 van 4 november 2020 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 11, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 11, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 11 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2022.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2022.

Artikel 12 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening rioolaansluitrecht 2022'.

Vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo

in de openbare vergadering van 10 november 2021,

de griffier,

de voorzitter,

TARIEVENTABEL 2022 behorende bij de Verordening rioolaanleg - en aansluitrecht 2022.

Algemeen

Over de genoemde bedragen in deze tabel is geen omzetbelasting verschuldigd.

1.	Tarieven	
1.1.	Het recht bedraagt voor het aanleggen van een uitlegger in een open bestrating en het aansluiten van het eigendom op het gemeentelijk rioolnet indien de doorsnede van de uitlegger 125 mm of meer, doch minder dan 160 mm bedraagt	€ 1011,86
1.1.1.	Vermeerderd met	€ 694,39
	indien gelijktijdig een schoonhemelwaterafvoer op de riolering wordt gerealiseerd.	
2.	Verhoging	
2.1.	De rechten als bedoeld onder 1. worden vermeerderd met	€ 43,43
	per meter of gedeelte daarvan indien de afstand van perceelgrens tot hart van de rijweg meer is dan 10 meter.	
2.2.	De rechten als bedoeld onder 1 en 2.1 worden, indien de uitlegger moet worden aangelegd in een gesloten verharding, verhoogd met	€ 688,79
2.3	Indien een aansluiting op de drukriolering moet worden gerealiseerd, verhoogd met het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de melding aan de melder meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2.3.1	Indien een begroting als bedoeld in subonderdeel 2.3 is uitgebracht, wordt een melding in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de melder ter kennis is gebracht, tenzij de melding voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Behoort bij besluit van de raad d.d. 10 november 2021

de griffier van de gemeente Hengelo,

Verordening Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2022

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 september 2021;
gelet op artikel 255 van de Gemeentewet, artikel 26 van de Invorderingswet 1990, de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en de Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapslasten;
overwegende, dat in afwijking van de regels gesteld in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 gewenst is regels te stellen voor het in het geheel geen dan wel gedeeltelijk verlenen van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en rechten;
besluit:
vast te stellen de volgende

Verordening Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2022

Artikel 1 Uitgesloten van kwijtschelding

Bij de invordering van de volgende belastingen en rechten wordt geen kwijtschelding verleend:

a. begraafrechten met uitzondering van jaarlijkse onderhoudsrechten;

b. bijdrage Bedrijfsinvesteringszone;

c. haven-, kade- en opslaggeld;

d. leges;

e. hondenbelasting;

f. marktgelden;

g. parkeergelden;

h. precariobelasting;

i. rioolaanleg- en aansluitgeld;

j. rioolheffing, genoemd in artikel 6 onder b van de verordening, voor het aantal kubieke meters water boven 500m³;

k. afvalstoffenheffing, genoemd in Hoofdstuk 1.1.2, 1.2 en 2 van de Tarieventabel behorende bij de Verordening Reinigingsheffingen;

l. reinigingsrechten, genoemd in Hoofdstuk 4 van de Tarieventabel behorende bij de Verordening Reinigingsheffingen;

m. toeristenbelasting;

n. onroerende-zaakbelastingen als bedoeld in artikel 5 lid 1 sub a en b onder II van de verordening Onroerende-zaakbelastingen.

Artikel 2 Beperkte kwijtschelding

1. Bij de invordering van de afvalstoffenheffing genoemd in Hoofdstuk 1 van de Tarieventabel behorende bij de Verordening Reinigingsheffingen wordt kwijtschelding verleend van het in te vorderen bedrag op grond van hoofdstuk 1.1.1. (vaste bedrag) van de tarieventabel behorende bij de verordening Reinigingsheffingen.
2. Bij de invordering van de onroerende-zaakbelastingen wordt enkel kwijtschelding verleend voor het bepaalde in artikel 5 lid 1 sub b onder I van de verordening onroerende-zaakbelastingen.
3. Bij de invordering van de rioolheffing wordt alleen kwijtschelding verleend van het bepaalde in artikel 6 onder a, van die verordening, voor het aantal kubieke meters water tot en met 500m³.
4. Bij de invordering van de begraafrechten wordt alleen kwijtschelding verleend voor de jaarlijkse onderhoudsrechten.

Artikel 3 Verruimde kwijtschelding

1. Bij de invordering van de afvalstoffenheffing, genoemd in Hoofdstuk 1.1.1 van de Tarieventabel behorende bij de Verordening Reinigingsheffingen, de onroerende-zaakbelastingen, de rioolheffing, voor het bepaalde in artikel 6, onder a van die verordening en de begraafrechten voor de jaarlijkse onderhoudsrechten, vindt ten aanzien van kwijtschelding het bepaalde in Hoofdstuk 2, artikel 16, eerste en tweede lid, van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 toepassing met dien verstande, dat de kosten van bestaan als bedoeld in artikel 16 van de genoemde uitvoeringsregeling, worden vastgesteld op 100 percent van de genormeerde bijstandsuitkering.
2. Bij de kwijtschelding van de in het eerste lid genoemde belastingen wordt voor echtgenoten, voor een alleenstaande of een alleenstaande ouder, die de AOW-pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, het percentage voor de berekening van de kosten van bestaan gesteld op 100 percent van de toepasselijke netto AOW-bedragen, berekend overeenkomstig het bepaalde in artikel 1a van de Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen.
3. Bij de kwijtschelding van de in het eerste lid genoemde belastingen worden overeenkomstig het bepaalde in artikel 28, lid 3, van de Uitvoeringsregeling als uitgaven mede in aanmerking genomen en de netto kosten van kinderopvang.
4. Ter beoordeling van de aanvraag om kwijtschelding vindt een toets plaats aan de hand van hetgeen bepaald is in artikel 11 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990.
5. Met inachtneming van het overigens in dit besluit bepaalde, wordt een verzoek om kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en heffingen die geen verband houden met de uitoefening van het bedrijf of beroep, van een natuurlijk persoon die een bedrijf of zelfstandig beroep uitoefent, behandeld volgens de bepalingen van hoofdstuk II, afdelingen 1, 2 en 5 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990.

Artikel 4 Wijze van aanvraag kwijtschelding

Voor de aanvraag om kwijtschelding dient gebruik te worden gemaakt van het door de gemeenteambtenaar belast met invordering van gemeentelijke belasting, als bedoeld in artikel 232, vierde lid, onder b, van de Gemeentewet (invorderingsambtenaar), vastgestelde aanvraagformulier met de daarbij behorende toelichting.

Artikel 5 Overgangsrecht

1. De ‘kwijtscheldingsverordening 2021’ van 4 november 2020, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 6 genoemde datum van ingang van de verordening, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op ingediende verzoeken die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 6 genoemde datum van ingang van de verordening, blijft de in het eerste lid genoemde regeling gelden voor de in de tussenliggende periode ingediende verzoeken.

Artikel 6 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2022.

Artikel 7 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als “Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2022”.

Vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo

in de openbare vergadering van 10 november 2021,

de griffier,

de voorzitter,

Aanwijzingsbesluit betaald parkeren 2022

Het college van burgemeester en wethouders van Hengelo;
gelet op Afdeling II van de Parkeerverordening 2020 en artikel 9 van de verordening parkeerbelastingen 2022;
besluit:

1. aan te wijzen de plaatsen, het tijdstip en de wijze waarop tegen betaling van de parkeerbelastingen als bedoeld in artikel 2 onderdeel a, van de Verordening parkeerbelastingen 2022 mag worden geparkeerd zoals vermeld in de bij dit besluit behorende bijlage 1.
2. aan te wijzen de plaatsen waarop met een vergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de Verordening Parkeerbelastingen 2022, mag worden geparkeerd zoals vermeld in de bij dit besluit behorende bijlage 1.
3. dat dit besluit in werking treedt met ingang van 1 januari 2022.
4. zijn ‘aanwijzingsbesluit betaald parkeren 2021’ van 5 januari 2021, publicatienr. 284936 in te trekken.

Aldus besloten in de vergadering van het college

van burgemeester en wethouders van Hengelo van 28 september 2021

de secretaris,

de burgemeester,

Bijlage 1 “Plaats, tijdstip en wijze van betaald parkeren”

1 Plaats en tijdstip betaald parkeren

a. De parkeerduur voor de drie parkeerplaatsen naast het kantoor van de Rabobank aan de Marskant inclusief de aanwezige gehandicaptenplaats, is beperkt tot 30 minuten. Deze parkeerplaatsen zijn niet bestemd voor vergunninghouders.
b. De parkeerduur voor de Kiss & Ride parkeerplaatsen aan het Industrieplein, is beperkt tot 60 minuten. Deze parkeerplaatsen zijn niet bestemd voor vergunninghouders.
c. Voor het parkeren op ter plaatse als zodanig aangeduide Shop & Go parkeerplaatsen binnen het gefiscaliseerd gebied is geen parkeerbelasting verschuldigd.

d. De parkeerduur voor de parkeerplaatsen op de terreinen het Mitchamplein, Ir. M. Schefferlaan, hoek Enschedesestraat/Wolter ten Catestraat, Wolter ten Catestraat, Drienerstraat, Sherwood Rangers en de Eikstraat is beperkt tot maximaal 24 uur.
e. De straten in het autovrije gebied zijn: Pastoriestraat, Marktstraat, Marktsteeg, Burgemeester van der Dussenplein, deel Burg. Jansenplein, deel Kloosterhof, deel Wemenstraat, deel Enschedesestraat, Nieuwsteeg, Nieuwstraat, Domineespad, Veldbleekstraat, Kattenhoek, deel Beekstraat, Telgen, Telgensteeg, deel B.P. Hofstedestraat, Schouwburgplein, Molenstraat, Molensteeg, deel Brinkstraat, Beeksteeg, Stationsplein.
f. De parkeerduur voor de overige plaatsen op straat is onbeperkt.
g. De plaats en het tijdstip waarop tegen betaling van de parkeerbelasting als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, mag worden geparkeerd en de plaatsen waar mag worden geparkeerd met een vergunning als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van de Verordening parkeerbelastingen 2022, is het gebied op bijgevoegde kaart dat begrensd wordt door de Oldenzaalsestraat, Bornsestraat, de oude algemene begraafplaats, Coldstream, Bankastraat, Sumatrastraat, Mitchamplein, Deldenerstraat, Tuindorpstraat, Marskant, Dorpsmatenstraat, Prinses Beatrixstraat, Emmaweg, spoorlijn, Nachtegaalspad, Julianalaan, Willem de Clercqstraat, Industriestraat, Industrieplein, Parallelweg L.S., Veloursstraat, Wolter ten Catestraat, Drienerstraat, De Wetstraat en Wemenstraat met uitzondering van het autovrije gebied. Tot dit gebied behoren ook de parkeerterreinen aan de Eikstraat, de Ir. M. Schefferlaan, de Wolter ten Catestraat en de Marskant. Buiten dit gebied behoren tevens de parkeerplaatsen aan de Willem van Otterloostraat en het parkeerterrein Molenborg (Oude Molenweg) tot het gefiscaliseerde gebied.

Geldig op

In de vergunningsgebieden 1 tot en met 5:

maandag	van 9.00 uur tot 18.00 uur
dinsdag	van 9.00 uur tot 18.00 uur
woensdag	van 9.00 uur tot 18.00 uur
donderdag	van 9.00 uur tot 21.00 uur
vrijdag	van 9.00 uur tot 18.00 uur
zaterdag	van 9:00 uur tot 17:00 uur

Parkeren op Nieuwjaarsdag, 2e Paasdag, Hemelvaartsdag, 2e Pinksterdag, 1e en 2e Kerstdag en Koningsdag is gratis op de parkeerplaatsen in de gebieden 1 t/m 5.

2 Wijze van betalen

1. Ter zake van betaald parkeren op de parkeerplaatsen in het aangewezen gebied geschiedt het in werking stellen van de parkeerapparatuur door het inwerpen van muntstukken van € 0,10, € 0,20, € 0,50, € 1,00 of € 2,00 dan wel door middel van pinnen of belparkeren.
2. Er dienen ten minste zoveel muntstukken in de parkeerapparatuur te worden geworpen als nodig is of het saldo op de gebruikte pinpas dient ten minste zo groot te zijn als nodig is om de gewenste parkeerduur te kunnen parkeren.
3. Het, na inwerkingstelling, door de parkeerapparatuur afgegeven parkeerkaartje dient met tijdsaanduiding aan de bovenzijde op een van buitenaf duidelijk leesbare plaats achter de voorruit van het motorvoertuig te worden aangebracht in de gebieden 1 t/m 5.
4. De verleende parkeervergunning dient op een van buitenaf duidelijk leesbare plaats achter de voorruit van het motorvoertuig te worden aangebracht of digitaal een geactiveerd parkeerrecht te hebben in de gebieden 1 t/m 5.
5. voldoening van de parkeerbelasting als vermeld in artikel 1, onderdeel a van de Verordening Parkeerbelastingen Hengelo 2022 door middel van het inwerking stellen van parkeerapparatuur middels een daarvoor ingerichte camera, mobiele telefoon of computer moet geschieden met inachtneming van de voorschriften die bij de verstrekking van of het toestaan van deze apparatuur werden gesteld.
6. De minimum inworp bij parkeerautomaten is € 0,50.

Deze bijlage behoort bij het besluit van burgemeester en wethouders van 28 september 2021.

KAART MOET HIER NOG TOEGEVOEGD WORDEN (ik heb hem van je ontvangen, maar als ik hem kopieer en plak, wordt hij heel onduidelijk)

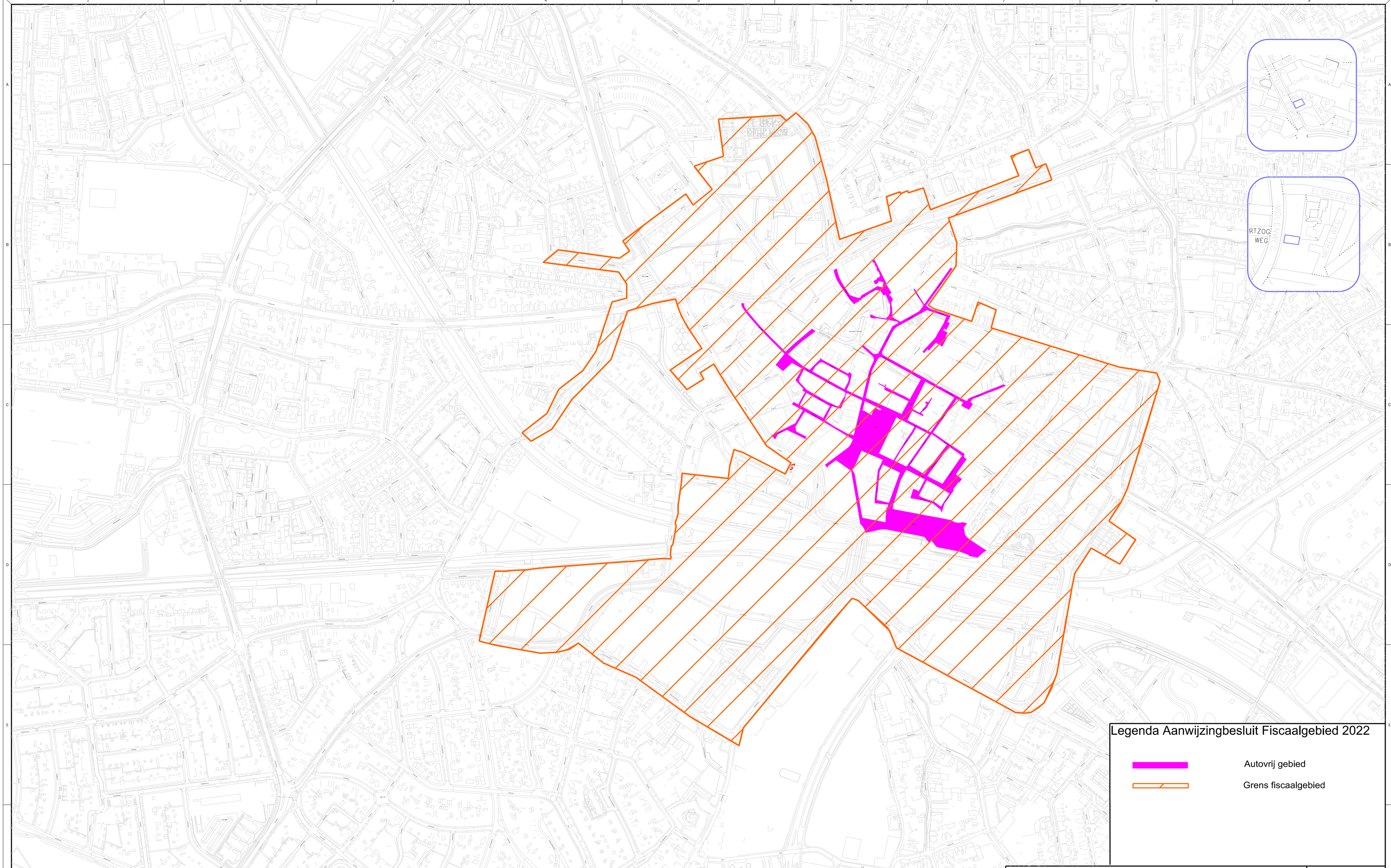

Legenda Aanwijzingbesluit Fiscaalgebied 2022

- Autovrij gebied
- Grens fiscaalgebied

Project	Fiscaal parkeren Hengelo
Onderdeel	Overzichtskaart fiscaal parkeren Hengelo

formaat : A1	bestekn. :	tekenaar :	Anja Groot-Zevert
schaal :	dossiernr. :	datum :	19-08-2021

Sector Stedelijk Beheer, afdeling WGW

\Parkeren\Parkeerautom. en -borden Binnenstad voor Stadstoezicht

Afdeling	Buurtnr.	Benaming
wgw	00	Binnenstad

DIGITAAL WAARMERK

Inspreken de heer Van Essen Politieke Markt 26-10-2021 Belasting verordeningen en tarieven 2022.

Goedenavond, daar ben ik weer, de roepende in de woestijn. Vanavond gaat het over de afvaltarieven en de daarvan afgeleide afvalstoffenheffing waarvan de hoogte in 2022 weer met de bekende Hengelose creatieve boekhoudmethode berekend is om zo de stijging van de woonlasten te manipuleren. Hoe lang laat de Hengelose gemeenteraad zich nog in de luren leggen door de afvalafdeling onder leiding van "tijd voor verandering" wethouder Bas van Wakeren?

Heeft u niet op 16 december 2020 twee moties met ruime meerderheid aangenomen? **"Afval Informatie en rapportage"** en **"Evaluatie afvalbeleid gemeente Hengelo"**
Misschien heb ik iets gemist, dan hoor ik dat graag, maar volgens mij gaat het weer dezelfde kant op als voorgaande jaren. De gemeenteraad wordt bewust dom gehouden, geen inzicht in de daadwerkelijke kosten en baten over 2020 en geen prognose 2021. Weer een simpele totaal niet inzichtelijke opgestelde begroting. De afvalbegroting zou kostendekkend moeten zijn maar in 2020 werd deze met €730.000,- gesponsord uit de algemene middelen tengevolge van de vervuiling van het PMD. In 2019 was deze vervuiling 46% maar desondanks sloot men op 1-7-2020 onnodig een bronscheidingscontract af waarbij de vervuiling nog maar maximaal 15% mocht bedragen. Daarmee heeft de gemeente de ellende en hoge kosten over zichzelf afgeroepen. Het bestaande ketenregiemodel kon nog tot 1-1-2023 voortgezet worden!

Ondanks het traineren van mijn bezwaarprocedure waardoor ik het GBT in gebreke moest stellen en de rechtbank er aan te pas moest komen om het GBT te dwingen een uitspraak te doen, ondanks de gepleegde valsheid in geschrifte (die burgemeeester Schelberg in strijd met de gemeentewet en het Hengelose integriteitsprotocol weigert te onderzoeken) ben ik in het gelijk gesteld.
Van Wakeren wil niet de consequenties aanvaarden en de onrechtmatige last plaagdieren over 2018 en 2019 ter hoogte van €334.784,- ten goede te laten komen aan de voorziening afval.
Hij beweert op 5-7-2021 in de krant dat de huishoudens over 2018 en 2019 te weinig afvalstoffenheffing hebben betaald. Een flagrante leugen, waarom is dan het vaste tarief in 2020 verlaagd met €4,08? Er was toch geld over? Dat de tarieven in 2018 en 2019 niet zijn verhoogd zegt hij „Dat is niet gebeurd, omdat we toen eenmalig 750.000 euro uit de reserves hebben gehaald."
In 2018 is €385.054 uit de reserve gehaald en in 2019 €353.000,- ondanks een stijging van het vaste tarief in 2019 met €16,80. De reserve is afgebouwd omdat deze eind 2018 €1,7 miljoen bedroeg en deze beleidsmatig ongeveer €1 miljoen moet zijn.

Bij de afvaltarieven voor 2020 is er sprake van goedkoop en doorzichtig politiek gesjoemel in verband met de komende gemeenteraadsverkiezingen. De inwoners van Hengelo wordt een rad voor ogen gedraaid. Het vaste tarief gaat met €5,40 omhoog maar volgens de rekenwonders van de gemeente Hengelo stijgt de afvalstoffenheffing met 30 cent. De Hengeloërs zouden in 2022 drie keer minder klikken bij de orac en 1 keer minder een 140 L. groene container aan de straat zetten. En dit terwijl in de het jaaroverzicht van Twente Milieu staat dat in 2021 per inwoner 8 kg meer fijn en grof restafval ingeleverd is en 11 kg. meer GFT.
Hoe kan het dat de totale lasten in de afvalbegroting in 2022 met €177.863,- afnemen ten opzichte van 2021 terwijl er op 1 juli een forse stijging van de tarieven Twence aan zit te komen?
Wethouder Gerrits had het op 13 april in de politieke markt over een extra dividend van €240.000,-.
Het dividend in de begroting 2022 stijgt echter maar met €47.000,- De kosten voor afvaldump en handhaving reizen de pan uit. Het meest opmerkelijke is dat de last fijnrestafval met €620.926,- daalt ten opzichte van 2021 terwijl de tarieven van Twence stijgen en de afvalstoffenbelasting ook nog wel omhoog zal gaan.

Tenslotte over de voedselfiets waarvan IPR Normag aangetoond heeft dat deze inefficiënt is en totaal geen toekomst heeft. De gemeente Hengelo heeft met een investering van €87.559,- eigen composteerinstallaties aangeschaft en laat de SWB illegaal zonder erkenning van de NVWA hobbyen in plaats van dit efficiënt bij Twence te laten doen. Hoe dom kun je zijn?
Wethouder van Wakeren heeft meerdere keren de gemeenteraad onjuist geïnformeerd over de voedselfiets. Daarom heb ik gisteren een officiële klacht tegen hem ingediend, het gesjoemel moet eindelijk eens stoppen!

26-10-2021, De heer Van Essen

Afval Informatie en Advies Hengelo.
https://www.facebook.com/afvalinformatieenadvieshengelo
Twitter: @aieahengelo

Echtheid van dit digitale document controleren? www.hengelo.nl/controleeruwdocument